

ŞÜKRÜ
ÇELİKER

bir yaşam ki

roman

ŞÜKRÜ ÇELİKER

roman

BİR YAŞAM Kİ

Şükrü Çeliker

BİR YAŞAM KI

ROMAN

İSTANBUL
1976

Bu kitap 1976 Haziran ayında **Dilek Matbaası** tesislerinde dizilip basılmıştır.

BÖLÜM BİR

Seher rüzgarına bir selam versem
Acep nazlı yere götürür m'ola
Şu damın üstüne bal kaymak sersem
O gelmeden kuşlar bitirir m'ola
 Şu karşı dağlardan bir el edeyim
 O yar gurbet ilde kimi nideyim
O çot olasıca topalın Memiş
Ahmedim gurbette kalacak demiş
Kaldı sandığımda esvap ve yemiş
Ben ölürsem eller yitirir m'ola
 Şu karşı dağlardan bir el edeyim
 O yar gurbet ilde kimi nideyim

Sarp dağların arasına sıkışmış derenin iki yamacına serpilmiş olan, toprak damlı, çoğu birbiriyle bitişik kerpiç evlerin bacalarından yükselen dumanlar, Gökdağ köyünde yeni bir günün başladığını işaret ediyordu.

Köyün kenar, yarı virane bir evinin tek odasında iki küçük çocuğuyla birlikte yaşamakta olan Zeynep kadın uyandığında, Güneş'in ilk ışıkları karşı dağlara vurmamıştı henüz.. Derisi buruşuk, sarı soluk yüzü, çevresindeki kirpikler dökülmüş, aklarına siyah benekler çökmüş, fersiz kara gözleriyle ellisinde gösteriyordu ama, gerçekte otuzunda ya var ya yoktu.

Yoksulluk, eşini kaybetmişlik, ekmek kavgası, binbir uğraşı ve üzüntü genç yaşında belini büküyordu.

Yatağından çıktı. Kuzucukları henüz uyanmamışlardı. Yastığının ucunda ki kenarları oyalı beyaz yazmasını aldı. Seyrek ve cansız saçları üzerine çilgi yaptı. Altı yaşlarında olan küçük yavrusunun tombalak yüzünü engin bir şefkatle okşadı. Mustafa'sı, siyah uzun kirpikleri, kara kuzuların tüylerine benzeyen kıvrık saçlarıyla bir melek kadar güzeldi... Canı kaynadı, öpmek için üzerine eğiliyordu ki ani bir hırıltıyla göğsü kabardı. Bir kaç kez derin derin soludu, arkasından gelen öksürükler göğsünü yırtmışçasına acıttı, öksürdü, öksürdü dakikalarca öksürdü...

Soluk limon rengindeki yüzü kıpkırmızı kesilmiş inceden, soğuk bir terle örtülmüştü. Yakınındaki bakraça kadar güçlkle yürüdü, bir tas su içti. Yutkundu, yutkundu. Yatağına döndü. Zayıf bir sesle inleyerek yorganının üzerine çöktü:

— «Yarabbi... Şu sabah ezanları yüzü suyu hürmetine şu kara canımı al kurtulayım diyeceğim ama şu körpelerim kime kalacak?» diye yakınıyordu ki, uyanmış, acı ve kaygı dolu gözlerle kendisine bakan büyük oğlunu görünce yanaklarından süzülen yaşları ondan gizlemeğe çalıştı. Yazmasının ucuyla sildi, sustu.

Ahmet yatağından çıktı. Rengi atmış kadife pantolonunu, yamalı gömleğini giyindi. Gözleri kaçamak bakışlarla hep anasındaydı, istemeyerek, içinde bir alev gibi yanan üzüntüyle:

— «Ana!» diye başladı söze. «Bugün gene çok öksürdün... Bana doğru söyle, öksürdüğün zaman boğazın, döşün çok acıyor mu?»

Kacıncağız solgun solgun gülümsemeye çalışarak:

— «Yok oğlum, gadasını aldığım hiç ağrıyıyor. Buncağız öksürükten ne olur ki adama? Sabahları gelip geçen bir illet bu.» dedi. Ahmet'in kuşku dolu gözleri anasının yüzünde, dudaklarında geziniyordu!

— «Sana yine koyungözü toplayıp getireyim de..» dedi. «Kaynat iç... Döşün biraz yumuşasın.» Kadıncağız kendini güçlü göstermeğe çalışarak:

— «Sen gamlanma kurban olduğum. Aha çorum geçti gitti» dedi ve ekledi. «Haydi sen emminin yanına gitti sana bir şey demesin.»

Kilere girdi. Elinde ipten dokunma bir azık çantasıyla geri döndü. Ahmet, azık çantasını boynuna taktı. Anasını endişeyle bir kez daha süzdükten sonra yatağına mısıl mısıl uyumakta olan küçük kardeşinin üzerine eğildi. Tombul vanaklarından usulca öptü. Kanının arkasındaki deyneğini eline aldı. İsteksiz isteksiz dışarı çıktı.

Ana ve kardeşime bakma sorumluluğu, küçük vasa, omuzlarını cökertmiş, gözlerine ürkek parıltılar verilestirmişti. Yalnız, hayata, dirliğe ve yoksulluklarına karşı savaş verse bağı yanmayacaktı. Onu asıl yıkan, canı gibi sevdiği anasının hastalığıydı. Onun büyük bir çavretle rahatsızlığını saklama çabalarına karşın, biricik anasının çok hasta olduğunu gavet iyi biliyordu. Çünkü zavallı kadın, günden güne eriyor, rengi daha da soluyor, öksürüğü her geçen gün artıyordu. Geçen gün mendilinde gördüğü kan, herseyi açıklamaya yetiyordu.

«Ah babam!» diye inledi. «Ne olurdu yadellerde kalmasaydın, bir kaç kuruş kazanayım, çocuklarıma daha iyi bakayım diye dert sahibi olup İstanbul'lar da

ölmeseydin...» Hıçkırıldı: «Senin acından anam da dert, çor sahibi oldu. Çalışıyor, bizi muhannete muhtaç etmiyordun.. Anam!... Zavallı anamı: Emmim: «Onun hastalığı yelpik. Kim kurtarmış ki bu hastalıktan? Doktor, tabip neleyecek» diyorsa da, belli ki onun işi doktorluk... Boynueğri Zelha'da öyle söylemiş «Onun derdi verem. Şehirde ki verem hastahanesine yatırsalar, bir kaç aya kalmaz dipdiri, buz bal-tası gibi olur...» Lakin gavur emmim hiç götürürmü ki.»

Gözyaşları tozlu yanaklarından izler açarak yere damladı:

«Hakkımızı bir versin emmim. Anamı hastahane-ye götürüp yatıracağım. Eh şurada onbeş gün bir şey kaldı. «Elinin tersiyle gözlerini, yüzünü sildi. Bir türkü tutturdu. Deyneği arkasındaki tozlu yolda sürünüyor, küçük bir toz bulutu kaldırıyor.

Tepeyi çıktığında Güneş bir mızrak boyu yükselmiş, kuru otların, firezlerin üzerinde ki kırağıyı yavaş eritiyordu. Sabahın serinliğinde üşümüştü. Büzüldü, ellerini koynuna soktu. İşte amcası karşı sırtta çift sürüyordu. Çocuğun yavaş yavaş geldiğini gören Com Bekir bağırdı:

— «Ne kös kös geliyorsun himbıl. Ayağının altında yumurta mı var?»

Ahmet adımlarını hızlandırdı.

— Senin bütün kemiklerini kırmak lazım ya, Küçüğümin yadigarısın. Olmaz ol.»

Çocuk koşar adımlarla amcasına yaklaştı, çiftin sapını elinden aldı:

— «Bana ver emmi. Sen yorulmuşundur.»

Bu tarla, derenin kıyısından hemen yükselmeğe başlayan bir tepenin yamaçları boyunca şerit gibi u-

zaniyor, yalçın kayalıkların eteklerini fırdolayı çevreliyordu. Kayalar yağmurla, karla ve rüzgarla ufalanırlar, sık sık aşağılara yuvarlanarak bu koca tarlayı işe yaramaz bir hale sokarlardı. Bu taşları ayıklamaktan belleri bıkınları kırılır, bir türlü tüketemezlerdi. Kaç kez çiftleri kırılmıştı. Bu yüzden Ahmet bu tarlada çift sürmekten çok çekinir, «amcam beni azarlar, dö-ver» diye ödü kopardı. «Ah gözünü seveyim senin aşağı tarla» derdi.

Gözleri usançla yarı kapalı yürüyen öküzleri gayrete getirmek için «oha!» diye bağırdıktan sonra, amcasına baktı. Com Bekir büyükçe bir kayaya yaslanmış, sardığı tütünü keyifle tütürüyordu. İşine döndü, sıkıca tuttuğu çiftin sapını ileri doğru itiyordu. Öküzlerin yükü azalsın ister gibi bir hali vardı.

Ayağının dibine kocaman bir taş düştü, başını çevirerek gerisine baktı. Taşı atan amcaoğlu Mevlüt'tü:

— «Kolay gelsin dedik lan, duymadın mı?»

Ahmet, yaşıtı Mevlüt'ten oldum olası çekinir, onunla tartışmamaya gayret ederdi.

— «Kusura kalma Mevlüt duymadım... Hoş geldin.»

Oğlunun tarlaya geldiğini gören Com Bekir yerinden kaykıldı:

— «Ula Mevlüt.» diye bağırdı.

— «Buyur baba.»

— «La oğlum, azık ne getirdin?»

— «Yarma çorbasıyla, cücük pilavı...»

— «Getir bakalım hele.»

Çocuk babasının yaslandığı kayanın dibine yemelerini sıraladı, oraya çöktü. Baba, oğul küçük

bakraç ve sahandaki azıklarını büyük bir iştahla kaşıklamağa koyuldular.

Doymasına yakın bir sıra Com Bekir, çift sürmekte olan yeğeninin aç olduğunu hatırlayabildi, bağırdı:

— «Ahmet öküzleri biraz koyver, hayvanların boynu dinlensin. Sen de gel aşını ye. Çocuk çok sevindi. Oldukça acıkmıştı ve yarma çorbasını çok se-verdi. Öküzlerin boyunduruklarını çözerken «Sabah sabah yemesi ne de hoş olur» diye düşündü. Üzerine de biraz nane atılırsa, tadına doyum olmazdı. Usul usul sofraya yaklaşıyordu ki gözleri Mevlüt'ün ters bakışlarıyla karşılaşıncı duraladı, olduğu yerde kaldı. Amcası:

— «Ne duruyorsun? Gelsene diyince başını önüne eğdi.

— «Sağolasın emmi.» dedi. «Anam benim azığı-mı koydu.»

Az ötelerine köktü. Çantasından bayat bir tandır ekmeğiyle bir topak peynir çıkardı. Kuru ekmeği ağzında gevelemeye başladı. Tükrüğüyle yumuşatmaya çalışarak yutuyor arkasından bir de katığından ısı-ıyordu. Karşı, mor gölgeli dağların doruklarına takıldı kaldı gözleri...

Babası ölmeden önce okula gitmiş, hatta geçen yıl ilkokulu bitirmişti. Hem de birincilikle... Yeni ders dönemi başladığında çocuğun ortaokula gönderilmediğini gören öğretmeni bir kaç kez evlerine gelmiş:

«Bu çocuğu niçin okula göndermiyorsunuz? Ahmet'te is var. Okula devam olanağı bulabilse mutlaka ülkesine vararlı bir meslek sahibi olur. Gelin şu çocuğu körletmeyin, hiç olmazsa parasız yatılı okulların

sınavına girsin.» diyerek kaç kez ısrar etmişse de anası başını çaresizlikle önüne eğmişti:

«İyi olur hoca amma... Benim elimden bir şey gelmez, var emmesine söyle.» yanıtını vermişti. Elbette Com Bekir okumasına karşıydı onun. «Var işine git hoca» diyerek homurdanmıştı. «Anasına, gardaşı-na yardım ediyor. Okuyupta alim mi olacak başıma sanki.»

Öğretmeni çok iyi bir adamdı. Her rastlayışında hatırını sorar, ilgilenirdi. Çocuğun aklına parlak bir fikir geldi. Anasının hastalığını gitse öğretmenine danışsa, bir yol gösterirdi mutlaka. Sevinçle ayağa kalktı, öküzlerin henüz koşulmamış olmasından yararlanarak anasına kaynatmak için papatya toplamağa koyuldu. Hele anası bir iyi olsun gerisi kolaydı. «Çalışır, çabalar her ikisine de gül gibi bakardı. Daha olmadı, köyünden birçokları ve babası gibi kışları İstanbul'a çalışmağa gider, para kazanırdı. Köylüleri dönüşlerinde ana, baba, kardeş ve çocuklarına güzel güzel elbiseler, ayakkabılar, mintanlar getirirler, onları sevin-dirirledi. Molla'nın oğlu Ali küçük kardeşi Muhsin'e içi yünlü, önü cırcırlı bir gocuk getirmişti ki kışın, karda yat yuvarlan üşütmezdi adamı.

Gün aşma zamanı iyice yorulmuş, çiftin sapını bıraktığında eli gerili kalmıştı. Öküzleri çiftten çözüp kağıya koştular.

Kağı köy yolunda insanın içine eziklik veren yarık gıcirtılarla ilerlerken Ahmet hep öğretmenin evi hizasına gelecekleri anı kolluyordu. Nitekim köyün girişinde atik bir hareketle kağıdan indi. Amcasının:

— «Ne o la? Cinlendin mi yoksa?» demesine aldırmadı. Gerisine bile bakmadan.

— «Öğretmenime bir şey danışacağım» diye kar-

şılık verdikten sonra öğretmenin bahçe kapısından içeri girdi.

Ali bey bahçeyi çapalıyordu. Eski öğrencisinin kendisine baktığını görünce yerinden doğruldu. Gülümseyerek.

— «Ahmet hoş geldin.» Çocuğun bir tuhaf durumundan bir sıkıntısı olduğunu sezmişti:

— «Anlat bakalım yavrucuğum ne var ne yok?» diye sorunca, Ahmet kağnisinin yanında yavaş yavaş yürümekte olan amcasına kaçamak bir bakış fırlattı. Daha sonra öğretmene yaklaştı. Ellerini tozlu elleriyle tutarak, önce dudaklarına sonra alnına götürdü:

— «Sağolasın öğretmenim, ben iyiyim ama.» dedi. Boğazı düğümlenir gibi oldu. Ağlamaklı devam etti: Anam çok hasta.»

Ali bey'in alnı üzüntüyle kırıştı:

— «Eskisinden daha mı hasta?»

Başını önüne eğdi:

— «Evet» dedi. «Şimdi daha çok öksürüyor. Ağzından da kan geliyor. Hem de çok zayıfladı.»

— «Onu bir hastahaneye götürmek gerekli o halde.»

— «Ben de öyle diyom ama, yol yordam bildiğim yok. Onbeş güne kadar emmim hakkımızı verecek. O zaman anamı hastahaneye yatırayım diyom.» Öğretmeni yaşam sorumluluklarının ve ağır çalışma koşullarının bu yaşta körpe omuzlarına binerek büsbütün ufalttığı öğrencisine içten bir acıma ve sevgi duyuyordu. Çenesini okşayarak, başını yukarı kaldırdı:

— «Üzülme çocuğum» dedi.

«Bu iş hiç te zor değil. Ne zaman gitmek istersen yanıma gel. Hastahaneye birlikte götürürüz onu.»

Ahmet'in içi sonsuz bir sevinçle doldu. Donuk gözleri neş'e kıvılcımlarıyla yanıyordu:

— «Sağolasın öğretmenim.» dedi. Son bir kuşku daha vardı: «Doktorlar anamı iyi edebilirler mi acep?»

Ali bey elini çocuğun saçlarında dolaştırarak:

— «Elbette çocuğum eskisinden daha iyi olacak annen.» dedi. Ahmet neredeyse öğretmenin boynuna sarılacaktı. Ellerinden bir kaç kez öptü:

— «Bir emriniz var mı öğretmenim?» diye sordu. Onun gülümseyerek hayır anlamında başını yukarı kaldırması üzerine:

— «Size allah rahatlık versin. Allaha ısmarladık» diyerek ayrıldı. İçinde coşku dolu, hoplaya zıplaya evlerinin yolunu tutturdu. İyi yürekli öğretmen arkasından bir süre baktıktan sonra:

— «Hey Ahmet!» diye bağırdı. Küçük delikanlı geri döndü:

— «Boş olduğun bir sıra eve uğra da odunları içeri taşı olmaz mı?»

«Başüstüne öğretmenim.»

Öğretmeninden ayrılınca baktı, amcası ve oğlu gözden yok olmuşlardı.. Ellerini cebine soktu. Ağır ağır yürüyerek evlerine ulaştı. Dış kapıyı yavaşça yularından kaldırarak itti. İçeri girdi. Dışarda havanın henüz aydınlık olmasına karşın tavanda, ağaç çatmaların birleştiği yere konulmuş küçük pencereden yeteri kadar ışık alamayan oda, zindan gibi karanlıktı. Gözlerini karanlığa alıştırarak her yana baktı ama kimseyi görememişti. «Evde kimse yok» düşüncesiyle dışarı çıkıyordu ki inceden bir öksürük duydu, o yana doğru yürüdü. Anası tandırın başına boylu bo-

yunca uzanmış yatıyordu. Zeynep kadın, oğlunun içer-
de bulunduğunu anlayınca doğrulup oturdu:

— «Geldin mi oğlum?»

Ahmet anasının karaltısına bakarak:

— «Nasılsın ana?»

— «Çok şükür oğlum. İyiyim...» Ahmet gözlerini
bir kez daha evlerinin karanlık köşelerinde dolaştır-
dı:

— «Mustafa evde yok mu?»

— «Yok. Dışarda oynuyor ellaham»

— «Ben gidipte oğlanı getireyim.» Hasta kadın
eteklerinde hışırtılarla doğruldu:

— «İyi olur. Ben de kalkıp aşınızı pişireyim.»

Mustafa evlerinin yakınlarında yoktu. Ahmet köy
meydanına doğru yürüdü. Yaklaştığında beş altı ka-
dar delikanlının, basmalıklar üzerinde güreşen iki
küçük çocuğu kahkahalar atarak seyrettiklerini gör-
dü. Alttağının başı gübreler arasına gömülmüş, ayak-
ları havada çırpınıp duruyordu. Kahverengi, askılı pan-
tolonundan tanıdı, bu Mustafa'ydı. Üstteki habire bas-
tırıyor, keyfinden kas kas gülüyordu. Bu durum Ah-
met'in çok gücüne gitmişti, hemen seğirtti. Üsttekini,
bacaklarını kıvrarak yana düşürdü. Kardeşini çekti,
üzerindeki pislikleri temizlemeye uğraşıyordu ki ani-
den ensesine inen bir şamarla gübreler üzerine ka-
paklandı.

Çevreden yine gülüşmeler yükseldi, kalın bir ses:

— «Sen ne diye karışyorsun çocukların güreşi-
ne, kardeşin üstte olsaydı hiç ellemezdin değil mi?»

Ahmet düştüğü yerden derhal kalkarak, gözlerin-
de müthiş bir kin ve öfkeyle, karşısında, kendisine
alaylı bir tavırla sırtlamakta olan Potuk'un Osman'a:

— «Ne vuruyorsun?» diye bağır-
dı.

Potuk'un Osman cevap verecek yerde bir de to-

kat aşketti. Çocuğun yüzü kıpkırmızı kesildi. Birden
vere eğildi, aldığı sivri bir taşı hasmının yüzüne şid-
detle vurdu. Taşın değdiği yerden oluk gibi kan ak-
mağa başlamıştı. Osman yüzüne götürdü. Eline bula-
şan kanı görünce, küçük rakibine bir çılgın gibi sal-
dırdı. Yere yıktı, rastgele tekmeledi, tekmeledi. Ta ki
hırsı yatışıp, öfkesi geçinceye kadar.. Ahmet başını
elleri arasına almış, sesini bile çıkarmadan darbelere
katlanmıştı. Vuruşların sona erdiğini anlayınca kolla-
rını başından çözmüş, ayağa kalkmıştı. Hiç kimseye
bakmadan, hala ağlamakta olan Mustafanın ellerinden
tuttu. Bıçkın köy delikanlılarının alaylı kahkahaları a-
rasında meydandan uzaklaştı.

Çeşme başına geldiklerinde, iki kardeş ellerini
yüzlerini yıkadılar, Ahmet Mustafa'nın üstünü başını
silkli, temizledi. Hala çıkmakta olan küçüğüne:

— «Kuzum» dedi. «Bizi dövdüklerini sakın anama
söyleme.» Yanaklarından öperek ekledi:

— «Sana şekerleme alırım.» Küçük çocuk içini
çekerek:

— «Söylemem.»

— «Hadi kalan ağlama.. Ağlama ki anamız üzül-
mesin.»

Evlerine dönerlerken Mustafa susmuştu artık:

— «Ağabey» dedi. «Babamız olsaydı, o herifleri
döverdi değil mi?»

Ahmet küçük kardeşinin yanağını okşadı:

— «Bir kaç sene sonra ben de herif olacağım, o
zaman gösteririm onlara.»

Eve döndüklerinde, Zeynep kadın tencereyi ocak-
tan indiriyordu. Çocuklar üzerinde buğusu tüten dü-
ğürcük çorbasını görünce bütün acılarını unuttular,
hemen sofraya oturarak bu çok sevdikleri aşlarını ka-

şıklamağa koyuldular. Mideleri ısınipta yüzleri gülünce, bakışları analarına çevrildi.

Hasta kadının kaşığı pek seyrek inip kalkıyordu Ahmet'in neş'esi kaçtı; gözleri onun garip ısıltılarla yüklü bakışlarıyla karşılaşıncı, içi bir hoş oldu. Yaralı ve çaresiz bir ceylan, yavrusuna ancak böyle bakardı. Doluktu çocuk:

— «Niye yemiyorsun ana?» dedi. Kadıncağız bakışlarını hep çocuğunun kendisine bakan gözlerinde tutuyordu. Yaprak hışırtısını andırır bir sesle:

— «Siz gelmeden evvel ben karnımı doyurdum oğlum.» diyerek çocuklarının içini hoş tutmaya çalıştı. Fakat, Ahmet kanmamıştı:

— «Doğru söyle?» diye öçberledi.

Zeynep kadın gözlerini önce yere indirdi. Sonra fitilinden koyu bir is yayarak duvara kara şekiller çizmekte olan idare lambasının titrek ışıklarına dikti.

— «Vallaha oğlum» dedi «Aç değilim.»

Çocuk üstelemeyi gereksiz gördü artık. Tokdolum olmuştu. Sofradan çekildi. Hasırın üzerine sırtüstü uzandı, düşüncelere daldı. Anasının o bakışını bütün ömrü boyunca unutamıyacaktı. Hele emmisinden hakkını alsındı, anasını hastahaneye bir yatırsındı, bir iyi olsun du anası... Yüzü gülücüklerle doldu. O zaman hiç bir tasası, derdi kalmayacaktı. Tarladan topladığı papatyaları kaynatmakta olan anasına kanı kaynadı, yerinden doğruldu, yaklaştı, solgun yanaklarından bir kaç kez öptü. Kadıncağız bu öpücük yağmuruna şaşırmıştı. Önce yüzünde pembelikler dalgalandı. Sonra mahzunlaştı nedense...

Oğluna karşı gülümseme gereksinmesi duydu sonunda. İnceden sesle bir ezgi tutturdu. Mustafa bir mışıltyla uyuyor, Ahmet'in de gözleri yavaş yavaş

kapanıyordu ki kapı bir kaç kez şiddetle vuruldu. Zeynep kadın'ın dudaklarında kaldı ezgisi ve irkildi birden... Ahmet te gözlerini açmıştı o an... Kadıncağız bitik bedeninden hiç beklenmeyen bir çeviklikle ayağa kalktı. Kapının arkasında, bu ani hareketten doğan çarpıntısını geçiştirmek istercesine elini göğsünün üzerine bastırarak bir süre bekledi. Sonra güçsüz bir sesle:

— «O kim?» diye sordu. Dışardan kalın bir ses yanıtladı:

— «Bekçi Memiş'im Zeynep bacı... Aç kapıyı.» Zeynep kadın kapıyı açarken.

— «Hayrola Memiş Ağa?» diye sordu. Adam soğuk soğuk ses verdi:

— «Ahmet'i muhtar istiyor.»

— «N'eydecek oğlanı? bu gece ohtu...» dedi. Göğsü öksürüklerle sarsılmağa başladı. Bekçi Memiş suratını buruşturdu, tedirgin olmuş gibi bir hali vardı. Ahmet anasına elinde tasla papatya suyunu içirmeğe uğraşırken, bekçi, sesine yumuşak bir ton vererek:

— «Bilemiyorum Zeynep bacı.» Anası, Ahmet'e bir süre endişeyle baktıktan sonra:

— «Haydi oğlum» dedi «Git te tez gel.»

Bekçi önde, Ahmet arkada yola düştüler. Karanlık ve eğri büğrü sokaklardan geçerek muhtarın evine geldiler.

Köy odasında çok insan vardı. Lüks lambasının ışığında parıldıyan bütün gözlerin kendisine dikilmiş olduğunu gören çocuk korkuya kapıldı. Zaten muhtar, onu içeride görür görmez parlamıştı:

— «Soytarı. Öksüz haline de bakmadan köyün başına bela mı olacaksın? Tu yüzüne senin.»

Titredi Ahmet. Kendini toparlamaya çalışarak:

— «Ne olmuş ki.» diye kekeledi. Aynı an da gözleri sobanın yanına çökmüş olan Potuk'un Osman'a takıldı. Savaştan çıkmış gaziler gibi başına sargılar dolamıştı. Yine gürledi muhtar:

— «Bak. Bak!. Ne olmuş ki diyor bir de. Sus!... Daha ne yapacaktın? Öldürecek miydin koskoca delikanlıyı?»

Çocuk, yargıç önüne çıkmış bir suçlu gibi yere dikti gözlerini!

— «Hepiniz hepiniz iyi bilirsiniz ki ona gücüm yetmez. Asıl o beni dövdü.»

— «Ya yüzünde ki yara?»

Ahmet'in eğik başı dikleşti. Ürkek bakışlarına kararlı bir ısıklık yerleşmişti, isyan etti:

— «Canı yanan eşek attan hızlı gider, derler. Suçsuz yere bizi dövünce ben de taşı vurdum.» Ses tonu yükseldi: «Allahtan kork. Babamız yoksa, garipsek Allahımız var bizim de...»

Ahmet'in bu yürekten sözlerinin etkisiyle bir an için köy odasında derin bir sessizlik oldu. Muhtar bile burnunu kurcalamaya başlamıştı. Com Bekir bir öhöyle bozdu bu sessizliği:

— «Ula» dedi. «İt gibi adamın yüzüne ne çemkirip duruyorsun?» Başını muhtara döndürdü:

— «Muhtar sen bu serserinin sözüne bakma, onu iki günde mumla çevirmezsem bana da Com Bekir demesinler.»

Köşeden bir ses top gibi patladı:

— «Parmak kadar bir yetimle uğraşmaya, kuldan utanmıyorsanız da, Allah'tan korkun bari.»

Muhtar, sesin geldiği yöne hiddetle baktı. Konuşanın Molla'nın Ali olduğunu görünce inikti. Ali'den

bütün köylüler gibi muhtar da oldum olası çekinirdi Ali, koç bırıgını buruyor, iri ve patlak gözlerini köylülerin korkuyla kısılan gözlerinde dolaştırıyordu.

— «Bundan sonra her kim ki bu yetime bir şey derse karışırım!» Bakışları en son Com Bekir'de kaldı:

— «Ula sen emmisi olacak herif.! Hay Allah canını ala senin. Onu kayıracağına üzerine kol kanat gereceğine, bir de döveceksin hemi?..» Ahmet'in amcası başını önüne eğdi, hiç bir şey duymamış gibi Oltu taşı tesbihini çekmeye başladı.

Çıra gibi yanan gözlerini bir kez daha bütün oda da gezdirdi. Hiç kimseden tıs çıkmadığını görünce Ahmet'e döndü.

— «Haydi kuzum. Sen eve git. Sana bir şey diyen olursa gel bana de.» dedi.

Çocuk üzerinden karlı bir dağ kalkmışcasına rahatlamıştı. Ali'ye minnet ve teşekkür dolu bir bakış attıktan sonra köy odasından çıktı. Karanlık sokaklarda durmadan havlayan köpeklerden korkarak, yüreği çarpa çarpa evlerine geldi.

Anası henüz yatmamıştı. Çocuk hiç bir şey demeksizin yatağına giriyordu ki. Zeynep kadının sönük sesini duydu:

— «Muhtar ne diyormuş?». Anasını üzmemek için yalan söyledi:

— «Hiç bir şey ana. Memiş emmi beni yanlışlıkla çağırmış.»

Kadın pek deşelemedi bu işi. Bir kaç kez inledikten sonra yorgancı başına çekti. Ahmet içindeki sıkıntılardan ve köpeklerin acı acı ulumalarından dolayı uzun süre uyuyamadı. Yatağında döndü durdu Geç saatlerde şiddetli rüzgar çıktı. Çakan şimşek

ler, odayı zaman zaman aydınlatıyor, köpekleri de korkutarak daha korkunç seslerle ulumalarına neden oluyordu. Rüzgarın arkasından şiddetli bir yağmur indi. Koca damlalar, toprak damları kırbaçlıyor, kendilerine yollar açarak, odalara süzülüyor, tıp tıp yere damlıyorlardı. Bunlardan bir kaç tanesi de Ahmet'in yüzüne rastlamıştı. Yatağında, sıçrayarak doğruldu istemeyerek:

— «Ana...» sözcüğü döküldü dudağından. Kadın-
cağız zaten uyumamıştı.

— «Hı...» dedi.

— «Dam akıyor.»

Yataklarından çıktılar. İdare lambasını yaktılar. Neleri varsa üzeri akmayan bir köşeye topladılar. Zeynep kadın:

— «Oğlum, yarın sabah emmine gitte öküzleri al. Kağnıyı koş. Biraz çorak getirip dama saç. Bir iyice de çiğneyelim.»

— «Olur ana.»

Fakat, ertesi gün bu düşüncelerini yerine getiremediler. Çünkü, yağmur ertesi gün daha da artan bir hızla sürüyordu. Köyün orta yerinden geçen dere dağ ve tepelerden inen sellerle iyice kabarmış, boz bulanık akıyor, hatta yakınında ki evlere taşıyordu. Dere kıyısında oturan köylüler canları derdine düşerek daha yukarılarda oturan hısım ve akrabalarının evlerine sığınmışlar içleri eriyerek seli seyrediyorlardı.

Ertesi gün yağmur durdu. Güneş, sıyrılabilirdiği bulutlara tatlı bir pembelik yayarak dağlara vuruyordu. Ama, kimsenin evlerinden çıkmaya cesareti yoktu hala. Çünkü her van diz boyu çamurla örtülüydü. İşlerine gidemeyen köylüler, selin kendilerinden aldıkları

rını acı acı düşünerek çıktıkları yüce yerlerden çevreyi seyrediyorlardı. Ahmet'te evlerinin avlusundaydı. Çullarını çaputlarını kurumaları için taşların üzerine yaymışlardı. Çorak ta getirememişti. Kolları, körpe bedeni çalışmaya alışmıştı. Boş kalmak onca çok sıkıcıydı. Öğretmenine verdiği sözü hatırlayınca sevindi. Okul köyün batı yanında, bir tepedeki düzlükteydi. Anasına durumu anlattıktan sonra okul yolunu tutturdu.

Öğretmen Ahmeti görünce zorla evine soktu, çay ikram etti. Küçük çocuk sevkile bir kaç saat çalıştı, odun kırdı. İşini bitirince baltayı odunluğa koydu. Öğretmenini rahatsız etmekten kaçınarak sıvışmayı uygun görmüş, su birikintilerinin üzerinden sıçraya sıçraya evlerine dönüyordu ki Ali Bey'in sesini duydu:

— «Ne o Ahmet? Bir eyvallah demek yok mu?»

Çocuk döndü; Ellerini önünde kavuşturarak sırtı-
tı.

Ali Bey:

— «Hele dur bakalım. Yemek yemeden hiç bir yere adım atamazsın.»

Ahmet başını önüne eğdi.

— «Sağolasın öğretmenim. Anam meraklanır.»

Öğretmen bu defa cebinden para çıkardı. Çocuğun eline sıkıştırmağa çalıştı. Ahmet geriledi. Yüzü kıpkırmızı olmuştu:

— «Olmaz Öğretmenim... Vallahi olmaz.» Öğretmen üsteledi:

— «Alacaksın çocuğum, bu senin hakkındır... Bak gücendireceksin beni.»

— «Senin bende çok hakkın var, sana azıcık yardımım dokunduysa ne olur sanki?»

Ali Bey eski öğrencisinin bu tutumu karşısında duyulanmıştı. Kızmış gibi görünerek:

— «Döveceğim artık seni... Almazsan bir daha adını anmam, yüzüne bakmam.» deyince, Ahmet boyunu büktü. Titrek bir sesle:

— «Allahaismarladık öğretmenim, gecen iyi olsun.» dedi ve evlerinin yolunu tutturdu.

Parayı avucunda sıkıyordu, eli terlemişti. Para avucunu yakıyor gibiydi. Bir ara onu küllüğe atmayı düşündü. Fakat parayı kendisini dövenlerden birinin bularak sevineceğini aklına getirerek bu düşüncesinden caydı. Bu kez hatırına başka bir fikir geldi: O parayla anasına ilaç alabilirdi. Kapıdan içeri girince parasına baktı: Bu bir on liralıktı.

Annesi tandırın başına oturmuş yemek hazırlıyordu. Ocaktaki ateşten çıkan alevlerin gölgesi, kadının zayıf, solgun yüzünde oynatarak tatlı bir pembe-lik veriyor, fersiz kara gözlerine canlı pırıltılar yerleştiriyordu. Annesini böylesine sağlıklı gören çocuğun sevinci büsbütün arttı. Heyecanla:

— «Ana bak para kazandım.»

— «Ne iş gördün de kazandın?»

Ahmet onun zayıf vucuduna sarıldı, elmacık kemikleri çıkık yüzünü öperek:

— «Öğretmenimin odununu kırdım.» Kadıncağının heyecanı sönmüştü:

— «Onun sen de çok emeği var, almasan iyi olurdu.»

— «Ben de almak istemedim ama o zorla verdi.. Hem o parayla sana ilaç alacağım.» Kadıncağın gülümsedi, çok derin ve uzaklardan geliyormuş gibi bir his veren bir sesle:

— «Yok oğlum, şükür benim iğnelik ilaçlık bir-

şeyim yokki... Hem sen o parayla ayağına bir lastik al da ayakların üşümesin yağmurdan yaştan...» dedi.

Ahmet tandırın yanında oturan ve pişmekte olan yemeği sabırsızlıkla seyreden Mustafa'ya kağıttan kayık yaptı, birlikte dışarı çıkarak evlerinin önündeki su gölcüklerinin üzerinde yüzdürmeğe koyuldular. Karanlık basıncaya kadar gülüp oynadılar.

Birkaç gün sonraydı... Bir akşam Bekir Ağa evlerine geldi. Ahmet kapıyı açıp karşısında amcasını görünce. «Bu adam hayır için gelmez» düşüncesiyle korkmuştu. Ama o, tatlı bir sesle «iyisini yeğenim?» diyerek yüzünü okşadı. İçi rahatlamıştı. Zeynep Kadın bu hayırsız kayınbiraderinin eşiklerinden içeri atlamasına pek şaşırırsa da çabucak kendisini topladı:

— «Hoşgeldin ağabey» diyerek elini öptü.. Adam gelinine elini verdikten sonra koltuğunun altındaki kese kağıdını sedirin köşesine koydu, arkasından cebinden çıkardığı fişegi açarak Ahmetle Mustafa'nın avuçlarını sekerleme ile doldurdu. Yengesinin kendisi için hazırladığı iki kat mindere kuruldu. Yükses sesle geçirip, Allah şükür çektikten sonra karşısında ayakta bekleyen Zeynep Kadına:

— «Otur Zeynep Hatun otur, hastasın zaten,» dedi.

Com Bekir sanki yıllardır görmemişcesine uzun uzun süzdü yengesini.

— «Betin benzin solmuş, neye dönmüştün, ölmüştün kız... Derdini niye bana söylemedin?. Saçı uzun olanın aklı kısa olur zaten. Tuh ki tuh.»

Kayınbiraderinin bu sözleri üzerine kadıncağın olduğu yere çökerek ağlamağa başladı. Analarının göz-

lerinden sicim gibi yaşların indiğini gören çocuklarda onu taklit ettiler. Bekir Ağa bir Zeynep Kadına bir yeğenlerine baktı, çok üzölmüşçesine içini çekerek:

— «Bacım hele üzölme bakalım, derdinin bir çaresine bakacağız elbette.»

Zeynep Kadın artık kendini dağıtmış, hıçkırıyor-du:

— «Abi ölüm Allahın emriya... Şu iki yavrum bel-lerimi kırıyor...»

Adam bir süre burnunu karıştırdı, bıyığını burdu sonra odaya çökmüş gamlı havayı dağıtmak ister gi-bi ellerini iki yana salladı:

— «Gam etme bacım, seni şehirde en yüksek doktorlara götürürüm, bir haftaya kalmadan seni ana-dan doğmuşa döndürürler... Hadi şu ağıdını kes de çay yap içelim.» deyince, kadıncağız umut dolu göz-lerle Bekir Ağaya bakarak ayağa kalktı. Sedirdeki ke-se kağıdını aldı, mutfağa girdi.

Com Bekir'in son sözleri üzerine Ahmed'in göz-yaşları birdenbire duruvermişti. Ağzına tat vücüduna haz veren akide şekerini dili üzerinde dolaştırarak amcasına sevgiyle baktı. Adam tabakasından tütün çı-karmış sarıyordu, idarenin titrek ışıkları gölgesini du-vara düşürüyor devasa bir kukla gibi oynatıp duruyor-du. Bekir Ağa sigarasını yakıp derin bir nefes çekin-ce öksürmeğe başladı... Ahmet onun babasına çok benzediğini ilk kez farkediyordu. Babası da sigara içerken tıpkı onun gibi öksürürdü. Amcası hakkında duyduğu bütün kötü düşünceler, korkuları silinmiş yerini büyük bir sevgi ve saygı almıştı. Şu anda onun varlığı evlerini doldurmuş, içlerine güven vermişti. Mutfakta göğsü yırtılırcasına öksüren annesinin öksürükleri bile çocuğun bu mutlu anını bozamazdı...

Ne de olsa şuracıkta üç beşgünlük bir misafirlikleri kalmıştı bu öksürüklerin... Mustafa az ötede ağzına şekerlerden birini sokup diğerini çıkarıyordu.

İlceden şehire giden kırık dökük otobüse ağır bir ter kokusu yerleşmiş, yılların arabası yaşlı halimle bozuk, eğri büğrü yollara sokmaktan utanmıyormu-sunuz?» der gibi homurdanıp, inleyip duruyor, fakat şikayetleri yolculara ninni gibi geliyor olmalı ki aşağı yukarı herkes uyuklayıp duruyordu. Aşağı yukarı de-dik çünkü bir kişi daha doğrusu bir çocuk eski araba-nın ihtiyar môtörünün yeknesak gürültüsüne, sarsın-tıya, ağır kokuya rağmen dikkatle pencereden dışarı-ya bakıyor, bakışları tabiatın dağlarıyla taşlarıyla, a-ğaçlarıyla, bozkırlarıyla olan geçit resmini tek tek ko-valıyordu. Hiç görmediği bu manzaralar ilgisini çok çekmiş olmalı ki yanın da dalıp gitmiş olan annesini hiç bakmadan «Dünyada yer görmek ne de güzelmiş, param olursa bir otobüse biner diyar diyar gezerim» diye düşünüyordu. Çocuğun hayalleri dört saat sonra sona erdi. Karşıda şehir bütün haşmetiyle görünüyor-du artık... Ahmet şehiri daha iyi görebilmek için doğ-ruldu, geniş caddelere, yüksek binalara, parklara, bahcelere, kaldırımlar üzerinde sık giyimli dimdik yü-rüyen elleri yüzleri pırıl pırıl insanlara derin bir hay-ranlıkla bakmağa başladı. Otobüs nihayet bir çok ara-ranlıkla bakmağa başladı.

Otobüs nihayet bir çok arabaların bulunduğu bir ara sokakta durdu. Com Bekir oturduğu yerden hala dışarıya aval aval bakan yeğenine dürttü:

— «Yoksa bu arabanın tapusunumu alacaksın? Kımıldasana şapşal bir sürü işimiz var.»

Ahmet anasının ellerinden tutarak inmesine yardım etti. Caddede akan insan seline uyabilmek için yokuş yukarı hızlı adımlarla yürümeğe koyuldular. Çocuk anasının yorulduğunu hissediyor, «Acaba anamın soluklanmasına mücadele eder mi?» diye ara sıra amcasının gözlerine bakıyordu. Bekir Ağa yeğeninin bu ısrarlı bakışlarını görmemezlikten gelerek gözleri levhalarda acele acele yoluna devam ediyordu. Sonunda aradığını bulmuş olmalı ki sarı renkli büyük bir binanın önünde durdu, gülümsüyerek yengesine baktı:

— «Tamam.» dedi. «Avukat beyin yeri burası... Evvela şu tapu işini bir halledelim ondan sonra seni hastaneye götüreceğim.» Oysa kadın hiç kendisine bakmıyordu ve nefes nefese kalmıştı. Göğsünde hırıltılar çoğaldı, şiddetli bir öksürük başladı, olduğu yere çöktü. Caddeden gelip geçenler rahatsız olmuş bir tavırla bakıyorlardı. Bekir «Hay şu hastalığının...» diye dişler'nin arasından küfürler savurmağa başladı. Ahmedin içine kara bir kaygı çöktü. Kadıncağız öksürüğü çevreden duyulmasın diye ağzını burnunu yazmasıyla kapamış, mosmor kesilmişti. Ahmet'e bu an hiç bitmiyecek gibi geliyordu. Amcası sonunda:

— «Siz burada bekleyin, ben şimdi gelirim.» diyerek binanın kapısından içeri daldı. Tez adımlarla basamakları çıktı. Dördüncü kattaki odalardan birinin kapısının önünde durdu. Şapkasını çıkardı. Kapıyı dikkatli dikkatli vurdu. «Gel» sesi duyulunca, ürkek adımlarla içeri daldı. Ortadaki masanın başında oturan gözlüklü, kırsaçlı adam önünde yığılı duran dosyaları karıştırıp duruyordu. Bekir, ses çıkarmamağa çalışarak heybesini yere indirdi. Ellerini önünde bağlayarak beklemeye başladı. Neden sonra adam başını kaldır-

dı, gözlüklerinin üstünden bakarak karşısında bekleyen şahsı bir an süzdü:

«Hoş geldin Bekir ağa.» Köylü hemen seğırtti, iyice eğilerek adamın ellerini sıktı.

— «Sağolasın beyim.» dedi. Doğruldu. «Onları da getirdim.»

— «Dediğimi yapıp rızalarını aldın değil mi?»

— «Tabii beyim. Onlar benim yetimim rızalarını almadan onları memnun etmeden iş yapar mıyım? Aha şurdan ellerimi keserler sonra.»

Adam bir an düşündükten sonra:

— «Peki» dedi. «Onları içeri al.» Com Bekir bir kez daha büküldü.

— «Avrat çok hasta efendim. Yolda nerdeyse canı çıkacaktı. Aşağı da kaldı, çıkamadı merdivenlerden.»

Avukat yandaki bölmeye çevirdi başını.

— «Cemal.» diye bağırdı. Gençten biri çıktı oradan:

— «Buyrun efendim.»

— «Bekir ağayla yanındakileri notere götür, vekaletname hazırlanacak.»

Bir kaç kat aşağıda, basamakların üzerinde oturan hastanın artık öksürüğü kesilmiş, yüzü, soğuk ter damlalarıyla örtülmüştü. Kuru mor dudakları arasından birşeyler fısıldıyor. arasına inliyordu. Bu hali ve kapalı gözleriyle bu Dünyadan çok ötede bir başka Dünya'da gibiydi. Katip, kadının bu durumundan ürkütü bir an. Hastanın, bir ölünün eline benzeyen kuru ve sararmış elini avucuna aldı. Nabzını yokladı, saatine bakarak saymaya koyulunca, durumu canı bur-

nunda seyretmekte olan Com Bekir dayanamadı artık.

— «Be birader» dedi. «Sen doktor musun? Katip misin? İşine baksana» deyince, Katip öfkelen-di:

— «Keçi can derdinde kasap yağ derdinde. Bir kaç kuruş menfaat için bu zavallı kadını, bu halinde buralarda sürüklemeye utanmadan bir de böyle diyor-sun ha.»

Dedi ve yukarıya doğru yürüyerek.

— «Şimdi avukat beye durumu anlatıp bu işi bo-zacağım.» Com Bekir inikti. Cemal'in koluna yapıştı hemen:

— «Kusura kalma beyim. Küçükten kusur, büyük-ten af... Ne dersen haklısın.»

Katip basamaklardan aşağı indi. İki adam kadını güçbela ayağa kaldırdılar, koluna girerek sürüklerce-sine dışarı çıkardılar. Onları, bir köşede heykelleş-miş gibi beklemekte olan Ahmet'te izledi.

Göğüs hastalıkları hastahanesinin polikliniğinde ki gözlüklü ve şişman bir doktor, sedyenin üzerine yatırılmış olan hastanın morarmış yüzü ve dudakla-rına baktı. Yarı kapalı gözkapaklarını ayırıp gözbebek-lerini inceledi, tansiyonunu ölçtü. Üzerindeki kat ka-entarileri güçlkle sıyrarak hırıldayan, engin bir ça-bayla inip kalkan göğsünü, ivedi çarpışlarla çırpınan yüreğini dinledi. Yanındaki hemşireye:

«Hastayı hemen yukarı alın. Aralarla oksijen ve-rin, nefes yollarını aspire edin.» Önündeki kağıda ivedi ivedi birşeyler karalayarak ekledi:

— «Şu iğnelerden birer tane damardan yapın. Birer de seruma katın ağır ağır gitsin.»

Hademeler sedyeyi hızla sürerek odadan çık-a-rınca, Ahmet kendine geldi, doktora doğru seğırtti:

— «Doktor beyim» dedi. «Kurban olayım...» Yaşlı doktor hıçkırıktan bir türlü konuşamayan çocu-ğu bir süre bekledi. Fakat hep, boğulurcasına hıçkırı-yor üstelik alacağı yanıtın olumsuz olması karşısında herşeyin sonunun gelmiş bulunacağını düşünerek te konuşmaya cesaret edemiyordu. Doktor bu uzun bek-leyiştten çok sıkılmış olmalı ki sertçe sordu:

— «Evet oğlum. Bir şey mi söyleyecektin?»

Ahmet artık konuşmak zorundaydı. Kollarını iki vana saldı, boğuk ve güçsüz bir sesle:

— «Anam iyi olur mu?» Diye konuşabildi. Dok-tor, küçük delikanlının kırpık kara saçlarına, soluk yü-züne, incecik boynuna, kederin ve güçsüzlüğün çizgi-ri yerleştiği kara gözlerine ve dağınık hırpani giyi-mine göz gezdirdikten sonra az ötelerinde şapkası elinde beklemekte olan Com Bekir'i işaret etti.

— «Bu neyiniz oluyor?»

— «Emmim olur.»

— «Ya baban?»

Çocuk boynunu büktü içini çekerek

— «Öldü o...» Doktor, Com Bekir'e çıkıştı:

— «Neden hastayı vaktinde getirmediğiniz?» Bekir ağa gözlerini yere indirdi, şapkasını ellerinde yoğu-rarak.

— «Serde cahillik var efendi. Bilemedik.»

— «Sus... Kendin ya da evinden biri hasta olsay-dı hemen koştururdun.»

Ahmet durumu kavramıştı. İçi bir tuhaf oldu. A-mansız bir sızı beynini, iliklerini yalamış, tam yüre-ğinin ortasına oturmıştu. Vahşi bir hayvan gibi bir

çığlık çıkardı, kapıdan çıkmakta olan doktorun hacaklarına sarıldı.

— «Çocuklarının başı için doğru söyle, anam ölecek mi?» Yaşlı doktor, bu, ayaklarına kapanmış yoksul köylü çocuğunun binbir kederle dolu ya'varan gözlerine bakarak saçlarını okşadı. Uzun meslek hayatı boyunca gördüğü hastaların hiç birinde güçsüz kaldığına bu kadar esef etmemiş, böylesine içi sızlamamıştı. Boğazında bir yumru dolaştı, yutkundu.

— «Üzülme yavrum» dedi. «İyi olur inşallah, gayret bizden takdir Allah'tan..»

Acı gerçeğin pek yakın olduğu, ecelin anasının yakasına yapıştığı Ahmet'in içine doğmuştu. Sevgili anasını bir daha göremeyeceği duygusuna kapıldı, bir deli gibi kapıdan dışarıya fırladı, koridor boyunca çığınca koştu.

İşte anası taşındığı sedyenin üzerinde, asansörün önündeydi. İçinden ılık ılık birşeyler aktığını hissetti. Bir hamlede Zeynep kadının cansız ellerine yapıştı. Seçirmekte olan dudaklarından şu sözler dökülüyordu.

— «Anam... Canım anam benim.» Hademeler onu bir kene gibi yapıştığı sedyeden bir türlü ayıramıyorlardı.

— «Ana» diyordu. «Anam sen ölmeyeceksin değil mi?. Sensiz bu Dünya'da n'eydelim? Kime gidelim? Kimlere ağlayalım?..» Çocuk daha çok şeyler söylemek istiyordu ki anasının göz kapaklarının usul usul aralandığını görünce sustu.

Zeynep'in oğluna bakan sönük gözlerinde hayat, tükenen bir mumun son alevi gibi son kez parlıyordu. Dudakları titreyerek açıldı. Anlamsız bir şeyler mırıldanıyor fakat çıkardığı heceler birbirleriyle ahenkli

bir birleşme yapamadıklarından ne söylemek istediği anlaşılmıyordu. Uzun ve zorlu bir çabadan sonra:

— «Allah... Ahme... time. Mus...» diye çıkabilen bir sinek vızıltısını andıran sesini, zayıf bedeninden hiç beklenmiyen bir kuvvette öksürükler kesti. Göğsü şiddetle kabarıyor, gözleri yuvalarından dışarı fırlayacaklarmış gibi oluyordu. En sonunda ağzından, burnundan oluk gibi kan fışkırdı. Bembeyaz örtüler al kana boyanmıştı. Çocuk, anasının akan kanlarına engel olmak istercesine ellerini kadıncağızın ağzına burnuna kapattı.

Heyhat. Biten bir ömrün sürmesini sağlamak ne mümkündü? Ahmet korkunç bir rüyada gibi robotlaşmış, dili, eli, ayağı tutulmuş, her yanı titriyordu. Artık Zeynep kadının damarlarındaki bütün can suyu dışarıya boşalmış olmalı ki kanı akmaz olmuş, dudakları şiddetle kasılıyor, gözlerinin çevresi durmadan seğiriyordu. Hastahanenin duvarları, tavanı, vazolar, çiçekler insanlar ve herşey genç çocuğun çevresinde dönüyor. Koşuşan görevlilerin ayak sesleri beyrine çivileniyordu. Birden ağırlığı kayboldu, boş bir çuval gibi oracığa yığıldı.

Soğuk bir güz günüydü. Rüzgar, köyün altbaşındaki mezarlığı çevreleyen çıplak ağaçların kuru dalları arasından bazan hafif bazan kuvvetlice geçerek acıklı bir türkü söylüyormuş gibi esiyor. aylarca sürecektir bir uykuya yatmış olan toprağın artık hayat veremediği kuru ot ve yaprakları bulundukları yerlerden sökerek havaya kaldırıyor, bir süre, belirli bir yerde tutuktan sonra gelişi güzel dağıtıyordu. Bir kaç gün önce yağın yağmurun oluşturduğu gölcükleri bile kurutmayan Güneş'in soluk ışıkları, alt ve üst başlarına

sivrice birer kara taş dikilmiş, ortası toprak yığının-
dan ibaret olan taze bir mezarın üzerine saatlerden
beri orada ağlamakta olan Ahmet'in küçük gölgesini
düşürüyordu.

Çocuk iki gündenberi ağlamaktan şişmiş, kan ça-
nağına dönmüş olan gözlerini zaman zaman gri bulut-
ların dolaştığı göklere çeviriyor, ellerini sonsuzluğa
açarak «Allahım.» diye hıçkırıyordu. «Anam bu soğuk
kara toprakların altında nasıl yatacak? Kuşlar, kurtlar
ve binlerce böcekler o gül bedeni senden korkmadan
nasıl didecekler?» Gözlerinden yaşlar fışkırdı. «Ah
garip anam. Ben büyümeden elim iş tutmadan, bir gü-
nümü görmeden zalim felek nasıl aldı elimizden seni..
Nasıl kıydı o nazik tenine.. Babamın mezarı da yakın
değil ki konuşasınız, bizi, kem talihimizi dertleşesi-
niz. Ah babam benim. Ne kadar ıraklardasın. Halimiz
sana malum oluyor mu acep?... Keşke hiç gitmesey-
din gurbet ellere. Yavan ekmek yiyeydik.. Tandırımı-
zın başında oturaydık kışları... Yazları tarlamızda sır-
tımız çıplak ta olsa gönlümüz şen çalışırdık... Sen
İstanbul'a giderken içime bir sızı çökmüştü zaten...
Kara haberi alır almaz anam yataklara düştü, üşüttü
ciğerlerini, bir daha da iflah olmadı..»

Akşamın gölgeleri kararan dağların üzerine per-
de perde inerken yelin hızı daha da artmış, yakınıp
ağlamakta olan çocuğun mırıltılarını acıklı melodisine
katıp uzaklara götürüyor, yok ediyordu.

Karanlıklar çöktü, bütün gölgeler kayboldu. Ço-
cuk hala anasının mezarı başındaydı. Uzaklardan ge-
len köpek ulumaları onu kendine getirdi. Saatlerden
beri soğuk nefesini bütün gücüyle üflemede olan rüz-
garın etkisiyle uyuşmuş olan bedeni kıpırdamıyor-
du. Oysa kardeşi Mustafa yalnızdı. Belki de açtı. Kü-

çüğünün kendisinden başka hiç bir dayanağı yoktu.
Eve gitmeliydi artık. Bir kez daha yokladı, bütün be-
deni odun gibiydi, bütün çabalarına karşın kıpırdaya-
mıyordu. Bu kez de çaresizliğine ağlamak istiyordu.
Ama kuru gözlerinden artık bir damla bile yaş gelmi-
yordu. Bir besmele çekti, bildiği bütün duaları oku-
du, yeni bir gayret daha... Yine bir başarısızlık... Ha-
yatta bu körpe çağında herşeye karşı yenik düştüğü-
ne bir daha yandı...

Birkaç dakika sonra yakınında bir yerden «çüşş»
diye bir ses işitti. Başını çevirip karanlıklara bakmak
istedi, boynu birazcık bile dönmüyordu. Fakat ayak
sesleri gittikçe yaklaşıyordu. Az bir zaman sonra
güçlü iki kolun kendisini havaya kaldırdığını hissetti.
Adamın yüzüne baktı. Bu, kara, çember sakallı iri göz-
lü, köyde herkesin sevip, saydığı Mahir çavuştu.

— «Oğlum» diyordu Mahir Çavuş. «Aklını mı yi-
tirdin? Bu soğukta ıssıde durulur mu buralarda?»

Ahmet kendini adamın göğsünün sıcaklığına ver-
di, gözlerini kapadı. Mahir Çavuş eşiğine önce çocu-
ğu oturttu. Arkasından ağır bedenini de karakağanın
sırtına vurdu.

Gece kalın ve kara kanatlarını köyün üzerine ger-
mişti. İğri büğrü sokaklarda in cin top oynuyor, ara-
sıra havlayan köpeklerle, bir diğerleri uzun ulumalar-
la cevap veriyorlar, sesleri dalga dalga yayılıp uzak-
larda kayboluyordu. Bu yoğun karanlığı sadece diğer-
lerinden daha büyük bir evin pencerelerinden fışkıran
lüks lambasının ışıklarının uzun ve parlak huzmeleri
delebiliyordu.

Zamanın oldukça geç olmasına rağmen ev halkı
yataklarına henüz girmemişlerdi. Mahir Çavuş köşe
yastıklarına dayanmış, ağzı açık horlayarak uyuklu-

yor, karısı öteki köşede derin bir uykuya dalmıştı. Tek uyanık kalan ondört yaşlarında gösteren elma yanaklı, badem gözlü bir kızdı. Küçük kız gözlerini sobanın yakınına serilmiş yer yatağında durmadan inleyen çocuğa dudak değmemiş bir dağ kaynağını andıran gözleriyle bakıyor, katıksız merhameti yüzünden gözbebekleri, acımanın en temiz anlamlarıyla buğulanıyordu.

Hasta, saatlar sonra gözlerini açtı, çevresini tuhaf bakışlarla taradı, küçük kızın gözlerinde durdu sonunda. Güller belki de, artık delikanlı sayılabilecek bir çağda bulunan Ahmet'in sabit nazarlarla kendisine bakmasından utanarak gözlerini yere indirdi, odadaki sessizliği bozmak için babasına dürttü:

— «Baba... Baba... Uyandı... Uyandı.»

Mahir Çavuş olduğu yerde sıçrayarak kendine geldi. Besmele çekti. Ahmet'in açık ve tuhaf nazarlarla bakmakta olan gözlerini görünce:

— «Ahmet, nasılsın kuzum?» diye sordu. Ama hasta çocuk onu duymamıştı bile, gözkapakları ağır ağır kapandı. Belli ki hala bitkin ve halsizdi. Mahir çavuş, Güller'e döndü:

— «Haydi kızım» dedi. «Sobaya bir kaç tezek at. Haydi biz de yatalım, Ahmet bu yorgunlukla sabahaca uyur kalan.»

Ertesi sabah sonbahar günlerinde pek ender rastlanan parlak Güneş, aşığını hüzne boğarak uzaklaşmakta olan vefasız bir sevgilinin son bir kez cilve ile başını çevirdiği gibi, altın ışıklarını yeryüzüne vulluyor ve bir demeti de Mahir Çavuşun doğu tarafındaki daracık pencereden içeri süzülerek uyumakta olan küçük delikanlının yüzüne düşüyordu.

Çocuk bundan rahatsız olmuş olmalı ki, başını

sağa sola çevirdi, bir kaç kez gözlerini kırıştırdı. Işıklardan bir türlü kurtulamıyordu. Uyandı sonunda. Yatmakta olduğu yeri yadırgamış odanın duvarlarında ki kilimleri süzüyordu. Anımsadı birden. Dünü ve mezarın başında ki çaresiz halini. Mahir Çavuş'un hayal meyal görünen yüzünü anımsamıştı. Doğruldu, yatağına oturdu. Kollarını bacaklarını kıpırdattı, biraz ağırı varsa da oynatabiliyordu artık. Bir başkasına yük olmayı hiç sevmezdi. Hem Mahir çavuşun karısı Ünüs soğuk tavırları ile sevimsiz bir kadındı. Çarçabuk üzerini giyindi. Mustafa ne yapıyordu? Amcası çocuğa yemek yedirmiş, hoş tutmuş muydu acaba?

Doğruca amcasının evine gitti. Mustafa mışıl mışıl uyuyordu yatağında... Uyandırmaya kıyamadı. Hiç kimseye görünmeden evden geri çıktı. Sabahın ilk ışıklarında uzayıp giden gölgesini seyrederek düşünüyordu. Şu Mahir ağa ne iyi adamdı. Ona olan minnet borcunu nasıl ödeyebilirdi?

Adımları Mahir çavuşun ahırını doğruladı. Kapıdan içeri girer girmez yüzüne çok alışık olduğu kokuyla birlikte tatlı bir sıcaklık çarptı. Bu, ahırlarda rastlanan, hayvanların soluklarıyla gübrelerinden oluşan bu tuhaf kokuyla sıcaklığı çok özlemişti. Çünkü son ineklerini geçen yıl satmak zorunda kalmışlardı. Tavandaki çatmanın en üst noktasındaki küçük deliğe yerleştirilmiş piyale taşı güclükle geçebilen Güneş ışıkları ahırı zar zor aydınlatıyordu. Gözleri karanlığa alışınca, ahır sakinlerinin üç inekle iki öküzden ibaret olduğunu gördü.

Hayvanlardan bazıları yattıkları yerden doğrularak, bazıları oldukları yerde başlarını çevirerek merak dolu kocaman gözleriyle konuklarını süzdüler sonra umursamaz bakışlarını yine önlerine dikerek ge-

vişlemelerine devam ettiler. Ahmet bir musura oturdu, elini yüzüne koyarak düşünmeğe başlamıştı. Konur öküz yemliğine bir yabancıнын tünemesinden pek hoşlanmamış olmalı ki acı acı böğürdü, onu kovmak istercesine sivri boynuzlarını iki yana salladı. Konuğun, alnındaki sakarı ağır ağır okşamaya başlamasıyla yeniden sakinleşti.

Ahır çok bakımsız ve pisti. Hayvanların tüylerine pislikler yapışmış, altları cımcılık yaştı. Gübreler orada burada öbek öbek yığılı kalmışlardı. O halde böyle tembel tembel oturmanın anlamı yoktu. Orta direğin dibine dayalı çalı süpürgeyi aldı, pislikleri ahırın ortasındaki çukura süpürdü. Yerinden sökülemeyenleri kürekle kazıdı, daha sonra bir köşede yığılı kuru luktan bir miktarı hayvanların altına güzelce serdi.

Bir de kaşağı gerekti şimdi. Gözleri çevreyi dolaşıyordu ki ahırın kapısı açıldı, Mahir ağa sırtında küfesiyle, kızı Güller elinde bakraçlarla içeri girdiler. Ev sahibi, Ahmet'i orada görünce şaşaladı, ahırın temizlemiş olduğunu seçti ve gülümsedi.

— «Burada mıydın? Biz de bu oğlan nereye gitti diye üzülüyorduk?»

—

— «Kuzum niye zahmet ettin? Misafirsin sen.»

Ahmet nedense doluktu, gözlerinden tıtır tıtır yaşlar dökülmeğe başladı.

Mahir çavuş oğlanın derdini anlamıştı. Kolundan tuttu, hayvanların yemliğine oturdular.

— «Bak yeğenim. Kendi kendine ettiğin eza yeter kalan. Ölenle ölünmez. Ölüm Allahın emri... Bu yalan dünyada ölmedik kim kalmışki...» Gözleri orta direğin budaklarının birinde daldı, irileşen bebekleri onun çok eskilere döndüğünü işaret ediyordu:

«Sen yine de şanslı sayılırsın. Neden dersen, anama, beni doğururken al basmış. Babam bir yandan acıklı türküler, ezgiler söyleyerek beşiğimi sallar, bir yandan gözlerinden dolu gibi yaşlar dökermiş.» Sesi değişti, çok derinlerden geliyormuş gibi bir his veriyordu:

«Onu en son gördüğümle hatırlarım. Yedi yaşında var, yoktum. Omuzuna koça bir çanta bağlamıştı. Ağlamaktan kıpkırmızı kesilmiş, şiş gözleriyle uzun uzun seyretti beni. Sonra göğsüne bastırdı, yüreğinden gelen güpürtü hala kulaklarımda. Titreyen sesiyle «Yarabbi, emanetime sen sahip ol, gadadan, beladan irak tut.» dedi ve birden arkasını döndü gitti. Komşular «Baban şehire gitti, aha bu gün gelecek, aha yarın gelecek.» diye beni yıllarca oyaladılar. Oysa babam Seferberliğe gitmiş. Yemen'de şehit düşmüş... Düşün yeğenim. Oncağız halimle, açtım, açtım, en kötüsü yalnızdım. El ellerinde, bunca yıl nasıl geçti, nasıl büyüdüm, bu hale nasıl geldim hala şaşarım. Herhalde Allah yardım etti. Bu günlere çok şükür... Büyüdüm, yettim. Çalıştım çabaladım. Baba ocağını yeniden tüttürdüm, bu günlere geldim böylece... «Geçmişin buğusu gözlerinden silinmiş, yerini iki damla yaşa bırakmıştı. Mahir Çavuş, küçük delikanlının yüzünü iri avuçları arasına aldı.

— «Senin halini çok iyi anlıyorum kuzum.» dedi. «Bundan sonra bu evi, evin bil. Emmin verirse Mustafa'yı da getir.»

Ahmet duygulanmıştı. Bu kara sakallı adamın yüreği böyle, ne kadar aktı. Eğildi elini öptü. Mahir çavuş da onun gözlerinden öptü. Birbirlerine yürekten bağlanmışlardı artık.

O günden sonra Ahmet evlerine gitmedi. O bomboş evde, analarının artık bulunmadığı odada günler geçer, uzun geceler biter miydi? Tandir alevlerinin oynadığı duvarlarda, idare lambasının islerinde, bütün eşyalarda, her şeyde onun anıları ve hayali vardı. Çocuk her nereye baksa anasını anımsayacak acılarına yanacaktı. Bu dayanılmaz bir şeydi.

Yaşam savaşında henüz çok toy, doğaya karşı daha, çok güçsüzdü. Kolu kanadı kırılmış bir yavru kuş gibi düşmüş, Mahir ağanın evinde gördüğü sıcak ilgi yaralarına merhem olmuş, sızılarını hafifletmişti. Mustafa'yı da sık sık eve getirerek sevip okşuyor, oyun oynatıyordu. Bu canından bir parçayla ahır ve samanlığın karanlık köşelerinde saklambaç, köyün içinde aşık veya misket oluyordu oyunları daha çok. Belki de pişmanlık ve vicdan azabından dolayı emmisi çok iyi davranıyordu Mustafa'ya...

Ümüs karı bu işe önceleri pek hoşnut olmamışsa da çocuğun artık yaşlanmakta olan kocasına oldukça iyi bir yardımcı olduğunu görünce sesini çıkarmaz olmuştu. Güller, Ahmet'in varlığı sayesinde ahırda kalmaktan korkmaz olmuş, inek sağmasına yardımcı olan küçük delikanlıya alışmıştı. Hatta varlığından huzur duymaya başlamıştı.

Ne yazık ki bu güzel başlangıç, Güller'i çok üzen bir olay sonucu sürememişti. Birkac gün sonra akşam üzeriydi. Körpe kızın çok sevdiği Karagülüm, akşamdan beri bir tutam saman bile yemiyor, acı acı böğürüp duruyordu. Karnı oldukça şişmişti. Güller bir musura oturmuş, elleri çenesinde hayvanın bu halini derin bir kaygu ve üzüntüyle izliyor, gözlerinden sık sık yaş geliyordu. Ahmet ise hayvanın bu rahatsızlığına çok şaşırılmış, genç kızın kederini yok etmek için

elinden bir şey gelmeyeşine içi içini yiyor, çaresizliğinden yaşlandığı direkte kalakalmıştı. Neden sonra kız, Ahmet'e:

— «Git» dedi. «Şu kaygısız babamı bir daha ara.» Ahmet yay gibi gerildi, ok gibi yerinden fırladı.

Mahir ağa'yla birlikte döndüklerinde inek yan yatmış acıyla irileşen kara gözlerini tavana dikmişti. Ev sahibi inleyen hayvanın köpükler saçılan ağzını burnunu inceledi. Oldukça şişmiş olan karnını eliyle yokladı. İneğin hastalığının önemli olduğunu anlamıştı. Ahmet'i, bu işlerden anlar. Kel Mehmet'i bulup çağırması için gönderdi.

Beş dakika geçmedi ki Kel Mehmet geldi. İneğe bakar bakmaz:

— «Hemen keselim de murdar gitmesin. Mıh yutmuş.. Hangi dangalak samanın içine bakmadan döktüyse.» deyince Ahmet sırtından bıçak yemişcesine irkildi. Suçlu suçlu bakan gözleri, Mahir çavuşunkilere gitti. Adamın gözlerinde can sıkıntısından bile eser yoktu. Oldukça umursamaz bakışlarla can çeken hayvanı seyrediyordu. Oysa Güller nefret ve suçlama dolu bakışlarını Ahmet'e dikmişti. Çocuk ayakta sallandı, dizlerinin bağı çözülür gibi olmuştu, bir iniltiden farksız sesiyle ineği kesmekte olan Kel Mehmet'te:

— «Mehmet emmi» dedi. «O mıhı ben yedirdim. Hay ellerim kırılardı da dökemeyeydim o samanı.»

İşiyle uğraşan adam, çocuğu duymamış gibi karşılık bile vermedi. Mahir ağa konuştu:

— «Tövbe de oğlum» dedi. «Bu işte senin ne suçun var? Samanı tek tek ayıklayacak halin yok ya... Zaten çoktan beri de taze et yememiştik.»

Güller ise ağlayarak savuşmuştu ahırdan...

O günden sonra hiç konuşmadı. Yüzüne bile bakmıyordu Ahmet'in.

Küçük delikanlı تنها köşelere giderek ağlıyor, bu iş çok zoruna gidiyordu. Bu evden kaçarak bir daha gelmemek üzere gitmek istiyor. Lakin kendisine öz babası gibi davranan Mahir Çavuş'un hatırlarından geçemiyordu. Kendi kendine söz verdi: İlk kazandığı parayla bu kıza Karagülüm'e çok benzeyen bir inek satın alacak, «Böyle küskün durupta beni incitme aha ineğin!» diyecekti.

O yıl kış, köyün damlarına çok erkenden düştü. Henüz ekim ayıydı. Köylüler her harman kalkmasından sonra her gün yaptıkları gibi dulda duvar diplerinde çömelerek gelmişten, geçmişten söz ediyorlardı. İkinci vaktiydi, köylüler taşlara dayanarak doğrulmuşlar, caminin yolunu tutmuşlardı ki aniden lodos patladı. Şiddetli rüzgar, ağaçların dökülmeğe yüz tutmuş sarı kahverengi yapraklarını bir hamlede çekip aldı, göklere savurdu. Yol kenarlarındaki, damlardaki sapa, saman, tozu, toprağı evlere, odalara doldurdu.

Bütün gece boyunca nedeni bilinmeyen bir öfkeyle yeryüzünün dağlarına, taşlarına, kayalarına, ağaçlarına, evlerine durmadan saldıran yelinin uğultusunu, küçükler büzüldükleri yataklarında dehşetle, büyükler sindikleri köşelerde —henüz kış hazırlıkları yapamamanın verdiği— kaygıyla izlediler.

Korku dolu, karışık düşlerle geçen gecenin sabahı uyandıklarında her yer beyaz, bembeyazdı ve artık en ufak bir esinti bile yoktu.

Kar yağışı iki gün devam etti. Her taraf kalın bir kar tabakasıyla örtülmüş, sonsuz bir beyazlığa gömülmüştü. Sadece bacalardan yükselen siyah du-

manlar, burada yaşayanların bulunduğunu belirtiyordu.

Yağış dinince, koyunlarını hiç değilse bir ay kadar dağlarda otlatacaklarını uman köylüler, uzun süreceği belli olan kış boyunca hayvanlarına yetecek miktar da yeygi ve alafı nereden temin edebileceklerini acı acı düşünerek, damlarındaki karları kürümeğe koyulmuşlardı. Soğuktan mos mor olmuş ellerini soluklarıyla ısıtmağa, kaskatı kesilmiş bacaklarını arasına tepinerek açmağa çalışan köylüler, damlarından inerlerken akşam olmuştu. Ahmet te işini bitirmişti. Kürgüyü, çalı çalgıyı aşağıya attı. Kalçasız belinde durmayıp bacaklarına düşen pantolonunu yukarı çekti. Üşümekten hissizleşmiş parmaklarıyla kemerini yerine oturtamıyordu. Buz kesilen ellerine soluğunu hohlayarak damdan inerken «Keşke» diyordu. «Tiftikten papağım bir de elliğim olsaydı hiç üşürmüydim ki.»

Eve girip, ellerini gürül gürül yanmakta olan sobaya yaklaştırdı, bu yaptığına bin pişman oldu. Parmaklarına binlerce iğne batıyormuş gibiydi. Minderlerde oturan Mahir ağa ve Güller'den utanmasa hüngür hüngür ağlayacaktı. Yaşlı adam oğlanın durumunu sezmişti:

— «Oğlum» diye çıkıştı. «Kar soğğundan sonra kızgın sobaya yanaşılır mı hiç?»

Çocuğun parmaklarını iri ellerinin arasına aldı, yavaş yavaş oğuşturmayaya koyuldu. Az sonra Ahmet biraz rahatlamıştı. Küçük delikanlı göz ucuyla Güller'e baktı, genc kız hiç oralı olmamış gibi elindeki oya işini işlemeğe devam ediyordu. Ahmet'in canı sıkıldı buna. «Bu kız amma da kararmış bana» diye düşündü. «Yazın çalışır çabalar ona bir inek alırım.» Aynı anda kapı sert darbelerle vurulmağa başlamıştı.

Hepsi birden gözlerini kapıya diktiler. Kapı açılınca bir kız sesi Ümüs karıya bağırmağa başladı.

— «Eme gadan alayım, babam gelmedi eve, kız?»
Mahir çavuşun karısının sesi de telaşla karşılık veriyordu:

— «Baban ağıldaydıya kız.»

— «Ağıldaydı ama,» sabahtan, «Köye gideyim de damın karını kürüyeyim diyerek çıkmış oradan.»

— «Kim dedi kız?»

— «Bayahtan Köse'nin Osman geldi ağıldan, o dedi.» Ümüs karı ellerini dizlerine vurdu:

— «Vışş!»

— «Görüyor musun eme, n'eydeceğiz şimdi?»

— «Eniştene bir söyleyelim. «Odanın kapısı açıldı, Mahir çavuş üzerini giyinmeğe başlamıştı bile, içeri giren karısına:

— «Duydum avrat» dedi. «Siz hiç telaşlanmayın, ben şimdi gider ararım onu.»

Ahmet'e döndü.

— «Siz de Duriye ile gidin de Hatice bacı meraklanmasın.»

Ümüs karı mutfaktan getirdiği bir miktar unu, bulguru, bir küçük külek dolusu tereyağını bir telise doldurup, Ahmet'in sırtına yükledi. Kayıp çobanın kızı Duriye önde, Güller'le Ahmet arkada kapıdan çıkmışlardı ki, Ümüs arkalarından bağırdı:

— «Güller! Ahmet! ız durun hele... Hatice tarhanadan çok hazlanır, acık ta süzme vereyim.»

İki çocuk tekrar dışarı çıktıklarında kuru bir ayaz çıkmış, insanın yüzünü bıçak gibi kesiyordu. Üstelik karlar donmuş, yaramaz çocukların kızak kaydığı yerler ayna gibi olmuştu. Damlardan kürünen karların büsbütün daralttığı dolambaçlı ve düzensiz sokaklar-

da buzlardan kayıp düşmemek için büyük bir dikkatle yürüyorlardı. Ahmet sırtındaki çuvalı daha iyi kavrayabilmek için şöyle bir silkerken başını kaldırıp baktı. Duriye köşede kaybolmak üzere idi. Güller ise hemen yanındaydı.

Yokuş aşağı bir yerde, Güller'in ayağı kaydı. Ahmet onun düşmesine engel olmak isteyerek genç kızın elinden yakalamıştı. Ama kız o kadar hızlı kızaklıyordu ki, Ahmet'i de arkasından sürükledi. Bir kaç metre böylece gittiler. Güller'in ayağı yere iyice yapışmış bir buz kalıbına takılınca her ikisi de yere düştüler. Ahmet Güller'in elini bırakmamıştı. Bir süre bu biçimde kaldılar. Kızın incecik, soğuk bileğinde atan damarın, düzenli aralıklarla avucunun içine vurması içini bir hoş etti oğlanın. Kaşını kaldırdı, gözleri Güller'in kar ışığında parlayan gözlerine takılınca iyice şaşaladı. Taa yüreğinin başında, bu güne kadar hiç bilmediği tuhaf bir kıpırdanma hissetti. Eli genç kızın bileğinde, gözleri onun alev alev yanan gözlerinde hoş ve büyüleyici duygularla dolu böyle karlar üzerinde daha saatlerce uzanıp kalmaya razıydı ama Güller birden bileğini kurtarıp ayağa kalkmış ve başı önünde ağır ağır yola koyulmuştu bile... Küçük delikanlının içi burkuldu, bir eziklik, bir utanç hissediyordu. Çuvalı sırtladı. Kızın ardından kös kös yürürken «Ne yaptım ben? Ya şimdi babasına söylerse...» diye endişeleniyordu. Ama içinden: «Gökte Tanrı tanık ki o kayarak düşmeseydi, bileklerinden tutmayacaktım.» diye kendi kendine teselli veriyordu.

Güller'in dayısı Çoban Mehmet'in evine geldiklerinde hava iyice kararmıştı. Evin içi de karanlıktı. Odaya girince, sönmeye yüz tutmuş olan sobanın çatlaklarından sızan kızılılıkta içeriyi görmeye çalışı-

yorlardı. Köşeden bir ses duyuldu. Bu zayıf ve yorgun bir kadın sesiydi:

— «Kim o?»

Güller :

— «Benim yenge.» diye cevap verdi. Kadıncağının sesi daha da zayıflamıştı:

— «Ben de dayın geldi sandıydım...» Hıçkırma-ya başladı:

«Kimbilir hangi dağ, bayır başında kalıp, kuşa kurda yem oldu?»

Genç kızın da sesi titremeğe başlamıştı.

— «Allah göstermesin yenge. Ne olur ki dayıma?»

Hatice kadın dizlerine vurmağa başladı.

— «Ben bilmeyor muyum kız? Herif yitti. Ocağımız battı. Sol omuzum seğirip duruyordu zaten.»

Bu sırada kapı açıldı, Duriye içeri girdi:

— «Ana» diye seslendi «Topbaşlar gazımız yok dediler.»

Ahmet idare lambasının niçin yanmadığını anlamıştı. Kimseye bir şey söylemeksizin dışarı çıktı. Mahir Ağa'nın evinden çabucak bir şişe gazyağı getirdi, idareyi yaktı, Oda nisbeten aydınlandı.

Hatice kadın kemikli elleriyle dizine vurarak, önüne eğilip doğruluyor; durmadan.

— «Ocağımız battı...» diye tekrarlayıp duruyordu. Güller ve Duriye sedire oturmuşlar, elleri yüzlerine kapalı sessiz sessiz ağlıyorlardı. Baldırı, bacaklarını çıplak irili ufaklı bir yığın çocuk döşemeye serilmiş ince yatakların üzerinde hiç bir şeyden habersiz uyuyorlardı. Ahmet'in içi burkuldu birden. Belki de bu çocuklar yarın kendisi ve Mustafa gibi birer ye-

tim olacaklardı. Gidip Mahir Ağa'dan öğrenmek istedi durumu. Yine sessizce çıktı.

Ümüs kadından, Mahir ağa ve bir kaç kişinin, kayıp çobanı aramağa çıktıklarını halen dönmediklerini öğrendi.

Hiç geçmeyecekmiş gibi gelen saatlerden sonra çobanı aramaya gidenler, elleri boş döndüler. Mahir ağa hüngür hüngür ağlamakta olan karısıyla kızını.

— «Adam!. Boşuna ne ağlayıp duruyorsunuz. Mehmet cin gibidir. Siz böyle dövünüp dururken o kimbilir hangi köyde sıcak bir sobanın başında keyf çatıyordur. Yarın gelir, halinize güler.» diyerek avutmağa çalışıyorsa da yüzündeki ifadeden kendisinin de oldukça kaygulu olduğu belliydi.

Ahmet ani bir karar verdi. Gidip yitik çobanı arayacaktı. Zavallı adam şu anda belki de donmak üzereydi. Hiç kimseye danışmadan odadan çıktı, evliğe girdi. Bir kibrit çaktı. Raftan bulduğu bir siseyi gazyağıyla doldurdu, ağzını tıpaladı, bir iple boynuna bağladı. Kapının arkasında Mahir Ağa'nın papağını başına geçirdi. Abaya da omuzuna attı. Dışarı çıktı.

Beş dakika kadar sonra evlerden uzaklaşmış, köyden bir saat kadar uzaklıkta bulunan ağılın yolunu tutturmuştu. Ay ışığında uçsuz bucaksız gibi görünen karların üzerinde düşe kalka ilerliyordu. Çevrede, çocuğun ayakkabılarının karlarda yaptığı gıcırta ve bastığı yerlerden saçılan kar zerreciklerinin dışında tam bir sessizlik ve mutlak bir hareketsizlik vardı. İçinden bir ürperti geçti. Kuşkuyla çevresini dinledi ve gözledi. Hiçbir tarafta en küçük bir kıpırtı bile yoktu.

Hayır korkmaması gerekiyordu. Daha işi henüz başlamıştı, yiğit olmalıydı. Cesaret kazandığını kanıtlamak için ayaklarını şiddetle yere vurarak tepindi, bir kaç kez öksürdü. Eskisinden daha hızlı yürümeğe Ekoyuldu. Gözleri, ıssız kar ufuklarını tarıyor, kar ışığında her yanı arıyordu.

Bir tepenin eteklerindeki kayalıkları tırmanırken bir kaç kez ayakları kaydı, aşağıya düştü. Sonra yeniden toparlanarak kararlı adımlarla yoluna devam etti. Güçbela tepeyi aşmıştı ki irkildi, yerinden sıçradı birden. Bir uluma duymuştu. Korkuya kapılarak ağıla doğru koşmaya başladı. Büyük bir dehşet içinde, kurt sesinin her an daha yakından geldiğini farkediyordu.

Nefes nefese kalmıştı artık... Durdu, karşısına baktı. İşte ağıl hayal meyal seçiliyordu. Ses artık çok yakınından geliyordu. Belki, belki de kurt ağılın önünde bekliyor, karnını doyurabilmek için ağıldan bir koyun aşırmanın çarelerini arıyordu. İçeri girememenin verdiği umutsuzluk ve açlıkla uluyarak dört dönüyordu. Ahmet biraz daha yaklaştı. Hayır kurdun ağılın önünde olduğuna hiçbir kuşkusu kalmamıştı artık. Çevrede başka kurtlar da olabilirdi. Çünkü bu hayvanlar yalnız gezmezlerdi. Küçük delikanlı olduğu yerde kalakalmıştı. Kurt buradan kolay kolay ayrılmayacağına göre çobana bağırp yardım istese nasıl olurdu acaba?... Ya kurt ta sesini duyupta yanına gelirse... Bir şimşek çaktı beyninde... Ağılın damının tam ortasında küçük bir hava deliği vardı. Orada ki taşı kaldırıp çobana seslenebilirse kurtlardan kurtulabilirdi.

Ağılın çevresinde uzaklardan dolasarak yarım daire çizdi, en küçük bir ses çıkarmamağa çalışarak ağılın damına çıktı. Kurt hala aynı yerde, ağılın önün-

de uluyordu, Çocuk farkedilmediğine sevinerek buzların toprağa iyice yapıştırdığı taş kapağı kaldırmağa çabalıyordu. Bütün didinmelerine karşın yerinden bile kıpırdatamıyordu. Doğruldu, bir de deyneğini kaldıracağı gibi kullanarak taşı kaldırmayı denemeye başlamıştı ki, pantolon paçalarının kuvvetle yakalayarak çekildiğini hissetti ve aynı anda yere yuvarlandı. İşte iki metre ötesinde çıra gibi yanan gözleriyle kocaman bir kurt kendisini parçalamağa hazırdu. Korkudan içi geçti: «Anam...» diye haykırdı. Gözlerini yumarak kendisini feci sona terketti. İşte kurt elinden yemeğe başlamıştı... Fakat ne o? Vahşi hayvan, sivri ve keskin dişlerini bir türlü etine batırmıyor habire yalıyor. Etinin tadına mı bakıyordu acaba? İki dakika kadar sonra.. Korkuyla açtı gözlerini. Hayvan hala ellerini yalıyor, yakarış dolu yavuncamalarla gözlerinin içine bakıyordu. Sevincinden delirecek gibi oldu. Çünkü bu hayvan kurt değil, yitik çobanın köpeği Toramandı...

Kalktı, köpeğin boynuna sarıldı. Gözlerinden öpüyordu ki birinin damın kenarından:

— «O kim la?» diye seslendiğini duydu. Eğilip baktı. Bu, çoban dıdak Mustafa'ydı.

Hemen yanıtladı:

— «Benim... Yalnızların Ahmet.»

— «Ödümü kopardın herif!. Ben de birisini canavar parçaladı sandıydım.»

— «Peki la sabahtan beri ağıla seğırtip duran canavar nereye gitti?» Ahmet gülererek az ötelerinde beklemekte olan Toraman'ı gösterdi:

— «Aha burada...» Dıdak Mustafa köpeği görünce korkudan bir feryat kopardı.

Ahmet katıla katıla gülererek:

— «Korkma, Mustafa ağabey bu Toraman» deyince çoban sakinleşti. Bir süre köpeği süzdükten sonra:

— «La» dedi. «Bu essahtan Toramanmış. Mehmet Emmi'yle gitmemiş miydi?»

Geçirdiği büyük heyecanın etkisiyle damdan aşağı inerken bile Ahmet'in hala bacakları titriyordu.

Ağılın içerisi koyunların nefesiyle sıcacıktı. Küçük delikanlı koyunlara basmamağa özen göstererek, alçak bir duvarla hayvanların bulunduğu yerden ayrılan bölmeye geldi.

Çocuk abasını ve papağını çıkarırken Dıdak Mustafa üzeri gri küller bağlamış olan ateşi üfleyerek canlandırmaya çalışıyordu. Ocağı yakınca yerde ki yatağını işaret ederek:

— «Otur şu döşeğin üstüne biraz kızın da ondan sonra bu vakitler, buralarda ne gezdiğini söyle?» Ahmet ellerini, gözlerinin gizli bir hayalle dikildiği sarı kırmızı alevlere doğru uzatmıştı, çobanı duymadı bile. Mustafa ikinci kez sormak zorunda kalmıştı:

— «Hemi la?» Çocuk başını kaldırdı:

— «Mehmet emmi yittiya.. Demedimmi ki?» Çobanın gözleri irileşti, yüzü ciddileşti.

— «Sahi mi diyon la?»

— «Valla..»

— «Sabah erkenden köye gittiydiya..?»

— «Gelmemiş.. Mahir emmigil epeyce aradılar, sordular. Nerede olduğunu kimseler bilmiyor... Avradıyla, uşaklarının ağıtına dayanamayıp «Onu bir de ben arayım diye yola çıktım.»

— «Allah Allah?.. Öyle ya. Bak, iti de burada» Dıdak Mustafa kara düşüncelere dalmıştı:

— «Görüyor musun? Zavallı herif tipide azıp ta

bir yerde donup kaldıysa..» diye söyleniyordu.. Ahmet ayağa kalktı:

«Sağolasın Mustafa ağabey. Ben gideyim kalan..» Çoban, bir süre çocuğun gözlerine baktı:

— «Delirdin mi oğlum?» dedi şaşkınlıkla. «Bu gece ohtu, bu soğukta dışarı çıkılır mı hiç?» Bir köşede yığılı duran çalı çilpiden bir kucak aldı getirdi, ocağa attı:

— «Sabahı bekliyecek hele..» dedi «Mehmet emminin döşeğini sereyim de yat.»

Ahmet:

— «Olmaz» dedi «Gidip aramalıyım onu... Belki de şimdi donmak üzeredir. «Bu sırada Yitik Çobanın köpeği kah çenileyip kah hafiften uluyarak bir kapıya bir yanlarına gidip geliyordu. Çocuk hayvanın duygululuğu ve sadakati karşısında hislenmişti. Gözleri yaşarak ekledi:

— «Donsam da, ölsem de yine şimdi gidip arayacağım onu... Bak. Toraman nasıl da yavuncuyor.. Belki de Mehmet emminin yerini biliyor, bizi oraya götürmek istiyor.» Mustafa bir an düşündükten sonra:

— «Mehmet emmi bir ocağa ulaşamadıysa zaten donmuştur. Bir yere sığındıysa boşuna yorulursun ama.. Madem bu kadar istiyorsun git ara.. Çok ıraklara gitme. Sen de şaşarsın sonra..»

Köpek yalvarır gibi sesler çıkararak çevrelerinde fırıl fırıl dönüp duruyordu hala.. Çocuk son kez ellerini ocağa doğru uzatarak ısıttıktan sonra yün eldivenleri eline, tiftik başlığı başına geçirdi, abayı omuzuna attı. Dıdak Mustafa'ya baktı:

— «Eyvallah Mustafa ağabey» dedi. «Sağolasın..» Köpeğin boynunu okşadı:

— «Gel Toraman, gidelim.»

Hava daha da soğumuş, kuru bir ayaz çıkmıştı. Köpek önde, çocuk arkada köye doğru gidiyorlardı, Ahmet yanında köpekten de olsa bir arkadaşı bulunduğuna seviniyor ve cesaret kazanıyordu. Köpeğin öne doğru hızla attığı ayaklarından savrulan karlar çocuğun yüzüne, gözüne geliyordu. Çocuk biraz daha geriden izlerken Toraman'ın telaş ve tavrından kendisini Çoban Mehmet'e götürmek isteğine inanıyordu. Yalnız hayvanın hep köy yolunda ilerleyişi karşısında bu inancında yanılmış olabileceğini düşünmeğe başladı. Belki de köpek köye dönmek istiyordu.

Böylece köye çeyrek saat kadar uzaklıkta bulunan Bükükbel kayalıklarına kadar gelmişlerdi. Bir alıç ağacının dibinde Toraman birdenbire durdu, ağacı ve çevresini koklamağa başladı. Birşeyler araştırıyormuş gibi pençeleriyle karları deşeliyor, yeniden kokluyordu. Sonra başını kaldırdı, gözlerini Ahmet'e dikti, kesik kesik havlayarak ayakları dibinde yaltaklandı bir an... Ve arkasından sağ yana doğru koşmağa başladı. Çocuk onu izlerken:

«Allah Allah» diyordu kendi kendine «Bu it Akçabelen'e doğru yöneldi.»

Yarım saat kadar böyle peşpeşe gittiler. Bu hızlı gidişten Ahmet'in vücudu ter içinde kalmıştı. Durdu. Kesik kesik soluyarak:

— «Dur Toraman!» dedi. «Biraz yavaş ol, çatlatacak mısın beni? Hem soğuk havada terlemek doğru değilmiş. İnsan tez donar, derler.»

Köpek döndü, baktı. Kuyruğunu salladı. Ahmet'i anladığını belirtir gibi havladı ve yine yoluna devam etmeğe koyuldu. Bu kez daha yavaş yürüyor ve karları sık sık kokluyordu.

Hava açıktı. Gökte yıldızlar pırıl pırıl yanıyorlar,

titrek ışıklardan kollarıyla birbirlerine uzanmak, sarılmak istiyorlardı sanki.. Belki onlar da üşüyorlar birbirlerine sokularak ısınmağa çalışıyorlardı. Onları seyretmekte olan Ahmet içinde bir sızı duydu birden. Anasını anımsamıştı!

«Ah anam!» diye inledi. «Bu soğukta, topraklar altında nasıl yatıyorsun?.. Çok üşüyor musun? Ölüler üşümez, derler ama sen çok zayıftın... Mezarda hiç bir giyeceğin de yok... Üşüyor musun anaam?... Belki de Allah üşütmüyordur seni neden dersen... Çok iyiydin, günahsızdın sen.. Uçan kuşları bile incitmezdin sen..»

Göz pınarlarında iki parça buz olmuş, iki damla gözyaşını elinin tersiyle silip attı. «Her halde sen cennettesin şimdi... Cennette insan üşür mü hiç.. Belki de cennet şu yıldızlardan birindedir. Oradan anam beni görüyor m'ola? Belki de beni seyreliyor, ağlamamalıyım, hiç ağlamamalıyım. Üzülür sonra..» Gözlerini yere, Toramanın pençesinin karlar üzerinde bıraktığı izleri dikmişti. Aniden bir sevinç duydu içinde, durdu, daha dikkatle baktı. Köpeğin izlerinin hemen altında onlardan daha derin ve daha geniş, üzeri hafiften karla örtülmüş başka bir iz daha vardı. Bu ayak izleri bir insana, büyük bir olasılıkla Yitik çobana aitti. Toraman o izleri takip ediyordu demekki..

Bir süre sonra kayalık bir yere gelmişlerdi. Ahmet bakındı bu yöreyi tanıyamamıştı. «Tuh» diye söylendi «Mal-i hülyaya daldın da çevreye bakmadın.. Acaba buralar Akçabelen tarafı mı? Yoksa Armutlu sırtları mı?» İçini ümitsizlik bürüdü. Köpek te ortalarından yok olmuştu. Çocuk sıkıntısından soğuk soğuk terledi. olduğu yerde kalakalmıştı.

Neyse ki Toraman pek uzun olmayan bir süre

sonra kaybolduğu gibi birden önünde peydah oldu ve ön ayaklarını yere dayayarak, kısık bir sesle havlıyordu. Ahmet'in paçalarını dişleriyle çekiştirmeye başladı. Küçük delikanlı onun kendisini bir yerlere götürmek isteğini anlamıştı. Hayvanın boynunu okşadı:

— «Peki, peki» dedi «Yürü haydi.»

Çocuk, köpeğin arkasından yürüdü ve hemen yakınında olmasına karşın göremediği, kayalar arasındaki geçitten geçti, aşağılara doğru inmeğe başladı..

İniş bitince çevresine bakındı. Tanımişti bu yöreleri. Armutlu boğazındaydılar. Köpek üzerini kalın bir buz tabakasının örttüğü dereyi geçmemiş habire sol yana yürümeğe devam ediyordu. Elli adım sonra durdu. Ulumağa başladı. Burası harap bir ağılın önüydü. Yarı yıkık kapısının önünü tipileyip kapatmıştı karlar..

Ahmet karları ayaklarıyla dağıtarak içeri girdi. Ağılın yer yer yıkılmış damından içeri kar ve ay ışıkları süzülüyordu. Köşelerse karanlıktı.

Cebinden kibritini çıkarıp çaktı. Yüreği güm güm atmağa başladı. Kuytu ve karanlık bir köşede bir karaltı yatıyordu. Köpek te oraya gitmiş, karaltıyı koklayıp duruyor, kısık, ağlamaklı bir tonda havlıyordu. Çocuk yeni bir kibrit yaktı, karaltıya yaklaştı. Yerde yatan karaltı bir insandı. Daha doğrusu Yitik Çobandı. Onu abasından ve sarı papağından tanımişti. Adam hafiften inliyordu.

Sevinçten içi titreyerek.

— «Mehmet Emmi» diye seslendi.

Çoban; cevap yerine daha kuvvetle inledi.

Küçük delikanlı yere çömeldi. Adamın üzerindeki abayı biraz aşağı çekince dehşetle irkildi. Kanlı ve ateşle yanan bir çift göz kendisine bakıyordu. İster is-

temez elini adamın alnına koydu. Dokunduğu yer çok ateşliydi. Demekki çoban hastaydı.

Derhal abasını onun üzerine örttü. Ağılın kuytu köşelerinden bulabildiği kadar çalı, çilpi, tezek topladı, bir araya yığdı. Boynunda asılı şişeyi çözdü, yakacakların üzerine biraz gazyağı döktü ve kibriti bir kez daha çaktı.

Tatlı bir çıtırtıyla yanan ateşin karşısına çobanı çekti, sırtını duvara yasladı. Kendisi de bu gür ateşe karşı ellerini uzatmış ısınırken, yüzünde alevler oynayan hasta biraz daha iyi görünüyordu. Yaptıklarından dolayı büyük bir haz ve mutluluk duydu içinde... İnşallah adam iyileşip, köye, evine dönecek. Karısı ve çocukları kendisine daima dua edeceklerdi. Ya Güller?

Adamın kısık ve zayıf sesi Ahmed'i kendisine getirdi.

— «Kimsin sen?»

— «Yalnızların Ahmet!»

— «Nasıl buldun beni?»

— «Toramanın sayesinde...»

— «Allah senden razı olsun Oğlum. Beni bulmasan ölürdüm... Ateş bir parça kendime getirdi, uyuşuğum çözüldü... Ağzım nasıl da kuruyor içerime sakan köz koymuşlar... Bir yudum su ola da içsem...»

Ahmet hemen dışarı seğırtti, deyneğiyle derenin buzunu kırdı, sıkı sıkıya birleştirdiği avuçlarını soğuk suyla doldurduğu gibi içeri koştı...

Avuçlarını adamının kuru ve hararettten yanan dudaklarına dayadı. Çoban bir kaç kez ağzını çalkadı, çocuğun avucunda kalan son yudumluk suyu güçlülükle aşırıp boğazından.

— «Bir daha getireyim mi Mehmet emmi?»

Adam, dilini dudakları üzerinde birkaç kez dolaştırdıktan sonra:

— «Hay anan baban nur içinde yata.. Koça yaşayasın oğul.»

m — «Açlığın var mı emmi?»

— «Şimdi cennet taamı getirselersene yiye-mem.» Çocuk sonunda çok merak ettiği soruyu sor-du. Adam bir kaç kez halsiz halsiz öksürerek boğazını temizledi :

— «Dün ilkindileyin kar durmuştu... Avrat hasta dam kürünmezse... Çoluğun çocuğun üstüne göçer... Gidip damı kürüyüm.. Azığımı da alıp geleyim dedim.. Üzerinden irak vücudumda bir kırgınlık vardı zati... Yol yarı olmamıştı ki, böğrümüne bıçak gibi bir sancı saplandı, amanımı kesti... Bir zaman karların üstünde kıvranıp durdum... Baktım olmayacak ne yürürsem kâr dedim... Lakin gözümün önüne bakmayıp azmışım... Zavallı Toraman acıyla ürüp duruyordu.. Gele gele bu boğaza inmişim.. Dahasını hatırlayamıyorum.»

Ahmet kalktı bulabildiği yakacaklarla ateşi yeniden canlandırdı... Mehmet Emmi gözlerini yummuş sakın görünüyor. Toraman ayaklarını karnının altına almış uyukluyordu. Çocuk onları bir süre memnun bir tavırla seyrettikten sonra, sırtını duvara verdi. Gözlerini ateşin oynayıp duran alevlerine dikip hayallere daldı.. Birkaç dakika sonra gözleri ağır ağır kapandı.. Karışık rüyalar görüyor, kurtlarla boğuşuyor, sevdikleri onunla konuşmuyordu.. Çocuğun yüzü buruşuyor, hiçkırı, hiçkırı ağlıyordu. Nihayet sıçrayarak uyandı. Şaşkın bakışlarla çevresine göz gezdirdi: Ocakta ateş kalmamıştı. Ağılın yıkık yerlerinden içeri dolan Gün ışığında ayaz parçaları uçuşuyordu. Çoban Mehmet

halâ uynyor görünüyordu. Köpek ortalarda yoktu. Yakinında ki ateşe rağmen vücudu buz gibi donmuş her tarafı uyuşmuştu. Bir süre kollarını bacaklarını eliyle oğuşturarak canlandırmağa çalıştı... İlk iş olarak ateşi yeniden yaktı.. Nasıl hareket edeceğini düşünmek için dışarı çıktı. Güneş ışıkları boğazın yamaçlarındaki karlara çarpıp, gümüşten ok gibi bakan gözlere giriyordu. Ahmet gözlerine elini siper ederek çevresini taradı. En ufak kara nokta bile yoktu. İster istemez ağıla döndü. Çobanı uyandırdı:

— «Memmet emmi, Memmet emmi kalk sabah oldu kalan.» Adam gözlerini güçlükle açtı:

— Ben.. zaten uyumuyordum ki. Ben... bu.. durumda köye.. gidemem.»

— ...

— «Hiç talaşlanma.. nasip... neyse o olur... Sen sağ.. kolun üstüne boğazı takip.. et yarım... saat sonra bir geçitten.. geçen bir yol göreceksin o yolu.. tutarsan.. doğru Armutluya.. Kör. O kör Osmanı...»

Mehmet Emmi sözlerini bitiremeden dalıp gitmişti. Ahmet yokladı, adamın ateşi çok yükselmişti. Derhal dışarı çıkıp sağına döndü ve koşmağa başladı.

İkinci vakti Ahmet köylerine döndüğünde bir sürü köylü etrafını sarmış havadis alıyorlardı kaybolan çobandan.. Mahir Ağa da Ahmed'in dönüşünü işitmişti. Koşarak geldi, köylüleri güçlükle yarıp çocuğa sarıldı, yanaklarından öptü:

— «Gözüne kurban olayım senin.. İçimizde senden yiğidi yürekliyi yokmuş.. Nasıl Memmet çok mu hasta?»

Yanakları, karşısında yanan sobadan çok Mahir Ağanın iltifatlarından al al olan Ahmet kekeledi:

— «Ha.. Hasta ya.»

Armutlulu Kör Osman dayı traktörü koşturup yola çıktı.»

— «Gel bunları Haticeye de de... Seni dört gözle bekliyor.»

Ahmed'in koluna giren Mahir Ağa:

— «Yeğenim, Memmet'den sonra sen de kayıplara karışınca ağzımızın tadı tamamen kaçtı... İnsanın aklına neler geliyor.. Mehmed'i aramağa çıktığını bize niye demedin?»

— «Salmazsınız diye korktum.»

Hatice Kadının evine girerken Güller'le karşılaştılar. Genç kız, belikleriyle oynayarak, bembeyaz göz aklarının ortasında birer pırlanta gibi parlayan ışıklı, kara gözleriyle küçük delikanlının gözlerine öyle bir baktı ki oğlanın içi titedi, yüreği, bu kadar mutluluğu sığdıramamış olacak tuhaf, tuhaf çarpmağa başlamıştı. Bu Ahmet'in körpe kalbinde yeşeren ilk aşk filizi ilk sevgi tomurcuğuydu. Odaya girdiğinde Hatice kadının söz beklemesine rağmen o hala konuşmıyor, yüreğinin heyecanla çırpınışı bütün bedenini titretiyordu... Sedire düşercesine oturdu. Onun bu halini gören Hatice kadın ağlamağa başladı:

— «Oğlan birhoş duruyor, zahir bizim herif pek hasta..»

Kadının ağıtı Ahmed'i bir parça kendine getirdi:

— «Yok Hatice abla» dedi. «Memmet Emmim vallahi iyi... Biraz üşütmüş kendini hepsi o». Mahir Ağa söze karıştı:

— «Bacım sen hiç meraklanma, ben atımı hazırladım, aha şimdi kazaya gidiyorum.» dedi. Ahmet'e döndü:

— «Kalan iki evin erkeği sensin». Ahmed'in gurusu okşanmıştı, adama sevinçle baktı.

Mahir Ağanın yokluğunda Ahmet kendisine duyulan

lan güveni sarsmamak için her iki evin işi büyük bir dikkatle görüyor, hiçbir yorgunluk, bıkkınlık duymadan çalışıyordu. Yalnız içine bir sıkıntı çökmüş, sevinci yarım kalmıştı. Çünkü Güller, kendisini gördüğü yerde başını çeviriyor, savuşup gidiyordu. Acaba ineği dayısından daha mı değerliydi? Oysa Güller, içinde oluşan bilemediği, tanıyamadığı duyguların, Ahmet'i görünce yüreğini hop hop attırdığını anlamış ve bu duygularından korkmağa başlamıştı. Dolayısıyla Ahmet'den uzak kalarak kendi iç dünyasına sığınmağa çalışıyordu. Ne gariptir ki onu göremezse üzüldüğü, gün gelip Ahmed'in evlerinden gideceği kaygusu onu her gece düşlerinde ağlatıyordu. Onu gördüğünde heyecandan tir tir titreyen toy çocuk, genç kızın yanaklarında ki ani kızarmayı, nereden görecekti, kendi gözlerinden kaçan gözlerde ki anlamı nasıl değerlendirebilecekti? İçinde çakıp duran kıvılcımlar belli ki bir gün bütün benliğini yakıp kavuracaktı. Bu neydi tanrım? İçine cinler mi dolmuştu? Zaten «Mahir Ağanın evi boş değil.» derlerdi köyde... Gerçi iyiler, dedeler varmış.. Bunlar evin herşeyini bereketli kılarılarmış. Alkarısı her gece bir teşt hamur yoğuruyormuş.. Dede, duasıyla her çeşit kemlikten kötülükten, ecinniden korur, sadece ibriği doldurulmazsa ev halkına düşlerinde görünüp kızarmış.. Lakin bu oğlancığın ne suçu vardı ki, gizli elleriyle yüreğini sıkıp, sıkıntı veriyorlardı ona?

Bir hafta kadar sonra Çoban Mehmet yanında Mahir Ağa ile köye sapasağlam dönünce herkes sevin-di, evine giderek yokladılar. Mehmet Emmi hikâyesini hastane günlerini herkese anlatıyor. Söz Ahmet'e gelince:

— «Aslanım benim» diyordu «Evvel Allahın, sonra onun daha sonra doktorların sayesinde kurtuldum» diyordu.

Hatice kadın sevincinden yatağından da çıkmış halinden memnun bir tavırla evlerine gelen konu komşuya hizmet ediyor, Mahir Ağanın aldığı çayı sunuyordu.

Bir tek Ahmet halinden memnun değildi. Mahir Ağa gelir gelmez evi terketmiş, emmisigile gitmiş, Mustafayı oynatıp avutmuştu. Fakat içi içini yemiş es-kisinden daha huzursuz olmuştu. Akşam oldu. Ahmed'in yüreği iyice daraldı. Bu akşam Mahir Ağanın evine gitmezse, bir daha utanır hiç gidemezdi. Sofra hazırlanıyordu ki daha duramadı, kapıdan çıkarken herkes şaşırmıştı. Emmisi:

— «Nereye oğlum?» dedi.

Çocuk bir yalan geveledi:

— «Mahir emmi bir yumuş buyurduydu, şimdi aklıma geldi», Amcasının:

— «Bu oğlanın aklıyla pek arası yok» sözlerine aldırmandan çıktı gitti.

Ürkek adımlarla Mahir Ağanın evine girdiğinde herkesin suratı asıktı.

Nedense Güller'in de gözleri kızarmıştı. Önce Ahmet'i farketmediler, Mahir Ağa karısına çıkışıyordu:

— «Yoksa Oğlanın teline mi değdin?»

— «Gavur olayım.. Yok herif».

Ahmed'i ilk gören Güller oldu. Genç kızın yüzü birden aydınlanmış, Çatılmış kaşları, gergin yüz hatları aniden dağılıvermişti.

— «Aha gelmiş ya!»

Herkesin yüzü güldü. Mahir Ağa neşeyle konuştu:

— «İnsan bu zamana kadar dışarda kalır mı? Evine gelmezmi?» Ümüs kadın bile gülerek sordu:

— «Gene nerelerde kaldın, deli oğlan?» Güller sessiz, başı önüne eğik duruyordu yine.. Ama ilk gör-

düğünde nasıl sevinmişti... Ahmet bu evde bu kadar sevildiğini sanmazdı.. Beyninde ki kara bulutlar dağıldı.. Herşey toz pembeydi yüzü de öyle.. Sevincinden kekeleydi:

— «Mustafayı garipsemişim, çok... Göresim gelmişti de bir uğrayayım dedim... Emmim de koyurmadı.»

— «Gel oturma aşını ye..»

—

— «Gelsene kazık gibi ne dikilip duruyorsun? Gelsene.»

Ahmet yakınında bulunan sedire çöktü:

— «Sağol Mahir Emmi. Aha şimdi yedim..»

Ev halkı çocuğun sözlerine inandılar, yemeklerini iştahla yemeğe devam ettiler.

Küçük delikanlı onları seyrederken «Artık ben bu evin itiyom, köpeğiyim.» diye düşünüyordu.

Yemek bitince Mahir ağa cebinden mendilini çıkardı, ağzını sildi.

— «Avrat» dedi. «Heybeyi getir.» Mahir Ağa şehire her gitmesinde halı heybesini armağanlarla doldurup getirir, kendi elleriyle heybenin ağzında ki dikişi söker, hediyeleri dağıtırdı.

Kadın bir solukta heybeyi aldı, geldi, Mahir Ağanın önüne koydu.

Mahir Ağa meraklı gözlerin dikildiği elleriyle ilk olarak iki tane kağıtçı çıkardı:

— «Bunlar senin avrat.»

Kadın zevkten dört köşe olarak yeni yazmasını başına sardı.

— «Herif.. Herif eline sağlık herif.»

Adam beyaz dişleriyle sakallı kara yüzünü aydınlatarak, armağanları sıralıyordu:

— «Kağıtçının üzerine bir de atkı gerek..» diyin-ce. Karısı çok sevinmişti:

— «Herif.. Herif gadan alayım herif.»
— «Bizim avradın iyice acırlenmesi için bir de entarı».

— «Vay itin oluyum senin herif.» Mahir Ağa gülererek Güller'e baktı:

— «Anayın cecikleri gevşedi.. Sıra seninkilerde.» diyerek kızına aldığı eşarbi, entariyi ve altını çıkarıp uzattı. Genç kız belki aynanın karşısında yeni giysilerini hemen denemek için, belki de babasının yapacağı şakalarından utanacağını düşünerek hediyelerini alıp kaçtı. Mahir ağa onun peşinden gülererek başını salladı, sonra Ahmed'e döndü. Heybe yerine elini cebine soktu ve bir kol saati çıkardı. Çocuk ister istemez irkildi bir kol saatine rüyalarında bile sahip olamazdı.

— «Al aslan yeğenim tak koluna.» Ahmet yutkundu.

— «Ben kol saatini neydeceğim Mahir Emmi.»

— «Al lan sana az bile!»

—

— «Uzat kolunu bakıyım... Hah kirp diye oturdu.»

Adam heybesini silktili:

— «Şu mintanı pantolu, ceketini de bir giy bakalım. Giyinde Kadirin odasına» gidin.

Ahmet evliğe girdi, idareyi yaktı. Mahir Ağanın aldıklarını giyinmeye başladı.. Lakin ille de kol saati.. Kamaşık gözleri hep ondaydı. Odadan Mahir Ağa ile karısının sesleri geliyordu.

— «Oğlanın urbasıyla, saatin ne verdin?»

— Kes fısıltını?.. Öksüzü sevindirmek dünyanın en büyük sevabıdır.»

— «İslâh..»

Bu sözlere bile aldırmadı Çocuk.

Ahmet, Mahir Ağa ile birlikte Kadir Ağanın odasına vardıklarında cemaat toplanmış herkes, derin bir

sessizlik içinde Kadir Ağanın oğlunun kekeleye kekeleye okuduğu Aşık Garip Hikayesini dinliyorlar, arada bir «cık, cık» çekiyorlardı.. Mahir Ağa.

— «Selamünaleyküm» diyerek odaya girdi, okuma kesildi. İçerdekilerden çoğu ayağa kalkıp.

— «Vealeykümüsselam» diye selamını aldılar, sedirde yer ve minder verdiler.

Ahmet kapının ağzında ayakta duruyordu. Hemen onu da, zorla Mahir ağanın yanına oturtular. Çocuk gösterilen bu ilgiden sıkılmış, Mahir ağanın arkasına saklanmıştı. Mahir Ağaya her köşeden bir «Merhaba» sesi yükseldi. Adam da elini göğsüne koyarak herkese tek tek «Merhaba» diye karşılık verdi. Sonra Kadir Ağanın oğlu okumasına devam etmeğe başladı. Oda yine ara ara sessiz, ara ara çıkıcıklı.. Kalın bir ses bir ara sessizliği bozdu:

— «Adam İbo ne sümüğünü çekip duruyorsun? En tatlı yerinde kekeleyip duruyorsun herif. Arapaşı hiç çay kaşığı ile yenir mi? Konya kaşığı ile yutulur..»

Bazıları gülüştü. İbo utandı. Kadir Ağa afalladı ve kızdı. aFkat muhtar Kasım'dan çekinirdi. Ancak içinden «Allahın sakar öküzünden başka ne demesi umulurki.. Buna rey veripte seçenin ocağı bata. Allah canını ala» diye sövmekle yetindi Muhtar sözüne devam ediyordu.

— «Hoca madem talebelerine belletemiyon, bari kendin oku.»

Öğretmen gülererek başını salladı:

— «Kitabı Ahmed'e verin.»

Çocuk öğretmenini görmemişti, utana sıkıla kitabı aldı. Öğretmeni ne derdi? «Kitabı konuşur gibi okuyacaksınız.» Onu utandırmamak için kendini iyice topladı, öğretmenin istediği gibi okumağa koyuldu.

Birkaç dakika sonra her köşeden «Aferin Yeğen» sesleri gelmeğe başladı. Muhtar:

— «Hoca hoca gene beni mahcup ettin» diyor. Mahir Ağanın ağzı kulaklarına varıyordu.

Evlerine dönerlerken Mahir Ağa:

— «Senin bu kadar güzel okuduğunu bileydim ortaya gönderirdim.. İnşallah gelecek yıla.» diyor, Ahmet ise hamisinin cennetlik olduğunu düşünüyordu.

Eve yaklaştıklarında iyi yürekli adam çocuğu elinden tutarak ahıra doğru götürdü. Gülümseyerek:

— «Bak» dedi «Sana ne göstereceğim?»

Birlikte ahıra girdiler. Ahmet idare lambasını yaktı, ahıra bir göz gezdirdi, Mahir Ağa halâ gülerek kendisine bakıyordu. O bu işten birşey anlamamıştı.

— «Hiç bir şey görmüyor musun?»

—

— «Kara ineği görmüyor musun?» Ahmet'in yüzü aydınlandı. İşte Karagülümün yerinde ondan daha gösterişli kara bir inek bağlıydı.

— «Nasıl beğendin mi?» Güller'in aklı gitti amma hayvan biraz huysuz, bugün kızı tepmiş durmuş... İneği sağarken sen ona yardım et bari..» Mahir Ağa, Oğlanın gözlerinin içinin sevinçten çıra gibi yandığını görmeden ineğin göğsünü yokluyor, dişlerine bakıyor «Has inek canım» diyordu.

Kış, karlar, soğuktan gelip sobanın çevresine oturup çay içmek, bütün insanlarıyla köy, yaşamak, herşey, herşey ne kadar güzeldi Ahmet için. Bazı gün köy delikanlılarıyla keklik avına gidiyor, ayaklarına dolan kara, soğuktan büzülen parmaklarına aldırmadan bembeyaz dağların başında, buz tutmuş derelerin üzerinde çılgınca av kovalıyor sarp kayalıklara tırmanıyor, tilki yuvalarına mağaralara korkusuzca giriyordu. Akşam üzeri dönerlerken tatlı bir kızılık bıraka-

rak batmakta olan güneşi, ardına almış olan köyün, bacularından dimdik yükselerek bu kızıl ufukta gümüşü bir renk alan dumanlardan birini gözleriyle çıktığı bacasaya kadar izliyor:

«İyi Ümüs Hala tandırı yakmış, şu keklikleri güzelce kızartır ben, Mahir emmi, Ümüs Hala... O.. yeriz» diyor, sevdiklerine birşeyler ikram edebilmenin gururunu duyuyordu. Şüphesiz, Mustafanın payı da ayrılıyor, bir bahane ile eve çağrılarak kendisine yediriliyordu.

Bu arada iki toy genç arasında yavaşta olsa bir yakınlaşma, tek tük kelimelerle de olsa bir konuşma başlamıştı. Aralarındaki buzun çözülmesine yine dargın kalmalarında ki gibi bir inek sebep olmuştu? Mahir Ağanın köye dönüşünün ertesi günü verdiği görevi unutmayan çocuk, sabah erkenden ahıra gidip Güller'in gelişin beklemeye başladı. Arasına yeni gelen ineği göz ucuyla süzen çocuk, bu hayvandan genç kıza ne gibi bir zarar geleceğini gerçekten ummuyordu. Ahmet işini bitirip hayvanların yemliğine oturmuş düşünüyordu ki Güller elinde külek, ürkek adımlarla ahıra girdi. Çocuğa herhangi birşey söylemeden ineğin altına yanaştı, titreyen elleri ineğin memelerine gitmiş ve onları tutmuştu ki inek birdenbire böğürerek tekmeyi salladı. Genç kız elinde kovanı bir adım ötede kalakalmıştı. Ahmet yutkunup boğazını temizledi, cesaretsiz bir sesle:

— «Geleyim mi?» diye sordu.

Genç kızdan olumlu bir söz alamayınca, ümidi kırıldı ve tekrar oturdu.

Bir an sonra düşündü. Güller kendisine gelme de dememişti. Ama yine de çaresizliğin verdiği kederle ineğin başında boynu bükük bekliyordu kızcağız. Ya Mahir Ağaya verdiği söz nerede kalmıştı? Genç kıza

yardıma yürüdü. Allah vere de şu inek bir aksilik çıkar-masa. Hayvanın yumuşacık kara, kadifemsi burnunu okşamağa başladı:

— «Karakız dek dur, kara gözünü yediğim akıllı dur.»

İnek bu tatlı sözleri anlamış gibi tatlı tatlı böğürdü Ahmet sevinçle Güller'e döndü.

— «İstersen bir bak, akıllı duracak gibi.» Kız oğ-lana bakan gözlerini kaçırıp, bir kez daha denemek için yeniden ineğin yanına çömeldi. Göğsüne el değdirir değdirmez hayvan yine ifrit kesilmişti. Çfteler, tek-meler, genç kızla oğlana düşman gibi bakmalar... Güller ağlayacak gibiydi, Ahmet'in kabadayılık damarı tuttu. Hemen ineğin arkasına geçip her iki bacağına sıkıca yapıştı: «Haydi bakalım nasıl tepiyorsan tep şimdi» Ahmet bu tutumuyla belki de genç kıza gücünü ve yeteneklerini göstermek istiyordu. Gerçekten de inek bacaklarını kurtarmak için birkaç kez çırpındı. Fakat kene gibi yapışmış olan çocuğun bileklerini bacak-larından sökemedi. Güller yine oturdu. İnek daha şid-detle debelenirken, memelerinden fışkıran sütün küle-ğe ilk dokunuşu ile çıkan ses iki gencin yüzünü güldürdü. Harcadığı çabadan yüzü kıpkırmızı olmuş, bo-yun damarları oklava gibi kabarmış olan Ahmet:

«Gönlünle şu işi yaptırırsan daha iyi olmaz mıydı?» diyordu. Sonunda, inek, çırpınmanın faydasız ol-duğunu anlamış gibi uysal bir hal aldı. Ahmet te yola geldi» diye düşünerek ellerini gevşetti. Külek te dol-mak üzere idi. Genç kız ineğin göğsünde kalan son süt damlalarını da sağlamak için kuvvetle asılınca hayvan acı acı böğürüp sıkı bir tekme savurdu ve tekme-yi yiyen Ahmet boş bulunmuş olmalı ki ahırın ortasında bulunan pislik çukuruna kadar yuvarlandı. Başı dışın-daki vücut kısımları pisliğe gömülmüş utanç ve

şaşkınlığından yerinden kıpırdayamıyor, peril peril gülmekle ağlamak arasında bulunan genç kıza bakı-yordu. Güller bir süre sonra, delikanlıyı elinden tuttu, çıkardı. Oğlan çukurdan çıktığı halde genç kızın elleri-ni bırakmamıştı. Daha doğrusu bırakmamıştı. O kınalı parmaklardan çıkan tatlı, sarhoş edici bir elekt-riklenme çocuğun bütün bedenine dağılıyor, onu ken-disinden geçiriyordu. Gözleri büyü bir gücün etkisiy-le birbirlerininkinden ayrılmıyordu. Oğlan ve kız bir-birlerine günlerce bakamamanın acısını çıkarmak is-tiyor gibiydiler. Birbirlerinin gözlerinde içleri eriyip gidiyordu sanki. Bu an, ne kadar tatlı, ne kadar do-yulmazdı. Yer ve zaman kavramı yoktu onlar için.. Göklerde, pembe bulutlar arasında yüzüyor gibiydiler. Bu an belki daha saatlerce devam edecekti ki kapı a-çıldı, Mahir Ağa içeri girdi. Bu sırada inek bir tekme daha savurup küleği devirince güller kendine geldi ve aynı anda babasını gördü. Mahir Ağa aydınlıktan gel-diği için gözleri karanlığa alışmamıştı, seslendi:

— «Güller kızım, neredesiniz?» Kız sıçradı:

— «Buradayız.»

— «Sağabildin mi ineği?»

— «Sağdıky, devirdi küleği» Mahir Ağa:

— «Allah Allah! Niye bu kadar huysuzlanıyor bu hayvan?» diyerek ineğin memelerini gözden geçir-di, hayvanın memelerinin ortasında ki kızartı ve şişli-ği farkedince:

— «Meğer» dedi. «Hayvan haklıymış, göğsünde koca bir çıban var.»

Biri incecik uzun boylu, diğeri aksine kısa boylu, tıknaz iki genç Mahir Ağnın evinin karşısında bulu-nan bir evin damında bacaya dayanmış duruyorlar, gözlerini karşı evden ayırmıyorlardı. Uzun boylu olanı

F.: 5

65

çok kederli ve dalgın görünüyordu. Kısa boylusu üşümüş ellerini nefesiyle ısıtmağa çalışırken arkadaşı seslendi:

— «Kusura kalma gardaş seni üşütüyorum.»

— «Üşümek birşey değil de, şu kız çıksa bir görseydin de gideydik..»

—

— «Bana kalırsa bu kız hiç çıkmayacak bugün.»

— «O zaman sabaha kadar uyuyamam vallahi.»

Beriki burnundan akan damlaları ceketinin yenine silerek:

— «Bu kız daha çok toy, yeni yetiyor, bu işlerden pek anlamaz.»

— «Anlayana kadar, büyüünceye kadar beklerim, yeter ki bir yüzüme gülsün benim kendisinde gözüm olduğunu anlasın. Ah Nurettin Ah!»

— «Canını sıkma Hamit, bu köyde senden iyisini bulacak değiller ya..»

İki gencin karşı damda saatlece beklemeleri Ahmet'in de dikkatini çekmişti. Köylerde dam başında gezmek olağandı ama bu soğuk günlerde akıl işi değildi. Uzun boylu Hamit muhtarın oğluydu. Esmer ince yüzüne pek yakışan kaytan bıyığı, kara badem gözleriyle güzel bir delikanlıydı. Ahmet onun dizleri körüklü kloş pantolona, örme kuşaklı lâcivert ceketine pek heveslenirdi. Üst cebinde her zaman bir dolma kalemle tarak bulundururdu. Hele aynasına bakarak saçlarını bıyıklarını tarayıp şapkasını da hafiften yana yıktımı insan bu delikanlıya bakmaya kıyamazdı. Bu sıra da Hamit te onu dikkatle süzmeğe başlamıştı. Onun gözleri sevdiğini kimbilir günde kaçkez görüyordu. Onunla aynı havayı soluduğu, belki de aynı kaptan yemek yediği için bu çocuk ne kadar da talihliydi. Hamit, Ahmet'in yırtık küçülmüş ceketini, ya-

rı dizine ancak gelen paçaları hayvan pisliğiyle sıvalı pantolonunu, kırıklıkla kırılmış siyah saçlarını, sarı dermalı yüzünü tek tek gözden geçirdi. Belki onda sevdiğinin göz izlerini kalmıştı. İçinde Ahmet'le arkadaşlık kurarsa genç kıza da yakın olacağı duygusu uyandı, ister istemez seslendi ona:

— «Ne var ne yok Ahmet?» Çocuk ağır yüküyle yarı döndü.

— «İyilik, güzellik Küçük Ağa.»

—

— «Buyur Küçük ağa bir diyeceğin mi vardı?»

— «Yok» dedi Hamit. «Hatırını sorayım» dedim.

Ahmet sırtında saman küfesi ahıra girmiş ve Hamit hala peşinden bakıyordu ki Nurettin koluna dürttü:

— «Aha lan kız evliğe girdi.» Beriki heyecanla döndü.

— «Hani la?»

— «Aha la, bak sırtı görünüyor, çıkmadan aynatut.»

Hamit titreyen elleriyle cebinden aynasını çıkardı, sağına soluna bakındı. İyi, ortalarda kimse yoktu. Güneş ışıklarını aynasından genç kızın bulunduğu evliçe penceresinden soktu, aynayı hafiften oynatarak Güller'in dikkatini çekmeğe çalıştı.

Bu anda kız da duvarlarda dolaşan ışığı görmüş ve pek şaşırmıştı. Dikkat etti; ışık dışardan geliyordu. Merakla pencereye koştu, bu ışığın bir aynadan damdaki delikanlılar tarafından yansıtıldığını görünce bu iş pek tuhafına ve zoruna gitti, ağlayarak odaya gitti. Ümüs kadın kızının bu yersiz ve sebepsiz ağıtına şaşırmıştı:

— «N'oldu kızım?»

—

— «Kız söylesene niye ağlıyorsun?»

— ?...
— «Allah Allah bu kız delimi divane mi? Bir zamandır hali bir hoş. Ali Hoca ya bir okutayım bari.»

Nurettin gülerek arkadaşına baktı.

— «Haydi gene işin iş kızı gördün.»

—

— «Niye öyle terledin?»

Hamit teyze oğluna sıkıntı ile baktı yine ses çıkarmadı. Nurettin:

— «Haydi gidelim» diyince karşı evi gamlı bakışlarla bir kez daha süzerken:

— «Bizi gördü M'ola?»

— «Elbette gördü.»

— «Benim kendine dolandığımı anladı m'la.»

— «Tabii anlamıştır» Hamit içini çekti:

— «Amma pek sert baktı... Beni sevmeyecek mi ne?» diyince Nurettin kızdı.

— «Sende amma acelecisin.. Hemen gelip boyuna mı sarılacak?» Hamit başını önüne eğdi:

— «Doğru gardaş haklısın... Haydi gidelim.»

İki delikanlı damın arkasında ki yıkık duvarlardan aşağı atladılar. Dolaşp evin kapısı önüne geldiler. Hamit arkadaşına seslendi:

— «Haydi eyvallah» Nuri Halası oğlunun koluna yapıştı:

— «Az kızın öyle git». Bu sırada kapı açıldı kırk yaşlarında zeki görünüşlü bir kadın çıktı, o da Hamit'i çekti içeriye.

— «Gel gadan alsın emen. Biraz otur içerde.» Köylerinde halaya eme derlerdi. Delikanlı itiraz edemedi artık.. Kadın hala konuşuyordu:

— «Hayırsız. Emen neydiyor, hasta mı sayrımı demez? Birgün gelip yoklamazsın.»

Gülümseyerek devam etti «Ama damlarda gezer-sin.. Hele şöyle oturun.»

Delikanlıların elini tuttu:

— «Bak. Eliniz ayağınız buza dönmüş.. Damda ne geziyorsunuz? Hamit yutkundu. Nurettin'den imdat bekledi, oysa Nurettin üşüyen ellerini sobada ısıtmakla uğraşıyordu. Baktı onda ses yok.

— «Şey.» dedi. «Hasbinin oğlu bir çift merdinli almış.. öyle bi dönüyorlar ki görsen.» Kadın kurnaz kurnaz güldü:

— «Hodallığınız, kuşculuğunuz yok diye seviniyordum. Buna ne zaman heves ettiniz?»

—

Kadın odadan gülerek çıktı. Hamit halasının inan-dıramadığını anlamıştı.

Köyde ona boşuna Tilki Döne dememişlerdi ya Döne kadın gençlere birer badak çay uzatırken:

— «Bak renginiz yüzünüz bir parça yerine gelmiş. Damlarda gezip hasta olacağınıza ne derdiniz varsa bana diyin, gerisi kolay.» Hamit sırrı keşfedilmiş bir suçlu gibi irkildi. Kadın teşhisinde yanılmadığını anlayarak sevindi.. Gözlerini yeğeninkilerin içine dikerek:

— «Kekili güzelim» dedi. «Ben adamın gözün-den herşeyi bilirim... O kim ise boyuna bosuna, kör tırnağına kurban olsun. Var mı senin gibi yiğit şu köyde.»

—

— «Bak şu betin, benzine. Üç günde neye döndün öyle... Uykunu, düneğini boşuna yitiriyorsun. Emene de derdini gerisine karışma.. Haydi kime dola-nıyorsan söyle.»

Hamit uykuda gibi anlaşılmaz bir sesle:

— «Mahir Ağanın kızına...»

Kadının gözleri hayretle büyüdü:

— «Doğru ya.» dedi. «Ben de bu oğlan acaba ki mi seviyor?» diye düşünüyor, Yarabbi dolandığı kim? diyordum.. Buralarda eyce bir kız yok.. Nasılda aklıma gelmedi.»

Hamit içini çekti:

— «Ah eme.. Yerde miyim? Yoksa gökte mi? Deli miyim? Yoksa akıllı mı bilemiyorum?»

— «Şu oğlanın aklına bak... Savak... Kırk tane Güller kurban olsun sana... Kızlarını iki de göbek atarak verirler.. Aale bir çarımı kuşanıp yolla düşeyim...»

Delikanlı kadının ellerine sarıldı:

— «Bu işimi bir yap kölen olurum senin.» Döne kadının içi yağ bağlamıştı:

«Biraz komşulara gidip de geleyim hehe.» diyerek dışarı çıktı.

Hamit'teki keder bir an içinde büyük ve coşkun bir sevince döndü. Bu sevinç, içinde ateş yanan kalbine bir sağanak gibi inmişti. Ama özlemini duyduğu bereketli yağmurlar ne zaman gelecek? Bu ateşi ne zaman söndürecekti? Kişi zamanında gör işi düşüncesini güden Döne kadın Mahir Ağanın evine gitti, cıyak bir sesle:

— «Ümüs bacı» diyerek içeri girdi. Güller ocak başında yün tırıyordu.

Kadın, kızı alıcı gözle bir süre süzdü, içinden «Geberesice de pek eyce olmuş.» diyordu. Genç kızın başını kaldırmadan. İşine devam ettiğini görünce: tatlı bir sesle:

— «Anan nerede Güller?» Genç kız ayağa kalktı:

— «Buyur Döne bacı söyle sekilen» diyerek ip ağacının sedirini gösterdi:

— «Anam dayimgile gitti şimdi gelir.» Kadın gös-

terilen yere oturdu, kızı inceden inceye süzmeye devam ederek:

— «Kilim mi dokuyacaksınız?»

— «Heye.»

— «Kime dokuyacaksınız?» Kızın yüzünün kızardığını görünce kıkırdadı:

— «Kız yoksa sana çeyiz mi hazırlıyorsunuz?» Güller suratını astı:

— «Döne bacıya bak.»

— «Ne utanıyorsun kızım? Maşallah koca kız oldun.» Allah sana senin gibi bir yar versin... «Dün gece okudum üfledim yattıydım.. Düşümde ne gördüm biliyon mu?»

Sen gelin olmuşsun.. yanındaki güveyde ince dal gibi bir delikanlıydı... Görenler maşallah, dedi.. Düşünüyormuş gibi yaptı: «Dur bakayım oğlan kimdi?.. Tıpkı..» diye sözlerine devam ederken kapı açılıp içeriye Güllerin annesi girdi.

— «Hoş geldin bacı dedi... Gizli gizli ne konuşuyordunuz öyle?»

Döne kadın sırtı:

— «Güller'e kilimi kime dokuyordunuz diye soruyordum.»

— «Kimeyse kime?»

— «Maşallah anam kızda yetiştii... Gizli köşelerin mi vardı? Ne çabukta büyüttün onu?»

—

Döne, kızın yün tarağının çelik çivileri arasından yünü büyük bir beceriyle geçirisine baktı:

— «Kızın güzel olduğu kadar da işli..»

— «Yetiştii şükür, kalan bana çok yardımı oluyor.. Zaten hastalıklıyım bu kız olmasa evin işlerini tövbe yetiştiremem.»

— «Fakat kızı sana pek bırakmazlar.. İki günden

delikanlılar evinizin önünü su yolu ederler, bir yakışanına ver tezden.»

— «Ama! Döneye bak.. Benim kızım daha bir sabı..» diyerek dudağını ısırdı. Yavaşça fısıldadı:

— «Kızın aklına böyle şeyleri düşürme.» Komşu kadın güldü:

— «Sizi pek severim anam... Dilerim ki nasibi açık, iyi biri olsun, size layık, namınıza uygun bir kısmeti olsun» diyerek yerinden kalktı. Ümüs kadına:

— «Haydi allahısmarladık» dedi kapıya yöneldi. Evsahibesi şaşırmişti:

— «Anam» dedi «Acelen ne? Neye geldin, neye gidiyorsun?» dedi. Beriki gözleri kızda, gülümseyerek:

— «Hiç» dedi. «Geçerken bir uğrayayım dedim.»

Ziyaretçi gittikten sonra Ümüs kadını bir düşünce alır. Bu kadının aklında birşeyler vardı.. Güller'den gözünü hiç ayırmamıştı, ondan için «Nazarı keskindir, gözü çok değer» derlerdi.. Kızına belli etmeden okudu, üfledi. Çenesi eklemlerinden çıkacakmış gibi açılıyor, gözlerinden tıtır, tıtır yaşlar akıyor. «Ben demedimmi zillinin kıza gözü değmiş» diyordu. Bununla yetinmedi, evlilikten bulunduğu bir çiviye olacak başının bir köşesine çaktı.

Bu günlerde Güller'in canı çok sıkılıyordu. Ahmet, Çoban Mehmet'in hastalığı soğuklarda yenilediği için, onun yerine ağıla gitmişti. Komşuları Döne kadın, sıklaştıran ziyaretleri ve saçmasapan sözleri ile büsbütün üzüyordu kızcağızı.. Neyse ki dokumağa başladıkları kilimin canlı renkleri ve nakışları arasında daldığı hayallerle kendini avutmağa çalışıyor, ana-

sının durmadan çağırdığı türküler ezgilerle teselli buluyordu.

İşte yine Döne kadın gelmiş kendisini seyreliyordu. Ne kötü. Anası da evde yoktu. Döne kadın, bir süre kızın masuraları erişlerin arasından şimşek gibi geçirdikten sonra üzerine kirkitle gümbür, gümbür vurarak güzel güzel desenler yapışını seyretti.. Sonra yaklaşıp omuzlarına ellerini koydu, tatlı bir sesle:

«Kızım, kınalı kekliğim o kalem parmaklarına yazık değilmi? Ver iki kirkitte ben vurayım» dedi ve bir metre kadar yükseltilmiş olan sekinin üzerine çıkıp oturdu.

— «Bugünlerde durgun duruyorsun.. Kız bir derdin mi var yoksa?» Kız omuz silkti:

— «Döne baciya bak ne derdim olacak ki?»

— «Ben bilirim, bilirim. Adamın gözünden o saat anlarım.»

— ...

— «Muhtain oğlu Hamit hep sizin kapıda bacada geziyor... Bir de görkemli ki onun gibi güzel delikanlı buralarda yok..»

—

— «Kız yoksa sen de ona mı tutkunsun?» Deminden beri utancından, sıkıntısından kıpkırmızı olan kız isyanla başını kaldırdı:

— «Bana ne?»

— «Kız. Birbirinize bir yakışsınız ki.»

— «Ben kimseye varmam Döne baci kimseye.. Hiç kimseye.»

— «Ben senin için söylüyorum kızım.»

Döne kadın evine döndüğünde Hamit her zamanki gibi havadis bekliyordu. Oğlana:

— «Ben,» dedi. «Kızın fikrine girdim.. Kalan do-

lambaçlı yollardan yürümeyelim, dünür gidelim olsun bitsin.» Delikanlı heyecanla atıldı:

— Kıza, benim vurgun olduğumu dedin mi?»

— «Dedim»

— «O ne dedi?»

— «Ne diyecek utandı kaldı.. Kız kısmısı ben de ondan hazlanıyorum diyebilir mi? Utandı durdu» Hamit umduğu cevabı alamamış olmanın verdiği azapla başını elleri arasına alıp düşüncelere daldı:

— «Bana varacak kız sevinerek gelmeli.. Zorun olmaz bu iş.. Beni sevseydi beni yol da görünce yüzünü kırk kat etmezdi.»

— «Oğlum bu kız çok utangaç, sevmeyi ne bilsin.. Elin el kadar sabisi.»

— «Ah ben bir konuşabilseydim, fikrini öğre-nirdim.»

— «Kurban olduğum. Sen beynini talayan arıları dışarı güver, ben kızı istediğin saat odaya salarım.»

Delikanlı, halasının yüzüne bakarken tereddütle konuştu:

— «Doğru olurmu ki yaptığımız?»

— «Eğri olacak neresi varki? Beni de vaktiyle alınan bu odaya soktular, Nurettinin babasının yanına, bir daha da çıkmadım buradan.»

— «Sen bilirsin.»

— «Buradan ayrılma.»

— «Allah işimizi rast getire»

Döne kadın, Mahir ağanın evine tekrar geldiğinde Ümüs kadında dönmüş ip ağacının sekisine çıkmış kilim dokuyordu. Hemen:

— «Kolay gelsin bacı» diyerek sekiye oturdu.

— «İşsizlik te bir zor ki anam, durdum durdum duramadım varıp iki kirkite te ben vurayım dedim,»

Güllere döndü:

— «Güller bizim eve git de benim kirkiti getir.» Ümüs kadın atıldı:

— «Kızım dayın gilinkini getirmiştim. Onu Döne bacına ver de iki vursun...

«Masura selesinin içinde» diyerek farkında olmadan komşusunun düzenini boşa çıkarmıştı.

Üç kadın bir süredir sessiz sessiz kilim dokuyorlardı. Döne kadının aklına yeni bir fikir geldi. Kızı oğlanla buluşturup tatsız işler ortaya çıkarabileceğine, en iyisi kızın anasına işi çılatıp meseleyi kestirden çözmeliydi. Kızın anasının bu işe yanaşacağını sanıyordu.

Güllere döndü:

— «Kızım ne var geçmişlerinin canı için bir su getirde içeyim» dedi..

Ümüs kadında susamıştı:

— «İyi olur ya, git pınardan getir. Taze, taze içelim.»

Az sonra kız elinde güğümü, dışarı çıkıyordu. Döne kadın kızın arkasından bir süre baktıktan sonra evsahibesine dönüp:

— «Ümüs bacı ben, bu günlerde evinize niye yı bilmezdin?... Hayır mı? Şer mi?»

Mahir Ağanın karısı şaşırılmıştı:

— Heye ya niye çok geliyorsun, eşigimizi atlama-yı bilmezdin...? Hayırmı? Şermi?»

Döne kadın güldü:

— «Ne şeri olacak anam.. Hayır..»

— «Dilini ne döndürüp duruyorsun? Söylesene.»

— «Bizim Hamit senin kıza gönül vermiş.» Ümüs kadın afalladı:

— «Eee.?»

— «Oğlan sevdadan eriyip akıyor, kişine duyur.

Allah'ın emriyle kıza dünür geleceğiz» Ümüs:

— «Bilmemki anam.. Kız daha bir sabi bunu da nerden çıkarttın?» gibisinden birşeyler geveliyordu ama yüzünün sevinçle kızarışından gözlerinin içinin gülüşünden bu işi arzu ettiği belliydi. Muhtarın tek oğluydu Hamit.. Sürüyle davarları, yüzlerce dönüm tarlaları, traktörü ile doğrusu iyi bir kısımetti Hamit... Döne kadın:

— «Ne dedin bacı?» Evsahibesi içinden gelen sevinci yenemedi:

— «Ben ne diyim anam, babası bilir.» Komşu kadın da sevinçliydi. Ağız kulaklarına vararak:

— «Kişiyin fikrini öğren de tezden bana de..»

Bu sırada Güller çeşmeden dönmüş içeri giriyordu, iki kadının kendine bakarak gülümsediklerini görünce, hakkında bir şeyler döndüğünü anladı ama neler döndüğünü bilemezdi şüphesiz.

Ümüs kadın kızının verdiği suyu içerken içinde garip bir sızı duyuyor, belki de, yakında biricik kızının evlerinden gideceği kaygusu yakıyordu içini.

Aradan günler geçti. Kabayel, soğuk diliyle aylardanberi insanın kemiklerini yalayan poyrazı kovdu, donmuş doğayı ılık soluğuyla hohlayıp ısıtmağa başladı. Bahar rüzgarı bununla da yetinmedi. Güneşle doğanın ezeli aşkını her zamanki gibi çekemeyip te her fırsatta aralarına giren bulutları da korkutarak uzaklaştırdı. Güneş, kabayelle birlik oldu, sevgilisi ile aralarına ak kefenli bir hortlak gibi girmiş olan karlara saldırdı. Karlar bu ikiliden müthiş korkarlardı. Dehşete kapılarak eridi, aktılar, su olup derelere saklandılar.

Artık dağlara, ovalara, tüm doğaya bahar inmişti. Doğa, şükran duygularını önce öksüzoğlan, navruz,

kır menekşeleri, kardelen çiçekleri sunarak belirtti, ardından körpe, yeşil çimenlerle çapkınca göz kırptı..

Aylardır ıssız ve sessiz kalmış olan tabiat, artık, insanların, hayvanların ve coşkun akan, bulanık sulu derelerin sesleriyle neşeleniyor, yeşilliklerini seyreterek kıvanıyordu. Bazı defalar sevincinden ağlıyor, buğulardan oluşan gözyaşlarıyla haset ve kem nazarlı bakışlara karşı çarşafıyordu ve güzel gözlerine yaşmağını örtüyordu. Belki de bunu Güneş'e naz olsun diye yapıyordu. Güneş.. Bu ateşli aşık aldırır mı ona hiç... Bu kıskanç ve ihtiraslı sevgili, bu durumda daha da tahrik oluyor, sımsıcak kolları ve nefesiyle nazlı ve bin cilveli yavuklusuna daha sıkı sarılıyor, onu soluğuyla yakıyordu.

Gökyüzü ana buna dayanamıyor «Güneş, Güneş» diye çıkışıyordu. Ateşli âşık: «Biraz geri çekil... Öldüreceksin, yakacaksın benim güzel kızımı. Yalvarırım n'olur» Oysa Güneş tınmıyordu bile.. Gökyüzü ana kızgınlık ve üzüntüsünden saçını, başını yoluyor ve ağlıyordu. Yolduğu saç tellerinden bulutlar, gözyaşlarından yağmurlar, yağmurlar yolluyordu kızını serinletmek için.. Bir güneş, bir yağmur büsbütün güzelleştiriyor, alımlılaştırıyorlardı bu edalı yosmayı... Her kez gebe kalan bu yosma doğa birbirinden güzel birbirinden tatlı yavrular doğuruyor. Gün geçtikçe yavrularını büyütüyor, yetiştiriyor ve onları çiçekler, meyvalar, otlar ve diğer ürünler halinde mutluluğunun bir sadakası olarak insanlar ve hayvanlara veriyordu.

Bu sadaka dağıtımından Ahmet'te yararlanmış dokuma azık çantasını kuzu kulağı, yemlik, evelik ve madımakla tıkabasa doldurmuştu. Ağılda geçen uzun kış gecelerinde sabahlara dek süren düşlerinden hiç

eksik olmayan Güller'e ikram edecekti onları. Canı kadar sevdiği ve saydığı Mahir Çavuşun bir işini, aylarca uzak bir ağılda tek başına kalmak uğruna da olsa, görmek onu hiç sıkmamış, aksine büyük bir kıvanç ve mutluluk vermişti.

Koyunları yemledikten sonra ya ateşin karşısına geçip hayallere dalar, ya da onların yaşantılarından oldukça memnun bir tavırla gevişlemelerini seyreden arada bir ayağa kalkıpta silkindiklerinde keleklerinden ağıla yayılan tatlı müziği büyük bir zevkle dinlerdi.

Ya ilk kuzunun doğuşu. Gebe koyunun karnını merak ve sabırsızlıkla gözlemiş, ağıla gelecek ilk körpe konunun karabaş mı? Gürük mü? Abeş mi? Çapar mı? Mor mu? Yoksa sütbeyaz mı olacağı hakkında çeşitli tahminler yürütmüştü.

Bir gece yarısından sonra bütün koyunların melemeleriyle uyanmış, yatağından korkuyla doğrulduğunda kalın ve hırıltılı seslerin arasında incecik bir sesin de bulunduğunu farkeder etmez koşmuştu. Demekki ağıl sakinleri aralarına henüz katılan minik bir konunun onuruna bağırıyorlar, küçük benzerlerinin doğuşunu herkese müjdelemek istiyorlardı. İşte direğin dibinde, bir koyun başını önüne eğmiş bir şeyi yalıyordu.. Bu başını eşinin zarları arasından çıkarabilmiş, diğer vücut bölümlerini de kurtarmağa çalışan bir kuzucuktu.. Ahmet onu sevinçle almış abasına sarmıştı... Hemen yaktığı ateşin karşısına koyduğu kuzu bir üre sonra titrek bacakları üzerinde dikilmeyi başarıyor, daha kuvvetle meliyor, anasının memesine atık tavırlarla saldırıyordu. Bu dişi kuzunun göz çevreleri ve kulaklarının ucu kara olduğu için Ahmet adını Sürmeli koymuştu.. Bunu küpeliler, mor-oğlanlar, kınalılar takip etmişti. Şimdi kuzuluk ağzına

kadar doluydu. Haftada bir gün azığını getiren uzun Durmuş Ali'den köy hakkında havadis alır, utanarak Mehmet Emminin ne zaman geleceğini sorardı. Ocağı yanısı Mehmet emmi ancak bu gün iyileştiğini söyleyerek ağıla gelebilmiş çocuğun iyice daralan yüreğini genişletmişti..

Güller acaba onun bugün köye geleceğini biliyor muydu? Sevinecekmiydi? Aklına delice bir fikir geldi. Kendi evlerine gitti önce, kapının önünde ki taşlardan birinin altına sakladığı anahtarı buldu, kapıyı güçlkle açtı. Evin hali yürekler acısıydı.. Odalara toprak dökmüş, direkler bel vermiş, her taraf küf içinde kalmıştı.. Bu manzara yaralarını tazeledi. Kuru sedirin üzerine oturup bir süre ağladı. Sonra anasının sandığını açtı, birşey aldı cebine koydu. Mahir Ağanın evini doğruladı. Vakit ikinci üzeriydi, bu saatte Güller ahırda olurdu. Sessizce girdi ahıra. İşte kız hafiften bir türkü tutturmuş İnek sağıyordu. Bugün nedense oğlanın cesareti üstündeydi, ayaklarının ucuna basa basa gitti kızın arkasına geçti. Elleriyle gözlerini kapadı, Güller gözlerinin üzerine gelen ellerin dokunuşu ile sıçradı önce.. Sonra tereddütte sordu:

— O kim? Ahmet'in sesi sevinç ve heyecan doluydu:

— Sen bil..

Kız oğlanın elini şiddetle aşağı indirerek döndü. Ahmed'e bakan gözleri sevinçle yanıyordu:

— «Ne zaman geldin?»

Oğlan gözlerinde aynı ışıltıyla cevap verdi.

— Şimdi.. Seni çok garipsediğim için ilk buraya geldim. Kızın yüzü al al oldu. Ahmet elini cebine sokup bir şey çıkardı ve onu avucunda saklayarak:

— Avucumda ne var?

— Ne bileyim?

— Bil onu sana vereyim.

— Sen söyle.

— Söylemem!.

— Söyle diyorum.

Ahmet haince gülerek başını iki yana salladı.

Kızın sabrı taşmıştı, iki eliyle oğlanın yumu-
eline sarıldı, açmak için kuvvetle asıldı. Uzun denebi-
lecek bir çaba ve uğraş sonunda Ahmet'in parmak-
ları çözülmüş ve açılan avucunda bir gümüş yüzük
ortaya çıkmıştı. Bunu gören genç kız bir adım geri
çekildi, Ahmet'in gözlerine bir an şaşkınlık ve utan-
ma ile baktıktan sonra arkasını dönerek kaçıyordu ki
küçük delikanlı onu kollarından yakaladı. Elleri, Gül-
lerin nazik ve körpe bir sıcaklık taşıyan bileklerini
tutarken başı önüne eğildi. Umduğunu, beklediğini
bulamamış olmanın derin üzüntüsü ve gurur yarası-
yla son bir kez konuştu. Sesi gönül kırıklığı, sitem ve
kederle doluydu:

—«Anamın bana bıraktığı bir armağandır.. Yal-
varırım hor görme..»

Güller kararsızlıkla durdu, her nasılsa Ahmet'e
bakmaya cesaret edebilmiş ve oğlanın yüzünde ki
ümitsizlik ifadesinin dönüşü olamayacak bir dargın-
lığa geçmek üzere olduğunu kadınca bir sezgi ile
hissetmişti. Eli, Ahmet'in siyah nakışlı gümüş yüzü-
ğü tutan eline yavaş yavaş uzandı. Parmak uçları bir-
birlerine dokunur dokunmaz anlatılması güç, yürekle-
rinden ta içlerinden kopup gelen bir duygunun etki-
siyle parmakları birbirlerine kenetleniverdi. Bütün
bedenlerini tatlı bir ürperme, arkasından titreme al-
dı. Bir anda bu iki körpe beden tek bir varlık gibiydi.
Daha sonra birbirlerine ağır ağır dolanan kollarıyla
gökyüzünde, pembe bulutlar arasında salınarak dans
eden birer genç meleği andırıyorlardı.

Hiç konuşmadan böyle duruyorlardı. Birbirleri-
ninkine karışan gözyaşları ayrılık günlerinin kalple-
rinde biriktirdiği sıkıntı ve özlemleri damla damla
dışarı atarak yüreklerini genişletiyor, iki çocuğun ilk
aşklarının açık bir kanıtı oluyordu. Evet, birbirlerine
tek bir kelime olsun bile söylemiyorlar ama henüz bi-
rer toy çocuk olmalarına karşın gözleriyle herşeyi an-
latabiliyorlardı. Birbirlerinin görüntülerini gözbebek-
lerinin içinde karşılıklı, derin bir haz, mutluluğun çok
ötesinde bir kıvanç ve iç erimesiyle seyre dalmışlar-
dı ki kapı açıldı Güller'in anası Ümüs içeri girdi.

Ümüs kadın iki genci kendilerinden geçmiş du-
rumda birbirlerine sarılmış olarak görünce bir çığlık
attı:

— «Vıııyy! Başıma gelenler» diye bağırması üze-
rine iki genç sıçrayarak kendilerine geldiler. Kolları
sevgili bedenlerden ayrılıp, birer ölü kolu gibi yanla-
ra düştü.

Ümüs kadının düvünüp, dizlerine vurmasını deh-
şetle seyredorlerken oldukları yerde donup kalmış-
lardı. Anası, Güller'e yumrukla girişti.

— «Ocağımı batırdın, geberesin» diyerek habire
vuruyordu. Kızcağız ellerini yüzüne kapamış, canını
yakan darbelere karşı ses bile çıkaramıyordu. Ahmet
ise sevdiğinin maruz kaldığı bu davranışa dayanama-
dı artık.. Kızın anasının ellerini tutarak:

— «Yalvarırım Ümü hala bırak onu.. Beni döv.
Öldür istersen. Onun hiçbir suçu yok.» diye yalvar-
mağa başladı. Oysa kadına karşı oldukça sert bir
tepki gösterdi.

— «Sus fişki... Sen de hiç ar yok mu? İnsan,
ekmek yediği kapıya böyle iş mi edermiş.» Sonra kı-
zına döndü:

— «Acaba, çobana mı kaldın kız?. Muhtarın oğlu

seni isteyip duruyordu. Baban da «Kızım daha bir sabı-
bi,» diyerek seni kimseye vermiyordu.. Söyleyim de
seni tez elden kişiye versin. Ne oldu da azdın kız?»

Güller isyanla kaldırdı başını:

— «Ana ana» dedi. «Ben Ahmet'ten başka kim-
seye varmam. Beni ellere verirseniz asarım kendi-
mi.. Yemin ediyorum buna. Kimseye yar olmayaca-
ğım.» Ve ellerini yüzüne kapayarak ahırdan dışarı
koştı, çıktı.

Kadın bu kez oğlana döndü:

— «Davul bile dengi dengine vurur. Yetimliğine
de bakmadan azap durduğun evin kızına utanmadan
göz koyuyorsun hemi? Tu yüzüne!»

Çocuk yıkılmıştı. Yerin yedi kat altına inmiş gibi
oldu. Bomboz bir yüzle dışarı çıktı.

Kendini koyvermiş, kırlarda, tarlalar arasında yü-
rüyordu. Kafası karma karışık düşüncelerle, yüreği a-
cıyla doluydu. Yaşam savaşında yine yenikti. Kahr
ve isyanla yüklüydü içi. «Demek ikinci bir baba oca-
ğı bildiğim yerde bir azapmışım aslında.. Bu kapıda
boğazı tokluğuna durmuş bir hizmetkar..» Doğruyd
belki kadının sözleri.. Ağasının kızını baştan çıkara-
rak ihanet etmiş oluyordu ekmek yediği kapıya.. Öy-
le ya garip çobanın gümüş zurna nesine gerekti.. Bağ-
ra bağıra ağlamağa gereksinmesi vardı. Ayırık otları,
gelincikler ve ıslak çimenlerden oluşan yere yüzüs-
tü uzandı. Hüngür hüngür ağlamağa başladı. Hıçkırık-
ları dindiğinde içi biraz daha rahatlamıştı. Bu kez a-
dımları onu anasının mezarına sürükledi. Diz çöktü o-
rada. İçini çeke çeke ağladı, dertlerini döktü anacığ
na..

Köyü yeniden doğruladığında gözyaşları artık ku-
rumuştu ve vakit akşam olmuştu. Bir daha Mahir ça-

vuşlara adını bile atmayacaktı. Öyleyse bu geceyi
kendi evlerinde geçirecekti.

Sık sık sıçrayıp uyanmalar, kabuslarla geçen bir
geceden sonra çabucak üzerini giyinip evlerinden çık-
tı. Gene en iyisi emmisiyle birlikte çalışmaktı. Ne de
olsa babasının kardeşiymi, el miydi ki.

Bu bahara aşağı tarlaya yazlık ekeceklerdi. A-
nımsadı. Emmisine tohumluk vermeyi unutmuştu.
Neyseki zaman geçmemişti henüz. Var gücüyle ça-
lışacak, akşamları yorgunluktan bir köşede düşüp u-
yuyakalacak dün ki olayı düşünmeğe zaman bile bu-
lamıyacaktı.

Kan ter içinde çalışması, gece gündüz didinmesi
elbette karşılıksız kalmayacaktı. Önce başlık parasını
bir köşeye koyacak, daha sonra Güller'e layık güzel
bir ev yaptıracaktı. Ev tamamlanınca Emmisini dünür
salacaktı Mahir çavuşa.. Ya kızı Hamit'e verirlerse.
İçi yandı oğlanın. Fakat kızın «Beni başkasına verir-
seniz kendimi asarım» dediğini hatırlayınca rahatladı.
İnanıyordu ki böyle bir şey olursa kız kıyardı canı-
na. Mahir çavuş çok iyi bir insandı. Biricik yavrusu-
nun başına böyle bir iş gelmesine göz yummaz, kı-
zını üzemezdi.

Adamı anımsayınca içine derin bir utanç, engin
bir pişmanlık çökmüştü. Böyle yapacağına bir kaç
yıl daha beklemeliydi. Baş bu düşüncelerle meşgul-
ken, ayakları onu aşağı tarlaya getirmişti. İşte amca-
sı da burada tohum ekiyordu. Kırmızı balçıklarla kap-
lı bu verimli tarlayı bir süre beğeniyle seyretilikten
sonra:

— «Kolay gelsin emmi.» diyerek yaklaştı. Amcası
onu gördüğünden hiç te memnun olmuşa benzemi-
yordu.

— «Ne o lan?» diye homurdandı «Mahir Ağanın

yanından çıktın mı yoksa?» İrkildi. Ahmet. Demek herkes kendini Mahir çavuşun azabı sanıyordu. Kısa kesmek için:

— «Çıktım.» dedi.

— «Niye lan?» Omuz silkti çocuk:

— «Kalan iş vakti geldi. Gidip emmime yardım edeyim dedim. Ben hem Mustafa'ya bakmana hem de benim yerime de çalışmana razı olamadım. Emmime yazık dedim.»

Gücüm yettiği kadar sana yardım edeceğim diyince... Amcası katıla katıla güldü:

— Kendi tarlanda çalışsan daha iyi olmaz mı? Tohumluğunda evinde duruyor zaten.» Ahmet birşey anlamamıştı:

— «Niye?» kelimesi çıktı dudaklarından.

— «Ananı doktora götürdüğümüzde, siz bana bu tarlayı bağışladınız, bende size yukarı tarlayı verdim ya.»

«... Olayların sarsıntısıyla ruhen yıkık olan çocuk sesini bile çıkaramadı. Amcasına tuhaf tuhaf baktıktan sonra döndü yürüdü gitti, bir derenin kenarına çöktü.. Ne yapacağını bilemezdi artık... Yanıbaşında duran çakıl taşlarını dalgın tavırlarla suya atmağa başladı. Yukarı tarla karnını bile doyurmazdı, hele yağmur yağmazsa tohum bile boşa giderdi.. Amcası, babası ölünce çiti, öküzleri, alet edavatı» Zaten size ben bakacağım» diyerek ellerinden almıştı.. Ağlamak istedi, kuru gözlerinden yaş gelmiyordu. Omuzuna gelen bir el temasıyla kendine geldi, dönüp baktı. Karşısında nur yüzlü, beyaz sakallı bir ihtiyar duruyordu. Hemen ayağa kalktı:

— Buyur Molla dayı.»

— «Az ötede abdest aldım görmedin.. Bayaktan

beri omuzuna vuruyorum duymuyorsun bir derdin mi var, yoksa hasta mısın?»

Ahmet ses çıkarmayınca ihtiyar üsteledi:

— «Oğlum ben babanı çok severdim.. seni de çok severim.» diyince ağlamağa başladı. Ağladı, ağladı. Emmisinin yaptıklarını anlattı.. İhtiyar, çocuk anlattıkça dinliyor «Vah yavrum vah» diye çocuğa çok acıdığını belirtiyordu. Ahmet hikayesini bitirdikten sonra sustu kaldı, ihtiyar da gözlerini derenin döne döne akan sularına dikmişti. Bir süre sonra:

— «Bak oğlum, dedi. «En iyisi sen İstanbul'a git çalış». Çocuk büyük bir ilgiyle başını kaldırdı, Hiç düşünmemişti. Fakat kardeşi ne olacaktı?

— «Ya Mustafa?» diye sordu:

— «Ona, sen iyice bir yere yerleşinceye kadar emmin bakar, Unluğ, bulgurunu emmine verirsen, arkası bal mumuna döner. Akşam bizim eve gel Ali'nin adresini vereyim, İstanbul'da o sana neyder eder, bir iş bulur.»

Ahmed'in yüzü, molların oğlu yiğit Ali'yi duyunca iyice aydınlandı. Onun varlığı gurbet acısını ve yalnızlığı hissettirmezdi Ahmet'e... Çocuk sevincinden ihtiyarın ellerini bir defa daha öptü.

Molla dayı bastonuna dayanarak ağır ağır uzaklaşırken Ahmet oturduğu söğüt ağacının dibinde başka bir Ahmet bambaşka bir Ahmet'ti.. Dere boyunca uzanıp giden meyva ağaçlarının pembe, beyaz çiçeklerini, dallarda neşeyle cıvıldaşan kuşları, dere kurbağalarının viyaklamalarını seyretmekten neşelenen, bir Ahmet olmuştu bir anda.. Yerden topladığı çakıl taşlarını bulana bulana gelen suların üzerine sertçe fırlatıyor, onların suyun yüzünde sekişlerine zevkle bakıyordu. Tohumluğu birine satıp yol parasını çıkarcak, yemeleri için ayırdıkları unu, bulguru da Musta-

fayı hoşça tutsun diye Amcasına bırakacaktı. Amcasının iyi bir insan olmadığını iyice anlamıştı ama başka çaresi yoktu.. Kocaman şehirde Mustafa'yı nerede yatıracak? Karnını nasıl doyuracaktı? Ya iş bulamazsa. Kendisi yalnız olsa hamallık yapar karnını doyurur, dağda kırdan nerede olsa yatardı. Fakat Küçük Mustafa bunlara katlanamazdı. Orada bir kaç yıl çalışıp cebini para ile dolduracak üstelik şehirli gibi giyinerek köye dönecekti.. Dün kendini azarlayan, hor gören Ümüs kadının bile cecikleri gevşeyecekti. Bir ıslık tutturdurdu, gidip Mustafa'yı yanına alıp oynayacaktı. Çünkü İstanbul'a gidince onu çok garipseyecekti.

Aynı günün akşamı Muhtar yemeğini büyük bir iştahla yemiş, sedire bağdaş kurup oturmuştu. Her yemekten sonra yaptığı gibi tütününü sarmış içiyordu ama keyfinin yerinde olmadığı her halinden belliydi. Nitekim karısına:

— «Avrat» dedi «Haylaz oğlun gene gelmedi aşını yemeye, görüyormusun.» Kadın:

— «Gene» akıldanesi Döne emesinin evindedir, nerede olacak, oğlan eridi aktı» dedi ve ağlamağa başladı:

— «Gözümüzün nuru birtek oğlumuz var, onun da gönlünü göremiyoruz, yazık bize.» Kocasını ağır ağır konuştu:

— «Ne zırlıyorsun avrat! Kızı gidip babasından istemedik mi? Elin adamı vermiyor işte. Kaç kere oğlum; Dünya onun üstüne kurulmadı ya. Köy köy gezeyim ondan âlâsını bulayım demedim mi? Oğlan burada üzülüyor, şehirlerde gezsin gönül eğlendsin, daha güzelleri görüp bu kızdaki gönlü geçsin diye cepçesini parayla doldurup şehire bacımın yanına gönder-

medim mi? Daha ben neydiyim avrat, o düzü kızını küçük diye vermiyorsa çekip vurayım mı? Yoksa kız dağlara mı kaçtırtırayım istiyorsun. Ben deli dolu bir adamım ama hayatta kanunsuz iş yapamam.. Oğlan da daha genç.. Üç aydan da askere gidecek unuttur gider.»

Kadını ikna edememişti:

— «Herif o askerdayken torunumuzla oyalanıp vakit geçirsek, gelinimiz hizmet etse kötü mü olur?»

Muhtar kızmıştı artık, dayanamadı, sarı kehribar taneli tesbihini eline aldı:

— «Hasbin allahı..» diyerek çıktı evinden...

O anda Hamit teyzesinin evinde sedirin üzerine uzanmış yatıyor, dalgın gözleri tavanın isli tahtalarında tekilip kalıyordu. O iki ay öncesinin aslan gibi delikanlısından geriye saç sakalı birbirine karışmış, yanakları çökmüş, gözlerinin ateşi sönmüş, hiçbir şeyi umursamayan, vurdumduymaz bu genç ve sefil adam kalmıştı.

Mutfaktan elinde çay bardakları ile odaya gelen Döne kadın, arkadaşını üzüntüyle seyretmekte olan oğlunun kulağına fısıldadı:

— «Böyle olursa bu oğlan ya dağlara düşecek ya da tımarhaneye.»

Nurettin elini dudaklarına götürerek sus yaptı anasına:

— «Duyar sonra.» Kadın hala konuşmak istiyordu:

— «Neredende sevdi şu geberesiceyi... Mahir Ağa da nesine şişiyorsa...»

Kadın sesini yükseltti?

— «Hamit» dedi. «Gadasını aldığım haydi bir bardak çay iç..» Oğlan duymamıştı bile.. Bu kez eliyle dürttü:

— «Kurban olduğum bak çay getirdim... Bir yudum iç.»

Oğlan gözlerini tavandan ayırmadan:

— «İçmem» dedi, «Canım istemiyor.»

Onbeş dakika kadar sonra Muhtarın karısı odaya girdi, köşede yatan oğlunu görünce göz yaşlarını tutamadı:

— «Önü sıra öldüğüm kalk otur biraz.. Bak ben geldim.» Oğlan başını çevirmeden:

— «Kızı bana aldın mı?»

—

— «Öyleyse neye geldin?»

Anası çökercesine oturdu minderin üstüne, Döne kadına dönerek:

— «Anam neydek kader de bu da gelecekmiş başımıza... Evde duramadım çıktım kör hocaların yanına gittim, derdimizi anlattım. Bana «Kızım» dedi «Sana şimdiye kadar neden gelip demediniz?. Yer, Gök dua üzrine kurulmuştur. Bunuda bir kolay: var». Döne kadın çok ilgilenmişti:

— «Eee?»

— «Büyü yaptıralım» dedi.

— «Bak bu hiç aklıma gelmediydi. İyi ki danışmışsın ona.. Ne zaman yapacak büyüü.»

— Kendisi yapmıyacak «Bende yaparım ama» diyor. «Kar boğa köyünde bir hoca var.. Ethem Hoca.. O benden ve cümle hocalardan daha derin postu yürütür, tırnağının üzerine bir dua yazdımı evli barklı kadınları bile istediğinin ayaklarına kapandırır, kölesi eder.»

Hamit'te yerinde doğrulmuş anlatılanları can kulağı ile dinliyordu:

Hemen atıldı:

— «Ne zaman gideceksiniz yanına?» Döne kadını:

— «Yarın Nurettin'le ikiniz gidin.»

— «Eh!»

Döne kadın sevinçliydi, Hamit'e:

— «İnşallah işimiz olacak.. Kalan inadı bırakta çayını iç» dedi.

Hamit'in yüzüne bir parça renk gelir gibi olmuştu, itiraz etmeden gelip yanlarına oturdu... Sıcacık çay kuru boğazından kayarak inerken:

— «Essahtan hoca bunu yapabilir mi?» diye soruyordu yanındakilere. Anası:

— «Bu işimizi yapsın, ona malımı mülkümü veririm» diye içini çekiyordu. Görümcesi:

— «Benim aklım yatıyor çok duydum, nice gönülsüzleri büyü ile, şirinlik muskası ile bir araya getirmişler. Olur anam bu iş olur.»

İki arkadaş sabah erkenden yola düzuldüler. Karaboğalı köyü, gün doğusuna düşen karşı mor gölge- li dağların dibindeydi. Hamit'le arkadaşı kızıl toprak- lı vadilerden, yemyeşil yamaçlardan geçerek yollarına devam ediyorlardı. Kayalık yerlerde, piç söğütlere, mazılara sarılarak başlarını dik tutabilen sarmaşık güllerini hafiften esen bahar yelinin etkisiyle başını sallayarak göz kırpan papatyaları, yeşil kırlarda alım- lılığı ve al rengiyle hemen göze çarpan gelincikleri, üzerinde ki çiğlerin çok yakıştığı mor menekşeleri hülyalı bakışlarla seyreden Hamit içinden sevdiğini kendsine kavuşturması için Tanrı'ya yalvarıyor, adak- lar adıyordu:

Sevda acıları ve umutsuzluğun erittiği takatsiz bedeni, şu an içindeki son ümit ışığının sönüp sönme- yeceği konusunda duyduğu derin heyecanın etkisiy- le büsbütün bitkinleşiyor, yorgunluğunu, soğuk kay- nakların başına oturup dinlenerek gidermeye çalı- şıyor, derin derin soluk alıp vererek sık sık göğüs geçirerek heyecanını atmaya uğraşıyordu.

Taze ve yemyeşil çimenler üzerinde büyük bir iştah ve kıvrak çene hareketleriyle otlayan koyunların başında kendisinden geçmişcesine kavalını çalan çobana sigara ve yiyecek vermesi belki alçak gönüllülüğünden belki de bir kuluna iyilik ederek Tanrı'ya hoş görünmek arzusundan ileri geliyordu.

Dört saat kadar süren bir yolculuktan sonra iki arkadaş, başı kel bir dağın eteklerinde ki meşe koruluğunun içine serpilmiş beyaz badanalı evleriyle pek şirin bir köy olan Karaboğalı'ya gelmişlerdi. Karşıdan kara sakallı bir köylü gözüktü, öküzlerini önüne katmış kendilerin doğru geliyordu. Adam yaklaşıncı selam verip sordular:

— «Emmi, Ethem Hoca'nın evi nerede?» Yaşlı köylü, alınıdaki terleri kolunun yeniyle sildikten sonra, eliyle köyün alt başındaki büyük bir bahçenin ortasında bulunan evi işaret etti:

— «Ta dey orada.»

Üzerlerine karaçalı yerleştirilmiş çevre duvarları boyunca ilerleyen delikanlılar bahçe kapısına ulaştıklarında bir an birbirlerine bakarak durakladılar Nurettin kapıyı açmaya cearet ederek içeri girdi, Hamit te onu izledi. Bir kaç adım atıp atmamışlardı ki kocaman bir koyun köpeğinin havlayarak kendilerine saldırması üzerine geriye kaçarak tekrar dışarı çıktılar. Köpeğin dışarı çıkarak kendilerini yaralaması olasılığı üzerine kapıyı açılmaması için sıkıca tutuyorlardı. Hamit'in morali bozulmağa başlamıştı ki, evden dört kişi çıkarak kendilerine doğru yaklaşmağa başladılar.

Bir delikanlı, sırtında yaşlı bir adam, otuz yaşlarında gösteren bir kadın ve önlerinden yürüyen yeşil takkeli bir adam. Sırttaki adamı yakından görünce iki arkadaş irkildiler. İhtiyarın eli yılankavi hareketlerle

durmadan çırpınıyor, gözbebekleri kendi ekseni etrafında dönüyor, ağzı bir tarafa çarpılmış kenarlarından salyalar akıyordu. İki arkadaş bir ağızdan «Herif çarpılmış» diye mırıldandılar.

Yeşil takkeli, köse sakallı adam kabileyi uğurladıktan sonra delikanlılara döndü:

— «Siz ne istiyorsunuz?»

Hamit, adamı Ethem hoca sanarak eline eğildi:

— «Sizden bir diloğımız vardı hocam.» dedi. Yeşil takkeli her ikisini de bir süre süzdükten sonra:

— «Gelin peşimden,» dedi kuru bir sesle ve arkasına bile bakmadan ve doğru yürüdü. İki arkadaş ürkek bir halle adamı izlediler. Deminki köpek az ötede dilini sarkıtmış hasmane nazarlarla kendilerini süzüyordu.

Evin kapısına geldiklerinde yeşil takkeli yandaki küçük bir pencereden içeri baktı, alçaktan bir sesle:

— «Hoca efendi namaza durmuş, biraz bekleyecekmeniz..» diyerek eve girdi..

Hamit oracıktaki bir dut kütüğüne çöküverdi. Nurettin ise hocanın nasıl bir insan olduğunu çok merak etmiş olmalıkı gözünü küçük pencerenin bir köşesine uydurup baktı. Cübbeli, sarıklı, ak sakallı bir adam çevik hareketlerle eğilip doğrularak namaz kılıyordu. Hocanın heybetinden ürkererek daha fazla bakarsa çarpılacakmış hissine kapıldı ve arkadaşının yanına oturdu.

Uzunca bir bekleyiştten sonra içeri çağrıldılar. İçeri, saygıyla karışık korku ile sıkılıyordu. Halılarla bezenmiş loş bir odanın karanık bir köşesinde üç katminder üzerine bağdaş kurmuş olan Ethem hoca tesbih çekmekle meşguldü. Delikanlıları görünce dudaklarındaki kıpırtıları bir an için keserek oturmalarını işaret etti. Çocuklar emre uyarak ayaklarını altlarına

alıp çöktüler. Nihayet hoca sağa sola bir kaç kez üfle-
di. Duasını tamamlamıştı. Soru sorar gibi, gözlerini
gençlerin gözüne dikti. İki arkadaş hemen doğruldu,
hocanın yanına gittiler ve derin bir saygıyla elini öp-
tüler. Hoca:

— «Berhüdar olun.» dedi ve ekledi «Maruzatınız
ne ola ki?»

Hamit, Nurettin'in koluna dirseğini vurunca, arka-
daşı alçaktan bir sesle dertlerini anlattı hocaya. Bu
sırada Hamit'i ter basmıştı.

Beyaz halkaların çevrelediği gözbebeklerinin or-
tasında esrarlı bir ışık yanan gözleri, kara, yaşlılık
lekeleriyle kaplanmış kırmızı yüzü, mora çalan dudak-
ları, durmadan elleriyle sıvazladığı ak sakalıyla deli-
kanlıların tam bir güven ve saygısını kazanmış olan
hoca, konuştu sonunda ve Hamit'in binbir umutla bek-
lediği sözler döküldü dudaklarından:

— «Yüreğinizi sıkan dert te bu muymuş.. Hele bir
sorduklarıma cevap verin...»

Kızı, anasını, babasını, evlerini tarif ettiler. Ak-
rabalarını ve onlar hakkında bütün bildiklerini anlat-
tılar. Hoca bir süre ak sakalını sıvazlayarak düşündü.
Yeşil takkeliye işaret ederek oymalı dolaptaki yeşil
kaplamalı kalın bir kitabı indirtti. Okudu, okudu. Be-
nekli gözlerini isli ve işlemeli tavanda uzun bir süre
gezdirdi. Hareketlerini büyük bir dikkat ve sabırsızlık-
la gözleyen delikanlılara döndü sonunda:

— «Talihiniz güzelmış. Derdinizin ilacı pek ırak-
ta değil.. Yalnız bize üç gün müsaade edeceksiniz.
Osman efendi otu dağlardan toplayıp evinize getire-
cek. Bu dualı otları yüzerliğin arasına katarak kızın
yanında tütüteceksiniz. Muskayı kızın evinde bir yere,
adamoglu ayağı değmemiş bir yere gömeceksiniz.»

Hamit sevincinden göklere uçuyordu sanki. Utan-

cını bile unutmuştu:

— «İşim olacak değil mi hoca emmi?» diye sor-
du. Heybetli hoca gülümsedi:

— «Tabii yavrum» diye cevap verdi. «İkinizin saç
tellerini de göndermeyi unutmayın. Birbirinizden hiç
ayrılmamanız için saçlarınızı birbirlerine dua ile sa-
rıp, yed kat muşambanın içinde bulunmayacak bir
yere gömeceğim.»

Aşık delikanlı son kuşkusunu da söylemeden
yapamadı:

— «Ya kız varmazsa bana.» Hocanın gözleri yine
tavana dikildi.

— «Gelecektir oğlum gelecektir.» Durakladı bir
an «Zannetmiyorum amma gecelerin kötülerini işe ka-
rışacak olursa ben de kızı şişiririm. Kimseye yar
etmem.»

İki arkadaş bir kez daha ürperdiler. Hamit ko-
yun cebine davrandı, nüfus cüzdanını çıkardı, yaprak-
ları arasından aldığı iki adet yüzlüğü yeşil takkeliye
uzattı. Hocanın elini bir kez daha öptüler. Ethem ho-
ca'nın da yüzü gülüyordu artık delikanlının sırtını sı-
vazladı, dudaklarından bir şeyler mırıldandıktan son-
ra:

— «Oğlum» dedi. «Sen hiç küşüm etme. Gönlü-
nü kavi tut» Yeşil takkeliye.

— «Osman efendi. Dağarcığını al doğru dağlara
git.. Bu işi tezden yapalım.»

Hamit, hocanın evinden çıktıktan sonra bir kuş
gibi yeğnilmişti. Demin üzüntü ile geçtiği yerlerde
gülüp oynuyordu şimdi. Sabahtan sigara verdiği çoba-
nın da selamını bile almadı. Dua etmeye de gerek-
sinme duymuyordu artık. Çünkü ardında dağlar gibi
Ethem hoca vardı.

İKİNCİ BÖLÜM

«... Ey koca İstanbul... İnsanların yüzyıllardır sü-
rüp giden en acı, en mutlu anı ve öykülerinin isli mi-
narelerine, kurşuni camilerine, su kemerlerine, yer
üstü ve yeraltı saraylarına ve diğer eşsiz, gönül ka-
pıcı anıtlarına sinmiş ve gizli yazılarla işlenmiş ol-
duğu emsalsiz şehir.

Sana delice tutkun olan martılar en güzel oyma-
larla işlenmiş kıyılarında acı çığlıklar atarak yalva-
rır, ağlarlar binlerce yıldır sana.. Oysa sen, güzeller
güzeli, aldırılmaz, dudak büküp geçersin bu acı haykı-
rışlara... Bu kez, martılar denize dökerler dertlerini,
yakınırlar vefasız ve acımasızlığından... Mavi sular
öfke ve kızgınlıkla saldırırlar kıyılarına... Lakin yak-
laştıklarında haşmet ve büyüleyici dilberliğin karşı-
sında durulur, sadık bir kölen olarak, dalgacıklardan
dudaklarıyla eteklerini öpüp dururlar ancak...

Yedi köşeli tacının her bir yanından parlayan

kuleler, minareler, saraylar, türbeler, köşkler, yalılar,
camiler ve sütunlardan oluşan emsalsiz mücevherin-
le ne kadar mağrursun. Mağrurda olsan, prenesten
olsan senden bir dileğimiz var. N'olur, Anadolu'nun
ucra bir köyünden gelmiş ve şu anda konuğun olmuş
olan garip ve yetim olan bir çocuğu hoşça tut. Göz-
lerinde ümitsizlik ve çaresizlik var. Omuzları düşük,
bakışları ürkek.. Şaşkın şaşkın dolaşarak pırlantaları-
nı seyrediyor. İnan ki hiç bir şeyinde gözü yok onun.
Bu, ondört yaşlarındaki çocuğu üzme İstanbul. Gök-
lerinde uğuldayan ahlara uğultulara onun sesini de
katma..»

Saat gecenin dokuzu olmasına karşın Sirkeci çok
kalabalıktı. Ahmet bu insan selinin içinde büyük bir
güçlkle ilerliyordu. Kaldırımları işgal etmiş bulunan
satıcıların sıtma görmemiş seslerine, caddeden ge-
çen arabaların da gürültüsü eklenince insanın kaçıp
gidesi geliyordu bu diyardan. Ahmet'te öyle düşün-
üyordu ama, henüz gelmişti. Yorgun bedenini dinlen-
direbilecek, takatsız bacaklarını uzatıp rahatlatılabile-
cek bir otel odası arıyordu şimdi.

Oysa zavallıları herkes üzer. Bir doğa yasasıdır
bu.. Nitekim kara bıyıklı bet suratlı biri, elinde tahta
bavulu sallanarak giden çocuğu gördü ve bir anda
koluna yapıştı. Bağarmaktan kısılmış sesiyle:

— «Lan nereye gidiyorsun?» diye sorunca çocuk
şaşırdı kaldı. Bön bön baktı adamın yüzüne. Melanet
yüzlü bir kez daha konuştu:

— «Ankara'ya mı? Hemen gidecek otobüs var.
«Çocuk sorunun nedenini anlamıştı.

— «Abi, Vallahi bir yere gitmiyorum» diye kar-
şılık verdi. Yeni geldim daha.»

— «Ama yalan söylüyorsan, alırım ayağımın al-
tına, Beykoz kösesi yaparım ha!»

Ahmet yutkundu. Onun gerçekten yeni geldiğine inanan bıçkın başka yöne dönerek kısık sesiyle bağırmaya başladı:

— «Hemen şimdi Ankara, Ankara, Konya, Samsun, Kayseri..»

Ve fıldır fıldır dönen gözleriyle elleri bavul tutan yeni avlar arıyordu.

Küçük delikanlımız yorgunluktan birbirlerine dolayan bacaklarına biraz derman versin, guruldayan barsaklarını bir parça bastırsın diye yirmi beş kuruş uzatıp bir simit aldı. Kuru ağzında gevelemeğe çalışıyor, boş bakışlarla çevresini süzüyordu. Gözlerine bir otel levhası takılınca duraladı. Burası pahalı mıydı acaba?

Dazlak kafalı biri otel kapısı önünde bekliyordu. Çocuğun aval aval levhaya baktığını görünce sordu:

— «Oğlum otel mi arıyorsun?»

— «Evet dayı...»

— «Gel içeri öyleyse.»

Ahmet içeri girip girmemekte ikircikliydi. Utanarak sordu:

— «Bir adamı kaç liraya yatırılıyorsunuz?»

— «Üç liraya.»

Gösterilen odada dört yatak vardı, hepsi de boştu henüz. Çok yorgun olmasına rağmen açık duran pencereye geçti, dışarıyı seyretmeğe başladı. İstanbul ne kadar güzeldi. Her yanı gündüz gibi aydınlıktı. Allı yeşilli, mavili ışıklar göklere yükseliyor, denizde, dalgaların hafifçe oynamalarıyla seyrine doyum olmıyan tablolar ortaya çıkarıyorlardı. İpildayan surlardan yosun kokusu geliyor, yakın bir gazinodan, bir kadının söylediği şarkı duyuluyordu. Bir yalnızlık çöktü çocuğa. Ağlamak, doyasıya ağlamak geliyordu içinden. Ama bu garip yerde duyanlar olursa.

Keşke köyde olsa bir dağ başına gitse, hüngür hüngür ağlasaydı.

Yatağa girdi, yorganı başına çekti. Böyle de ağlayamazdı. Yorganın sarsılışından ağladığını bilirdi. İşler ters gitmiş, Molla'nın Ali'yi bulamamıştı. Kendisindeki adresten bir kaç gün önce ayrılmıştı ve gittiği yeri kimse bilmiyordu. Akşama kadar belki ona raslarını umuduyla dolaşmış, Ali'ye benzettiği bir kaç kişiye boşuna «Ali ağabey» deyi bağırmıştı sevinçle. Her defada artan bir kederle eğmişti başını önüne. Keşke gelmeseydi bu İstanbul'da..

Geleceği gün Mahir çavuş önüne geçmiş, «Niye gidiyorsun oğlum? Bir kötülük mü gördün bizden?» demişti. Ahmet adamın bu davranışına, Ümüs kadının olanlardan kocasına bahsetmediğini düşünerek sevinmiş ve «Sizden çok memnunum ama İstanbul'da çalışıp para kazanarak, köyden tarla satın alacağım» diye karşılık verdikten sonra kaçıp gitmişti adamın yanından.. Kol saatini ise Mahir ağaya vermesini söyleyerek Molla dayı'ya bırakmıştı. Tohumluğu satıp kendine harçlık yapmış, evdeki diğer yiyecekleri Mustafa'ya bakması için amcasına vermişti. Canım Mısıktık ne kadar zor olmuştu ondan ayrılmak, kendisine kırpsık, kara gözleriyle son kez baktığı anı hiçbir zaman unutamıyacaktı. Parmak kadar çocuk ne bilirdi ayrılığı, gurbeti.. Gözleri yaşardı Ahmet'in.. Yorganı iyice çekti başına..

Yetmiş lira kadar bir harçlığı vardı, işe giremezse hali yamandı..

Karanlıkça bir köy evinin bir odasında ki kadınlardan ikisi ip ağacının sekisine tünemişler, bitmek üzere olan kilime gümbür gümbür kirkit vururlarken aşağıdaki minderin üzerinde masura saran bir üçüncüsü ezdire ezdire bir de türkü söylüyordu.

«İp ağacı benden uzun
Erişleri düzüm düzüm
Zalim Osman olmasaydı
Düğün olacaktı güzün

Benim yarım el oldu
Vur kirkiti kirkiti
Gözüm yaşı sel oldu
Vur kirkiti kirkiti

Bugün kilim ıyılıyor
Yüreciğim kıyılıyor
Kör olası kanlı düşman
Ahbaptan mı sayılıyor

Benim yarım el oldu
Vur kirkiti kirkiti
Gözüm yaşı sel oldu
Vur kirkiti kirkiti

Sekide oturanlardan çok genç olanı, türkü söyleyen anasını kederli bir yüzle fakat can kulağı ile dinliyordu. Birkaç günün içinde elma yanaklarının kırmızılığı solmuş, kara gözlerinin ışığı yitmişti. Göz kapakları ağlamaktan şiş şişti.

Çünkü Ahmet'i gurbet illere gitmişti artık. Son bir kez görememişti bile onu. Sanki akı, fikri ve yaşam sevinci de onunla birlikte uzaklardaydı şimdi... Ahmet bir daha buralara gelir miydi? Yoksa gurbet illerde kalırmıydı?:

Onun orasını Tanrı bilirdi ancak. Ama mutlak olan bir şey vardı. Ahmet'siz bir ömür, ölmekti Güller için.

Nesini seviyordu bu baldırı çıplak oğlanın? Ondan güzel delikanlılar, görkemli üstelik zengin köy çocukları yok muydu? Elbette vardı. Allahın işi işte..

Bu oğlanın tuhaf bir sevgi aleviyle yanan kara

gözleri, garip kimsesiz hali içine işlemiş, kimsede görülmeyen gizli yetenek ve erdemlerinin yücelttiği sevişi yüreğine damla damla inmişti. Onsuz olamazdı. Bütün duyuları ve his alemi yok olurdu. Ahmet'siz. Onu hep, ahırda ellerini tutan ateşten elleri, içini bayıltan gözleriyle anımsayacak, aradan yıllar, asırlar geçse de yolunu bekleyecekti.

İçeri bir kadın daha girdi. Gözleri fıldır fıldır dönüyordu. Neş'eli bir sesle:

— Kele Anam! Bir oturumluk yer verin de iki kirkit te ben vurayım.»

Ümüs kadın da gülümseyerek:

— «İyi olur. Güller'in yerine otur. Bu kilim soykası da kızın halini komadı zaten.»

Döne kadın, genç kızı yakından inceledi.

— «Essahtan Ümüs bacı» dedi. «N'olmuş kınalı keklige?» Kızın saçlarını okşadı:

— «Vay gadan alayım kız!» derken kimselere çaktırmadan Güller'in saçından bir kaç tel kopardı, aldı. Sonra Ümüs kadına döndü:

— «Ben bir okuyayım» dedi ve dişleri arasından dua okumağa başladı. Durmadan esniyor çene kemikleri yerinden çıkacakmış gibi oluyordu. Etrafına bir kaç kez üfledikten sonra:

— «Ben demedim ki anam.» dedi. «Göz değmiş kıza.» Yerinden doğruldu, kapıdan çıkarken:

— «Neyseki bizde yüzerlik var. Bugün onu tütütelim. Yarın da kurşun döktürürüz.» dedi. Pek az bir süre sonra elinde bir tutam bir tür otla tekrar içeri girdi.

Bitki demetini orta yere koydu. Kimsenin hiç bir şey söylemesine meydan vermeden cebinden çıkardığı kibriti yaktı ve otlara deydirdi.

Biraz sonra tütsüden koyu bir duman yükseldi.

Döne kadın dudaklarında garip bir dua ile dolaşüyor, gözleri sık sık Güller'e bakıyordu. Genç kızın yüzü morarmış, acıyla kasılmıştı. Öteki kadınlar oldukça sık gördükleri bu durumu hiç yadırgamaksızın işlerine devam ediyorlardı. Güller bir kaç kez öksürdü. Gözleri yuvalarından çıkacakmış gibi oluyordu.

— «Ana! ben bir hoş oluyorum» diye bağıarak sekiden aşağı indi, engin bir çabayla dışarı kaçmak istiyordu. Fakat Döne kadın onu kollarından sımsıkı tutarak tütsüye büsbütün yaklaştırdı.

— «Kız» diye çıkıştı. «Sabret biraz içindeki cinler, periler boşalıyor işte.»

Güller bu kez yere düştü. Yüzü mosmor olmuş, pütür pütür kabarmıştı. Büyük bir güçlkle, başını boynuna doğru çekerek solumağa çalışıyor, Her nefes alış verişinde ısıklık çalar gibi bir ses çıkarıyordu. Boyun damarları kabardı son bir gayretle:

— «Anam! Ben ölyorum.» diyebilirdi. Ümüs karı artık durumu farketmişti. Çığlıklar atarak kızın yanına geldi. Güller'in mosmor yüzünü, tavana dikilmiş gözlerini görünce ellerini dizlerine vurmağa başlamıştı:

— «Amanın kız ölüyor. Yetişin!»

Döne kadını da bir titremedir aldı ve hemen dışarı kaçtı.

Kendi evlerine girince sedirde oturmuş, kendisini dört gözle bekleyen Hamit'le Nurettin'e haykırdı:

— «Gadanız alayım uşaklar. Kız ölüyor.. Hoca kız şışirdi. Kız soluk alamıyor.»

Hamit ayağa kalkmak istedi, geri düştü. Bomboz bir yüzle:

— «Doğru söyle kız.» diyebilirdi.

— «Kızın canı çıktı, çıkacak.»

Hamit ikinci bir çabayla doğruldu yerinden. Bir

çılgin gibi Mahir ağanın evine doğru koştu. Avluya girince irkildi, düşmemek için kerpiç duvara yaslandı. Gece gündüz düşlediği sevgilisi yüzü gözkapakları mosmor ve kabar kabar yerde yatıyor, boğazı sıkılmış kınalı bir keklik gibi çırpınıyordu.

Bir deli gibi karşı dağları doğruladı, bir yandan da bağıırıyordu:

— «Benim yüzümden, benim yüzümden... Hoca şışirdi onu...

Sabahleyin sıkıntı ile uyandı Ahmet. Çevresine bakınıpta bulunduğu yeri tanıyamayınca şaşırıldı önce. Yatağında doğrulunca artık İstanbul'da bulunduğunu anımsadı. Bir bezginlik, bir keder çöktü içine. Bu yabancı olduğu ortamda, yeni ve sıkıntılarla dolu bir gün daha başlamıştı. Üzeri giyindi çabucak giyindi Gayesiz, otelden çıkarken katip seslendi:

— «Hey delikanlı bugün de kalacak mısın?»

Çocuk bir an düşündü. Gidecek neresi vardı ki başka.

— «Kalacağım.» dedi. Adam ilgilenmişti onunla.

— «Ne iş yapıyorsun sen.»

— «Hiç. Boş geziyorum işte..»

— «İş mi arıyorsun yani?»

— «Bir köylümü arıyorum. Onu bulsaydım, o bana iş te bulurdu.»

— «Adresi yok mu sende?»

— «Bana verdikleri adreste yok. Ayrılmış.»

— «Desene Sarı Çizmeli Mehmet ağa. İstanbul'da sokak sokak gezilmekle adam bulunmaz oğlum.»

Ahmet karamsarlık ve üzüntü ile sarsıldı ve ayakta sallandı. Adam halini görmüştü. Acıdı ona:

— «Oğlum.» dedi, «iş bulmak istiyorsan. Emin-

önü'nde, Yenicami yakınlarında bir kahve var. Sabahları erkenden oraya git. İşçi arayanlar gelir, toplar, işe götürürler.» Çocuk başını önüne eğdi:

— «Sağolasın emmi.»

Üç gündür, Ahmet, daha gün doğmadan otel kabininin tarif ettiği kahveye gidiyor, saatlerce bekliyordu. Fakat işçi toplayanlar öteki iş arayanlardan pek çoğunu üçer beşer götürüyorlar, küçük olduğundan olacak, Ahmet'i görmüyorlardı bile. Çocuk hep, bir köşeye sinip bekliyor, her sabah gözlerinde yeniden yanan umut ışıkları yavaş yavaş sönerek yok oluyordu.

Yine bugün öğle sonuna kadar beklemesine karşın kimse almamıştı onu. Elini cebine soktu, gelişigüzel yürümeğe koyuldu. Bacakları onu Galata köprüsüne sürüklemişti. Olta ile balık tutanları görünce ne yaptıklarını merak ederek yaklaştı. Hatta yan merdivenlerden aşağı inerek daha yakından görmek istedi. Rıhtımda, hemen önünde oltasını denize sarkıtmış olan pembe yüzlü, kır şakaklı, güzel giyimli bir adam aletini birdenbire çekince Ahmet merak ettiği şeyi gördü. Orta irilikte bir balık ipin ucunda çırpınıp duruyordu. Köyde de balık tutarlardı ama böyle İstanbul'daki gibi ince bir deyneğin ucuna ip bağlayarak yapmazlardı bu işi. Ellerini derelerdeki yuvalara sokarak yaparlardı bu işi. Şanslarından bazan yengeç ya da danaburnu çıktığı da olurdu. İşte kır şakaklı efendi bir balık daha çıkarmıştı. Avını büyük bir sevinçle yanındaki suyla dolu kovaya bırakarak, keyifle seyretti çırpınısını... Adam sevincini paylaşacağı birini bulmak için etrafına bakınırken Ahmet'i gördü:

— «Bugün şansım açık. Yarım saatte beş kuzu geldi oltaya.» Ahmet adamın söylediklerini pek iyi anlayamamıştı ama gülümsedi adama karşı.

— «Gazeteler boğaza balık akını olduğunu söy-

lüyorlardı, demekki doğruymuş».

—

— «Sende heveslisin anlaşılın... Oltan yokmu?»

Ahmet omuz silkti:

— «Ben balık tutmasını bilmem ki.»

Adam çocuğu tepeden tırnağa süzdü.. Gözlerini tekrar denize çevirdi, büyük bir dikkatle yeni bir av kollamağa başladı. Beş onmetre kadar ötede kayık içinde pişirilen balıktan yayılan nefis koku Ahmet'in burnunu gıcıkliyordu. Kokuyu içine çekti. Bir tane yese hiç fena olmayacaktı, fakat kayıkçı.

— «Balık ekmek bir liraya!» diye bağıırıyordu, canının her istediğini yiyecek olursa parası tez tükenirdi. Fakat karnı da iyice acıkmıştı hani. Elini cebine soktu, paralarını yokladı, «Alsam mı? Almasam mı?» diye tereddüt edip duruyordu ki, şakakları beyaz adam balıkçılara seslendi:

— «Versene oğlum bir tane.»

Balıkçı hemen yarım ekmeği yarıp arasına iri bir parça koydu, birazda tuz ekti.

— «Buyrun bey abiciğim.. Sıcak sıcak, canlı canlı.»

Ne mutlu adam balık yiyecekti .Ne olursa olsun Ahmet'te bir tane isteyecekti. Tam elini uzatıp balıkçıya söylüyordu ki Efendi kılıklı adamın sesini duydu:

— «Al oğlum bunu ye, sana aldım zaten.» Ahmet utanmıştı:

— «Sağolasın Efendi emmi, benim de param var.» Adam çıkıştı:

— «Paramın olduğunu biliyorum çocuğum, fakat arkadaş olmadık mı biz?»

Ahmet omuz silkti:

— «Sağolasın. Onu sen ye, ben aç değilim ki.» Adam kızdı:

— «Yemezsen güceneceğim ama insan bir arkadaşının ikramını reddeder mi hiç?»

Küçük delikanlı artık birşey söyleyemedi, büyük bir iştahla balık ekmeği yerken böyle bir arkadaş bulduğu için çok seviniyordu. Gerçi akranı değildi ama adam arkadaşız dememiş miydi.

Karnı doymuştu, fakat adamın kendisine acıdığından dolayı böyle bir ikram yaptığı aklına geldi. Ne yapıp yapıp adamın iyiliğini karşılıksız bırakmamalıydı. İşte ilk fırsat çıktı bile. Adamın oltası kovaya takılmış, kova devrilmiş balıklar denize dökülmek üzereydi ki, Ahmet çevik bir hareketle kovayı yakaladı, adam gülümseyerek baktı:

— «Teşekkür ederim oğlum. Demek ki daha fazla aç gözlü olmak doğru değil.

Balıklarımız da yanlarına başka arkadaş gelsin istemiyorlar. Ha adın neydi senin?»

— «Ahmet.»

— «Ahmet senden bu kovayı durağa kadar taşımanı istesem yaparmısın?»

— «O nasıl söz efendi emmi.»

Adam malzemelerini topladı, Ahmet'te kovayı kulpundan yakaladı. Beraberce yürümeğe başladılar. Durağa yakın bir yere park edilmiş olan beyaz uzun bir arabanın yanına geldiklerinde adam durdu, cebinden çıkardığı anahtarla arabanın kapısını açtı, önce malzemeleri sonra kovayı yerleştirdi Ahmet'e:

— «Haydi yavrum.» dedi sen de bin, akşam balıkları birlikte yeriz.» Ahmet artık bunu kabul edemezdi, omuz silkip, «cık» yaptı.

— «Neden gelmek istemiyorsun? Bu akşam misafirimiz olursun. Benim de senden küçük iki kızım var onlarla da arkadaş olursun.»

— «Köylüm var, onu arayacağım.»

Adam ısrarının anlamsız olduğunu anlamıştı:

— «Peki çocuğum» dedi. «Sen bilirsin.» Cebinden bir kart çıkararak uzattı:

— «İstediğin zaman büroma gel, oturur konuşuruz. Bir derdin, bir sıkıntın olursa muhakkak beni aramaz mı?»

— «Olur.»

Adam arabasını çalıştırıp uzaklaşırken bu basit köylü çocuğunda büyük bir doğruluk ve mertliğin var olduğunu düşünüyordu. Ahmet gözleriyle arkadaşının arabasını, binlerce araba arasında kayboluncaya kadar takip etti. Sonra adamın kendisine verdiği kartın üzerini okudu:

Hilmi Meriç:

Muhasebeci

Muhasebeci ne demekti acaba?

Bir hafta kadar sonraydı, sabah erkenden elbisesini giyindi, kahveye gidecekti. Cebindeki parasını saydı.. Onbir lira yetmiş kuruşu vardı. Bir işe giremezse iki günlük bir harçlığı kalmıştı, bu gidişle pek işe gireceği de yoktu. Aç kalacak, otelden de kapı dışarı edilecekti. Böyle düşünerek kahveye geldi. Hayret bugün kahve bomboştur. Gerçi biraz gecikmişti ama her gün bu saatte burası tika basa dolu olurdu. Oysa bugün kahveciler karşı karşıya geçmiş tavla oynuyorlar, sakallı zayıf bir adam da köşede bir yere oturmuş düşünüp duruyordu. Hayırdır inşallah diyerek kapiya yakın bir yere ilişti. Birkaç dakika geçmişti ki eli çantalı iki adam girdi içeriye. Kahve de kimsenin olmayışına onlar da şaşırmışlardı, uzun boylu gözlüklü olanı kahveciye seslendi:

— «Necmi nerede bu herifler bu gün yahu?»

Bıyıklı kahveci başını kaldırdı:

— «Bu gün gündeğdu pezevenklere. Büyük bir inşaat mı açılmış neymiş? Kim var kim yok toplayıp götürdüler.»

Gözlüklü kafasını kaşdı:

— «Deme yahu. Bu günlerde biz de inşaatı bitirip paramızı alacaktık.» Genç arkadaşına döndü:

— «Ne yapacağız İlhan şimdi?»

Genç olanı, Ahmet'le sakallıyı işaret ederek,

— «Yakup ağabey» dedi «iki kişi var burada.»

— «Hıh.. Ne işe yarar onlar, biri tek kollu biri de çocuk.»

— «Olsun gene de hiç yoktan iyidir.»

Ahmet dikkat etti, sakallı adamın bir kolu kesikti gerçekten ve sakallı yalvarıyormuş gibi adamlara bakıyordu. Gözlüklü, sakallıya sordu:

— «Ne iş yapabilirsin sen?»

Sakallı ayağa kalktı.

— «Allah uzun ömürler versin beyim, her bir iş yaparım.»

— «Bırak şimdi yağı... Neyse gelin bakalım.»

Dışarı çıktılar dışarda bir kamyonet duruyordu. Yakup bey işaret etti:

— «Atlayın bakalım.»

Her ikisi de kamyonete sevinçle bindiler. Sanki sokaklarda uçar gibi giden kamyonet değil, onların sevinçli yürekleriydi.

İş bir inşaat işiydi. Ahmed'i sakallı ile eşleştirip ellerine bir tezkere verdiler. Beton beton karma makinasının yanından alıp binanın içine taşıyacaktı. Bir işçi iyice doldurdu tezkereyi, Ahmet ön taraftaki kollardan tuttu, sakallı tek eliyle tezkerenin tam ortasından yakaladı. İki arkadaş bir zorladılar kaldıramadılar, ikincisinde bacakları titreyerek yüklerini kalçaları hizasına getirdiler, titreyen bacaklarıyla, güçlkle, yüklerini taşımağa başladılar. Ahmet sakallıya acıdığı için kolları ta dibinden tutuyordu. Yüklerini bo-

şaltıp döndüklerinde sakallı nefes nefeseydi, betonu dolduran işçiye:

— «Kara gardaş» dedi. «Memiş emmin gözünü yesin ıcık az doldur, bak yarım adamım ben». Beton dolduran yan yan baktı ama, artık yükleri o kadar ağır değildi. Vakit geçtikçe Ahmet işe alıştı. Yarın çalıştırılıp çalıştırılmayacağını düşünmeğe başladı. İçinden hep dualar okuyor, Tanrıya yalvarıyordu gene çalıştırmaları için.

Akşam üzeri paydos dedikleri zaman Ahmed'in ayakta duracak hali kalmamıştı. Yakup Bey geldi. Onar lira verdi.

— «Yarın ikiniz de gelin umduğumdan daha iyi çıktınız. L4 otobüsüne biner erkenden gelirsiniz.»

Ahmet, Memiş emmi ile durağa kadar gitti, aynı otobüse bindiler, yolda hep konuştular. Memiş Emmi Akdağmadenliymiş, hemşeri sayılırlar illeri ayırıydı ama ilceleri sınır sınıraydı. Damı, tarlası olmadığı için yazları İstanbul da Allah ne veriyse kazanır, kışları çoluk çocuğuyla yermiş kazandığını... Geceliği yüzelli kuruşa on onbeş kişi ile hanımsı bir evde kalıyormuş fakat artık takatı kalmamışmış, oğlu askerden dönünce istirahate çekilecekmış.

Ahmet otele gelince yatağa dar attı bedenini, kolu bacağı taş gibi sertleşmiş, güçlkle oynatabiliyordu. Fakat içi rahattı, cebinde yirmi lirası vardı. Günde üç lira otele veriyor, bir lira yol parası, iki lirada yemeğe verirse geriye dört lira kalırdı. Günde dört liradan ayda yüzyirmi, senede bin dörtyüzkırk lirası olacaktı.. Vay anam vay... Bu paralarla köyde neler alabileceğini hesaplarken gözleri kapandı. Halbuki daha akşam yemeği bile yememişti.

Ahmet artık işine alışmıştı. Kolları eskisi gibi ağrıyıyor, dopdolu bir tezkereyi bir silkinişte kaldıra-

biliyordu. Sakallı nedense gelmemiştii işe. Çocuk zavallı arkadaşını uzun uzun düşünmüştü.. Hastamıydı acaba? Şimdi tezkerenin arkasından tutan Erzurumlu Rüstem adında biriydi. Rüstem hem çok kuvvetli hemde iyi yürekliydi. Ahmet'te fazla yük binmesin diye tezkere kolunu ta dibinden tutuyordu hep. İki arkadaş şevkle çalışıyorlar, herkesten fazla sefer yapıyorlardı. Öğleyin paydosta, Ahmet'in yaşlarında gösteren esmer, gür siyah saçlı, zayıf bir çocuğun getirip sattığı ekmek simit, peynir, helva, zeytin gibi yiyeceklerle karınlarını doyuruyorlar, sonra işçilerden bazıları küme küme ağaç gölgeleri altında oturarak veya taş yığınlarına yanlarını vererek, sigaralarını tütürürken Ahmet inşaatın doğusuna düşen kum yığınları üzerine yüzükoyun uzanıyor, elleri çenesinde, gözleri boğazın masmavi sularında köyünü düşünüyor, hülyalar kuruyordu. Artık işsizlik kaygusu kalmamıştı. Çünkü Yakup bey Ahmet'ten çok memnun olduğunu söylüyor. «Diğer inşaatlarda da sürekli olarak iş vereceğim?» diyordu. Şimdiden yüzkırk lira kadar bir para biriktirmişti. Ya Güller ne yapıyordu acaba? Ahmet'i unutmuşmuydu? Yoksa da onu Hamit'e vermişler miydi? Hiç ihtimal vermiyordu «Beni başkasına vererseniz kendimi asarım» dememişmiydi? Ahmet hep Tanrı'ya yalvarmıyormuydu ayrılmamaları için. Mahir Ağa iyi insandı, kızını üzermivdi hiç. Geçen gün sabah işe gelirken, Yeni camiin önünde peimurde kılıklı bir kız «Sevgilinin başı için, güvercinlere yem at» diyince canla, başla yerine getirmisti bu isteği.. Ayaklarının dibinde uçuşup duran bu kuşlara avuc avuc yem atmış, bu kutsal sayılan güvercinlerin karnını iyice doyurmuştu. Gerçi iki lirası gitmişti ama, belki de bu mübarek hayvanlar da dua edeceklerdi iki sevgili için... Ve artık her gün yirmi beş ku-

ruşluk yem atıyor, nasiplerini kapmakta gösterdikleri telaşı, minnacık gagalarıyla yemleri bir anda kapışıp bitirişlerini derin bir hazla seyrediyordu. Ahmet yattığı yerden doğruldu, bugünlük mali hülya yeterdi.. İnşaata doğru yürüdü, karşılara doğru bir yerde bir otel yazısı ilişti gözlerine. Demek ki buralarda da otel bulunuyordu. O halde neden hem hergün otel parası veriyor hem yoruluyordu? İşte Erzurumlu Rüstem az ötede yüzünü gazete ile örtmüş kılıklı göğsü açık, sere serpe uzanmış uyuyordu. Nasıl olsa işbaşı zamanı yakındı:

— «Rüstem abi.. Rüstem abi..» diye seslendi.

Erzurumlu uykulu bir sesle.

— «Ha..» dedi «Ne var Sivaslı?»

— «Uyan, işbaşı zamanı geliyor, biraz laflıyalım.»

— «Bir şeymi diyecektin?»

— «Abi diyecektim ki. Hergün ta Sirkeci'den buraya gelmek zor oluyor, buralarda ki oteller pahalı mı acaba?»

Rüstem yüzünde ki gazete kağıdını yana çekerek doğruldu yerinden:

— «Vay savak vay insan Sirkeci'de kalır mı hiç, oralar hem ırak hemde soyguncu yuvası» dedi ve eliyle çenesini kaşıyarak ekledi:

— «Bizim oda da» yer yok ama bekçinin yanında belki bulunur, ve ayağa kalkarak gömleğinin uçlarını pantolonuna soktu, düğmelerini ilikledi, Ahmet'e.

— «Gel» dedi. Önde Rüstem, arkada Ahmet inşaatın alt katına girdiler. Odalardan biri pencerelerine cam takılarak oturulur hale getirilmiş, bekçi için tahata bir peyke konulmuştu. Bir çaydanlık bir gazocağı ve bir kaç kapkacak odanın mütevazı eşyasını tamam-

lıyorlardı. Rüstem peykesinin üzerinde sarma sigarasını içmekte olan yaşlı bir adama:

— «Selâmaleyküm Mevlüt emmi» dedi.

— «Aleykümüsselam yeğen.»

— «Emmi senden bir ricam var.» Yaşlı bekçi gözlerini kısarak dikkatle baktı.

— «Buyur.»

— «Bu çocuk garip, kimsesi yok.. Eğerki mümkünse yanında kalsın, hem sana can şenliği olur hem yumuşunu tutar.»

İhtiyar, bir çocuğa, bir Rüstem'e baktı:

— «Bu oğlan terbiyeli bir çocuğa benziyor ama vallahi bilmem ikimiz sığırmıyız bu ufacık odaya?»

Zorla kabul ettirilmeye çalışılması Ahmet'in gücüne gitmişti.

— «Sağolasın Mevlüt emmi.» dedi. «Ben sana sıkıntı olmayayım daha iyi, N'olacak her gün otele gidip gelirim.»

Rüstem, delikanlıyı:

— «Sen sus» diyerek azarladı, dağınık duran eşyaları çabucak bir köşeye topladı.

— «İşte» dedi. «Ahmed'in yeri açıldı.»

Yaşlı bekçi Ahmet'e döndü:

— «Yatağın yorganın var mı?»

— «Yok.»

— «Öyleyse paydosta şöfore söyleyeyim de, bizim köroğlundan bir kat yatak alsın, getirsin.»

Rüstem, ihtiyarın elini hararetle sıkarak:

— «Hay Allah senden razı olsun». Ahmed'e baktı:

— «Haydi işimizin başına gidelim şimdi, akşam artık burada yatarsın.»

Kapıdan dışarı çıkarlarken:

— «Oğlum» dedi. «Bir şey isterken hemen bozulmuyacaksın ve istemesini bileceksin.»

Akşam paydostan sonra Ahmet otelden hesabı kesip nüfus cüzdanını alarak döndüğünde Mevlüt emmi de Ahmet'in yatağını hazırlamıştı. Çocuk, ihtiyar bekçiye de biraz meyva ve bir Yenice sigarası almayı ihmal etmemişti. Mevlüt emmi onun bu davranışına çok memnun oldu. O günden sonra ikisi çok iyi ahbap oldular. Geceleri Ahmet yaşlı arkadaşına çay demliyor, ihtiyar çayını yudumlayıp keyfi yerine geldi mi, Ahmet'e eski günlerinden bahsediyor, gözleri, petrol lambasının alevinde geçmişin heyecanıyla parlayarak Bulgaristan'tan kaçışını anlatıyor, orada kalan anası, babası, kardeşlerine sıra gelince birkaç damla yaş buruşuk yanaklarından aşağı iniyordu. Daha sonra Ahmet'e:

— «Bu dünyada hiç bir şeye gam etmiyeceksin evlât» diyordu tatlı göçmen şivesiyle:

— «Şimdiye çoktan ölmüşlerdir onlar, bak ben iki tane kocaman delikanlı yetiştirdim, ev bark sahibi oldum. Eh dünya hali bu» der, ağırdan el çırparak oynak bir Rumeli havası tutturur, arada birde Ahmet'e göz kırparak «İşte böyle neşeli olacaksın» derdi. Bu akşamda sıra Ahmet'in hikayesindeydi. Çocuk Güller ile olan ilişkisi dışında kalan her şeyi titrek bir sesle anlattı arkadaşına. Sözleri bitince bir an bir sessizlik çöktü odaya, bu sessizliği ilk bozan yaşlı adam oldu:

— «Şimdi kaç paran var kızanım.»

— «İki yüz otuz lira kadar.»

— «Maşallah, maaşallah! Bu parayı yanında mı taşıyorsun?»

— «Evet.»

— «Bu olmadı işte... Yarın parayı bir bankaya yatıralım.»

— «İyi olur. Yarın Emmime de bir mektup atıp Mustafa'ya biraz para göndereceğim.»

— «Hadi yaz mektubu öyleyse işte sana kağıt kalem.»

Onbeş dakika sonra Ahmet, Amcasına şu satırları yazmıştı:

«Pek kıymetli emmim.

Evvela selam eder gülden nazik ellerinden öperim, kadingemin ellerinden öperim, Mevlüde selâm ederim, Mustafa'nın gözlerinden öperim. Asiyeye selam ederim, beni sorup sual edenler bu mektubu okurken oda da olanlara, mektubu okuyana selam ederim.

Şimdiye kadar size mektup yazmadığım için sakin gönüllenenmeyin, ilk geldiğim günlerde çok gariplik ve sıkıntı çektim. Şimdi çok şükür alıştım buralara. Başım şiddedip, birkaç kuruş ta artırıyorum sayenizde. Emmi mektupla beraber sana otuz lira da para gönderiyorum. Mustafa'ya bir soğukkuyu lastik, bir de pantol al, şekerleme almayı da unutma. Ceplerini ağzına kadar şekerleme ile doldur canı istedikçe yesin oğlan. Ha cebine de bir lira koy param var diye sevin.

Buralar bir yalancı cennet ama köy gözümün önünde tütüyor, şimdi tam döven sürme zamanı.. Bu yıl döven, süremiyeceğim, burnum, kes, saman kokusu istiyor.

Satırlarıma son verirken bakı selam eder acele cevap beklerim.

Yeğenin Ahmet»

Ahmet, mektubu ve parayı postaya verdikten sonra kendini çok rahat hissediyordu. Bugün öğleden sonra izinliydi. İstanbul'u gezmek istiyordu. Postaha-

neden çıktıktan sonra geniş kalabalık caddelerde vitrinleri seyrederek yürümeğe başladı. Gördüğü herşey onda derin bir heyecan uyandırıyor ve bu heyecanı paylaşacağı bir arkadaşla sahip olamamanın, onunla gezememenin üzüntüsünü duyuyordu. Çevresinde yaşıtı kimse yoktu, iş arkadaşları yaşlı başlı adamlardı. Yalnız öğle paydoslarında işçilere yiyecek satan esmer çocuğa pek imreniyor, onunla arkadaş olmak istiyordu. O çocuk gibi neşeli ve becerikli olmayı ne kadar çok arzuları. «Pazar günleri onunla gezsem ne kadar iyi olur» diye düşündü.

Ertesi gün öğleyin esmer delikanlı gelmiş, «Buyrun abiciğim çıtır çıtır simitler, buğusu üstünde ekmekler, ağzınıza layık Edirne peyniri,» diyerek tezgahını kurmuştu. Fakat işçilere yiyecek satmak fikri başkalarına da cazip gelmiş olacak ki esmer çocuğun tezgahının hemen yanında ikinci bir tezgah bulunuyordu bugün. Ve başında da iri yarı, palabıyıklı yünden belâ akan biri duruyordu. Kalın ve kaba bir sesle. «Buraya buyrun beyler» diyerek müşteri bulmak istiyordu. Nedense herkes alışveriş yapmıştı hep.. Nevalesi alan bir köşeye çekilmiş, atıştırtıma başlamıştı. Ahmet, esmer çocuğun satış yaptığı yerin yakınına oturmuş yemeğini yerken gözleri hep küçük satıcıdaydı. Çocuk tam arabasının kolundan tutarak gitmeğe hazırlanıyordu ki palabıyıklı hışımla yanına geldi:

— «Ulan bak bir daha burada kerizlendiğini görürsem, Allah yarattı demem hâ.»

Çocuk korkuyla kekeledi:

— «Abicim ekmek parası çıkarıyoruz.. Hem eskiden beri buradayım.»

— «O eskidenmiş bir daha görmeyeceğim. Anladın mı eşek yavrusu.»

İri kıyım rakibinin son sözleri çocuğun gücüne gitmişti:

— «O senin babandır, yarın gene geleceğim göster kabadayılığını da görelim.»

Palabıyık çok öfkelenmişti, yumruğunu sıkarak, hırladı:

— «Ulan ayakkabımın tozu, Pala Ali'nin karşısın da horozlanırsın ha.» Çocuğu bir yumrukta yere yıktı, sonra tekmelemeğe başladı. Ağzından burnundan kanlar akan küçük satıcı hem ağlıyor, hem yalvarıyordu:

— «İkigözüm önüme aksın bir daha gelmeyeceğim. Tövbe abi tövbe.»

Kabadayı çocuğu bıraktı ama arabasına saldırdı bu kez de. Tekmeyle devirdi, camlarını kırdı ne varsa döktü içinde. Küçük satıcı arabasının halini görünce yerden bir taş kaptı, palabıyığın beline yapıştırdı. Pala yediği darbeyle biraz sarsıldı ve can acısıyla tekrar küçük rakibine saldırdı çocuğun gırtlığına sarıldı. Bu denk kuvvetler arasında olmayan kavgayı seyreden işçilerden bir çoğu gülüyor, çocuğa acıdıkları belli olan bazıları da:

— «İstanbul'un it takımından korkulur, adama hemen bir bıçak vururlar» diyerek çekimser kalıyorlarsa da Ahmet bu haksızlığa dayanamıyarak yerinden fırladı, kabadayının karşısına dikildi:

— «Koskoca herif utanmıyormusun oğlun yerinde ki çocuğu dövmeğe?»

Pala dövdüğü çocuğu bir an için bırakıp Ahmet'e döndü. Kanlı patlak gözleriyle bakıyor, kırmızı görmüş bir boğa gibi soluyordu ki, karşısına kendisi gibi iri kıyım biri dikildi. Bu Erzurumlu Rüstem'di. Elinde yerden söktüğü kocaman bir tahta kazık vardı. Kabadayı bu kez ona döndü:

— «Ulan buralarda da amma horoz varmış. Ulan köylü müsün? dağılı mısın? Nesin? Benden sana abi nasihatı; git sen çiftini sür. Buraların havası dokunur sana.»

Rüstem'in cinleri başına toplanmıştı:

— «Yeter zevzeklendin lan.»

Palanın elinde bir anda bir bıçak belirdi:

— «Aldım ulan paçanı aşağı» diyerek saldırdı, fakat Rüstem atıktı, hafif yana çekilip saldırıyı boşa çıkardıktan sonra elindeki odunu iki kez vurdu rakibine. Darbelerden biri adamın bıçak tutan eline gelerek bıçağı düşürmüş ikincisi, kafasına rastlayarak kabadayıyı indirmişti. Rüstem bir üçüncüyü vurmak için hazırlandığı ki pala ellerine sarıldı.

— «Vurma abi, Abimsin abi.»

Erzurumlu elinde ki odunu bıraktı.

— «Peki» dedi. «Öde öyleyse çocuğun ziyanını.»

— «Etme abi Allah, kuran çarpsın yolum yok, çoluk çocuğun nafakasını bile çıkaramadım. Ama söz sana, anamın ölü yüzünü öpeyim gün gelir öderim.» Rüstem bir an düşündü:

— «Tezden tozol öyleyse.» Demin ki kabadayı kediye dönmüştü.

— «Emret abim» diyerek yerinden kalktı, arabasını hızla sürerek kaçtı, gitti.

Ahmet Mevlüt amcanın odasından getirdiği oksijenli suyla küçük satıcının yaralarını yıkadı, temizledi.» tatlı bir sesle:

— «Adın ne senin?» diye sordu:

— «Haydar.»

— «Üzülme Haydar, herif sopayı yiyince nasıl kaçtı bak.»

Haydar camları kırılan arabasına, dökülen mallarına bakarak hala hıçkırıyordu.

— «Üzülme, canın sağolsun, gelen mala gelsin.»
— «Ah anacığım elime bakmasa, karanlık bir sokakta herifi mort ederdim ya...»
— «Hadi, artık üzülme, adam dediğinin başına iş gelir.»

İki yeni arkadaş daha çok konuşacaklardı ki ansızın bir rüzgar çıktı, peşinden şiddetli bir sağanak başladı. Haydar:

— «Yağmur geldi iş bitti. Haydi bana eyvallah,» diyerek arabasını sürdü gitti.

Ahmet kuytu bir köşeye sığınıncaya kadar sırılsıklam olmuştu. Yağmurun döktüğü sarı yapraklara baktı. «Artık güz geliyor» diye düşündü.

«Değişimimde yok kendime bir elbise almalıyım» içine su dolmuş lâstik ayakkabısına baktı. «Bir de ayakkabı.» Islak elbiseleri içinde titremeğe başlamıştı. «Nasıl olsa iş paydos oldu, gidip yatağa gireyim barı.

Ertesi gün, günlerden cumartesi idi. Paydos saati gelince Ahmet'i bir sıkıntı aldı. Keşke dün, Haydar'dan birlikte gezmelerini isteseydi. İşte bütün bir gün boyunca gezeceklerini, kahvelerde, sinemalarda vakit geçireceklerini düşünerek neşeyle birer birer şantiyeden çıkıyorlardı işçiler. Mevlüt amca da evine gider, ancak gece yarısı gelirdi şantiyeye. Ahmet içinse tatil demek yalnızlık demekti. Önünde uzun ve sıkıcı birbuçuk gün vardı. Kafasında bu düşünceyle inşaatın içinde dolaşıyordu ki kapıda bekleyen küçük seyyar satıcıyı görünce yüzü aydınladı. Kararsız adımları canlandı sevinçle kapıya doğru yürüdü. Çünkü Haydar kapıda kendisini bekliyordu.

İki arkadaş arabayı iterek sevinçle yanyana yürüyorlardı. Haydar:

— «Az bir simit kaldı, onları da okuttuk mu bugün yengen artık.»

Ahmet:

— «Ben de bir urba, ayakkabı falan almak istiyordum, zamanımız olursa...»

Haydar arkadaşını tepeden tırnağa süzdü:

— «Sen iyice dökülüyorsun ya evlat. Üstündekileri bir korkuluğun üzerinden mi yürüttün nedir?»

Ahmet utanmıştı:

— «İşten bir türlü fırsat bulamadım ki, bir yer bildiğim de yok.»

— «Bitpazarında seni damat gibi donatırız artık.»

—?

— «Bitpazarı sadece adı pazaryernin. Korkma bitli falan değildir. Eski, az kullanılmış herşey satıldığı için öyle demişler oraya.»

Konuşarak epeyce gittiler, lakin simitler olduğu gibi duruyordu.

Haydar:

— «Evet,» dedi. «Biraz da satış yapalım» Bir mahalle meydanlığında arabasını durdurdu. Arkadaşının hayret dolu bakışları arasında alt dolaptan bir keman çıkardı, önce kısa bir taksim geçti daha sonra oynak bir hava çalmağa başladı. Pencerelerden başlar uzanmağa, yürüyenler durup dinlemeğe başlamışlardı. Haydar yayını, çalgısının telleri üzerinde büyük bir beceri ile gezdirmeğe devam ederken zamanın moda bir şarkısına uydurduğu şu sözlerle malını satmağa çalışıyordu:

**Kemanımın nağmesine dalsanız
Çatır çatır birer simit alsanız
Arabam boş, cebim dolu sansanız
Ben giderken sizler hoşça kalsanız**

Simidimi sorarsanız pek çok tazedir
Almayanlar ya deli ya da kepazedir
Şu güzel kızlar ablalar hep beyzadedir
Ben giderken sizler hoşça kalsanız

Kadınlar arasında bir gülüşme koptu, bir pence-
reden sarkmış olan başı bigudili bir kadın fıkırdadı.

— «Simitçi! Bittimi?» Haydar ellerini beline koy-
du ve cevap verdi:

— «Neşem bitti ablacığım neşem. Çilli yirmi-
beşliklerin sesini duyayım ki keyfim gıcır olsun. Par-
maklarınız oynasın ki ben de yayımı oynatayım.» der-
ken küçük bir çocuk «Simit isterim» diye ağlamağa
başladı, annesi, Haydar'a:

— «Ver bakalım bir tane.»

Haydar simiti verip parayı alınca:

— Bereket çarpsın tombul ablacığım.» dedi. «Al-
lah seni yaratırken ne özenmiş be.. Kaşını çatma abla-
cım, gözümüz varsa kuran çarpsın.»

Kadın ister istemez kıkırdadı, Haydar yavaşça:

— «Seni fiçı karı seni! Yağı yiyince sahlepçi gü-
ğümü gibi fıkırdarsın değil mi?» diyordu.

Beş on dakika içinde bütün simitler satılmıştı.
Haydar kadınlara:

— «Haydi bana eyvallah mersiler, mersin'ler,» di-
yerek arabasını itmeğe başlamıştı ki, bigudili:

— «Hey simitçi hani ya şarkılar?» diye ba-
ğırdı arkasından:

Simitçi çocuk bir an için arabasını durdurdu:

— «Gelecek haftaya» dedi. «Deminler sadece si-
ze fragman göstermiştim» kadın kızdı:

— Seni gidi haylaz seni! diye elini kolunu sallay-
maya başlayınca:

— «Darılma be ablacım, şey ninecim, işte sana
bir şarkı.

Karı karı kart karı

Simidim dündendir sert, karı

Verdiğin yirmibeşlik

İçine olsun dert karı.»

Diyen Haydar, kadının savurduğu küfürleri duy-
mamak için, arabasını koşturarak sokağın sonunda
kayboldu.

İki arkadaş arabayı Haydar'ın simit aldığı fırına
teslim ettikten sonra bir dolmuşa atlayıp Beyazıt
Meydanına geldiler. Ahmet eski gramofonlardan çı-
kan geçmiş zamana ait plakları dinlerken, eski porse-
lenleri, Nuh Nebi den kalma mobilyaları, çeşitli tab-
loları, omuzuna çarpanlara aldırma büyük bir ilgi-
le seyrediyordu. Büyük bir kalabalığın arasında sey-
yar turşucular, çaycılar, köfteciler çıkardıkları buyur
sesleriyle hay huyu daha çok artırıyordu. Az ötede
bir adam bir iskemle üzerine çıkmış elinde bir yılan
tutuyordu. Ahmet büyük bir merakla o yana seğırtti.
Yılancı:

— Siz muhterem ağabeyler çok şanslısınız. Şa-
şırmıyalım beyler.. Zira az sonra bu erkek yılanla Hin-
distandan büyük bir fedakarlıkla yakalayıp getirmiş
olduğumuz altın başlı dişi yılanın aşk sahnesini gör-
müş bahtiyarlar arasına katılmış olacaksınız. Bu naçiz
kardeşiniz siz muhterem büyüklerine bu sahneyi gös-
tereceği için cidden gurur duymaktadır. Ha abiler bir-
de size şunu hatırlatayım, yeryüzünde doksan dokuz
çeşit fare vardır bunların en tehlikelisi de cep fare-
leridir. Bu yüzden ellerimiz ceplerimizde olsun. Evet
şimdi dikkat edelim beyler; gösterimiz başlıyor» di-
yerek iskemleden indi yerde duran bir torbaya elini
yavaş yavaş soktu.

— «Yalnız dikkat ister. Onu okşaya, okşaya çıkar-
malıyım. Çünkü çok zehirlidir.» derken «Aman» di-
ye bağırdı birden. Çok seyirciler gibi Ahmet te kor-
kuyla yerinden sıçramıştı. Yılanı üzüntüyle başını
salladı:

— «Evet abiler» dedi «Altın başlı çok sinirli ne-
dense? Biraz sinirlerinin yatışmasını bekleyeceğiz..
Bu arada sizlere firmamızın, medarı iftiharı olan
jiletlerini tanıtacağım.» Seyircilerden çoğu dağılmağa
başlamışlardı. Ahmet'se kımıldamadan olduğu yerde
duruyordu. Haydar dürttü:

— «Haydi gidelim.»

— «Altınbaşlı yılanı görelim de.»

— «Sende amma safsın, o torbada yılan yok ya-
lan var.»

— «Adamın elini ısıırıyordu ya?»

— «İnanma dedim ya. O adam her hafta aynı nu-
marayı çeker.»

İki arkadaş Tahtakaleye indiler. Haydar, Ahmet'e
oradan az kullanılmış bir takım elbise, bir ayakkabı
ve bir gömlek aldı. Sadece altmış lira tutmuştu hep-
si. Ahmet yeni elbisesini giyince çok sevindi, kendi-
sini daha güçlü ve cesaretli hissetmeğe başlamıştı.
Haydar, arkadaşını tepeden tırnağa süzdükten sonra:

— «Elbise biraz bol ama yine de bir parça ada-
ma benzedin şimdi.»

—

— Haydi artık gidelim de kocakarının küfürünü
yemeyeyim.

Bir belediye otobüsüne bindiler. Ahmet halinden
gayet memnun bir tavırla binaları, mağazaları, yolda
yürüyen insanları seyrederken. Güller'i düşünüyor
«Beni böyle şehirli kıyafetiyle görse acep ne der?»
diyordu:

Bir saat kadar sonra otobüs tek katlı kırık dökük
evlerin bulunduğu, saçı başı dağınık çocukların dolaş-
tığı bir yere gelince Haydar ayağa kalktı:

— «Geldik» dedi. «İnelim.»

Çamurlu bir sokaktan biraz yürüdükten sonra
Haydar her tarafına teneke çakılmış olan küçük bir
evi gösterdi:

— «İşte evimiz.»

Odaya girdiklerinde Haydar gibi esmer, avutları
çökük, parlak gözlü kırkbeşlik bir kadın derin nefes-
lerle çektiği sigarasının dumanını, tavana doğru üfle-
yerek halkalar yapıyordu, oğluna baktı:

— «Ahmet bu mu?»

— «Ta kendisi.»

Ayağa kalktı:

— «Hoşgeldin evladım. Ahmet eğilerek kadının
elini öptü.»

— Sağolasın hala.

Kadın da, çocuğun çenesini tuttu.

— «Pek te şeker şeymişsin,» Haydar'a döndü:

— «Şarabımı getirdin mi?»

— «Hiç unuttur muyum, zıkkımlığını. Şimdi gidip
getireceğim.»

— «Bak şu kara itin derdine. Ananın senden ve
şarabından başka neyi var ki.»

— «Dümbeleşini unuttun anacığım.»

— «Başına çalınsin emi.»

— Kızma be ana, bilmez misin ki oğlunun canı be-
depinde oldukça emrine amadedir.

— «Tosunum benim.»

— «Haydi sen çilingir sofrasını hazırla, bende
birşeyler getireyim.»

Haydar çıktı, Annesi de ısılıkla bir şarkı tuttura-
rak mutfağa girdi.

Sedirde elleri dizinde sessizce oturan Ahmet ana oğulun konuşmalarından pek bir şey anlamamıştı fakat onların pek candan bir ana oğul oldukları belliydi. Delikanlımız Kadriye hanımın mutfakta olmasından yararlanarak yeni elbiselerini görmek için ayağa kalktı, aynaya yaklaştı. Filinta gibi bir delikanlı olmuştu. İstanbul'un havası iyi gelmiş, yüzünde ki beyaz pullu dermalardan eser bile kalmamış, buraya geldi geleli boyu enaz beşparmak uzamıştı. Siyah kaşlarının altında alev gibi yanan gözlerine, düzgün yüzüne memnuniyetle baktı. Güler şimdi kendisini görse ne derdi acaba? Yakışıklı yüzüne gülümsedi. Birde kaşlarını çatarak baktı aynada ki aksine.. Böyle de güzel miydi?

Arkasından kalın bir kadın sesinin:

— «Oğlum aynamızı eskiteceksin, yeter baktığın.» dediğini duyunca utandı. Kadın devam ediyordu:

— «Bizim mahallenin kızları artık eve taşınmağa başlıyacak.»

Ahmet tekrar yerine otururken yüzü kıpkırmızıydı. Kadriye hanım gelip saçlarını okşadı:

— «Afilli delikanlımız ne de utangaçmış. Artık dost oldukya utangaçlığını atarız senin.»

Kadriye hanım basit eşyalarla döşenmiş temiz odanın ortasına portatif bir masa koydu, üzerine muşamba bir örtü yaydı sonra bardakları sıraladı. Bu sırada Haydar yanında kısa boylu bir çocukla içeri girdi. Her iki koltuğu paketlerle doluydu. Haydar paketleri masanın üzerine koyduktan sonra; yanındaki çocuğu işaret ederek:

— «Sizleri tanıştırayım» dedi. «Klarnet ustası Yamuk Ali, Ahmet..»

İki çocuk el sıkıştılar. Yamuk Ali, Kadriye Hanı

mın elini öptü. Kadriye Hanım masanın üzerinde ki şaraptan bir firt çektikten sonra iyice neşelenmişti, oğluna:

— «Yamuğu getirdiğine göre, desene bu gece cümbüş var.»

— «Ahmed'in şerefine yiyip içip, hoşgeldin diyeceğiz ona.»

Kadriye hanım masayı yerleştirirken bir yandan şarabından yudumcuklar alıyor, bir yandanda oynak bir Rumeli türküsü söylüyordu.

Ahmet kadınların içki içtiğini ilk kez görüyordu, fakat şehir yeriidi burası. Kadriye hanım sofrayı hazır etmişti, çocuklara:

— «Haydi kuşlarım» dedi «Tüneyin bakayım masaya.»

Haydar'la Ali kadının sözünü tutarak masanın başına geçtiler, Ahmet kadının söylediğini anlamamıştı, Kadriye ana tekrarladı:

— «Ahmet» dedi «Gelsene, özel dâvetiye mi bekliyorsun? Fakat bastırması uzun sürer.»

Masadaki yiyeceklerin çocuğunu tanımıyordu. Fakat Haydar'la annesi muhakkak ağızlarının tadını bilirlerdi. Pilakiye, beyin salataya kedi gibi baktı. Kelle-den bir parça tattı, ciğer soteden bir parça aldı. Doğrusu fena şeyler değillerdi. Diğerlerinin çatalları atmaca gibi inip çıkıyordu tabaklardan... Ahmet'te onlara uydu, beş dakika sonra salata ve meyvalardan başka bir şey kalmamıştı. Kadriye ana bu kez şarabını dipledı.

Haydar anasına takıldı:

— «Alacağın olsun buruşuk karı, tek başına ziftlendin şarabı.»

Kadın mahmurlaşmağa başlamış gözlerini oğluna dikti:

— «Manda yavrusu» dedi. «Bir şişe, bana bile az, kendinize de alsaydın ya..» Haydar:

— «Hemen kibrit görmüş benzin gibi farlama adamın yüzüne, Yum gözlerini» dedi. İki dakika sonra anasının kuru yüzünden öperek:

— «Açabilirsin gözlerini.» Kadın gözlerini açıp masanın üzerinde yedi şişeden yapılmış kuleyi görünce, dilini damağında şaklattı keyfinden. Hemen kolları sıvayıp masanın üzerini temizledi. Sadece şişeler, meyvalar ve çerezler kalmıştı.

— «Haydi» dedi. «Çıkarın sazları, başlayalım özel programa.»

Yamuk, torbasından klarnetini çıkardı, Haydar sandıktan bir keman getirdi, Kadriye ana sedirin altındaki darbukasını aldı. Haydar eline aldığı bir elbise fırçasını ağızına mikrofonmuş gibi dayayarak, kerdilerine şaşkınlıkla bakmakta olan arkadaşı Ahmed'e gözlerini dikti:

— «Öhhö.. Programımıza başlamadan önce siz sevgili konuğumuza hoşgeldiniz der iyi eğlenceler mutlu akşamlar dileriz.» Diğerleri onu hararetle alkışladılar. Haydar sağa, sola eğilerek selam verdikten sonra kadehini kaldırdı:

— «Haydi şerefe.» diyerek bardağındaki içkiyi sonuna kadar içti. Diğerleri de onu izlediler. Hemen sonra yine Haydar'ın başla işaretine uyarak çalgılarına el attılar. Odayı tatlı bir müzik doldurdu. Dakikalar geçtikçe coşuyorlar, şarkıdan şarkıya geçiyorlar, araları güzel oyun havaları ile süslüyorlardı. Müzik zamanla Ahmet'i de etkiledi. Gözleri çalgıcı arkadaşlarına gülümseyerek bakıyor, aslında köyünü. Güllerini düşünüyordu. Çalgıcılar nefeslenmek ve terlerini silmek için bir an durdular. Bir kadeh daha attılar. Kadriye ana, Ahmed'in kendinden memnun halini bir

süre seyrettikten sonra oğluna göz kırptı. Haydar anlamıştı, bir bardak beyaz şarap doldurarak Ahmet'e götürdü, reverans yaparak:

— «Buyrun.»

— «Ben içmem, sağolasın.»

— «Nedenmiş o?..»

— «Şarap içmek günahtır.

— «Bu şarap değil, halis mulis üzüm suyudur.»

— «Valla.» Ahmet elini bardağa uzattı.

Haydar sözlerine devam etti:

— «Bardağımız temizdir.» Bir avuç fıstık uzatarak ekledi. «Fıstıklarımız semizdir. Ahmet bardağı kafasına dikti, yüzünü buruşturarak ağızdan geri çekiyordu ki Haydar bardağın altından tutarak engel oldu:

— «Gönlün sefalı, için cilâlı olsun. Üzüm suyu biraz ekşimişse artık kusurumuza kalma, oncacık kusur kadı kızında da bulunur.»

İçtiği içki Ahmet'in dilini burarak midesine inmişti. Az sonra başında tatlı bir dönme hissetti. Başının dönmesine mani olmak ister gibi gözlerini yumdu. Coşturucu müzikle, şarap varlığını göklere yükseltiyorlardı sanki. İşte köyünde dere kenarında yere iniyor, yaprakları sulara değmekte olan bir söğütün altında ağlayan Güller'e yaklaşıyor, gözlerini elleriyle kapatıyor, sonra sarılıp sarılıp ağlaşıyorlardı mutluluklarından. Elele tutuşup dağlarda, kırlarda koşup oynuyorlar, çiçek topluyorlar, karagözlü kuzuları seviyorlardı. Sonra gece oluyor yollarını şaşıyorlardı. Fakat Aydede çıkıp gülümseyerek yol gösteriyordu. Bu sırada sıçrayarak kendine geldi, Haydar dürtüyordu:

— «Uyansana be yahu.» Elinde ki bardağı uzattı. «Şunu içte kendine gel.»

Ahmet itiraz edemeden verilen içkiyi içti. Peşi sıra Kadriye kadın çocuklara birer fincan kahve verdi.

— «Ahmet» dedi. «Senin falına bakacağım, içtikten sonra fincanı ters çevir.»

Delikanlı fal sözüne pek ilgi duymuştu. Ağız yarıncasına içti kahvesini. Fincanı ters çevirerek tabağın üzerine koydu. Bir süre sonra Kadriye ana gelip fincanı aldı. İyice tetkik etti, mahmur gözlerini hayret ifade eden bir bakışla Ahmet'in gözlerine dikildi.

— «A benim güzel çocuğum. Yüreciğin pek daralmış, fakat gün geçtikçe genişliyor rahatlıyorsun...» Şuraya bak çok dolambaçlı yollardan geçeceksin, çok acı çekeceksin. Aa!. Kan görünüyor... Kötü... Çok kötü.. Fakat sonunda talihin açılıyor, muradına eriyorsun.» Delikanlı Çingene kadınının sözlerinden pek etkilenmişti, bir damla göz yaşı indi yanaklarından. Kadınca süt dökmüş kediye dönmüştü:

— «İnanma be çocuğum... Fal bu...»

Haydar tekrar işaret etti, arkadaşını tekrar neşelendirmeleri gerekiyordu. İnsanın kanını oynatacak nağmeler dökülüyordu kemanından.. Yamuk ta ona uydu, Kadriye kadın bu kez hem çalışıyor hem oynuyordu. Ahmet'te eliyle tempo tutmağa başını iki yana sallamağa başladı. Kadriye ananın kehanetini unutmıştu artık.

Saatler, saniyeler gibi akıp vakit gece yarısını çoktan geçtiğinde Ahmed'in ruhunda, kanında dolaşıp garip gönlünü şad eden müzik, «gıy» diye bitivermişti Haydar'ın kemanında.

Delikanlı ayağa kalkarak mücadele istedi. Haydar izin vermiyordu:

— «Bu gece burada yat artık, vasıta bile bulamazsın bu saatten sonra.»

— «Sağolasın, ben yürüyerek giderim.»

Haydar, Ahmed'i omuzuna çökerek oturttu:

— «Biz çingeneler» diyordu dili peltekleyerek. «Herkesin hor gördüğü, fakir zavallı insanlarız ama gönlümüz zengindir. Gün bulur, Gün yeriz. Bulamazsak aç yatarız. Ama içimiz neyse dışımızda odur. Sen de mi bizi küçük görüyorsun yoksa?»

Ahmet, utanmıştı:

— «O nasıl söz Haydar» dedi Haydar, anasına döndü:

— «Ana babamın yatağını ser.»

Sahi Ahmet, Haydar'ın babasının sağ olup olmadığını bilmiyordu:

— «Ne iyi» dedi. «Senin baban var.»

Haydar elini salladı:

— «Geç onu» dedi. «Bir kalem. Ne var gibi ne de yok gibi.»

Kara kadının Halil Ağa penceresinin önünde ki sedirin üzerinde bir bacağını dikmiş, diğerini altına almış saatlerden ber oturuyordu. Bir elinde iri taşlı kehribar tesbih, diğerinde birini yakıp ötekini söndürdüğü sarma tütün.. Elli yaşlarında kadar vardı. Mavi gözlerinde hep hırçınlık ve sertlik okunurdu. Sağ eli, sigara tutmadığı zamanlar seyrek, kırçıl sakallarında olurdu. Karısı Esmâ Bacı ondan on yaş kadar küçük sessiz sedasız bir kadıncıktı. Namazından geri kalan zamanlarında kocasının yakınında bir yerde oturur durmadan ip eğirir, Halil Ağa:

— «Avrat!» diye bağırınca, hemen koşardı odaya. Bazan Halil Ağa karısını ve ondan isteyeceği şeyi unuttur, kadıncağızı dakikalarca ayakta bekletirdi.

Zavallı Esmâ bacı korkusundan:

— «Birşey mi istedin di herif?» diyemezdi.

Halil Ağanın halı vakti çok iyiydi. Çünkü beşbin

dönüme yakın araziye, bin baş koyuna, iki traktöre, bir biçer dövreye, ağzına kadar arpa, buğday dolu ambarlara sahipti. Ayrıca kasabada bir çok esnafta yüzbinlerce lira alacağı vardı. Yüklü bir faiz almasına rağmen kasabaya gidip elinde gümüş kamçısı ile çarşıda gezerken bir çoğu ayağa kalkardı. Dolayısıyla devlet dairelerinde de itibar görüyordu. Kışları yanında üç çoban çalışır, yazın işçiyi otuz kırka çıkarırdı. Fakat onun işinde bir çalışan bir daha semtine bile ayak basmazdı. Çünkü Halil ağa her kezi bir dalavere ile haklarından çok düşük bir miktar ile başından savar, dikelen oldumu sadık adamlarına dövdürür hatta vurdururdu. Üç oluk köylüleri ondan nefret ederler «İmansız herif, çocuğu yok çocuğu yok. Bu kadar malı Ahrete mi götüreceksin? Dürzü bir geberse de malını bölüşsek» derlerdi.

Eveet Halil ağanın çocuğu yoktu. Altı yedi kez evlenmişse de karılarının hiçbirini onu çocuk sahibi yapamamışlar, böylece herkes onun çocuğu olmamasında ki kusurun kendisinde olduğunu anlamıştı. Hatta bazıları, köydeki kadınlara sataşmasına kızan birinin, onu yakalayıp iğdiş ettiğini söylerlerdi. Bu sözler Halil ağasında kulaklarına gelmiş, deli etmişti «Onu diyen haltetmiş demiydi. Adamı Kır Hüseyin'e, «Hangi avrat girdiyse evime heybetimden tohumu kesildi.» Oysa, bu Halil Ağanın durmadan kanayan bir yarasıydı. Yalnız olduğu zamanlar içini çeker «Ahh Zelha Ahh» derdi. «Mahvettin beni insanlık hayrımı kopardın» Zelha onun ilk karısıydı. Onu delikanlığında İzmir taraflarından kaçırıp getirmiş evine kapatmıştı. Buna rağmen olay kısa zamanda bütün köyde duyulmuş, Halil ağanın yabandan bir kız kaçırdığı yayılmıştı. Geceleri Halil ağanın odasını gizlice dinleyen perde aralığından seyreden bazı meraklılar «Kızın, in-

ci dişli, kalem kaşlı, kiraz dudaklı bir Dünya güzeli olduğunu lakin gece gündüz ağlamakta bulunduğunu» söylemişlerdi. Aradan altı ay geçmemişti ki bir gün Halil Ağanın köyde telaşlı telaşlı dolaştığı, daha sonra bazı evlere girerek kıyıyı bucağı aradığı görülmüş, azaplardan birinin «Halil ağanın karısının köyden bir delikanlıyla birlikte kaçtığını» söylemesi üzerine mesele gün ışığına çıkmıştı. Halil ağa aşağı yukarı bir sene köy köy, şehir şehir dolaşmış, bir türlü kaçak aşıklara rastlayamamıştı. Aradan yıllar geçmiş olayın köyde unutulmağa yüz tuttuğu, Halil ağanın yüreğinde de küllenmeğe başladığı bir sırada iki aşık köye dönmüşlerdi. Fakat çevrenin sayılı kabadayılarında olan Oğlan babasının «Her kimki oğlumun, ya da gelinimin kılına halel getirecek bir iş yapacak olursa, dinime, kitabıma Allah yarattı demem alırım kellesini» diye yemin ettiği duyulunca Halil Ağa korkusundan evinden dışarıya bile çıkamamış» dışarı çıksam ortalığı birbirine katarım ama, gözü kör olsun feleğin bir gardaş bile vermemişki hapse düştük mü aızıgımızı getire» diyerek kendisini mazur göstermeğe çalışmış ve bu düşünceyle avunmuştu.

Ağanın neşesi yerindeydi bugün. Harman yerinde samandan ayrılan buğday bir höyük gibi yığılmıştı, samansa dağ gibiydi. Sigara kağıdına tütün yayarken «Yedi köyün dürzüsüne, hayvanına yeter bunlar. Tipi kapılarında vınlayıp, hazınları bitince gelip ayağıma kapanacak kavatlar» diye düşünerek gülümsüyordu kendi kendine. Tütününü büyük bir beceri ile sardı yaktı, dumanı buğday yığnına doğru üfleyerek:

— «Kır» dedi adamına, «Bu yıl mahsül pek zorlu çıktı maşallah.»

Bu sözler Kır Hüseyin kadar harmancıları da sevindirmişti

Kır Hüseyin onlara bakarak:

— «Ağa» dedi. «Bugün kü gününe çok şükür Allahın. Harmanlılarda çok çalıştılar yağmur yağ düşmeden ürünü ortaya getirdiler.

İrgatlar paralarını eksiksiz alabileceklerine sevinerek gülümsediler.

Halil Ağa:

— «İyi iyi» dedi. Gözlerini uzaklara dikerek parmaklarıyla bir şeyler saydıktan sonra birdenbire:

— «Atımı getirin» dedi.

Bir kaç ırgat birden koşarak, ağanın söğüt ağacına bağlı atını hemen alıp getirdiler. Adam ırgatlardan birinin kenetlenmiş eline basarak atına bindikten sonra gümüş saplı kamçısını hayvanın boynunda şaklattı:

İşçiler peşinden bakarken:

— «İnşallah Ağa ötekiler gibi bizi de yavşana yaymaz.» diyorlardı.

Karakadıoğlu köye yaklaştığında atı kanter içinde kalmış, hoyrat bir el tarafından durmadan çekilen geminin yanından köpükler saçılıyordu. Halil ağa atını yavaşlattı. Köylüye daha heybetli görünmek arzusuyla atının üzerinde iyice dikleşti. Köye girdiğinde mavi kartal bakışlarını sağa sola gezdiriyordu ki yüz adaleleri kasıldı, atının üzerinde sallandı, iki eliyle eğere iyice tutundu. Dudakları acıyla kıvrılıyor, yüreği yerinden çıkacakmışçasına atıyordu. Perişanlık, zavalılığın en derini okunan gözleri beş metre kadar yakınından savuşup gitmekte olan çarşafli bir kadında çakılı kalmıştı. Aradan yirmi, —yirmi beş yıl geçmesine rağmen gözleri eskisi gibi parlak, yürüyüşü bir genç kız gibi çevik, selvi endamı taze bir gelin gibi alımlıydı. Haset kurtları Halil Ağanın beynini kemirmeğe başladılar yine. Adam gücünü son bir gay-

retle topladı, yutkunarak boğazında ki düğümü söktü, hayli uzaklaşmış kadına:

— «Kahpe» dedi. «Kaçtında neyin arttı?»

Kadın milleti bu durur mu?

Zelha kadın hışımla döndü:

— «Aslan gibi kocayla, üç tane dal gibi oğlana kavuştum. Senin gibi tohumuz bir itin evinde kapısını bekleyenece...»

Adam bu sözleri duyunca suratına bir tokat yemiş gibi sarsıldı.

Elindeki gemi kudurmuşçasına çekti. Atı kadının üzerine sürüp onu tepeletecekti ama kadın kapıdan içeriye girmiş gözden kaybolmuştu bile. Atın yönünü evine doğru çevirdi. Mahmuzu karnına yiyen hayvan yıldırım gibi fırladı yerinden.

Halil ağa evinin avlusunda atını güçlükle durdurabildi. Eve sallana sallana girerken dağlardan taş sökmüşçesine bitkindi. Bu durumu gören Esmâ Hatun telaşlı yanına koştu:

— «Herif gadan alıyım hastamısın?» Karakadıoğlu karısına ters ters baktı.

— «Git avrat başımdan!»

Odada minderin üzerine yüzüstü uzandı, saatler sonra doğruldu, minderinin üzerine oturdu, sigara üstüne sigara yaktı. Karısını tepsi içinde getirip yakınına koyduğu öğle yemeğine bakmadı bile. Birdenbire doğruldu gözlerinde bir ışık çaktı, ellerini birbirine çarparak:

— «Tuh» dedi. «Bunu şimdiye kadar nasıl düşünemedim.»

Başını kapıya doğru çevirerek bağırdı:

— Avrat bana yolluk hazırla.

Güzün yaklaşmış olmasına karşın öğle sıcağı bunalıcıydı. Gökdağ köyü harman yerindeki sarı saplar üzerine tıpkı onlar gibi sarı bir ateş yağıyordu sanki. Sıcaktan gözlerini yumarak düveni ağır ağır taşımakta olan iki öküz, arkalarında ki düvene binmiş olan sekiz dokuz yaşlarında ki bir çocuğun incecik sesiyle «oha!» diye bağırp kaba yerlerine nodul batırmasına aldırıyorlardı bile.. Körpe çocuğun durumu öküzlerden daha beterd. Gökten yağan ateş sanki beynine iniyordu. Dudakları kuruyup pul pul olmuş, ağzının içi biber gibi yanıyor, bir robot gibi düvenin üzerinde dikileşerek öküzleri nodullayarak «oha!» diye bağıırıyordu. On metre kadar ötedeki sapların gölgesine yan gelip yatmış olan iki adamdan genç olanı yaşlı olanı dürttü:

— «Baba. Şu haylaz sıpanın haline bak, düvenin üzerinde uyuyor.»

Yaşlı olan uyukluyordu, oğlunun sesi üzerine hafiften sıçradı:

— «Ha.. Bir bağır kendine gelsin.»

Delikanlı doğrularak bağırdı:

— «Lan Mustafa biraz ho de! Gelirsem çiğnerim ha!»

Küçük çocuk dayak yememek için elindeki üvendirenin ucundaki çiviye var gücüyle soldaki konur öküzün kalçasına batırınca, hayvanın canı çok yanmış olmalı ki bütün gücüyle sola kaçtı, öküzlerin hızlanmasıyla çocuk samanların içine yuvarlanmış, öküzlerde düveni peşlerinde sürükleyerek onbeş metre ötede kuru çayırın üzerinde hızlarını ancak alabilmişlerdi.

Durumu gören delikanlı hışımla ayağa kalktı:

— «Ulan kafir oğlu kafir! Düvenin kaç dişi kırıldıysa ben de senin o kadar dişini kıracağım.»

Küçük Mustafa samanların üzerinde gelecek dar-

belerin korkusuyla düştüğü yerde kalakalmış, ellerini başının üzerine koymuş, delikanlının her kelimesinde titriyor, gittikçe yaklaşan tehlike karşısında kaçmak teşebbüsünde dahi bulunamıyordu.

Merhametsiz genç, küçük çocuğa, insafsız ayaklarıyla vurdu vurdu. Çocuk ağlamayıp bağıramadığı için iyice çileden çıktı, ayaklarının altına aldı tepeledi. Küçük çocuğun sesi hale çıkmıyordu, yaşlı adam koşarak geldi oğluna çıkışarak durdurdu:

— «Dur oğlum.. Sıpa ölür, m'ölürde adam yerine koyup bizi mahkeme mahkeme süründürürler.»

Çocuğun hafiften inlediğini görünce:

— «İyi daha gebermemiş.» diyerek sapın gölgesine döndüler.

Beş dakika kadar sonra baba - oğul lafa dalmışlardı ki küçükün yattığı yerden kalkarak yanlarına kadar geldiğini, yakınlarında ki dirgeni aldığını görmediler. Delikanlı birdenbire «Vay anam!» diye bağırdı, yüz hatları acıyla gerildi:

— «Vay piç! Beni dirgenledin hemi.» diyerek baldırına saplı duran dirgeni çıkardıktan sonra, köye doğru kaçmakta olan çocuğun peşine düştü:

— «Ulan senin kanını içeceğim» diye bağıırıyordu:

Tam çocuğa yetişmiş, elindeki dirgenle vurup devirecekti ki; aralarına bir atlı girmiş gümüş saplı kamçıyla bileğine vurarak elindeki dirgeni düşürmüştü. Delikanlı, atlıya büyük bir kinle baktı. Hemen yerdeki dirgeni kaptı, ona saplıyacaktı ki adamın elinde bir tabanca belirdi. Delikanlı durakladı aynı anda yüzüne bir şamar indi, döndü baktı bu babasıydı.

— «Ulan eşekoğlu eşek, Halil Ağanı tanıyamadın mı?»

Adam sonra atlıya döndü:

— «Ağam kusuruna kalma o daha cahil bir çocuk.»

Atlı atından inerken:

— «Olur Bekir» dedi. «Böyle şeyler. Haydi iki laf edelim.» Halil Ağa biraz ötede olanları merakla izleyen küçük çocuğun yanaklarını okşayarak:

— «Adın ney bakayım senin?»

— «Mustafa.»

— «Adında senin gibi tatlıymış.»

Eğilerek çocuğu kucağına aldı, onun bu davranışına çok şaşırın Bekir'le birlikte gölgeliğe oturdu.

— «Bekir bir çalkaman yokmu?»

Bekir az ötede kızgın bir boğa gibi soluyan oğluna bağırdı:

— «Mevlüt tez bir çalkama getir.»

— «Görmüyormusun ayağımda ki yarayı?»

Halil Ağa söze karıştı:

— «Ula Herif küçük bir çocuğun batırdığı dirgen-den ne olacakmış?»

Mevlüt babasının, ters ters baktığını görünce kös kös gitti.

Halil Ağa, Bekir'e döndü:

— «İşler nasıl?»

— «Valla hiç dene yok tohumlukla unluğuş çıkarabilirsek iyi...»

Karakadılı oturmuş olduğu saptan bir başak aldı. Avucunda ezdi. İri dolgun taneler sürüleydi. Gülererek:

— «Çok kanaatsizsin Bekir.» dedi. Yoksa alacağımı isteyeceğimden mi korkuyorsun?»

Bekir kekeleyerek: «Sen bu başağa bakma, keşke hepsi onun yarısı gibi olsa» diyecek oldu. Halil ağanın neşesi yerinde olmalıydı ki:

— «Peki peki.» diyerek lafını kesti. Bu oğlan neyin senin?»

— «Oğlan mı?.. Kardeşimin çocuğu.. Başımın belası.»

— «Babası yok mu bunun?»

— «Anası da öldü babası» da.. Bir ağabeyisi vardı o da başını aldı İstanbul'a gitti.»

Halil Ağa «Allah allah» diyerek yanında oturmakta olan bu parlak gözlü yanık yüzlü, cılız çocuğun yüzünü okşadı. İçinden tam istediğim gibi bir çocuk» diye düşünüyordu. «Kimsesiz, bir yılan gibi tehlikeli, cesur bir çocuk.» Bu sırada Mevlüt, ayrılan getirmişti. Bekir:

— «Halil Emmine versene oğlum.» diyince ayrılanı Karakadioğluna uzattı. Halil ağa ayrılanı kendi içecek yerde Mustafa'ya uzattı:

— «İç oğlum.»

Küçük çocuk adama tereddütle baktıktan sonra ayrılanı kafasına dikti:

Mustafa'nın tavırlarını memnuniyetle seyreden adam «Aramağa çıktığım bir çocuk için ıraklara git-meme gerek kalmadı artık» diye seviniyordu, koca tasdolusu ayrılanı yarılamış olan çocuğa:

— «Amma da yanmışın oğlum» dedi. Sonra Bekir'e dönerek:

— «Bak Bekir» dedi. «Biliyorsun Allah bana evlat vermedi, bu oğlanı da sevdim şunu bana ver sevabıma bakayım.»

Bekir'in, gözleri parlamıştı. Sonra küçüğün ağabeysinin yolladığı paraları hatırlayınca suratını astı.»

— «Konu komşu ne derler Ağam.» Bekir bir yegenine bakamadı» diyip tükürür lanet ederler.»

Halil Ağa ellerini sallıyarak:

— «Avır zavır etme Bekir» dedi. Çocuğa nasıl baktığını az evvel gördüm.»

— «Borcunu silerim, ayrıca beşyüz lira de em-
milik hakkı veririm,» diyince Bekir'e ellerini oğu-
turmak kalmıştı.

— «Ben sana karşı ne diyebilirim Ağam. Allah
uzun ömürler versin.»

Az sonra emmisioglunun kıratlının terkisinde git-
tiğine bakakalan Mevlüt, babasının koluna dürtmesi-
le kendine geldi. Bekir oğluna gülerek avucunda ki
parayı gösteriyor.

— «Ömrü - hayatında beşyüzlük görmediysen
gör işte.» diyordu.

— «Teccal oğlandanda kurtulduk üstelik.»

Mustafa atın üstünde beline sarıldığı adama
soruyordu:

— «Beni nereye götürüyorsun?»

— «Evimize.»

— «Temelli mi?»

— «Temelli.»

— Niye?

— «Sen benim oğlum oldun ya.»

— «Daha düven sürmüyecekmiyim?»

— «Oğlum sen kalan ağa oğlu oldun. Tabii sür-
meyeceksin.»

Hep neşeyle konuşan çocuğun sesi birden değiş-
ti:

— «Ya İstanbul'daki abim ne olacak, o da senin
oğlun olacak mı?» Adamın yüzü değişti.

— «Tabi olacak onu, da İstanbul'dan getirece-
ğim.»

Küçük tatmin olmuştu adamın beline daha sıkı
sarılarak başını yana doğru çevirdi. Hiç görmediği
dağları taşları, ağaçları merakla seyretmeğe başladı.
Bir kaynak başına vardıklarına Halil Ağa önce çocuğu

yere indirdi, peşinden kendisi de inerek atını yakın bir
yere örkeledi. Heybesini aldı getirdi, kaynaktan su
içmekte olan çocuğa:

— «Bu soğuk suyun başında karnımızı doyuraca-
ğız» diyerek yiyecekleri çocuğun önüne serdi. Musta-
fa önlerinde ki yiyeceklere bakarak damağını şaklat-
tı:

— «Bu omacı, yağlamayı, heybe hasanı, üzümü,
çörekleri ikimiz mi yiyeceğiz?»

— «Heye Oğlum.»

— «Ooh.»

Çocuk karnını tıkabasa doyurduktan sonra kayna-
ğın ayaklarında yetişen nane, kekik, navruzlardan bir
demet yaparak Halil Ağaya uzattı.

— «Bak Ağa bunları sana topladım, ne de zorlu
kokuyorlar.»

Ağa, kokulu bitkileri burnuna şöyle bir tuttuktan
sonra:

— «Bana baba de oğlum» dedi. «Babanım kalan
senin.» derken az ötede konmuş olan bir sığırcığı
göstererek:

— «Bakalım şu kuşu vurabilecek misin?» dedi.

Çocuk kuşu gördükten sonra yerden bir taş alıp
fırlattı. Kuş pırr diye uçup gitmişti. Mustafa adama
mahcubiyetle baktı. Halil Ağa:

— «Daha çok küçüksün oğlum» dedi. «Az bir bü-
yü sana tabanca da alacağım Tüfek te..»

Aşmak üzere olan güneşe bakarak:

— «Haydi Oğlum» dedi. «Haydi atımıza binip e-
vimize karanlık kavuşmadan yetişelim.»

İstanbul'un ardı arkası aylarca kesilmeyecek yağ-
murları başlamıştı. Buna yağmur da denemezdi pek.

Şehrin üzerine çöken arsız, gri bulutlar aşağılarına önce sisler atıyorlar insanların görmeyeceklerine inanınca inceden damlalar serpeyorlardı peşinden. Zavallı insanları ıslatmak marifetlerinin onlara ne gibi zevk verdiğini bilmek doğrusu çok güç. Islanmak neyse insan dışarı çıkmaz veya bir şemsiye ya da yağmurlukla korunabilir. Fakat gönüllere çökerttikleri gam, hüznün daha berbat bir hünerleri değilde nedir sanki? Sevgililer park, bahçe ya da karlarda dolaşamazlar onların yüzünden.. Simsiyah yüzlerinizi pencerelerde görüp «bugün buluşmayacağız.» diye üzülüp dururlar. Dallarda, şevkle ötüşüp uçuşan kuşları da kaçırmışsınızdır. Sıcak ülkelere göç edemeyen serçeler saçaklıkların altına yiyecek bulamıyacakları endişesiyle büzülüp durular.

Büyük bir inşaatın sahibi olan Osman bey uzaklarda çakan şimşeklere kayguyla baktı, yanında ki adama:

— «Yakup» dedi. «Biraz acele etmezsek daireleri sahiplerine vaktinde teslim edemeyeceğiz.»

Yakup bey birdenbire çıkan şiddetli rüzgarın fötürünü uçurmasına engel olmak için eliyle şapkasını tutarak işçilere bağırdı:

— «Haydi çocuklar biraz daha gayret şiddetli bir yağmur geliyor. Bugün biraz fedakarlık edeceksiniz.»

Herkes çalışma hızını artırmıştı. Ahmet'le Erzurumlu da tezkerelerini tırıs tırısa götürüp getiriyorlardı. Ahmedin içi rahattı. Yağmur gelirse hoş gelsindi. Yeni çıkan imperteks denen yağmurluklardan bir tane de o sırtına geçirivermişti. Yeni imperteksi bir damla bile içeri geçirmiyordu. Başına da çimento torbalarından bir külah yapıp geçirivermişti.

Ahmet artık Haydar'larda kalıyor, muhtaç olduğu huzuru bu gamsız dostlarının yuvasında buluyordu.

Evin masraflarını ve ihtiyaçlarını Haydar'la birlikte karşılıyorlardı. Buna karşılık çamaşırları yıkıyor, yemeği hazırlıyor, neşeli günler geçiriyordu. Bir de amcası, yazdığı mektuplara bir kerecik olsun cevap verecek olsa Tanrıdan başka bir isteği kalmamış olacaktı. İnaniyordu ki Güller bıraktığı gibi duruyor, büyük bir sabırla para kazanıp dönmesini bekliyordu. Mustafa okula başlamış olmalıydı. Ahmet onun okul harçlığını yepyeni bir okul önlüğü ve yaka ile postaya vermişti. Bir iki ay daha sabrederse Mustafa okumayı yazmayı öğrenir kendisine mektup yazardı.

Üç gün kadar sonraydı. Akşam paydosunda Yakup bey bütün işçileri topladı.

— «Yarın burada işimiz bitmiş oluyor, bizden sonra iş artık marangozlara, camcılara kalıyor. Yani artık herkes başının derdine baksın.» Deyince işçilerden çoğu:

— «Sağol beyim. Sılaya dönme vakti geldi zaten.» dediler:

Ahmet eve dönerken içine derin bir sızı çökmüştü. Sıla kelimesi ne kutsal bir sözcüktü. Sılasına dönenler ne bahtlıydılar. Kendisi de istese onlarla birlikte köyüne giderdi ama henüz beşyüz lirası vardı. Hiç değilse iki üç bin lira kazanmalıydı. Ayrıca yarından sonra işsiz kalacağı düşüncesi de içine kara bir bulut gibi çöktü.

Haydar, Ahmed'in yüzünü bir süre seyrettikten sonra:

— «Bozüksun oğlum.» dedi. «Neyin var gene?»

Ahmet divanın üzerine uzanırken:

— «Hiç» dedi. İnşaat bitti de.»

— Daha iyi ya akşama kadar eşek gibi çalıştığın yetmedi mi?» Fıstık bir iş ayarlarız sana.

Kadriye kadın çocukların konuşmasına kulak kabartarak mutfaktan çıktı:

— «Bir şey mi olmuş?»

Haydar:

— «Sırtı semere alışmış, semersiz kaşınıyormuşta ona üzülyormuş.»

— «Senin araba ne güne duruyor?»

Ahmet kadına ilgiyle baktı, fena bir fikir değildi ama Haydar ne iş yapacaktı? Kadriye hanım Ahmed'e döndü:

— «Haydar yarın okula gidecek.»

Delikanlı şaşırılmıştı, Haydar'a:

— «Sen okuyor muydun?»

— «Eh işte. Böyle bir ay geç gidiyor çift dikiş okumağa çalışıyoruz.»

— «Bundan sonra çalışmayacak mısın?»

— «Akşamları gazete satacağım, gerçi eskisi kadar yolumu bulamam ama dış kiramız çıkar.»

— «Böylece araba da bana kalıyor... Peki ne satacağım?»

— «Ulan be! Koca İstanbul da satacak şeymi yok?.. Fındık fıstık sat, Portakal mandalina sat.»

— «İyi... Bir bakalım da.»

Haydar yerinden kalktı, birkaç kitap ve bir tabaka kaplama kağıdı getirdi.

— «Gel yardım et te kitaplari kaplıyalım.» Ahmet kitaplardan bir tanesini eline alıp baktı. Orta ikiye ait coğrafya kitabıydı. Haydar'a gıpta ediyor ve bu kitaplardan küçük yaşta ayrıldığından dolayı üzüntü duyuyordu. Arkadaşı, onun düşüncelerini, kitabı imrene imrene karıştırmamasından anlamıştı:

— «Sen kaç kadar okudun?»

— «İlkokulu bitirdim.»

— «Çok istiyorsan orta okula kaydını yaptırılın akşamları da birlikte gazete satarız.»

Ahmet başını iki yana salladı:

— «Artık geçti bizden.»

Ertesi gün, erken saatlerde, yıldızların sönmeğe yüz tuttuğu, evlerin ağaçların şekillerinin yeni yeni belirlendiği sıralarda iki arkadaş evden çıkıyorlardı. Sabahın serinliğinden üşüyüp pardesülerinin yakasını kaldırarak bir süre yürüdüler.. Durakta ki minibüs henüz tamamen boştu. Şoför uykusunu alamamış olmalı ki başını direksiyona dayamış uyukluyordu. Arabasına gelenler olduğunu hissedince başını kaldırıp şöyle bir baktı, radyonun düğmesini çevirip yeniden başını direksiyona koydu. Radyodan «Meşeler güvermiş, varsın güversin» türküsü söyleniyordu. Bu türkü Ahmed'e köyünü hatırlatmıştı. Gözleri uzaklara daldı gitti. Şu saatler Güller yatağında uyuyor muydu? Yoksa kara ineğin yanındamıydı? Onun dalgın bir hali aldığını gören Haydar bir sigara çıkarıp yaktı, bir tane de ona uzattı:

— «Al» dedi. «Sabah sabah efkar dağıtır.»

— «Sağol ben içmiyorum.»

Haydar ısrar etti:

— «Al canım yak! Hem için ısınır.»

Ahmet sigarayı alıp acemi tavırlarla çekiştirmeye başladı.

Bu sırada birer ikişer gelen yolcular arabayı doldürmüşlardı. Şoförün yardımcısı kapıyı içerden kapatıp «Tamamız Ağabey» diyince, şoför kurulu bir kukla gibi başını direksiyondan kaldırdı, kontağı açıp arabasını çalıştırdı. Vitesi yuvasına yerleştirip gaza basınca araba yürüdü.

Eminönündeki halde, sebzeler meyvalar dağ gibi yığılmıştı. İki arkadaş en yakın kabızimala yürüdüler. Haydar sordu:

— «Kaç kasa alalım?»

Ahmet düşündü:

— «On kasa olsun.»

— «Az.. Yirmi kasa alalım.. Yalnız pazarlığı bana bırak.»

Üç saat kadar sonra mali getirip eve doldurmuşlardı. Yamuk Ali ile Haydar üç kasa kadar portakalı arabanın üzerine bir güzel dizdiler. Haydar evden bir kağıt kalem getirdi, bir süre kafasında birşeyler hesapladıktan sonra kağıda «Tanesi yirmi kuruş» yazıp Ahmed'e döndü:

— «Evet arkadaşım satışa başlayabilirsin.»

Ahmet onları bir an süzdükten sonra:

— «Haydi bana eyvallah» diyerek arabayı sürdü. Yamuk Ali bağırırdı:

— «Açılış merasimine bizleri davet etmiyecek misin yoksa?»

Haydar atıldı:

— «Ağır ol bakalım Evlat! Bugün mücadele et us-taların bu işin nasıl yapılacağını, nerelerde satış yapılacağını yani işin püf noktalarını öğretsinler sana.»

Ahmet çok sevinmişti, doğrusu. Acemisi olduğu bu yeni işe başlarken arkadaşlarının desteğini ummuyor da değildi.»

— «Peki okulun ne olacak senin?» dedi Haydar'a «Gitmiyecek misin?»

— «İşin mi yok senin? Okuyup ta molla mı olacağız sanki?»

Ahmet arabasını iterken arkadaşları arabanın yanında uygun adım yürüyorlar, Yamuk her adım atışlarında darbukasına trampetmiş gibi vuruyordu. Kalabalık bir yere geldiklerinde iki çingene çocuğu birbirlerine göz kırptılar, Ali darbukasına, Haydar kemanına asıldı. İnsanın içini hop hop attıran bir hava döktürmeğe koyuldular. Ali hem çalışıyor hemde usta bir köçek gibi oynuyordu. Çevrelerinde bir anda büyük bir kalabalık toplanmıştı, on dakika kadar süren bir gös-

teriden sonra Haydar kemanının yayını «gıyy» diye indirince büyük bir alkış koptu. Beyaz sakallı, tonton bir dede:

— «Hay evlatlar bin yaşayasınız sabah sabah ku-lağımızın tozunu aldınız.»

Haydar yere eğilerek:

— «Sen de sağol beybaba ama biraz da portakalımızın tadına baksan ağzında payını alsa.»

Dedikten sonra tezgahın başına geçti.

— «Aman be.. Can serinletir bunlar can.. Yirmi kuruşa hem vitamin alın hem de kan... Kuzu ciğeri bunlar kuzu...»

Yamuk paraları cebine koyarken:

— «Bereket çarpsın... Al abicim paranın üstünü.»

Gibi sözlerle müşterilere teşekkür ediyordu.

Akşam eve döndüklerinde Yamuğun cebinde birikmiş olan parayı saydılar.

Elli iki liralık satış yapmışlardı. Ahmet hesapladı, kendisine yirmi lira kazanç kalmıştı ki bu umduğundan çok daha iyi bir kârdı.

Böylece günler geçti. Ahmet portakal satma işinin ustası oldu. Nerelerde iyi satış yapılacağını biliyor ve günlük kazancı yirmi liranın pek altına düşmüyordu. Akşamları Haydar evde pek kalmadığı için zamanını dışarda geçiriyor, genellikle sinemaya gidiyordu.

Şehirliler gibi giyinmeyi konuşmayı öğrenmişti ama yüreği eskiden olduğu gibi temiz, kendisi yine saftı. Şehir yaşantısının iyi yanlarını saklıyor, kötü taraflarını asla maletmiyordu kendisine. Sinemaya gitmediği veya çok yorgun olduğu zamanlar evde Kadriye hanımla birlikte oturur, gelmişten geçmişten konuşarak Haydar'ın dönüşünü beklerlerdi. Saat onbire

doğru Haydar gelir, annesi soğukta üşümüş oğluna tam o saate hazır ettiği sıcak çaydan içirir, kestane patlatır, pekiyi bildiği bin bir gece masallarını anlatmaya koyulurdu. Ahmet vaktin nasıl geçtiğini bilmez, istemeye istemeye yatağına dönerdi. Hedefinin yarısına ulaşmıştı. İşler böyle devam ederse köyüne dönüp sevdiklerine kavuşacaktı iki veya üç yıl sonra.

Ahmet yine arabasıyla portakal sattığı bir gün, bir zil sesi duyunca birdenbire durdu, baktı. Zil sesi sağdaki bir okuldan geliyordu. Zil sesiyle birlikte neşeli, güzel giyimli, parlak gözlerinden, penbe yüzlerinden gür saçlarından sağlık fışkıran çocukların dışarı çıkıp, avluda şakalaşarak oynadıklarını, koşuştuklarını görünce yaklaştı. Dirseklerini duvara dayayarak onları derin bir gıpta ve imrenme ile seyretmeğe koyuldu. İçinden «Ne olurdu! Ben de bunlar gibi olsaydım, sabahları annem yüzlerimden öpüp uğurlasaydı okulumu. Dersten başka hiçbir kaygum olmasaydı benim. Ne olurdu Tanrım.» diye düşünüyordu ki onbir oniki yaşlarında ki tombul yanaklı bir kızın sesiyle kendine geldi:

— «Heyy portakalcı duymuyormusun? Versene bir tane.»

Ahmet gözlerini kırparak kendine geldi:

— «Buyur küçük abla.»

Aynı anda karşısına köylü kılıkli kasketli biri dikildi; her halde okulun hademesiydi:

— «Okullarda portakal satmanın yasak olduğunu bilmiyormusun? Bunların kabuğunu sen mi süpüreceksin? Belediyecilere telefon etmeden var git buradan. Ahmet utanmıştı. Arabasını ağır ağır sürüp giderken:

— «Kusura kalma amca işte gidiyorum.»

Odacı bağırdı peşinden:

— «Portakalcı dur biraz.. Müdür bey portakal istiyor.»

Kalın kaşlı, çocuk avurtlu müdür:

— «Bir kilo portakal ver ama bir daha burada satış yapacağını umarak bekleme..»

Ahmet başını önüne eğerek:

— «Burada satış yapayım diye beklemiyordum, öğrencileri seyreliyordum» deyince:

Müdür kaşlarını büsbütün çatı:

— «Neden seyreliyorsun?»

— «Onlara imrendiğim için bakıyordum.»

— «Niçin imreniyorsun?»

— «Onlar gibi bir öğrenci olmadığım. Okuyamadığım için.»

Müdürün gergin hatları aniden yumuşadı, gergin yüzü tatlılaştı, çocuğu bir süre tetkik ettikten sonra:

— «Sen hiç okudun mu?» diye sordu.

— «Köyümde ilkokulu bitirmiştım.»

Müdür, odacısına döndü:

— «Ali Osman efendi, delikanlının arabasına göz kulak ol.»

Ahmet'e baktı:

— «Benimle gel.»

Müdür önde Ahmet arkada okula girdiler. Adam, çocuğa oturmasını işaret etti, dolaptan birtakım kağıtlar çıkardı, Ahmed'e:

— «Oğlum.» dedi. «Gerçekten okumak istiyorsan bu konuda ben sana yardımcı olurum. Okuman için hiç te geç değil. Azmin, isteğin varsa orta okulu dışardan bitirme sınavlarına girerek te bitirebilir ileride lise veya başka bir okula devam edebilirsin. Okul kitapların da benden.. İstersen bu günden itibaren derslerine çalışmağa başlayabilirsin. Zamanı gelince sınavlara girebilmen için ne yapman gerektiğini ben sana anlatırım.»

F. : 10

145

Ahmet hemen eğilerek adamın ellerini öptü.

Koltuğunda okul kitapları ile çıkarken göğsü sevinçten kabarmış, gözleri nemlenmişti.

— «Ey Allahım ne büyüksün sen. Müdür beye karşı yüzümü kara çıkarma.» diyordu.

Cemre önce havaya sonra toprağa daha sonra suya ve nihayet ağaca düştü. Kuru dallar üzerinde serçelerin ayak izini taşıyan karlar, eridi buğulanan topraklar üzerine damla damla indi. Dallar-dan tomurcuklar fışkırıp kimi penbe, —beyaz çiçekler oldu okşadı ruhları.. Kimi tomurcuklar patladı, körpe yeşil yaprakcıklar oldu neşe verdi hissizleşmiş gönüllere.. Parklarda, bahçelerdeki kuru otlar tazelen-di, yeşerdi, doyurdu gözleri özlenen yeşilliğe. Bahar çiçekleri çeşitli renk ve güzellikleriyle buyur ettiler kışın somurtkan yüzü, düşük omuzlu insanlarını.. Bir kaç gün önceye kadar sadece soğuk rüzgarların uğradığı parkları neşeli insan kahkahaları doldurdu. Boğazda ki sis dağıldı, cırlak sesli, çirkin karabataklar kayboldu. Zarif ve alımlı martılar yine dalgalar üzerinde haykırarak uçuşmaya başladılar. Artık soba dumanlarını tütmediği bacalara yerleşen leylekler gagalarını takırdatarak çocuklara baharın geldiğini müjdediler. Uçurtmalar göklerde yükselmeğe başladı Ahmet'te o gün kendi kendine izin vermiş boğazın griden maviye değişen sularını Bebek'te içinde kıştan çıkmanın sevinciyle seyrediyor, içinden başının biraz yukarisından cıgıllıklar atarak uçuşan kırlangıçlar gibi haykırmak geliyordu. Boğaz baştanbaşa şen, güler-yüzlü genç yaşlı, kadınlı erkekli insanlarla doluydu. Bugün yalnız gezmek onu hiç sıkınamıştı. Kimi insan-leri boğazda ağır ağır içkilerin yudumluyorlar, bazı leri boğazda ağır ağır içkilerin yudumluyorlar, bazı

ları deniz kıyısındaki taşların üzerine oturup bacakla-rını sulara doğru sallamışlar, bir kısmı da özel otola-rında gözleri hülyalı bakıyor ve yeni bir sevdanın eli-ne sakallarını veriyorlardı.

Bahar Güneşinin, kıpkızıla boyadığı suları öpme-ğe başladığı an Ahmet artık eve gitmek zamanını gel-diğini düşünerek yosun kokan deniz havasını bir kez daha ciğerlerine doldurdu, gezine gezine yoluna ko-yuldu:

Kapıdan içeri girer girmez neşeyle bağırdı:

— «Kadriye teyze! Fıstıki makamında şarabın..» diye konuşuyordu ki iriyarı meymenetsiz yüzü, es-mer bir adamın odanın ortasına kurulmuş olan ma-sanın başına oturup içki içtiğini görünce sesi aniden kesildi. Kadriye hanım sedirin üzerine yüzükoyun u-zanmış hıçkırığa ağılıyordu. Delikanlı dışarı çık-mayı düşünüyordu ki adam içkinin kan çanağına çe-virdiği gözlerini ona çevirdi, peltak bir sesle:

— «Bunların yanında kalan hergele sen misin?» Ahmet ne diyeceğini şaşırılmış kalakalmıştı ki Kadriye kadın yerinden kalkarak delikanlıya doğru koştu.

— «Oğlum!» dedi. «Allah aşkına sen ona bak-ma.»

Adam sendeleyerek ayağa kalktı, şarap bulaşmış dudaklarını elinin tersiyle sildi:

— «Sen karışma karı. Ne ala memleket. Ben hapisler de çürüyeyim siz burada şarapla kebabla keyf çatın ha. Bak nasılda semirmişler... Hiç hatırla-madınız değilmi yolsuz olduğumu.. Bir kuruş harçlık gönderdiniz mi ulan?...»

Kadın korka korka konuştu:

— «Herif, biz nasıl olsa öteki mahkumlardan ha-raç alıyorsun diye düşünmüştük. Hani sende hatırlar-sın ki hapisteyken bize de para yollardın eskiden.»

Adam dişlerini gıcırdattı:

— «O eskidendi.. Artık yaşlandık.. Bir de şu filimleri çeviripte çoluğa çocuğa boksu öğretenlerin Allah belasını versin.. Toydur diye birine ikisine bir numara çekelim dedik, vurdular gözümüzün üzerine mora patlıcanına döndürdüler.. Bir diğeri kaburgamı kırdı, iki ay yatak ta süründüm.. Sonunda ibrikçiliğe kadar düştüm.. Vay be! İt Nuri de bu hallere mi düşecek-ti? Ne diye bunları anlatıyorum ki.» Ahmed'e döndü:

— «Kuyruğunu paçana kıstır demedikmi lan.»

Ahmet bir tuhaf olmuştu, bu evden bir daha dönmek üzere çıkmağa hazırlanıyordu ki Kadriye kadın ellerine yapıştı:

— «Yavrum sen ona bakma sarhoş oldumu böyle zirvalar.»

Adam sallanarak yaklaştı, kadına şiddetli bir şamar vurdu az kalsın kendisi de düşüyordu.

— «Bir tane de sana vurmadañ tozol.»

Delikanlı en güzel günlerini yaşadığı, bu evden derin bir şaşkınlık ve üzüntüyle gidiyordu ki adam peşinden seslendi:

— «Bana iki şişe şarap bırak öyle git.»

Ahmet yeni evinde yapayalnızdı artık. Düşünceli davranıp şu eski sobayı almamış olsaydı, kışın yaptığı çirkin şakadan dolayı çok sıkıntı çekecekti. Boş meyva sandıklarından birini daha kırıp sobaya attı. Tutuşan tahta parçalarının tatlı gürültüsü hemen odayı doldurmuştu. Işığı söndürüp somyasının üzerine uzandı, gözlerini pencereye dikti. Karlar pencerenin önünde uçmayı yeni öğrenen yavru kuşlar gibi kararsız dolaşıyorlar, sıcak cama konmak talihsizliğinde bulu-

nanlar birden eriyiveriyorlardı. Delikanlının içini odası gibi sıcak bir mutluluk sarmıştı. Gözlerini, sobadan çıkan alevlerin duvarda çizdiği garip şekillere dikerek düşüncelere daldı. Tatlı dostları, ve onlarla geçirdiği mutlu günler artık geride kalmıştı. Sarhoş Nuri'nin sızdığı bir anda eşyalarını ve malları almağa gittiği bir sırada Haydar'la Annesini kederden kahrolmuş görmüş ve ayrılmaları çok güç olmuştu. Haydar, Ahmede evine sık sık geleceğine söz vermişti. Ama ne olursa olsun artık Nuri aralarına kara bir gölge gibi girmişti. Evi küçük iki odalı kutu gibi bir evdi. Yüz elli lira kira verecekti. Burayı bulabilmesi doğrusu çok güç olmuştu. Kimse bekarsın diye ev vermek istememiş, günlerce ev aramaktan tabanları patlamıştı. Tam umudunu kestiği bir sırada yaşlı bir kadın halîne acımış, komşusu ev sahibesi kadını ikna ederek delikanlının, bu sıkıntısını gidermişti.

Ahmet duvarları çiçekli kağıtlarla kaplamış, sevdiği artistlerin resimlerini asmıştı. Daha sonra Tah-takaleye giderek bir somya, bir pamuk yatakla yorgan, elektrik ocağı, çaydanlık, tencere gibi gerekli eşyalar almış, iki yüz liraya yakın para harcamıştı ama bunlar nasıl olsa artık kendi malıydı. Kitapları yirmi liraya aldığı açılır kapanır bir masanın üzerine düzenle dizmişti. Saatine baktı. Gecenin dokuzbuçuğuna geliyordu. Yarın ramazan başlıyordu, bu gece sahura kalkması gerekliydi, uyursa belki de kalkamayacaktı. En iyisi bir süre ders çalıştıktan sonra yemeğini yeyip yatmasıydı. Kalktı ışığı yaktı. Masanın başına geçti en üsteki kitabı açtı, yepyeni bir hevesle okumağa başladı. Yorulduğunu hissettiği an yerinden kalktı, sobasını ateşini tazeledi, üzerine, içi ne ıhlamur koyduğu, çaydanlığı sürdü. Pencereden baktı, kar hala dinmemişti. «Mübarek, kışın bile böyle

le yağmamıştın» dedi. «Kar böyle yağarsa bizim meyvalar donacak, en iyisi bu odaya taşıyayım hepsini». Onbeş dakika içinde bütün sandıkları odaya doldurdu. İş bitince «Hep millete satacak değiliz ya biraz da biz yiyelim» diyerek bir avuç malta eriği aldı, yedi, üzerine bir sigara tüttürdü, yeniden ders çalışmaya başladı. Saatler ilerleyip vakit geceyarısına yaklaşıncı delikanlı artık dayanamıyacağını anlamıştı. Gözkapaklarına taş asılmıştı sanki. Durmadan cızırdarak kaynamakta olan ihlamuru sobanın üzerinden aldı. Zeytin, peynir ve ihlamurdan ibaret sahur yemeğini yedikten sonra yatağına uzanıp derin bir uykuya daldı.

Ertesi sabah kar yağmura çevirmiş, yeri örten beyaz örtü zamanla yumuşamış, incelmış üzerinden taşıtların geçmesiyle vicık vicık olmuştu. Direksiyona yan oturan bıçkın şoförler yokmuydu, arabalarını kar sularının fazla biriktiği çukurların üzerinden hızla sürerek zifosu kaldırımlarda yürüyen halkın üzerine sıçratmaktan sanki zevki duyuyorlar, onların küfürlerine karşı arsız arsız gülüyorlardı. Bizim Ahmet te şoförlerin azizliğine uğrayanlardan biriydi. Hızla uzaklaşmakta olan arabanın peşinden başını «cık cık» diye salladı. Kirlenen meyvalarını elindeki bez parçasıyla uzun uzun sildi. Bugün pek satış yoktu zaten.. Milletin yağmurdan başlarını kaldıracak halleri yoktu ki meyveları alsınlar. Bir evin serpeneğinin altında arabasını durdurdu:

— «Taze meyvelar, can erik, Yeni dünyalar geldi. Yeşil soğan var..

«Kıvırcıklarına bak.» diye bağırdı ama durmadan hızını artıran yağmur karşısında, sokakta in cin top oynar olmuştu. Ahmet kendi kendine «Ne yapalım bu günlük kısmetimizde bu kadarmış.» Diyerek

eve dönmeğe başladı. Aslında iftar vakti yaklaştığı için, işyerleri yeni dağılacak ramazaniyelik satışı artacaktı ama ilk gün olduğu için delikanlı başında dönme hissediyor, çok acıktığını anlıyordu.

Hele yakınından geçen bir adamın evine götürdüğü çörekotlu, yumurtalı ramazan pidesinden yayılan koku burnunu gıcıklaştırmış, ağzının soyunu akıtmıştı. «Şu pideyi nereden gördüm de orucum zedelendi» diye düşündü. «Mademki canım çekti, gider bir tane de ben alırım.» diyerek arabasını evinin holüne soktuktan sonra çarşıya giderek pide aldı.

İftara beş dakika kala sofrasını hazırlamış, marul, turp salatalık bir masa donatmıştı. Yiyeceklerle baktı, ağzı yeniden sulandı. «Beş dakika sonra ye Mehmet ye» diyerek neşelendi. Fakat içine birdenbire koyu bir hüznün bulutu çörekledi. Sofrada ne bulursa yalnız, konuşa gülüşe yenmedikten sonra ne tadı olurdu ki. Kendisini, okyanusta, küçücük bir adada bulunan birkazazede gibi yalnız hissetti. Şu koskoca şehirde ne gidip konuşacağı bir tek dostu, ne de yüzbinlerce ev arasında kendisine açık bir kapı vardı. Akşamları sobada yanan odunların çitirtisinden ve cama vuran yağmur tanelerinin sesinden başka duyduğu hiçbir ses yoktu. Yatağına uzanıp «Ah» dedi. «Şimdi Allah tarafından çoban Mehmet emmi buraya gelse ne olurdu, köyden anlatırdı bana, Güller'i sorardım.» Mistik ne yapıyor, hala okumayı yazmayı öğrenemedimi ki bana mektup yazmıyor, beni çok garipsiyormu?» Derdim. Gözlerini tavana dikti. Hayret kapı vuruluyordu yoksa tanrı dileğini kabul mu etmişti? Büyük bir heyecanla kapıyı açtı, güleryüzlü, yaşlı bir kadın yüzü görünce, yüzünde ki heyecan ve sevinç sobaya değmiş bir balon gibi söndü.

— Buyur Hayriye hanım teyze:

Yaşlı kadın:

— «Oh, şükür evdeymişin, ışığın yanmayınca eve gelmemiştir diye korkmuştum.» diyerek odaya girdi.

Hâlâ el sürülmemiş olan yiyeceklere baktı:

— «Neden hâlâ orucunu açmadın?» Ahmet ya-lan söylemek zorunda kalmıştı.

— «Yatağa bir uzanayım» dedim. «Uyuyakalmışım.»

— Vah yavrum vah: İftara başlayacaktık ki ak-lıma sen geldin bizim efendiye senden bahsedip «Çocukcağız yalnız başına kimbilir ne yer ne içer» diyince o da «Haydi hanım git sesle de yemeği bir-likte yiyelim» dedi. Haydi doğru bize gidelim.»

Ahmet henüz tanımadığı insanlarla birlikte ye-mek yemekten sıkılacağını düşünerek tereddüt edi-yordu, ayrıca ne diye onlara yük olsundu.

— «Davetiniz için çok teşekkür ederim ama in-şallah başka bir gün sizleri rahatsız ederim.»

— «O nasıl söz çocuğum, gelmezsen Hayriye teyzeciğinin boğazından bir lokmacık bile geçmez.»

Ahmet bu efkarlı gününde, konuşacak birini bul-manın sevincini duyuyordu bir bakıma kadının, ko-lundan tutarak dışarı çekmesi üzerine itiraz edeme-den odadan dışarıya adımını attı. Hem bu kadar ha-tırlı ve iyi kalpli bir kadıncağızı kırmak ta delikanlı-ya yakışmazdı. Kendisine çeki düzen vermesi gerek-tiğini düşünerek.

— «Teyzeciğim sen burada bir dakika beklermi-sin?» dedi.

Öteki odaya geçti, saçını başını düzeltti, büyük bir kese kağıdını en iyilerini seçtiği meyvalarla dol-durdu:

Hayriye teyzenin evi, Ahmed'in evinden elli a-dım kadar ötede iki katlı ahşap, cumbalı tipik bir

eski İstanbul eviydi. Hayriye teyze «Bismillah» ce-kerek kapıyı açtı ve içeri girdi. Ahmet te onu takip etti. Her adım atışlarında davul gibi güm güm öten tahta merdivenlerden çıktıktan sonra oldukça besli birkaç kedinin miyavlayarak dolastıkları bir hole or-dan da oturma odasına geçtiler. Yaşlı kadın, Ahmet içeri geçtikten sonra kapıyı açık tutup kedilerin gir-mesini sağlarken:

— «Kız Pakize bu soğukta kediler dışarda bira-kılır mı? İnsan Allahtan konkar.» diyerek odada sedirde oturduğu yerden misafirlerinin girmesiyle a-yağa kalkmış olan kızına çıktı. Kız, evlerine ilk kez gelmekte olan bir konunun yanında olan bu çıkışma-ya çok içerlemiş gibi bir hava takınarak.

— «Babam söyledi. Şu kedileri dışarı at yeme-ği mekruh ediyorlar» dedi.

Hayriye teyze bu kez sedirde oturmakta olan tombul yanaklı, gözlüklü bacağı pijamalı, başı tak-keli kocasına döndü:

— «Bana bak efendi» dedi. «Ha beni dışarı at-mışsın, ha kedilerimi. Bir daha» diye çıkışmasına devam ediyordu ki kocası babacan bir tavırla elleri-ni sallayarak onun sözlerini kesti:

— «Hanım misafirimizin yanında amma da bah-settin kedilerinden. Gece, gündüz zaten berabers-i-niz. Şimdi bırakta delikanlıyla iftar yemeğimizi yi-yelim» diyince Hayriye teyze kedilerin yüzünden u-nutmuş olduğu, ayakta bekler duran Ahmed'i hatırla-yarak:

— «Haydi sofraya başına» dedi. Kendisi kızı, ko-cası ve Ahmet hep birlikte ayakları ve etekleri oy-malı eski stil bir ceviz masanın çevresinde bulunan bu masayla takım olduğu hemen anlaşılan aynı bi-çimdeki sandalyelere oturdular. Yemeğe başlama-

dan önce Behzat efendi bir dua okudu. Delikanlı önceleri sıkıldığından biraz terledi ama ey sahiplerinin kendisi orada hiç yokmuş gibi büyük bir iştahla yemeklerini yediklerini görünce rahatladı, çok acıktığını hissediyordu, kadın budur köfteden işe başladı.

Sofradan hep birlikte çekildiklerinde karnını adam akıllı doyurmuştu. Behzat efendi diğer eşyalar gibi eski tip olan deri kaplı bir koltuğa çöktü. Ahmet'e karşısındaki koltuğa oturmasını işaret etti, sonra masayı temizlemekle meşgul olan kızına döndü:

— «Kızım» dedi «Kahve yap, nargilemi de getir.»

Behzat efendi, delikanlıyı gözlüklerinin altından bir süre süzdükten sonra kedilerinin karnını doyurmakta olan karısını göstererek:

— «Oğlum» dedi. «Bizim Hanım seni pek sevmiş, hakikaten de terbiyeli bir delikanlıymışın bu devirde senin gibileri çok azaldı.»

Diyerek söze başladı ve gülmekten hop hop atan göbeğini elleriyle tutarak gençlik yıllarından, anılarından bahsetti. Galatasaray idadisini bitirmiş, yıllar önce evkaf memurluğundan emekli olmuştu. Gündüzleri semt kahvesinde diğer emeklilerle tavla domine oynuyor, akşamları çeşitli hatlar yazıyor ve onları çerçeveliyormuş. Karşılarında oturmuş ve kana viçe işlemekte olan otuz yaşlarında görünen esmer, ufak tefek kızına söyleyerek eserlerini getirtti. Derin bir heyecan içinde eserleri hakkında açıklamalar yaptı.

Ahmet anlayamadığı bu eski yazıları seyretmekten çok sıkılmıştı. Fakat bu, iyi insanı gücendirmek için ilgilenmiş görünüyordu. Bir ara iyice usandı, başını kaldırdı. Ev sahibinin kızı kendisini büyük

bir ilgi ile süzüyordu ve gözleri karşılaştıkça suçüstü yakalanmış gibi kızardı, bakışlarını kaçırdı. Ahmet buna pek anlam veremedi ama içinde tedirgin edici bir his duydu.

«Duvar saatinin kuşu on kez dışarı çıkarak ötünce Ahmet izin istedi.

Hayriye Hanım, söğüt dalından yapılmış selelerde hırıldamakta olan kedileri işaret ederek:

— «Nereye oğlum?» dedi. «Ben yavrularımı yeni uyuttum.» Ahmet:

— «Sağolasınız. Sabah erken kalkacağım. Vakit te hayli geçti, artık sizi rahatsız etmiyeyim.» diye karşılık verince Behzat efendi ayağa kalktı:

— «Hanım» dedi. «Delikanlıyı ilk günden sık-mayalım ki sık sık gelsin.»

O akşamdan sonra, Behzat efendiler delikanlımızı her akşam bekler oldular. Kendisi gelmezse Hayriye teyze bir bahane ile gidip çağırıyor:

— «Kendin gelsen de şu ihtiyar halimle beni bu kadar yormasan olmaz mı?» diyerek sitem ediyordu.

Bazan Behzat efendi Ahmet'i Fransızca çalıştırıyor, küçük delikanlıya, anlamadığı bu dersinde çok yararlı oluyordu. Ahmet, kendisine faydalı öğütler veren ve güldürücü öyküler bulmakta pek becerikli olan Behzat bey'le daima kendisine çeşitli pasta ve çörekler yaparak yermekten sevinç duyan Hayriye teyzeyi çok sevmişse de kızları Pakize'yi pek anlayamamıştı. Tuhaf bir hali vardı bu kızın. Her ne zaman aniden başını kaldırırsa gözleri hep, genç kızın kendisini inceden inceye tetkik eden gözleriyle karşılaşıyor ve bundan rahatsız oluyordu.

Bir akşam ziyareti için evlerine geldiğinde Pakize'yi ağzından köpükler gelerek yerde çırpınır halde görmüş, hemen bir doktor çağırarak için evden

çıkma istediğinde bir köşede gözlerini kurulamakta olan Hayriye Teyze.

— «Sen zahmet etme oğlum» demişti. «Şimdi geçer.» Demekki bu zavallı kız aynı zamanda hastaydı da. Ve bu Pakize de olmasaydı bu evde kendini çok rahat hissedecekti. Ama hiç bir yer Haydar'ların yuvası gibi olamazdı. Orada ki neşeli günler şimdi artık bir rüya gibiydi. Fakat sonu kötü bir kabusla bitivermişti. Haydarı okulunda kaç kez aramış bulamamıştı. Bir kez için olsun Haydar'la konuşup dertleşmeyi ne kadar çok isterdi. Evlerine gitmeyi çok düşünmüş babasının kendisine çok ağır gelen sözlerini tekrar duyacağından korkmuştu.

Güçsüz ikinci güneşinin cumbanın tahtaları arasından süzülüp, yerdeki antika halının üzerine kare kare düştüğü odada, biri sarışın diğeri esmer otuz otuzbeş yaşlarında iki kadın karşılıklı oturmuş konuşuyorlardı. Sarışın olanı göğüs geçirdi:

— «Göksel'in son filmini gördün mü? Ah ne kadar tatlı çocuk. Tam aradığım erkek tipi. Ah bayılıyor ona.. Partöneri ise kazık gibi bir kadın... Tam bir ruhsuzluk örneğiydi.»

Esmer olanı içini çekti:

— «Nerede o eski romantizm? Madde tamamen hakim oldu yeryüzüne, güzel duygulara, iç güzelliğe önem veren kalmadı artık.»

— «Çok doğru söyledin. Pakize. Aradığım ruh güzelliğine sahip bir erkeğe rastlayamadığım için bütün kısmetlerimi teptim ya.»

— «Çok iyi yaptık elin kazık gibi heriflerinin kahrılarını çekeceğimize evimizde anamızın babamızın dizi dibinde oturmak daha güzel değil mi?»

Sarışın omuz silkti.

— «Sen onu bir de kötü kalpli komşularımıza sor, neymiş evde kalkışmışız.»

Pakize isyan etti:

— «Onlara da ne oluyor bilmem ki? Sokağa çık-tın mı sanırsın delikanlıların gözü yüzüme yapışacak. Bende onlara biraz baksam iki güne kalmaz babamdan isterler beni. Fakat bu devir de kimseye güvenilmiyor ki. Rukiye hanımın kızıyla nişanlanan üniversitelinin yaptıkları hepimiz için bir ibret oldu artık.»

Sarışın kıs kıs gülmeğe başladı.

— «Fakat Behzat beyamca her halde bir şeyler düşünüyor senin için.»

— «Anlamadım?»

— «Bunda anlamayacak ne var. Hani bir süredir akşamları size gelen salak görünüşlü bir çocuk varya, manavmıymış neymiş? Baban onu çok beğeniyormuş, geçen gün kahvehanede babama da söylemiş.» O kadar akıllı, terbiyeli çocuk görülmemiş azizim Mehmet bey» diyormuş.

Pakize'nin yüzü kıpkırmızı olmuştu:

— «Ahmet'ten bahsediyorsun herhalde Fakat o çok genç. Onbeş yaşında ya var ya yok. Olur mu böyle şey? Oysa ben.»

Gülcemal atılarak sırdasının sözünü kesti.

— Neden olmayacakmış. Kocasından yaşça büyük kadınlar bir yığın. Onu çeker çevirir, idare edersin fena mı yani?» Arkadaşının tatlı hayallere daldığını gören sarışın gülümseyerek sözlerine devam etti:

— «Lâf aramızda çok çok güzel çocuk. Üzerine düzgün bir elbise giydirilip, biraz çekidüzen verilir, biraz da terbiye görürse birkaç sene sonra bütün kadınlar böyle yakışıklı kocaya sahip olduğunu için çok

kıskanacaklar seni.»

— «Sen.. sen gördün mü onu hiç?»

— «Tabii. Geçen gün ondan alış veriş bile yaptım.»

Esmer kadının gözleri uzaklara dölüp gitti.

— «Fakir, kimsesiz ama babamın malı, mülkü çocuklarımıza bile bol bol yeter. Geçenler Mecidiyeköydeki arsamızın metre karesine beşyüz lira vermişler.»

— «Eh kardeşim şimdiden saadetler dilerim.» Gülcemal saatine baktı.

— «Ooo saat altıya geliyor. Eve gitmem lazım.» Bu sırada tahta merdivenlerden bir ayak sesi duyuldu:

— «Bak babanlar da geldi artık.»

Pakize kulağı ayak sesinde, gözü arkadaşında, sesi birden titredi:

— «Gelen Ahmet olmasın sakın, babamlar karşıya geçtiler onbirden önce dönmezler pek.»

Kapı vuruldu, «iki kız birden gir» diye seslendiler. Ahmet sessizce adımını attı, oda da iki kızın oturduğunu görünce, utandı:

— «Sey.. Affedersiniz» dedi. «Behzat amca evde yok muydu?»

Pakize:

— «Yok ama.»

Gülcemal

— Canımız sıkılıyor biraz oturabilerseniz memnun oluruz.»

Ahmet şaşırıyordu:

— «Kusuruma kalmayın ders çalışmam gerekiyor, yakında sınavlara gireceğim de.

Gülcemal kahkahalarla güldü:

— «Bizden korkuyor musun yoksa?»

— «Neden korkacak mışım ki?»

Sarışın kız kıs kıs güldü:

— «Köydeki nişanlin bizimle oturduğunu, konuştuğunu duyar diye.»

Ahmet ister istemez gülümsedi, kart kızların kendisiyle gırgır geçmek istediklerini anlamıştı:

— «Ben nişanlı falan değilim.»

Gülcemal başını salladı:

— «Seni gidi çapkın bizi kandıracağını mı sanıyorsun? Doğru söyle nişanlin güzelmi? Her gün peşinden gözyaşı döküyormuş öyle söylediler kuşlar bize.» Nedense Ahmed'in gözü uzaklara daldı, fakat bir anda toparlanarak.

— «Hanımlar» dedi. «Kendinize başka bir eğlence bulsanız daha iyi olmaz mı?» Odadan çıktı ama içinde acaba bunların bir bildiğini var?» diye bir kuşku vardı.

Ahmet çıktıktan sonra Pakize:

— «Amma da sıkıştırdın onu.» diyerek arkadaşına çıkıştı. Gülcemal:

— «Fena mı kızım?» dedi. «Onu alıştırıyoruz işte. Yok ben de pek beğendim onu. Göründüğü kadar da aptal değilmiş.»

Pakize düşünceliydi:

— «Zavallı» diye söylendi. Hem sebze, meyva satıyor hem okuyor.»

— «Nişandan sonra baban ona bir dükkân açar elbette.»

— «İnşallah.»

Sonunda sınav günleri geldi çattı. Ahmet aylardan pek emin değildi. Okulsuz, öğretmensiz ne öğ-yordu. Bir şeyler okumuştı ama başarı göstereceğinden pek emin değildi. Okulsuz, öğretmensiz ne öğrenilirdi ki? Okula geldiğinde sınavların başlamasına

daha iki saat vardı. Elinde tarih kitabıyla bir köşeye çöktü. Ne öğrense kârdı. Zamanla öğrenciler birer i-kişer gelmeğe başladılar. Okul bahçesi güzel giyim-
li, pırıl pırıl çocuklarla doldu. İçlerinden bazıları du-
var dibinde sessizce çalışan çocuğa şöyle bir baktı-
lar sonra yine heyecan ve telâşla gezinmeğe başladı-
lar. Zil çalınca Ahmet heyecanlandığını hissetti. Kal-
bi güm güm atıyordu. İçinden dualar okudu. Kapıyı a-
çan bir öğretmen öğrencileri numara sırasıyla sı-
nıf salonuna aldı. Okul müdürü içeri giren öğrenci-
leri gözleriyle tek tek izliyordu ki gözleri Ahmet'e ta-
kılınca:

— «Ahmet» diye seslendi. Delikanlı hemen ko-
şarak:

— «Buyurun öğretmenim» dedi.

— «Nasıl hazırlanabildin mi bari?»

Ahmet başını önüne eğdi:

— «Pek iyi hazırlanamadım ama Allah, büyük.»

Müdür, çocuğun sırtını okşadı.

— «Peki» dedi. «Göreceğiz.. Haydi başarılar.»

Yazılı olarak verilen sorulara bir göz attı, umdu-
ğundan kolaydı. Bütün suallerin cevaplarını özene
bezene yazdı. Dışarı çıktığında kitabını açıp sorula-
ra doğru cevap verip vermediğini araştırdı. Yüzü gül-
dü, sınavı çok iyi geçmişti. Banka cüzdanını çıkarıp
baktı, bin liradan fazla parası vardı. Eh artık talih yü-
züne gülmeğe başlamıştı. İmtihanın iyi geçmesi şe-
refine bugün çalışmayacak, gezerek başını dinleye-
cekti. İstanbul'a geleli bir yıldan fazla olduğu halde
şehri pek iyi tanııyordu. Şu anda Haydar'ın yanın-
da olmasını çok isterdi. «Nereye gideyim nereye gi-
deyim?» diye düşünürken hatırına Beyazıt meydanı
geldi, orada iyi vakit geçirdi. Ha. Belki yılanlı da
bugün altınbaşlı yılanını çıkarırdı. Derhal bir otobü-

se atladı. Hürriyet meydanında indi. Günlerden yine
cumartesi olduğu için pazar kurulmuş, meydanı can-
lı bir kalabalık doldurmuştu. Tesadüfe bakın Yılan-
cı da oradaydı. Hemen seğırtti. Belki altınbaşlıyı gö-
receği merakıyla seyrettiği numaranın aynı sonla ka-
pandığını izleyince bayağı üzüldü. Haydar boşuna ko-
nuşmamıştı demek. Artık havalar bayağı ısınmıştı,
delikanlı bunaldığını hissetti. Bayezid caminin du-
varları dibinde ve Bayezit kitaplığının tam karşısın-
da bulunan açık hava çay evinin masalarından birine
çöktü. Bu çay evi cami duvarları ve de ulu bir çi-
nar ağacı tarafından güneşin yakıcı sıcaklığından ko-
runuyordu. Ahmet burada kendini çok rahat hissetti.

Serin bir hava yüzünü okşuyor, burnuna gayet
güzel kokular geliyordu. Dikkat etti bu güzel kokular
sahaflar çarşısının girişine tablalarını kurmuş olan
tesbih, esans satıcılarının tezgahlarından yayılıyor-
du. Fakat ne olursa olsun burada insan kendisini uh-
revi bir dünyada, başka bir alemde gibi sanıyor, az
ötedeki kalabalığın hayhuyu tatlı, uyku verici bir mü-
zik gibi geliyordu. Bu güzel yerde müşterilerin ço-
ğunluğunu ders çalışan üniversite öğrencileriyle, a-
ralarında sohbet eden emekliler teşkil ediyorlardı.
Ahmet bir saate yakın oturdu, epeyce zaman geç-
mişti, artık eve dönme zamanı geliyordu. Akşam da
bir sinemaya gittimi yorgunluğu çıkardı. Tekrar pa-
zar yerinden geçiyordu ki bir masanın başına sekiz
on kişinin toplanmış olduğunu, bet yüzlü birinin, şey-
tana benzer gözleriyle çevresini taradıktan sonra e-
lindeki kartları şaşırtıcı bir hızla masanın üzerine
yaydığını, diğerlerinin dikkatle kartları takip ettiğini
görünce merakla o tarafa doğru yürüdü. Bet surat-
lı:

— «Bul karayı al parayı abim. Gözün keskinse,
bul karayı al yeşil onluğu.» diye bağılıyor.

F. : 11

161

Siyah işaretli kağıtla işaretli diğer iki kağıdı seyircilere şöyle bir gösterdikten sonra masanın üzerine çarçabuk atıyordu:

— Haydi abim bul karayı al parayı.

Köylü kalıklı, biri adamın işaretli kağıdı sol başa attığını farketmişti.

— «Bu» diye işaret etti:

Üç kağıtçı gösterilen kartı, meraklı bakışlar altında ters çevirdi. Kart işaretli, sırtarak:

— «Bastır onluğu cicim hava aldın.» Dedi. Adam çaresiz verdi parayı:

Üçkağıtçı kartlarını bir kez daha dağıttı masanın üzerine:

— «İçinizde hiç açığöz yok mu? Sebil olduk bugün sebil.»

Efendi görünümlü bir adam Ahmet'i dürttü:

— «Bak.» dedi. «Sola atar gibi yapıp ortaya atıyor hep.»

Ahmet gayet yavaş söylenen bu sözlerden sonra baktı, gerçekten öyle yapıyordu adam. Efendi kılık, delikanlımıza dürttü yine:

— «Ortakine bas parayı». Ahmed'i şeytan dürttü ve cebinden bir onluk çıkarıp ortadaki kartı işaret etti:

— «Kara burada.»

Adam, Ahmed'in gösterdiği kartı yavaşça ters çevirdi. Delikanlı yanılmamıştı. Üçkağıtçı başını salladı:

— «Gitti bizim onluk» diyerek Ahmed'e parayı uzattı:

Adam kartı birkaç kez daha attı. Ahmet her defa rahatça buluyor, cebine bir onluk atıyordu. Delikanlı içinden kısık güldü. «Para kazanmanın çok rahat kolay yolları varmışta bilmiyormuşum.»

Üçkağıtçının yüzü asılmıştı.

— Bu delikanlının gözleri benim parmaklarımdan daha sporluymuş... Duraladı.

— «Keskin gözlü delikanlı ne dersin elli kağıda da varmısın?»

Ahmet omuz silkti:

Üçkağıtçı kartları:

— «Terlemeden para? Musluğumuzdan mangiz akıyor bugün» diyerek dağıttı.

Delikanlı karanın nereye düştüğünü iyi görememişti, elini kartlar üzerinde tereddütlerle gezdirirken sol yanındaki kıvrık, kızıl saçlı biri kulağına fısıldadı:

— «Bu defa sağa attı.»

Ahmet adamın gösterdiği kartı işaret etti. Üçkağıtçı kartı ters çevirince yüzü güldü:

— «Bu defa atladın evlat. Ne demiş eskiler bir sıçrarsın çekirge, iki sıçrarsın çekirge ver bakalım elliliği.»

Adam kartları yine büyük bir hızla dağıttı. Elli lira kaybetmek Ahmed'in gücüne gitmişti. Fakat adamın karayı sol uca attığını bu kez çok iyi görmüştü:

— «Çevir bunu» dedi. Adam kartı tersyüz etti. Ahmet yine şaşırılmıştı. Delikanlı parayı verirken terlediğini hissetti. Bir fırlatış daha. Ahmet bir ellilik daha kaybetti. Üç kağıtçı parayı yüzüne sürdü. Kızıl saçlı ve efendi kılıklıya işler yolunda gibisinden bir göz kırptı. Ahmed'e «Devam ediyor muyuz?» diye sordu.

Ahmet cebindeki son parasını çıkardı. Bir onluktu bu. Sesi titreyerek:

— «On liram var.»

— «Ne yapalım on lira, on liracık.»

Ahmet safi göz kesildi, bütün dikkatini adamın

parmaklarına verdi. Karayı ortaya koyuyor, ikinci de atıyor gibi yapıp en sonuncuda istediği yere koyuyordu. Delikanlımız sevinçle karayı işaret etti. Üçkağıtçı istemeye istemeye uzattı parayı ve:

— «Yirmi liraya atıyorum» dedi Ahmet başını kabul anlamında salladı:

Adam yine attı kartı. Delikanlı yine buldu. Kırk lirasına attı Ahmet gene yanılmayınca adam Ahmet'e tehdit eder gibi baktı:

— «Yeter arkadaş» dedi. «Artık sen sırrımızı keşfettin.» Sonra başını etrafa çevirerek:

— Evet arkadaşlar bulun karayı alın parayı. Çeşme olduk bugün, mangır akıyor1 mangır diyerek kartları çevik hareketlerle masanın üzerine atıyordu.

Ahmet öne atıldı:

— «Ama ben zarardayım.»

Üçkağıtçı başını salladı:

— «Dedikya oğul işler kesik sana.»

Delikanlı şaşırmıştı:

— «Yani beni daha oynatmıyacak mısın?»

— «Amma da kalın kafalıymışın be kardeşim anladın şükür, geri zekalımısın nesin?»

— «Zararımı verinde gideyim bari.»

Üçkağıtçı kızıl saçlıya göz kırparak:

— «Bu vatandaşın dediklerinden sen bir şey anlıyorsun Kırmızı?» dedi.

Sonra gözlerini Ahmed'e çevirdi:

— «Yavrucuğum al oltanı artık? Paracığın abiciğin yolu oldu artık. Annadın mı lan?»

Ahmet diretti:

— «Ya paramı verirsin ya da gidip seni şikayet ederim.»

Adam gözlerini havaya dikti, bıkkın bir tavırla ellerini açtı:

— «Ammada kafa ütüledin. Git kime şikayet e-

dersen et. Benden de iki selam söyle? Bir kelime daha söylersen alırım paçanı aşağı.»

Ahmet kuru gürültüye pabuç bırakacak cinsten değildi. Adamın yakasına sarıldı. Üçkağıtçı yakasını bıraktırmak için Ahmed'in ellerini hızla aşağı itince delikanlının elleri aşağı indi ama ötekinin ceketinin yakasında birlikte aşağı inmişti. Üçkağıtçı barut oldu, ağzından tütükler saçarak:

— «Çık üçyüzlira ulan öde ceketimi. Yoksa kanını satar alırım paramı. Daha yeni yaptırmıştım bunu» diye bağırdı:

Ahmet elinde tuttuğu aralarındaki telaları bile kirlenmiş olan kumaş parçalarına bakarak:

— «Bu bit pazarı malı mı üçyüz lira?»

Ahmet bir anda kalabalığa karışıp sıvışmayı düşündü ve hemen yeltendi ama sağ ve solundaki efendi kılıklıyla, kızıl saçlı her iki kolundan yapışmışlardı:

— «Biz de kül yutacak göz var mı ulan?» Ahmet çaresiz kalmıştı. Çevresinde ki kalabalığa göz gezdirdi kimse kendinden yana çıkmamıştı. Elini cebine sokuyordu ki çok yakınlarından tiz bir düdük sesi duyuldu. Üç kağıtçılar bir kelime bile söylemeden masalarını koltuklarının altına sıkıştırdıkları gibi yıldırım hızıyla kaçtılar. Ahmet derin bir nefes aldı. Allah zabıta memurlarından razı oldu. Onları gözle riyle aradı. Çevrede resmi şapkalı kimse görünmüyordu. Omuzuna bir el dokundu. Delikanlı döndü, baktı. Omuzuna dokunan esmer, kıvırcık saçlı, deri ceketli çok tanıdık biriydi. Ahmed'in gözleri sevinçle doldu:

— «Haydar» dedi. İki arkadaş sarmaş dolaş oldular.

Kolkola girdiler, tıpkı eski günlerdeki gibiydiler.

— «Seni çok aradım Haydar.»
— «Ben de seni.. Eşyalarını alırken telaşe ile adresini almadığıma çok üzuldüm.»
— «Neyse artık bundan sonra sık sık görüşürüz.»

— «Tabii.»
hmet arkadaşının elinde sallayıp durduğu düdüğe bakarak:

— «Yoksa o düdüğü sen mi çalmıştın?»

Haydar gülümsedi:

— «Ne zannettindi ya?»

Delikanlımız kahkahalarla güldü.

— «Onlar da polis veya belediye zabıtası geldi

sanıp kaçtılar.

«Doğrusu çok dar zamanımda yetiştin.»

— «Ne zannettin evlat, benim bir adım da Hızır dır daha bilmiyormuydun.»

Ahmet'te ona uydu:

— «Boş kafanı bizimle doldurmaya»

— «Kısacası.. Seni epeydenberi seyrediyordum. Heriflerin seni hırpalamak üzere olduklarını görünce biraz geriye çekilip sıkıştığım zamanlarda olduğu gibi düdüğüme polisler gibi asıldım.»

— «Hâlâ cin gibisin.»

— «O kadar olsun. Müsaadenle boşuna mı çin-gene olmuşuz yani?»

— «Çok irileşmişin.»

— «Senin boyun da beni iki parmak geçmiş.»

— «Ha ben seni okulda bir kaç defa aradım yok-tun.. Yoksa...»

Haydar elini boşver gibisinden salladı:

— «Babamıza şarap parası kazanmaktan okula gitmeye elimiz değmiyor artık.»

Ahmet üzölmüştü:

— «Baban bir işe girmedi mi?»

— «O hayatında bir gün bile çalışmamıştır ki şimdi bir işe girsin. Eskiden belalıydı, güçlüydü. Barlarda fedailik yapar ya da haraç alırdı. Artık yaş landığını ve kuvvetten düştüğünü bildiği için bir ka-dın çantası kaçırmaya bile cesaret edemiyor. Ayrıca poliste yüzden fazla sabıka kaydı var. Şimdi bana «Sen hiç babanın oğlu değilsin, adalelerin demir, ba-cakların tazi bacağı gibi tam iş yapma zamanın» di-yor. «Okulu ne yapacaksın? Benden ders al, her nu-marayı öğreteyim sana.» Ben yanaşmayınca «Sen piç misin nesin?» diyor. «Delikanlının gözlerinden yaş-lar süzöldü:

— «Oysa ben namusumla kazanmak, alın terimi yemek istiyorum. Toplum içinde başım dik, alnım açık olsun diyorum.»

Ahmet bu neşeli dünyaya metelik vermeyen ar-kadaşının ağladığına ilk kez tanık oluyordu.

— «Üzölme» dedi. «İstersen anneni de al benim eve yerleşin. Yine eski günlerdeki gibi olalım.»

Haydar arkadaşının yüzüne bakarak:

— «Ben de öyle olmasını isterim ama ne de ol-sa babamdır. Bizsiz aç kalır.. Ne yapacağını şaşırır. Birinin parasını aşırır veya canını yakar, ve bir ton da-yak yer ya da hapse atarlar onu.. aHlbuki ben, onun böyle evde kalarak içtiği şarabın parasını çıkarmak için gece gündüz çalışmaya razıyım.»

Ahmet düşündü, arkadaşına hak verdi. O sırada bir sinemanın önünden geçiyorlardı. Delikanlı, Hay-dara:

— «Gel» dedi. «Çoktan beri film seyrettiğimiz yok. Şu sinemaya girelim haydi.»

Diyerek efkarlı arkadaşını sinemaya soktu.

İki arkadaş, Haydar babasını atlattığı sürece bu-

luşarak geziyor eğleniyor, kurtlarını döküyorlardı. Gene bir akşam Haydar, babasını sızdırmayı başarak arkadaşının evine geldiğinde onu çok düşünceli buldu. Sebebini sorduğunda dostunun kendisini saçma sapan bahanelerle atlatmak isteyişini hemen anladı. Parmağını sağ gözünün altına bastırıp aşağı çekerek:

— «Oğlum» dedi. «Biz kaçın kurrasıyız, bu saf halinle bizi atlatmaya mı kalkıyorsun? Doğruyu söylemezsen ölü yüzümü öp.»

Ahmet düşündü, arkadaşının fikrini almak bakımından da sırrını söylemesi yerinde bir hareket olacaktı.

— «Hani sana bahsetmiş bulduğum ve kenlerine sık sık gitmekte bulunduğum Behzat Amca var ya...»

— «Eeee?»

— «Onun otuz yaşlarında hastalıklı bir kızı var onu benimle evlendirmek istiyorlar.»

— «Ohaaa!»

— «Dün gece evlerine kendilerini ziyarete gitmiştim. Beni kapıdan karşıladılar. Hallerinden, her zamankinden değişik bir ilgiyle bakmalarından hakımda bir şeyler düşündüklerini sezinledim. Hiç konuşmadan beni dikkatle süzüyorlardı. Hayriye teyze, kocasına hadi der gibisinden işaret çakıp dışarı çıkınca Behzat amca odada kimsenin bulunmadığına emin olmak için etrafına şöyle bir göz gezdirdi, bana tatlı tatlı bakarak «Ahmet yavrum» dedi «İnan ben seni kendi evladımışın gibi seviyorum. Bu zamanda senin gibi güvenilir, dürüst, çalışkan gençler çok az. lakin sen, birçok meziyetlerini fakirliğin yüzünden ortaya çıkaramıyorsun, sebze meyva satmakla hiçbir zaman para sahibi olup rahat bir hayat sü-

mezsın. Ben seni büyük bir iş adamı olarak görmek istiyorum. «Adam sözlerinin bende ne gibi bir etki bıraktığını görmek için bir süre gözlerimin içine baktıktan sonra sözlerine devam etti: «İkincisi benim gözümünden bile sakındığım bir kızım var. Bugüne kadar onu kimselere vermedim. Sebebi bunların pek çoğu para avcısıydı. Bir kısmı da rahatını seven tembel gençlerdi, bazıları da meleğimin hassas ruhunu, ince zevklerini anlayacak meziyete malik değillerdi. Uzun lafın kisası sen de münasip görürsen kızım, gözümün nuru Pakize'yi seninle baş göz etmeyi murat ediyoruz. Ne dersin buna» Ben çok şaşırmıştım. Pakize'nin buzlu camın arkasında görülen cılız zayıf gölgesine baktım, «Valla bilmem ki» diye kekeledim. Adam yine konuştu «Evladım senden hemen cevap istemiyorum. Bir kaç gün düşün, taşın. Kararını bize bildir... Benim bir ayağım çukurda, sen bu evde oturup bizimle kalırsan ben de torunlarımla oynayıp vakit geçirirsem gözüm açık gitmez. Bütün malımı mülkümü sana bağışlarım. İster han yaptır ister mağaza aç.. Gerçi Pakize senden yaşça büyüktür ama bunun hiç önemi yok. Peygamber efendimiz bile kendisinden yaşça büyük bir hatun almıştı. Sonra kızımın küçük bir rahatsızlığı var doktorlar bu rahatsızlığın mesut bir yuva kurmasıyla derhal geçeceğini söylüyorlar, kızımın aklını yokladım seninle olacak bir izdivaca razı. Bak oğlum gel bu nimeti tepme birkaç kuruş kazanmak için sokak sokak dolaşmaktan halâs ol..»

Haydar merakla:

— «Peki sen ne cevap verdin?» diye atıldı:

Ahmet, arkadaşına gücenmiş gibi bir tavırla baktı:

— «Böyle bir şeye imkan var mı? Fakat hemen

red cevabı vermek, bu iyi insanlara karşı ayıp ve haksızlık olacağı için «Biraz düşünüyüm diye cevap verdim. Yüzümün aldığı hal düşüncemi açığa vurmuş olmalı ki Behzat beyin suratı asılmıştı. Ben izin istedim kapıdan dışarı çıkıyordum ki Pakizenin bizi dinlediği buzlu camın yakınından bir gürültü duydum. Ben de Behzat amca gibi telaşla koştum, Pakize yere düşmüş çırpınıyor, ağzından köpüklü kan geliyor. Ağlamağa başlayan Hayriye teyze hemen kaşığa bir kumaş parçası geçirip kızının ağzına soktu. Sonunda kızın çırpınması durdu ve derin bir uykuya daldı. Behzat bey başını kaldırdı, yaşlı gözlerini bana dikerek «Evladım dedi» Zavallı kızım bak nasıl azap çekiyor. Ne olur kurtar onu». Ahmedin yüzü üzüntülü bir hal almıştı.

— «Şimdi bu iyi insanlara acıyor, nasıl cevap vereceğimi bilemiyorum.»

Arkadaşı:

— «Sen» dedi. «Dünyanın en büyük aptalısın. Hemen kabul et. Parayı çekip işini yola vurduktan sonra dilediğin gibi gezer, istediğin fıstıklarla düşüp kalkarsın. Sevgili karının arasına yüzünü okşayıp «Nasılsın benim güzel karıcığım» demen yeter ona. Sonra hastalıklıymış belki bir seneden mortu çeker sende istediğinle evlenirsin.

Delikanlı arkadaşına isyan etti:

— «Haydar,» dedi «Beni bir türlü anlayamamışsın. Ben hiç kimseyi aldatamam ikiyezlü de olamam, ayrıca emeğim bulunmayan bir serveti de kabul edemem.

— «Ulan fena mı olur. Bir trikotaj atölyesi açar, gözümüzün tuttuğu yavruları doldururuz, arada bir mincıklar neşemizi buluruz. Elbette beni de müdür falan birşey yaparsın.»

Ahmet arkadaşına ağzını açacaktı ki kalın ve peltek bir ses duyuldu:

— Bana da her gün on şişe şarap parası vermeyi ihmal etmeyin.

İki delikanlı sıçrayarak sesin geldiği yöne başlarını çevirdiler. Elli yaşlarında esmer, iri yarı gözü kanlı biri odanın kapısına dayanmış sendeleyip duruyordu. Haydar ister istemez:

— «Baba..» dedi.

— «Evet ya. Babanım beni yeni mi tanıyorsun itin oğlu?. Demek her akşam beni uyutup bu piçin evine geliyordun. Bu gün takip ettim seni.. Demek bana lo lo ha.» diyerek yumruğunu sıkıp Haydarların üzerine yürüdü ve çocuğun tepesine indiriyordu ki oğlunun geriye doğru sıçrayarak:

— «Babamsın diye bir şey demiyorum. Üstüme fazla gelme.» Demesi üzerine duraladı, bir an peril peril baktı. Sonra hiç bir şey olmamış gibi yeleğiyle kuşağı arasına soktuğu şarap şişesini çıkarıp kafasına dıktı. Ağzını elinin tersiyle silerken gözleri Ahmed'e dikiliydi:

— «Herif zenginse bu partiyi kaçırma.»

— «Ha! Dur bakım evini bana bir tarif etsene.. Belki benim tanıdığım biridir. Sana bazı nasihatlerim olabilir.

Ahmet, Behzat beyin evini tarif ederken Nuri sanki ayıkmış gibi dinliyordu. Delikanlının sözleri bitince:

— «Hımm» diye söylendi. «Bu iş kolay olur, zorluk çıkaracak kimse yok.»

Sonra sesinin tonunu yükseltti:

— «Beni aranızda görmek istemediğiniz belli.. Lakin ev uzak düşüyor ve oraya kadar gitmeyi gözüm

kesmiyor fakat yakın bir yerde bir meyhane biliyorum bir onluk verecek olursanız..."

Haydar omuz silkti:

— «Kesiğim.»

Babası da olduğu yere çökerek:

— «Ne yapayım demek ki bu akşam da sizinle sohbet etmekle geçecek.» diyince bir an sessizlik oldu, daha sonra Ahmet cebine davranarak bir onluk çıkarıp sarhoşa uzattı. Parayı gören adamın gözleri parlamıştı, Ahmed'e

— «Sen» dedi. «Akıllı bir çocuğa benziyorsun.»

Adam sağa sol yalpa vurarak dışarı çıktıktan sonra Haydar arkadaşına:

— «Keşke» dedi «Ona para vermeseydin, bundan sonra sana askıntı olup canını sıkabilir.»

Ahmet:

— «Zıyanı yok dedi «Arasıra şarap parası veririz gelirse..»

Eski bir İstanbul evinin oturma odasında oturan iki kadından esmer olanı, bir elini çenesine dayamış, karşısında ki sarışın arkadaşına önü mosmor, kapakları ağlamaktan şişmiş gözleriyle arasına bakarak hıçkırıyordu. Dışarda parlak bir güneş, cıvı, cıvı bir yaşantı vardı, oysa içerse sonbahar rüzgarları esiyor gibiydi. Ve bu kadınlarda bu rüzgara tutulmuş kuru güz yapraklardı sanki. Sarışın olanı gerçekten üzgün olduğunu belirtir sesle:

— «Pakize» dedi. «Daha herşey bitti sayılmaz.»

Esmer kadın elemli gözlerini arkadaşına dikti, kederi yüzündeki çizgileri büsbütün derinleştirmiş gibiydi.

— «Nasıl bitti sayılmaz. Mektubunda böyle bir şeyi asla kabul edemiyeceğini yazıyor.»

— «Nerede mektup?» Pakize cebinden dörde

katlanmış bir kağıt çıkararak arkadaşına uzattı.»

— «Al sen de oku.

Gülcemal satırları bir solukta okudu:

«Sayın Behzat bey.

Ben basit bir köylü çocuğuyum, ailenize layık bir damat olamam. Ayrıca köyümde bekleyenlerim var. İnşallah köyüme geri döneceğim, buralarda duramam. Çok aşınızı ekmeğinizi yedim, hakkınızı helal edip kusuruma kalmayan ellerinizden öperim.

Ahmet»

Gülcemal mektubu okuduktan sonra gözlerini Pakize'ye dikti:

— 1«Pöh» dedi. Böyle bir sümüklü için ne üzülüyorsun?»

Pakize başını kaldırdı.

— «Cahil olması hiç önemli değil.. Zamanla tam bir beyefendi olabilirdi

Her şeyden önce dürüst bir çocuk. Nitelikleri işlenirse çok erdemli olabilecek bir delikanlı. Ayrıca güzelde...»

Gülcemal hafifçe gülümsedi:

— «Sen anlaşılan bu çocuğa iyice abayı yakmışsın.»

—

Bir kaç dakikalık bir sessizlikten sonra Gülcemal, gözlerinde önemli birşey keşfetmiş olmanın verdiği bir pırıltı ile arkadaşının gözlerine baktı.

— «Sen» dedi «Mutlaka bu çocukla evlenmek istiyormusun?»

Pakize umutla baktı.

— «Bir dümen çevirirsek bu iş pekala olur.»

— «Baban ne zaman Üsküdar'a gidiyor?»

— «Yarın..»

— «Güzel. Şimdi sözlerime iyi kulak ver. Yarın akşam Ahmed'in evine gider, ona babanın çok hasta olduğunu, ölmek üzere bulunduğunu, kendisini son kez görmek istediğini söylersin. Reddetmiyecektir. Oradan doğru eviniz gider, Ahmed'i beklersin, O, e-ve girdiğinde avazın çıktığı kadar bağırır, «hırsız var!» diye imdet istersin. Bu sırada ben tetikte bu-
lunur, babam ve kardeşimin yardımıyla onu yakala-
rız. Karakolda o çok korkacak, kurtuluş çareleri ara-
yacaktır. Bu arada ben, kulağına seninle evlendiği
takdirde davacı olmayacağımızı fısıldayacağım, çare-
siz kabul edecek, ilerde seni anlayacak ve affede-
cektir.»

Bilgece bir plan kurduğundan gururlanan gülce-
mal, düşüncelere dalmış olan arkadaşına gülerek ba-
kıyordu.

Pakize sonunda başını kaldırarak red makamında salladı:

— «Çok bayağıca bir iş bu, kabul edemiyeceğim.»

Buluşundan dolayı gurur duymakta olan Gülce-
mal arkadaşının bu hareketine çok kızdı.

— «Başka çare var mı sersem? Ölünceye kadar evde kal daha iyi, haydi bana müsaade.» Diyerek ayağa kalktı. Bu sırada yeniden hıçkırarak ağlamağa başlamış olan Pakize kapıdan çıkmakta olan arkadaşının peşinden bağırdı.

— «Yalvarırım gitme. Dediğin gibi yapalım.»

Az sonra iki kız aralarında planlarının inceliklerini konuşurlarken Pakize arada bir hıçkırıyor:

— «Ne yapayım herşeyi kendisini sevdiğim için yapacağım.» diyordu.

Biraz önce yanmaya başlamış olan sokak fenerlerinden birinin direğine yaşılanmış olan iriyarı esmer, çengel bıyıklı elli yaşlarında biri saatlerden beri kendisinden otuz metre kadar ötede ki Ahşap iki katlı bir evi gözlüyordu. Beklemekten çok sıkılmış olmalı ki sokakta volta atmağa başladı. Elektrik ışıklarının ulaşamadığı karanlık köşelerde arasıra duruyor, büyük bir dikkatle hep aynı eve bakıyordu. Cebinden saatini çıkarıp baktı «Eh» dedi. «Vakit yaklaşıyor, ihtiyarlar iki saatten önce gelmezler nasıl önce onlar gideli daha bir saat ya oldu ya olmadı, keşke şu kızda evden çıkıp bir komşuyu gitse» demesine kalmadı. Bir takunya sesinin kaldırım taşlarında ki gürültüsünü duydu, başını çevirip, bir kadının hızla savuşmakta olduğunu görünce yüzü güldü. «Bazan şu Allaha inanasım geliyor, keşke başka bir dilekte bulunsaydım.» Az ötede bir evin kapısını çalan kadını gözleriyle takip eden adam alt dudağını ısırarak, başını öne eğdi «Hımm» dedi «Karı da oğlanla aşna fişneye girdi. Meydan da bize kaldı.»

Ahmet kapıyı açtığı anda, Pakize'nin heyecandan dizleri titriyordu. Kendisine şaşkın şaşkın bakan delikanlıya:

— «Şeyy» dedi boğuk bir sesle «Sizi rahatsız etmek istemezdim ama babam çok hasta sizi görmeyi çok istiyordu da. N'olur acele edin.»

Ahmet kızın titreyen bacaklarına baktı, Sesinin boğukluğunun üzüntüden ileri geldiğini sandı. Ölmek üzere olan birinin isteğini yerini getirmemek elbette insanlığa sığmazdı.

— "Pek" dedi, "Hemen geliyorum."

Genç kadın yine yüreği çarpa çarpa evine döndü. Kapıdan içeri girer girmez saçını başını dağıtmağa başladı. Az sonra Ahmet eve girer girmez «İm-

dat» diye bağıracaktı. Gözlerini bir an için yumup a-
çarak bir dua okumağa koyuldu. Fakat ne o? İkinci
kattan ayak sesleri geliyor ve her an biraz daha yak-
laşıyordu. Ahmet kendisinden daha mı önce gelmiş-
ti? Fakat bu olanaksızdı. Bir kaç adım daha attı. So-
kak lambalarının içeri düşen aydınlığında bıyıklı iri-
kıyım birinin az ötesinde olduğunu görünce korku-
dan bir çığlık attı. «İmdat» diye bağırarak merdiven-
lerden aşağı kaçmağa koyuldu. Meçhul kişi onu ya-
kalamak için peşinden hızla geliyordu. Merdivenleri
pek tanımamış olacak ki bir ayağı boşa gelince güm-
bür gümbür aşağı yuvarlandı. Ve kapıda hazır bekle-
yen vefalı komşular adamı apar topar yakalayarak,
düdük çalarak kendisinkilere yaklaşan devriyelere
teslim ettiler. Ahmet üzerini giyinipte dışarı çıkınca
gidiceği evin önünde bir takım gölgeler gördü ve me-
rakla oraya yaklaştı. Pakize yere düşmüş çırpınıyor.
Komşuların hayret dolu bakışları arasında bir polisle
bir bekçi iri kıyım birinin koluna girmişler, götürü-
yorlardı. Sokak lambasının altına geldiklerinde polis,
suçlunun yüzüne dikkat edince:

— «Vay canına!» diye bağırdı. «Ulan yine mi
sen it Nuri.»

Delikanlı «Vay anasını» diye düşündü. «Haydar»-
ın babası bu evi sorup duruyordu geçen gün. Amacı
soymakmış demek.» Evin önünde biriken halk «Hır-
sız evsahiplerinin evde olmadıklarını nereden bilmiş
acaba?», «Zavallı Behzat bey karşidan dönünce kim-
bilir ne kadar üzülecek.» diyorlardı.

Ahmet bu işten hiç bir şey anlamamıştı. Ken-
disine hazırlanan korkunç bir tuzağın garip bir ras-
lantı sonucu boşa çıktığını bilemeyecekti hiç. Kafası-
nı kaşıyarak evine döndü.

Üçoluk köyünde çocuk büyük herkes iş ve uğ-
raşlarını bırakmışlar, bir evden göklere yükselen
alevleri seyrediyorlardı. Bu karışıklık içinde her ka-
fadan bir ses çıkıyordu.

— «Nasıl çıkmış bu yangın la?»

— «Ula Kör İbiş içerde mi yoksa?»

— «Amanın harmanlara çıkramıyaydı çingri.»

Köylü, Ağustos sıcağını büsbütün artırıp ortalı-
ğı cehenneme döndüren bu aleve bir türlü yaklaşa-
mıyordu. İyi yürekli bir kaç kişi elinde uzun sırrıklar
sağa sola koşuşup duruyorlardı ancak.

Ne yapıldıysa da zaten ufacık olan ev bir saatin
içinde yandı, kül oldu. Gözünün birine boz inmiş, in-
cecik bedenli yaşlı bir adam kurtarmayı başardığı
yatağını, yangın yerine yüz adım kadar öteye tortop
koyup üzerine oturmuştu. Gözleri yaşlı, eli çenesin-
de yanık evine dalgın dalgın bakıyordu. Kalın sesli
biri, kendisine seslenince başını çevirdi.

— «İbrahim emmi, ocağın bata, nasıl yaktın evi
biriken gözyaşlarını sildi:

— «Nasıl olduğunu bilemedim ki yavrum. Har-
mandan gelip aşın başına oturdum. Bir iki kaşık çalıp
çalmamıştım ki odaya bir ışık düştü, baktım ki çan-
dı tutuşmuş, şaştım kaldım bu işe. Dışarı çıkıp bak-
tım ki ev yanıyor.»

— «Döndü hala nerde yandı mı yoksa?»

— «Bayaktan avratlar götürüyorlardı ya, bilmem
nereye gitti?»

Muzır biri atıldı:

— «Yansa ne lâzım gelirdi. Hocanın yumasına
da hacet kalmazdı.»

İhtiyar bu münasebetsizi duymamış gibi sözleri-
ne devam ediyordu:

— «Görüyor musun ne yapacağız şimdi? Oğlan
burada olsaydı bir alayman yapar, içine oturttururdu
bizi. Kış vınlayıp, soğuklar düşünce kimlere gidip
ağız egeceğiz.»

Kara Mustafa konuştu:

— «Bir düşmanın, istemezsin var mıydı?»

İhtiyar düşündü:

— «Vallahi yeğenim bilemiyorum kalan. Ben bi-
lererek uçan kuşu bile incitmedim. Kimseye öte git de-
medim ömrü hayatımda. Garip bir iş...»

Köylüleri hep bir ağızdan:

— «Doğru.» dediler.

Murtezanın oğlu Vahit İstanbul toprağı çiğnemiş
bir adamdı, ayağını büyükçe bir taşın üzerine koya-
rak potin bağlarını bağlarken:

— «Ağalar» dedi. «Bu yangınların çoğu ihmallik-
ten olur. İstanbul'da öyle yangınlar olur ki minare
boyundaki evlerin yanışını uzaktan görseniz, dinime
imanıma «Aha cehennem» dersiniz. Çıkan tütünler
ortalığı geceye döndürür, ateş dağlar gibi yükselir.»

Köylüler başlarını sallayarak:

— «Allah Allah» diyorlar. «Cık cık» çekiyorlardı.

Vahit sözlerinin köylüler üzerinde bıraktığı etki-
den gayet memnun olarak sesini daha yükseltti:

— «Bizim köylü kısmısının aklı yufka olur. Tan-
dırı söndürmeden, sobayı karaltmadan evden çıkar.
Sıparın eline kibrit vermeyeyim demez kimse. Har-
mana yakın yere ateş yakar. Ondan sonra da vay yan-
dım düşerya kaç para..»

Sözlerini can kulağı ile dinleyen Kızıl Yusuf atıl-
dı:

— «Ula Vahit» dedi. «Sen tam muhtar olacak a-

damsın. Senin gibi akıllı adam yok buralarda..»
diyordu ki köy muhtarının ateş saçan gözlerle ken-
disine baktığını görünce — Yeni çıkan Alamanya işi-
ne balta vurur korkusuyla — sindi:

— «Akıl dedimse sen muhtarımızdan sonra ikin-
ci gelirsın. Muhtarımız gibi muhtar İstanbul toprakla-
rında bile görülmemiştir.» dedi çıktı işin içinden.

Öte yanda bir damın duvarlarının gölgesinde,
kocakarılar cennetten cehennemden konuşuyorlar,
bir kısmı da ağlayarak dinliyorlardı.

Artık soğumaya yüz tutmuş yangın yerinde gezi-
nen tavuklar gözlerindeki perdeleri dikkatle açıp ka-
payarak yiyecek birşeyler arıyorlardı.

Bütün bu manzaraları geriden seyretmekte olan
kırçıl sakallı bir adamın dudaklarında garip bir tebes-
süm dolaşıyordu. Bir süre sonra bir ağaca bağlamış
olduğu atına atladı. Güneş ışıklarında altın gibi par-
layan firezler üzerinde sürerek çiftliğine geldi. Atını,
ahıra sürdükten sonra evin arkasına dolandı. İşte ara-
dığı oradaydı. Oniki - onüç yaşlarında bir çocuk bir
ağacın gölgesine yan gelip yatmıştı. Yaklaştı:

— «Mustafa Mustafa!» diye seslendi.

Çocuk yüzündeki şapkayı çekerek baktı, gelenin
babası olduğunu görünce derhal ayağa kalktı.

— «Buyur baba.»

Karakadılı, oğluna mavi gözleriyle sert sert bak-
tı bir süre, sonra yüzlerinden öptü.

— «Aferin oğlum. Hiç kimse seni görmemiş..»

Oğlan bir süre düşündü:

— «Baba Kör İbiş sana ne yaptıydı?»

— «Ne yapacaktın?»

— «Hiç.»

— «Sen dediğimi yap, gözümün yağını ye.. sor-
gu sual melâikesi gibi soru sorma..»

Diyerek Mustafanın yanından ayrıldı, Kör İbişin, vaktiyle Zeliha'nın kaçtığını ahaliye haber veren azap olduğunu tabii ki oğluna söyleyemezdi. Oh olmuştu! Geveze düzünün evini yaktırmıştı ya. Şu oğlanı ne iyi etmişti yanına aldığına. Ona yaptıracığı daha çok iş vardı. Eve girdi, kapıda beklemekte olan Esmâ kadına:

— «Avrat» dedi. «Akşama birkaç tavuk kestir, güzel bir de masa donat.» Odaya geçip minderinin üzerine sırtüstü yattı, gözlerini tavana dikti.

«Ah Zelha» diye düşündü. «Kalbime kama soktun, yetmiyormuş gibi kanırdın, kanırdın. Ya sen Tur-na Mustafa avratlar gibi evinde oturtup ağlattın beni. Elim böğrümde kalakaldı, birşey yapamadım ki yü-reğim soğuya.. Eh kalan günleriniz yaklaştı.. Kendi yetiştirmem deli oğlanı başınıza belâ edeyimde gör-rün bakalım.» Evde duramadı, dışarı çıktı, halâ ağaç gölgesinde yatmakta olan Mustafa'ya:

— «Haydi oğlum» dedi. «Evden tabancalarımızı getir, boz tarlaya gidip biraz atış yapalım.»

Akşam Karakadıloğlu odasına sofrayı kurdurmuş, karşısında Kır Hüseyin, yanında Mustafa rakı kadehini bir yudumda boşaltıyor, durmadan kızarmış tavuk, saçta karaciğer ve meyvalardan ibaret meze-sinden atıştırıyordu.

Kır Hüseyin dalkavuk bir tavırla:

— «Ağam» dedi «Maaşallah, peşinden benim di-yen gençler yetişemez.»

Halil ağa «keh keh!» diyerek güldü.

— «Aslan Mustafam da» mı yetişemez? O aslan benim aslanım. Mustafa sen hiç rakı içmedin değil mi? Kalan rakı da içmen lâzım.»

Mustafa «cık» yaptı, gerçi rakının nasıl bir şey ol-

duğunu merak etmiyor değildi ama, babasının yanın-da içki içmek en büyük ayıp değil miydi?

— «İç bakalım! Aslanlar aslan sütü içerler.» Mustafa, Kır Hüseyine baktı, O da iç makamında göz kırpınca Halil ağanın uzatmış olduğu kadehi başına dikti. İçki boğazını yakarak aşağılara inmişti, çocuk sesini çıkarmadı bile.

— «İşte hah şöyle. Isır şu buttan da..»

Kır Hüseyin:

— «Aferin sana ula. Tıpkı baban gibi bir yiğit o-lacaksın. Ah bir de onun gibi akıllı olsan.»

Halil ağa gülererek başını salladı:

— «Ula Kır, bu akıllı lâfını da nereden çıkardın şimdi..»

— «Ağam bunu herkes diyor. Bütün köylüler Ha-lil ağa avukattan avukat, tam mebus olacak adam ya lâkin adaylığını koymuyor deyip duruyorlar.»

— «Böyle diyorlar haa... Demek ki kefereler a-rada sırada da olsa adam kıymeti biliyorlar. Hah hah ha.»

Karakadılının keyfi yerine gelmişti. Belinden on-dörtlük tabancasını çıkardı, namluyu tavana çevirip bastı tetiğe. Kır Hüseyin ondan aşağı kalır mı ? O da usul usul Alaman çıplağını sıyırdı. İlk kez içtiği içki-nin iyice başını döndürdüğü Mustafa da asıldı Smit -vessona. Bir süre sonra tavan delik deşik olmuş, sar-hoşlar mermilerini bitirmişler bet sesleriyle türkü söylemeye koyulmuşlardı. Bir saat kadar sonra silâh seslerine havlayan köpekler de susmuşlar, ay yeni-den sessizliğin çöktüğü köye gülümseyerek dağların üzerinden aşmış ve sarhoşların herbiri bir köşede sı-zıp kalmışlardı.

Mustafa ertesi gün kasabadaydı. Babası ona yüz lira para vermiş, «Bana yarım kilo tütün al, gerisini

de dilediğin gibi harca» demişti. Çarşının bir başından bir başına birkaç kez gidip geldi. Vitrinlerdeki elbiseleri ayakkabıları seyretti. Hayır hiçbirini istemiyordu. En iyisi sebze haline gidip canının çektiği kadar meyva yiyecekti. Bir arsada top oynayan beyaz yüzlü, ciciler biciler giyinmiş kasabalı çocuklara baktı. «Bir kurdun kuzu sürüsüne saldırdığı gibi, üstlerine çullansam acaba kaçını döverim» diye düşündü, fakat karnının çok acıkmış olduğunu hissedince bu fikrinden caydı. Sebze halinden bir kilo yaş üzümle kocaman da bir kavun aldı, oraya yakın bir yerde bulunan taş duvarın üzerine oturdu. Cebinden çıkardığı bir Sivas bıçağı ile kavununu dilimledi. Büyük bir iştahla ağzına burnuna bulaştırarak yemeğe koyuldu. Bu sırada kendi yaşlarında üstü başı yırtık, çelimsiz iki çocuk ona gıptayla bakarak aralarında konuşuyorlardı:

— «Koca kavunu tek başına nasıl yiyecek?... İstese içicik ta bize verir mi?»

— «İstersen bir isteyelim, vermezse vermesin.» Mustafa onları duymuştu, başını kaldırdı:

— «Çekilin başımdan lan! İt oğlu itler!»

İki çocuk, yüzleri kıpkızıl, arkalarını dönmüş gidiyorlardı ki, Mustafa peşlerinden seslendi:

— «Gelin bakayım..»

Heriki çocuk umutla başlarını çevirdiler

— «Size söylüyorum gelin, beraber yiyelim.»

Ürkek adımlarla yaklaştılar.

— «Açın ağzınızı, yumun gözünüzü.»

İki yoksul çocuk ağızlarının önce kavunla mı? Yoksa üzümle mi? doldurulacağını düşünerek gözlerini kapayıp ağızlarını açtılar. Aradan iki saniye geçmemişti ki gözlerini, diş ve dudaklarında duydukları büyük bir acıyla açtılar.

Kavun yiyen oğlanın elinde sivri uçlu kocaman bir taş vardı ve belli ki bu taşla dişlerinin üzerine şiddetle vurmuştu. Her ikisi de acıyla haykırarak yere tükürdüler. Yerde tükürük ve kanların arasında bir kaç ta diş parçası bulunuyordu. Dehşetle karşılardaki zalim oğlana baktılar ve ağlayarak gittiler. Beriki ise bir süre onların haline güldükten sonra yine büyük bir iştahla kavununu yemesine devam etti. Artık karnını doyurmuştu. Yediklerini hazmetmek düşüncesiyle yerinden kalkıp biraz dolaşmak istiyordu ki karşıdan, deminki iki çocuğun, yanlarında, arabacı olduğu elindeki kamçıdan anlaşılan bir adamla, geldiklerini görünce yerinden kalkmadı. Kaçsa adam çok yakına gelmişti. Adamın çok öfkeli olduğu belliydi. Mustafaya ters ters bakarak yanındaki çocuklara «Bu muydu?» diye sordu. Bir eliyle patlamış olan dudaklarını tutmakta olan çocuklardan biri diğer eliyle Mustafa'yı işaret ederek başını «Evet» makamında salladı. Arabacı bir kez de Mustafa'ya sordu:

— «Ulan sen mi kırdın uşakların dişini?»

Mustafa umursamaz bir tavırla karşısındakine bakarak:

— «Ben kırdım, n'olacak?»

Adamın sabrı taşmıştı, cevap yerine kamçısını şaklattı. Kamçı bütün hızıyla Mustafa'nın yüzüne inmiş ve kırmızı bir iz yapmıştı. Arabacı öfkesinden kudurmuştu âdeta. Kamçı havada «civ civ» diye ötüyor köylü çocuğunun rastgele yerine vuruyor, vuruyordu. Oysa Mustafa ellerini yüzüne kapamış «ıhh» bile demiyordu. Bu sırada çevreye büyük bir kalabalık toplanmış, olup, biteni bilmedikleri için karışmadan seyreliyorlardı. Sonunda yaşlı bir kadın dayanamadı, arabacıya yaklaşıp kolundan tuttu:

— «Oğlum,» dedi. «Bacak kadar bir çocuğu böyle kıyasıyla dövmeye utanmıyor musun?»

Arabacı hızlı hızlı soluyarak başını çevirdi:

— «Sen karışma hala,» dedi. Ağızlarını tutmakta olan çocukları göstererek:

— «Bacak kadar çocuk dediğinin yaptığı işi görüyor musun?»

— «Neyse artık, sen de onu çok döğdün.»

Arabacı başını salladı:

— «Peki,» dedi. «Bunlara yaptığını inşallah daha kimseye yapmaz.»

Darbelerin arkasının kesildiğini gören Mustafa ellerini yüzünden çekti, çocukların kolundan tutarak oradan uzaklaşmakta olan arabacıya:

— «Eh herif!» dedi. «Bunu senin yanına komam.»

Arabacı dönüp bir süre baktı, kırbacını hafifçe sallayarak bir an düşündü, kafasını sallayıp yoluna devam etti.

Mustafa arabacının uzaklaşıp, kalabalığın dağılması üzerine acıyan yerlerini oğuşturdu. Öfkesinden boyun damarları kabarmış, sık sık soluyordu. Derhal yerinden kalktı, işte arabacı bir köşeden dönmek üzereydi. Peşinden yürümeğe başladı. Adamı çarşıdan çıkıp bir sokağa saptı, belli ki evine gidiyordu. Çocuk adımlarını hızlandırdı, sessizce arkasından yaklaştı, cep bıçağını bütün gücüyle adamın kaba etlerine sapladı ve tabana kuvvet kaçtı. Adamın acı haykırışı ona derin bir sevinç vermişti. Arabacı acıyla yarasını tutarak yürümeğe çalışırken zavallı çocuklar korkudan ve dehşetten titriyorlardı.

Mustafa çiftliğe geldiğinde soluk soluğa idi. Onu eli yüzü kan ter ve toz içinde gören Halil ağa kendi kendine gülümseyerek «Bizim deli oğlan yine bir halt karıştırmış» diye düşündü ve çocuğa:

— «Nedir bu halin oğlum?» diye sordu. Çocuk

başından geçenleri anlattı. Karakadılı bu işe çok sevinmişti:

— «Aferin oğlum,» dedi. «Hep böyle hiç kimse-den korkmayacaksın, kimseye acımayacaksın. Bu dünyada korktuğunu bilirlerse habire üzerine çullanırlar. Korkmazsan, acımazsan senden kaçarlar.»

Mustafa böylece babalığına pek ısınmış ve tam onun istediği gibi bir evlât olmak yoluna girmişti. Annesi, ağabeyi geçmişin sisli günleri arasına gömülüp kaybolmuşlardı. İlk günlerde ağabey için çok ağlamış, Halil ağaya onu da buraya getirmesi için çok yalvarmıştı. Fakat babalığı, «Onun artık kendisini sevmediğini, unuttuğunu, İstanbul'dan gelmek istemediğini» «Benim Mustafa diye bir kardeşim yok» dediğini sık sık tekrar ederek Mustafa'yı ağabeyinden soğutmaya çalışmış ve onun küçük beynini yıkamakta, geçmişini unutturmakta başarı sağlamıştı.

Çocuğun günleri oldukça monoton geçiyordu çiftlikte.. Sabahtan akşama kadar babasının yanında gemekten, tembel tembel yatmaktan, ırgatlara sataşmaktan, köpek boğuşturmadan ve yiyip içmekten başka işi gücü yoktu. Başkalarına can acıtıcı şakalar yapmaktan büyük bir zevk duyar, fakat kendisine yapılan en ufak bir takılmayı hoşgörü ile karşılamaz, elinde taş deynek ne varsa yapıştırıverirdi karşısındakine. Bu yüzden yaşının küçük olmasına rağmen bütün köylüler ondan çekinirler «İtle dalaşmaktan çalıyı dolaşmak yeğdir» diyerek onunla mesele çıkarmamağa çalışırlardı. Bir öğle üzeri çiftlikte dolaşırken azaplardan biri koşu koşu geldi, Mustafa'nın yanına. Sesi heyecanlıydı:

— «Ağa acele seni istiyor.»

— «Niye istiyor acaba?»

— «Bozo'yu itlere boğdurmuşlar, hayvan can veriyor.»

Mustafa, Bozonun adını duyunca birdenbire değişti. O, Mustafa'nın en çok sevdiği köpeğiydi.

— «Kim boğdurmuş?»

— «Halit'in çobanı..»

Çocuk, yerinden fırladı. Çiftliğin girişinde Halil ağa, Kır Hüseyin, Çoban Rıza bütün vücudu kanlar içinde, can çekişmekte olan köpeğin başında toplanmışlar, gözlerinin kendi ekseni etrafında dönmesini, acı acı ve hafiften ulumasını endişeli bir tavırla seyreliyorlardı.

Köy yerinde, birinin köpeğini öldürmek veya boğdurmak en büyük hakaret sayılırdı. Mustafa derin bir üzüntü ile haykırdı:

— «Bunu onların yanına koyacak mıyız?»

Halil ağanın gözleri parladı, bu oğlanı aldığına ne de iyi yapmıştı. Düşünüp yapamadıklarını tatbik etmek bu oğlana mahsustu. Kır Hüseyin'e göz kırptı ve sonunda artık katılıp kalmış olan köpeğe bakarak:

— «Tabii ki yanlarına bırakmayacağız,» dedi.

Mustafa umutlanmıştı, tabancasını yoklayarak:

— «Öyleyse atımı getirin,» diye bağırdı.

Ağadan işaret almış olan Kır Hüseyin:

— «Haydi Mustafa» dedi. «Ben de geliyorum.»

— «Daha ne duruyoruz öyleyse?»

Birkaç dakika sonra, gelen atlara atlamışlar, köyden dört kilometre kadar uzaklıkta olan İğdelipınara doğru dörtnala gidiyorlardı. İçlerinde büyük bir kin vardı.

On dakika kadar sonra atlarını durdurdukları zaman sevgili itlerini boğdurmuş olan çoban Misto iğde ağaçlarının gölgesinde, abasını başına çekmiş uyuyordu. Kır Hüseyin atından iner inmez çobanın beline şiddetli bir tekme salladı. Çoban bu şiddetli vuruş

karşısında sıçrayarak uyandı. Şaşkın ve korkulu gözleri çevreye bakınırken:

— «Bismillah.. Bismillah» diyordu. Sonunda sersem sersem bakan gözleri Kır Hüseyine takılıp kaldı.

Akabinde sıçrayarak ayağa kalktı:

— «Buyur Hüseyin ağabey.»

Kır Hüseyin dişleri arasından:

— «Buyur ya.. İtoğlu it.»

Çoban ziyaretçilerin amaçlarının kötü olduğunu anlamıştı:

— «Bir kusur mu ettik?» dedi yutkunarak.

Mustafa adamın gırtlığına sarıldı:

— «Daha ne yapacaktın? Lan Bozonun kanının, canının ceremesini sen vermeyecek misin?»

— «Ağalar valla, billâ benim suçum yok.. Rıza size yalan söylemiş...» Demesine kalmadı ki üzerine bir taş, bir yumruk yağmurudur başladı. Zavallı, yamçısını başına bürümeye bile zaman bulamamıştı. Başına göğsüne gelen şiddetli darbelere ancak bir inilti ile karşılık verebiliyordu.

Zorbalar dövmekten yoruldukları vakit çoban bir et ve kemik yığınının oluşan, içinde kuru bir canı kalmış bir insan kalıntısı durumundaydı. Yine de sesi çıktı:

— «Rıza size yalan söylemiş.. Ben buraya davarları yatağa vurmuştum. Rıza davarları Taş değirmenin oraya götürüyordu. bana «Azığında ne var la» dedi... Ben de... «Yağlama ile cücük pilavı var» dedim. «Öyleyse ben de senin yanında davarı yatağa vurayım. Halil ağa gavur gibi.. Adama azık bile vermez, bari seninle karnımı doyurayım da... Kursağıma.. Doğru dürüst birşey girsin» diyerek.. davarı hemen yakınımıza yatağa vurdu. Azığımı onunla paylaşmak üzere açmıştım... Tam.. Yemeğe.. Başlamıştık ki Bo-

zo ile Karabaş boğuşmaya başladılar... Ben ayırmak üzere kalkıyordum ki, Rıza beni zorla oturttarak «Elle-me, boğuşsunlar da seyredelim» dedi. Az sonra Karabaşın, Bozoyu kanlar içinde yere serdiğini görünce doğru çiftliğe yöneldi... Yalanım varsa Allah bana sorsun. Dilerim Allahtan bana yaptığınızı size koma-sın.» dedi ve bu konuşmasıyla büsbütün yorulmuş olan çoban halsizlikten bayıldı. En son cümlesindeki sözler Mustafa'yı çileden çıkarmıştı. Cebinden bıça-ğını çıkardığı gibi baygın çobanın sol böğrüne sapla-dı, çobanın vücudu acı ile kıvrıldı o kadar. Kır Hüseyin bile dehşete düşmüştü:

— «Ne yaptın Mustafa..» diyecek oldu. Çocuğun bir insanınkilere hiç benzemeyen bakışlarını görünce:

— «Haydi gidelim,» dedi. «Kimse görmeden ka-çalım buradan.»

Çobanı ayaklarından tutarak iğdelerin dibindeki çalılıkların arasına sürüklediler. Ve sonra atlarına at-ladıkları gibi dörtnala giden bu zalimleri koyunlar bi-le iri iri açılmış gözleriyle dehşetle seyreliyorlardı.

Halil Ağanın akşam sinirli ve huzursuz olduğu herkesin dikkatini çekiyor, Mustafa'nın çok tuhafına gidiyordu. Öyle ya bugüne bugün Bozo'nun öcünü al-mamışlar mıydı? Kır Hüseyin'in de neşesi kaçtı. Ağa herhalde öldürdükleri çobanın ağası Deli Halit'in ga-zabından kaygulanıyordu. Kır Hüseyin, Karakadılı'nın tesbih çeken parmaklarının titrediğini, kır sakalının ve bıyıklarının düşük olduğunu - keyfi yerinde olduğu zaman iyice tarar uçlarını kıvrırdı - farkedince iyice endişelendi. Gerçi olanları kimse görmemiş ve en ufak bir iz bırakmamışlardı ama gene de, ne olur, ne olmazdı. Halil Ağa bir şeyden tasa duydumu mutlaka gerçekleştirdi.

Saatler ilerleyip, zaman geçtikçe Halil Ağa yavaş-

tan yavaştan yine neşelenmeğe başladı. Tütününün dumanını keyifle havaya savuruyor, Kır Hüseyin'le Mustafa'ya gülerek bakıyordu. Demek ki korktuğu ba-şına gelmeyecekti. Eşikte emre hazır bekleyen karı-sına bağırdı:

— «Kız bir sofraya hazırla hele.. Büyük rakıyı da getir.»

Kır Hüseyin'in yüzünde bir memnuniyet gölgesi dolaştı, demek ki yine cümbüş vardı. Sofra birkaç da-kika içinde donandı, herşey hazırlandı. Halil Ağa bı-yıklarını burduktan, sakalının uçlarına kılav verdikten sonra rakı bardağını kafasına dikiyordu ki, dışardan kalın ve gür bir erkek sesinin:

— «Ulan pezevenk Halil! Neredesin? Çık ortaya.. Çobanın hesabını ver.» diye top gibi patlaması üze-rine bardağı tutan parmakları gevşedi, kadeh elinden düştü. Yüzü bomboz oldu. Yüreğinin çarpıntısı boy-nunda şiddetle kabaran damarlardan belli oluyordu. Sesi bir çocuğunki gibi ince ve zayıf çıktı:

— «Görüyon mu?.. Herif geldi ne yapacağız şim-di?..»

Deli Halit iki el silâh sıktı:

— «Kahpe karılı neredesin lan?»

Halil Ağa iyice çarşafıladı. Bir süre deli gibi oda-nın ortasında dolaştı. Sonra döşemedeki kilimi çekti. Ortaya çıkan tahta kapağı kaldırdı, olanları şaşkınlık-la seyretmekte olan Mustafa ve Kır Hüseyin'e:

— «Lüks lâmbasını söndürüp arkamdan gelin.»

Diğerlerinin, gelmekte kararsız olduklarını görün-ce odanın altındaki gizli bölmeye girerken:

— «Canınız isterse» dedi ve üzerinden kapağı kapattı. Kır Hüseyin kapağın üzerine kilimi yaydıktan sonra ne yapalım der gibisinden Mustafa'ya bakıyor-du. Çocuk hayret ve kızgınlıkla:

— «Babam neden kaçtı?»

— «Halit çok yaman adamdır, gözü kızarsa adamı çeker vurur.» Cevabını verdi. Mustafa bu işe çok hırslanmıştı. Kapiya doğru yürürken, gözleri öfkesinden alev alev yanıyor:

— Allah Allah babam niye böyle korkuyor? Ben onu böyle bilmezdim.» diye sıkıntıdan kahroluyordu. Birdenbire yerinden fırladı, dışarı çıktı.

Halit, ay ışığında bir masal devi gibi iri ve ürkütücü görünüyordu. Mustafa bıçağını iyice sıktı elinde. Birkaç adım daha yaklaştı. Sesini elinden geldiği kadar kalın çıkararak:

— «Ne bağıırıyorsun işte geldim.» diye haykırdı.

Halit çocuğa şöyle bir baktıktan sonra vahşi bir kahkaha attı:

— «Ben de bu cüce kim?» diyordum. «Korkak herif oğulluğunu ne diye gönderdiyse?»

— «Babam hasta. Üstelik çobanın da kellesini tuzlayan benim. Her ne diyorsan bana de..»

Halit kafasını kaşıdı:

— «Var git oğlum, yat yerine, uyu da büyü. Babalığın olacak düzünü de selâm söyle bu seferlik bağışıyorum onu. Bir daha bir halt yedikten sonra avrat gibi köşelere girmesin.» diyordu ki kalçasında bir yanma, bir sızlanma duydu «Vay anam» diye bağırdı. Kalçasını cız diye yakan şeyin ayışığında parlayarak ikinci kez yanına saplanmak üzere olduğunu görünce bu bıçağı tutan eli havada yakalayıp var gücüyle kıvırdı. Ta ki bu incecik bilekten çattı diye bir ses gelinceye dek.

Mustafa acıyla haykırdı. Sesi bir hayvan böğürtüsünü andırıyor ve gecenin sessizliğinde perde perde dağılarak taa uzaklara yayılıyordu. Adam, çocuğun kolunu bıraktı. Mustafa yüzüstü yere uzanmış öğür-

meğe başlamıştı. Halit kalçasını tutarak ağır ağır uzaklaşırken çocuk habire kusuyordu.

Böylece Mustafa'nın bilek kemiği kırılmıştı. Halil Ağa hemen ertesi gün çevrenin en iyi sınıkçısını getirmiş ve çocuğun kolunu sardırtmıştı. Fakat aradan günler, haftalar geçmiş olmasına rağmen kırık kol bir türlü iyileşmiyor, o haşarı, yerinde duramayan genç çocuk günbegün sararıp soluyor, hırçınlaşıyordu.

Sınıkçı, çocuğun kolunu muayene edip, parmaklarının oynamadığını ve mor mor durduğunu görünce bayağı endişelenmişti kontrole geldiği gün. Halbuki Mustafa ondan, kolunun iyi olduğunu söylemesini, sargılarını çözmesini ümitle beklemişti. Adamın suratının azgın olduğunu görünce bir ağıt tutturdu:

— «Kolumu ya iyi et ya da kes de kurtulayım.»

Adam herşeye rağmen çocuğa moral vermek istedi:

— «Üzülme oğlum, kırık tutmuş. Bir haftaya kalmaz açacağım sargıyı..»

— «Yok! Ben bilmiyorum muyum. Hiç iyi olmuyor kolum.»

Sınıkçı Murteza, Halil Ağaya korkulu bir bakış attıktan sonra:

— «Oğlum» dedi. «Çok cılızsızsın. Kolunu tembih ettiğim gibi tutmuyorsun ki iy'ola.»

Bu sırada Halit koltuğunun altında kese kâğıtlarla odaya girdi. Mustafa'ya:

— «Nasıl oldun yeğen,» dedi üzgün üzgün.

Mustafa, kolunu kıran adamı görünce:

Deli Halit başını yana çevirdi:

— «Keşke elim kırılardı da yapmayaydım bu işi.. Lâkin suç sendeydi yeğenim.»

Mustafa doğrulmaya çalışarak bütün gücüyle bağırdı:

— «Bana yeğenim deme! Bir daha bu eve de gelme! Kara canım sağ oldukça bunu yanına koymayacağım.»

Halil Ağa oğluna çıkıştı:

— «Oğlum ayıp ediyorsun. Bak Halit emmin pişman, seni yoklamaya gelmiş..»

Halit Ağa gerçekten derin bir pişmanlık duygusu içindeydi. Yaralı çobanı bir köy sıhhiyesine tedavi ettirmiş, onun her gün biraz daha iyileştiğini gördükçe Halil Ağaya karşı duyduğu öfke yavaş yavaş azalmıştı. Oysa Küçük Mustafa'nın kolunun günden güne fenalaşması iyi yürekli adamın içini engin bir nedaletle doldurmuştu. Kendi kendine «Ulan Halit sen kalan ihtiyarlıyorsun. Adam bir sabinin kolunu kırma ya tenezzül eder miydi hiç? diyor o gün gösterdiği itidalsiz hareketinden dolayı kendi kendini ayıplıyordu. Sonra kırdı rastladığı Halil Ağa ile barışıp onunla içli dışlı dost olmuştu. Arada bir kolunu, koltuğunu meyva ve hediye ile doldurup hasta çocuğu ziyarete gidiyordu. Çocuğun, son ziyaretinde kendisine söylemiş olduğu sözler kendisini hayli üzmüştü.

Halil Ağanın çiftliğinden ağır ağır uzaklaşıyordu ki ev sahibi arkasından bağırdı:

— «Hey Halit! Akşama koyun kestiriyorum haberin olsun.»

Halit Ağa başını «Geleceğim» anlamında salladı.

Ve o günden sonra bir gün Halil Ağa'larda, bir gün kendi evinde ziyaretler devam ediyor ve iki eski düşman her gün biraz daha içli dışlı oluyorlardı. Oysa Mustafa'nın kolu iyi olmak şöyle dursun, her gün biraz daha kötüye gidiyordu. Artık parmaklarını hiç oynatamıyor. Özellikle geceleri yüksek bir ateş bası-

yordu. Sınıklı Murteza'da başarısızlıkla sonuçlanan tedavisinden sıkılıyor olmalı ki her gün bir başka bahane ile hastanın yanına gelmiyordu.

Karın düştüğü gün, hasta çocuk artık kendini kaybetmiş, sayıklayıp duruyordu. Halit Ağa onun inceden, soğuk bir terle örtülü yüzüne, balmumuna benzer yüzüne endişeyle baktı. İncecik damarların kımıldadığı zayıf boynu içinde yüce bir merhamet ve şefkat duygusu uyandırdı. O atak, o delişmen çocuk bu muydu acaba?

— «Halil Ağa» dedi yeni dostuna, «Bu çocuğu tezdenden iletmezsek ölecek herhalde..»

Halil Ağa başını salladı:

— «Murteza'nın iyi edemediği hastaya doktor ne yapar ki...»

Halit Ağa düşüncesinde ısrar etti:

— «Señ gel sözümü dinle, son pişmanlık fayda vermez.»

Karakadıloğlu, çocuğun başına elini koydu, ilk kez farkındaymış gibi:

— «Başı da amma ateşli haa!» dedi.

Halit o zaman ayağa kalktı:

— «Ben varıp traktörü koşayım.»

Halil Ağayla Halit Ağa traktörle dört saatte şehire varmışlar, çocuğu doktora iletmişlerdi. Doktor çocuğu muayene ederken her ikisi de yolda çok üşüyen ellerini radyatörlerin üzerine koyarak ısıtmaya çalışıyorlardı. Sargıları çözen doktor öfkeyle bağırınca her ikisi de kalorifer radyatörlerinden elini çekip hazırol durumuna geçtiler.

— «Allah cezanızı versin! Şimdiye kadar neden getirmediniz? Çocuğun kolu kangren olmuş üstelik buradaki mikrop kanını da zehirliyor.»

Halil Ağa'nın sesi zayıf çıktı:

— «Peki ne olacak şimdi?»

Doktor ters ters baktı:

— «Ne olacak? Kolunu keseceğiz.. Yine de ölebilir.»

Önündeki bir kâğıda birşeyler yazdı, yanındaki hemşireye:

— «Hastayı acil kısmına alın, seruma şu ampullerin hepsini kırın.»

Önde Halil Ağa arkasında arkadaşı kös kös indiler merdivenlerden..

Halit Ağa üzgün üzgün konuştu:

— «Görüyor musun benim yüzümden...»

Karakadıloğlu omuz silkti:

— «İtin haysiyeti ne? Ölürsen ölsün... Herkesin başına belâ olmuştu zaten.»

Bu sözleri işiten Halit Ağa inanmaz bakışlarla arkadaşını süzdü:

— «Öyle deme Halil abi.»

Küçük Mustafa ameliyattan sonra halâ ateşler içindeydi. Yediği serum kırkı bulmuştu. Doktor sık sık yoklayıp muayene ediyor, günlük ilâçlara birtakım eklerde bulunduktan sonra gidiyordu. Oysa Mustafa hep kendindeydi. İğnelerin acısını duyuyor fakat bağırıyordu, doğrulmak istiyor parmağının ucunu bile kıpırdatamıyordu. Neredeydi, ölmüş müydü?.. Belki de ölmüş ve cennetteydi. Çünkü hep annesini, babasını, ağabeyini görüyordu. İşte hep birlikte tarladaydılar. Kendisi destelerin üzerinde oturmuş olgunlaşmış ekinler arasında bıldırcın kovalayan ağabeysinin kendisine kuş tutacağı sevinciyle içi hop hop ediyor, neşeyle cıgıllıklar atıyordu. Ağabeyi eli boş dönünce başlıyordu ağlamağa. Az ötede ekin biçen babası bir oğullarına, bir, içi gülbüz buğday taneleri ile dolu ba-

şaklara bakıyor, alnındaki teri derin bir hazla siliyordu. Anası tahta fıçıları almış ta dey o söğüt ağaçlarının dibindeki kaynaktan su getirmeye gitmişti. Ahmet ona benekli minnacık yumurtalar getirip «Ağlama gâdom, bak sana ne getirdim?» diyince gözlerindeki yaşlar şıp diye diniyordu. Ağabeyi yine «Hiyo hiyo» diye bağırarak buğday desteleri arasına girmekte olan kuşların peşine düşüyordu. Fakat dünya yine karanlık oluyor, bir adam kolunu büküyor, can acısından bar bar bağırıyordu. Annesi neden bir an önce gelmiyor bu kötü düştü öperek uyandırmıyordu onu?...

Kolunda bir batma duyunca birdenbire bağırarak uyandı, gözlerini açtı, doğrulmak istedi. Başı döndü, yeniden yastığa düştü... Neden sonra gözleri karşısındaki hiç görmediği insanları, karşısında elinde iğne ile duran beyazlar içindeki kıızı, gülümsemekle olan bir adamı seçti. Neredeydi? Burnuna gelen bu garip kokular neydi?

Hastasını hayata döndürmeyi başarmış olan doktor gülerek çocuğun başını okşadı:

— «Nasılsın yavrum?»

Mustafa adamı garip garip süzdü:

— «Sen kimsin?»

— «Ben doktorum. Sen de hastaydın yavrum. Bak artık iyileştin.»

Çocuk herşeyi hatırladı, kırık koluna gitti gözleri... Fakat sağ kolunun dirsekten aşağısı yoktu. Bütün gücüyle bağırды, ayağa kalkıp herşeyi dağıtmak, ortalığı birbirine katmak istiyordu lâkin o kadar bitkindi ki.. Gözleri daldı gitti.

— «Ehh deli Halit! Bunu senin yanına koymam,» diye mırıldandı.

Hastahanede babalığının kendisini gelip götür-

ceği günü beklerken, karlı yollardan ağır ağır köylerine gitmekte olan cipin penceresinden dışarısını dalgın nazarlarla seyrederken, evde sobanın karşısında oturup eski kuvvetini bulacağı zamanı beklerken yalnız Halit Ağayı, hep ondan nasıl öç alacağını düşünüyordu.

Aylar geçti, oğlan kendini toparladı. Köy içinde geziniyor, delikanlılara dalaşıyordu. Köylü «Pisliğe basarsan üzerine sıçrar» diye ondan uzak duruyor, bir şey dese alttan alıyordu. Arasına Kır Hüseyin'le ahırda atış talimi yapıyorlardı.

Kır Hüseyin bir gün ona:

— «Ben senin niyetini biliyorum,» dedi. Mustafa'nın kendisine baktığını görünce:

— «Deli Halit'i vurmak istiyorsun değil mi?» diye sözlerine devam etti. Haberin olsun da onu vurursan çok az gün giyersin.. Çünkü yaşın küçük..»

Çocuk sesini çıkarmadan karşıdaki direğe ateş etti, koca direği vuramamıştı. Kır Hüseyin kahkaha larla gülererek:

— «Bu atışla sen onu değil, ikindileyin, gölgesini bile vuramazsın. Halit dev gibi adam elinden tabancayı alır öteki kolunu da kırar.» diyince çocuk tabancayı ona çevrip tetiğe basmıştı. Neyseki çıt diye bir ses geldi tabancadan, içinde kurşun kalmamıştı. Kır Hüseyin yutkunduydu, bütün bedeni terlemişti birdenbire.. Ve:

— «Takıldım sana..» diyebilirdi.

Donuk bir Şubat günüydü. Havaalar oldukça soğuk gidiyordu. Gün öncesi yağın kar erimeden çıkan rüzgâr tipi yapıyordu. Kurtuluş'taki küçük bir evde bavulunu hazırlayan genç üşüyen ellerini gürül gürül ya-

nan sobada arasına ısıtırken çok mutlu görünüyordu.

Siyah kaytan bıyıklarını çevreleyen dudakları, gür ve kıvrak kaşlarının altında ışıldayan iri siyah gözleri hayata gülüyordu. Sandalyeyi sobaya yakın çekerek oturan ondan biraz kısa boylu fakat geniş omuzlu daha esmer olan arkadaşı:

— «Ahmet bu soğukta köye gidilir mi? Hiç olmazsa baharı bekleyemezmiydin?» diyordu.

Ahmet arkadaşına baktı:

— «Burada beş yıl geçirdim, geçirdim ama gel bana sor.. Artık dayanamayacağım. Kendim İstanbul'daydım fakat kalbim, beynim hep köyümdeydi. Düşlerimde hep köyümü görüyordum, dere boyunda dolaşıyor, kuzuların siyah burunlarını okşuyordum...»

— «Peki.. Güller'in de seni bekliyor mu acaba?»

— «Bunda şüphesi mi var? O bir İstanbul kızı değil ki vefasız olsun. Ölürüm de varmam kimseye dedi mi artık kimse el süremez ona.»

Haydar kafasını salladı:

— «Bunca yıl İstanbul'da kaldın ama bu şehrin kazları bile senden uyanıktır. Hem sonra sen bu şehirde güzel güzel yavrular gördün, gözün açıldı artık. Belki de yavuklunu beğenmeyecek, pek pasaklı bulacaksın.»

— «Rica ederim Haydar onun hakkında böyle konuşma.. O, şehirde herkesin kokladığı, fakat hiçbir kokusu bulunmayan yalnız göze güzel görünen salon güllerine benzemez. O bir dağ çiçeğidir. Sarp kayalıklarda yetişen, kimsenin elinin değemeyeceği bir yaban gülü.»

— «Peki peki anladık. Haydi yavuklun halâ kimseye varmamış diyelim. Belki beğeneceksin yine.. Fakat onu da alsan getirsen buraya.. Kutu gibi bir ev tutarız. Mavi köşenin sahibi de seni sevdiğini, istersen

dükkânı sana devredeceğini kaç kere söyledi.. Paran da var..»

— «Ya kardeşim Mustafa.» Cebinden bir mektup çıkararak okumağa başladı:

«Sevgili ağabeyciğim

Mektubunu ve saldığın parayı aldım. Emmim bana kadifeden bir urba kestirdi, bana gözü gibi bakıyor. «Oğullarım bir yana, sen bir yanasın» diyor bu sene dördüncü sınıfa gidiyorum, Emmim gelecek ay bana bir sekko alacak köyde yaramaz bir havadis yoktur. Vücudum sıhhattedir, Emmim gözlerinden, ben gülden nazik ellerinden incitmeden öperim.

Kardeşin Mustafa»

— «Anladık anladık bu herhalde yirminci baskı oldu.. Öyle kaşlarını çatma onu da getir buraya yine okuluna devam etsin. Bizde ayrılmayalım birbirimizden.»

— «Ben köy çocuğuyum, ben yağmurun ıslattığı toprak kokusunu, özledim. Burada ne koyun - kuzu melekesi ne de bir inek böğürtüsü duyuyorum. Altın renkli başaklar, karayağız köylüler gözümün önünde tütüyor hep...»

Bavulundan birkaç kitap çıkardı «Fenni tavukçuluk», «Köyde kooperatif kurmanın faydaları», «Fenni tarım» v.s.

— «Köyümde bütün bunları uygulayacak modern çalışmanın verimi nasıl arttırdığını kanıtlayacağım. Köylümü ilkel çalışmalarından vazgeçirmeğe gayret edeceğim. Gözlerini açacağım onların.»

— Bana kalırsa, burayı özleyeceksin. Yakıcı güneş altında tarlalara ter dökmenin ne kadar güç olduğunu çok çabuk unuttun. Kerpiç bir ev yapıp içini bir düzine çocukla dolduracaksın. Geceleri yorgun argın uyuyakalıp sabahları yine karasapana yapışacaksın.

Yaşantın çalışmak, uyumak, çocuk yapmaktan ibret olacak. Uff elektriği bile bulunmayan bir köyde, eğlencesiz monoton bir hayat çekilir mi hiç?»

— «Çalışıldığı takdirde hepsine kavuşur insan.»

— «İyi iyi köylüler seni rahat, muhtar yapacaklardır. Git ki mühürünü bir an önce al..»

Ahmet arkadaşını kolları arasında sıktı:

— «Haydar seni Mustafa kadar sevdiğimi bilirsin. Sen de gel birlikte çalışalım Allah ne verirse...»

Haydar gülümsedi:

— «Bir köylü güzeli de bana bulursun değil mi? Belki de çifte düğün yaparız.»

Delikanlının gözleri ışıldadı:

— «Neden olmasın?»

— «Yavrucuğum sen bir çingenenin tarlada çalıştığını duydun mu hiç?»

— «Öyleyse sık sık mektuplaşır, araya da görürüz.»

Ellerinde bavullar Haydarpasha garına geldiklerinde delikanlının içi içine sığmıyor, sevinçten yüz kasları seğiriyordu. Soğuktan büzülerek acele acele gidip gelen insanlar, kulaklarının zarını titreten vapur düdükları, elleri ceplerinde bir şeyler satabilmek için avaz avaz bağırarak gezmeye satıcılar, herşey, herkes çok sevimli geliyordu ona.

O muhteşem gar binası İstanbul'a ilk geldiği gün ne kadar ürkütücü ve heybetli görünmüştü ona. O zamanki kuruntusuna için için güldü. Tren sıcak ve kalabalıktı. Neyseki ikinci mevki kompartımanlarından birinde bir kişilik bir yer buldular. Tren acı acı düdükladı. Artık iki arkadaşın ayrılma zamanı gelmişti. Bir an için her ikisi de doluktular. Haydar daha üzgün görünüyordu. Birbirlerine sarılıp yanaklarından öptüler. Tren yavaş yavaş hareket edince Haydar trenden at-

ladı. Birbirlerini gözden kaybedinceye kadar el salladılar.

Tren gittikçe hızlanıp ilerledikçe bu vefakâr arkadaş, candan dost küçüldü küçüldü, sonunda görünmez oldu. Ahmet başını arkaya dayadı. İstanbul'da geçen, acı tatlı günler artık geçmişe karışıyordu. Katar Suadiye'den acı acı düdüğü çalarak ilerlerken delikanlı kompartımandan sahanlığa geçti. Akşam üzerinin soluk aydınlığında yeni yanmış sokak fenerleri uzaktan göz kırparak konuklarını uğurluyor gibiydiler. Alacakaranlıkta birer hayal gibi görünen camiler, minareler, kuleler sanki ona iyi yolculuklar diliyorlardı.

İstanbul'un görüntüsü kayboldu. Lüks villalar, yüce yapılar gözlerinin önünden hızla geçiyorlardı. Üşümüştü de kompartımana döndü. Yolcular şimdiden kestirmeğe başlamışlar, bölmeyi horultuyla dolduruyorlardı. Onları rahatsız etmemeğe çalışarak yerine ilişti, gözlerini yumdu. «Ey güzel İstanbul.. Senden hiç kemlik görmedim, bana baktın, büyüttün, okuttun, para sahibi yaptın, az da olsa değerli dostlar verdin. İşte geldik gidiyoruz, şen olasin Halep şehri derler ya sen de hoşça kalasın ey şehirler incisi.. Elveda İstanbul.» Aylardır hayalini kurduğu köye dönüş sahnesini bir kez daha göz önüne getirdi. Önce emmesinin evine gidip Mustafa'yı görecekti, doyuncaya kadar öpüp sevecekti. Sonra bavuldan ona aldığı defterleri, kalemleri, kitapları, yakası kürklü paltoyu, lâcivert ceketini, siyah potinleri, pantolonları ve diğer aldıklarını dökecekti, sevindirici edecekti oğlanı. Onu tam bir İstanbul çocuğu gibi giyindirecekti. Acaba diğer çocuklara karşı ayıp olur muydu?... İçleri gidecekti çocukcağızların. Fakat onların ağabeyleri de çalışaydılar.

Ya Güller şimdiye yetmiş, tam gelinlik çağına gelmişti. Acaba kendisine «Yolunu gözlemekten,

pencerede beklemekten canım çıktı» diyerek ağlayacak mıydı?

Vakit geceyarısını çoktan geçmişti. Ahmet halâ hayaller kuruyor, sevgilisine kavuşacağı anı düşünerek yüreği heyecanla çarpıyor, heyecanını yatıştırmak için arasıra derin derin soluyordu. Gözkapakları ağırlaşmış, düşünmekten sinirleri zayıflamıştı. «Sevinç ve heyecandan ölebilirim» diye düşündü. «Malihülya bir tohum ektim ama bitmedi, en iyisi uyumaya çalışmak.»

Bir günlük tren yolculuğundan sonra ilçeye gelmiş, geceyi bir otelde geçirdikten sonra sabah erkenden bir jeep tutmuş köye doğru ilerlemeğe başlamıştı. Her yer kardan beyaz bir örtüye bürünmüştü. Ahmet buna rağmen özlediği ve binbir anısının geçtiği bu yerleri tanımak için gözlerini dört açmıştı. Küçük, kerpiç bir kulübeyi görünce gülümsedi. Burası Esnun damı denilen ufak bir bostan eviydi. Bu kulübenin eteklerinde uzanan merada öküzleri otlatırlar, bostanlardan çaldıkları patates, pancarları yaktıkları ateşin korunda pişirirler, büyük bir iştahla aç karınlarını doyururlardı. Tanıdık yerler bir bir geçiyordu gözlerinin önünden.. Araba nihayet köye girdi. Delikanlı başını aşağı eğerek çevreyi daha iyi görmeğe çalışıyordu.. Fakat köy çok köhne göründü gözüne. Siyah dâmlı, çamurla sıvalı, küçücük, eğri, büğrü pencereli, birbirine bitişik yarı yıkık bir sürü ev.

İnsanlarda ne kadar uyuştu. Elleri ceplerinde, omuzları düşük, sert ve soğuk bakışlı miskin insanlar. Sakalları traşsız, kir ve yamadan elbiselerinin rengi bile belli olmayan bu adamlar Ahmet'in haşır neşir olduğu, merhabalarıyla pek sevindiği insanlardı işte. Gücük Molla, Kara Veli, İğdiş Apti, Koca Osman.. Cipe şöyle bir bakıyorlardı o kadar. Yalnız allı

morlu entarili, çoğu kilotsuz, elleri yüzleri pasak içinde, saçları kirden yapış yapış bir sürü çocuk pek nadir gördükleri bu arabanın peşine takılmışlardı. Delikanlı bütün bunları şaşkınlıkta seyretmişti.

Doğrusu köyünü daha başka düşünüyordu. Fakat ne zararı var üç güne kalmaz yine alışırdı.

Kalbi heyecanla çarptı, başını cama yaklaştırarak karşı evin penceresine baktı. Mahir Ağanın evi işte karşısındaydı. Onun bu hareketini gören şoför delikanlının evine geldiklerini sanarak arabayı yavaşlattı. Ahmet:

— «Sür» dedi. «Daha var bizim eve..»

Ahmet, sevgilisini pencerede görmeyi çok isterdi. Belki de zavallı kız yıllardır pencerede onu beklemekten yorulmuş, bir parça dinlenmek için sedire uzanmıştı. En iyisi amcasına inmesiydi. İçinde garip bir ürpertiyle bir kez daha baktı; hayır gözünün nuru sevgilisi camların arkasında yoktu. Yaşlı kadın, kapılarına gayet yakın bir yerde duran jeepe görünce iyice yaklaştı pencereye.. İçinden gayet güzel giyimli bir delikanlının inip kapılarına doğru yürüdüğünü görünce büsbütün dikkat kesildi, sedirde sigarasını fursatmakta olan kocasına dönerek:

— «Heriff! Eve bir hükümet adamı geliyor, kalkta bak.» Adam ağır hareketlerde pencereye yaklaşıp geleni görmek istediğinde genç ziyaretçi içeri girmiş:

— «Emmi!» diyerek boynuna sarılmıştı bile..

Yaşlı adam bir adım geri çekilerek delikanlıya baktı. Kendisine gülerek bakan, bu hayat dolu delikanlıyı tanıyınca morardı, boğuk bir sesle:

— «Ahmet!» diyebilirdi..

Delikanlı gayet coşkun ve sevinçliydi:

— «Benim ya hoşgeldin demiyor musun?»

Adam suskundu.

— «Hoşgeldin» dedi kuru kuru.. Bu sırada koca-

karı da yaklaşıp delikanlının yüzünü iyice incelemişti.

— «Amaa?» dedi. Hayretle. «Essahtan Ahmetmiş. Vıyy biz ona ne diyeceğiz şimdi?»

Ahmet onların bu hallerini gayet normal karşılamıştı. Köylü kısmının elleri gibi yüreği de nasırlı olur, duygularını belli etmezlerdi hiç.

— «Emmi,» dedi. «Çok mu değişmişim ki tanıyamadınız beni?»

Adamın keyfi iyice kaçmıştı:

— «Çok değişmişsin ya.. Şehirlilere dönmüşün.. Bana müsaade gayrı malları samanlayacağım.»

Ahmet artık şaşırılmıştı. Bu kadarı da fazlaydı doğrusu.

Neyse yengesiyle konuşur, biraz sonra Mustafa'yı bulurdu. Yengesinin elini öptükten sonra sedire çöktü:

— «Eee yenge» dedi. «Sizler nasılsınız?»

Kadın hep gözlerini kaçıırıyordu:

— «İyiiz kurban, sen nasılsın?»

— Ben de çok iyiyim... Mustafa nerede?»

Bu sözü duyan kadın yüzüne bir tokat yemiş gibi sarsıldı, delikanlıya kuşkuyla baktı. Fakat aslında saf bir kadındı:

— «Bilmiyor gibi soruyorsun? Halil Ağanın yanında ya..»

Bu da ne demektir? Ahmet kaşlarını çatarak sordu:

— «Hangi Halil Ağanın yanında?»

— «Hangi Halil Ağa olacak? Karakadılı'nın.»

Delikanlı ayağa kalktı:

— «Ne yapıyor orada?»

— «Evlâtılığı oldu onun.»

— «Ne diyorsun yenge? Kaç yıl oldu?»

Kadın umursamaz bir tavırla omuz silkti:

— «Ne bileyim ben belki bir sene oldu.. Belki de daha fazla.»

Ahmet ayakta sallandı, gözlerinin önü kararıyor, düşecek gibi oluyordu.

— «Demek,» dedi «Okuduğu, mektupları, herşey yalan, herşey düzme..»

Sedire düşercesine oturdu, başını elleri arasına aldı:

— «Ne kadar insafsızsınız yenge. Ne kadar kötümüşünüz. Bir emanetimi yadellere verdiniz. Ben de güveniyordum ki... Sanıyordum ki...»

Bir süre cevap bekledi. Başını kaldırdığında baktı odada kendinden başka kimseler yoktu. Sendeleyerek doğruldu, bu evde hiçbir işi yoktu artık.

Bavullarını indirmedeği için cip halâ bekliyordu. Köhne baba ocağından başka gidecek yeri kalmamıştı. Evlerine geldiğinde bavulları indirdi, parasını verip şoförü savdı. İrice bir taşı kaldırıp altına baktı. Dış kapının anahtarı bıraktığı yerdeydi ve paslanmıştı. Anahtarı, paslı kilide güçlükle soktu. Birkaç dakika kadar uğraşmayla ancak açabildi.

Gördüğü manzara göz yaşartıcıydı: Damın bir köşesi çökmüş, sofaya toprak dolmuş, zemin, yer yer karla örtülmüştü. Kargalar, serçeler bir çok yere yuva yapmışlardı. Yıllardan beri rahat oldukları bu yuvalarında ilk kez bir insan görünce huzursuzlaşarak acı acı ötüşmeğe başladılar. Bir kaç daha korkak olmalılar ki, pırr diye uçup damdaki çatlaktan dışarı kaçtılar. Delikanlı yutkundü, başını çevirdi. Neyse ki oturma odalarının durumu biraz daha iyiceydi. Hiç olmazsa dışarıyla irtibatı yoktu. Yıllarca seyrettiği eşyalarının üzerini kalın bir toz bulutu kaplamış, içeri küf kokuyordu.

Birden annesi, babası ve Mustafa canlandı göz-

lerinin önünde. Babası makatta yüzükoyun uyurken, anası Zeynep kadın şuradaki ufak sobalarının dibinde ince sesiyle gayet yavaştan ilâhi söyler, bir taraftan da yün eğirir ya da kendilerine çorap veya kazak örerd. Hemen analarının dizi dibinde de Mustafa'yla «El, ele eperek» oynarlardı.

Delikanlı nemlenen gözlerini sildi. On dakika kadar oturduktan sonra kendi köyünde kendisini çok yalnız hissetti. Derhal harekete geçip Mustafa'yı bulmalı ve ağanın elinden bir an önce almalıydı. Böyle oturup kara kara düşünmek ya da ağlamak hiçbir şeye çare olamazdı. Yalnız önce durumu bir başkasından öğrense iyi olacaktı. Ayağa kalktı «Çoban Mehmet Emminin evine gidip kendisiyle konuşayım» diye düşündü.

Dışarı çıkınca ellerini cebine soktu, paltosunun yakasını kaldırdı. Gözleri hep yerde, hayvan pisliğiyle harmanlanmış karlarda yürümeğe başladı. Köy meydanına gelince birçok meraklı gözün kendisine baktığını hissediyordu ama şu sıkıntılı haliyle onlarla konuşmamak için gözleri yerde gitmeyi yeğ tutuyordu. Şimdilik tanınmamak daha iyiydi.

Fakat çeşme başına yaklaşıncı garip bir önseziyle başını kaldırdı. Sanki biri onu gözlüyordu. Evet genç bir kadın büyük bir dikkatle kendisini süzüyordu. Önce tanıyamadı onu. Fakat gözleri.. Başını yeniden döndürdü. Evet O'ydu. Gözlerinde derin bir acı vardı. Delikanlı büyülenmiş gibiydi. Bakışları kadının gözlerinde çakılı kalmıştı. Ancak kadın kendisini daha önce toparladı. Dolmuş ve taşmakta olan kovalarını kaptığı gibi, hemen yanbaşında büzülüp durmakta olan üç yaşlarında kadar bir kız çocuğunun elinden tuttu. Çabuk adımlarla adeta kaçarcasına yürüdü. Çeşmeye elli metre kadar uzaklıkta olan muhtarın evine girdi.

Delikanlı çok ağır bir yara daha almıştı. Hem de ta can evinden. Her yan yeşil göründü gözüne. Kulakları uğulduyor, kusacak gibi oluyordu. «Gitmiş o.. Başkalarının olmuş» diye inledi. Tamamen yıkılmıştı, yenilmişti kâdere. Ayakları dolaşarak çobanın evine doğru yürüdü. Şu anda bir hayvandan, yaralı bir ceylandan hiçbir farkı yoktu. Onlara has bir içgüdüyle çobanın evine, inine sığınacakmış gibi gidiyordu.

Yürüdükçe pir parça açıldı. Çoban Mehmet'in kapısına vardığında toparlanabilmek için birkaç kez solu-
du. Kapıyı birkaç defa çaldı. İçerden:

— «Kim o?» diyen bir kadın sesi duyulunca:

— «Mehmet emmi evde mi?» diye sordu.

— «Evde.. Sen kimsin?»

— «Ahmet'im ben Ahmet.. Yalnızlardan Ahmet.»

Kadın kapıyı derhal açtı, delikanlıyı bir an süz-
dükten sonra, sevinçle:

— «Vay kurban olduğum hoş geldin, halan gadan
alsın senin,» dedi.

Ahmet'in ellerinden tutarak içeri çekti:

— «Elin, ayağın buz kesilmiş, gel içeriye.»

Mehmet emmi içerde çarığının onarıyordu. Deli-
kanlıyı görünce ayağa kalktı gözleri merakla bakıyor-
du. Bakışları aniden canlandı, yüz hatları gevşedi, ka-
pıya doğru yürüdü çevik adımlarla...

— «Ooo yeğen hoşgeldin,» diyerek kollarını Ah-
met'in boynuna doladı, sarmaş dolaş oldular. Ayrıl-
dıklarında birbirlerinin gözlerinin içine baktılar bir
süre... Daha sonra gözleri doluktu, peşinden Ahmet
hüngür hüngür ağlamağa başladı. Çoban gözyaşlarını
silerek sediri gösterdi:

— «Ee yeğen maşallah dal gibi delikanlı olmu-
şun. N'eyettin İstanbul'da bunca sene. Anlat baka-
lim.»

Odada köy odalarına has tezek ve kül kokusu

vardı. Ahmet gözlerini odanın basit eşyaları, aynen
beş yıl önceki gibi duran alelade eşyaları üzerinde
dolaştırarak:

— «Ne anlatayım emmi,» dedi. «Geldik işte...»

Çoban eski adamdı, halden anlar insandı. Deli-
kanlının çok üzgün olduğunu o saat anlamıştı. Ayakta
bekleyen karısına:

— «Sen biraz ahıra git hele.» Dedikten sonra de-
likanlıya döndü:

— «Ahmet» dedi. «Senin yüreğini daralmış görü-
yorum. Canın burnunda gibi. Hayrola birşey mi oldu?»

Ahmet zaten içini boşaltmak, dertleşmek arzu-
sundaydı.

— «Mustafa'ya canım sıkılıyor dedi. Şu emmimin
ettiği işe bak... Tutmuş ağanın birine evlatlık mı ezap
mı vermiş?.. Oysa ben kardeşimi okuyor biliyor de-
vamlı harçlığını gönderiyor, mektup alıyordum kendi-
sinden. Demek ki onun ağızıyla başkalarına yazdırıyor-
larmış mektubu. Beni aptal yerine koyup, para çekmek
için yaptıkları bir hileymiş bu. Oysa kardeşim bir
bakıma Tanrı emaneti sayılırdı. Üstelik kendi ciğerle-
rinden bir parça idi.»

Çoban Mehmet sardığı tütününü yaktı, dumanı
burnundan çıkarak:

— «Oğul» dedi. Haşa huzurunuzdan o emmin ola-
cak deyyusun dini, donu paradır. Parayla satmış di-
yorlar Halil ağaya. Gerçi evlatlığıymış amma.. Oğlanı
çok tevge, yaramaz yetiştirmiş diyorlar.» Ahmet atıl-
dı.

— «Acaba okula göndermiş mi?» Yaşlı çoban
söylemekten çekiniyormuş gibi bir hal aldı.

— «Okumuş mu? dedim Mehmet emmi.»

— «Herhal mektebe filan göndermemiş Ağa.. La-
kin bol harçlık verip, hiçbir şeyini eksik etmiyormuş.

— «Halil Ağa hangi köyde oturuyor»

— «Üçağı köyünde, Ahmet bir an düşündü.

— «Bana mücade emmi. Bir an önce gideyim Mustafanın yanına.. Alır onu da İstanbul'a götürürüm. Yeni bir düzen kurarız kendimize.»

Yaşlı adam, kalkmak üzere olan delikanlıyı ellerinden yakaladı.

— «Bir çay içirmeden, kahvaltı yaptırmadan imkânı yok bırakmam seni.»

Ahmet otururken:

— «Bari iki satır mektupla durumu yazsaydınız bana.»

— «Ben çok düşündüm ama emmin olacak gavur.» Adresi bende de yok» diyerek savdı başından.. Ben seni temelli geldin sandımdı.»

— «Ben de öyle düşünmüştüm ama.. Feleğin göğü kör olsun bütün dağlarımıza kar yağdırdı.» Çoban bu karları merak etti ama üstelemedi. Bir an süren sessizlikten sonra delikanlı zoraki gülümseyerek:

— «Kusura kalma emmi» dedi. «Başını ağrıttık. Sizler nasılsınız? Maşallah hiç ihtiyarlamamışın..» Durakladı. Merak ettiği şeyi öğrenmek istiyordu.

— «Mahir Emmi nasıl?»

— «Valla onun hiç tadı yok. Sen gittin çektiği sıkıntılardan bir sene de çöktü zavallı.»

— «Hayrola?..»

— «Sen gittikten birkaç gün sonraydı... Güller sararıp solmaya başlamıştı nedense. Avratlar «kıza göz değdi» diyerek yüzerlik tütümüşler. Ne olduysa o zaman olmuş, kızcağız birden bire yere düşmüş, eli yüzü şişmiş, nefes alamıyormuş, canı neredeyse çıkacakmış. Mahir'inin zor yetiştirdik doktora. Doktor «Alerci yapmış yüzerlikler kıza» dedi. Astım hastalığı olmuş kız. Onbeş gün hastanede yatırdı. İğne, ilaç verdi. Kızın elindeki, yüzündeki şişlikler geçti ama.

O gün, bugün döşü tutulur, soluk alamaz, iki adım atımı telef sir kalır oldu. Mahir, kızı doktor doktor gezdirdi. Ocaklardan, türbelere, ziyaretlerden yatırlara götürdü. Hiçbir şey fayda etmedi. Kızdaki yelpik yerli kaya oldu. Kızının halini düşünmekten, uçan kuşlardan medet ummaktan eridi gitti zavallı. Sonunda Abbaş Hoca derler, gayet derin bir hoca var, bir de ona danışalım dedik. Hoca kızı kocaya vermemizi öğütleyince, Mahir de Güller'i öteden beri isteyen eski muhtarın oğlu Hamit'e verdi.

Ahmet olanlara çok üzölmüşü, hıçkırırcasına sordu:

— «Peki şimdi iyi oldu mu kız?»

— «Ne gezer? Allah var Hamit kıza çok iyi bakıyor, ayda bir doktora götürüyor amma kız bu illetten bir türlü yakayı sıyıramadı.»

Ahmet talihine kahrediyordu. Hep aksilikler demek kendisi içindi. Acaba Tanrıya karşı bir günah mı işlemişti ki bunca cefayı vermişti kendisine? Demek ki kız kötü bir hastalığın kurbanı olarak ellerin olmuştu. Demek ki Güller onun tertemiz sevgisine ihanet etmemişti. O da kendisi gibi kötü kaderlerinin kurbanıydı. Sevgileri talihlerinin acı bir cilvesiyle tomurcukken kurumaya mahkum olmuş, goncayken tarumar olmuştu. Herşey bitmişti artık. Bu sevgiyi geçmişin karanlık ve dipsiz derinliklerine gömmekten başka bir şey yapamayacağını düşünüyor, içi kan ağlıyordu..

Güneşli bir kış günü, güçlü bir atın çektiği kızak karlar üzerinde hızla yol alıyordu. Gözleri karlara bakmaktan tamamen kamaşmış olan kızakçı, kızak tepeden inip bir burunu dönünce karşıda görölen siyah bir noktaya gözlerini kırıştırarak bir kez daha baktı ve

Alerci: Alerji kastediliyor.

F.: 14

yanında arpacı kumrusu gibi düşüncelere dalmış olan gence:

— «İşte» dedi. «Üçoluk köyü göründü.»

Delikanlı da karşıya baktı:

— «Evet» dedi. «Biz Halil ağanın çiftliğine gideceğiz.»

Kızak çiftliğin önünde durunca, uzun boylu, tıpkı şehirliler gibi giyinmiş bir delikanlı aşağı indi ve evin önünde durmakta olan üç kişinin yanına doğru yürüdü. Adamlardan ellibeş yaşlarında görünen kırçıl sakallı biri gelenin kılık ve kıyafetinin düzgün olduğunu görünce delikanlıya karşı vardı. Onu tanımadığı bir memur sanarak gülümsedi:

— «Safa geldin Bey» dedi.

Ahmet böyle bir ilgi göreceğini ummamıştı doğrusu.

— «Teşekkür ederim» diyerek elini uzattı. «Kardeşim Mustafa ile görüşmek istiyordum da.»

Halil Ağanın yüzündeki gülümseme derhal kayboldu, karşındakini endişe ve kızgınlıkla süzerek:

— «Mustafa'nın abisi misin sen?» Dedi.

— «Evet.»

— «O artık benim oğlum oldu. Haberin yok mu senin? Abisini falan tanımam.»

Delikanlı yutkundu, ne diyeceğini şaşırdı.

— «Daha ne bekliyorsun? Var işine git.»

Ahmet'in içinde karşısındaki adamın gırtlığını sıkmak arzusu belirdi. Ellerini adama doğru uzattı. Yüz ifadesi korkunçlaşmıştı fakat son anda kendini frenleyebildi. Elleri iki yana düşerek:

— «Peki...» Dedi. «Onu bir defa görebilir miyim?» Bu sırada iki adım geri çekilmiş olan Halil Ağa kekeleyerek:

— «Olur» dedi. «Gör.»

— «Nerede şimdi?»

— «Bilmiyorum iki saat kadar önce çıkmıştıya..»

Geriye dönüp adamlarına göz ederek:

— Siz biliyor musunuz la?

Kır Hüseyin omuz silkti:

— «Ne bileyim? Akşama kadar av peşinde gez. Bazan da gider bir ağılda kalır, üç-beş gün eve gelmez» Yanlarında duran kısa boylu, sakalı bıyığı uzamış bir azap, çipikli gözlerini birkaç kez kırptı.

— «Niye ağa? Az evvel ta dey şu tarafa gittiya» diye onun sözünü keserek eliyie Güney tarafı işaret etti. Etmesine ama Halil Ağa'nın kendisine bakan gözlerindeki öfkeyi görünce bedenini bir titreme aldı. Ahmet birşey söylemeden yanlarından ayrıldı. Kızağa bindi. Kızakçıya çobanın gösterdiği yere gitmesini söyledi.

Karlar üzerinde gerçekten o yöne doğru gitmiş olan bir adamın ayak izleri vardı. Ahmet ayak izlerine baktı. Bu izler bayağı büyük adam ayağına aitti. İçi kaynadı, şu anda bütün kederlerini unutmuş gibi gülümseyerek içinden «Şuna bak kocaman adam olmuş, beni görünce kimbilir nasıl sevinecek» diye geçiriyordu.

Kızak onbeş dakika kadar karlar üstünde kayarak yol aldıktan sonra Ahmet heyecanla doğruldu.

Yüzmetre kadar ötede bir kayanın dibinde başı papaklı bir adam oturuyordu. Delikanlının dudakları seğirip duruyor, gözleri yaşlarla dolu hep papaklıya bakıyordu. Sonunda dayanamadı kızaktan inip koşmağa başladı, bir yandanda:

— «Mustafa!» diye bağıırıyordu:

Papaklı şöyle bir geri dönüp bağırana baktı. Gözleri onda kıpırdamadı bile yerinden. Ahmet yanılmış

olduğunu düşünerek adımlarını yavaşlattı. Heyecanı sönmüş bir halde adama doğru ilerlemesine devam etti. Hiç olmazsa kardeşini görüp görmediğini sorardı. Biraz daha yaklaşıncı kalbi güm güm attı. Gözleri karşısındaki papaklı çocuğun gözlerine takıldı kaldı. Evet kardeşiydi bu ilgisiz genç çocuk...

— «Mustafa!» diye haykırdı. Sesinde derin bir hasret, büyük bir sevinç vardı. Tiftik başlıklı çocuk ayağa kalktı. Kendisine doğru koşan delikanlıya merakla bakıyordu. Onun gelip boynuna sarılması üzerine iyice şaşırdı göğsünden iterek:

— «Kimsin sen?» diye sordu sertçe. Karşısında ki delikanlı onun itmesine aldırmadan kendisini büyük bir sevinçle süzüyor ve:

— «Maşallah kocaman bir delikanlı olmuşsun.» diyordu. Mustafa hırçınlaştı.

— «Sen kimsin? dedim.»

— «Tanımadın mı kerata beni? Ağabeyimim.» Mustafa bir irkildi, dudakları titredi, bir kaç dakikalık sessizlikten sonra:

— «Benim ağabeyim falan yok.» diyerek yeniden sakinleşti.

Ahmet tuhafılaştı:

— «O nasıl söz Mustafa?»

— «Hayatta yalnız bir babam var. O da Halil Ağa.»

— «Çıldırдың mı sen?...»

— «Beni senelerdir aramayan, bana sahip çıkmıyan el ellerine bırakan adam abim olur mu hiç?»

Ahmed'in gözlerinden düşen birkaç damla yaş kar tanelerine karıştı.

— «Yanıyorsun Mustafa, ikimizi de kandırdılar. Ben seni emmimin okuttuğunu sanıyor, devamlı mektup yazıyor, harçlığını salıyordum. Onlarda bana se-

nin ağızla mektup yazıyorlarmış. Ben de senin yazdığını sanarak, okuyor diye seviniyordum. Aldatıldık, kandırıldık kardeşim. Tekrar gözyaşlarını sildi. «Seni bir daha kimsenin eline bırakmıyacağım.»

Mustafa'nın gözleri mahzunlaşır gibi oldu, duygusuz çocuk neredeyse ağlayacaktı ki gözleri bir karaltıya takıldı.

Gözlerinde bir alev belirdi, bakışları yine vahşi bir ifade aldı. Hızlı hızlı soluyarak:

— «Dedimya benim abim falan yok diye. Çek git işine, yoksa karışmam!»

Bu anda Ahmed'in gözleri kardeşinin kolunun yeline takılmıştı. Gözbebekleri dehşetle irileşti. Eliyle kardeşinin sağ kolunun yeline yokladı. Gerçek korkunçtu. Kardeşinin sağ kolunun bilekten aşağısı yoktu. Sesi bir hayvanın ki gibi çıktı:

— «Ne yaptılar sana?»

Berikinin gözü ilerdeki karaltıdaydı. Karşısındaki, kendisini biraz daha oyalayacak olursa aylardır kolladığı fırsatı kaçırarak, geceleri düşlerin de, gördüğü gündüzün planlarını kurduğu öcü suya düşecekti.

— «Sana ne?» diye haykırdı. «Defol başımdan,» Delikanlı ona sıkıca sarılarak:

— «Bir daha bırakmam kardeşim seni.. Gidelim buralardan, bu diyarlar ikimize de yaramaz.» diyor bir yandan da hüngür hüngür ağlıyordu.

Mustafa elini beline attı, tabancayı ağabeyinin ağızına dayadı.

— «Gitmezsen, dinime, imanıma vururum seni.»

Ahmet geri çekildi, gözlerinde derin bir hayret ve ümitsizlik vardı. Israr ederse canından çok sevdiği küçük kardeşinin kendisini vuracağını anlamıştı. Acıların en yücesi yakıyordu içini şimdi. Kızakçıya:

— «Gidelim,» diyebildi.

Kızak ayazın iyice sertleştirmiş olduğu karların üzerinde kayarak giderken Mustata karşısında ki karaltıya bir daha baktı, başını salladı. Çünkü Halit Ağa getirmekte olduğu ot demetinin üzerine oturup bir sigara yakmıştı. Çocuk tabancasını okşadı. Evet az sonra bileğini kırıp kolunun kesilmesine sebep olan adamı öldürecekti. Şu Halil Ağa ne akıllı adamdı. Planı birlikte kurmuşlardı. Burada in, cin yoktu. Adamı vurup doğru köye gidecekti. Halit Ağanın cesedi kimbilir ne zaman bulunurdu. Bu işi yaparsa Halil ağa ona çevrenin en iyi atı olan Kur'u Seyidin atını alacaktı.

Hafiften bir uyku başladı delikanlı da. Bütün bedenini tatlı bir uyuşukluk sarmıştı birdenbire. Kayanın kenarından baktı. Halit Ağa halâ oturuyordu getirdiği otun üstünde. Başını da karların üzerine koydu. Gözleri kendiliğinden yumuluvermişti. Kolları yavaş yavaş yanına düştü.

Uyuyakalan çocuğun yüzünde bir gülümseme belirdi. Çünkü şu anda annesi görünmüş, tatlı olduğu kadar da hüznü bakışlarla kendisine bakıyor ve karlı dağların üzerinde esen bir rüzgarın getirdiği kâh bir iniltiyle kâh bir ağıta benzeyen bir sesle kendisine «Oğlum» diyordu «Ağabeyine neden kötü davrandın, biz seni önce Allah'a, sonra ona teslim etmiştik.. Oysa o seni ne kadar çok severdi.. Hiç iyi yapmadın oğlum.. Koş onu bul, bir daha ayrılmayın birbirinden ki baban ve ben yerimizde rahat yatalım.»

Annesinin gökyüzünde bir gökkuşağı gibi belirmiş olan hayali aniden kaybolmuştu. Mustafa hatasını farketmiş ağlamağa başlamıştı. Bir anda yerden kalkıp ağabeyinin peşinden koşmak, kollarında ağlamak istedi. Fakat derin bir kuyunun içindeydi ve her çırpışında biraz daha derine düşüyordu. Ortalık kapkaranlıktı.. Çevresini bir sürü kurt çevirmiş, uluşup du-

ruyorlardı. Halil ağa ise az ötede kahkahalarla gülüyordu. Başının döndüğünü kuyunun dibine yıkıldığını hissetti. Kurtlar kendisini parçalamak üzere peşpeşe atlıyorlardı.

Gözlerini açtığı da kötü bir düştten uyandığını sanıyordu. Fakat ne? Boğazına kadar gübreye gömülüydü. Karşısındaki musura bir adam oturmuş sigarasını tütürüyordu. İdare lambasının kör ışığında bu adamın Halit ağa olduğunu güç seçebildi. Halit Ağa çocuğun gözlerini açtığını görünce ayağa kalkmış az ötedeki çobanına seslenmişti:

— «Çok şükür! Mustafa kendine geldi. Çay getir biraz içirelim.»

Mustafa söylendi:

— «Ne oldu bana?»

— «Daha ne olacak? Mor kayanın dibinde kalıp donacaktın az daha. İyi ki yolumun üzeriydi... Ot getiriyordum ağıla. Kayanın dibinde bir karaltı gördüm. Baktım sensin.. Damarların durmuştu neredeyse.. Biraz kolunu bacağını oynattıktan sonra sırtıma alıp ağıla getirdim kuruluğa gömdüm. Oğlum sen hiç akıl lanmadın. İnsan bu soğukta, kış gününde dağlarda tek başına gezer mi?»

Mustafa söylenenleri dinledikten sonra, birdenbire silkindi.

Gömülü bulunduğu hayvan gübresinin içinden çıkmak istedi. Halit Ağa telâşla:

— «Ne oluyor Mustafa?» dedi. Çocuk feryat etti:

— «Ağabeyim gidiyor arkasından yetişmem lazım.»

— «Bu gece ohtu, bu soğukta ağıldan dışarı çıkar mı hiç?» Çaresizlik ve yaptığı hatanın acısıyla.

— «Olsun!. Yoksa bir daha bulamam onu.» diye bağırdı.

— «Nereye gidecek ağabeyin köydedir mutlaka. Sabah olsun erkenden gideriz köye.. Halil ağadan bir at alır köyünüze gider ağabeyini bulursun.» Mustafa ses çıkaramadı artık. Sabah olsun ister atlı, ister yaya köylerine yıldırım gibi gidecek bulacaktı ağabeyini..

Baston yutmuş gibi dımdık yürüyen, şık giyimli insan İstiklal caddesinin egzoz dumanlarıyla kirlenmiş havasını hep havada duran burunlarıyla solurlar. Bu insanların yüzünde sahte bir kişilik maskesi, dudaklarında yapmacık bir tebessüm vardır. Rengarenk mağaza vitrinlerinde filimlerde görülebilen giysiler gözünü alır insanın. Akşamları binbir ışık içinde bir vamp güzelidir burası.. Ünlü Beyoğlunu görmek için ağızları bir karış açık sağa, sola bakınan taşralılar ve akşam turu atan üniversitelilere yabancı bir şehirdeymiş gibi bir duygu, çabucak buradan uzaklaşma arzusu verir.

Uykusuz, soluk yüzlü insanların barınağı, nice hıyalcı genç kız ve delikanlıların ümitlerinin yıkılıp, gurur ve onurlarının ayaklar altında çığnendiği yer, olan bu cadde de bir de Çiçek pasajı vardır ki anasının tutumunu kınayan bir evlattır sanki.. Sigara dumanlarının arasında renkli yüzler dostça gülümser insana. Peltekleyen diller en içte espriler yapar burada. İçten kakhahalar çın çın öter isli duvarlarda.. Dün geçmiş, gelecek yoktur, yalnız ve yalnız bu an vardır. En önemli olan da bu değil midir şu kısa ömürde?

İşte bir grup genç, kendinden geçmişcesine a-kardeon çalan kör bir müzisyene tempo tutuyor, çılgınca eğleniyorlar. Herkes neşeli, şen.

Oysa diplerde kuytu bir köşede oturmakta olan

iki delikanlıdan uzun boylu olanı hem içiyor hem ağlıyordu. Arkadaşına:

— «Yaa Haydar!» diyordu. «İşte böyle oldu.»

— «En iyisi bütün bunların üstüne bir çizgi çekip yeniden bir düzen kurup yeniden başlamalısın hayatta.» Ahmet kendisini teselli etmeye uğraşan eski dostuna tuhaf, tuhaf baktı:

— «Kolay mı arkadaş kolay mı? Herşeyi bir çırpıda unutmak, geçmiş defterini dürüp bir köşeye atmak mümkün olur mu? Hayatta yapayalnız kalmak, bütün sevdiklerini unutmak ne kadar güçtür bilir misin?»

— «En iyisi herşeyi zamana bırakacaksın. Zaman herşeyi siler, buruk acılar kalır ancak.»

Delikanlı başını salladı:

— «Unutmak çok zaman ister. O sürede de ben kederimden ölürüm. Fakat bütün kusur benim. Zavalı kardeşim tam bir başbelası olmuş millete.. Daha doğrusu öyle yetiştirmişler. Yaramazlığı bir kolunu da kaybetmesine sebep olmuş. Hıçkırıldı.. «Düşün Dünyada biricik kardeşim, canım, ciğerim az kalsın vuracaktı beni.. Haklı çocuk.. Onu el eline bırakmamalıydım. Her yıl bir kere olsun yoklamalıydım onu, bağrıma basmalı, alıp getirmeliydim buraya.. Ah benim eşek kafam ah..»

— «Senin bunda ne suçun var.. Sen onu okuyor, gayet iyi bakılıyor biliyordun. Bütün suç amcanda.»

— «Boğazını sıkıp öldürmeyi çok düşündüm ama Allahtan korktum.. Yine Tanrı sorsun ondan..»

Bir süre konuşmadılar, birkaç kadeh rakı daha peşpeşe inmişti boğazlarından. Sessizliği ilk bozan Haydar oldu:

— «Peki şimdi ne iş yapmayı düşünüyorsun?»

— «Hiçbir iş.. Hayatta gayem yok ki çalışayım.»

— «Bana kalırsa askere git... Bambaşka bir ya-

şantın olur.. Herşeyi ancak orada unutabilir, yüreğindeki ateşi orada küllendirebilirsin.

Ahmet arkadaşına mahmur, mahmur baktı...

— «Galiba en iyisi öyle yapmak.. İki arkadaş el sıkıştılar. Ahmet yalpalayarak ayağa kalktı:

— «Beni ıssız bir yere götür, bağıra bağıra ağlayayım.»

BÖLÜM ÜÇ

İki yıl kadar sonra, tatlı bir ilkbahar günü, Gelibolu da, saçları traşlı, yanık yüzlü onbeş kadar genç orduvinden aşağı doğru inerlerken sevinçten uçuyor gibi yürüyorlar, bavullarını ahenkle sallıyorlardı. Otobüs yazıhanelerine geldiler. Pek çoğu İstanbul'a bilet aldılar. Çünkü oradan silya gideceklerdi.

Oysa içlerinden biri hiç te arkadaşları gibi neşeli görünmüyordu. Onlara beş adım geriden derin bir gıpta ile bakıyordu. Sonra başını önüne eğdi. Geriye döndü. Adımları onu biraz ötedeki çay bahçelerine doğru götürüyordu. Önündeki çayı dalgın dalgın yudumlarken kendi kendine bir kez daha sordu. «Nereye gidecekti? ne yapacaktı?» Hiç bilmiyordu. Çünkü hayatta hiç kimsesi ve hiç bir ülküsü yoktu. Ne gariptir ki iki yıllık askerliği sırasında çok düşünmüş fakat hiçbir sonuca varamamıştı. İşte elinde valizi ile hayatta yapayalnızdı.. Aşağı yukarı altı aydanberi Haydar'

dan da mektup alamıyordu. Oğlana birşey mi olmuştu acaba? Bu arada yanına arkadaşları gelmiş. sandalyelere çökmüşlerdi. Ahmet bir an için düşüncelerden sıyrıldı. Hepsine çay ısmarladı. Kimi nişanlısından söz ediyor, bazıları anasından, nasıl karşılayacağından dem vuruyorlardı.

Nihayet İstanbul otobüsü geldi. Bütün delikanlılar Ahmet'le vedalaşarak kendilerini sevdiklerine götürerek vasıtaya koştular. Ahmet tek başına kalmıştı... Gözlerinde beliren nemi çevresinde oturan kadınlı erkekli kalabalıktan saklamak için başı hep önüne eğik duruyordu.

Akşam yaklaştı, Güneş tepelerin ardından denize gülümseyip, ona tatlı bir kızılık vererek kayboluyordu. Sahil yolu kalabalıklaştı. Sevgililer, babalar — anneler ve çocuklar herkes el ele bu güzel akşamın tadını çıkarıyorlar ve herkesin yüzünde bir mutluluk okunuyordu. Ahmet artık dayanamadı. Neredeyse isyan ederek bağıracak, etrafını dağıtacak, hüngür hüngür ağlayacaktı. Bereket versin biraz ötede bir yolcu otobüsü durmuş, kapısı açılmış, şoför yardımcısı çocuk «İstanbul.. İstanbul» diye bağıırıyordu. Bavulunu kap-tığı gibi otobüse doğru koştu ve hareket etmek üzere olan arabaya bindi... Hele İstanbul'a gitsindi bakalım. Ondan sonra Tanrı elbette bir yol gösterecek, bu kanatları kırık öksüz kuşa bir yuva yapacaktı...

Ahmet yedi yıl kadar önce İstanbul'a ilk geldiği günlerde kaldığı otele inmiş ve aynı odadan bir yatak ayırtmıştı. Pencereden bakarken hüzünlü hüzünlü gülümsedi.

Yedi yıldan beri pek bir şey değişmemişti. Deniz, uzaklarda görülen rengarenk ışıklar, vapur düdükları, seyyar satıcı gürültüleri hep aynıydı. Hatta otel katibi de.. Yalnız biraz yaşlanmıştı. Delikanlı bir an için ken-

dini İstanbul'a ilk geldiği günlerde sandı.. Kalbi çaresizlikle sıkılı günlerde.. Fakat şimdi kocaman adam olmuştu. Kolları güçlüydü, iri vücudu kuvvetli bacakları üzerinde tüy gibi hafifti. Yine de gerçeğe dönünce irkildi, yüreği daraldı. O günlere dönmek mümkün müydü hiç? Keşke o, eski günlerde olsaydı şimdi.. Doğru köyüne gider bir daha ayrılmazdı oradan.. Kardeşiyle çalışırlar, ayrılmazlardı hiç. Allah onları aç bırakacak değildi ya.. Oysa şimdi kimsesiz ve gayesizdi. Bir sefil, bir berduş olmaması için aklını, fikrini toparlaması gerekiyordu. Herşeye rağmen bir insan olarak çalışması, toplumda iyi bir yer bulması lâzımdı.

Ertesi günler kendini toparlamak için gelişigüzel dolaşıyor, bir iş düşünüyordu. Seyyar satıcılara baktı. İşportacıları tetkik etti. Balıkçıları uzun uzun seyretti. Bu işleri yapamazdı artık.

Ah şimdi Haydar yanında olsaydı. Sıkıntısını dağıtır, birlikte güzel bir iş düşünürlerdi. İstanbul'a geldiğinin ertesinde evlerine gitmiş, ne dostunun, ne de annesi Kadriye kadının izlerine rastlayamamıştı.

Onbin liraya yakın parası vardı ama bu şehirde bu kadarcık parayla ne iş yapılırdı ki.. Birden kafasında bir şimşek çaktı... Üç yıldır Almanya işçi alıyordu ve söylenenlere göre iyi para veriyordu. Tophane-deki iş ve işçi bulma kurumuna gidip sıraya yazılmak için yollandı.

O gün öğleden sonra bir parça huzura kavuşmuş olarak Boğaz vapurlarından birinde sahili seyrediyordu. Değişik bir ülkeye gidecek, çeşitli insanlarla tanışacaktı. Kimbilir kısmetinde neler vardı? Güneş iyice ısıtmıştı. Gölge bir yer bulmak için vapurda dolaşma-ğa başladı.. Herkes bahar güneşinin tatlı sıcaklığına bırakmıştı kendisini. Yaşlılar, işadamları gazete mec-

mua okuyorlar, gençler yüksek sesle günlüklerinden bahsediyorlar, vapuru kahkahalarla çınlatıyorlardı. Bir köşede birkaç madam toplanmışlar, bozuk bir Türkçeyle çene yarıstırıyorlar, kuytu köşelerde sevgililer kafa kafaya vermişler, binbir hülya içinde boğazı seyreliyorlardı. Vapurun her iskeleye yanaşmasında işadamları, gırgırıcı öğrenciler ve diğer yolcular onar yirmişer inince yolcu sayısı azalmış, vapurda sevgililerden ve Ahmet gibi birkaç garibandan başka kimse kalmamıştı. Delikanlı sıkıldı, aşıkları rahatsız edebileceğini düşünerek önüne ilk gelen iskelede indi. Biraz dolaşacak, vapurun dönüşünde tekrar binecekti. Çevresini dalgın bakışlarla seyrederек geziniyordu ki sıcaktan bunaldığını hissetti ve sağ tarafta bulunan parka girdi.

Zaman iş saatlerine uyduğu için parkta aralarında konuşmaya dalmış olan birkaç emekliden, çocukları pusette uyurken veya koşup oynarken kendileri örgü ören annelerden başka kimseler yoktu. Bu sakin ve serin yer çok hoşuna gitmişti. Ulu bir ıhlamur ağacının gölgelediği bir kanepeye oturmak üzereydi ki yirmi metre kadar öteden kadın ve çocuk çığlıkları yükseldi. Dikkatle seslerin geldiği yöne baktı. Aralarında bulunan frenk üzümü ağaççıklarından yapılmış olan çit öteyi görmesine engel oluyordu. Koşarcasına çitin yakınına gitti. Gördüğü manzara karşısında dayanmayıp çevik bir hareketle çitin ötesine atladı. Beş yaşlarında bir çocuğu yere yatırmış, rasgele yerini dişlemekte olan iri yapılı kurt köpeğine bir futbol topuna vurur gibi tekmeyi yaptırdı. Köpek üç metre kadar öteye düştü ve derhal bacakları üzerinde doğruldu. Delikanlıyı kanlı gözleriyle bir an süzdükten sonra bir yay gibi üzerine atıldı ve onun geri çekilmesine fırsat vermeden salyalar akan ağzını baldırına

gömdü. Ahmet bacağını hayvanın dişlerinden kurtarır kurtarmaz yerden bulduğu kocaman bir taşı, kendisini bir kez daha ısırmaya hazırlanan hayvanın başına şiddetle savurdu. Taş yerini bulmuş, köpek beynine yediği darbeye yere yıkılmış ve çırpınmaya başlamıştı. Delikanlı taşı birkaç defa daha hayvanın başına vurdu. Sonunda hayvanın hareketleri, ufak birkaç çırpınmayla tükendi.

Kanter içinde kalmış olan Ahmet küçük çocuğa yaklaştı. Zavallı yerde yüzü koyun, her yanı kan içinde yatıyor, hafif inliyordu. Onu kucağına aldı. Bu sırada köpekten korkarak kaçmış olan yaşlılar, kadın ve çocuklar delikanlının yanına yaklaşmışlar, onu hayranlık ve minnetle süzüyorlardı. İçlerinden yaşlı bir kadın:

— «Erdalım, yavrum nasıl? Allah aşkına söyleyin öldü mü? diye feryat ederek çocuğun üzerine kapınıyor, saçını başını yoluyordu. Ahmet:

— «Merak etme teyzeciğim» dedi. «Yaşıyor. Ve yanındaki kalabalığa dönerek:

— «En yakın hastahane nerede?» dedi ve çocuğu kucağına aldı. Yaşlı bir adam:

— «Ben size göstereyim.. Haydi birlikte gidelim..»

İki saat kadar sonra hastanede çocuğun ve Ahmet'in yaraları pansuman yapılmış ve her ikisine de kuduz aşısı tatbik edilmişti. Çocuğun kendisine geldiğini gören yaşlı kadın durmadan Ahmed'e dua ediyordu. Artık işleri bitmiş, çocuk yine delikanlının kucağında hastaneden dışarı çıkıyorlardı ki dışardan koşarak gelen biri kendilerine çarptı. Ahmet, az kalsın çocukla birlikte yere yuvarlanacaktı. Çarpan adam özer dileyerek:

— «Kusura bakmayın benim çocuğu buraya getir-

mişler.» dedikten sonra hızla yoluna devam ediyordu ki delikanlının hemen arkasında bulunan yaşlı kadını görünce durakladı:

— «Anne» dedi «Erdal?...»

— «Çok şükür yavrum durumu iyi.. Baksana şu delikanlının kucağında...»

Adam tekrar Ahmed'e yaklaştı, çocuğa dikkatle baktı, onun:

— Baba! Beni kocaman bir köpek yiyecekti... Bu amca olmasaydı... Öyle korktum ki.. Kocaman kocaman dişleri vardı,» diye konuşması üzerine yüzü güldü:

— «Çok şükür Allahıma çok şükür» diye söylendi.

Ve peşinden gözyaşları inmeye başladı. Ahmet bir adama baktı, bir çocuğa içinde sonsuz bir huzurla ağır ağır yürümesini sürdürdü. Yirmi gün aşı yapılmak gibi tatsız birşeye katlanacaktı ama bir çocuğun hayatını kurtardığı için çok mutluydu. Arkasından bir sesin:

— «Hey delikanlı! Delikanlı!» diye bağırdığını duyunca dönüp baktı. Bu, çocuğun babasıydı:

— «Teşekkür etmeme fırsat bile vermeden nereye gidiyorsun?»

Ahmet karşısındaki orta boylu, otuzbeş yaşlarında, dökük saçlı adamın derin minnet hisleriyle dolu mavi gözlerine bakarak:

— «Teşekkür etmenizê gerek yok.» dedi.

Adam elini uzattı:

— «Adım Yakup.. Yakup Soyugüzel.»

— «Benimki de Ahmet Yılmaz..»

— «Bu akşam yemeği birlikte yesek. Bir mahzuru yoksa tabii. Rica etsem..»

Delikanlı düşündü, tanımadığı insanları rahatsız eder miydi acaba?

— Çok üzgünüm bayım.. Karşıya geçmem gerekli..»

Yaşlı kadın söze karıştı.

— «Bir yemeğimi yedirmeden dünyada bırakmam seni.» Ve delikanlının koluna girdi.

— «Benim güzel evladım. Bak Hatice teyzen sana neler yapacak gör..»

Ahmed'in kolu kanadı kırılmıştı. İyi biliyordu ki yemeğe gitmezse bu tertemiz insanlar çok üzüleceklerdi.

Akşam yemekten sonra divana oturmuşlardı. Yemek sırasında halinden çok memnun olan Yakup bey, şimdi huzursuz görünüyordu nedense. Ellerini oğuşturuyor, burnuyla, kulağıyla oynuyor, kaçak bakışlarla yemek masasını temizlemekte olan anasına bakıyordu. Sonunda dayanamadı:

— «Anneciğim» dedi. «Bir kadeh rakı içmeme müsaade edersin değil mi?»

Kadın başını çevirdi, küskün nazarlarla oğluna baktı:

— «Bu gün de içmesen almasan olmaz mı?»

Adam yüzü kızarak, Ahmed'e baktı.

— «Oğlumun kurtuluşunu bir kadehçik içkiyle kutiamamada acaba bir sakınca var mı?»

Ahmet dostça gülümsedi:

— «Rica ederim, niçin bir mahzur olsun.»

O zaman Yakup bey ayağa kalktı, dolaptan rakı şişesini çıkarırken:

— «Yalnız bu gece için anneciğim.. Son defa.»

Kadıncağız içini çekti.

— «İnşallah!»

Adam, delikanlıya da ikram etmek istedi. Fakat,

o kabul etmedi. Ahmet sonunda adamcağızın neşesini kaçırmak istemediğinden bir duble içkiyi teyzenin dışarda olduğu bir sırada reddedemedi...

Ahmet, küçük Erdal'ı sevip, onunla meşgul olduğu sırada Yakup ufaktan ufaktan şişenin dibine darıyı ekmiş, hafif tertip kafayı bulmuştu. Delikanlıya:

— «Ahmet» dedi. «Ahmetciğim ne iyi insansın sen.. Ne iş yapıyorsun?»

— «Hiç bir iş yaptığım yok.»

— «Yani??»

— «Askerden yeni döndüm, boştayım şimdilik..»

Gözleri daldı adamın:

— «Beş yıl önceki durumum olsaydı, yanımda çalıştırdım seni..»

— «Hayrola bir şey mi geldi başınıza? Yakup'un gözleri bardakta daldı:

— «O vakitler bir tuğla ocağım vardı. İşlerim fena değildi. Zengin olamıyorsam da rahatça geçinip gidiyorduk. Ta ki hanım rahatstzlanıncaya kadar... Zavallı Melike evlendiğimizden beri çarpıntıdan şikâyet eder, en güzel günlerimizde bile sevinemez, gizli gizli ağlardı. Geceleri yatakta hep ölümden bahseder, elini göğsünün üzerine getirir, yüreğinin atışlarıyla titreyen elimin üzerine elini koyarak «Kalbim bak nasıl çarpıyor.» derdi. «Ölürsem beni çabuk unutacak mısın, bunu çok merak ediyorum? Ben ise boğazıma takılan hıçkırığı güç zaptederek «Korkma sevgilim daha çok yaşayacaksın, birlikte uzun, nice yıllar geçireceğiz.» diye cevap verirdim. Adam sözlerine devam edemedi, dolukmuştu. Gözlerinden akan yaşları eliyle sildi. Ahmed'e:

— «Kusura bakmayın. Bunları ne diye anlatıyorum ki? Sizi sıkmaktan başka birşey yapamıyorum.»

Oldukça duygulanmış olan delikanlı hemen atıldı:

— «Rica ederim anlatın.»

— «Erdal'in doğacağı günü sabırsızlıkla bekliyorduk. Oysa Melike'nin bütün vücudunu şişler kaplamış, zavallı karıcığım yataktan kalkamaz olmuştu. Pek çoğu, bu şişliklerin gebelerin çoğunda görülebildiğini söyleyerek bizi oyaladılar. Günler geçmiş tosun gibi bir oğlum olmuş, fakat Melike'nin şişleri gerileyeceğine artmıştı: Doktorlar onun çocukluğunda geçirmiş olduğu romatizmanın kalbine vurmuş bulunduğunu kalp kapakçılarının bozulmuş olduğunu, tam bir şifa için ilaçla tedavi ile kalbin düzeltilmesinden sonra kalp ameliyatı yapılması gerektiğini söylediler. Bu iş için onbeş bin lira kadar para gerekiyordu. Acı acı bu parayı nereden temin edebileceğimi düşünüyordum. Fakat karıcığımın ameliyatla iyi olacağına inanması ve son derece mutlu görünmesi karşısında işyerimi yirmi bin liraya devrettim. İşsiz kalmıştım ama karımın uğruna ölsem yine umurumda değildi. Ameliyat günü büyük bir sevinç içinde karımın bir kaç gün sonra evimize döneceğini bekliyor, bütün acılarımızın dineceğini düşünüyordum. O gün öğleden sonra sanki dünya başıma yıkıldı, karım ameliyat masasında kalmış, bizi ebediyyen terketmişti. Adam hıçkırdı...

— «Günlerle bir deli gibi gezdim. Çocuğum ve anamın karınlarının aç olduğunu bile unutmuştum... Sonunda bir yere katip olarak aldılar beni... O gün bu gün günlerim böyle geçiyor işte...»

Delikanlı adama çok acımış ve onu çok sevmişti. İyi bir dost bulduğuna seviniyordu.

— «Gerçekten üzücü bir hikâye» diye düşündü.

— ??.....

— «Peki adam işinizi geri size devretmiyor mu?»

— «Geçen gün onunla bu konuda konuştum. Adam bu işi beceremiyor. On bin lira ver, işi vereyim geri» dedi.

— «İyi işte!»

Yakup gülümsedi.

— «İyi ama, bende beş para yok..»

Ahmet bir süre düşünceye daldı, sonunda:

— «Parayı düşünmeyin ben size temin edebilirim.»

— «Doğru mu söylüyorsun?. Yarından tezi yok alırım ocağımı, daha doğrusu ocağımızı... Seninle ortak olur, birlikte çalışırız.

— «Ortak mı?»

— «Neden olmasın?. Uzat şu elini.» İki yeni ortak şiddetle el sıkıştılar.

Yakup beyin işyerinde hızlı bir çalışma vardı. İşçilerden bir kısmı çamur karıyor, bir kısmı kalıplara dolduruyorlardı çamuru. Yakup bey yeni bir ocağı tutuşturduktan sonra büyük bir sevinçle ellerini oğuşturarak:

— «Yan be! Hasret kalmışım dumanına senin.» diye bağıırıyor, neşesini açıkça belli ediyordu.

Ahmet ise düşünceliydi. Bir kilometre kadar ötelerindeki tuğla fabrikasındaydı gözü.. Vızır vızır giren çıkan kamyonlara bakıyordu.

Yakup usta ortağına dürttü:

— «Ne o pek neşeli görünmüyorsun?»

Ahmet tereddüt etti bir süre...

— «Düşünüyorum da çok tuğla yapıp satamazsak işçilerin parasını nasıl ödeyeceğiz? İşimizi çevirmekte güçlük çekmeyecek miyiz?»

Yakup kahkahalarla gülererek dün açtıkları ocağın malı bir tuğlayı eline aldı.

— «Bak dostum.» Dedi. «Kalite arayan müşterilerim bu kadar dayanıklı ve canlı renkli tuğlayı yalnız

benim yapabileceğimi pek iyi bilirler ve neredeyse damrlarlar.»

İçi rahatlayan Ahmet büyük bir şevkle işçilerle birlikte çalışmaya devam etti.

Nitekim onbeş gün kadar sonra, ocağa bir Dodge pikap yaklaştı. İçinden inen kalantor biri dudaklarında içten bir gülümseme Yakup beye yaklaştı.

— «Ooo!... Usta» dedi «Maşallah maşallah yine tezgahı kurmuşsun. Seni ve tuğlalarını çok özlemiştik doğrusu. İşe başladığını duyunca doğru soluğu yanında aldım işte...»

Yakup usta, adamın elini sıkarken sevincini saklayamıyordu...

— «Ne yapalım. Tilki döner dolaşır kürkçü dükkanına gelirmiş misali...»

— «İyi iyi...»

Yakup, Ahmed'i işaret ederek:

— «Bu delikanlı ortağım... Birlikte çalışacağız artık.»

— «Çok güzel çok güzel...»

Ahmet kendisine bakıldığını görünce işi bırakıp iki adamın yanına geldi:

— «Hoşgeldiniz efendim.. Adım Ahmet.»

Adam elini dostça uzattı:

— «Benimki de Nuri Üçleroğlu.»

Hoşbeşten sonra Nuri bey konuya girdi.

— «Elimde acele yapılması gereken iki villa var, bana iki yüz bin kadar tuğla lazım.»

— «Aman abi, o kadar tuğlayı kısa zamanda ben sana nasıl yetiştireyim yüz olsa neyse..»

Adam, Yakup ustanın omuzlarını okşadı.

— «Bana lazım yap işte.. Ha, sana biraz para vereyim işlerin hızlanmasına yardımcı olur.» diyerek cüzdanını çıkardı, on tane binlik uzattı.

Yakup ustanın yüzü gülmüştü.

— «Peki ağabey, elimden geldiği kadar gayret ederim..»

Müteahhit gittikten sonra iki ortak gözgöze geldiler, şanslarının açıldığına inanıyorlardı. Yakup bey işçilere seslendi:

— «Haydi koçlarım, gayret edin yevmiyenize ikişer lira zam yapıyorum.»

İşte böylece Ahmet yeni iş ve muhitinde, geçmişi sıkı bir çalışma ve terle unutmaya çalışıyordu.

Yakup beyle ağabey - kardeş gibi olmuşlardı. Akşamları sahil gazinosuna veya yazlık sinemaya giderek yorgunluk dindirmeye çalışıyorlardı. Günler böylece geçip gitti. Sonbahar yaklaştı. Birkaç ay sonra işler kesilirdi. Ahmet «En iyisi okula devam ederim» diye düşünüyordu. Yakup beyin uygun görmesiyle Akşam Ticaret Lisesine kaydını yaptırdı. İçinde hiç sönmeyen okumak arzusunun yerine getirebileceği için çok derin bir kıvanç duyuyordu.

Tuğla ocağında uzun günlerde ve kızgın güneşin altında, bıkmadan, usanmadan, durmadan çalışan Ahmet okuluna gittiği ilk akşam bir ilkokul öğrencisi kadar heyecanlıydı. Henüz kimselerin bulunmadığı koridarda kapıların üzerini inceleyerek dolaşıyordu. 4C yazılı tabelayı görünce «İşte sınıfım» dedi. Kapıyı hafifçe vurdu. İçerden ses gelmeyince sınıfta kimsenin bulunmadığını düşünerek odaya girdi. Sınıf gerçekten boştu. Orta sıralarda bir yere oturdu. Kitaplarını sıranın gözüne koydu. Dirseklerini çenesine dayadı. Birkaç dakika kadar sonra saçları dökük, gözlüklü otuz kırk yaşlarında bir öğrenci daha geldi sınıfa.. Peşinden genç, yaşlı öğrenciler birer ikişer sükun ederek boş sınıfı doldurmağa başladılar. Pek az bir zaman sonra öğrencilerin birbirleriyle yeni arkadaşlıklar kurması üzerine sınıf gürültüye boğulmuştu. Öğrenci-

ler çok değişik tiplerdeydi başka dünyaların insanlarıydılar. İşte ellilik bir katıp.. İşte yorucu bir eğitimden yeni çıktığı hemen anlaşılan bir assubay ve bıyıkları bile terlememiş ondört yaşlarında bir çocuk. Zil çalınca konuşmalar aniden kesildi. Genç bir öğretmen derse girdi. Bu okulu seçenlerin gayet isabetli ve gerçekçi bir görüşe sahip olduklarını söyledi. Bu asırda bütün ticari işlerin birtakım matematiksel formüllerle dayandığını ve bu okulda da kendilerine bu işin özünün verileceğini anlatıyordu ki kapı vuruldu. Genç öğretmen sözünü bir süre için keserek «Girin» dedi. Herkes yeni arkadaşlarını görmek için başını kapıya döndürmüşlerdi. Gelenin yirmi yaşlarında saçları briyantinli, cıdukça sık giyimli bir delikanlı olduğunu gördüler. Yeni gelen, hiç kimseye bakmadan ağızındaki cikletini çiğnemeye devam ederek yürüdü, gelip Ahmed'in yanına oturdu. Öğretmen susmuş, gözlerini yeni gelene dikmişti. Öğrenci oturunca:

— «Yeni gelen arkadaşım isminiz nedir? diye sordu.

Beriki yerinden doğrulmadan:

— «Vedat Bağcıoğlu». Diye cevap verdi.

— «Lütfen yerinizden kalkınız.»

—?

— «Burasının sınıf, sizin öğrenci olduğunuzu ve burada uymağa zorunlu olduğunuz birtakım kurallar bulunduğunu unutmanızı gerektiğini biliniz.»

Vedat sırtına devam ederek, Ahmed'e göz kırptı,

— «Emredersiniz sayın hocam.» Dedi ve yerine oturdu. Öğretmenin neşesi kaçmıştı. «Evet» diyordu. «Yurt kalkınmasında çok gerekli olan bu bilimle donanmış olarak memleketeye sayısız yararlar sağlayacağınıza şimdiden inanıyorum.»

Ahmet yanında oturan sıra arkadaşını göz ucuyla tetkik etti. Cikletinin halâ ağzında bulunduğu çenesinin hafif hafif oynamasından belliydi. Dersle hiç ilgilenmiyor, sıranın gözünde açtığı çıplak kadın resimleriyle dolu bir mecmuayı dikkatle süzüyor, keyfinden bacaklarını hafifçe sallayarak bütün sırayı titretiyordu. Delikanlı bu yeni arkadaşın her bakımdan kendisinden çok farklı olduğunu düşündü.

Dersin sonuna pek az bir zaman kaldığında Ahmed'in başını tatlı bir uyku sarmış, gözkapakları ağırlaşmıştı. Başını dik tutmak istedi. Fakat ne mümkün! Başı birdenbire tarttı öne... Ahmet sıçrayarak dikeltti kafayı, çok utanmıştı. Bereket versin öğretmen tahtaya birşeyler yazıyordu. Gözbebekleri iyice küçülmüş ve gözkapakları bir kez daha kapanmaya hazırlanıyordu ki böğründe bir dürtü duyunca gözleri faltaşı gibi açılıvermişti. Hemen sağına baktı. Vedat arsız arsız gülüyordu.

— «Bakıyorum da şu dünyada akıllı çok.»

— ?.....

— «Otel parası vermeden uyku çekmek için hiçte fena değil bu okul... Değil mi? Buraya zaten okumak için kimse gelmez. Bazıları senin gibi uyumak için gelir; bazıları da askerlikten kaçıp benim gibi sığınır buraya...»

Ahmet bu sözlerle çok bozulmuştu. Vedat'a sertçe bakıp başını yana çevirdi.

Vedat halâ üsteliyordu:

— «Bozulma aslanım be!. Sadece şaka bizimki. Fakat halden anlarız biz... Elindeki Playboyu uzatarak:

— «Al şunu da biraz gözün, gönlün açılsın» dedi. Ahmet istemiyerek mecmuayı alıp karıştırdı. Gördüğü resimler ona utanma duygusu, bunlara bakmakla gü-

nahkâr olacağı hissi vermişti. Tekrar Vedat'a vererek:

— «Al» Dedi. «Ben böyle şeylerden hoşlanmam.»

Öteki tuhaf tuhaf baktı:

— «Halinden belli zaten..»

Ahmet kızmıştı. Kaşlarını çatarak:

— «Halimde ne varmış ki?..»

Vedat kıkırdayarak:

— «Kusura kalma ama yüzünden mallık akıyor.»

Bütün cinler Ahmet'in beynine çıktılar birdenbire.. Hiddetten beyni zonkluyordu, boğuk bir sesle:

— «Kes sesini!». Dedi. «Saçmalıyorsun.» Bu sırada zil çaldı. Öğretmen ve öğrenciler dışarı çıkmağa başladılar. Ahmet ayağa kalktı. Beriki ise ellerini beline koymuştu. Horozlanmağa devam etti, ses tonu Kasımpaşa külhanilerinininki gibiydi:

— «Ne olacakmış Ulan? ineksin dedikse yalan mı yani?» Dedi ve aniden gard vaziyeti aldı ve şimşek gibi bir yumruk savurdu. Ahmet çevik davranıp başını hızla öne eğmese burnu yamyassı olacaktı. Vedat bir yumruk daha savurdu. O da boşa gitti. Ahmet bu arada rakibinin beline sarıldı, havaya hop kaldırdığı gibi sıranın üzerine serdi. Parmaklarını onun uzun saçlarına takarak başını seri darbelerle sıranın tahtasına vurmağa başladı. Tahta sıra küt küt ötüyordu. Vedat hâlâ uslanmamış, ağıza alınmamış küfürler savuruyordu durmadan.. Ahmet bu kez onun gırtlığına yapıştı. Rakibinin gözleri yuvalarından çıkacakmış gibi oldu. Bütün bedeni çırpınıp duruyordu. Sınıfta olanlar Ahmed'in bileklerini güçlükle hasmının boynundan sökerek:

— «Dur artık kardeşim.» dediler. «Öldüreceksin onu..»

Ahmet hızlı hızlı soluyor, öteki, sıranın üzerinde hareketsiz yatıyordu. Delikanlı bir sigara yaktı.

— «Kusura balmayın arkadaşlar.» dedi. «Sınıfta böyle bir olaya karıştığım için hepinizden özür dile-
rim.» Ve dışarı çıktı. Okula geldiği bu ilk günde arka-
daşlarının kendisi hakkında fena bir izlenime sahip o-
labileceklerini düşünerek içinde bir sıkıntı duyuyordu.

İkinci dersi başlatan zille birlikte içeri giren de-
likanlı, Vedatın sıranın öbür ucuna çeklip, yüzünü kol-
ları arasında sıraya dayamış olduğunu gördü. Derste
not tutarken, göz ucuyla da sıra arkadaşına bakıyordu.
Onun perişan yüzünden, ıslak kirpiklerinden dolayı, i-
çinde bir acıma belirdi. İçinden «Ne yapayım haketti»
diye kendisini teselli etti. Dersten sonra durağa oto-
büs beklemeye gitti. Yaya kaldırımından biraz aşağıda
duruyordu ki bir arabanın kendisini hızla sıyrıp geç-
tiğini gördü.

Arabanın sesini duyup ani bir refleksle biraz ge-
riye çekilmemiş olmasaydı, tamponu bacaklarına ye-
mişti. Yolda kayıp giden son model Chevrolet araba-
nın şoförüne baktı. Uzun saçlı oluşundan dolayı hemen
tanıdı. «Dövdüğüm ne de iyi etmişim onu, elime
sağlık» diye düşündü.

Bu tatsız başlangıca rağmen Ahmet'in okul ya-
şantısı ve dersleri çok iyi gidiyordu. Vedat hâlâ ya-
nında oturuyor, birşeylerle meşgul oluyor, biraz us-
lanmışa benziyordu. Tuğla işleri de iyi gidiyordu. On-
beş gün kadar sonra mevsim dolayısıyla birkaç ay işe
ara vereceklerdi. Bu arada, delikanlı, ev sahiplerine
yük olacağını düşünerek küçük bir ev tutmuştu.

Yakup beylere sık sık gidiyor küçük Erdalı sevi-
yordu ama evinde yatıyor, yemeğini kendisi hazırlı-
yordu. Yine bu akşamda dersten dönmüş, pijamasını
bacaklarına geçirmişti. Nedense içinde bir sıkıntı var-
dı. Pencereye geçti. Yakup beyin evinin ışıkları sön-
müştü. Denizden serin, yosun kokulu bir hava geliyor,

yakınlarda bir yerlerden bir kadın kahkahası duyulu-
yordu. Çok yalnız, ve gayesiz olduğunu düşündü. Bu
akşam evde duramayacaktı. En iyisi Bağdat caddesine
kadar inerek biraz gezinmekti. Nasıl olsa ertesi gün
pazardı.

Vaktin ilerlemiş olmasına, havaların hayli soğu-
muş olmasına karşın kadınlı erkekli gruplar, cici cici
kızlar, fiyakalı oğlanlar Bağdat caddesinde güle konu-
şa tur atıyorlardı. Biraz gezindikten sonra yorulduğunu
hissetti, yalnız oluşundan dolayı bu yer kendisine
sıkıcı gelmişti. Bir pastahaneye girdi. Tenha bir yere
ilişti. Bir portakal suyu ısmarladı. Bardağı kafasına
diktği sırada gözleri köşede bir masada oturan bir
çifte takıldı. Erkeğin gözleri de onun gözlerine rast-
lamıştı. Genç erkek hemen masasına geldi:

— «Ooo.. Hoşgeldin Ahmetciğim. Neden yanı-
ma gelmiyorsun? Haydi kalk bakalım.» diyerek deli-
kanlının kollarına yapıştı.

Ahmet çok şaşırmıştı. Neredeyse yudumladığı
portakal suyu nefes borusuna kaçacakta. Çünkü ken-
disine böylesine teklifsiz davranan genç daha bir ay
önce kadar kavga ettiklerini Vedat'tı. Delikanlı bu tek-
lif karşısında bir an tereddüt etti. Fakat Vedat'ın ma-
sasında ki hanım da gülümseyerek kendisine bakıyor-
du. Madem Vedat olanları unutmuştu, kendisinin de
unutmaması için hiç bir neden yoktu. Gülümseyerek
masasından kalktı:

— «Madem istiyorsun.. Pekalâ.»

Ahmet, Vedat'la birlikte yürüdü. Vedat, Ahmed'in
onun ablası veya yakın akrabası olduğunu sandığı ufak
tefek, esmer, otuz yaşlarında kadar görünen kıızı:

— «Arkadaşım Neslihan» diye tanıttı. Delikanlı
dikkat etti. Kız hep Vedat'ın ağzına bakıyor, hareket-
lerinde konuşmalarında çok dengeli olmağa gayret e-

diyordu. Anlamıştı ki bu kızla Vedat'ın arasında arkadaşlıktan da ötede birşeyler vardı. Kısa bir tanışma merasiminden sonra Vedat'la arkadaşı toplantılardan ya da anılarından söz ediyorlardı. Ahmed'i bu konular hiç açmadığı için delikanlı duvardaki figürleri seyreliyordu. Vedat, arkadaşına bakarak:

— «Burası Ahmed'i pek açmadı. En iyisi bir klübe gidelim bu yeni arkadaşlığımızı orada kutlayalım.»

Dedi ve hesabı ödedikten sonra dışarı çıktılar. Vedat biraz öteye park edilmiş şahane bir Jaguar'ın kapısını açarak dostlarını buyur etti. Araba caddede yıldıırım hızıyla kayarken Ahmet, Vedat'ın ailesinin zenginliğine şaşıyordu. Çünkü bu jaguar, Vedat'ın altında gördüğü üçüncü arabaydı. Bazı zenginlerin en çok iki arabası olurdu.. Oysa bu gencin herhalde otomobil koleksiyonu vardı.

Araba Moda'da sert bir fren gıcirtısıyla durdu.

İndiler, bir klübe girdiler. Vedat, önünde Neslihan arkasında Ahmet olduğu halde salona giden kordorda yürürken teşrifatçılar önünde eğilerek selam veriyorlardı. Delikanlı büyük bir şahsiyet havasına bürünmüş, hafif bir tebessümle selamlara karşılık veriyordu. Ahmet arkadaşının gerçekten çok önemli birinin oğlu olduğuna kanaat getirdi.

Salona girince Ahmet şaşırdı, kaldı. Burası bir rüya alemiydi sanki.. Mavi loş ışıklar altında çiftler birer melek gibiydiler. Orkestranın döktürdüğü şahane müzik ile pist üzerinde kayarcasına dans ediyorlardı. Kemanların ortaya çıkardığı romantik melodi Ahmed'in garip gönlünü büyülemişti adeta..

Köşede bir masaya oturdular, bir garson güç işitilir bir sesle:

— «Ne emredersiniz?» diye sordu.

Vedat:

— «Her zamanki gibi viski.» diye cevap verdi.

Garson, Ahmed'e döndü:

— «Ya siz beyefendi?»

Vedat, delikanlının yerine cevap verdi.

— «Soruyor musun?»

İçkileri geldikten sonra bir solukta kafaya diktiler. Bu arada klüp daha romantikleşmiş, Vedat'la Neslihan iyice birbirlerine sokulmuşlar, delikanlının elleri genç kadının belinden içeri girmişti. Ahmet bu manzarayı gördüğüne utandı, sandalyesini biraz yana çevirerek gözlerini danseden, bir köşede diz dize dudak dudaga vermiş, yaşamın tadını çıkaran çiftler üzerinde dolaştırdı. İçine gam çöktü. Kendisi de gençti. Bütün bu insanlardan hiçbir eksiği yoktu. Fakat herkes gibi eğlenmek onun hakkı değildi. Delikanlı hayata yalnız uğraşmak, didinmek ve sıkıntı çekmek, çalışmak için gelmişti. Alın yazısı böyleydi herhalde. Yalan dünyanın kendisine bu kadar haşın davranmasına sebep yaban, kendisi gibi sert yüzlü, kaderleri hep uğraşı ve amaçsız çalışmakla geçen insanların yaşadığı topraklarda doğmuş olmasından mıydı acaba?

Çatılmış kaşları altından kor gibi yanan iri siyah gözleri, bu dünyanın pek ço' azaklarındaki yanık tenli, asık suratlı, düşük omuzlu insanlar arasındayken sırtında bir dürtü ile bu aleme döndü. Vedat:

— «Ne o Ahmet uyuyor musun?» Diyordu. Delikanlı ister istemez:

— «Yo» dedi. «Etrafı seyreliyorum.»

Vedat Ahmed'in kulağına eğilerek başıyla üç masailerdeki bir masayı işaret etti:

— «Aptal!. Bak, şu afet hep seni kesiyor.»

Ahmet gösterilen yere baktı. Gerçekten çok havalı bir sarışın gözlerini hiç ayırmaksızın kendisine bakıyordu. Ahmed'in kendisine baktığını görünce başını hafifçe eğerek selam verdi. Nasıl olduysa delikanlıda

ona gülümseyerek karşılık verdi. Vedat, delikanlıya.

— «Filmin başlangıcı fena değil. Devam et bakalım.» dedi.

Sarışın, arasıra, yanında oturan altmış yaşlarında kallavî göbekli, kalın enseli cebinin çok şişkin olduğu ilk bakışta belli olan biriyle meşkul oluyordu. Sonra işve dolu bakışları delikanlının iri kara gözlerini buluyor, canlı ve taze yüzünde, güçlü omuzlarında geziyordu. Bir süre sonra kadın sızmak üzere olan adama bir şey söyledi, ayağa kalktı. Fuayeye doğru yürüdü. Giderken gözleri hep Ahmet'inkilerdeydi... Genç kadın dışarı çıkacağı anda delikanlıya «sen de gel» der gibisinden bir işaret yaptı. Vedat:

— «Haydi lan..» Dedi. «İşin iş.. Böyleleri bu kadar kolay ele geçmez...»

Ahmet yerinden kalkmayı düşündü. Fakat gidip kadına ne diyecekti?. Ne konuşacaktı onunla? Böyle-sine nefis bir kadınla ilişki kurmak mükemmel birşey olurdu. Ama şimdiden delikanlının yüreği heyecandan güm güm atıyordu. Üstelik kadın belki de evliydi. Evli bir kadınla ilişki kurmak çok büyük bir günah olmaz mıydı? Yüzü, bütün vücudu ter içinde kalmıştı. Kadının peşinden çıksa bile heyecanından konuşamıyacağı, kadının karşısında bozulacağını düşündü. Hayatta böyle bir şey ilk kez başına geliyordu. Vedat yine çıktı koltuğunun altına.

— «Hadisene ne bekliyorsun?»

Ahmet çıkmaktan caymıştı bile arkadaşına yalan söyledi.

— «Tipim değil...»

Az sonra kadın tekrar içeri girdi. Makyajını tazelemiş olmalı ki çantasını karıştırıyordu. Hafif sol yaparak Ahmed'in bacaklarına değercesine geçti. Kadının bacağının kendi bacağına hafiften temas

etmesiyle delikanlının içi bir tuhaf oldu. Mevzun bacakları, her adım atışında tatlı bir kımıldayışla oynayan kalçası ve arkasından bıraktığı geniz gıcıklayıcı parfüm kokusu oğlanın içini yaktı, peşinden çıkmadığına bin pişman etti. Böyle bir kadının yanında insan dertlerini unuttur, erkek olduğundan dolayı kıvanç duyardı şüphesiz. Bu sırada Neslihan'la dansa kalkmak üzere olan Vedat fısıldadı:

— «Ayağının yanına baksana.»

Delikanlı söylenen yere baktı. Önce bir şey fark edemedi. Dikkatlice bakınca ayağının hemen önünde küçük bir kağıt parçası bulunduğunu gördü. Merakla aldı.

Kocaman harflerle «APTAL» kelimesi yazılmıştı ve altında bir telefon numarası vardı. Ahmet hemen kadına baktı. Sarışın kendisini dargın nazarlarla süzüyordu. Kadın ona bakmaya devam ederek içkisini bir yudumda diledi. Sonra bir sigara yakarak başını danseden çiftlere çevirdi. Yine de delikanlının içi birdenbire büyük bir gurur ve sevinçle dolmuştu. Çünkü böylesine bir kadın kendisini beğenmiş ve telefon numarasını vermişti.

Işıklar yandığında müzikte susmuş, demin çılgıncasına danseden çiftler yorgun argın masalarına dönüyorlardı. Vedat'la Neslihan da masaya çöktüler. Vedat'ın gözleri hep sarışındaydı. Ahmet kadını inceden inceye tetkik etti. Renkli ışıklar altında ki melek değildi. Fon dö, tenle saklamaya çalıştığı kırışıklıklar gözlerinin çevresindeki mor halkalar, hayasızca kahkahası onun sandığı gibi kibar bir kadın olmadığını gösteriyordu. Vedat usulca:

— «Neymiş o kadının sana yazdıkları?»

Ahmet pusulayı uzattı:

Vedat kağıt parçasını okuyunca gülümsedi.

— «Sen nasıl olsa tipim değil diyordun, numara bende kalsın da...»

Arkadaşının bu emrivakisi karşısında Ahmet birşey diyemedi, yutkundu sadece..

Müşteriler birer ikişer dağılırken Vedat cebini karıştırdı. Canı sıkılmış gibi bir hal aldı. Durumu sezen Neslihan sevgilisinin kulağına fısıldadı:

— «Ne oldu? Sevgilim canını sıkın birşey mi var?»

Vedat başını kaşıdı:

— «Yanıma para almayı unutmuşum da acaba bana biraz ödünç para verir misin?»

Genç kadın çantasını açtı.

— «Ne kadar?»

— «Bin lira kafi.»

Neslihan istenen miktarda ki parayı çantasından çıkarıp gizlice delikanlıya verdi. Vedat rahat bir sesle garsonu çağırdı:

— «Garson hesap lütfen.»

Garson birkaç dakika kadar sonra puslayı delikanlının önüne koydu. Ahmet bir an düşündü. Bu şımarık zengin çocukları arasında bir sığıntı durumunda kalmak istemezdi. Vedat'a:

— «Şu pusulayı bana verir misin?» dedi.

Vedat bu teklife çok sevinmiş gibiydi yine de:

— «Olur mu öyle şey sen misafirimizsin.» dedi.

Delikanlı ısrar etti:

— «Rica etsem.» dedi. «Lütfen!»

Vedat:

— «Ayıp oluyor vallahi,» diyerek pusulayı arkadaşına uzattı.

Ahmet hesabı ödeyince cebinden birkaç aylık çalışmasının kazancı kadar bir paranın çıktığını bir an düşündü. Ama yine de içinde bir huzur duyuyordu.

Pazartesi akşamı Ahmet, Vedat'la tekrar görüşeceği için memnundu. Fakat nedense delikanlı o akşam okula gelmedi. Ahmet «Gör ki nerede? Hangi çapkınlıkta gönül eğlendiriyor?» diye düşündü. Belki de dün akşamki sarışını araklamayı başarmıştı. Ahmet «Tipim değil» dediği, sözünden dönemiyecek kadının telefon numarasını arkadaşına verdiği için kendi kendine esef ediyordu.

Ertesi akşam delikanlı arkadaşını daha büyük bir sabırsızlıkla bekledi. Ahmet artık onun bir daha okula gelmeyeceğini düşünüyordu ki Vedat öğretmeninin peşinden içeri girdi. Fakat ne o? Vedat'ın gözlerinden biri gazlı bezle kapatılmış, yüzünün birkaç yerine bant yapıştırılmıştı. Topallıyordu da.. Sıraya gelirlgelmez Ahmet merakla sordu:

— «Geçmiş olsun sana ne oldu böyle?»

Vedat bir süre sustu, sonra başını elleri arasına aldı:

— «Önemli birşey yok. bir kaza.»

Ahmet inanmamıştı:

— «Allah aşkına söyle.. Çok merak ettim.»

— «Madem çok istiyorsun dinle öyleyse.. Kardeşim bu memlekette zengin olmak ta suç. Dün akşam okula geliyordum ki beş kişi birdenbire önüme çıkıp yakama yapıştılar, içlerinden biri elini cebime sokup tersyüz etti. Bütün paramı aldıkları yetmiyormuş gibi dayak atmaya yeltendiler. Eee! Serde delikanlılık var, kolumu kurtarır kurtarmaz en yakınımdayının çenesine bir sağ yapıştırdım. Herif katır tepmiş gibi uçtu havada. Üç beş dişi ondan önce düştü yere. Birinin kasığına bir tekme yerleştirdim herif boğazı kesilen bir dana gibi böğürdü. Diğerleri apansız bindiler tepeme. İşte gördüğün gibi bu hale getirdiler.»

— «Kim olduklarını biliyor musun?»

— «Görsem tanırım.»

— «Dün neden arabaya binmedin?»

— «Hava çok tatlıydı, biraz yürüyeyim,» dedim.

Ders bittikten sonra iki arkadaş birlikte çıktılar, Ahmet:

— «Ne o?» Dedi. «Dün kü olaydan sonra bugün de arabayı getirmedin mi yoksa?»

— «Özellikle getirmedim. Dünkü iş çok koydu bana. Bakalım bugün de karşıma çıkacaklar mı?»

— «Yani onlarla kavga mı edeceksin?»

— «Neden olmasın! Hem bugün beni boş bulamıyacaklar ve ansızın yakalayamayacaklar» diyen Vedat cebinden çıkardığı madeni bir cismin bir noktasına basınca ucundan fırlayan bıçak karanlıkta parladı. Ahmet:

— «Durum madem böyle ben de seninle geliyorum.»

Vedat gülümsedi:

— «Hiç merak etme ben yeterim onlara.»

Delikanlı arkadaşını böyle bir durumda asla yalnız bırakamazdı.

— «Hayır bende geleceğim seninle.»

İki arkadaş sokakta konuşarak ilerlemeğe başladılar. Ahmed'in gözleri hep kıyıda bucaktaydı. Muhtemel bir saldırıya karşı her an tetikteydi. Oysa arkadaşı çok sakindi.

Delikanlı, Vedat'ın soğukkanlılığını takdir etti. Sokaklarda epey yürüdüler. Gelen giden yoktu. Vedat:

— «Belli oldu artık. Nerede o yürek onlarda? Haydi sana hayırlı geceler, bizim ev hemen şu karşıdaki caddede..»

— «Olmaz olmaz. Ben seni evinizin kapısından içeri sokmadan içim rahat etmez.»

Beriki başını kaşıdı.

— «Madem bu kadar istiyorsun, sen bilirsin.»

Yolda vedat düşünceli ve birşeylere sıkılmış gi-

biydi canı. Karşı caddeye elli metre kadar birşey kalmıştı ki bir ses daha doğrusu bir inilti duyuldu.

— «Vedat. Vedat.» Ahmet bu sesi duyan arkadaşının bayağı yerinden sıçradığını gördü. Başını sesin geldiği yöne çevirdi. Karanlık bir köşeden çıkan beyaz perdesülü bir kadın kendilerine doğru geliyordu.

Vedat yanında Ahmed'in bulunduğunu bile unutmuş hızlı adımlarla, koşarcasına yürümeğe başlamıştı. Genç kadın onun peşinde haykırdı:

— «Vedat! Yalvarırım dinle beni N'olur.»

Vedat adımlarını yavaşlattı. Çevresine bakındı. Tam sokak lambasının altındaydılar ve görünürde kimsecikler yoktu.

— «Yine mi sen, başımın belası?»

Genç kız, Ahmed'e kaçamak bir bakış attı.

— «Ne yaptım sana ben? Hani hiç ayrılmayacaktık...»

— «Çeskidendi kızım.» Genç kız hiçkırmağa başladı:

— «Ağabeyimle kavga ettinizse benim ne günahım var?»

— «Bak, suçunu ne güzel söylüyorsun. Git ağabeyine ağla. Ne aptalmışım ben. Ah aptal kafam neredyse evlenecektim seninle.»

— «Yoksa.. Yoksa evlenmeyecek misin benimle? Ya ben.. gururum, hayallerim ne olacak?»

— «Git çöplüklere bak, bitpazarlarında ara. Belki oralarda bulursun.»

Genç kız üzüntüden ayakta sallanıyor, hiçkırıkları bütün bedenini titretiyordu.

— «Çok aldanmışım. Ne kadar bayağıymışın.»

Vedat kızın üzerine yürüdü.

— «Defol dedimya! İyi bir kız olsan bu saatte sokaklarda beklemezsin.»

Genç kız son defa Vedat'ın yüzüne baktı. Artık bakışlarında sevgiden eser yoktu aksine büyük bir kin ve aşağılama okunuyordu. Kız gözden kaybolunca bu işe çok üzülmüş olan Ahmet arkadaşına:

— «Kıza çok fena davrandın. Yıkıldı zavallı..»

Vedat başını elleri arasına aldı:

— «Hiç sorma Ahmet. Ben bu kıza ne ümitlerle bağlanmış, ne hayaller kurmuştum. Aylarca bir deli gibi sevdim onu. Tam babamı onunla evlenmeye ikna etmişim ki tesadüfen duyduğum bir gerçek herşeyi bir anda yıktı. Kahroldum, hırşımdan günlerce ağladım.»

— «Neymiş gerçek.»

— «Bu kız kiralık bir sokak yosmasından başka birşey değilmiş. Önce inanmadım. Fakat gözlerimle görünce..» Vedat başını önüne eğdi, elleriyle gözlerini oğuşturuyordu. Arkadaşına çok acıyan Ahmet, bahtsız delikanlının koluna girdi.

— «Hayret o kadar da masum bir yüzü vardı ki. Bereket versin zamanında iç yüzünü öğrenmişin de..»

Vedat üst üste birkaç kez hıçkırdı:

— «Bu gece canım delicesine içmek istiyor.» dedi ve ekledi:

«Hem de Kirkor'un meyhanesinde.»

Ahmet düşündü, vakit çok geç olmuştu. Fakat gerçek dost karagünde belli olurdu. Arkadaşını bu kederli gününde teselli etmesi yalnız bırakmaması gerekirdi.

— «Nasıl istersen.» dedi.

Vedat bir kez daha durakladı:

— «Yalnız...»

— «Evet yalnız.»

Delikanlı başını elleri arasına aldı:

— «Bütün masraflar bana ait olacak... Ancak... Babam haftada bir defa harçlık verir, biliyorsun haftalık elimizden aldılar. Pedere de durumu üzülmesin diye söylemedim. Bana önümüzdeki pazara kadar beş yüz lira verebilirsen... Çok memnun olurum.»

Ahmet bir an düşündü:

— «Tabi». Dedi. ve cüzdanını çıkarıp, sokak lambasının ışığında parayı sayıp uzattı.

Vedat'ın gözleri dolu dolu olmuştu. Ahmed'in kolunu sıktı:

— «Dünyada senin gibi dost bulunmaz Ahmet» dedi. «Dürüstlük, mertlik, güçlülük hep sen de mi toplamış nedir?»

Ahmet kıpkırmızı oldu.

Kirkor'un yeri sıradan bir meyhaneydi. Kılıksız bir sürü insan tahta masaların başına oturmuş, çekiyor, habire çekiyorlardı. Sigara dumanından göz gözü görmüyor, meyhanenin sıcak havasıyla karışan içki kokusu genizleri yakıyordu. Tezgahtaki, şişman, bıyiksiz, bet suratlı adam pikaba «Alamanya senin gözün kör olsun» plağını koyunca herşey tamam oldu. Ahmet arkadaşının arzusunun yerine gelmesi için bütün bunlara katlanmak zorundaydı. Vedat'ın yüzü gülüyordu:

— «Birazda halk arasına karışmak gerek. Görüyorsun bütün zenginler burnu havada değil. Sonra ben burayı en kiral pavyona bile değişmem, bir başka hava, bir başka dağdağa ve bir içtenlik bulurum burada. Bak şu kurt gibi adamlar kafayı bulunca bir çocuk gibi mahzunlaşıp, dertlerini dökecek ve ağlayacaklar.» Bu sırada Kirkor usta gelip servis yaptı. Asık suratla ne içeceklerini sordu Vedat:

— «Aslan sütü ver Usta» dedi. «Nedense Ahmed'in canı da çekmişti.»

İki arkadaş hem dertleştiler, hem kadehlerini peş-

peşe attılar. Bir saat kadar sonra Vedat başını eğmiş kötü kötü düşünüyor, zaman zaman terli yüzlü, irileşmiş gözbebekli sarhoşların türkülerine katılıyordu. Ahmet ise yine köyünü hatırlamış, yüreğini efkar basmıştı. Bir süre sonra Vedat düşünce ve sıkıntılarından kurtulmuş olmalı ki sesini yükseltmiş ve söylenen şarkı ve türkülerle elindeki çatal ve bıçakla tempo tutar olmuştu. Ahmet «Şu Vedat bütün zenginliğine rağmen tam halk çocuğu ve hayat adamı» diye düşünüyor ve arkadaşına gıpta ile bakıyordu ki Vedat'ın sesinin birdenbire kesildiğini, küçülerek masanın altına girecekmişcesine gizlenmeye çalıştığını farkettiler. Durumun ne olduğunu sezememişti ki inceden bir delikanlının arkadaşını omuzundan tutarak gizlenmeye çalıştığı yerden çıkardığını gördü. Bu meşin ceketli genç

— «Ne o? diyordu «Şimdi de deve kuşları gibi başını masanın altına sokmakla benden kurtulacağını mı sanıyorsun?»

Vedat pısmış, sesini bile çıkaramaz olmuştu:

Ahmet ayağa kalktı:

— «Bırak» dedi. «Onu. Ne istiyorsun arkadaşım-dan?»

Delikanlı Vedat'ı bıraktı, Ahmed'e döndü:

— «Sen karışma» dedi. «Onunla bir meselemiz var, araya girme senin için çok fena olur.»

Delikanlı, Vedat'a döndü. Fakat o başını masanın üzerine koymuş horul horul uyuyordu. Genç çocuk, onu omuzlarından tutup sarstı:

— «Ne o?» dedi. «Şimdi de sızma nmarasına mı başladın? Ne itoğlu itsin sen.»

Ahmet onun mert görünüşünden ve davranışlarından arkadaşını boşuna itham etmediğini düşündü, delikanlıyı kolundan tuttu:

— «Bir dakika dedi. Şu meselenizi bilmek istiyorum. Belki size faydalı olurum. Otur şöyle.»

Delikanlı Ahmed'e şöyle bir baktı ve masaya oturdu.

— «Ben Almanya'dayken kızkardeşimi seninle evleneceğim diyerek kandırmış, gezdirmiş tozdurmuş ve mahallede adını çıkarmış.» Delikanlının gözleri dolu dolu olmuştu:

— «Şimdi ben bu namussuzun yüzünden kimse-lerin yüzüne bakamaz oldum.» Delikanlının öfkesi yine kabarmış olmalı ki Vedat'ı saçlarından tutarak şiddetle sarstı.

— «Uyansana lan! Geçen günkü dayak sana az mı geldi ki buralarda geziyorsun daha. Seni öldürsem iki para etmez ciğerin yerlere döksem ne çıkar lan?»

Vedat'ın gözleri faltaşı gibi açıldı.

— «Vallahı evleneceğim ağabey tövbe,» dedi. «Tövbe.» Delikanlının öfkesi daha da artmıştı. Vedat'ın başını saçlarından tutarak masaya vurmaya başladı.

Ahmet onu ellerinden tuttu.

— «Herhalde bu işte bir yanlışlık var dostum. Arkadaşım iyi bir gençtir.»

— «Bırak elimi yoksa karışmam. Hem sen bu iti benden daha iyi mi tanıyacaksın?»

— «Sen onun saçını bırak ben de kolunu.» Diyordu ki Ahmet tam gözünün üzerine iyi bir yumruk yedi ve boş bulunduğu için sırt üstü yandaki masanın üzerine uzandı. Doğrulur doğrulmaz karşısındaki ki gence önce şiddetli bir yumruk peşinden sıkı bir tekme yaptırdı ve bundan sonra bütün meyhane birbirine girdi. Kirkor usta'nın bütün yalvarmalarına rağmen kıyasıya dövüşüyorlar, herşeyi tuzla buz ediyorlardı. Ahmet'te tanımadığı kimselere yumruk atıp, hiç görmedi-

ği kimselere sille tokat girerken arkadaşı Vedat'ın kapidan sıvışmakta olduğunu gördü.

Ertesi gün kuşluk vakti uyandığında sanki bütün kemikleri kırık her yanı ağrıyordu. Hele sol gözü. Güçlkle doğrulup aynaya baktı. Gözü şişerek kapanmış çevresi mosmor olmuştu. Burnuna bir tütün kokusu gelince çevresine bakındı. Yakup bey az ötede oturuyordu. Müthiş utandı. Yaralı gözünü eliyle saklamak istedi. Ortağı:

— «Geçmiş olsun Ahmet» dedi ve çıkıp gitti, az sonra elinde eczaneden aldığı pansuman malzemeleri ve siyah bir güneş gözlüğüyle tekrar döndü. Delikanlının yaralarını pansuman yaparken:

— «Ahmet.» dedi. «Dün herhalde içkinin dozunu biraz fazla kaçırmışsın. Kiminle kavga ettin?»

—

— «Bak seni öz kardeşim kadar severim belki de daha çok. Son zamanlarda kendini dağıtmağa başladın. Bilmem bu sözlerim gücüne mi gidiyor?»

— «Neden olsun?»

— «Bilmem bir derdin mi var? Öyle bir şey varsa birlikte çözmeye çalışalım. Yoksa yaramaz arkadaşlar mı edindin?»

Ahmet çok utanmıştı.

— «Yok.» dedi. «Önemli bir şey yok. Bir kavgaya tesadüfen girdim hepsi o kadar.»

Yakup bey, Ahmed'i sıktığını anlamıştı, konuyu değiştirdi.

— «Önümüzdeki mevsimden sonra işler kötü olacak galiba...»

— «Neden?»

— «Bizim işçi ücretleri ve diğer maliyetler git-tikçe artıyor. Halbuki fabrikalar fiatta indirim bile yapacaklarmış.»

Ahmet hiç aldırmadı bile.

— «Olsun, eskisinden daha çok çalışırız... Kismet neyse o olur. Olmazsa bu işten kazandığımız paraları başka işlere yatırırız.» Delikanlının şu anda bankada yirmi bin lira kadar parası vardı ve gün için fena para sayılmazdı.

Bir hafta kadar sonra Ahmet okula giderken Vedat'ı düşünüyor, nasıl bir insan olduğu hakkında bir karara varamadığını kendi kendine itiraf ediyordu. O akşam sokakta karşılarına çıkan kızın yalan söylemediğini, ağabeysinin davranışları da doğrular gibiydi. Sonra o kavga sırasında kaçışı.. Hayır Vedat'ı gözü tutmuyordu.. Düşünceleriyle başbaşa okula kadar geldi. Merdivenlerden ağır tırmanarak sınıflarının bulunduğu koridora girmek üzere idi. Gözleri, sahanlıkta sütunlardan birine hafifçe yaslanmış olarak beklemekte bulunan bir kıza takılınca ister istemez duraladı. Gözleri, genç kızın gür ve siyah saçlarının gölgelediği yıldız yıldız pırıltılarla dolu, ay ışığının gümüşten kollarıyla hareli, rüzgarsız bir yaz akşamının sakın dağ gölünü andıran gözlerinde kalakaldı. Pembe beyaz ve gülbüz yüzü gençliğin, tazeliğin ve insan güzelliğinin en canlı, en anlamlı izlerini taşıyordu.

Delikanlı kendini toparladığında bu kızın kendi üzerinde bıraktığı etkiye şaşıtı kaldı. Hayret ilk kez bir kadın yüzü bu kadar dikkatini çekmiş, şekli beyninin kıvrımlarına ok, ok girivermişti. Sınıfta genç kızın masum, fakat kederli yüzünü düşünüyordu hâlâ.. Onu okulda hiç görmemişti. Belki de birini arıyordu. Yine ilk kez kıskançlık, yüreğini bir yengeç gibi sıktı. İçi eriyeye «Onun aradığı insan yeryüzünün en talihli insanı, eğer kederine bir erkek sebepse dünyanın en alçak, en aptal yarattığı» diy söylendi. Halbuki genç kız, ona ilgisizce şöyle bir bakmıştı o kadar.

Vedat hiçbir şey olmamış gibi sevinçle konuştu:

— «Kaç gündür nerelerdeydin Ahmet?»

Ahmet'in kafası bozuldu birden.

— «O akşam senin gibi kaçamadık..»

Beriki kekeleydi:

— «Meyhanede ki olay duyulur babam için bir skandal olur diye kimseye görünmemek için sığıştım. Çünkü komşumuzun şoförü de oradaydı.»

Ahmet cevap vermeden sırasına oturdu, kitaplarını sıranın gözüne sürüyordu ki kitaplara birşeyin takıldığını hissetti. Elini sıranın gözüne sokup bu nesneyi çıkardı. Vedat'ın gözleri parlayıverdi:

— «Ver bakayım.»

Diyerek delikanlının elindekini aldı.

— «Vay anam var! Bir platin saat.» Ahmet saatin elinden çekilerek alınmasına kızmıştı. Sertçe:

— «Kimin acaba?» diyordu ki bir ses kendilerine hitap etti:

— «Sizi dışarda bir kız bekliyor.» Bu okul hademesi Osman efendi idi.

İki arkadaş birbirlerine bakışıp dışarı çıktılar. Vedat benim dalgalardan biri mi acaba.» diye kara kara düşünüyordu. Ahmed'in yüreğini derin bir heyecan dalgası sarıverdi. Çünkü kendilerini soran demin sahanlıkta rastladığı genç kızdı. Yanına yaklaştıklarında genç kız başını öne eğmiş duruyordu. Delikanlıları görünce bir an için güzel başını kaldırdı:

— «Çok affedersiniz soldan altıncı sırada mı oturuyorsunuz?»

Vedat:

— «Evet.» dedi.

Kız çok sıkıldı, bir anlık duraksamadan sonra:

— «Acaba?... Sıranın gözünde bir kol saatine rastladınız mı?»

250

Vedat'ta kızın cazibesine kapılmış hayran hayran onu seyrediyordu. Bu küçük sessizliğin, saatin bulunmadığı kanısını vererek, onun büsbütün üzülmesine yol açtığını düşünen Ahmet konuşması gerektiğini hissetti.

— «Evet küçük hanım, hiç endişe etmeyin saatiniz bizde» dedi. Genç kızın yüzü sevinçle aydınlandı.

— «Çok teşekkür ederim.» dedi tatlı bir fısıltıyla. Ahmet arkadaşına:

— «Vedat» dedi. «Küçük hanımın saatini ver de bekletmeyelim, belki ailesi merak eder.»

Beriki hâlâ genç kıızı seyrediyordu:

— «Veremem» dedi. Kız sarardı, Ahmet kıpkırmızı oldu, ikisi birden:

— «Neden?» dediler.

— «Çünkü.. Çünkü.. Demin saati yere düşürüp direğini kırdım. Onu tamir ettirip vereceğim size.»

Kız:

— «Zararı yok» dedi. «Siz verin ben tamir ettirim.» Vedat küçük bir kahkaha attı:

— «Olmaz, sizin gibi bir hanıma karşı mahcup olmayı düşünemem.» Kız ısrar etti.

— «Rica ederim saati verin. Saat aslında benim değil, ona kordon taktırıp sahibine verecektim. Vermezseniz güç durumda kalacağım.»

— «Saatçi de kaldığını söylersiniz olup biter canım. Küçük bir meseleyi neden dramatik bir duruma getiriyorsunuz anlıyamıyorum.? Yarın sabah yaptırıp size iade ederim.»

Genç kız ısrarının yersiz olduğunu anlamıştı. Ağır ağır merdivenlerden inmeğe başladı. Vedat ellerini oğuşturuyordu, kızın arkasından seslendi:

— «İsminizi söylemediniz.»

Kız bir an için durdu.

— «Adım Zerrin Meriç...»

251

Kız gözden kaybolduktan sonra iki arkadaş sınıfa doğru yürürlerken Ahmet.

— «Şu saati ver bakalım!» dedi. Vedat ister istemez cebinden çıkarıp uzattı. Delikanlı kulağına götürünce Vedat'a bakan gözleri öfkeyle doldu.

— «Kıza neden yalan söyledin?»

— «Kızma Ahmet! Kız beni büyüledi adeta. Saati verirsem onunla bir daha konuşamayacağımı düşündüm.»

— «Yoksa onu da peşinde, gözleri yaşlarla dolaşan, yalvaran kızlardan biri haline mi getirmeyi tasarlıyorsun?» Vedat birdenbire durgunlaşmıştı. Arkadaşının gözlerinin ta içine bakarak:

— «Asla!» dedi. «Artık aradığımı buldum sanıyorum. Bu kız sayesinde uslanıp, topluma zararı olmayacak bir insan olacağımı, yalancılıktan, uçarılıktan kurtulacağımı düşünüyorum.» İçini çekti. «O bana doğruluğu, gerçek insanlığı gösterecek bir ışık olacak.»

Ahmet, saati arkadaşına uzatırken kıskançlıktan içi yanıyordu.

Öğretmen ders anlatırken düşündü. Kızı niçin kıskanıyordu sanki. Kendisi onun nazarında bir yabancıdan başka neydi ki? Oysa Vedat şehir çocuğuydu. Kızları kendine bağlamakta, konuşma da, onları neşelendirmede ustaydı. Hepsinden önemlisi zengindi. Daha olmadı babasını gönderir aldırırdı kızı. Kıskanmaya, o kız hakkında herhangi bir his duymaya hiç hakkı yoktu. Ayrıca arkadaşının sevdiğiydi. Dersi dinlemekte olan Vedat'a baktı, şimdiden onu Zerrin'in kocası olarak görüyor, içi burkuluyordu. Gel kalbe haber anlat.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bağlarbaşındaki simsiyah tahtalarda, usta bir el tarafından çıktığı ilk bakışta belli olan oymalarında, saçaklarında yüzyılların izlerini, anılarını taşıyan, eski ahşap bir köşkün bahçesi de bina gibi yıllardır ihmale uğramış. Çiçek tarhları arasında ki beton patikayı senelerce alınmamış ayrıklar, çeşitli gül fidanları parçalamış. Hatta üzerinde yer yer dişbudak, incirler boy atmış. Kocaman bahçe bahçıvan makası görmemiş ağaçlar, otlar yüzünden geçit vermez olmuş.

Köşkün ön cephesindeki balkonun camikanından görülen rengarenk çiçekler, bu evde hassas ruhlu kimseler bulunduğunu belirtiyor. Evin ikinci katındaki salonun tavanını süsleyen kocaman bir avizeden yayılan ışık odanın başlıca mefrusatını teşkil eden şahane bir İsfahan halısını, duvarlarda ki naturmortları, değerli vazo ve bibloları, Louis stili koltukları ve koltuklar üzerinde oturmuş bulunan otuz yaşlarında gösteren iki kadını aydınlatıyordu.

Elinde tepsi ile uzun saçlı oldukça güzel bir kız odaya girdi. Kibar bir hareketle eğilerek, hanımlara getirdiği kahveyi sundu. Kadınlar kahvelerini yudumlarken bile konuşmalarına şamatayla devam ediyorlardı. Daha genç olanı:

— «Ablacığım.» dedi. «Yeni tip bir kunduz gördüm, bayıldım kaldım.»

— «Nerede?»

— «Gülşenlerin partisinde.. Tanımadığım bir kadın giymişti. Kocasını Kanada'da konsolosmuymuş, neymiş. Hemen kadınla tanışıp bir tanede bana getirmesini rica ettim. Kadın yarın gidecekmiş, sana da istesek' Görersen kapılır kalırsın.»

Öteki içini çekti:

— «Nerede bizde o şans. Bir mantoyu zor aldırıyorum da.»

— «Aaa! Ablacığım sadece ellibin liracıkmış.»

— «Bu para belki senin için küçük ama...»

— Allah'tan Mahmut beni hiç kırmaz. Canım sıkıldı mı doğru Beyoğlu'nu boylarım. İstedğim kadar alışveriş yaparım. Aldığım şeylerin fiyatını da hiçbir zaman bilemem. Faturalar Mahmut'a gönderilir, o da akşamları aldıklarını sırtında seyretmek için her zamankinden daha erken gelir eve.» Öteki derin bir Of çekip başını elleri arasına aldı. Beriki hemen atıldı.

— «Hayrola ablacığım bir şey mi oldu?»

— «Başıma şiddetli bir ağrı girdi.»

— «Bir doktora görünsene.»

— «Geçen gün bir Profesöre muayene oldum.»

— Hiç anlatmadın bana, aşkolsun.»

— «Seni üzmemek istemedim. Aylardır tuhaf bir baş ağrısı var bende. Geceleri hiç uyuyamıyorum. Bir baş dönmesi, bir bulantı. Daima ağlamak istiyorum, ağlayamıyorum. Bir ürkeklik, bir heyecan..»

Diğer kadının kaşları çatılmıştı:

— «Beni korkutuyorsun!»

— «Doktora göre rahatsızlığımın sebebi psikolojikmiş. «Ufak tefek konulara canımı sıkmamamı, seyahat etmemi, yatmadan önce ılık bir duş almamı, gece yatarken bir şey yemememi, ayran veya meyva suyu içmememi, çalışmamı, bir şeylerle uğraşmamı, içinde bulunduğum şartlarla yetinmemi» öğütledi. Bazı ilaçlarda verdi ama. Söyledikleri beni pek inandırmadı. Bir şeyim yokta, neden başım ağrıyor, dönüyor bayılıyor.»

— «Bayılıyor musun? Aa! Aa» Bir de benim doktoruma görünsen iyi olur.

Kadın hıçkırmağa başladı.

— «Üzüntüden, can sıkıntısından bu hale geldim ben. Söyle Aysel. Kimden çirkinim ben? Kimden kötüyüm? Ne parti yüzü gördüğümüz var, ne balo. Çekilmişim bu yaşta bu güzellikte kabuğuma.. Ne diye verdi babam bu adama beni... Mahvetti beni. Neymiş, dürüst insanmış. Köklü aile evladiymış. Ah babacığım yaktın beni!» Sözlere kesip karşılarında ayakta beklemekte olan kıza çıkıştı:

— «Ne bekliyorsun aptal? Git bulaşığı yıkasana.»

Bu sırada kapının zili çaldı. Kadını homurdanarak:

— «Geldi yine başımın belası... Kız git kapıyı açsana.» Genç kız zaten ok gibi fırlamıştı bile.

Bir kaç dakika sonra merdivenlerden ağır ağır çıkan adam salonda görüldü. Bu ellibeş yaşlarında şişmanca, kır saçlı, kırmızı yüzlü bir babacandı. Her halinden bir kendini koyvermişlik, bir kalenderlik akıyordu. Gözlüklerinin altından salonda bulunanları şöyle bir süzdü:

— «Hoş geldiniz Aysel hanım.. Rahatsız olmayın.. Oturun rica ederim... Ben kütüphaneye geçiyorum zaten.»

Karısı homurdanarak dişleri arasından:

— «Boyun devrilsin inşallah.» Adamcağız kızıyla birlikte kitaplığa geçtikten sonra:

— «Şuna bak Aysel» dedi. «Layık mı bana? Lanet olsun talihime.»

Hava tamamen kararmıştı. Aysel pencereden dışarıya bakarak:

— «Oooo! Vakit epeyce geçmiş. Saatin kaç abla?»

Kadın koluna şöyle bir baktı, suratı asıldı.

— «Hay Allah! Kordon taktırsın diye bizim sümüklüye vermiştim onu. Nerede kaldı bu kız bilmem ki? Kimlerle fingirdeşiyorsa?»

Bu anda dışardan üst üste çalan bir klakson duyuldu. Aysel derhal ayağa kalkacak pencereye seğirtti:

— «Peki Ablacığım.» dedi. «Sana iyi akşamlar. Mahmut, şoförü göndermiş. Hadi bana mücade.» Ev sahibesini yanaklarından öptü. Merdivenlerden inerken.

— «Yarın bekliyorum kürk işini de mutlaka hallet diyordu.

Genç kadın, kızkardeşinin Mercedes'e kuruluşunu derin bir hasetle seyrederek el salladıktan sonra hışımla kütüphaneye girdi. Koltuğa iyice yanaşarak gözlerini yummuş olan adama:

— «Bana bak Hilmi!» dedi. «Artık dayanamıyacağım.»

Adamcağız tarifsiz bir sıkıntıyla gözlerini açtı, oldukça yorgun bir sesle:

— «Gene ne oldu Ayten?» diye sordu.

— «Elinin körü!.. Daha ne olacak? Söyle bakalım bana neler vaad ediyordun evlendiğimiz zaman? Hani

Cadillac'lar, kürkler? Nerede yatlar, yalılar miskin adam?»

Adamın gözleri dört açılmıştı:

— «Biliyorsun hanım işlerim iyi gitmiyor artık. Yoksa ben seni hiç üzer miyim?»

— «İçkiden başka neyi düşünürsünkü sen? Ben karışmam işine. Birşeyler yap al benim istediklerimi. Öleceğim yoksa. Herkeslere bakıp çatlıyacağım.»

Ayten başını elleri arasına alarak çıktı buradan:

— «Yüzünü bile görmek istemiyorum. Lanet olsun sana.»

Genç kadın odadan çıktıktan sonra, Hilmi bey mahcup, mahcup kızına baktı.

Onun içini çekerek ağladığını görünce, kendisinin de gözleri doldu:

— «Ağlama yavrum, ağlama Berrin. Üzüyorsun beni.» Genç kız kaçamak bir hareketle gözlerinde biriken yaşları silerek:

— «Nedir babacığım üç yıldır bu kadından çektiğimiz? Ne kadar mutluyduk eskiden...»

Adam kızının saçlarını okşamağa başladı.

— «Üzülme yavrum» dedi. «İşlerim bir iyiye gitsin. Yine her şey düzelecek.»

Genç kız, babasına cevap vermeğe hazırlanıyordu ki kapının zili çaldı. Kardeşi gelmiş olacaktı. Hemen odadan çıktı, kapıyı açmak için koştu. Fakat merdivenlerin başına gelince durdu. Çünkü üvey annesi kapıyı açmış ve Zerrin'i paylamaya başlamıştı:

— «Neredesin kız? Bu saatlere kadar nerelerde sürttün?»

—

— «Haa! Söyle bakayım saatimin kordonunu taktırdın mı?»

Saat sözünü duyan Zerrin, şöyle bir sıçradı:

— «...Saatçi, saatin iyice kirlendiğini, temizlenmesi gerektiğini söyleyerek yanında alıkoydu, yarın verecek.»

— «Neee? Getirmedin mi? Ben sana temizlet dedim mi salak?» Genç kadın sinirinden tir tir titreyerek merdivenleri çıkarken.

— «Ne olacak!» diye homurdanıyordu. «Babasının kızları.»

Kadından sonra Zerrin koşarcasına merdivenlerden çıktı, çıkarak balkona bitişik odalarına girdi. Tabii Berrin de onun peşinden girdi odaya. Zerrin başını cama dayamış, gözlerini sabit bir noktaya dikmişti. Kendisinden bir yaş büyük olan ablası kederli bir sesle:

— «Zerrin!» diye seslenince genç kız başını çevirdi. Bir damla gözyaşı pembe yanağını yalayarak aşağılara iniyordu. Berrin'inin de gözleri nemlendi. Birbirine tıpatıp benzeyen iki kızkardeş birbirlerine atıldılar. Islak yanakları birbirlerine değerken, Berrin:

— «Canım kardeşim!» Diyordu. «Sen, o kadının sözlerine aldırma n'olur.

Beriki gözlerini, dışarıya, acı acı esen rüzgarla sallanan kuru, ağaç dallarına dikmişti; dalgın dalgın:

— «Ah anneciğim.» diyordu. «Tanrı neden aldı elimizden seni? Hiç acımadı mı bize? Beş yıldır bir gün olsun gülmedi yüzümüz.» Berrin, kardeşinin saçlarını okşayarak:

— «Ağlama artık! Bak beni de ağlatıyorsun. Kocaman kız oldun, bpyıl liseyi bitireceksin birde.. Hayatın güçlüklerine alışmamız gerekiyor... Ahh... zavallı babacığım sen bizden de bahtsızsın.»

Melek annelerini beş yıl önce, sisli bir aralık günü kaybetmişlerdi.

Her iki kız, aylarca annelerinin ani ölümü dolay-

sıyla, onsuz nasıl yaşayacaklarını düşünmüşlerdi. Artık onun güzel vücudunun dolaşmadığı, kahkahalarının çınlatmadığı kocaman köşk, sevimli yuvaları artık onlara bir çileevi gibi geliyordu. Sportmen, kibar, gayet neşeli bir adam olan babalarının ağzını bıçak açmaz, olmuş, sağlıkla parlayan gözlerini, keder, elem ağları donuklaştırmıştı. Hilmi bey can sıkıntısı ve üzüntüsünü unutmak için kendini içkiye vermişti. O, salonların aranan adamı, sporcuiyi kalpli kişi, vurdum duymaz bir ayyaş olup çıkmıştı. Çevre de örnek bir insan, mutlu bir aile babası olan Hilmi Bey'in bu durumu herkesi fazlasıyla üzmüş, dostları, onun evlenmesinin, onu tekrar hayata bağlayacağını düşünerek Aytenle evlendirmişlerdi. Fakat onda, ilk eşi Samime hanımın hiçbir özelliğini bulamayan Hilmi bey eskisinden beter olmuş, kısa zamanda çökmüştü.

Genç kadın kocasına baskı yaparak, Amerikan kız kolejine yeni başlamış olan Berrin'i ev işlerinde kendisine yardımcı olması için okulundan ayırmıştı. Neyseki Zerrin okuyordu.

Ertesi günün sabahı Berrin, dudaklarında mırıltı halinde bir şarkı ile kardeşinin saçlarını tarıyor, arasıra bu gür, siyah bukleleri öpüyordu. Kapı açılınca sustu.

Ovey anne sırtında geceliği, son derece makyajlı, güzel yüzü, dudaklarında her zamanki gibi esrarlı gülümsemesiyle karşılarındaydı. Her iki kız tedirgin olmuş bir tavırla kendisini süzerlerken, fısıldadı:

— «Aman Allahım! Şunlara bak tıpkı panayır yosmaları gibi süsleniyorlar.»

—

Genç kadın, duvarlarda çın çın öten bir kahkaha attı.

— «Erken başladınız! Karşı evlerdeki delikanlıla-

rın gözlerini bizim pencerelerden ayırmamaları boşuna değilmiş meğer.» Dedikten sonra birdenbire cildileşti. Zerrine çıkışarak:

— «Evde süslenip, püslenerek oyalanacağına git saatimi getir.» diye bağırdı.

Berrin başını isyanla kaldırdı:

— «Ama ablacığım, henüz kahvaltısını bile yapmadı.»

— «Fena mı? Nasıl olsa rejim yaparak zayıflamak istemiyor muydunuz?»

Sokaklar henüz çok ıssızdı. Az bir süre önce doğan Güneş, kaldırım taşları üzerindeki kırılgıyı erite-miyecek güçteydi. Genç kız iyice üşüdüğünü hissetti. Kazağının kollarını iyice aşağıya indirdi. Babası, bu yıl ona yeni bir manto alamamıştı. Eski mantosu ise her gün biraz daha gelişen körpe vücuduna dar geli-yordu. Zerrin'in içi titriyordu. İşte beyaz önlüklü ve takkeli bir adam köşebaşında «Sahlepp... Sıcak... Sı-cak» diyerek bağırarak üzerinden buğular çıkmakta olan güğümünü karıştırıyordu. Zerrin elini cebine so-karak parasını yokladı, üç adet yirmibeş kuruşu var-dı. Sahlepçiye yaklaştığında:

— «Amca kaç para sahlep?» diye sordu:

— «Elli kuruş yavrum.»

— «Verir misiniz lütfen.»

Akşam dönüşü için, otobüs parası kalıyordu ge-riye nasıl olsa. Sahlebinin zevkle içebilirdi. Fakat için-deki kısa sevinç bir anda yok oldu. Gözleri, fincanı doldurmak için güğümü kaldıran sahlepçinin kıllı ko-lundaki saate takılmıştı.

Keşke şu saatler hiç icadedilmemiş olaydı. Sıkın-tı, yüreğini demirden bir el gibi sıkıyor, hatta şu anda içinin, sıcaklığına ihtiyacı olduğu sahlep boğazından zor aşıyordu. Ya o delikanlı bu gün de saati vermeye-

cek olursa Ah! Bunu düşünmek bile ne kadar acıydı... Annesi eve almazdı mutlaka...

Okula geldiğinde, kapıcı Mehmet efendi merdi-venleri paspas yapıyordu. Zerrin'i görünce, paspasın sopasına dayanarak:

— «Ne o kızım? Bu saatte okulu rüyan da mı gör-dün yoksa?»

Zerrin ses çıkarmayınca

— «Bak nasıl üşümüşsün. Yüzün al al olmuş.. Haydi sınıfa git, soba gürül gürül yanıyor dedi.

Sınıf odası gerçekten sıcacıktı. Genç kız sandal-yeyi sobaya yaklaştırdı iyice ısıttı üşüyen bedenini.. Üç gün sonraki matematik ödevini yapmaya koyuldu. Arkadaşları birer ikişer sınıfa girmeye başladıkları-nda ödev bitmişti.

Genç kız bu gün dersini hiç anlamıyordu. Çünkü gözleri hep dışardaydı. Akşam Ticaretli delikanlı bir gelse şu saatini verse de şu azaptan bir an önce kur-tulsaydı. Öğle paydosunda, dışarı çıktıklarında gözleri bütün çevreyi aradı. Heyhat o genç görünürlerde yok-tu. Bu durumda eve de gidemezdi. Kederinden hiç bir-şey düşünemez olmuştu. Beyni karmakarışık, adımla-rı onu gelişigüzeldi. O kadar dalgındı ki lüks bir oto-mobilin kendisine sürtünürcesine yanından geçtiğini bile duymadı. Fakat otomobilin az önünde durup, bir sesin:

— «Zerrin hanım! Zerrin hanım!» diye kendisine hitap etmesi üzerine başını yana çevirdi, şoföre bak-tı. Yüzü birden bire aydınlandı genç kızın. Arabayı kul-lanan, saati kendisine verecek olan delikanlıydı. Gen-cin, arabanın açık olan penceresinden saati vermesini bekledi. Oysa Vedat arabadan indi. Kapıyı açarak:

— «Buyursanıza, diyordu.

Zerrin bu teklif karşısında şaşaladı, ister iste-mez:

— «Aaaa?» diyerek hayretini belli etti ve yürümeye başladı.

Vedat iyice bozuldu, kendini toparlayarak genç kızın peşinden yürüdü.

— «Zerrin hanım, rica ederim beni yanlış anlamayın. Bir aksilik oldu. Saatinizi arkadaşımın evinde unutmuşum, benimle oraya kadar gitmek zahmetine katlanabilirseniz bana yüce bir kıvanç vermiş olacaksınız.»

Genç kız adımlarını yavaşlattı. Bir delikanlının arabasına binmek onun hiç alışmadığı bir konuydu. Vedat ısrar etti:

— «Saatinizi almak istemiyorsanız o başka tabii.»

Genç kız geri döndü, utangaç bakışlarla çevresini kolaçan etti, görünürde tanıdık bir sima yoktu. Delikanlının açtığı kapıdan arabaya binerken yüzleri kıpkırmızıydı.

Vedat sabah erkenden Ahmed'i bularak evinin anahtarını almıştı. Güya eve bir kız arkadaşını getirerek biraz sohbet edecekti. Ahmet, bir kızla bir erkeğin evine girdiklerini gören komşuların dedikodu yapacağını düşünerek bu teklifi reddetmişti ama arkadaşı ısrar edince anahtarı vermek zorunda kalmıştı.

Araba, Ahmed'in evi önünde durunca Vedat genç kızın inmesi için kapıyı açmak istedi fakat Zerrin itiraz etti.

— «Ben arabada bekleyeyim siz alıp gelirsiniz.»

Vedat'ın sesi değişti çok üzölmüş gibi bir hava almıştı. İçini çekerek:

— «Çok yazık.» dedi. «Demek ki bende hiç güven verici bir hal yok.» Boynunu büktü.

O kadar acındırıcı bir hali vardı ki genç kız onun ağlamak üzere olduğunu düşünerek:

— «Üzölmeyin» dedi. «Geliyorum.»

Genç kız önde giderken delikanlı bir adım geri-

sinden yürüyor, onun körpe, gençlik ve güzellik taşan bedenini derin bir hazla süzüyordu.

Odaya girdiklerinde genç kız, delikanlının saati getirmesini bekleyerek ayakta kalmayı uygun buldu. Vedat'sa koltuğu işaret ederek:

— «Lütfen bir saniye oturur musunuz? Saatiniz pardösömun cebinde olacaktı. Şu bizim savruk Ahmet gör ki nereye koydu onu.»

— «Böyle daha iyi.»

— «Bir saniye dedim!»

Zerrin oturmak zorunda kaldı. Vedat bir dakika kadar sonra elinde bir bardakla döndü.

— «Siz bunu içinceye kadar ben saatinizi bulayım.»

— «İçmesem daha iyi olur. Susamadım inanın.

Vedat yine boynunu büktü:

— «Evimize kadar gelipte bir yudum olsun bir şeyimizi almazsanız beni gerçekten çok kıracaksınız.»

Genç kız yanındaki odaya giren delikanlının peşinden kuşkuyla baktı bir fakat doğrusu çok susamıştı. Delikanlı gözden kaybolunca bardaktaki meyva suyunu sonuna kadar içti. Sıvı midesine inmiş. Fakat ağzında garip bir acılık kalmıştı. Birdenbire bir korkuya kapıldı. Odanın perdeleri inikti ve burada tuhaf bir tuzak kokusu vardı.

Birdenbire ayağa kalktı. Kapıya doğru koştu. Kapının koluna asıldı. Kapı açılmadı, kilitlenmişti çünkü. Çaresiz geri döndü. Vedat elinde içki kadehi sırtarak ona bakıyordu. Genç kız:

— «Yalvarırım!» dedi. «Bırakın gideyim.» Vedat derin derin içini çekti:

— «Bilemezsiniz. Ne kadar seviyorum sizi. Düşünemeyeceğiniz kadar. Bir anda bir yıldırım çarpmış

gibi tutuldum, aşık oldum size. Sizinle başbaşa kalmak konuşmak için kapattım kapıyı. Yemin ederim başka bir maksadım yok.»

O sırada Zerrin'in başı dönmeye başlamıştı. Bütün vücudu boşluklarda yüzer gibi oluyor, kulakları uğulduyordu. Koltuğa yeniden oturmak zorunda kaldı. Delikanlı:

— «N, olur!» diyordu. «Bir evet de, bana dünyanın en bahtlı insanı olayım. Ruhum göklere yükselsin. Ömrümce gözlerim, gözlerinde, eriyip gidecek içim.»

Çevresinde dönen bir herşeyin arasında, delikanlının gözleri tıpkı bir yılan gözü gibi görünüyordu Zerrine. Genç kız yaralı bir ceylan gibi haykırdı:

— «Yalvarırım bırakın beni. Dokunursanız öldürürüm kendimi.»

Vedat'ın ses tonu aniden değişti:

— «İstesene de istemezsen de benim olacaksın. Bu günden sonra benimle evlenebilmek için peşimde dolaşacak, yalvaracaksın.» Şehvet dolu bakışları, avına atılmaya hazırlanan bir çakalınkine benziyordu..

Havanın soğuk olmasına rağmen tuğla ocağında çalışan Ahmed'in yüzü terliydi. Elinde kazma - kürek fırtına gibi çalışıyordu. Çünkü işlerinin yaşayabilmesi için maliyeti düşürmek zorundaydılar. Bu yüzden de iki işçiye daha yol vermek zorunda kalmışlardı bu gün... Yakup Bey, büyük bir cehtle çalışan ortağını bir süre seyretti. Sonra yanına geldi.

— «Kendini bu kadar yorma Ahmet.» dedi. «İş olacağına varır.» Delikanlı gülümsedi:

— «Neden yorulacaktım Ağabey.» İşleyen demir ısıldar» demiş eskiler.

Yakup Bey karşı fabrikanın önünde kuyruğa gir-

miş kamyonlara derin bir gıpta ile bakıyordu. Dalmıştı. Böyle bir fabrikası olsun istemişti hep ama felek yar olmamıştı ona.. Oysa bu fabrikanın sahibi Osman bey de daha beş yıl önce kendisi gibi çalışıyordu. Adam şanslıydı.. Allah «yürü kulum,» demişti ona bir kere... Ahmet kendisine seslenince, düşüncelerinden ayrıldı.

Delikanlı:

— «Bak postacı bize doğru geliyor, belki de yüklü bir siparişimiz var.»

Posta dağıtıcısı, elinde bir telgrafla yanındaydı az sonra.. Yakup bey teli almak için elini uzattı. Postacı:

— «Size değil bayım. Dedi. Burada Süleyman Koç adında biri var mı?»

Ahmet:

— «Evet.» dedi. «Şu kırmızı gömlekli.»

Zaten yakınlarında çalışmakta olan bir işçi elindeki kazmayı bırakıp yanlarına gelmişti, Postacıya:

— «Benim efendi!» dedi «Hayrola?»

— «Bir telgrafın var. Şurayı imzala.» Süleyman gösterilen yere özenerek adını yazdı. Posta dağıtıcısı gidince adam, telgrafı, Ahmed'e uzattı:

— «Efendi şuna bir bak hele, neymiş?» Delikanlı katlanmış kağıt parçasını açtı. «Karin Zelha Ağır hasta. Acele gel. Muhtar Hasan» Delikanlı, Süleyman'a acıma ile baktı. Adamcağızın gözleri büyük bir merakla kendisine bakıyordu.

— «Efendi, hayırdır inşallah?» Ahmet gözlerini yana kaçırıp:

— «Senin hanım biraz hastaymış. Köye çağırıyorlar seni.» Diyince, adam dizleri üzerine yıkıldı.

— «Desene. Bizim avrat öldü, yedi uşak ortada kaldı.

Yakupla Ahmet, zavallı işçinin koluna girerek ayağa kaldırmağa çalıştılar.

— «Yok canım, biraz hastaymış o kadar.»

— «Ben bilmem mi Efendi, öldü o.. yedi çocuğum ortada kaldı... Elinizi, ayağınızı öpeyim gideyim ben.»

Yakup bey adamın sırtını sıvazlayarak:

— «Peki,» dedi. «Git. Harçlığın var mı?»

— «Yol param bile yok. Hesabımı kesin gideyim ben.» Yakup bey cebinden bir defter çıkardı, yapraklarını karıştırdı.

— «Tam İkiyüz kırk liran var bizde. Ahmet yanında para varsa ver de hemen gönderelim şu garibi.»

Ahmet son günlerde çok para harcadığı için, artık eline ne geçse bankaya yatırıyor.

— «Üzerimde yok ama istersen bankadan çekeirim.»

— «Çek!»

Ahmet koşarcasına eve doğru yürümeğe başlamıştı ki, aklına evde konukları bulunduğunu, onları rahatsız etmenin ayıp olacağını düşünüp, duraladı. Fakat adama yardım etmesi gerekiyordu. Banka cüzdanı kapının hemen girişinde olan askıda asılı bulunan paltonun cebindeydi. Yedek anahtarıyla kapıyı açıp, konuklarına sezdirmeden banka cüzdanını alabilirdi.

Giriş kapısını sessizce açtı, içerden Vedat'ın sesi geliyordu:

«Canım benim, seni bütün ömrümce seveceğim... Sen vazomda hiç solmayan bir gül olarak kalacaksın ve seni günde binlerce defa koklayacağım...»

Ahmet kendi kendine gülümsedi. «Bu oğlan çapkınlıkta tektir vessalam.»

Pardösosunu alıp çıkıyordu ki ufak bir çığlık onu yerine mıhladı sanki. Bu çığlığı son derece ümitsiz ümitsiz olduğu kadar da acı dolu bir kadın sesi

tekip ediyordu. «Bırakın beni, yalvarırım dokunmayın bana, Allah aşkına...» Hem bu ses içine işlemiş, kalbinin en gizli köşelerine kadar sinmiş bir sestti. Kudurmuşcasına yüklendi oda kapısına. Vedat, kızı koltuğun üzerine yatırmış bir yandan yüzünü boynunu öperken bir yandan da etekliğinin fermuarını açmaya çalışıyordu. Genç kızın yıldızlar dolu gözlerinde korku ve endişenin en büyüğü okunuyordu. Vedat gürültüye başını çevirdi. Elleri belinde beklemekte olan Ahmed'i görünce:

— «Acelen ne be? İş tam kıvamına getiriyordum. Pişmiş aşı soğuk su katma!... Yarım saat sonra sana teslim.» Dedi ve tekrar kıza yumuldu.

Damarlarında ki kan olduğu gibi beynine saldırı. Damarlarındaki kan olduğu gibi beynine saldırı. öfkeyle bir cüzzamlınıninkinden daha korkunç olmuştu. Bir vahşi hayvan gibi uluyarak Vedat'a saldırdı.

— «Alçak herif!» Ona şuursuzca vurdu, vurdu, vurdu taki yüreğinin çarpıntısından olduğu yere yığılıncaya kadar..

Bir süre öylece kaldı. Neden sonra gözleri, genç kızın şaşkınlık ve korkudan daha da irileşmiş gözleriyle karşılaştı. Bir süre onlarda daldı kaldı. Genç kız ikinci bir tehlikeye maruz kalacağını düşünerek ağır ağır geriliyordu ki delikanlının aklı başına geldi. Derhal ayağa kalktı.

Yüzü yine köylü çocuğu Ahmed'in o saf, o tertemiz yüzü olmuştu. Utancından başını önüne eğdi, genç kızın yüzüne bile bakamıyordu.

— «Korkmayın küçük hanım, rica ederim sakın olun. Artık hiç kimse kılınıza bile dokunamaz.»

Sesi, güçlü vücudu gibi heyecandan titriyordu. Ondan hiç bir ses gelmeyince, kararsız ve ürkek adımlarla yanına yaklaştı. Bir çok tereddütten sonra

kızı, yapraklarının dökülmesinden çok korkulan bir çiçeği tutarmışcasına, kollarından kavrayarak ayağa kaldırdı, kanepeye oturttu. Zerrin, hâlâ kendine gelememiş, yüzünü avuçları arasına almıştı. Ahmet hemen kolonya getirerek genç kızın yüzünü ovdu ve endişeyle sordu:

— «Şimdi nasılsınız?»

Genç kız delikanlının gözlerine baktı bir süre.

— «İyiym biraz, yalnız... Başım çok dönüyor.»

— «Lavaboya götürüyüm sizi, elinizi yüzünüzü yıkayın.

Delikanlı, Zerrin'in ayağa kalkmasına yardım etti. Onun, yürürlerken, eliyle tuttuğu kolundan kendi vücuduna ılık, tuhaf bir şey geçer gibi oluyor, sevgi ve heyecandan bütün vücudu tatlı titremelerle sarsılıyor, bunu genç kızın hissedeceğinden çok korkuyordu.

Zerrin az sonra kendisine çeki düzen vermiş olarak döndü. Yüzüne bir parça renk gelmişti. Gözleri odanın bir köşesinde yatmakta olan Vedat'a takılınca hemen kapının ağzında bekleyen Ahmet'e dönerek:

— «Öldü mü yoksa?» Diye sordu. Delikanlı, Vedat'ı unutmuştu. Zerrin'in sözleri üzerine, ona yaklaşıp baktı. Ağzından burnundan kan geliyor, her tarafı, üzerinden bir manda sürüsü geçmişcesine yara, bere içindeydi ama nefes alıp veriyordu.

— «Bir şeyi yok.» dedi. İğrenerek.

Çabucak lavaboya gitti ve getirdiği bir kova suyu Vedat'ın başına boca etti. Yaralı, suyun soğuk temasıyla derhal gözlerini açtı, etrafına bakındı. Çok şaşkınlı. Peril peril bakan gözleri, bir Ahmed'i, bir Zerrin'i süzüyordu Ahmet tok bir sesle sadece:

— «Defol!» dedi.

Vedat bu sözleri canına fırsat bilmişti. Çarçabuk ayağa kalktı. Topallayarak sıvıştıyordu ki Zerrin hafif-

çe «Saati de götürüyor ama» diyince, Ahmet bir daha gürlledi:

— «Dur!» Vedat dönerek korkuyla baktı.

— «Saati ver!» Vedat, derhal saati çıkararak koltuğun üzerine bıraktı. Ve birdenbire dışarı fırlayarak, gözden kayboldu.

Genç kız başına bir yığın dert açmış olan saati cebine koydu. Delikanlıya bir an minnetle süzdükten sonra ayağa kalktı:

— «Artık gitsem.» dedi ve kapıya doğru yürüdü.

Ahmet genç kızın peşinden kararsız birkaç adım attı, çekingen bir sesle:

— «Biraz dinlenseydiniz. Dedi. Toparlasaydınız kendinizi...»

— «Gitmem lazım..»

— «Bari.. Bari bir taksi çağırayım.»

Genç kız, taksi lafını işitince, başını isyanla çevirdi:

— «Hayır!» diye feryat etti. «İstemem!»

Ahmet böyle bir davranış beklemiyordu. İrkildi bayağı. Ruhü ümitsizlikle karardı. Dudakları buna rağmen açılabilirdi:

— «Güle güle. Zerrin hanım.»

Sokakta sendeleye, sendeleye uzaklaşmakta olan genç kızın peşinden bakakaldı. Zerrin sokağın sonunda kaybolunca, koltuğa düşercesine oturdu. Sonsuz bir üzüntü ile iç çekti. Bütün varlığıyla, tüm kalbiyle bağlanıp esiri olduğunu artık iyice anladığı kız, herşeye rağmen, kuru bir teşekkür bile etmeden kaçarmışcasına uzaklaşmıştı evinden. Banka kapanmadan parayı çekip zavallı köylüyü evine göndermesi gerekiyor ama şu anda bu evde, onun kokusu vardı. Şu sırada ciğerlerine çektiği havayı o da solumuştu.

Bir süre sonra daha aydın bir kafayla düşündü.

Zerrin'in başına gelenlerden sonra normal davranamazdı, o kadar bitikti ki zavallı kız.. Hemen yerinden fırladı. Bu durumda Zerrin'in başına hoş olmayan bir şey gelebilirdi. Dalgın bakışlarla, sandalye sandalye yürüyen kızın peşinden koştu. Beş dakika kadar sonra arkasından yetişebilmişti. Genç kız yine aynı şekilde ağır ağır ilerliyordu. Bir saat kadar onu sezdirmeden takip etti.

Kız eski bir köşkün kapısından içeri girince Ahmet olduğu yerde birkaç dakika kadar daha bekledi. Sonra döndü. Geldiği yöne yöneltti adımlarını. İçinde sevdiğini kollamanın huzurunu duyuyor, bu arada evini de öğrendiğine seviniyordu.

Tuğla ocağına döndüğü vakit hava kararmak üzere idi. İşçiler işi paydos ediyorlardı. Yakup bey koşarcasına yaklaştı, delikanlıya:

— «Neredeydin şimdiye kadar? Merakta koydun bizi.»

Delikanlı kekeleydi:

— «Eee.. Sonra anlatırım Yakup ağabey.» Konuyu değiştirmek için.

— «Süleyman'ı gönderdiniz mi?» diye sordu.

— «Cebimizde bulunan paraları toplayıp saldık onu.» Yakup, Ahmet'in yüzünden bir şeyler okumak istercesine tetkik etti iyice. Onun başından tatsız bir şey geçtiğini tahmin ederek bu işi kurcalamanın faydasız olduğuna karar verdi.

Genç kız eve geldiğinde üvey annesi merdivenin başında bekliyordu kendisini. Zerrin kendisini toparlayarak başına bir yığın bela getirmiş olan saati sahibesine verdi. Rüyada gibiydi. Başı dönüyordu hâlâ... Kendini odalarına dar attı. Ablası orada değildi. Kendisini yatağa attı. Hıçkırığa hıçkırığa ağlamağa başladı. Boşalmağa ihtiyacı vardı çünkü.

İnsanlar hakkındaki düşünceleri meğer ne kadar da yanılttı. Vedat'a nasıl inanmış, arabasına binmişti. Üstelik eve girmek cüretini de göstermişti.. Aman Tanrım.. Eve girişten sonrasını hatırlamak bile ne kadar korkunçtu. Nasıl çıldırmamıştı? Üzüntü ve korkudan kalbi neden durmamıştı? Şaşılacak şeydi doğrusu.. Ya o, esmer delikanlı gelmeseydi eve. Şu anda ne yapardım acaba?» diye düşününce bütün bedeni dehşetle ürperdi. Şu anda, cansız vücudunun Boğazın soğuk sularının dibinde ya da aklını kaybetmiş bir halde Bakırköy akıl hastanesinde bulunmamış olmasın, o, adını bile bilmediği esmer delikanlıya borçluydu..

Berrin odalarına girip, kardeşini böylesine ağlar görünce koşarak yanına geldi, endişeyle sordu:

— «Niçin ağlıyorsun Zerrin?» Genç kız başını kaldırıp, ablasını görünce, cevap verecek yerde, onun boynuna sarılarak ağıtına devam etti.

Berrin iyice meraklanmıştı:

— «Söylesene kız! Çıldırtacak mısın beni?» Dedi ve o da kardeşiyle birlikte ağlamağa koyuldu. İki kız kardeş bir süre hüngür hüngür ağladılar. Sonunda Zerrin, ablasını daha fazla üzmemek için başından geçenleri anlatmağa başladı. Berrin kardeşini dinledikçe fenalaştı, yüzü derin bir ıstırapla kasıldı. Sıra Vedat'ın saldırmasına gelince, genç kız, bu felaket kendi başına geliyormuş gibi gözlerini kapadı. Fakat, Zerrin, esmer delikanlının bir hızır gibi yetiştiğini söyleyince Berrin kapalı gözkapaklarını ağır ağır kaldırdı. Şaşkın gözleri kardeşinin gözlerinde çakıldı kaldı. Kardeşinin, bu faciadan, hiç hesapta olmayan bir başka genç tarafından kurtarılacağını ummamıştı doğrusu... Zerrin, ablasının bakışlarından korkmuştu:

— «Niçin böyle bakıyorsun?»

— «Doğru mu söylüyorsun? Sana bir şey olmadı mı gerçekten?»

— «Yemin ederim..»

Genç kızın yüz hatları gevşedi, gözleri yeniden dolu dolu oldu.

— «Çok şükür Tanrıya..» diye mırıldandı. Sonra ekledi:

— «O esmer genç ne iyi insanmış..»

Zerrin dalgın bakıyordu.

— «Ne yazık ki ona hiç iyi davranamadım..»

— «Teşekkür edersin olur biter..»

— «Bir daha onu görme fırsatı çıkar mı dersin?»

— «Bundan kolay ne var..»

— «Anlayamadım?»

— «Saati sıranın gözünde nasıl bıraktınsa, teşekkürünü de öyle yollarsın..»

O akşam Ahmet, karmakarışık duygularla doluydu. Hava henüz soğuk olduğu için, sahil gazinosunda kendisinden başka bir kaç genç daha vardı. Fakat, o, soğuğu hissetmiyordu bile. Gözleri gümüşten bir tepsiyi andıran ayın, boğazın hafif dalgalı sularında oynayan, akislerinde dalıp gitmişti. Dudaklarında ard arda boşalan bira dolu bardaklar, kulaklarında dalgaların, kayalıklara çarparak ortaya çıkardığı tatlı hisleri.

Düşünüyor, hep gündüzki olanları ve onu düşünüyordu. Olanlar için sevinmesi mi yoksa üzülmesi mi gerekiyordu? Bilemiyordu.

Ne, ermişler rüyasında, büyük sevdalılarda olduğu gibi, kendisine dolu içirmişler, ne de hızır sırtını sıvazlayarak bu senin kismetindir dememişti ama bu kızı gördüğü andan beri içine sımsıcak, temiz hisler çöreklenmiş, bambaşka bir sevda duymağa

başlamıştı yüreğinde. İyice biliyordu ki bu kızı ölmeye kadar sevecekti. Yapayalnız olduğu şu dünyada, ancak Zerrin'in varlığıyla artık kendisini kimsesiz hissetmiyecekti.

Bu anda, garson omuzuna dokunarak «Artık gazinoyu kapatacaklarını» söyleyince Ahmet mahcup bir tavırla hesabı ödedi, gazinoyu terkederek sahil boyunda dolaşmağa başladı.

Ya genç kız, onunla aynı duyguları paylaşmazsa. Delikanlı sıkıntıdan irkildi. Onu bir tehliken kurtarmakla, aşkını kazandığına inanmak basit bir safdillikten başka birşey değildi. Olsa olsa, insanlık görevini yapmıştı o kadar. Şu andan itibaren onu unutmayı düşündü, bir ısıklık tutturarak boş sokaklardan evine doğru yöneldi. Ya Güller'e karşı duyduğu aşk? Delikanlı bunu hatırlayınca gülümsedi. «Ne çocuksu, ne boş duygularmış onlar» diye düşündü. Ondört yaşındaki bir köylü çocuğunun hayal aleminin artık tamamıyla kurumuş ve solmuş bir gülüydü o eski, şirin köylü kızı...

Eve girince, bütün duyguları, yeniden tepreşti içinde... İşte o, şu koltukta oturmuş, masum yüzü, ışıltılı, insafsız bir avcı tarafından boğazlanmak üzere olan bir ceylanın bakışları dolu gözleriyle Vedat'a bakıyordu. Delikanlı onun dokunduğu bütün eşyaları eaiyle okşayarak gezdi bir süre.

Yatağına uzandı. Hayır. Onu unutamayacaktı. Olanaksızdı bu. Onun bu dünyada var olması bile yetecekti kendisine. Bomboş olan ruhunu melonkolik te olsa bir takım hislerle dolduracaktı ya...

Ertesi akşam okulda, sırasında yalnızdı artık. Çünkü Vedat gelmemişti okula. Delikanlı bu alçak ve seviyesiz arkadaşını görmediği için çok sevindi. Çünkü ona duyduğu hınç durmadan büyümekteydi

içinde.. Derste hep Zerrin'i düşündü. Çöl toprağı suya nasıl muhtaçsa kendisinin de, genç kıza öylesine ihtiyacı vardı.

Birden hatırladı. İçinde buruk, anlamsız olduğunu kendisinin de bildiğı bir sevinç duydu. Çünkü şu anda oturmuş olduğu sırada, gündüzünde Zerrin oturmuştu. Elini sıranın gözüne soktu. Belki onun karaladığı bir kağıt, değersiz bir eşyası kalmış olabilirdi. Nitekim eline küçük bir kağıt parçası geldi. Heyecanla dışarı çıkardı. Bu, oldukça düzgün kesilmiş kağıt parçasına yazılmış olan birkaç kelimeyi okuyunca bütün vücudunu bir titreme aldı. İçinde, engin bir mutluluk büyüdü, büyüdü. Bütün iç organları sanki kaybolmuş, hepsinin yerini şu anda sevinçten güm güm vuran kalbi doldurmuştu. Onun garip gönlünün şâd olmasına yeten birkaç kelimecik şunlardı:

«Size çok teşekkür ederim ve minnettarım». Pusulayı avucunda büyük bir sevgiyle sıktı. «Ne kadar da güzel yazısı varmış» diye düşündü.

Ona hislerini duyurmak için kendiliğinden bir fırsat çıkmıştı, sevgili pusulacığın sayesinde... Delikanlı cep defterinden düzgün bir sayfa kopardı, özenle şu satırları yazdı:

«Size köle olmayı ya da uğrunuzda bin kez ölmeyi daha çok isterdim» ve mektupcuğunu, Zerrin'ininkini aldığı köşeye bıraktı. Öğretmeni, arkadaşları, herşey buzlu camın arkasında görülüyor gibiydi. Ya da başka bir dünyaya aittiler. Kendi dünyası bambaşkaydı.. Penbe tüller arasına sarılmış, yeryüzünde duyulmamış nağmelerle dolu mutluluk şarkıları terennüm edilen, billur pınarların başında avcının ceylanları okşadığı, arıların, görülmemiş güzellikte ve renkte çiçeklerin etrafında dansederek döndüğü, tatlı bir meltemle kıpırdayan yaprakların, yakınlarında uçuşa-

rak aşk dilenen kelebeklere, tatlı bir hışırtıyla «Ben de, ben de seni seviyorum» dedikleri ve bütün bunları çevreleyen bir gökkuşağının üzerinden onun sevgili başının görüldüğü bir dünya... Delikanlı hayallerinden biraz sıyrılarak kaleminden dökülen kelimeleri düşündü. Bir anda yüzü kıpkırmızı oldu. Bu kelimeler genç kıızı ürkütebilirdi ve başlangıçta bu kadar cüretkâr olmamalıydı. Bir süre düşündü. Aksilik bu ya aklına uygun birşeyler gelmiyordu. Zil çaldı herkes sınıfı terk ediyordu artık.. Delikanlı başka bir sayfaya alelacele şunları karaladı.

«İnanın bana, size birşey olsaydı, kaderim şu anda ki mutluluk ve ümitlerim kadar sonsuz olacaktı. Ahmet» ve sıranın gözündeki pusulayla değiştirdi.

Ahmet o gece yatağında döndü durdu hep.. Gözünü bir türlü uyku tutmuyor, Zerrin'in kelimeleri zonk zonk beynine vurup duruyorlardı. Bu kadar sevinmeye hakkı var mıydı? Minnet duyan bir kızın teşekkürünü gözündeki büyüterek bu kadar ümitlenmesi çok saçma olmuyor muydu? Bu mantıksızca duyguları karşılıksız kalırsa kendisi için çok büyük bir yıkım olmayacak mıydı? «Yıkılırsam bir daha ayağa kalkamam iflah olmam gayrı» diye inledi ve gözlerinden birkaç damla yaş süzülerek yastığa yuvarlandı.

Ertesi gün uykusuzluktan bitkin düşmüş olan bedenine rağmen büyük bir gayretle çalışan Ahmet, akşamı dar etti. Adımları okula doğru yıldırım gibi giderken kafası allakbullaktı. «Acaba bana darıldı mı? Yoksa kahkahalarla gülerek «Vay aptal çocuk vay!» diye benimle alay mı etti?»... «Yoksa, yoksa yaralı kalbini teselli edecek, garip gönlünü sevindirecek birşeyler mi yazıp bırakıvermişti sıranın gözüne.

Güçlü bacaklarının okulun tahta merdivenlerin-

den çıkardığı gümbürtü bütün duvarlarda yankı yapıyor, henüz temizlenmiş sınıflar ve koridordan toz ve nem kokusu yükseliyordu. Ahmet sınıfa girer girmez sırasına yöneldi, güm güm atan yüreğine aldırmadan titreyen elini sıranın gözüne soktu. Bir an sonra içi derin bir acıyla burkuldu, boş parmakları kederle büküldü. Sıraya düşercesine çöktü. Artık bu bitik bedene çok ağır gelmekte olan başı sıranın üzerine düştü.

«Ümit insanın kalbinde hiç susmayan bir kuştur» derler. Ahmet her akşam sıranın gözüne, en küçük yarıklara kadar baktı. Hattâ. «Belki yere düşmüştür onun mektubu ve zalim hademe süpürüp atmıştır.» Diye düşünerek çöp kutularını bile aradı. Ne yazık ki hiçbir şey rastlamadı.

Delikanlı sisli, soğuk aralık gününde, sırtında sadece bir ceket durmadan düşünmeye fırsat kalmadan kürek sallıyor, kalıp dolduruyordu. Gözleri kan çanağı gibi, saç başı darmadağın. Çevresinde hep ter ve yanık toprak kokusu.. Karşısında daima sakallı, saçlı işçiler, kıpkırmızı toprak, tuğla yığınları. Sonunda yorgun vücudu isyan etti. Kürek elinden düştü. Delikanlı ağır adımlarla tuğlaları saymakta olan Yakup Beyin yanına doğru gitti. Adam döndüğünde yanında dikilmekte olan delikanlının kanlı gözlerini, bir tuhaf durduğunu görünce şaşkınlıkla geveledi:

— «Hayrola Ahmet?»

Buzdan bir heykel gibi duran delikanlının dudakları kıpırdadı.

— «Ben gidiyorum..»

— «Nereye?»

Ahmet cevap verecek yerde geri döndü, sallana-

rak yürümeğe başladı. Peşinden bir süre bakan ortağı onu böylesine yıkılmış görmemişti hiç.

«Peşinden gitsem bir faydam dokunur mu acaba?» diye geçirdi içinden. Bir an düşündü sonra yüzünde bir gülümseme yayıldı «Şimdi anladım» dedi. «Bizim oğlan aşık oldu» Sonra içi gayet rahat olarak tuğlalarını saymaya devam etti. İnaniyordu ki böylesine çalışkan, mert ve yakışıklı oğlanın sevdasını hiçbir kız karşılıksız bırakmazdı. Demek ki Ahmed'in yavuklusu naz devresindeydi.. Ahmet tuğla ocağından ayrıldıktan sonra bir süre sokaklarda gelişigüzel dolaştı. Daha sonra sahile indi. Ansızın bir yağmur başlamıştı.. İnce ince.. Soğuk soğuk. Oysa delikanlı korunmak şöyle dursun, ceketinin yakalarını bile kaldırmamıştı. Bunu belki de yağmur, içimde ki ateşi biraz olsun söndürür diye yapıyordu. İçinden «Hayır..» Diyordu «Onu korkuttum ve kırdım... İlk günden öylesine saçma öylesine budalaca şeyler yazdım ki..» Böyle düşünme düşünme yürürken adımları onu okula doğru götürdü. Yağmur daha da şiddetlenmiş, havadan gümüştü bir sicim gibi iniyordu. İster istemez okulun karşısında ki kestane ağaçlarından birinin altına sığındı. Caddede küçük derecikler oluşmuş, ızgaralardan anafolar yaparak iniyorlardı.

Sağanak durduğunda delikanlının ayakları şöyle bir kıpırdadı. Kimbilir nerelere sürükleyecekti delikanlıyı ki okulun zili çaldı. Bu tiz sesi duyan Ahmet biraz kendisine gelir gibi olmuştu. Karanlık bakışlarını okulun çıkış kapısına dikti. Kapıdan çıkan kızlar, havaya tereddüt baktıktan sonra üzerlerini ıslatmamak için hoplaya zıplaya okuldan caddeye yürüyorlardı. Ahmed'in yüreği deli gibi çarpmağa başladı. O da mutlaka bu kızların arasındaydı. Ve onu görebilecekti. Herşeyiyle göz kesildi. Tam karşısına bakınca bütün bed-

nine hafif bir titreme yayıldı. Zerrin kendisine doğru gelmekte idi.

Genç kız dereciği atlayıp karşı kaldırıma çıkınca başını kaldırdı. Bakışları ağacın altında hemen birkaç metre kadar ötede bekleyen, yağmurdan saçları birbirine yapışmış, elbisesi sırlıklam, kendisine derin bir keder ve merakla bakan delikanlıya rastlayınca hafiften irkildi. Gözlerinde büyüğü bir pırıltı belirmiş, kar beyazı yüzünü tatlı bir pembelik basmıştı birdenbire.. Sonra hemen kendini toparladı, ivedi adımlarla cadde boyunda yürümeğe koyuldu. On adım kadar yürüdükten sonra biran döndü, delikanlıya bir kez daha baktı. Ahmet halâ bir heykel gibi yüz anlamını değiştirmeksizin kendisine bakıyordu. Oysa delikanlının gözleri sevinç ve mutluluktan ısıltı ısıldı. Bu sıranın bitmemesini istiyor, zaman dursun dileyerek yerinden kıpırdamıyor, bu rüyadan uyanmamak için hareket etmek istemiyordu.

Ne yazık ki caddeden hızla geçen bir araba su birikintilerini şiddetle üstüne başına sıçratmış, delikanlıyı kendine getirmişti. Sıçratıldığı çamurlu suyla elbisesini berbat eden saygısız şoföre bile kızamadı. Kalbi artık sevinçle çarpıyor, çamurlu caddede, yerlerde yatıp yuvarlanmak geliyordu içinden. Artık çok iyi anlıyordu ki Zerrin darılmamış, kırılmamıştı. Hatta.. Hatta sevebilirdi de kendisini.. Bunu en güvenilir yerden, onun gözlerinden okumuştı.

Saatine baktı. İyi... Onu hergün saat dörtte görebilecekti. Sonra genç kızın peşinden yürüdü, çevik adımlarla kısa zamanda ardından yetişti. Aralarında belirli bir aralık kalınca adımlarını onunkilere ayarlayarak arkadan incelemeye koyuldu.

Zerrin'in yürüyüşünde bile tarif edilmez bir güzellik, bir ahenk, bir terbiye vardı. Pırıl pırıl yanan

saten öğrenci önlüğüyle bile çok zarifti. Ahmet içinden «Canım» diye geçirdi «üzerinde mantosu bile yok.. Nasıl da üşüyor, omuzlarını nasıl da dikmiş bak».

Onun belediye otobüsüne bindiğini gördükten sonra ceketinin yakalarını kaldırdı, ellerini cebine soktu. Dudaklarında hafiften bir ısıltı ocağın yolunu tuttu.

Tuğla ocağında kimsecikler yoktu. Geri dönüyordu ki birinin bağırıldığını işitti. Kendisini çağırıyorlardı. Ses malzemelerin bulunduğu kulübeden geliyordu.

Yakup Beyle işçiler oraya sığınmışlar, yeniden başlamış olan yağmurun dinmesini bekliyorlardı. Ahmet selam vererek içeri girdi. Onun halini gören ortağı kıs kıs gülmeğe başladı.

— «Yahu birader nedir bu halin?. Üzerinden seller gitmiş, halâ şırl şırl sular akıyor.»

Ahmet kahkaha attı:

— «Üzerime hat döşeseler şehrin kaç günlük su ihtiyacını karşılarım dersin.»

Yakup şaşaladı, delikanlının neşe taştan gözlerine uzun uzun baktı.

— «Anlaşılmaz adamsın vesselam. İki saat önce neydin? Şimdi ne?»

Delikanlı, elini ortağının omuzuna koyarak:

— «Haydi gidelim artık. Yağmurdan korkmayın. Kayseri şekeri değilsiniz ki eriyesiniz. Aksam bir gazinoya gidelim. Teyzeyle Erdal'ı da alırız. Hem bugünkü sana rakı da serbest...»

Yakup genç ortağına takıldı.

— «Her halde bugün milli piyangodan büyük ikramiye vurdu.»

— «Öyle sayılır.. Üzümünü ye de bağıni sorma.»

— «Bir an önce elbiselerini değişmezsen, korkarım bizi de gazinoya götürmeyeceksin.»

Zerrin eve geldi. Her zaman olduğu gibi kapıyı açan ablasının boynuna sarıldığında çok duyguluydu. Ve Berrin onun içini, yüzünden bir kitap gibi okumaya alıştı. Gülümseyerek:

— «Demek bu gün o delikanlıyı gördün.»

— «.....?»

— «Hadi.. Sıkılma da anlat bana. Ne söyledi sana?»

Zerrin gözlerini ablasınıninkilerden kaçırdı:

— «Konuşmadı hiç. Okulun karşısında, yağmurun altında kimbilir ne kadar beklemiş ki, sırlıslıkladı. Acıdım zavallıya..»

— «Başka?»

— «Beni dikkatle süzen bakışlarında derin bir acı vardı.»

— «Sonra?»

— «Yürüdüm gittim.»

— «Vay kalpsiz vay!»

Odada bir süre sessizlik oldu. Heriki kız kardeş pencereden, rüzgarın arada bir sallayıp cama vurduğu ıslak çam dallarına bakıyorlardı. Sükuneti bozan Berrin oldu, bir sır verir gibi fısıldadı:

— «Sana bir şey anlatacağım.»

Zerrin ilgiyle döndü ablasına.

— «Bugün toz alıyorum bahanesiyle annemi gözetledim. Sık sık makyajını tazeleyip o üniversitelinin evine bakan pencereden, karşıyı gözetliyordu. Görsen, ne iç çekişler ne işaretler..»

— «Ne kadar ayıp... Delikanlı da onunla ilgileniyor mu acaba?»

Berrin başını salladı:

— «Sanmam. Hep penceresinin önünde, başı önüne eğik dersine çalışıyordu.» Genç kız yutkundu, sesi titriyordu biraz.

— «Sanırım benimle ilgileniyor. Annem çıkmıştı. Pencereye ben geçtim. Delikanlının gözleri pencereye takılıp beni görünce ayağa kalktı. Cama iyice yaklaşıp ısrarla bana bakmağa başladı. Tabi ben hemen ayrıldım. Çok utanmıştım... Az sonra annem beni etmek almam için bakkala yolladı. Baktım üniversiteli de oraya gelmiş, beni süzüyor. Bakkal «Ne istiyorsun delikanlı?» diyince, üniversiteli bir kızardı, bir bozardı. Kahkaha atmamak için kendimi zor tuttum. Acıdım da çocuğa.. O kadar saf ki..

Gülümsemek sırası Zerrin'e gelmişti, parmaklarını ablasının saçları arasında gezdirerek:

— «Sonra?»

— «Sonra delikanlı kekeleyerek «kibrit istemiş-tim» diyebildi.

Zerrin kıkırdadı:

— «Anlaşıldı.. Anlaşıldı.. Sen de o çocuktan hoşlanıyorsun.» Berrin kızardı, bozardı. Konuyu değiştirmek için aniden sordu:

— «Ne iş yapıyor senin Ahmet?»

Zerrin ablasına kırılmış gibi baktı.

— «Nereden benim oluyormuş? Aşkolsun abla.»

— «Kızma canım.. Ahmet sadece öğrenci mi acaba?»

— «Sanmıyorum. Evi fena değildi. Zannederim başka işi var. Tahmin ederim yalnız yaşıyor.»

— «Peki.. Sen de ona not bırakacak mısın?»

— «Neden bırakacaktım?»

— «Çok kalpsizsin Zerrin. Çocuk yağmur kar demeden okulunda bekliyor. Oysa sen.. En küçük bir

acıma bile duymuyorsun ona.»

— «Bana ne? Beklemesin.»

Berrin, utancından elbisesinin eteklerini çekiştir-
tirmekte olan küçüğüne yüklenmeye devam etti:

— «Nasıl Ahmet yakışıklı mı?»

— «Bilmem. Hiç dikkat etmedim.»

— «Mutlaka üniversiteli komşumuz daha yakı-
şıklıdır..»

Zerrin birdenbire parladı.

— «Ama sen onu hiç görmedin ki.»

Dedi parmaklarını çıtlatarak. Başı önüne iyice
eğilmişti. Berrin tatlı bir kahkaha attı ve kardeşinin
başını eliyle doğrultmaya çalışarak yüzünden öptü:

— «Barışalım artık.. Birbirimizden utanmamız,
sırrımızı, içimizi saklamaya çalışmamız ne kadar tu-
haf değil mi? Yarın mutlaka birşeyler yaz, bırak sıra-
nın gözüne..»

— «Ne yazayım bilemiyorum ki?»

Berrin:

— «Bunu sen bileceksin.» Diyordu ki kapı ani-
den açıldı. Ayten hışımla girdi, kızlara bağırmağa
başladı:

— «Vay anam vay! Köşelere saklanıp ne düzen-
ler kuruyorsunuz böyle.. Hani sofra? Saate hiç bak-
mıyor musunuz siz?»

Berrin istemeye istemeye kapıya doğru yürüdü.
Ayten yine haykırdı:

— «Sen de gel, ayakkabıları temizle...»

Ertesi gün cumartesiydi. Zerrin öğleyin eve dön-
düğünde kapıyı açık buldu. Hem buna, hem de abla-
sının kendisini karşılamadığına hayret etti. Ablacığ
belki de hastaydı. Yüreği endişeyle burkuldu. Mer-
divenleri koşarcasına tırmandı. Berrin'in odasına ka-

pıyı bile vurmadan daldı. Somyanın üzerine yüzüko-
yun yatmış olan genç kıza:

— «Ablacığım,» diye seslenince. Berrin sıçraya-
rak doğruldu, elindeki kağıdı telâşla battaniyenin al-
tına sokuşturdu, başını çevirip Zerrin'i görünce rahat
bir nefes aldı.

— «Sen miydin kız? Ödümü kopardın.»

— «Hayrola.. Birşey mi var?»

Berrin bir sır verecekmiş gibi etrafı dinledikten
sonra duyulur duyulmaz bir sesle:

— «Bugün ne oldu biliyor musun?» Genç kız ga-
yet heyecanlıydı. Birkaç kez üstüste derin derin so-
luk aldı. Zerrin bayağı meraklanmıştı.

— «Söylesene ne oldu?»

— «Üniversiteli bana mektup verdi... Sabahle-
yin annemin odasını havalandırmak için odanın pen-
cerelerini açıyordum ki gözlerim ister istemez üni-
versitelinin penceresine takıldı. Tesadüf olacak o da
penceredeydi. Beni görür görmez mektup göstermez
mi.. Tabi, hemen ben kaçtım, odama girdim. On daki-
ka kadar bekledikten sonra «Acaba halâ bekliyor mu»
diye merak ederek pencereden bir kez daha baktım.
Beni yeniden görünce çok sevindi. Acındırmak için
olacak boynunu bükerek mektubu bir kez daha gös-
terdi. Ben hayır anlamında başımı salladım. Bu defa
bana kaşlarını çatı, bahçeye atacağını işaret etti.
Nitekim az sonra evinden çıktı, bizim bahçenin duva-
rının dibinde bir süre yürüdükten sonra, cebinden si-
gara paketini çıkardı. Güya paketteki son sigarayı
yaktı ve boş paketi bizim bahçeye fırlattı. Bir yandan
da bana bu paketi almamı işaret ediyordu.» Zerrin sa-
bırsızlanmıştı:

— «Eee sonra?»

— Sonra düşündüm, mektup bir başkasının eli-

ne geçerse rezil olacağım. En iyisi onu alıp yok etmekte. Bahçeye indim. Vazo için çiçek toplamak bahanesiyle bir kaç yediveren kopardım bu arada sigara paketini de alarak odama çıktım.»

Zerrin:

— «Ne yazmış ne yazmış? Mektup hani?» diyerek sabırsızlıkla atılınca genç kız dalgın nazarlarla, çok uzaklara bakıyormuş gibi gözlerini pencereye dikerek, battaniyenin altına sakladığı mektubu çıkardı ve kardeşine uzattı.

Zerrin dörde katlanmış kağıdı merakla açtı ve okumağa başladı.

«Berrin Hanım:

Siz imkanı yok farkında olamazsınız, ama ben, yıllardır hep bu anı bekleyip bütün sıkıntıları, dertlerimi, hep bu günün vereceği heyecanla unutmağa çalıştım. Çünkü bugün yani okulu bitirdiğim gün size olan aşkı, aşırı sevgi ve tutkunluğumu itiraf edecektim. Evet yıllardır, sizden birkaç adım ötede fakat belki de yıldızlar kadar uzakta delicesine sizi seviyordum. Bütün gecelerimde çılgınca sizi düşünüyordum, ender olan düşlerimde size dokunmaktan, gözlerinizi seyretmekten sınırsız bir mutluluk duyuyordum. Uyandığımda yapayalnız kaldığım odamda, Tanrıya, bana rüyam da bile olsa seni benimle birlikte bulundurduğu için şükrediyor, saadetinden ağlıyordum.

Şu anda siz benimle alay edip gülüyor musunuz? Yoksa yoksa acıyor musunuz? Bunu öğrenmek için inanın ömrümün on yılını seve seve verirdim.

Şimdi size soruyor, sonsuz bir heyecanla öğrenmek istiyorum. Her an ayağınıza kapanarak emirlerinizi, arzularınızı yerine getirmek için bekleyecek, bün

tün ömrünü sizi mutlu kılmak için adayacak olan bu kölenizle evlenmeyi kabul edecek misiniz acaba?

Eğer benimle evlenmeyi kabul edecek olursanız sevinçten göklere uçacağım. Belki size alışmış olduğumuz lüksü yaşatamayacağım ama daima sizin için çarpacak bir yürek size adanacak bir can sunuyorum.

Yalnız sizden dileğim cevabınız hayır olacaksa bunu hemen bildirmeyin. Kederimden ölebilirim. Size bir hafta süre..

Murat Toksoy»

Zerrin'in gözleri dolu dolu olmuştu. Halâ dalgın dalgın bakan ablasına:

— «Bu çocuk ne kadar çok seviyormuş seni böyle» dedi.

—

— «Nasıl olsa, birgün biriyle evlenmek zorundasın. Bu çocuk seni mesut eder sanıyorum. Bana kalırsa evet de gitsin.»

Berrin isyanla başını çevirdi:

— «Ya sen.. Ya babam ne olacaksınız? Sizlerden ayrı nasıl yaşayabilirim?»

Bir süre konuşmadılar. Her ikisinin de gözleri nemlenmişti. Zerrin sisler arasındaymış gibi görünen ablasına:

— «Gün gelip ayrılmıyacağımız sanki.. Hep bu kadının hizmetçisi olarak mı kalacaksın?»

— «Hayır Zerrin hayır. Ben sizlerden ayrılamam, öleyim daha iyi...»

Çatıların kiremitlerini uçuran, kocaman ağaçları köklerinden sökecekmişcesine sallayan, bütün vapur

seferlerini durduran rüzgâr saatlerce deli deli estikten sonra iniktiğinde İstanbul'lular boşuna sevinmişlerdi. Zira rüzgârın peşinden lapa lapa kar yağmaya başlamış, az bir zaman içinde her taraf beyaza keşilmişti. Serçeler şaşkınlıkla oradan oraya sıçırıyor, alıştıkları kuru dalları arıyorlar, hergün kolayca bulabildikleri yiyecekleri temin edebilmek için karları minnacık gagalarıyla delik değişik ediyorlardı. Küçükler çok sevinmişlerdi bu işe.. Bazıları neşe çığlıkları atarak karların üzerinde yuvarlanıyorlar, bazıları soğuktan mosmor olan ellerine aldırış etmeden kartopu oynuyorlar, bir kısmı ise birer heykeltraş edasıyla kardan adamlarının son retuşlarını yapıyorlardı. Oysa büyükler telâş ve endişe içinde oradan oraya koşuyorlar, karın yağmasıyla bir sır gibi ortalıktan yok oluveren odun, gazyağı, ekmek kuyruklarını habire uzatıyorlardı.

Bizim Ahmet kıştan hoşlanmış gibiydi. Sobası gürül gürül yanıyor, penceresinin önüne oturmuş bir yandan sıcacık ıhlamurunu yudumlarken, bir yandan da lapa lapa yağan karı seyreliyordu. Tuğla ocağını paydos etmişlerdi. Artık bahara kadar yapacakları bir şey yoktu. Beş yüz bin kadar tuğlaları blrikmişti. Bu mevsimde satamazlardı. Ama baharın yapı işleri başlayınca ellerine toplu bir para geçecekti. Fabrikalar çoğalmış, tuğla işlerinde tat kalmamıştı artık.. Tuğla, ocaklarda işçilik ve diğer unsurlar yüzünden çok pahalıya mal oluyordu. Yeni çalışma mevsiminde belki de işlerini değiştireceklerdi.

Fakat bütün bunlar delikanlının umurunda bile değildi. Bütün emeli ve dileği Zerrin'in kendisini sevmesiydi. Şimdiye kadar ondan hiç mektup alamamıştı ama okulun dağılma vakti, onu hep aynı ağacın altında bekliyor, her defada da gözleri genç kızın tatlı

bakışlarıyla karşılaşılıyor, mutluluktan içi eriyip gidiyordu. Bu mutluluk gece yarısına kadar sürebiliyordu. «Ya acıdığından bana öyle içimi yakarcasına bakıyorsa, yahut beni ağabeyi gibi görüyorsa» diye düşünerek kuşkuluyor, bu sıkıntı ertesi günün okulun çıkış saatine kadar sürüyordu.

Fakat bu gün iyimserdi Ahmet... Odanın içinde bir süre gezindi. Sobanın karşısında hazla gerindi. Bir bardak ıhlamur daha doldurup yeinden penceresinin önüne geçti. Tam oturuyordu ki içi burkudur gibi oldu. Zerrin bu soğukta yine mantosuz muydu acaba? Güzel yüzü soğuktan buz kesilmiş, narin vücudu soğuktan titriyor muydu? Çabucak giyindi. Evden dışarı çıktı. Fakat Zerrin'in okulun dağılmasına daha iki saat vardı. Biraz vakit geçirmek için kahveye gitti. Yakup her zaman ki rakibi Kelle Dursun'la büyük bir seyirci grubunun meraklı bakışları arasında tavla maçı yapıyor, ahlar, vahlar, küfürler gırla gidiyordu. Maç Yakub'un büyük sevinç gösterileri arasında yengisiyle son buldu.

Yakup tavlayı gürültüyle kapatmış, gözlerini bir meydan savaşı kazanmış komutan edasıyla seyirciler üzerinde gezdiriyordu. Ahmed'i görünce:

— «Ortak» dedi. «Sahi seninle hiç tavla oynamamıştık. Gel otur seninde boyunun ölçüsünü alayım.»

Ahmet pek tavla bilmezdi ama vakit geçsin diye oturdu. Onun ağır ağır oynayışını gören seyirciler pek te zevkli bir oyun çıkmayacağını düşünerek birer ikişer dağıldılar. Şaşılacak şey Yakup müthiş zar tutmasına rağmen oyun bile alamıyordu. Karşısındaki Ahmet'te olsa zara kızmağa başlamıştı. Onun bağırıp, çağırmağa başladığını gören kahvenin sakinleri birer ikişer toplanmağa başladılar. Netice de oyun Ahmed'in beşe karşı sıfır yengisiyle bitti. Yakup kızarmış,

pek kötü olmuştu. Seyirciler takılıp, büsbütün kızdır-
mağa başladılar onu:

— «Hani bunu bir Balatlı Mişon Oynardı bir de
sen?»

— «Ustaya bakın ustaya!»

— «Cart!»

— «Oyunda kaybettiğine hiç üzülme evladım,
demekki aşta kazanacaksın.» Bu son sözler Ahmed'i
acı acı düşündürdü. Kendisi yendiğine göre aşta
kaybedecekti demek. Eskilerin her sözünde bir ger-
çek payı, bir hikmet vardı mutlak. İçine sıkıntı doldu,
boğazına bir yumruk tıkanır gibi oldu. Burada da du-
ramazdı artık. Okula doğru ağır ağır yürümeğe baş-
ladı.

Okulun karşısında ki cadde de bir aşağı bir yu-
karı volta vurup duruyor, zaman geçmek bilmiyordu.
Sonra burada her gün beklemekten utanır olmuştu
artık. Zerrin'in arkadaşlarının, çevre halkının dikka-
tini çekmekten, niyetinin ve gayesinin anlaşılmasın-
dan çok korkuyordu.

Herkes kendisine gülecek «Çok ilkel ve aptal
bir aşık» diyeceklerdi arkasından. Oysa delikanlımız
gururuna çok düşkündü fakat ne yazık ki başka çare-
si de yoktu. En iyisi genç kıza uygun bir şekilde ya-
naşıp konuşmaktı ama şimdilik Ahmet bunu imkânı
yok yapamazdı. Bir kere ona yaklaşıp bir iki kelime
söylemek istediğinde iyi biliyordu ki dili dolaşarak,
bütün bedeni titreyerek ona ihanet edeceklerdi. Ya
da Zerrin konuşmak istemez kaçırırsa. Öldüğü gün-
dü delikanlımızın. Bu yüzden yavaş yavaş, alıştırma a-
lıştıra, alışa alışa ona yaklaşmayı tasarlıyordu.

Bütün bunları düşünerek başı önüne eğik yürü-
yordu ki bir ara kafasını kaldırıncaya gözleri genç kızın
gözleriyle karşılaştı. Genç kız büyük bir dikkatle

kendisini tetkik ediyordu. Delikanlının gözlerini gö-
rünce, bakışlarında bir ısıltı peyda oldu, yüzü herza-
mankinden daha çok kızardı. Başını o kadar hızla ö-
nüne eğdi ki saçları bir anda bütün yüzünü kapattı.
Ahmed'in yanından bacakları birbirine dolaşarak hız-
la geçti. Delikanlı kızın hergünkünden daha değişik
bu tutumuna şaşırdı. Boğazından boğuk bir ses çıkar-
dı, düşecek gibi oldu. Sonunda karktuğu başına gel-
miş, canından çok sevdiği genç kız kendisinden kaç-
mağa başlamıştı. Biraz toparlanınca, genç kızın pe-
şinden baktı. Zerrin otobüse binmek üzere idi. Sırtın-
da mantosu yoktu. İçi titredi eğlanın. Kendisini sev-
mese bile bu kız onun için kutsal bir varlıktı.

Delikanlı kendisini bir kahvehaneye attı. Bu kı-
za ne olmuştu böyle bu değişikliğin nedeni neydi a-
caba? Bloknotunu çıkardı, yazmaya başladı.

«Zerrin hanım,

Niçin benden kaçırıyorsunuz? Size karşı bir kusu-
rum olduysa ne olur bağışlayın. Sizi çılgıncasına se-
viyorum ve şu anda ölesiye kederliyim. Birkaç kelime
de olsa birşeyler yazın bana, isterseniz senden nef-
ret ediyorum diyin. Yeterki yazın. Sorular, şüpheler
arasında boğulmuş bir deli gibiyim. Kurtarın beni bu
azaptan.

Ahmet.»

Şimdi biraz rahatlamıştı. Garsonun getirdiği çay
içini ısıtmış iyi gelmişti. Üst üste dört beş çay iç-
tikten sonra kahveden çıktı. Doğru okula gidecek bu
notu sıranın gözüne bırakacaktı.

Sınıfa girince onun kokusunun sindiği havayı
derin derin içine çekti. Sıraya oturdu. Kuru tahta ılık-
tı. Demekki burada onun vücudunun sıcaklığı vardı.
Delikanlının içi bir hoş oldu. Duygusu tarif edilemez-
di. Bir an ağlamağı düşündü. Yapmamalıydı. Cebinden

notu çıkardı sıranın gözünü ağır ağır sürdü. Eline bir kağıt parçası geldi. Çekti çıkardı bir anda... Kağıdın en üstünde kendi adı yazılıydı. Kalbi çarpmağa başladı.

«Ahmet bey,

Size ne yazacağımı bilemiyorum. O kadar heyecanlıyım ki yazarken ellerim titriyor. Sizden bir ricam var. N'olur bu soğuk havada karşı kaldırımda beklemeyin beni. Allah korusun ya hasta olursanız. Belki bakacak kimseniz de yoktur. Benim yüzümden hasta oldu der çok üzülürüm.

Zerrin»

Delikanlı gözlerini yumdu, «Çok şükür Tanrım'a» diye mırıldandı. Kabus bitmiş, ruhundaki fırtına dinmişti.

Yazdığı notu aldı, yırtıp çöp kutusuna attı. Zerrin'inkini avucunda sıkıyor. Ve avucundan büyük bir mutluluk, damarlarındaki kanla birlikte, dalga dalga bütün vücuduna yayılıyordu. Okuldan çıktı. Bir sarhoş gibi sallana sallana yürümeğe başladı.

Eski köşkün karşısındaki küçük evin penceresinde, genç bir adam saatlerden beri köşkü gözlüyordu. Yüzünde derin bir keder vardı. Beklediği yerden tam ayrılıyordu ki karşı pencerenin perdesinin kıpırdadığını farkettiler, duraladı. Pencerede iki kız peyda olmuş gülüşerek kendisine bakıyorlardı. Delikanlının yüz çizgileri birden bire değişti. Gözleri sevinçle parlıyor, dudaklarında buruk bir ümitle gülümsemeye çalışıyordu.

Kızlar kahkahalarla gülerek geri kaçtılar. Beş on saniye kadar sonra uzun saçlı olanı sanki arkadan

itilmiş gibi birdenbire pencerenin önünde göründü. Bir an delikanlıya baktıktan sonra tekrar kaçtı. Delikanlı düşüncelere daldı. Bu şehir kızları acaba onun tertemiz duygularıyla alay ediyor, onu aptal yerine koyarak eğleniyorlarmıydı yoksa? Fakat Berrin'siz yapamaz, onsuz yaşayamazdı bu dünyada.. Bekleyecekti.. Cevap gelmeseyse de, hayır dese de aylarca, yıllarca bekleyecekti. Ta ki genç kız bir başkasına ait oluncaya kadar.. Ta ki içinde ki ateş tıpkı Kerem gibi bütün bedenini yakıncaya kadar... Ne zaman ki kalbi durur o zaman ancak Berrin'i unuturdu.

Berrin gerçekten kardeşi tarafından itilmişti. Geri dönünce Zerrin'i kulaklarından yakaladı:

— «Beni neden ittin söyle bakalım?»

— «Canımı yakıyorsun ama?»

— «Söyle!»

— «Acıdım çocuğa.. Saatlerden beri hep orada bekliyor ve çok üzgün görünüyor.»

— «Ne güzel çocuk, üstelik hukuku da bitirmiş. Hem sen bana zorla yazdırmıştın. Sesimi çıkardım mı hiç?»

Berrin tatlı bir kakhaha attı:

— «Tabi ki itiraz etmezsin. Çünkü sen de seviyorsun Ahmet'i.» Zerrin yanaklarına kadar kızardı ve.

— «Sende Murat'ı...» Diye bağıırıyordu ki oda kapısı açıldı. Ayten içeri girdi.

— «Ne işiniz var odamda?» Gitti açık olan pencereden bir süre baktı. Delikanlı karşıdan bakıyordu ve kadını görünce perdeyi kapamıştı. Ayten buna iyice sinirlendi, gururu yaralanmıştı.

— «Tabi» dedi. «İş yok güç yok. Yiyip içip.. Pencere karşısına geçer fingirdeşirsiniz. Çıkın buradan defolun.. Ay bayılacağım şimdi..»

Genç kızlar sessizce terkettiler. Üvey anneleri halâ avaz avaz bağıırıyordu:

— «Bu evde kalırsam mahvolacağım. Tanrım sabır ver bana. Çıldıracağım. En iyisi Aysel'lere gideyim.»

Kızlar odalarına girdiklerinde Ayten kızkardeşi-ne telefon ediyordu.

— «Aysel beni aldırır mısın? Yoksa patlayacağım.»

— «Hemen gönderiyor musun? Bir sürprizin mi var? Bekliyorum.»

Güneşin çevresindeki bulutları da kızıl bir renge boyayarak batmış olmasına karşın odalarda kar aydınlığı vardı henüz. Köşkün kapısının zili bir kaç kez çalındı. Mutlaka aceleci biriydi kapıda ki... Berrin Ayten'den bir azar daha yememek için derhal koştu kapıya. Gelen hiç tanımadığı bir erkekti. Adam, kırk yaşlarında, saçları tepeden dökülmüş, zayıf yüzlü oldukça uzun boylu biriydi. Fakat insanı derhal etkileyen parlak iri gözlere malikti ve oldukça şık giyinmişti. Halâ kapıdan içeriye adımını atmamış ve alıcı gözlerle Berrin'i süzüyordu. Genç kız sıkıldı.

— «Kimi aramıştınız. Efendim? Adam cevap verecek yerde hafif bir ısıklık çaldı.

— «Ne kadar tatlısınız böyle! Şu anda sizi gördüğü için gözlerime minnettarım.»

Berrin geri dönüp merdivenlerden yukarıya yönelmişti ki adam yeniden seslendi.

— «Affedersiniz. Duygularıma bir an için hükmedemedim. Maksadım Ayten Hanımı görmektir. Yengem Aysel tarafından gönderilmiş oluyorum da.» Genç kız başı önüne eğik.

— Buyrun efendim! dedi. «Yukardalar.»

Adam Berrin'in peşinden yürüdü. Genç kız, Ay-

ten'in odasının önünde durdu. Kapıyı hafifçe tıklattı. Derhal kadın kükredi içerden:

— «Yine ne var başımın belaları?»

— «Affedersiniz. Sizi bir bey ziyaret etmek istiyordu da. Aysel Abla tarafından geliyormuş.» Kadının sesi derhal değişti:

— «Öyle mi? Salona al kendisini. Hemen geliyorum ben.» Berrin misafiri solana götürdükten sonra yeniden mutfığa döndü.

Ayten makyajını tazeledikten sonra salona girdi. Adam onu görünce ayağa kalkmıştı. Bir süre birbirlerini süzdüler. İlk konuşan Ayten oldu:

— «Hoş geldiniz beyefendi.»

— «Teşekkür ederim. Müsade ederseniz kendimi tanıtayım. Ben Mahmutun ağabeyi Kenan'ım. Belki biliyorsunuz işim Avrupa'da olduğu için yıllardır ilk kez geliyorum İstanbul'a..»

Genç kadın hayran hayran baktı. Demek ünlü zengin Kenan buydu:

— «Öyle mi efendim! Sizi tanıdığımı çok memnun oldum.» Adam kadının ellerini hâlâ ellerinde tutuyordu. Ayten'in gözlerinin ta içine bakarak:

— «Ben de!» dedi.

— «Buyrun oturun size ne ikram edebilirim?»

— «Teşekkür ederim? Bu görevin bana ait olmasını tercih ederdim. Hem burada beklersek yengem sizi merak edebilir.»

Kadın bir süre adamı süzdü yeniden:

— «Bir saniye müsade edecek olursanız. Üzerime birşeyler alayım.»

— «Rica ederim hanımefendi. Tabii.»

Beş dakika kadar sonra Kenan Rolce Royce'sinin kapısını açmış Ayten'i arabasına bindiriyordu. Adam teybin düğmesini çevirdi. Ayten'in ilk defa işit-

tiği tatlı bir melodi döküldü. Genç kadın iyice yaslandı koltuğa kaloriferden yayılan tatlı sıcak, hoş müzik. Böylesine rahat ve lüks bir arabada insan yolun bitmemesini isterdi. Kenan, genç kadını dikiz aynasından tetkik ediyordu, gülümseyerek:

— «Bilmem rahat edebildiniz mi?»

— «Tabi, arabanız çok güzel.»

— «Aman efendim. Sizin güzelliğinize layık değil bile. Sizinle karşılaşacağımı bilebilsem daha güzel bir araba alırdım.» Ayten çın çın bir kahkaha kopardı.

— «İltifatınıza teşekkür ederim beyefendi.»

— «Rica ederim efendim.. Sizi tanıdığım için çok mutluyum.» Kadın yine güldü.

— «Biraz ileri gitmiş olmuyormusunuz. Kenan şöyle bir baktı:

— «Bilmem nedense. Ben hislerimi hiç saklayamam. İçimden geldiği gibi konuşurum.»

— «Şu anda hisleriniz başka neler diyor acaba?»

— «Şimdi içime şeytan girdi galiba.. Birşeyler diyor ama.. Söylesem mi ki?»

—

— «Şu cici hanımı. Bu akşamlik kaçır bir yerlere götür diyor.

— «Çapkın adam n'olacak.»

Rolce Royce derhal burununu çevirdi. Arabalı vapurların kalktığı Harem iskelesine yöneldi.

Sabah erkenden, genç kız hoplaya zıplaya babasının odasına girdi. Yatakta yatan yaşlı adam halâ horul horul uyuyordu. Zerrin perdeleri açtı. Soluk kış güneşi adamın yüzüne düşmüş, son yılların verdiği

hayat acılarının büsbütün derinleştirdiği yüz çizgilerini iyice ortaya çıkarmıştı. Genç kız onu engin bir şefkatle seyrediyor, iyice kırılan saçlarına çökük yanaklarına, mor halkaların çevrelediği kırışık gözkapaklarına bakarken içinde derin bir acıma duyuyordu. Zavallı babacığım. O neşeli, nüktedan, kibar adam bir kaç yıl içinde bu hale mi gelecekti?. Göz kenarlarında bir kaç damla yaş ortaya çıktı, yanaklarından süzülüp eski İran halısının üzerine düştü. Hilmi Beyi uyandırmaya kıyamadı.

Pencereye yaklaştı. Birkaç serçe balkonun kornikülüklerine tüneler, açlık ve soğuktan iyice büzülmüşler, boyunlarını gövdelerine doğru çekmişlerdi. Genç kız mutfaktan getirdiği bayat ekmeği ufaladı, balkona serpti. Serçecikler birdenbire canlanıverdiler, pır diye iniverdiler balkona. Küçücük gagaları ekmek kırıntıları üzerinde hızla kalkıp iniyordu. Bir süre onları derin bir hazla seyretti. Sonra tekrar babasının yanına döndü. Hilmi Bey kötü bir rüya görüyor olmalıydı ki yatağında dönüp duruyor, yüzü ızdırapla kasılıyordu. Zerrin üzerine eğildi, sönük yanaklarından öperek:

— «Babacığım!. Babacığım, uyan artık.» Diye seslendi. Hilmi bey gözlerini açtı, anlamsız bakışlarını kızının yüzüne dikti:

— «Hı?»

— «Uyansana! Bak ne kadar güzel bir gün.»

— «Ayten nerede?»

— «Aysel ablalarda. Gece yatısına kalmış olmalı. Dönmedi henüz.»

Bu sırada Berrin elinde tepsi odaya girdi, babasının yanaklarından öperek:

— «Günaydın babacığım! Buyru kahvenizi» dedi. Hilmi beyin sabahları yatağında kahve içmek

adeti idi. Bugün nedense pek isteksiz görünüyor, kahve fincanına uzanan elleri titriyordu. Dalgın dalgın:

— «Neden gelmedi acaba bu Ayten?» diye söylendi. Berrin itiraz etti:

— «Geldi babacığım, yatağında uyuyor.» Adam ilgiyle doğruldu:

— «Ne zaman döndü?»

— «İki saat kadar oluyor.» Baba, şaşkın bir tavırla kızlarını süzdü bir süre. Sessizliği bozan Berrin oldu.

— «Kahvaltınızı getireyim mi babacığım?»

— «Tesekkür ederim kızım, canım istemiyor.»

— «N'olursun babacığım. Bak, ne kadar zayıfladın. Hatırımız için birşeyler ye..»

Hilmi bey peki anlamında başını salladı.

Bir kaç yudum çay içti güçlkle. Gözleri hep kızlarındaydı. Belli ki bir sıkıntısı vardı. Kızlar bunu çoktan anlamışlardı. Berrin:

— «Babacığım,» dedi alçak bir sesle «Sizi üzen bir şey mi var?» Adam yine bir süre çocuklarını süzdü, sonunda dudakları güçlkle kıpırdadı, gözleri kapıdaydı.

— «Dün akşam meyhane de, bana yakın bir masada Ayten hakkında bir kaç uygunsuz laf ettilerde.» Kızlar bembeyaz olmuşlardı.

— «Ne gibi yani?» Adam diliyle dudaklarını ısılattı.

— «Güya lüks arabalı biriyle geziyormuş?» Berrin şiddetle itiraz etti.

— «Allah korusun babacığım ablam asla öyle şey yapmaz. O lüks arabalı adam belki de Aysel Hanımın Avrupadaki kayınbiraderidir. Bir kaç defa onu, Aysel ablalara götürmek için gelmişti de..»

Adamcağız biraz rahatlamış gibiydi. Giyinio biraz çalışmak istediğini söyledi.

Zerrin okula gitti. Berrin odaları temizlemeğe koyuldu. Daha sonra çamaşırları ütüleyecekti. Her şeyi hazırladı. Fakat ütü görünürlerde yoktu. Bütün odaları aramasına rağmen bulamadı. Aranmadık sadece Ayten'in odası kalmıştı. Kapının önünde bir süre durakladı. Kadın kızarmıydı acaba? Ne var ki çamaşırları ütüsüz bulunca daha çok kızacağı şüphesizdi. Genç kız içeri girdi. Odanın perdeleri çekilmemişti. Havada tuhaf bir koku vardı, tıpkı alkole benzeyen bir koku. Ayten elbisesiyle yatağa girmişti. Saçı başı darmadağınık, yüzü soluk, gözlerinin çevresi ne kadar çıplaktı. Berrin üvey annesinin makyajsız halinin bu kadar çirkin olacağını asla düşünemezdi. Gözleri kadının boynuna gelince irkildi adeta. Omuzuna yakın kısımda bir çürük vardı ve çevresinde gayet açık olarak diş izleri görülüyordu. Genç kız dehşet içinde kalmıştı. Demek ki üvey annesi hakkında söylenenler gerçektir. Babasını düşündü. Yüreği yandı adeta. İster istemez küçük bir çığlık attı. Kadın sıçrayarak uyandı. Hâla ipnotize olmuşcasına boynuna bakmakta olan Berrin'i görünce parmakları boynunda ki çürüğe gitti. Ani bir hareketle yakasını yukarı çekti. Bir an şaşkın, şaşkın bakındıktan sonra, derin bir öfkeyle bağırdı:

— «Aptal! Ne işin var odamda senin? Defol! Çık dışarı diyorum.»

Genç kız en küçük bir itirazda bulunmadan odadan çıktı. Kendisini yatağın üzerine attı. Bu sırrı saklaması gerekiyordu. Babası durumu bir bilse ölürdü kederinden. Bu dürüst, bir zamanların en kibar, en yakışıklı adamı, salonların en aranan kavalyesi olan Hilmi bey layık mıydı bu davranışa? Bu kadın önce huzurlarını almış, en sonunda namus ve şereflerine el atmıştı. Bu

nasıl işti Allahım. Bir ses duydu.. Daha doğrusu bir ba-
ğırtı. Tabii Ayten'di:

— «Hırsızlar! Hırsız kızlar, ne yaptınız kolye mi?»

— «Odamızda bile herşey kilit altında mı olacak?»

Berrin anlıyordu ki kadın suç bastırmak istiyordu.

Hilmi Beyin sesi duyuldu:

— «Bu işte bir yanlışlık var karıcığım. Bu evde bir
şey kaybolmaz.»

— «Cinler götürmedi ya. Çalınmış işte.. Arayaca-
ğım, odalarını arayacağım.»

Odanın kapısı açılınca genç kız pencerenin önüne
çekildi. Ayten suçlayıcı bakışlarını bir süre genç kızın
üzerinde tuttuktan sonra köşe delik odanın her yanını
aramağa koyuldu. Bir yandan da:

— «Şimdi bulurum. Ben.. O zaman görürsün.» di-
ye söyleniyordu. Kadın uzun süre aradı. Kızcağız kolye-
yi almadığını bildiğinden içi gayet rahat olarak pence-
reden dışarıya bakıyordu ki Ayten kolunun yanında ki
kolyeyi kızın yastığıyla kılıfı arasına indiriverdi ve pe-
şinden dışarı çıktı. Berrin, kadının, babasına:

— «Ben sana dememişmiydim. Almış yastığının
kılıfına saklamış.» Diye bağırdığını duyunca bir tuhaf
oldu, neredeyse düşecekti. Gözleri yastığına kaydı.
Gerçekten orada belli belirsiz bir kabarıklık vardı. Ay-
ten tekrar hışımla girdi odaya... Hilmi bey de peşin-
den geliyordu. Gözlerinde söylenenlere inanmaz bir
ifade vardı. Üvey anne yatağa doğru ilerledi. Yastığın
kılıfına elini soktu, tekrar çekiyordu ki biraz durakladı.
Elini biraz aşağıya doğru kaydırdı. Çıkardığında par-
makları arasında kolyeyle birlikte bir de kağıt parçası
vardı. Ayten dörde katlanmış olan kağıt parçasını açtı.
Berrin bir kez daha sarsıldı. Bu Murat'ın mektubuydu.
Nitekim, mektubu açıp okumağa başlar başlamaz, du-

daklarında sinsi bir tebessüm görüldü. Sonunda kah-
kaha atarak:

— «Senin kızlarda neler varmış neler? Benim kız-
larım melek der durursun birde..»

Hilmi Beyin hayreti daha çok artmıştı:

— «Ne demek istiyorsun?» Kadın mektubu gös-
tererek:

— «Baksana! Delikanlılarla oynaşmağa da başla-
mıslar. Yakında batakhanelere düşerlerse hiç şaş-
mam.»

— «Doğru mu söylüyorsun Ayten?»

— Al oku!...

Yaşlı adam kaşlarını çatarak aldı. Hareketi gayet
yavaştı. Hiçte boş olmayan söylenenlerin kanıtını gör-
mekten kaçınıyor gibiydi. Ağır ağır gözlüğünü taktı.
Satırları okudukça dudakları seğirmeğe başlamıştı.

Sonra gözlerini ağır ağır Berrin'e çevirdi:

— «Ne demek oluyor bütün bunlar?»

Genç kız biraz güç almak istermiş gibicesine pen-
cereye yaslandı. İşitilir işitilmez bir sesle:

— «Kolyenin odama nasıl geldiğini bilemiyece-
ğim. Yemin ederim ki biz almadık. Mektupsa.. Onda
sizi küçültücü hiç bir taraf yok. Bir delikanlı gördüğü-
nüz gibi evlenme teklif ediyor.»

Ayten, Berrin'in bu sözleri ve soğukkanlılığı üze-
rine sinirinden kendini kaybedecek gibi oldu, boğazı-
nın derin bir öfkeyle sıkışmasından dolayı, sesi cırlak
çıktı.

— «Fingirdeşmelerini, işaretlerini kaç defa gör-
düm. Fakat babam üzülür diye söyleyemedim. Yalancı!
Her şey inkar oldu değil mi?» Berrin, Ayten'e meydan
okur gibi baktı. Sonra oldukça kararlı bir tavırla:

— «Aslında utanılacak, ar edilecek gerçeklerden
bahsetmek gerekiyorsa ben konuşmalıyım. Ama yapa-

mam. Söylememem.» Ayten bembeyaz olmuştu, sesi titriyordu.

— «Ne demek istiyorsun?»

Berrin arkasını dönmüş, dışarıyı seyretmeğe başlamıştı.

— «Söylesene küstah!» Genç kız omuz silkti.

Hilmi Bey bir şeyler döndüğünden kuşku duyarak bir karısına, bir kızına bakıyordu. Ağır ağır kızına yaklaştı.

— «Anlat!» dedi. Genç kız bir an dönüp babasına baktı. Gözlerinde engin bir şefkat, derin bir sevgi vardı. Tatlı bir sesle:

— «Bir şey sorma baba.» Dedi. «Anlatamam.. Yapamam.»

Ayten yine bağırdı:

— «Yalancı! Kıvıramadın değil mi?» Hilmi Bey hiddetlenmişti. Berrin'i saçlarından tutarak kendisine çevirdi.

— «Konuş!» Genç kız ancak gözlerini yere indirdi. Belli ki babası yıkılmak üzere idi. Ölümü ister, babasının üzülmelerini istemezdi. Yaşlı adam tıpkı karısı gibi konuştu:

— «Yalancı!» Ve o zamana kadar hiç yapmadığı şeyi yaptı. Kızına şiddetli bir şamar indirdi. Sonra elini yüzüne kapayarak odadan çıktı.

O gün akşam üzeri Zerrin okuldan eve gelir gelmez her zaman olduğu gibi doğruca odalarına çıktı. Oldukça heyecanlı görünüyordu ve içi içine sığmıyordu. Yatakta yüzükoyun yatmakta olan ablasına dürttü.

— «Hey abla! Ablacığım. Bu ne uykusu böyle?» Berrin uykudan uyanıyormuş gibi yaparak döndü. Ağır ağır gözlerini açtı. Gözkapakları şişmiş, burnu kıpkırmızıydı. Zerrin donup kaldı. Heyecanı sönüp gitmişti. Endişeyle sordu:

— «Niçin ağladın?» Berrin gülümsemeğe çalıştı, bu kez kederini kızkardeşinden saklaması gerekiyordu, onun neşesini bozmamalıydı.

— «Ağladığımı da nereden çıkardın? Görmüyormusun biraz nezle olmuşum hepsi o kadar.» Zerrin elini ablasının alınına koydu.

— «Gerçekten ateşin var gibi. Sana aspirin alayım. Biraz da ıhlamur kaynatırım.»

— «Şimdi biraz iyiyim... Gel otur yanıma sende ne var ne yok?»

Zerrin kısa süren bir tereddütten sonra elini iç cebine sokarak bir mektup çıkardı, ablasına uzattı.

«Zerrin Hanım

Bana bıraktığınız o küçükük kağıt parçası beni ne kadar sevindirdi. Anlatamam. Demek bana acıyorsunuz. Bununla garip gönlümü şad ediyorsunuz. Şimdi çok mutluyum ve ümitliyim. Çünkü hakkımda duygu besliyorsunuz.. Acıma hissi.. Bütün duyguların en asillerinden biri.. Sevgiye, aşka tırmanan basamakların ilki.. Bilmem beni cüretkâr buluyor, darılıyormusunuz bana? Ne dersiniz diyin, ne düşünürseniz düşünün, ama içimi yakan, uzun gecelerde beni bir için olsun uyutmayan, kalbimin, bütün benliğimin esiri olduğu duygularımı artık saklayamayacağım için gücenmeyin bana..

Daha dün, aşk ummanında, bir tahta parçasına tutunmuş, her an boğulmayı bekleyen bir kazazede gibiydim. Kara, benim için ancak bir seraptı. Oysa bugün cennet bahçesindeyim sanki. Bütün cennet kuşları şakıyor, aşkıma, size olan sonsuz sevgimi terennüm ediyor gibiler. Ruhum çok şiddetli bir kasırgadan sonra görülen gökyüzü gibi sakin, dupduru... Sizi karşıma çıkardığı için Tanrı'ma şükran duyuyor, dualar ediyorum.

Dileğim, bütün muradım sizin sesinizi duyabilmek, yanyana olmak. Bunu düşünmek bile ne kadar güzel hayal etmek bile ne kadar boş.. Belki bir gün kabul edeceksiniz diye kalbim sevinçle titiyor. Göğsüm büyük bir heyecanla kabarıyor. Ah ah diye iç çekiyorum geçsin günler, silinsin zaman.. Ben sadece birlikte olacağımız anı istiyor, gerçek hayatımı yaşayabileceğim o vakitleri bekliyorum.

Şu an, akşam çöküyor. Hava şimdiden kapkaranlık. Camlara çarpan soğuk yağmur taneleri her zaman ki gibi yalnızlığı hatırlatmıyor nedense.. Arasına uğuldayan rüzgar ismini kulaklarıma fısıldıyor gibi.. Çok mutluyum. Fakat ne o.. Gözlerim takvime takılıyor. Kahroluyorum. Yarın 31 Ocak... Demek Şubat tatili başlıyor yani onbeş gün sizi uzaktan da olsa göremeyeceğim. Ne kadar ümit kırıcı... Nasıl geçecek bu zalim günler. Şimdi sizden bir istekte bulunacağım. Belki delice bir arzu. Sizinle yakın zamanda, durumunun uygun olduğu gün ve zamanda buluşalım. Ne olur esirgemeyin bunu benden. Sizi göremeyeceğim bu tatil günlerinde. O bu uzun ve karanlık zamanlarda içimde bir kez daha yakacağınız bu ümit ışığıyla avunayım.

Ahmet»

Berrin mektubu okuduktan sonra kızkardeşine tatlı tatlı baktı bir süre.. Sonra birdenbire yırtıp parçaladı mektubu ve kağıt parçalarını pencereden dışarı savurdu. Zerrin çok şaşırılmış, hatta çok üzülmüştü. Niçin böyle yapmıştı ablası acaba? Ahmet hakkında bilmediği kötü yanlar mı vardı?

— «Niçin abla?» Diyiverdi. Berrin yine hazin hazin gülümsedi. Kızkardeşinin saçlarını oksayarak:

— «Ayten bu günlerde birşeylerden kuşkulaniyor

gibi köşe bucağı karıştırıp duruyor. Belki bu mektup eline geçer.. Üzülürsün diye...»

Bir hafta kadar sonraydı. Berrin'e dünür geldiler. Ayten bu kızlar evde kalırsa başlarına bir bela geleceği fikrini günlerdir kafasına işlemişti Hilmi Bey'in... Yaşlı adam kızlarıyla artık görüşemiyordu.. Zaten odasından dışarı çıkmıyordu ki Berrin... Üstelik Hilmi Bey eskisinden daha çok içiyor, daha geç eve geliyor ve hemen yatağının üzerine düşüp sızıyordu.

Evet lapa lapa karın yağdığı bir Şubat gecesi. Aysel, Mahmut ve Kenan, Hilmi beylere yemeğe gelmişler bu köhne köşkün yıkılacağından hiç çekinmeden kahkahalar atarak yemişlerdi yemeklerini.. Önceleri şamar yemiş bir üvey evlat gibi bir köşede süklüm püklüm duran Hilmi Bey de içki faslı bayınca canlanmıştı birden. Şamata, kähkaha göklere yükseliyordu. Bereket versin Aysel gelirken servis için hizmetçisini de birlikte getirmişti ve Berrin odasında kızkardeşiyle oturarak onlardan uzak kalmıştı. Ayten kendisine gülümseyerek «Bu akşam biraz kendine çeki düzen ver, güzel olmalısın» diyince içine kurt düşmüş, birşeyler olacağını düşünerek korkmağa başlamıştı kızcağız.

Kafalar iyice tutsülenince Mahmut, Allahın emriyle Berrin'i, kardeşi Kenan'a isteyince Hilmi Bey ayılmıştı sanki. Uzun süre düşüncelere daldıktan sonra «Birkaç gün düşünmem gerek.. Zaman verin bana» demişti. Oysa Ayten derhal ayağa kalkarak tebrik etmişti Kenan'ı. «Siz ona bakmayın ben verdim gitti» demişti. Bunun üzerine şampanyalar yeniden patlamıştı. Zaman geçip, saatler ilerleyince, başı sonu belirsiz şarkılar birbirine karışmış, bazıları yerlere yatarak

yuvarlanmağa başlamışlar. Hilmi bey oturduğu koltukta sızıp kalmıştı. En kötüsü Kenan avaz avaz bağıarak «Nişanım Berrin... Nerede? Yanıma gelsin... Bugünün şerefine o da içsin» diye tutturmuş ve onu ikna etmek bir türlü mümkün olmuyordu. Sonunda Ayten Berrin'i yatağından çıkardı.

— «Misafirler gidiyorlar» dedi. «Uğurlamazsan çok ayıp olacak.» Genç kız istemeye istemeye salona giderken holde Kenan karşısına çıktı. Sallanıp duruyordu: Berrin'i görünce dik durmaya gayret etti. Çok sarhoş olmasına rağmen bakışlarında hayranlığını ifade eden ışıklar belirdi. Sonra yeniden sallanmağa başladı. Küstah bir tavırla:

— «Gelsene sevgili sözlüm bu mutlu günümüzde bir öpücük vermeyecek misin?» diyerek genç kıza doğru yürüdü. Berrin dehşetle geriledi. Kuşkuları demek yerindeydi. Kenan iyice yaklaştı. Genç kızın beline sarılarak öpmek istedi. Berrin onun alkol kokan nefesini iğrenç ellerini kendine çok yaklaşmış bulunca bayılacak gibi oldu. Fakat nasıl olduysa adamın yüzüne bir tokat vuracak gücü kendinde bulabildi. Kenan şamarı yiyince çok şaşırdı. Buna rağmen kendini toparlayarak:

— «Böylesini tercih ederim. Daha çok zevk verisin bana... Nasıl olsa uzun yıllar yanımdasın...» Geriye döndü.. Yalpalayarak Ayten'e yaklaştı aniden kollarını kadının boynuna sardı.

— «Sen başkasın, bambaşka bir tadın var.» diyerek bir kene gibi kadının dudaklarına yapıştı. Ayten de bunu isterdi ama biraz gerilerinde Berrin vardı.

— «Ne yapıyorsun? Delirdin mi?» diyerek çırpındı. Genç kız olanları görünce büyük bir nefretle kapıyı çarparak odasına girdi.

Berrin'le Kenan'ın nişanlanması: Ayten'e göre bir

oyundan başka bir şey değildi. Kenan'la buluşmaları güç oluyordu. Berrin'le nişanlanması sayesinde Kenan ev halkından biri gibi olacak, Aytenle gezmesi, tozması herkesin gözünde olağan bir durum teşkil edecekti. Hinoğlu Kenan ise zevkten dörtköşeydi. Her ikisini birden idare etmek her halde çok tatlı olacaktı.

Uzun boylu esmer bir delikanlı aşağı yukarı bir saattenberi kız lisesinin karşısındaki caddede bir aşağı bir yukarı gidip geliyor. Arada bir gamlı bakışlarla okulu süzüyordu. Yüzü soluk, adımları gevşekti. Çünkü dündenberi ağzına bir lokma bir şey koymamıştı. Yüzünde, bakışlarında anlam yoktu. Beynine düşünceler kuşkular sisten ağlar örmüş, ruhuna gecelerin karanlığı çökmüştü sanki. Yalnız bir soruyu evirip çevirip duruyordu kafasında «Zerrin neden gelmiyordu üç gündür okula? Niçin cevap vermemişti mektubuna? Hasta mıydı? Okuldan ayrılmış mıydı yoksa? Dün akşam sıranın gözüne kısa bir mektup bırakmış, şöyle yazmıştı:

«Neredesin? Niçin okula gelmiyorsun? Yoksa benden mi kaçıyorsun? Kimbilir hasta mısın? Ne olur bir defacık bana gel... Üzüntü ve meraktan delirmek üzereyim.»

Okulun çıkış zilini duyunca irkildi.. Bu gün onu görebilecek miydi acaba? Peşpeşe çıkan kızlara bir süre baktıktan sonra belki göremem endişesiyle otobüs durağına doğru yürüdü. Orada bekleyecekti Zerrin'i.. Cıvı cıvı sesleriyle, gülüşleriyle durağı dolduran kızlar, ard arda gelen otobüslere binerek kısa bir süre içinde evlerine gitmişler, yalnız Ahmet kalmıştı. Saf yürekli, yıkılmış Anadolu delikanlısı yine kendini adımlarının emrine veriyordu. Biraz güç almak için

tutunduğu demir korkuluktan ellerini usul usul çözdü, çaresiz gözlerle çevresini bir kez daha süzdü. Bakışları caddenin karşısında bir noktaya takılınca önce bütün bedeni sevinçle titredi. Sonra kalbi duracak gibi oldu, daha sonra delice çarpmağa başladı ve delikanlı sevgilisine o noktaya, Zerrin'e doğru hızla yürümeye başladı. Canlanmıştı Ahmet.

Evet genç kız son mektubu okuyunca Ahmed'in çok kederli olduğunu anlamış ve onunla buluşmayı kabul etmişti. Delikanlı genç kıza yaklaşıncı adımlarını yavaşlattı, heyecandan boğuk çıkan bir sesle:

— «Merhaba.» dedi. Zerrin'in yüzü utancından penbe penbeydi. Başıyla Ahmed'in selamına karşılık verdi. Yanyana yürümeye koyuldular. Ahmet:

— «Niçin gelmiyordun okula?» derken, heyecanından sesi titriyordu.

Genç kız bir an düşündü. Ona, ailesine ait dertlerinden bahsetse çok erkendi henüz. O iri, yıldız siyah gözleriyle Ahmed'in gözlerine bir baktı. Eridi gitti içi oğlanın. Herşeyi unuttu.

— «Şimdi yanımdasın ya» dedi... «Ne kadar karamsarım değil mi? Küçük bir haylazlığını dram haline soktum gitti.»

Zerrin bir kez daha gülümsedi. Ahmet cesaretlenmişti artık.

— «Ne yapayım? Seni görmeden yapamıyorum. Kanıma işlemişin... Ayıplamıyorsun beni değil mi?.. Beni ne kadar mutlu kıldın bilemezsin.» Gözleri kızın eline takıldı, kalbinde yeni bir çarpıntıyla:

— «Bak» dedi. «Ellerin nasıl üşümüş. İstersen biraz ısıtayım onları.» Zerrin, Ahmed'in ellerini tutmasına itiraz etmedi. Ahmet avuçlarında ki bu küçük, yumuşacık elleri mümkün olsa bütün ömrüne bırakmazdı. Gözlerine bir pastahane iliştirdi.

— «İstersen» dedi. «Burada biraz oturalım.»

— «Nasıl istersen Ahmet.» diye cevap verdi Zerrin.

Zeminden birkaç metre aşağıda bir yerdin burası.. İçerde genizleri yakan bir sigara dumanı çöreklenmişti. Alçacık iskemleler üzerine genç kızlar delikanlılar oturmuşlar, neş'eli seslerle konuşuyorlar, arada bir kahkahayı basıyorlardı. Ahmet, nisbeten تنها ve loş bir köşede ki masayı seçti..

Delikanlı portakal suyunu ağır ağır yudumlarken:

— «Ben». Diye başladı söze «Yapayalnızım hayatta. Yıllardır kimsesiz yaşadım.»

— «Annen, baban öldüler mi?»

— «Evet. Ben o zamanlar küçücük bir çocuktum. Bir de minnacık bir kardeşim vardı. İstanbul'a geldim. Bir çok güçlüklerle karşılaştım. Fakat hiçbir şeyden yılmadım çalışmaktan usanmadım..» Genç kızın gözlerinin içine baktı:

— «Bundan böyle daha çok çalışacağım, cehtle, severek. Belki de seni bu kadar çok sevişimin nedeni bütün yakın insanlara duyulacak sevgilerinin yalnız sen de toplanmış olmasındandır.» Delikanlı Güller dışında geçmişini yaşantısını kısaca anlattı. Gayesi genç kızın kendisini olduğu gibi tanımasıydı. Bu sırada pastahanenin havası iyice bozulmuş, üstelik az önce gelen bir grup genç ortalığı gürültüye boğmuşlardı. Oysa camlardan tatlı bir güneş ışığı sızıyordu.

— «Bak.» dedi. Ahmet «Dışarı çok güzel.. Biraz hava alalım, ne dersin?» Zerrin saatine baktı. Delikanlı, kızın kaygusunu silmek istedi.

— «Evde küçük bir yalan söylersin. Örneğin arkadaşla ders çalıştım dersin.» Ahmed gözleriyle yalvarıyordu sanki. Dayanamadı Zerrin. Herşeye rağmen onu kıramazdı.

On dakika kadar sonra ıssız, boğazın sihirli güzelliğinin sisten bir tül içerisinde bütün haşmetiyle görülebildiği bir tepedeydiler. Bir kaç gündür yüzünü gösteren Güneşe aldanan bademler, erikler penbe, beyaz çiçekleriyle süslemişlerdi doğayı... Isınmağa yüz tutan topraklardan başlarını çıkaran körpe çimenler iki sevgilinin ayakları altında güzide, yemyeşil bir halı gibiydi. Ahmet, kolunu gayet nazik bir şekilde Zerrin'in beline sarmış, genç kız başını sevgilisinin omuzuna yaslamıştı. Bir kelime olsun konuşmuyorlar kendilerinden geçmişcesine dolaşıyorlar, birbirlerinin sıcaklıklarını içlerinde hissediyorlardı. Ahmed'in mutluluktan gözleri yaşarmıştı. İçinde yaşadıkları anın tilsiminin bozulmasından korkarak, ruhunda biriken seli boşaltamıyordu. Sonunda dayanamadı artık:

— «Eskiden ilahlar bazan kızdırları veya çok sevdikleri insanları taşlaştırırlarmış. Şu anda ki dileğim nedir biliyor musun? Bir dakika için geri dönerek ellerin avuçlarımda, gözlerin gözlerimde heykelleştirseler bizi. Tâ ki mahşere kadar kalsak böylece.. Yahut şu an ölmek isterim saadetten... Kalbimi durdurmak elimde olsa inan yaparım bunu... Bilmem rüyada mıyım yoksa? Şu ana inanamıyorum bir türlü..» Genç kız parmaklarını Ahmed'in dudakları üzerine kapadı.

Zerrin yıldız yıldız gözleriyle bakıyor yalvarıyordu sanki. «Sus!»

Ahmet son söylediklerine pişman olmuştu.

— «Seni üzdüm galiba... Hayır sevgilim yaşamak istiyorum. Hem her zamandan bin defa fazla. Hem de her dakikayı, her saniyeyi yudum yudum içerek. Bütün ömür boyunca seninle olmaktan ve mutluluktan sarhoş olarak.» Genç kızın, batmakta olan Güneşin, boğazın, bin naz ile oynamakta olan mavi sularına kattığı rengarenk ışık demetine bakmakta olan gözlerinde an-

latılması mümkün olmayan, ancak hissedilebilen bir yığın güzel duygular yerleşmişti. Yakın bir yerden bir böğürtü gelince daldıkları alemden bir an için ayrıldılar. Yirmi adım kadar ötelerinde bodur bir zeytin ağacına bağlanmış, küçük bir buzağı, çevresi siyah bir halkayla kuşanmış gözleriyle kendilerine bakıyordu. Zerrin:

— «Aaa!». Diye atıldı. Ne kadar sevimli değil mi? Gözleri sürmeli sürmeli..»

Ahmet yarım dakika sonra sevimli hayvanı kolları arasında tutarak, genç kızın, onun yumuşacık yanaklarından okşamasını sağlıyordu. Zerrin'in elleri onun yanaklarından gözlerine gitmişti ki arkadan birinin;

— «Karakızı siz de sevdiniz değil mi?» diye seslendiğini duyunca ister istemez doğruldu. Bu nur yüzü nineydi. Deyneğine yaslandı, kendine bakmakta olan gençleri alıcı gözlerle süzdü, bir süre.

— «Maşallah.. Maşallah kırkbir buçuk kere maşallah.. Bunca yıllık ömrümde sizin kadar güzel çift görmedim. Allah ayırmasın birbirinizden..»

Ahmet bu sözlere çok sevinmişti. Utangaçlıkla başını öne eğdi:

— «Senin mi buzağı?» Kadıncağız titrek elleriyle bir yandan buzağıyı çözmeye uğraşırken:

— «Benim yavrum. Havayı güzel gördüm Karakız güneşlensin.. Körpe otlardan tatsın diye buraya getirdim..» dedi.

Ahmet:

— «Sana yardım edeyim..» dedi. Ve buzağıyı bir anda çözdü. Kadıncağız buzağısıyla ağır ağır ilerlerken bir yandan da:

— «Beş dakika bekleyin size süt getireceğim. Bir yere ayrılmayın ha!» diyordu.

Delikanlı itiraz etti:

— «Sağolasın nine.. Artık akşam oldu döneceğiz.»

— «Darılırim size. Mideniz ısınır çocuğum..»

—

— Fatma ninenizi kırmayın.»

Duvardaki çalar saat derin bir sessizliğin hü-küm sürmekte olduğu salonda yedi defa inledi. Yaş-lı adam, sızıp kalmış olduğu koltukta şöyle bir doğrul-du, anlamsız nazarlarla bir köşede sinirli sinirli siga-rasını çekiştirmekte olan Ayten'e ve karşısında sıkın-tısından ellerini oğuşturup duran Berrin'e baktı. Sonra kendisini rahatsız edecek bir durum olmadığını gö-rünce tekrar uzandı. Aynı anda kapının zili çaldı. Ber-rin derhal koştu.

Gelen Zerrin'di. Ablasının telaşlı olduğunu görün-ce irkildi. Berrin:

— «Ahmet'le miydin?» diye sorunca bir an du-rakladı, sonra evet anlamında başını salladı. Berrin derin bir iç çekerek:

— «Keşke bu kadar geç kalmasaydın» dedi. «Ay-ten şimdi bir yığın laf edecek.»

— «Babam?»

— «Bu gün çok içmiş, erkenden getirdiler eve..»

Zerrin doğrudan doğruya odalarına gitti. Üşüyen ellerini sobaya karşı tuttu. Belki de kimse bir şey sor-madan bu iş kapanır» diye düşünerek seviniyordu ki Ayten hisimla odaya girip ellerini beline dayayarak konuşmağa başlamıştı bile.

— «Sorabilir miyim acaba? Hanımefendileri bu saate kadar hangi kaval-yeleri ile birlikteydiler?»

Genç kız başını kaldırdı, alçacık bir sesle:

— «Bir arkadaşım la ödev yaptım.» diye cevap verdi.

— «Acaba hangi arkadaşınız la ders çalıştınız?»

Zerrin bir an tereddüt etti:

— «Siz onu tanımazsınız.» Ayten bir kahkaha attı.

— «Doğru tanımam.» Sonra ciddileşti:

— «Uzun boylu esmer bir oğlanlaydın değil mi?»

Genç kız şaşır-mıştı. Aval aval baktı üvey annesine. Kadın pis pis gülümsedi.

— «Nereden biliyorum değil mi? Kuaför İbrahim görmüş sizi.. Zaten o delikanlının her gün okulun ö-nünde dolaşmasından şüpheleniyor, kimin için gezdi-ğini merakla gözetliyormuş. Bana telefon ederek du-rumu bildirdi. Bu işi görev saydığını söyledi. Yerin dibine girdim çıktım. Bizi herkesin gözü önünde iki paralık etmeye utanmıyor musunuz? Sizi...» diye de-vam ediyordu ki güçlü bir ses cümlesini yarıda bırak-tı.

— «Çok oluyorsunuz artık. Siz önce kendinize çeki düzen verin. Niçin bu kadar uğraşıyorsunuz bi-zimle?» Ayten dönüp baktı konuşan Berrindi. Sinir-in-den bütün bedeni titremeğe başlamış ağzı yana kay-mıştı.

— «Benimle nasıl böyle konuşursun?, Menede-rim seni.. Mahvederim.»

— «Mahvediyorsun zaten. Şunu iyi bil ki her iki-mizin de aklımız başımızda. Senin gibi sinir hastası veya histerik değiliz. Kadının ağzına köpükler yığıl-dı. Yüzü mosmor olmuş kesik kesik konuşuyordu:

— «Görürsünüz siz. Se.. ni o a.. adamın koynuna sokup.. kar.. sında seyrede.. çeğim. Her gün ac.. ıyla kıv.. rana.. caksın. Daha... yanında olacağım.. Öte.. kini... de ö... te... ki... ni... de...»

Sözünün arkasını getiremedi, yere düştü. Ağzında ki köpükler daha çok artmış, bütün vücudu bir bir ardına gelen kasılmalarla sarsılıyordu. Sonunda derin bir uykuya daldı. İki kız korkularından heykel kesilmişlerdi adeta. Dakikalar sonra ilk kımıldayan Zerrin oldu.

— «Ölüyor mu yoksa?»

— «Hayır sıkıntısından sara tuttu sadece...»

Ertesi gün, Hilmi Bey salonda bir aşağı bir yukarı yürüyor, arada bir bir köşede sıkışıp oturmakta olan ve oldukça düşünceli ve endişeli görünen kızlarına gözücuyla bakıyor, başını sallıyordu. Bugün nedense sarhoş değildi. Şu odaya çöken sinirli, sıkkin, yoğun bir sese benzeyen havayı nasıl dağıtacak. Kızları hakkında söylenenler çok ta can sıkıcıydı. Fakat bunlara rağmen onları perişan edecek bir ceza veremezdi. Affetmek te doğru olmazdı. Düşünüyor düşünüyor, dudaklarını kanatırcasına ısırtıyor, ne yazık ki aklına uygun bir çare gelmiyordu. «Zihnim o kadar bulanık ki!» diye mırıldandı. «Ah!» diye içini çekti «Bir parça alkol olsaydı». Pencerenin kenarında ki koltuğun yanına oturmuş olan Ayten:

— «Amma da sıktın. Off!» diyerek yerinden doğruldu. Hilmi Bey olduğu yerde kalakaldı.

— «Ne yapayım istiyorsun hanım? Onları sokağa atacak değilim ya.»

— «Zaten hep böyle zayıf otoriteden yoksun, zavallının birisin sen. Ben olsam...» Bu sırada telefonun zili çaldı. Ayten konuşmasını yarıda bırakarak telaşla telefonun başına gitti, ahizeyi kaparcasına alarak:

— «Buyrun efendim. Ben Ayten. Evet evde. Fakat

imkansız. Ne üçgün sonra gidiyor musunuz?. Peki Berrinle nişanınız.. Gelecek yıla mı?» Berrin derin bir soluk aldı. Telefonda ki Kenan'dı ve demek ki üç gün sonra kurtuluyordu ondan. Fakat sevinci yarıda kaldı. Ayten şeytani bir neşeyle dolu gözleriyle kendisine bakıyor ve konuşmasına devam ediyordu.

— «Kenan bey bana kalırsa yanılıyorsunuz. Üç güne çok şey sığar. Bana kalırsa nişana da gerek yok. Bir yıldırım nikahı kafi.» Kadın iç gıcıklayıcı bir kahkaha attı.

— «Tabi tabi. Beyefendiyi ben ikna ederim. Karınla beraber gidersin olur biter. Hem balayı yaparsın, hem işlerini aksatmamış olursun. Tabi tabi benimde seyahate ihtiyacım var zaten sinirlerim bu sırada o kadar bozuk ki.. Okey... Hemen yarından itibaren. İyi geceler Kenan bey. Güle güle.»

Ayten zafer pırıltılı gözlerini, aşağılayıcı bir tavırla bir süre şaşkınlık ve üzüntüsünden oturduğu yere iyice yayılmakta olan Berrin'in üzerine tuttu. Genç kız bir an içinde kendisini toparladı. Nefret dolu gözlerini üvey annesine dikerek:

— «Hanımefendi!» diye haykırdı. «Şunu hatırlınızdan çıkarmayın ki ben satılık bir mal değilim.» Ayten bir an şaşaladı. Odanın ortasında, olanlardan bir anlam çıkaramıyarak dikilip durmakta olan kocasına dönerek omuz silkti. Kendi kendine konuşuyormuş gibi:

— «Tanrım bu ne büyük nankörlük!» Sabırsızlanan Hilmi bey söze karıştı:

— «Ne oluyor?»

— «Kızın başına konan devlet kuşuna taşıyor. Kenan, Zengin, kudretli Kenan elden gidiyor be adam anlamıyor musun?. Bereket versin ben adamı ikna ettim. Üç gün içinde nikah yapılacak.»

— «Ya öyle mi?» Sonra kızına döndü.

— «Peki sen niçin istemiyorsun onu? Gönlünde yoksa bir sokak serserisi mi var?»

Berrin boğazında düğümlenmekte olan hıçkırığı güçlükle önlüyordu. Birdenbire doğruldu, başı isyanla dikildi:

— «Beni adi bir çapkına, üstelik babam yaşımda birine veremezsiniz. Hem ben zenginlik te istemiyorum.» diye haykırdı. «Ben mutsuzluğun en derin uçurumuna atmağa hakkınız yok.» Sonra başını önüne eğdi, hıçkırdı. Yaşlar gözlerinden antik haliye damla damla iniyordu, hıçkırıkları arasında:

— «Yalvarırım baba!» diye inledi. «O adam bana bir yılan gibi geliyor.»

Hilmi Bey susmuş, kızını süzüyordu. Ayten endişeyle bir babaya bir kızına bakıyordu. Sonunda yüzü güldü. Hilmi Bey yıllardır ilk kez gürlemişti:

— «Defol! Nankör şey sen de..» Adam karısına döndü, ondan sadaka istiyordu adeta:

— «Biraz dışarı çıksam karıcığım.»

— «Tabi sevgilim. Bir kadehte bu gecenin şerefine içiver.»

Bir çocuk gibi sevinerek dışarı çıkmakta olan Hilmi Bey'in peşinden, odasına giden Zerrin'in omuzuna dokundu. Başı savaş kazanmış komutanlar gibi dikleşti.

— «Sana gelince bu defalık bağışlıyorum. Ama okuldan doğru eve geleceksin, gözlerin hiç kimseye bakmayacak. Unutma ki kuşlarım bana haber verirler. O takdirde ilk işim seni okuldan ayırmak olur. Sonra.. Artık sen düşün.» Genç kız başını önüne eğdi yenilmiş, tutsak olmuş bir er gibi..

Ahmet, kuytu bir birahanenin karanlık bir köşe-

sinde bir elinde bira kadehi, bir elinde Bafra sigarası düşünüp duruyordu. Düşüncelerinin keder dolu olduğu, gergin yüz hatlarından, acıyla kıvrılmış dudaklarından belliydi. Beyninin işkence altında olduğu çatılmış kaşlarından hüznün dolu bakışlarından anlaşılıyordu. Belki de bu karamsar halini unutmak amacıyla bira kadehini peşi peşine yudumluyor, sigarasından derin derin çekiyordu arkasından... Dumanı halka halka yolluyor, belkide sevgilisinin yüzünü havada resmetmeğe çalışıyordu. Oysa içinden «Onu unutmam, ya da ölmem lazım» diyordu. Birkaç gün önce yaşamının en tatlı anında onunla birlikteydi halbuki. Bir rüya mıydı o günler yoksa? Niçin Zerrin kendisine karşı bu kadar kayıtsızdı. Delikanlı onu saatlerce okulun önünde bekliyor. Ne yazık ki genç kız başını başka yöne çeviriyordu karşılaştıkları an. Ahmet birşeyler söylemek için yaklaşırsa, kaçarcasına adımlarını hızlandırıyordu Zerrin. Her gün birşeyler kopmuştu Ahmed'in içinden. Niçindi bu kopuş? Nedendi bu uzaklaşış Tanrım? Zerrin onu hayal ettiği gibi bulmamıştı her halde. Herşeyi yüzüne söyleseydi, «Sen temiz kalbinden başka birşeyi olmayan birisin, bana zengin, espritüel biri lazım» deseydi keşke. Hayır bu fikir doğru olamazdı, o gün gözleri, gözlerinin içinde dalıp gitmişti. Kendisini sevdiği şüphesizdi. Peki neden kaçıyordu? Birileri büyü mü yapmışlardı ona? Yoksa başkasına mı aitti? Daha bir sürü olasılık geçiyordu zihninden. Bütün bu çelişkili tahmin yürütmeler ve alkol alınının üzerinde iri iri ter tanelerinin birikmesine yol açmıştı. Bu işin içinde ne vardı acaba?

Delikanlı ani bir hareketle alnında ki terleri sil-di, birdenbire ayağa kalktı. Yüksek sesle «Öğrenmem lazım» diye bağırdı. Yakın masada oturanların» acaba aklından zoru mu var? gibisinden birbirlerine baktıkla-

rını görünce sıkıldı. Hesabı ödedi, dışarı çıktı.

Denizden tatlı tatlı esen meltem onu biraz kendine getirdi. Güneş ılık öpücükleriyle meyva ağaçlarını baştan çıkarmış, her yan pembe —beyaz çiçeklerle dolmuştu. Kuşlar sevinçle daldan dala sıçırıyor, martılar neşe çığlıkları atıyorlardı. Ahmet, bir süre yemyeşil çimenler üzerinde birdirbir oynayan çocukları seyretti. Sonra içini çekerek yoluna devam etti. Bir zamanlar kendisi de bu mevsimi çok severdi. Hele bu bahar, mutluluğu yönünden ne de güzel başlamıştı. Zerrinden gerçeği öğrenmeliydi? Ama nasıl? Sıranın gözüne bıraktığı pusulacık cevapsız kalmıştı. Şüphe — kederden çıldıracak gibiydi. Caddedeki bir yığın insana, yanından büyük bir gürültüyle geçmekte olan otomobillere rağmen kendini ıssız çöllerde tek başına dolaşıp duran biri gibi hissediyordu. Adımları onu vahasına, tuğla ocağına sürükledi.

Ahmet ocağa gelir gelmez kendini işe vermiş, iki saatteberber kanter içinde çalışıyordu. Bir ara soluklanmak ve terlerini silmek için doğruldu. Karşıdan bir posta dağıtıcısı geliyordu. İçinde nedensiz bir ümit uyandı, kime mektup getiriyordu acaba? Adamı ilgiyle izledi. Postacı yüksek sesle bir işçinin ismini söyledi. Sahibine mektubu verdi. Gidiyordu ki delikanlı peşinden bağırdı:

— «Bir dakika!» Dağıtıcı durdu. Kendisine yaklaşan delikanlıya merakla bakıyordu.

— «Sizden bir ricam var.» Delikanlı yutkundu. Kısa bir duraklamadan sonra:

— «Belki yakışık almayacak ama benim için çok önemli». Adam bayağı merakta kalmıştı.

— «Buyrun kardeşim?»

— «Sizinle birine daha doğrusu bir kıza bir mektup gönderebilir miyim?» Dağıtıcı çok şaşırdı, Ahme-

d'e bakakaldı bir süre. Bu heybetli ve mert yüzlü delikanlının acı dolu gözleri kendisine yalvarıyordu adeta.

— «Verin» dedi kısaca. Delikanlı sevinmişti. Gözleri ışıdayarak:

— «Hemen dedi Ahmet. Bloknotuna şu satırları yazdı.

«Zerrin

Seni bu akşam bahçenizde sekizde, dokuzda, onda, onbir de, oniki de kısacası sabaha kadar bekleyeceğim. Ne olur bir an için çık. Yemin ederim fazla tutmam seni. Meraktan delireceğim yoksa.»

Santiye odasından aldığı bir zarfa koydu üzerine adres yazdı. Genç kızı tarif ederek yalnız ona vermesini söyledi. Henüz tanımadığı ailesinden birinin eline geçmesi kötü olurdu şüphesiz.

— «Mektubun sahibinin eline varıp varmadığını sizden nerede öğrenebilirim?»

— «Namık'ın yerinde. Sahilde bir ayakçı meyhanesidir.» Çapkınca göz kırptı. «Her akşam iki tek atarım da.»

Delikanlı gitmek için arkasını dönen dağıtıcıyı bir kez daha durdurdu. Cebine bir yüz liralık sokmağa çalışarak:

— «Malum ya bizim mektup pulsuz gidiyor. Sizin ayak ücretiniz.» Adam delikanlıyı ikna edemeyeceğini anladığı için başını sallayarak yürüdü gitti.

Delikanlı sabırsızlığını yenmek, içinde bulunduğu anı unutmak için kendini yeniden işine verdi. Öylesine ki birkaç işçinin bir gün içinde yapabilecekleri işi birkaç saatin içine sığdırmıştı. Güneş, Marmaraya «Yarın tekrar görüşmek üzere allahısmarladık» dercesine bir veda busesi konduruyordu ki Ahmet küre-

ğini elinden bıraktı. Kendisine şöyle bir çeki düzen verdikten sonra sahile doğru yürüdü.

On dakika kadar sonra Namık'ın yerinin önündeydi. Güm güm atan kalbinin üzerine elini koyarak bir an kapıda bekledi. Sonra içeri girdi. Burası daracık bir yerdi.

Kapının üzerinden oluk gibi sigara dumanı çıkıyordu. Uzun tezgahın başına her meslekten bir yığın insan tünemiş hem içiyorlar, hem de, kimi gülerек kimi hayata kahrederek konuşuyorlardı. İşte akşama kadar Allah ne veriyse cebine koyup kolundaki siyah kolcakra demlenen çingene boyacı, üzeri et kokan kasap, sandığı biraz önünde duran lahmacuncu, kır saçlı emekliler, kısacası bütün akşamcılar.. Delikanlı herbirine şöyle bir göz gezdirdi. Fakat dağıtıcı.. Hah işte tam köşedeydi. Yapayalnız içiyordu. Ahmet ona doğru ilerledi. Adam başını çevirdi, delikanlıyı görünce gözlerinde bir hoşnutsuzluk ve de biraz sıkıntı belirdi. Sonra kendine gelerek elindeki bardağı diledi. Bu hareketini görerek olduğu yerde kalakalmış olan delikanlıya dostça gülümsedi, yanında ki boş tabureyi gösterdi:

— «Buyur gel, otur şöyle.»

Son kadehte sarhoş olmuş gibiydi. Ahmet artık dayanamıyarak sordu:

— «Mektubu verebildiniz mi?»

— «Verdim.. Verdim ama..» Ahmet sapsarı kesilmişti. Kötü birşeyler olduğunu hissederek ürperdi, boğazını sıkan düğüm bir an için gevşedi.

— «Evet??»

Adam cevap verecek yerde garsona seslendi:

— «Sezai arkadaşlarıma içki getir.»

Gelen içkiyi birlikte yudumladılar, dağıtıcı deli-

kanlının gözlerinin içine bakarak konuşmağa başladı.

— «Verdiğiniz adresi buldum. Tam kapıyı çalıyordum ki, kapı kendiliğinden açıldı. Beni gören genç kız çok şaşırıldı. Sonra çok sevinerek «Sizi Tanrı gönderdi» dedi. «Affedersiniz küçük hanım size ne gibi bir hizmette bulunabilirim?» dedim. Cebinden bir mektup çıkardı. «Şunu şu karşı evde oturan gence verebilir misiniz acaba?» dedi. Bu gün şansım özel mektup taşımaktan dolayı çok açılmış diye düşünerek mektubu götürceğimi söyledim. Sonra ona «Bu mektupta her halde sizin diyerek, mektubunuzu uzattım. Zarfa şöyle bir baktı.» kaçarcasına yukarı çıktı, Peşinden...» Adam sözlerini yarıda keserek beti benzi sapsarı kesilmiş, düşmemek için her iki eliyle tezgahı kavramış olan delikanlıyı elleriyle yakaladı.

Sesi çok üzgündü, dili iyice peltekleyerek:

— «Dostum, ben seni çok güçlü bir genç olarak tanıdığım için gerçeği anlatmak istedim sadece.» Ahmet büyük gayretle:

— «Başka bir kız olmasın sakın?»

— «On sekiz yaşlarında, esmer gençlik, tazelik dolu, gördüğüm kızların en güzeli bir kızdı.» Delikanlı için başka tarife gerek yoktu. Ahmet inledi adeta.

— «Yeter!» Bir an sonra fikrini değiştirmişti.

— «Sonra... Sonra.. Verdiniz mi o gence mektubunu?» Adam utanarak konuşuyor gibiydi.

— «Karşı eve gittim, kapı açık olduğu için içeri girdim. Dağıtıcı biran durakladı. «Size anlatmasam daha iyi olmaz mı?»

— «Rica ederim devam edin, herşeyi öğrenmek istiyorum?»

— «Bir genç bütün eşyalarını denk yapmış, onların üzerine oturmuş içiyordu, birkaç boş şişe odanın

içinde rasgele atılmıştı. Çok sarhoştı, beni görünce, hiddetle ayağa kalktı, boş şişelerden birine tekme vurarak «Yine peder acele gelmem için tel çekmiş değil mi? Bilmezler ki bilemezler ki?» «Hayır!» diye atıldım «Size karşı evde ki genç kızdan bir mektup getirdim. Donup kaldı, mektubu uzattım, bir bana bir mektuba bakıyordu. Sonunda mektubu açıp okuyunca gözlerinden yaşlar süzüldü «Çok şükür» dedi. Ayağa kalkarak boynuma sarıldı. Uçuyor gibiydi sevinçten. «Az kalsın gidecektim bir de.. Tanrım.. Tanrım...» diyor saçmalayıp duruyordu. O an sizi düşünerek kederlendim nedense.» Ahmet bir kadeh daha yuvarladı. Dünyası yıkılmıştı artık. Postacı onun omuzuna dostça vurarak:

— «Daha çok gençsin. İstanbul kızı bu, belli olmaz işte. Bence sen, ondan daha yakışıklısın. Daha çok kız tavlarsın, usanırsın.» Dağıtıcı içini çekti, gözleri geçmişin sislerine dalmış gibiydi.

— «Bende bir zamanlar..» Delikanlımız sabredermiyordu artık.

— «Kusuruma kalma.. Benim işim vardı.. İzin istesem.» Adam hikayesinin dinlenmek istenmediğine canı sıkkındı. Oysa delikanlıyı teselli etmek istemişti.

— «Sen bilirsin.»

— «Eyvallah!» Delikanlının peşinden baktı.

— «Ah akılsız ah! Senin gibi yakışıklı olsam. Zengin bir karı tavlardım, hem parasını hem kendini yerim. Parayla da bir sürü de kız.» Aklına birşey gelmiş gibi

Ahmed'e seslendi:

— «Hey delikanlı!»

Ahmet kapıdan döndü.

— «Şu yüz liranı al.»

Delikanlı gülümsemeye çalıştı:

— «Kalsın kalsın. Benim için içersiniz.»

— «Boğazımda kalmaz mı?»

— «Niçin kalsın? Alın teriyle kazanılmış paradır.»

Ahmet hiçbir şey düşünemiyordu. Olanlar o kadar akıl almaz şeylerdi ki.. Beyni dumura uğramış gibiydi. Herşey o kadar acıydı ki.. Bir yere gidip ölünceye kadar içse miydi? Yoksa kendini yanından hızla geçen şu kocaman kamyonun altına mı atsaydı? Ruh kalmamış bedenini artık taşımaya gerek var mıydı ki?. Fakat şu an hiçbirini yapamazdı bütün zihni meleke-lerini yitirmişti. Fakat içgüdüsünü onu Zerrin'e doğru sürüklüyordu. Bir saate yakın süre yürüdü. Hava soğumuş akşam ayazı çıkmıştı. Sonunda soğuk onu, biraz olsun kendine getirmişti. İçinden bir çılgın gibi tekrarlıyordu. «Demek ki gönlü başkasındaymış, anlaşıldı üç gündür bizden kaçtığı için..» Onu tanıdığım için ne kadar bahtsızmışım.. «Yine de içinde çok küçük bir ümit ışığı yanıyordu. Şu andaki birazcık gücü de bundan alıyordu zaten. Belki de sevgilisi köşkün bahçesine gelecek. «Yalnız seninim» diyecekti.

Eski köşkün önüne geldiğinde hava kararmış, so-
kak lambaları yanıyordu. Saatine baktı yediyi yirmibeş geçiyordu. Gamlı bakışlarıyla eve baktı. Bir pencere-
nin perdelerinden dışarıya ışık süzüyordu. Demek ki kalbinin efendisi oradaydı. Ona yakın olmaya ihtiyacı vardı. Çevreye bakındı, açık olan kapıdan içeri süzül-
dü. Köşkün giriş kapısının yakınında bulunan gül fi-
danlarının arkasına sindi. Zerrin dışarı çıkacak olursa buradan kolayca görebilirdi. Sırtını duvara dayadı, gözlerini yumdu. Dudakları titreyerek açıldı «Tanrım ne olur...» diye mırıldandı.

Bir ses duyunca gözlerini açtı, Tanrıya yakarışı ya-
rım kalmıştı. Oldukça yakınında bulunan kapının sür-
güsü çekiliyordu. Dikkatle kapıya baktı. Kapı hafifçe

açıldı, genç bir kızın çevresine bakındıktan sonra dışarı çıktığını görünce sevincinden haykırmamak için kendini güç tuttu. Demek ki sevgilisi onun bahçeye girdiğini görmüş, bekletmemek için hemen yanına geliyordu. Anlaşılıyordu ki postacı yalancının, alçağın tekiydi. Fakat genç kızın elinde bir de bavul vardı. Delikanlı sevgilisine doğru adımlarını atarak «Zerrin!» diye sesleniyordu ki bahçe kapısından giren birinin çabucak genç kıza yaklaştığını bavulu onun elinden aldığını, sonra el ele tutuşarak hızla savuştuklarını gördü?

Yine beyni durmuş, kendisini içgüdülerine bırakmıştı. Peşlerinden yürüdü. Elli metre kadar ötede bekleyen bir taksiye biniyorlardı. Yanlarından geçerken genç kızın yüzüne baktı. İstirabın taşıladığı yüz ifadesinde hiçbir değişiklik olmadan bakakaldı uzun süre.

Kızkardeşi, delikanlıyı o kadar güzel anlatmıştı ki Berrin karşılarında bir heykel gibi duran gencin Ahmet olduğunu tahmin ederek gülümsedi de. «Kız kardeşim sana emanet» dercesine.. Fakat bunları nereden anlayacaktı ki beyinsiz yaratık. Bir benzerlik ve kötü bir raslantı sonucu yanıldığını bilemedi ki bu insan yıkıntısı. Oysa herşeyden çok herkesten fazla sevdiği Zerrin bir pencereden, ablasının peşinden bakarak, arkasından dualar ediyor, biraz sonra bahçeye indiğinde Ahmed'i bulup, onun kollarında ağlayacağı düşüncesiyle avunmağa çalışıyordu.

O gün, İstanbul ve Boğaz üzerlerinde ki tülü atmışlar, yüzlerinin ve bütün bedenlerinin en çekici en okşayıcı güzelliklerini aylardan beri ilk kez ortaya koyuyorlar, hasret gözlere tatlı bir doyum derin bir haz

sunuyorlardı. Çevresinde ki bulutlardan arınmış olan Güneş toprağa dokunuyor, bu dokunuşla ortaya çıkan buğulardan taze bahar kokusu yayılıyor, bütün insanların içine yaşama sevinci katıyordu.

Oysa Üsküdar sırtlarındaki ufak bir evin penceresinden boğazı seyretmekte olan genç bir adam ne baharın ne de tatlı nisan güneşinin farkındaydı. Bir kaç gün öncesine kadar gençlik ve görkeminin en gizli sırrını teşkil eden gözlerinde ki parlaklık, gençlik kıvılcımı yok olmuş, sönük bakışları Boğazın mavi sularına gagesiz dalıp gitmişti. Üç gündenberi evindeydi. Ağzına bir lokma olsun yiyecek koymuş değildi. Ayakta saatlerce dikilmekten bacakları iyice yorgun düşünce yatağının üzerine yüzükoyun yatıyor, bir süre öyle kalıyordu. Hiç bir şey düşünemiyordu da.. Buna tamamen keçeleşmiş olan beyni de elvermezdi zaten. Gerçek çok acıydı. Zerrin bir başkasıyla kaçıp gitmiş, küçücük dünyasının anlamı, yaşamasının bir nedeni kalmamıştı artık. Ölmek... Saf yüreğinin bütün gücüyle bağlandığı genç kızın ihanetiyle, artık tek isteğiydi. Ama bunu yapamazdı. Tanrı kullarının ölümlerini kendi arzularına bırakmamıştı. Peki bu ruhsuz beden yarıyda ne olacaktı. Bu zavallı ayaklar bu gereksiz insana azap ve acı çeksin diye daha ne kadar zaman gezdireceklerdi. Delikanlı ağlamak istedi, fakat gözlerinden bir damla olsun göz yaşı gelmedi. Ancak yüz derisi tuhaf bir şekilde kıvrıldı, boğazından hıçkırık yerine acaip bir inilti çıktı.

Bu sırada kapı açıldı, Yakup içeri girdi. Delikanlıyı bu halde görünce şaşırdı bir an.

— «Geçmiş olsun Ahmet. Hasta olduğunu neden söylemedin?» Delikanlı, günlerden beri ilk kez duyduğu bu insan sesine karşı refleks olarak elini yüzünden çekti. Ortağına tanıymıyormuş gibi baktı bir süre.

Tedirgin olmuş gibi bir durumu vardı. Yakup yine üzüntüyle başını sallayarak:

— «Bir doktor getireyim. Çok perişan görünüyorsun.» Dedi ve kapıdan çıkıyordu ki boğuk ve cılız bir feryat duydu.

— «İstemem!»

Adam duraladı, dostunu bir kez daha sevgiyle süzdü. Arkadaşı bir bunalım geçiriyor olmalıydı. Böylesine temiz yürekli delikanlıyı ancak karşılıksız bir aşk bu kadar üzebilirdi. Yanına yaklaştı. Bir ağabey şefkatiyle saçlarını okşadı, içini dökerse şüphesiz rahatlayacaktı.

— «Ahmet'ciğim derdin, sıkıntın nedir? Anlat bana? Anlat ki rahatlıyasın.»

Delikanlının hâlâ rahatsız olmuş gibi bir hali vardı. Dilini kuru dudakları üzerinde gezdirerek:

— «Hiç» dedi. «Hiçbir derdim sıkıntım yok. Biraz rahatsızım hepsi o kadar.»

Yakup delikanlının konuşmayacağını anladı. Öyle sanıyordu ki günlerdir ağzına birşey koymamıştı.

— «Peki» dedi. «Sonra yine uğrarım.»

Doğru evine gitti. Annesine Ahmet'in hasta olduğunu, sıcak bir çorba hazırlayıp götürmesini söyledi.

Yarım saat kadar sonra Hatice nine elinde bir tepsiyle Ahmed'in odasına girdi. Solgun ve bitkin bir durumda yatağına uzanmış yatmakta olan delikanlıyı görünce ağlamağa başladı.

— «Ah yavrum! Aslanlar gibi kuzum, ne oldu sana böyle?» Ahmet yatağında doğruldu oturdu, iki elini önünde bitiştirerek:

— «Ağlama Hatice nine. Ne olur ağlama bana?»

— «Göz değdi sana.. Sana göz edenler çatır çatır çatlasın inşallah.» Delikanlı gülümsemeye çalışarak:

— «İnan birşeyim yok Hatice nine» derken kadıncağız bir yandan okuyup üflüyor bir yandan da:

— «Gidip Çallı Emine'yi getireyim, kurşun döksün sana.» Hatice nine okuyup üfledikten sonra uzun süre esnedi, neredeyse kadıncağızın çene eklemleri çıkacaktı.

— «Önce şu çorbayı iç bakalım, için ııınsın.» Delikanlı dudaklarını kapatmaya çalışarak:

— «Hiç iştahım yok.»

— «Olur mu be kuzum. Çok sevdiğin düğürcük çorbası bu. Haydi hatırım için bir kaşık.» Ahmet ağzına dayarılan kaşıktaki çorbayı içmek zorunda kaldı. Beş dakika kadar sonra kocaman tas dolusu çorba bitmişti.

Yazlık sinemalar o gün açılmıştı. Akşam Yakup, Ahmed'i zorla sinemaya götürdü. Açık hava sineması küçük ve şirindi. Duvarlarına çevreleyen akasya ağaçları baygın, mestedici bir koku yayarak burayı büsbütün sevimli bir hale getiriyorlardı. Film sonu olumsuz biten bir aşkı anlatıyordu. Ahmet, Yakup'un içten gayretlerine rağmen konuşmamakta içini dökmemekte inat etmişti. Fakat filmin sonunda onun gözlerinde beliren iki damla yaşı gören eski kurt gülümseyerek «iyi tahmin etmişim, bizim oğlan birine sırılsıklam aşı, fakat hüsrana uğramış. Daha neler çıkar karşına aptal». Diye düşünmüş gözyaşlarının içindeki zehri dışarı atarak ruhunun rahatlayacağına sevinmişti.

İki ahbap sahile inmişler, geziniyorlardı. Ahmet biraz rahatlamış gibiydi. Yakup:

— «Sana iyi bir haberim var» dedi. «Gel şu gazinoya girelim de anlatayım.» Delikanlı ortağının gözlerinin içine baktı. «Yoksa??? Hayır değildi.»

— «Tuğlaları sattım gitti. Alıcı çok bonkör birine benziyordu. Tanesine otuz beş kuruş dedim. Pazarlık

bile yapmadan kamyonlara yükletti.» Gelen garsondan çay istediler.

— «İşçilerin ücreti ve kömürcüye olan borcumu-
zu çıktıktan sonra elimizde tam ikiyüzbin lira kalıyor.»
Yakup ortağını mağrur ve memnun bir tavırla süzdük-
ten sonra sözlerine devam etti:

— «Düşünüyorumda tuğlacılıkta artık iş kalma-
dı. Akşama kadar ırgat gibi çalışmak ta cabası.. Artık
rahat bir iş kuralım diyorum. Mesela konfeksiyoncu-
lukta çok iyi iş var.. Endişeyle sustu bir an.

— «İstersen payını alır, ayrı bir iş te kurabilir-
sin tabii.» Delikanlı gülümsedi artık kendisi için para
kazanmak hatta yaşamak önemli değildi ki...

— «Sen nasıl istersen öyle olsun Yakup ağa-
bey.»

Adamcağız çok sevinmişti. Delikanlının omuzları-
nı sevgiyle sıkarak:

— «Aslanım benim!»

Ahmed'in artık herşeyden olduğu gibi okumaktan
da gönlü geçmişti. Okulu bırakacaktı. Bir cumartesi
günü okula kadar gidip kaydını sildirmeğe karar ver-
di. Okulu ve altında nice günler vefasız sevgiliyi bek-
lediği ağacı görünce içi bir tuhaf oldu. Baharla bura-
sı da heryer gibi güzelleşmiş, ıhlamurlar çiçek açmış-
tı. Ne yazık ki o, eski günler geride kalmıştı. Delikan-
lının adımları yavaşladı, geçmiş günlerin anıları tap-
taze içindeydi şimdi. Bu sırada kız öğrenciler okuldan
çıkmağa başlamazlar mı? Ahmet içinde bulunduğu acı
gerçeği unutmuş gibi sevgilisini gözlemeğe koyuldu.
Az sonra Zerrin yanından geçecek, o, içi yıldız dolu
gözleriyle delikanlının gözlerinin içine bir an bakacak,
sonra yüzü sevgi ve utançla kızarak kaçiverecek-
ti. «Zerrin, Canım benim.» Bir süre sonra delikanlının
gözlerinde ki umut ışıkları birer birer söndü. Bütün

kızlar birer ikişer geçip gitmişlerdi ve aralarında Zer-
in yoktu. Olamazdı ki zaten. Acıyla inledi. «Kimbilir
nerede? Sevgilisiyle..»

Burası, onun hayal kırıklığına ve acı aşkına se-
hep olan yer değil miydi? Kaçarcasına uzaklaştı. Bir
daha okula ayağını bile atmayacaktı.

Tuğla ocağında kimseler yoktu. Delikanlı ağır
ağır uzaklaşıyordu ki Yakub'u gördü. Ortağı barakaya
sırtını vermiş oturuyordu. Adamcağız çok düşünceli
olmalıydı ki hiçbir yere bakmıyordu. Üzerine gölgesi
düşmeseydi, bir kaç adım ötesinde duran Ahmed'i bi-
le farketmeyecekti. Ağır ağır başını kaldırdı, gözleri
delikanlının gözleriyle karşılaştı başını yana çevir-
di.

— «Sen misin Ahmet? Gel otur şöyle.» Ahmet
adamin durumuna şaşırılmıştı.

— «Hayrola Yakup ağabey?»

Adam ayağa kalktı, parmaklarını çıtlatarak:

— «Şu Hayrettin bey... Yani tuğla sattığımız mü-
teahhit parayı geciktirdi de. Üç gün geçmeden para
elinde olur demişti. Halbuki on gün oldu.» Delikanlı
ortağının sırtını sıvazlayarak:

— «Canını sıkma ağabey» dedi. «Birkaç gün son-
ra olsun.»

— «İyi ama... İşçiler gelip gidip paralarını isti-
yorlar memlekete gideceğiz diye. Kömürcü saatte bir
haber gönderip sıkıştırıyor.»

Bu sırada birkaç işçi yanlarına geldi. Erzincanlı
Rüstem tehditkâr bir eda ile elini uzatarak:

— «Kalan verin şu paramızı da gidelim. İyi bir
adama benzetmiştim ama dolandırıcının biriymişin.»
Yanında beklemekte posbıyık İbrahim:

— «Verin ki gardaş bizde işimize bakalım. Gurbet ellerde eğlendik kaldık.»

Yakup bey kulaklarına kadar kızarmıştı.

— «Arkadaşlar, inanın bende sizin gibiyim. Hayrettin bey parayı göndersin bu beklediğiniz günlerin parasını da vereceğim.»

Hüseyin dikleşti iyice:

— «Arkadaş biz onu, bunu bilmeyiz. Ya paramızı verirsin ya da...»

Ahmet artık dayanamadı:

— «Evet ya da». Yumrukları sıkılmış, yakışıklı çocuğu yüzü vahşi bir hayvanın çehresini andırıyordu.

— «Vereceğiz dedik ya. Yarına kadar para gelmezse. Ben kendi cebimden vereceğim. Defolun artık!» Adamlar onun bu halinden çok ürkütlü, iş kavga kalırsa bu yaman delikanlının kendilerini haklayacağına inandıklarından süt dökmüş birer kedi gibi dağılıp gittiler.

Ahmet arkalarından bir süre baktıktan sonra sakin sakin:

— «Aslında haklı fıkara. Sıla, çekiyor onları. Fakat sana bu şekilde konuşmalarına dayanamadım.» Yakup hâlâ yere bakıyordu.

— «Ağabey müteahhit olacak herif sana kartları bırakmış mıydı?» Ortağı cebinden cüzdanını çıkardı, arasından yaldızlı bir kartvizit uzattı.

«Hayrettin Çullugil Müteahhit» Sadece bu kadardı.

— «Çalıştığı yeri söylemiş miydi?»

— «Şarköy'de yazlık evler inşa ediyorum demişti.»

O akşam doğru Şarköy'e hareket etti. Ertesi günün pazar olmasına karşın inşaatlar faaliyeteydi. Ol-

dukça küçük ve şirin bir yer olan, ilçeyi bir saatte adım adım dolaştı, herkesten sordu. Hiç kimse Hayrettin Çullugil adında ki Müteahhidi tanıımıyordu. Hatta birkaç kilometre ötede ki Mürefteye de gitti. Otobüse binip Tekirdağ üzerinden İstanbul'a dönerken dolandırıldıklarına inancı tamdı. Ticaret odasından gelecek cevabın ne olacağını biliyordu artık. Kara talihine bu kez zavallı Yakup bey de ortak olmuştu. Kendisi için herşey gibi para da önemli değildi. Fakat ortağı, Hatice nine küçük Erol ne yapacaklardı beş parasız. Alacaklıları babadan kalma evini bile sattırırlardı.

Birden içi hop etti. İki koltuk önünde oturan kadının başı Zerrin'inkine ne kadar benziyordu. Tam enseden kesilmiş kahverengiye dönük siyah, ipek gibi saçlar ve ince uzun kar gibi bir boyun. Kalbi sabırsızlıkla doldu. Bir an sıkıntıyla koltuğuna yaslandı. Hayır bu hanımın yüzünü görmeden yapamıyacaktı. Heyecandan bacakları titreyerek yürüdü, şoförün yanında oturmakta olan yardımcısından bir şişe su istedi. Dönüşünde arkasından Zerrin'e benzettiği hanımın yüzüne baktı. İlgisi yoktu. Dişlek bir kızdı bu. Sıkıntıyla «Ne zaman unutacağım ben onu Tanrım, her kızı o sanarak, hep böyle içimden birşeyler mi kopacak?» diye düşündü. Gözlerini yumdu. Onu kaybettikten sonra hep arabanın içinden kendisine tatlı bir tebessümle baktığı haliyle hatırlıyordu. Evet gülümsemişti de üstelik. Öl kahrından mı demek istiyordu acaba. Ne olursa olsun üstelikte gülmesi gururu için çok derin ve kanayan bir yara olarak sonsuza dek kalacaktı yüreğinde. O an bir fotoğraf gibi beynine çakılıp kalmıştı yüzü. Bütün mimikleri bütün ayrıntılarıyla gözlerinin önündeydi şimdi.

Delikanlı o sıkıcı, öldürücü anı yeniden yaşarken azaptan bütün bedeni kanter içinde kalmıştı. O du-

rumda bile yüzü bir meleğinki gibi saf tertemizdi. Bakışları terk edilen bir sevgiliyi küçümseyici, aşağılayıcı değil tersine dostça idi. Tıpkı bir ağabeye bakar gibiydi. Birden bütün bedeni titredi. Onu arabada gördüğünde saçları göğsüne kadar iniyordu. Halbuki üç gün önce iki koltuk önde oturan kızinki gibi tam ensesinden kesilmişti. Hiçbir saç üç gün içerisinde bu kadar uzayamazdı. Kalbi yeniden umutla doldu. Belki de Zerrin'e çok benzeyen kardeşiydi bu. Dünyada olamayacak iş mi vardı? Delikanlının içinde sevinç, keder, nefret, pişmanlık duyguları çarpışıp duruyordu. Her neyse ilk işi evlerine gidip Zerrin'i aramak olacaktı.

İstanbul'a varıp karşıya geçtiğinde vakit ikindi olmuştu. Bir taksiye binerek genç kızın evinin yakınına kadar gitti. Şöföre parasını verip gönderdikten sonra içi şüphe ve sabırsızlıkla dolu olarak ağır ağır yürümeğe koyuldu. İki dakika kadar sonra eski köşkü geçtiğini farkedererek geri döndü. Kocaman köşkü neden göremediğine şaşıtı. Çevresine dikkatle bakınca yanılmasının nedeni ortaya çıktı. Köşk yıkılmış, enkazı bir köşede yığılmıştı. Sadece çevre duvarları duruyordu. Dirseklerini duvara dayayıp bu hazin manzaraya bakakaldı. Delikanlı böyle melankolik bir halde saatlerce bekleyecekti ki yanına yaklaşarak ısrarlı bir şekilde kendisine hitap eden adamın farkına vardı sonunda.

— «Duymuyor musunuz kuzum? Birine mi baktınız?» Ahmet toparlandı.

— «Köşkün sahibini tanırım da. Niçin yıktırdığını merak ettim.

Yaşlıca babacan bir adamdı. İnşaatin bekçisi olacaktı.

— «On gün kadar oluyor bizim bey satın aldı burasını. Yerine yeni bir köşk yaptıracak.»

Ahmet içi sızlayarak sordu:

— «Eski sahibi nereye taşınmış acaba biliyor musunuz?»

— «Nereden bileyim oğul? İflas etmiş te köşkü satmaya mecbur kalmış diyorlar.»

Delikanlı adama teşekkür etti. İçi ezik, kalbi kırık olarak ayrıldı oradan. Tuğla ocağında belki bekleniyordu ama parayı getirememişti.

Adamlara yarın paranızı vereceğim derken bu günün pazar olduğunu düşünmeden söz vermişti. Yarın sabah bankadan parasını çeker işçilere dağıtırdı. Nasıl olsa yarını da beklerlerdi. Şüphe bütün benliğini kemiriyordu. Ya gerçekten onun hakkında yanlışmışsa. Zerrin, Ahmet tarafından terkedildiğini düşünerek, kimbilir nerede gözyaşı dökmekte idi. Kendisini nasıl bağışlardı? Düşüne düşün Kadıköye kadar gelmişti. Gözleri vitrinlerin birinde çakılıp kaldı. Bu vitrinde renk renk boy boy kadın perukları sıralanmıştı. O an da içinde ki bütün şüpheler silindi. Vefasız sevgilinin bir uzun saçlı bir kısa saçlı oluşu .un sırrı işte bu takma saçtaydı belkide..

Fatihin, Vatan Caddesine bakan ara sokaklarından birinde bulunan bahçeli, kutu gibi bir evin penceresinden sokakta oynayan çocukları, dalgın dalgın seyretmekte olan genç ve güzel kız, düşüncelerinden bir an için sıyrılarak saatine göz atınca «Ooo!» diye mırıldandı. «Nasıl da farkına varamadım, babamın ilaçlarını vermeyi unuttum». Hilmi bey hala horul horul uyuyordu. Zerrin komodinin üzerindeki kutularından birer tane tablet çıkardı, sürahidenden bir bardak su doldurdu. Babasının yatağının bir kenarına ilişerek «Baba» diye seslendi «Babacığım». Fakat adamın yüzünde eski günlerini yaşıyormuşcasına tatlı çizgiler, mutlu

bir gülümseme dolaşıyordu. Kıyamadı uyandırmaya. Doktor tedavi olması için bol uyuması, beslenmesi, moralinin yüksek olması ve alkol almaması gerekli demişti. Hilmi Beyin bedenini alkol mahvetmiş, peşi-peşine gelen acılar para sıkıntısı beynini işlemez hale getirmiş, Berrin'in kaçıışı ve arkasından da Ayten'in Kenan'la giderek kendisini terkedişi karşısında artık bitmişti.

Sarhoş olmadığı bir an Zerrin'e ağlayarak «Yavrum» demişti. «Bu kötü babadan sen de kurtulmak istiyorsun değil mi? Haklısınız. Öyle ya kızcağızı sevmediği bir adama vererek ömür boyu mutsuz yapacaktım. Neyseki sevdiği gençle kaçarak kurtuldu.. Bir de tokatladım üstelik onu.. Şu lanetli elimle.. Söyle bana sen de nefret ediyorsun benden değil mi? Rüyalarım da anneniz hep küskün duruyor bana. «emanetlerime böyle mi sahip olacaktın? Yazıklar olsun sana!» diyor.. Al canımı Tanrım yaşamağa artık hakkım yok benim». Zerrin ağlayarak babasının ellerine sarılmıştı. «Hayır babacığım. Sen dünyada ki babaların en iyisisin. Alın yazımız buymuş, senin ne kusurun var... Sana bir şey olursa ne yaparım sensiz. Canım babacığım benim» diye hıçkırılmıştı. Yaşlı adam «Öyleyse kızım» demişti «Şu lanetli çevremizden ayrılalım, yepyeni bir hayata başlayalım.» Hemen o gün dededen kalma köşkü satmış, bu şirin evi almış geri kalan parasının önemli bölümünü bankaya yatırmıştı. Bir kaç gün gezecek dinlenecek sonra yeni bir iş kuracaktı. Ne yazık ki bu eve geldiklerinin ikinci günü balkonda oturup düşünmekte olan Hilmi bey birdenbire yere düşerek çırpınmağa başlamıştı. Doktor, hastanın bir beyin spazmı geçirmekte olduğunu söylemiş, hastalığının gerçek sebebinin alkol olduğunu ruhsal çöküntünün de hastalığın ortaya çıkmasını körük-

lediğini sözlerine eklemişti. Hilmi bey, beyin spazmını atlatmışsa da zaman zaman belleğini yitiriyor, kendisini gençliğindeki gibi görüyor, özellikle bacaklarında ki ağrılardan çok yakınıyordu. Doktor Burhan beyin yakın ilgisi olmasa Zerrin bu sıkıntı ve azap verici duruma dayanamazdı. Doktor bazan saatlerce kalarak genç kızı teselli ediyor, babasının iyileşmesi için genç kızın yapması gereken işlemleri öğretiyordu. Zerrin, babasının yüzüne dikkatle baktı. Bu onbeş günlük tedavinin sonucu inkâr edilemeyecek kadar belirliydi. Adamcağız biraz kilo almış, yüzüne kan gelmiş, iyice uykuya düşmüştü.

Ya Ahmet kalbini nasıl da yaralamıştı. Çok istediği halde neden gelmemişti bahçeye. Genç kız o soğukta onu titreyerek saatlerce beklemiş, sokaktan gelen her ayak sesini onun ki sanarak yüreği heyecanla çarpmıştı. Oysa o gün onun sevgisine, varlığına ihtiyacı her zamankinden daha çoktu.. Neden gelmemişti? Belki de kendisini söylediği kadar sevmiyordu. Hastamıydı? Ertesi günde mi gelemezdi? Çalıştığı yerden sormayı, onu aramayı da düşündü. Fakat Zerrin bunu gururuna yediremedi. Üstelik babasını bu sıralar bir an için olsun yalnız bırakamazdı.

Her seven gibi bir kaç kez için çekti. Ayağa kalktı bahçeye bakan pencereye geçti. Al-penbe goncalar ve gülleri, toprakta bir yıldanberi biriktirdiği erdemini salkım saçak çiçekleriyle sunan erguvan ağacını kayıtsız gözlerle seyretti. Sonra cebinden bir mektup çıkardı, bu mektup naklini aldirmek için gittiği eski okulunda bir arkadaşı tarafından verilmişti. Berrin'dendi. Belki yirmi kez okumuştur ama bir kez daha özlemini içinde duyduğu bu satırların sahibesinin hayaliyle birlikte olmak arzusundaydı.

«Canım kardeşim,

Bu sana yaşantımız boyunca ilk mektubum oluyor. Bu ilk ayrılığımızda senden yüzlerce kilometre uzakta olmak hiç hatıra gelir miydi? Seni hep yanımda, odamda sanıyorum. Sesin hep kulaklarımda, hayalinle her an gözlerimdesin. Seni ve babamı rüyamda görmek için akşamları erkenden uyuyorum. Sabahları güneşin doğuşuyla birlikte penceremin önünde sanki çalar saatimizmiş gibi kanat çırparak ötmeye başlayan beyaz bir güvercin ayrılığımızı hatırlatıyor yine sensiz bir günün başladığını anlatıyor.

İlk geldiğimizde Üçoluk köylüleri (özellikle köy kızları) beni uzaydan gelmiş, bir yaratıkımışım gibi merakla inceliyorlar, yanıma yaklaşıyorlardı. Zamanla alıştılar. Artık genç kızlar sık sık ziyaretime gelip, işleme ve örgü işleri öğreniyorlar, her şeylerini en gizli sırlarını, hatta aşklarını anlatıyor, öğüt vermemi istiyorlar. Murat'ın ailesi oldukça kalabalık. Babası da bir köylüye göre oldukça varlıklı ve hatırı sayılıyor. Bizler onunla konuşamıyor, yanında oturamıyor, aynı sofrada yemek yiyemiyoruz. Murat bile babası izin vermeden yanında oturamıyor. Fakat anası çok iyi bir kadın, benimle çok ilgileniyor, köy adetlerini öğretiyor. Murat'ın kardeşleri akrabaları çok iyi insanlar. Bir arzumun yerine getirebilmek için can atıyorlar.

Ha söylemeyi unuttum. İki gün önce nikahımız kıyıldı. Sizin bulunabilmenizi çok istedim ama babamdan utandığım için davet edemedim. Köy çok küçük bir yer. Bütün köyde topu topu üçyüz kadar insan varmış. Bazan o kadar derin bir sessizlik hüküm sürüyor ki sağır oldum sanıyorum. Tertemiz, bazan toprak, ot, gübre kokusu karışan bir havası var. Rüzgar uzaklardan nane, kekik kokusu getiriyor ve insan burada, yaşayan bir varlık olduğunu daha iyi anlıyor. Şimdi

her yan yemyeşil. Beyaz badanalı, küçük köy evleri yeşil bir denizin ortasında ki kayıklara benziyor.. Şimdilik evden dışarı çıkmıyorum. Sözde, taze gelinlerin dışarı çıkmaları ayıp sayılmış.. Fakat dün efendi babam kasabaya gitmişti (Murat'ın babası) Fırsattan faydalanarak kızlarla evin hemen arkasında bulunan tarlaya gidip kızların yemlik, madımak, kuşkuş, kuzukulağı dedikleri otlardan topladık, eteklerimize doldurduk. Sonra kızlar hep bir ağızdan yöresel bir türküyü söyleyerek halay çektiler. Daha sonra ben de onlara katıldım. Akşam eve dönerken ağızlarımız yemlik yemekten kapkara olmuştu. Birbirimize bakarak dakikalarca güldük.

Yakında Murat askere gidecek. Temel eğitimi süresince ben burada kalacağım. Sonra belki de İstanbul'a atanır. Hep böyle olması için dua etmekteyim. O zaman seninle sık sık görüşürüz. Ahmet'le görüşüyor musun? Benim de selamımı söyle emi. Babam nasıl yine çok içiyor mu? Ah canım babacığım benim. O kadar bakıma muhtaçtı ki... Mektubumda ki lekeleri görünce ablam ne kadar da çabuk pasaklı olmuş demeye.. Çünkü onlar gözyaşları. Çok dikkat ettim ama yine de bir damlası düştü işte. Sen ağladığıma bakma. İnan Zerrin ben çok mutluyum. Bir de ayrılık acısı olmasa. Yacaklarım pek çok ama bir daha ki mektuplarıma saklıyorum.

Bana sık sık yaz olmaz mı? Gözlerinden öper, sonsuz mutluluklar ve başarılar dilerim canım kardeşim.

Abian Berrin»

BÖLÜM BEŞ

İç Anadolunun bozuk, iğri büğrü yollarından birinde ahlaya pufllaya ilerleyen eski bir otobüs bir yol ayrımında durdu. İçinden eli yüzü toz içerisinde bulunan bir delikanlı indi. Külüstür yine arkasında kalıcı, bir toz bulutu bıraktıktan sonra nazlına nazlına yoluna devam etti.

Vakit öğle üzeri ve sıcaklığın en bunalıcı anıydı. Genç adam, yaşlı otobüsü bir dönemeçte kaybolunca ya kadar gözleriyle izledi. Başından kasketini çıkardı. Kısa saçlı başında ve alnında biriken terleri elinin tersiyle sildi. Üstünün başının tozunu silkeledi. Tahta bavulunu eline aldı, köyüne doğru yürümeğe başladı. Onsekiz yaşlarında görünüyordu. Uzun boylu ve sağlam yapıydı. Uzun süreden beri Güneş görmediğinden bembeyaz kalan yüzü, kara kaş ve gözlerine aykırı düşüyordu. Hareketleri rahat ve pek yontulmamıştı. Gözleri, sarı firezler ve kırmızıya çalan başaklar

arasında ki yeşil bir şeride takılınca adımlarını hızlandırdı, saf ve çocuksu yüzünde bir sevinç gülümsemesi yayıldı, «İyi» diye mırıldandı «El donduran'a geldik, az daha susuzluktan damağım çatlayacaktı.» Gözeye gelince elinden bavulunu bıraktı, yüzü koyun uzandı, buz gibi kaynak suyunu yanık dudaklarıyla dişleri arasından derin bir hazla emmeğe koyuldu. Fakat kısa bir süre sonra başını acıyla dikti. Dişleri sızlamıştı. Tek çare avuçla içmektir. Bileğinden aşağısı kesik bulunan sağ koluna hayıfla baktı. Çünkü bir avuçla su içmek ona doyum vermiyordu. Daha sonra elini gözenin kumlarını yukarı savurarak büngül büngül çıkmakta olan sulara engel olmak istermişcesine diptarafta bastırdı. Oyalandı. Belki de çocukluk günlerini anımsamıştı. Serinlemişti biraz... Üzerine bir ağırlık çökmüş, tatlı bir uyku bastırmıştı nedense.. Kaynağın hemen yakınında bulunan bir sap yığınının gölge yanına attı bedenini.. Fakat bu yığında kendisinden başka konuklar da vardı. Onun vücudunu boş bir çuvalmışçasına sap yığının üzerine atmasından çok korkmuşlardı. «Pırr» diye uçup gittiler. Delikanlı serinlikten hoşlanmıştı. Gözlerini yumdu. Uzaktan gelen kurbağa ve cırcır böceği sesleri bir ninniye benziyordu. Uyumağa hazırlandı. Tersine uyuyamadı. Geçmişteki günler ve yaşantısından parçalar birer birer gözlerinin önünden geçiyorlardı.

Ağabeyisini silahla tehdit ettiği gün donma tehlikesi geçirmiş ve tuhaf bir olay ki; öldürmek için pusu da beklediği Halit ağa tarafından kurtarılmıştı. Yine o gün duygusal yapısı birdenbire değişmiş, derin bir pişmanlık ile ağabeyinin peşinden köyleri Gökdağ'a gitmişti. Kendisini de götürmesi için yalvaracak, ayaklarına kapanarak ağlayacaktı. Ne yazık ki Ahmet hiç kimseye «Allahısmarladık bile demeden çekip gitmişti.

O gece Çoban Mehmed'in evinde kalmış, yaşlı adam onu Ahmed'in adresini öğrendiği zaman hemen İstanbul'a göndereceğini söyleyerek avutmağa çalışmıştı.

Ertesi sabah Halil Ağayı karşısında bulmuş, adamın tatlı sözlerine, oyalayıcı vaadlerine ister istemez boyun eğerek yeniden çiftliğe dönmüştü. O günden sonra nedense bir durgunluk gelmişti bu küçük yırtıcı delikanlıya. Köylüler ondan eskisinden daha çok çekiniyorlar, bu sessizliğini yeni gavurluklar düşündüğüne yoruyorlardı. Onun gibi Karakadıloğlu Halil Ağa da yumuşak başlı biri olmuş, köylülerle iyi ilişkiler kurmağa koyulmuş özellikle eski hasmı Halit ağayla içtiği su ayrı gitmemeğe başlamıştı. Mustafa bile şaşır-mıştı bu işe.

Babalığının artık iyi bir insan olduğunu, çok değiştiğini düşünüyordu ki otların yeşermeye başladığı ilkbahar günlerinin birinde ne kadar yanılmış olduğunu gördü. O gün Halil Ağa ile birlikte Oymalıdere'ye tarla yoklamaya gitmişlerdi. Karakadıloğlu ekinlerin tutumunun iyi olduğuna çok seviniyordu. Tarlanın hemen yakınında Halit ağanın baltalığı vardı. Ve oradan balta sesleri geliyordu Karakadıloğlu, Mustafa'ya:

— «Gel oğlum bir bakalım. Yoksa bizim Halit'in kavaklarını mı kesiyorlar?» demiş, koruya gitmişler ve malsahibinin ağaç kestiğini görmüşler, kendileri de yardıma koyulmuşlardı.

Akşam arabaya ağaçlar yüklenmiş, iki arkadaş yanlarında Mustafa olduğu halde birer sigara yakmışlar, laflaya laflaya köye dönüyorlardı ki kötü köprünün üzerinde atlar ürkütü. Arabanın tekerleklerinden biri köprüden aşağı sarktı. Araba bir terazinin ibresi gibi bir aşağı bir yukarı sallanmağa başladı. Atların bir geriye bir ileriye çırpınıp didinmeleri sonucu, araba aşağı

gıya düşecek oluyordu. Halil ağa arabayı tutaklarından kavrayarak:

— «Halit.» dedi. «Sen şu kolluğu al, aşağıdan destek ver. Sonra çıkması kolay.» Mustafa, adamın aşağı inip arabasına payanda vermeğe uğraştığı sırada, Karakadıloğlunun bütün gücüyle arabayı aşağı itişini görünce acı bir çığlık atmış, arabanın yüküyle birlikte adamın üzerine düşüşünü dehşetle izlemişti. Karakadıloğlu adamın parçalanmış kafasına derin bir zevkle baktıktan sonra, bir zaman deliler gibi kahkaha atmıştı. Sakinleşince, oldukça şaşır-mış olan Mustafa'ya:

— «Bak,» demişti. «Bana hasım olanın sonu budur... Haydi köye git. Köylülere Halit'in atların ürkmesinden sonra köprüden düşen arabanın altında kaldığını söyle. Aptal aptal bakma öyle. Gerisini hükümet adamları gelmeden evvel ben sana öğretilirim.»

Mustafa köylülerle döndüğünde Halil ağa ölünün başında dövünüp ağlıyor, rahmetlinin çocuklarına kendi çocuklarıymış gibi bakacağını söylüyordu.

Bu olaydan sonra Karakadıloğlu meydanı boş bulmuş, kendisini yeniden köyün efendisi olarak görmeğe başlamıştı. Öykümüz için önemli bir olayı anlatmakla yetineceğiz.

Otlukeh mevkiinde Halil ağanın büyük bir tarlası vardı. Fakat su basar olmadığından bol bir ürün alamamıştı bu güne dek. Oysa tarlanın hemen altındaki ovada ki ekinlere at girse çıkamazdı. Poyrazla yelep yelep salınan tok ve iri başaklar demevi bir köylü kı-zı gibi göz kırparlardı insana. Karakadıloğlu da hasedinden çatlardı da çatlardı. Sözün kısası bir güz günü baş adamı Kır Hüseyin'e «komşu tarlayı sür» emri verdi.

Bir saat kadar sonra malsahibi Musa çavuş koşa

koşa tarlasına geliyordu. İki gözü iki çeşme yalvarıyordu. «Etme ağa tutma ağa. Senin bunun gibi belki yirmi tarlan var, bizim ise varımız yoğunuz bu tarla.»

Halil ağa adamı tekmelemiş, sövüp saymış, «Seninse göstereceğine tapunu... Bu kadar sene sana yok-suldur ekip biçsin» dedik. «Utanmadan tarlaya sahip çıktın üstelik». Yaşlı adam bu sözler karşısında iyice afallamış «Allahtan kork Karakadıloğlu dedemin dedesinden beri biz ekip biçeriz. Tapu da neymiş. Seni mahkemeye verip sürüm sürüm süründüreceğim» demişti.

Tebii ki iş mahkemeye, düşmüş, tapu işinin içinden çıkılamamış, mahkeme bilirkişi dinlemeye karar vermiş, aksakallı İbrahim emmi yarğica «Yemin ederim ki bastığım toprak Halil ağandır.» diyince tarla gerçekten Karakadıloğlunun malı olmuştu. Halil ağa keyfinden dört köşe olmuş, İbrahim emmiye bir beş-yüzlük verirken:

«İlahi emmi! Nasılda hileyi şeriye getirdin.» Diyor. İhtiyar kıs kıs gülerken «Mesimin içine senin tarlanın toprağını koymuştum. Lakin soykanın içine bir de çakır diken girmiş, az daha dayanamayıp toprağı dökecektim. Sen de davayı kaybedecektin» diyerek aklıyla övünüyordu.

Herşey iyiydi hoştu ama bir gün, Musa çavuş'un Almanya'da çalışan oğlu Mehmet çıkıp gelmiş, olayı öğrenir öğrenmez Halil ağayı köy meydanında çevirerek bir güzel dövmüştü.

Halil ağa insan içine çıkamaz olmuş, uzun ve karanlık bekleyişten sonra eski ve belirli taktiğini uygulamaya koyulmuştu. Bileceksiniz. Halil ağa tarladan vazgeçtiğini söyleyerek Mehmet'le barışmış, kısa zamanda arkadaşlık kurmuş, anca birlikte, kanca birlikte olmuşlardı. Sık sık kasabaya inerek akşama kadar

yiye içiyorlar, birlikte köye dönüyorlardı. Bu durumdan şüphelenen Mustafa bile babalığının içtenliğine inanmıştı.

Neyse günler geçti, Mehmed'in izini bitti. O, anasının babasının elini öperek kasaba yolunu tutmadan önce, Halil ağa, arkadaşını kasabadan uğurlayacağını söyleyerek atına atlamış çiftlikten ayrılmıştı.

Karakadıloğlu, kasabada dava vekili İbrahim efendinin yazıhanesinde bir saattenberi arkadaşını gözlüyor, onun ikide bir saatine bakarak sabırsızlandığını gören İbrahim efendi. «Ne o ağa birini mi bekliyorsun?» diye sorunca. «Bizim Mehmet'i bekliyorum. Nerde kaldıysa gelmedi, otobüsü kaçırarak» demişti.

Saatler geçti Mehmet yerine kara haberi geldi kasabaya. Yarı yolda bir dereye vurmuşlardı onu. Hem de ensesinden.. Halil ağa acısından yere düşüp bayıldı. Vefalılığından çok duyulanan kasabalılar güçlükle ayıltabildiler. Halil ağa kendine gelince olay yerine otopsi için giden savcıyla, doktorun cipine, sevgili arkadaşını son bir kez görmek üzere biniyordu.

Mehmet soğuk ve körpe çayırlar üzerinde, başucunda ağlaşan yakınlarını teselli etmek istercesine suratında birazda şaşkınlık karışık bir gülümsemeyle cansız yatıyordu. Halil ağa derhal ölünün üzerine kapandı, «Ah benim yiğit gardaşım, kim kıydı sana?» diye ağlayıp dövünmeye başlamıştı ki Musa Çavuş «İnanma savcı beyim, bu işte muhakkak bu herifin parmağı var» diye bağırarak Karakadıloğlunun üstüne yürüdü. Onu zapteden birkaç kişi «Hayır savcı beyim diye itiraz ettiler. «Çok iyi ahbaptılar» Savcı da onları birkaç kez kasabada lokantada gördüğünden kulak asmadı bu söze.

Halil ağa gözyaşlarını kurularak bir kaç adım geriye çekilmiş, otopsi işlemini seyreliyordu. Bir ara

jandarma assubayı savcıya yaklaşıp birşeyler fısıldadı. Birkaç dakika sonra savcı Halil ağaya yaklaştı. «Başın sağolsun» dedi bir sigara uzatarak «Yak üzüntüye iyi gelir. Kendisi de dudaklarına bir sigara yerleştirdi. Halil ağa ateş çıkarmak üzere arandı, çakmağını bir türlü bulamadı. Savcı bunun üzerine cebinden bir Ronson marka çakmak çıkararak Halil ağaya uzattı. «Aradığın çakmak bu değil mi?» Çok şaşırarak Karakadı- lıoğlu «Benim ya,» diye boş bulunmuştu. «Nerede unutmuşum acaba?» Bunun üzerine savcı «cesedin yan- nıbaşında. Yani öldürdüğün adamın yanında...» Diyerek yakınlarında ki jandarma erine işaret etmiş. «Tak ke- lepçeleri katilin bileklerine.»

Kelepçe bileklerine takılırken Halil ağa yere dü- şecek gibi olmuş. «Yemin ederim ki ben şafaktan beri kasabadaydım, inanmazsanız İbrahim efendiye sorun. O benim çok tatlı arkadaşım.» diye kekelemişti. Savcı «Sus alçak herif, sen burada yoktun da çakma- ğın ne geziyordu? Hem bir insanı arkasından ancak dost sanılan biri vurur» diyince hoşafın yağı kesildi.

Bu çakmağı köyde herkes bilir onun çakmağı ol- duğuna yeminle tanıklık ederlerdi. Çünkü yoksul köy- lülerin yanında bu çakmağıyla kaç kez caka satmıştı. Halil ağa yeniden hiçkırı hiçkırı ağlamağa koyuldu. Kimbilir ne hinlik düşünüyordu? Savcı gülerek sordu. «Ne o yoksa pişman mısın?» Halil ağa içler parçala- yıcı bir tavırla «Kader savcı beyim» diye inledi. «Bunu da sineme çekeyim dedim amma olmuyor. Yanıma al- dığım sıpanın en kıymetli ahabıma kıyacağını nere- den bileydim ben» Savcı yine çıkıştı. «Neler geveli- yorsun be?» Halil ağa dikleşti. «Ne kızırıyorsun savcı bey, Mehmed'i evlatlığımın öldürdüğünü söylüyorum. Dün çakmağımı o almıştı. Nasıl da hatırdan çıktı. Onu Allah kahretsin diyorum.»

Bunu duyan Kır Hüseyin doğru çiftliğe koştu. Mustafa'ya, «Babalığının hakkını ödemenin zamanı geldi. O seni bugünler için büyüttü,» diyerek suçu ü- zerine alması gerektiğini söyledi. Olay hakkında ye- terli bilgi verdi. Çocukcağız itiraz etmedi. Mahkeme- de, vaktiyle Mehmed'in babasını dövdüğünü, bunu Ha- lil ağanın unutmamasına rağmen kendisinin unutmadığı- nı, savuşturmak bahanesiyle birlikte köyden çıktıkları- nı yolda fırsatını bulunca ensesinden vurduğunu, gö- revini yerine getirmenin verdiği sevinçle cesedinin başında sigara içtiğini, suç aleti olan tabancayı yüz metre kadar ötedeki bir su arkına gömdüğünü söyle- di. Karakadı lıoğlu da cinayetden önce kasabada bulun- duğunu tanıklarla kanıtlayınca Mustafa olayın biricik suçlusu ve katil olarak tutuklanmıştı.

Böylece küçük delikanlı önce ıslahhanelerin daha sonra cezaevlerinin dört duvarları arasında serpildi, büyüdü, kocaman bir delikanlı oldu. Hapishanede o ka- dar uşlu, sakın bir hali vardı ki kimse onun katil oldu- ğuna inanmıyordu. Kabadayılarca korunuyor, Halil ağa- dan bol para geliyordu. Görünüşte rahattı. Fakat içi huzursuzdu, vicdanı yaralıydı. Çocukluğunda köylülere yapmış olduğu kötülüklerden dolayı kalbi pişmanlıkla ezik ezikti.

Ah ağabeyi neredeydi? Kendisini bir kez olsun arayıp sormamıştı. Belli ki unutulmuştu. Sonunda ce- zasını tamamlamış, geride kalanlara Allah kurtarsın temennilerinde bulunarak cezaevinden çıkmış ve şu anda ot yığınının gölgesinde yatmaktaydı. Sigarasının dumanlarını masmavi göğe doğru savurdu, halka hal- ka.. Bunu da hapishanede öğrenmişti. Eh artık hava biraz serinlemişti. Çiftliğin yolunu tuttu. Üçoluk köyü gördüğünde ekin biçen ırgatlar kendilerine isimle- riyle seslenerek. «Kolay gelsin!» diyen bu esmer ba-

bayiğiti uzun uzun bakmalarına karşın tanıyamıyorlardı bir türlü.. Sonunda bir çördük ağacının gölgesinde serinlemekte olan kır bıyıklı biri doğrudu. Tırpancılara:

— «La bu bizim Mustafa değil mi?» diye sordu ama az sonra delikanlının kendisine doğru gülerek geldiğini görünce ona doğru koştu.

İki adam birbirlerine sarılmışlardı. Kır Hüseyin delikanlıyı uzun uzun seyretti.

— «Maşallah kapı gibi olmuşsun, kollarım boyuna yetişmiyor. Ha şöyle bakalım hapisten çıkacağın günü bize niçin bildirmedi ki gelip seni karşılayalım?»

Mustafa gülümsedi:

— «Sizieri yormak istemedim.»

— «Ne yorulması... Vazifemiz aslanım.»

Kısa zamanda tırpancılar işlerini bırakarak Mustafa'nın çevresinde toplanmışlar «Geçmiş olsun» diyorlardı. İçlerinden biri koşarak çiftliğe yollandı. Halil Ağa'ya müjde verecekti.

Gölgede oturup hoşbeş ederlerken Halil Ağa da atıyla geldi. Ayağa kalkan delikanlıyı gözlerinden öptü.

Delikanlının aslan yapılı halini derin bir hazla seyreliyor:

— «Şükür ki oğluma kavuştum» diyordu.

Halil ağa «biraz dinlen, yorgunluğın çıksın» diyerek çalışmasına izin vermediğinden kırlarda, tarlalarda gezinen Mustafa'nın kısa sürede rengi yerine gelmiş, yüzü canlılık kazanmıştı. Kendisine bakmaktan bile çekinen köylüleri saygıyla selamlıyor, devrilmiş olan sap kağnılarını doğrultuyor, yaşlı, aciz kimsele rin tırpanlarını biçiyor, işlerine yardım ediyordu. Onun böylesine değiştiğine oldukça şaşıran köylüler «Şu ha-

pishaneleri yapanlar nur içinde yatsınlar. Bu Mustafa da ıslah olduktan sonra...» diyorlardı.

Herşeye rağmen halkın nazarında katildi. Mustafa buna için için üzölüyor, Tanrı nazarında suçsuz olduğunu düşünerek teselli buluyordu.

Halil ağa bu değişimden hiçte memnun olmuşa benzemiyordu. Elinde, deli dolu, vurucu kırıcı bir adam bulunmasına köylülerin kendisinden daha çok çekinmeleri, sinmeleri bakımından yarar görürdü. En önemlisi delikanlı evlat olarak alınmasındaki asıl amacı henüz yerine getirememişti. Sıkıfıkı arkadaş olduğu köy delikanlılarıyla ağaç gölgelerinde iskambil oynuyor sık sık kasabaya iniyor, aylak aylak geziyordu ama Karakadıloğlu'nu en çok kaygılandıran tarafı evlenmek istemesi idi. Bunu, onun ağzından Kır Hüseyin'in yeğeni duymuş ve yetiştirmişti.

Halil ağa çiftlik evinin önündeki gölgeye minder atmış, arada bir başını sallayarak durmadan tesbih çekiyordu. Sıkıntıda terlemişti. Az ötesinde ayakta emirlerini beklemekte olan karısına öfkeyle bağırdı:

— «Avrat! Tez ayran getir...»

Ayrarı hırsla basına dikti, boyun damarları oklava gibi kabarmıştı. Gözleri karşıdan ağır ağır yaklaşmakta olan İbrahim dedenin karısına rastlayınca bardağı dudaklarından çekti. Kalbi üzüntüyle burkuldu, acısı daha beter oldu. Çünkü bu yaşlı kadın Yakup Ağa'nın evinde hizmet ederdi hep...

Soğuk soğuk konuştu:

— «Ne o Döndü Halâ?»

— «Gadasını aldığım, İbrahim emmin acık tütün istedi de...»

Halil ağa yalancı tanığının adını duyunca yumuşadı.

— «Avrat iki paket tütün getir,» diye seslendi karısına:

— «Nasıl İbrahim emmi? İyi mi?»

— «İyi şükür. Karakadıloğlu kadını dikkatle süzdü, içini çekti ister istemez.» Çünkü onda, vaktiyle koynundan kaçarak Yakup ağa'ya yar olan karısı, hâlâ kalbindeki yara, vefasız yarı Zelha'yı görür gibi olurdu. Öyle ya bütün gün onunla birlikteydiler. Onun kokusu bu kadına sinmez miydi hiç?

Eski yarası yeniden deşilivermişti işte. İçinden kopan duyguyu zaptedemedi.

— «Otur şöyle Döndü hala» dedi boğuk ve heyecan dolu sesiyle. «Gene orada mı kalıyorsun?»

— «Hee ya.. Taze gelinin yumuşunu tutuyorum.»

— «Taze gelinin mi???»

— Murat İstanbul'dan getirdiydi ya o gelinin.. Gelin de gelin, söz değil. Bir melek, bir ay parçası. Anılar neler doğurmuş meğerim.»

Halil ağanın yüzü morarmış korkunç bir hal almıştı acıdan.

— «Kaynanasının gençliği gibi.. Sülün». Bu kadarı da fazlaydı doğrusu. Halil kıskançlık ve kinden çatlayacaktı neredeyse.

— «Yeter Döndü karı yeter» diye inledi. «Tütünü al da defol.»

Kadıncağız çok şaşırılmıştı. Romatizmalı dizlerini tutarak güçlkle doğruldu. Yaşlı bedeninin elverdiği oranda hızla uzaklaşıyordu ki Karakadıloğlu'nun yenden seslendiğini duydu:

— «Döndü halâ.. Allahını seversen gel otur yanıma.»

Kadıncağız geri döndü.

Halil ağanın pırıl pırıl yanan gözlerini görünce durakladı..

— «Gel otur şöyle iki laflayalım.»

Döndü kadın. «Hayırdır inşallah» diye söylenerek adamın yakınına kuru otların üzerine oturdu.

— «Gücenme hemen, biraz deli doluyumdur lakin mücevher gibi yüreğim vardır...

Senin ipsiz oğlan hâlâ boş mu geziyor?» Kadın iyice afalladı:

— «Boyu devrilsin inşallah!»

— «İste ona traktör alayım, iste kasabada dükkân açayım, dile tarla vereyim.»

— «Ah keşke??»

— Ciddi konuşuyorum lâkin... Bizim Mustafa'ya, ben sana ne öğretilsem öyle diyeceksin.»

Karakadıloğlu'nun isteğinin bu kadar kolay bir şey olduğunu gören yaşlı kadın.

— «Hay hay ağa.» Adam sakalını memnuniyetle sıvazladı.

— «Ali Osman'ın oğlu Murat. Gelinin kocası burada mı?»

— «Bir ay oluyor askere gitti.»

— «Peki Döndü hala» Halil ağa sevinçten sesi titreyerek ekledi. «Ne istersen şart olsun vereceğim.»

— «Allah uzun ömürler versin gadasını aldığım. Karakadıloğlu dualar ederek giden yaşlı kadının peşinden bakarak karısına:

— «Avrat! Kır'a söyle Mustafa'yı tez bulsun bana.»

Kır Hüseyin delikanlıyı dere boyundaki söğüt ağaçlarının dibindeki çimenlere uzanmış, yatmış ve sigarasından derin derin nefes çekmekte iken buldu. Mustafa çok dalgın bulunmasından olacak adamın ayak seslerini duymamıştı. Ansızın yanında görünce irkil-di.

Kır Hüseyin kakhaha atmaktan alamadı kendini..

— «Uzun Memiş'in kızını mı düşünüyorsun yoksa yeğen?»

Mustafa suç işlerken yakalanmış bir hırsız çocuk gibi kızardı.

— «Boşuna kızarıp bozarma, Halil ağa seni istedi. Belki de bu hususta konuşacak. Çiftlikte bekliyor...

Çiftliğe geldiklerinde Karakadıloğlu hala minderinin üzerinde oturuyordu. Hain pırıltılarla dolu mavi gözlerini delikanlının ürkek bakan gözlerine dikti. Bir an sonra Mustafa gözlerini yere indirmişti. «Tamam diye düşündü. «Henüz benden çekiniyor ve saygısı var» oldukça tatlı bir sesle:

— «Gel yavrum» dedi. «Otur şöyle». Kahyasına döndü. «Hüseyin sen git haramcılarla bir yokla..»

Yanıbaşına bağdaş kuran delikanlının gözleri yine yerdeydi ve elinde ki buğday sapıyla oynuyordu:

— «Oğlum, Uzun Memiş'in kızıyla evlenmek istiyormuşun doğru mu?»

Mustafa nar gibi olmuştu.

— «Ben de senin evlenmeni, torun sahibi olmayı istiyorum amma..»

Delikanlı büyük bir hayal kırıklığıyla başını kaldırdı.

— «... Uzun Memiş'in kızı Fadimeyi sana layık görmüyorum.» Mustafa'nın dudakları acıyla kıvrıldı.

— «Çünkü sen bir ağa oğlusun... Her hangi bir kız olamaz sana...»

Uzun bir süre sessizlik oldu. Halil ağa çevresine bir bakındı. Çok önemli bir sır verecekmış gibi fısıldadı:

— «Lakin sana layık bir kız biliyorum. Ceylan gibi bir şehirli kızı...»

Mustafa şaşkın şaşkın babalığına baktı.

— «Elde etmek için birazcık zahmet gerek hepsi bu kadar...»

Bu sözler Mustafa'nın hiç hoşuna gitmemişti. Acaba Halil ağa sözün arkasını nereye getirecekti? Sabırsızlanarak sordu:

— «Kimin kızı ağa?» Karakadıloğlu yine gözlerini delikanlının gözlerine bir süre dikti. Heyecanını gizlemeğe çalışarak, tane tane konuştu:

— «Yakup ağanın gelini?...» Mustafa birdenbire ayağa kalktı, öfkeden yüzü bembeyaz olmuştu.

— «Evlî bir kadınla mı? Bunu nasıl düşünürsün baba?»

— «Kızma da otur şöyle.. lafımın gerisini dinle, ben senin iyiliğini isterim. Babanım çünkü..»

— «Günahtır, haramdır yapamam..»

Halil ağa bir an için daldı. Yıllar öncesine döndü, kendisine acımamışlardı hiç. Tekrar delikanlıya baktı.

— «Lan parlama hemen. Lafın gerisini dinle dedikya..» Sesine oldukça tatlı bir ton katmağa çalışarak. «Yavrum bilmez misin ki dinimizce bir esiri azat etmek sevaptır. O gece gündüz eza, cefa çeken şehir kızını kurtarmak kadar iyi bir şey olamaz. Delikanlı omuz silkti.

— «Kanunca da suçtur bu?»

— «Savak oğlan, kız pencerenin önünde gece gündüz ağlayıp senin yolunu gözlüyormuş?»

— «Benim mi???»

— «Senin ya... Nereden gördüyse görmüş seni.. Beni kurtarsa kurtarsa bu yiğit kurtarır. Beni buradan çıkarsın kölesi olurum onun diyormuş...»

— «Kim diyor??»

— «Bayaktan Döndü karı geldi... Onun yanının hizmetkari.. O dedi... Daha neler diyor neler.. Hem ne gelin! Dünya güzeli sanarsın... Hah hah ha?. Hadi işin iş gavur oğlan!»

Mustafa başı önüne eğik hep düşünüyordu...

— «Ulan ne düşünüyorsun? İstedğin şehirden sa-
raylar gibi ev tutup, beyler gibi yaşatacağım. Hep
bunlara layıksın. Elverir ki o gelini kaçır. Yarın evleri-
nin önünden geç Döndü karı onu, sana bir göstereyim
de.. O zaman sen bana nasıl yalvaracaksın. Haydi git
gez şimdi...»

Delikanlı ufak adımlarla uzaklaşırken, Karakadı-
lıoğlu derin bir neşeyle ellerini oğuşturdu. «Ulan Ali
Osman kadın kaldırmak nasıl koyuyormuş adama?
Bir de sen tadını anla bakalım.» Kırçıl sakalından bir-
kaç teli öfkeyle çekip kopardı. «Bak dünya nasıl zehir
oluyormuş adama?»

Genç kız bahçeye bakan pencerenin yakınında ki
koltuğa oturmuş saatlerdenberi dışarsını seyrediyor-
du. Bakışları anlamsız, güzel gözlerinin çevresine mor-
-kara halkalar yerleşmişti. Bu kadar karamsar ve gam-
lı oluşunun nedeni kuşkusuz bir kaç metre ötesinde
ki karyolada haftalardır hasta yatan babasının bir tür-
lü iyileşmemesi idi.

Hilmi bey zaman zaman değişik kişiliklere bürü-
nüyor, bazan yıllar öncesini yaşıyormuş gibi tavırlar
takınıyordu. Özellikle babasının bu durumları Zerrin'i
çok endişelendiriyordu. Doktor, hastanın, bir kliniğe
yatırılıp tedavi olmasını, ilerde ortaya çıkabilecek
üzücü durumların önlenbilmesi bakımından şart koş-
muş olmasına karşın genç kız babasının evde yalnız
kendi bakım ve özeniyle iyi olabileceğini öne sürerek
doktorun isteğini kabul etmemişti. Aslında babasın-
dan ayrı yaşayamıyacağından ve bütün sevgilerini yal-
nız onda topladığından hastahaneye yatmasını istemi-
yordu.

Boğuk ve bir iniltiye benzer bir ses duyunca bir-

denbire ayağa kalktı. Bir anda babasının başucuna gel-
di.

— «Buyrun babacığım.»

Yaşlı adamın gözleri hummayla yanıyordu. Kup-
kuru dilini birkaç kez ağzının içinde dolaştırarak, söy-
lemek istediklerini güçlkle fısıldamaya çalıştı.

— «Kızım... yavrum.» Zerrin derin bir şefkatle
elini babasının alnına koydu.

— «Evet babacığım.» Adamcağız yutkundü, kızı-
nın yüzüne baktı süre... Sonra gözlerini indirdi, uta-
nıyormuş gibi bir hali vardı. Bu duyguyu yendi niha-
yet:

— «Zerrin biraz içki ver kızım.. İnan buna çok ih-
tiyacım var... Of bacaklarım, sırtım ne kadar da çok
ağrıyor.»

Genç kız bu istekten hiç hoşlanmamıştı... Güzel
yüzünü endişe bulutları kararttı. Babacığının hiç bir
isteğine karşı koyamazdı. Fakat sağlığı bakımından iç-
ki içmemesi şarttı. Üzüntüyle başını salladı, babasının
yanına diz çökerek:

— «Fakat... İçkiyi doktor yasakladı sana. N'olur-
sun bunu isteme benden. Ya sana birşey olursa... Sa-
na ayran getireyim.. Haplarını da iç birşeyciğin kal-
maz..»

Adam küskün bir tavırla gözlerini yumdu.

— «Hayır istemiyorum.»

Genç kız ezildi, büzüldü. Mahcup gibiydi. Bir sü-
re daha bekledi. Hilmi beyden ses çıkmadığını görün-
ce ayaklarının ucuna basa basa koltuğuna döndü. Gün-
lerin verdiği yorgunluk ve uykusuzluğun etkisiyle uzun
uzun eşnedi. Karşı apartmanların üzerinden kaybol-
makta olan Güneş, kapaklarına ağır birer taş ası-
mışcasına kapanmak isteyen gözlerinin direncini iyi-
ce azalttı. Sersemleşmiş olan beyninin emirlerini ta-

mamen unutturdu. Zerrin derin bir uykuya daldı.

Baba-kız bir saat kadar uyudular. İlk uyanan Hilmi bey oldu. Hayret edilecek şey hareketlerinde enerjik bir hal görülüyor, bakışlarında tuhaf ışıklar seziliyordu. Yatağından doğruldu. Çevresine tuhaf tuhaf baktı. «Allah Allah» diye söylendi. «Samime odanın şeklini ne zaman değiştirmiş? Doğrusu hiç farkına varamamışım. Çok tuhaf.» yatağından fırladı. Koltuğunda uyumakta olan Zerrin'e bakarak «Samime de koltukta uyuyor». Pencereyi açtı. İlk akşam saatinde sokakta bulunan insanlara bakarak «Hayret» diye mırıldandı. «Sabahın bu alaca karanlığında milletin derdi neymiş acaba?» Gidip bir bakayım. «Elbisesini aradı. Allah allah!» dedi. «Bu kadın nereye koymuş?» Giysilerini bir dolapta buldu. Çabucak giyinip dışarı çıktı.

Çevresine, bu tanımadığı muhit ve insanlara bakıyor, rüyada olup olmadığını kendi kendine soruyordu. Kafasında tuhaf bir ağırlık vardı. Bacakları dermansızlıktan yeni doğmuş bir tayın ki gibi titriyordu.

Gözleri bir züccaciye mağazasının vitrinindeki aynaya takılınca irkildi, dehşetinden iki adım geriye çekildi. Bu gördüğü yaşlı, avutları çökük, sakalları uzamış adam kendisi miydi yoksa? Gülümsedi. Dükkan sahibi muziplik olsun diye lunaparklarda raslanan insanları eciş bücüş gösteren aynalardan birini vitrinine koymuş olmalıydı.

Burnuna dayanılmaz, bir koku geldi. Mestolmuştu. Bütün duyularını burnunun emrine bırakıp bu cezbedici kokunun geldiği yere yöneldi. Ve iki dakika kadar sonra Aksaray Meydanının yakınındaki baraka meyhanelerden birine girdi. Bir an çevresini ürkek ürkek süzdükten sonra boş masalardan birine oturdu.

Garson:

— «Ne içersin babalık?» diyince adama ters ters baktı. «Sırık gibi herife bak yahu.» diye mırıldandı.

Sertçe:

— «Rakı.» dedi.

Yaşlı adam önündeki mezelere elini dahi sürmeden bir ufaklığı diplemiştir.

Ellerini birbirine sürerek bir çocuk neşesiyle:

— «Garson dedi. Görmüyor musun? Yenile içki mi. Bıçkın garson, adamın halinden şüphelenmişti. Elini arkadaşlarına doğru sallayarak «Kafadan sakat mıdır? nedir?» gibisinden bir işaret yaptı. Hilmi bey'e:

— «Babalık» dedi. «Önce mangırların rengine bir göz atsak?»

Bu kadarı da çok fazlaydı doğrusu. Yaşlı adam isyanla başını dikti. Bu küstaha iyi bir ders vermek gerekli idi ama şu andaki keyfini kaçırmaya da değmezdi doğrusu... Elini koynuna attı. Silme beşyüzlük dolu cüzdanını güçlükle cebinden çıkardı. Hafiften açarak:

— «Oldu mu şimdi?» Garson dalkavukça baş eğerek:

— «Tamam abim tamam... Dile fıçıyla... dile tankerle rakı getireyim...»

Fakat öteki masalarda oturanlardan bütün kulağı kesikler, hacamatçılar, kapkaççılar, üçkağıtçılar muhabbetlerini yarıda bırakarak Hilmi beyi dikizlemeğe başlamışlardı. Hepsi birer açkurt, birer yolkesici, birer hayduttular.

Garson elinde büyük bir rakıyla gelerek yerlere kadar eğildi:

— «Afıyetle iç beyefendi abiciğim.» Dudaklarında hain bir gülümseme ile yerine dönüyordukı güçlü bir el bileklerinden yakaladı:

— «Ulan çapraz!» diye fısıldadı. «Herifi sızdırıp

arparları torbana almayı kuruyorsun değil mi? Tekerine taş korum bunu bil.»

Garsonun semt kabadayı, bu zebellahtan ödü kopardı zaten.

— «Ayıp ettin Kesik surat Basri abi. Senin haberin olmadan sinekler bile uçabilir mi?» Çevresine kuşkuyla baktı.

— «Hepsinin gözü onda. Sen ötekileri kolla. Yarı yarıya. Oldu mu abim?»

İri kıyım kabadayı tamam gibisinden başını salladı, su içer gibi rakı yuvarlayan ihtiyarın sızacağı anı kollamağa koyuldu...

Hilmi bey meyhanedeki sessizliğin farkına vararak başını kaldırdı, adamlara baktı. Gözleri üzerindeydi. 'Kaşlarını çattı. Bu adamlar kendisinden ne istiyorlardı acaba?. On saniye kadar sonra «Buldum!» gibisinden parmağını alnına vurdu. Ayağa kalktı, gülerek:

— «Anladım» dedi. «Keratalar.. Hilmi ağabeyinizden harçlık bekliyorsunuz.» Bir çırpıda elini cebine soktu, cüzdanını çıkardı. Bitirimin hayretten ağızları bir karış açılmıştı. Adam paraları demet demet havaya savurdu.

— «Alın çocuklar hepsi sizin... Ben yine kazanırım. Bunlarla şerefime için...» Bütün gözü karalar birbirlerini çiğneyerek kapışmaya başladılar ve meyhanede büyük bir kavga çıktı.. Az önce paraların uçuştugu havada şişeler, usturalar uçuşuyor, bıçaklar vınıyordu. Hilmi bey kan görmekten çok korkardı. Sessizce dışarı çıktı. Savuştu gitti..

Kumkapı'da gecenin onu sularında biri genç diğ-

ri orta yaşın üzerinde iki kadın kolkola girmiş ağır ağır ilerliyorlardı. Genç olanı:

— «Ablacığım» diyordu. «Ne güzel akıl etmişim, seni sinemaya götürmüşüm. Milletin güle güle kasıkları patladı, fitik oldular. Lakin sen halâ somurtursun. Hiç yüzün gülmez. Azizler adına...»

Yaşlı kadın ters ters baktı:

— «Marika» dedi. «Sen anlomoorsun, bilmioorsun. Sen sandın film seyrettim.» Gözlerinin yaşını sildi..

— «Ben perdede hep Tomas'ımı görmüşümdür.. Cennette bütün azizlerle birlik olmuş, bana yanıma çabucak gel diye işaret edioordu.» Marika sinirli sinirli:

— «Ablacığım doktor...»

— «Allah cesasini versin doktorların... Adamimi benden ayırdılar. Birakmazlar ki ben onun yanına gideyim.. hep çağırır beni herifim..» Kadın coşkunun neşesiyle kahkaha attı:

— «Duyuyorsuun kötü kız değil mi? Tomas «Anna gel» diye bağıyor.» Genç kadın dinledi. Otomobillerin egzoz gürültüsünden başka bir ses duyulmuyordu.

Eyvah ablası koşmağa başlamıştı sokakta bir çırpıda yetişti peşinden. Zayıf kadını kolları arasında sıkmağa başladı. Madam Anna bir taraftan ağlıyor, öte yandan küçük kız kardeşine çıkışıyordu:

— «Hemen şu sokağın köşesindeydi... Düşmanim miydin? Birileri kaçırdılar onu...»

«Yetiş Anna» diye bağırdı işitmooor sun?

— «Sakin ol ablacığım.. Bak kimseler yok.. Evimize gidelim artık.» Yaşlı kadın deli gibi tekrarladı:

— «Evimize gidelim..»

Yüz metre kadar yürüdükten sonra iki kadın eski

bir apartmanın kapısından içeri girdiler, antreden merdivenlere yönelmişlerdi ki Madam Anne:

— «Ayy!» diye bağırdı. «Yerde biri yatoor..» Marika bunu yine ablasının hezeyanlarından biri sanarak, yaşlı kadını paylamaya hazırlanıyordu ki yumuşak bir şey kendi ayaklarına da çarptı. Acele acele bir kaç kez istavroz çıkardı ve kapıcıya bağırdı.

— «Agop efendi!. Agop efendi tez yetiş.. İmdaat.»

Birkaç dakika sonra kapıcı pijamasıyla geldi, elektrikli yaktı... Önce korkuyla titreyen kadınları, daha sonra yerde yatan adamı gördü...

Çabucak seğirtti, yerde yatan adamı çevirdi. Bu kır saçlı yaşlı biriydi. Marika boğuk bir sesle:

— «Yoksam öldüür?»

Kapıcı başını kaldırdı, gülümseyerek:

— «İçkilidir.. Yanlışlıkla buraya girip sizan bir sarhoş komşidir belkim...»

Bu sırada tuhaf bir şey oldu, Madam Anna sevinçle bağırarak sarhoşun üzerine kapandı.

— «Yaşasın Tomas'ım gelmiş.. Ben size o ölmemiştir. demoormuydum.. Koca herifim sarhoş olmuş.. Varsın olsun bana geldi ya...»

Marika ile Agop şaşkın şaşkın birbirlerine baktılar. İlk kendine gelen Marika oldu. Ablasını kolundan tutarak kaldırmağa çalıştı.

— «Abla». Dedi. «Birak elin kör olası herifini, eniştem değildir o.» Madam Anna isyanla başını kaldırdı.

— «Kırk senelik herifimi benden iyi mi biloor-sun? Onu buldum o saat başimin ağrıları kaçtı..»

Marika ablasını bir kez daha kollarından tutarak kaldırmağa çalıştı.. Fakat ne mümkün. Kadın, adama kene gibi yapışmıştı ve yalvarıyordu:

— «Ayırmayın beni ondan ya bir daha kaçarsa...

Ölürüm ben o zaman.. Azizler aşkına İsa için.. Haydi yatağına götürelim onu...»

Marika ablasının bu kadar içten yalvarışına dayanamadı. Adam baktı pek tehlikeli birine benzemiyordu.

— «Tut Agop efendi dedi Adamı yukarı taşıyalım..»

Ertesi sabah vakit öğleye yaklaşmasına rağmen Kumkapıda eski stil apartmanlardan birinin ikinci katında ki geniş yatak odasının kalın perdeleri hala kapalıydı. İkonanın bulunduğu yerin hemen yakınında bir mum yanıyor, odanın içinde yanmış öd ağacı kokusu duyuluyordu. Girişte sağ köşede bulunan büyük piring karyolanın yanbaşındaki sandalyeye oturmuş olan yaşlıca bir kadın, karyolada yatmakta olan kır saçlı birinin üzerine eğilmiş alçak bir sesle durmadan dualar okuyordu. Odanın diğer köşesinde oturdukları yerden yaşlı kadına endişeyle bakmakta olan genç kadınlara, kırk yaşlarında görünen zayıf yapılı, beyaz tenli bir erkek birbirlerine baktılar. Kadın:

— «Doktor.. Ablam günden güne fenalaşiyor.. Onu akıl hastanesine kapatırlarsa ne yaparım ben.. Şimdi de elin kör olası adamlarına sahip çıkmağa başladı...» Doktor, Marika'nın sözlerine cevap vermeden kendi kendine mırıldandı:

— «Gerçekten tuhaf.. Adam, madamın ölen kocasını oldukça andırıyor...»

— «Duymuyorsunuz doktor bey... Dinlemoorsunuz beni... Ablam ne olacak?»

Doktor gülümsedi:

— «Ben sizin gibi düşünmüyorum. Bu adam, madamın iyileşmesinde bize yardımcı olabilir. Onu kocası sanmasında fayda var zarar yok.»

— «Sahi mi söylüyoorsun doktor?»

— «Elbette...»

Tekrar yatakta horul horul uyumakta olan adama baktılar. Ya adam uyanır uyanmaz madamı tanımaz çekip gitmek isterse.. Bu komedi bir melodrama dönüşürdü kuşkusuz.. Madam Anna'nın artık sabrı taşmış olmalıydı, bir yandan adamı sarsarken gözlerinden yaşlar dökülüyor.

— «Yaramaz adam... Kocaman bebeğim benim artık uyan...» diyordu.

Bu anda uykucu ayyaş gözlerini açtı. Karşısında ki ellibeşlik, gümüş rengindeki saçlarını tepesine topuz yapmış, sarkık gerdanlı, şişman kadına tuhaf tuhaf bakmamağa başladı. Madam Anne ellerini havaya açtı:

— «Çok şükür Tanrıya.» dedi. Sonra adama çıkışarak:

— «Hain adam.. Günlerdir nereye kaçtin.. Anna'nı hiç düşünmedin mi? Gregos efendi kilisede «Ah aziz madam, Mösyönün ruhu artık göklerde» diyince, bunun şaka olduğunu bilmesem.. Kalbim duracaktı.. Ah benim tonton Tomascığım...»

Adam doğrulmağa çalıştı. Öfkeli ve oldukça şaşkın bir sesle:

— «Neredeyim ben? Tomas? Bu da kim oluyor?»

Madam Anne üzüntüsünden:

— «Aman Allahım!» diyerek elini yüzüne kapadı ve acı acı inlemeğe başladı.. Doktor hemen yanlarına geldi, karşısındakine söylediklerini zorla kabul ettirmek istiyormuş gibi bir edayla:

— «Dostum... Şakanın sırası mı? Bakınız eşinizi ne kadar üzüyorsunuz? Madam Anna'nın şefkatinize ihtiyacı var. Tomas beyefendi...»

Yaşlı adam hayretten büyümüş gözlerini bir madamın, bir doktorun gözlerine çevirip duruyordu.

— «Öyle ya» diye mırıldandı. Demek ki Tomas'ım ben. Az ötesinde ağlamakta olan yaşlı kadının saçlarına doğru tereddütle uzanan elleri birdenbire durdu. Yalvarır gibi bir sesle:

— «Anna'cığım ne olur biraz rakı getir bana. Hadi karıcığım.»

Anna'nın gözyaşları şıp diye durdu. Tatlı bir tebessümle:

— «Ah yaramaz adam! Ne zaman bırakacaksın bu zikkimi.» Sonra Marikaya döndü:

— «Kız duymuyorsun?. Eniştenin rakisini getir.. sofrasını da hazırla..»

Az sonra yaşlı adam derin bir zevkle hem içkisini yudumluyor. Biryandan da Madam Anna'nın cilvelerine gülümsüyordu.

Onları biraz uzaktan garip bir tebessümle seyretmekte olan doktor «Bu adam ya üstün yetenekte bir aktör veya zirdelenin biri» diye düşünüyordu. Yanına yaklaşan Marika alçak bir sesle:

— «Gördünüz mü başımıza gelenleri.. Ne yapacağız bu püsküllü belayı» diyince gayet neşeli görünen doktor.

— «Önce madam iyileşsin de... Bir şeyler düşünerüz.» diye cevap verdi.

Hilmi bey evden ayrıldıktan bir saat kadar sonraydı ki Zerrin sıçrayarak uyandı. Babasının yatağına baktı, akşamın her tarafa simsiyah bir perde gibi inmiş olmasından dolayı hiçbir şey göremedi. Doğrudu, herhangi bir eşyaya takılmamak için elleriyle çevresini kollayarak yürüdü:

— «Baba!» diye seslendi. Hilmi beyin yatağını elleriyle yokladı. Yatak boştu. Işıkları yaktı. Babası oda da yoktu. Bedeninden bir ürperti geçti. Çabucak bütün

odaları dolaştı, dehşet, korku, keder dolu bir sesle haykırdı:

— «Babacığım neredesin?» Sesine bir cevap gelmeyince yere düşecek gibi oldu. Son bir ümitle toparladı kendisini. Açık kapıdan bahçeye indi. Dalların üzerinden aşağılara inen ayışığında çevresini, ağaçların diplerine kadar aradı, Kimsecikler yoktu ve bahçe kapısı açık duruyor, aralarla esen rüzgarla yavaştan açılıp kapanıyordu.

Bitikti. Taş basamakların üzerine yığıldı. Üzüntüsünden bütün duyguları yok olmuştu. Başını işlemeli demir korkuluğa dayamış, uykuda, kâbus içindeymiş gibi kalıyor, boş bakışları açılıp kapanan bahçe kapısında takılı duruyordu.

Fakat kapının kanadı, bir aralık daha da açıldı, bir şey içeriye süzüldü. Zerrin'in yanına yaklaştı. Acıklı seslerle ona yalvarmağa, yumuşacık derisiyle sürünmeğe başladı.

Bu küçük bir kediye. Genç kız ellerinde ıslak bir dokunuşla kendine geldi, bir kaç kez derin derin iç çekti, sonra ellerini yalamakta olan bu sevimli yaratığı okşamağa başladı.

Bir anda acı gerçeği hatırladı. İçinden bir ürperti geçti. Yıldız yıldız iri kara gözlerine yaşlar doldu «Babacığım» diye inledi. «Beni bırakıp nerelere gittin? Ama kabahat benim.. Kapıyı kilitlemeliydim... Sen hastaydın.. Beni, kendini, kimseyi düşünemezdin. Hatta seni hastahaneye yatırmalarına izin vermeliydim.»

Bütün içini buran bir acıyla yerinden fırladı, kendini yatağına attı. Hıçkırarak «Şimdi neredesin kimbilir? Tanrı korusun bir taşın altında kalırsan ya da sokaklarda taşların üzerine düşersen. Aman Ulu Tanrım» diye ağlıyordu.

Başı müthiş ağrıyor, beynine binlerce iğne sapla-

nıyor gibi oluyordu. Saatler iyice ilerleyip zaman geçti ve genç kızın içinde saklı, belki döner umudu da söndü gitti. Bir şeyler yapması gerekiyordu ama ne? Kararsız hareketlerle pardesüsünü giyindi. Babası büyük bir olasılıkla bir meyhanedeydi. Dışarı çıkacakken duraladı, bir sürü sarhoşun arasına giremez, onu içki evlerinde arayamazdı. O halde ne yapabilirdi. Eve de dönmek istemiyordu.

Gözleri karanlık sokakları boşuna araştırıyordu. Arada bir hızla geçen arabalardan, yalpalayarak evlerine dönmekte olan sarhoşlardan başka kimseler görünmüyordu. Fakat bu noktada bakışları sabitleşti ve babasının doktoru Burhan beyin tabelasını okurken içine birazcık umut ve cesaret gelmişti.

Doktorun evinin kapısına varınca kararsızlaştı. Gecenin bu saatinde onu rahatsız etmek doğru olur muydu acaba? Kısa bir bekleyişten sonra zile iki kez yavaşça dokundu. Çünkü bu semtte doktordan başka tanıdığı kimse yoktu, çaresizdi.

Burhan bey kapıyı açıp genç kızın halini görünce telaşla sordu:

— «Hayrola kızım, baban ağırlaştı mı yoksa?»

Zerrin soruyu duymamış gibi:

— «Özür dilerim efendim sizi rahatsız ettim?»

— «Bırak rahatsız olmayı yavrum, alışıkız biz..

Babandan bahset?»

Genç kız göğüs geçirdi:

— «Babam evden çıktı. Bir daha dönmedi..»

Adam kaşlarını çatarak:

— «Bu çok kötü» diye mırıldandı. Sonra sesini yükseltti:

— «Niçin gitmesine engel olmadın?»

Genç kız başını önüne eğdi.

— «Uyuyordum. Haberim olmadı..»

Doktor eliyle yüzünü sıvazladı, düşündü bir an. Sonra gülümseyerek:

— «İçeri gel kızım. Ne yapacağımızı kararlaştıralım.»

Salona girerlerken Burhan bey birdenbire durdu.

— «Babanın fotoğrafı var mı yanında.»

— «Yanımda yok ama evde var.»

— «O halde önce resmi getirelim. Polise verir aratırız onu...»

Zerrin artık dayanamadı, ağlamağa başladı. Sesiz bir gözyaşı dökmeydi bu...

Doktor koluna girdi.

— «Üzülme kızım». Dedi. «Polis ekipleri bir saatte kalmaz bulurlar onu. İnan çocuğum kısa bir süre sonra baban yanında olacak.»

Zerrin bir an düşündü, yapabileceği başka bir şey yoktu. İsteksiz ve ağır adımlarla kapıya doğru yürüdü, iştirilir iştirilmez bir sesle.

— «İyi geceler efendim.» Doktor onu tutmak ister gibi ellerini uzattı:

— «Nereye kızım? Yapayalnız evde ne yapacaksın?»

—

— «Korkarsın kızım. Bu gece bizde kal.»

— «Teşekkür ederim efendim. Korkmam..»

— «Hayır yavrum buna razı olamam..»

— «Gitmek zorundayım.. Babam kendiliğinden dönebilir de diyorum.»

— «Peki Zerrin o halde sana da iyi geceler.. Ha sabahleyin gelmeyi ihmal etme.»

Genç kız içinde garip ürpertilerle eve girdi. Sokak lambalarının ağaç dal ve yapraklarından duvarlara düşürdüğü gölgeler, oynaşp tuhaf şekiller ortaya koyuyorlardı. Zerrin korkudan bağırmamak için kendini

güçlkle alıkoydu. Derhal ışıkları yaktı, perdeleri kapadı.

Yalnızlık... O acı kelime... Anlamı gerçekten kötü... Ya onu yaşamak, bütün benliğiyle duymak, üstelik yıkılmışlık ta eklenmişse... Buna körpecik, tertemiz bir kız nasıl dayansın. Belki de ruhu kaderle doymuş olduğu için beyinde fena saplantılara yer kalmadığından delirmiyordu. Ellerini yüzüne kapamış, yüzükoyun yatağına uzanmıştı. Uyumuyordu ama hiçbir şey düşünemiyor ağlayamıyordu da. Kapının zili bir kaç kez acı acı çaldı... Genç kız duymadı bile.. Kapıdaki daha sabırsız aralarla bastı, bastı. Sonunda Zerrin sıçrayarak kendine geldi, içinde sonsuz bir umut ve sevinç uyanarak kapıya doğru koştu. Bir yandan da:

— «Babacığım... Canım babacığım. Tanrıya bin şükür geri döndün.» diye haykırıyordu. Kapıyı açtığı anda başka bir yüz görünce bir adım geri çekildi. Konuk, genç kızı yanığıya düşürdüğü için çok üzgün görünüyordu:

— «Kızım.» dedi Burhan bey. «Seni sukuti hayale düşürdüğüm için çok üzgünüm.. Şey... Hilmi beyin resmi lazımdı hani...»

Oldukça utanmış ve üzülmüş olan genç kız yaprak gibi soldu bir anda.

Adam, fotoğrafı aldı. Genç kızın bitik halini bir süre seyrettikten sonra cebinden bir kutu hap çıkardı. Gülümsemeğe çalışarak:

— «Bak kızım.» dedi. «Babanın bulunacağından hiç tasan olmasın. Şimdi şu haptan bir tane iç ve rahat rahat uyu... Tekrar iyi geceler yavrum.»

Zerrin Burhan beyi gönderdikten sonra soyundu. Pijamalarını giyindi. Hap içti. Yatağına girdi. Yatağın yanından acaip mırıltılar geliyordu, merakla baktı. Bir kedi halının üzerine kıvrılmış, tatlı mırıltılarla uyuyor-

du. Sütbeyaz derisini kara noktalar süslüyordu. Gözlerini rahatça yummuş, bıyıkları hafifçe titreşiyordu. Genç kız onun bu rahatlığına imrenmedi değil. Acı acı gülümsedi, kediye yatağının üzerine aldı. Yalnızlığı bir ölçüde giderilecekti. Minik arkadaşının tüylerini okşarken göz kapakları içtiği ilâcın etkisiyle yavaş yavaş kapanıyordu.

Kediye okşayan elleri hareketsizdi. Kâbuslu ve sıkıntılı bir uyku başladı. Yatağında sağa sola dönüp duruyor, güzel yüzünde görmekte olduğu sıkıntılı ve korkunç düştten dolayı karmakarışık çizgiler, acı dolu kasılmalar dolaşıyordu. Rüyasında birileri babasını dövüyorlar, ayaklarına taş bağlayıp denize atıyorlar Hilmi bey uzaklardan bakmakta olan kızına «Kızım. Kızım» diye bağıyor, genç kız bacaklarına tonlarca ağırlık bağlanmışçasına bir adım bile atamıyor «Baba... Babacığım» diyerek, çığlıklar atmaktan başka bir şey yapamıyordu. Az ötede bir delikanlı kollarını kavuşturmuş öylece seyrediyordu. Yüzü gölgeler içindeydi iyi seçilemiyordu. Ahmed'e benziyordu. Zerrin «Ahmet, kurtar babamı» haykırıyor ama o sırada aralarına yongun bir sis tabakası çöküyordu.

Zerrin «Ah» diye bağırınca kendi sesine uyandı. Sabah olmuş, gün ışığı perde aralıklarından gümüşten oklar halinde içeri süzülüyordu.

Kederli günler güç ve geç geçer... Fakat Zerrin'in geride bıraktığı bir hafta kadar üzüntü dolu yedi gün pek az kimseye nasip olmuştur herhalde.. Sabırsızlık heyecan ve yalnızlıkla dolu bu acı bekleyiş ne yazık ki Hilmi beyi geri getirememiştir. İnsanoğlunun zaman zaman doğaya ve insanlığa savaş vermesinin zorunlu olduğunu Zerrin'de bütün benliğiyle duymaktadır şimdi ve yeniktir. Boynu büküktür talihi kaçmış, yüz çevirmiştir ondan. Yaşamak, kocaman dolu tane-

lerinin günlerce ve insafsızca dövdüğü, gül fidanına benzeyen, yıkık ve bitik bedenini dikleştirmek ve yeni yaşam kavgalarına yapayalnız katılmak gereklidir artık.. Ağlamakta ve alınyazısına alışmaktadır şimdi.. Bomboş odalarda gezinerek gözyaşı dökmekte, eski bir anıdan başka bir şey ifade etmeyen elbise ve eşyaları hasret ve özlemle seyretmektedir.

Genç kızı, bu bir parça gezinmek bile yormuştu. Salonda, koltuklardan birine çöktü. Yorgun zihnini, geleceğini düşünmeğe yöneltti. Ablasına mektup yazsamıydı acaba? Hayır onun mutluluğunu karaltmak doğru değildi. Babasını ve Ahmed'i kaybetmişliğinden ve dertlerinden başka nesi vardı ki yaza...

Karar verdi. Dertlerini yalnız çekecek, yaşam savaşını tekbaşına verecekti. Hilmi bey köşkü sattıktan sonra anlattığımız gibi parasının büyük bir bölümünü bankaya yatırmış, Fatih'teki bu küçük evi satın almış, gerisini üzerinde bırakmıştı... Zerrin bu durumda bankadaki paradan yararlanamazdı, evde bulundurdıkları para da babasıyla birlikte gitmişti ve böylece genç kız yapayalnız olduğu gibi parasızdı da.

Öğleden sonra sokağa çıktı. İşsiz bulunan herkesin yaptığı gibi gazete alarak eleman arayanlar sütununu dikkatle izlemeye koyuldu. Ha işte şurada «lise tahsilli genç bayan sekreter aranıyor» ibaresi vardı. Bir otobüse atlayarak verilen adrese gitti. Müstakbel patronu Sirkeci'deki bir hanının ikinci katındaydı. Zerrin tereddütle kapıyı vurdu.

İçerden erkek kahkahaları geliyordu. Sonunda kalın bir sesin «gel!» diye cevap verdiğini duyunca kapıyı açtı. Büroya girerken heyecandan eli ayağı birbirine dolaşıyordu. Öyle ya iyi bir daktilosu yoktu, bu işte tecrübeli de değildi. İçinden «beni almazlar işe» diyordu.

Odada iki erkek oturuyorlardı. Genç kızı hayranlıkla süzdüler bir süre. Masa başında oturan şişmanca bıyıklı olanı kravatını düzeltirken, kırk yaşlarında kadar görünen zayıftan adam da yan yatmış olduğu maroken koltuktan şöyle bir doğruldu. Şişman adam ayağa kalkarak Zerrin'e doğru bir kaç adım attı:

— «Buyrun efendim, emriniz?»

Genç kız ıkıla, sıkıla.

— «Efendim, gazete de sekreter aradığınızı okumuştum da...»

Şişmanın yüzü derin bir memnuniyetle ışıladı. Arkadaşı hafiften bir ısıklık çaldı:

— «Çok şanslısın Nihat. Benim...»

Nihat arkadaşının sözünü yarım bırakarak genç kıza seslendi:

— «Seni işe alıyorum.» İç odaya doğru bağırdı:

— «Erdal ilanlara telefon et kaldırsınlar. Diğer kızlara da geldiklerinde söyle iş kapanmıştır.»

Zerrin işe alınmasının bu kadar kolay olduğuna doğrusu şaşırmıştı.

— «Ama efendim. Söyleyeyim şimdiden. Ben daktilo bilmem... Ayrıca tecrübesizim de...»

Nihat çapkınca gülümsedi.

— «Bırak bunları.» Genç kızın kolunu tutarak masasının yanındaki koltuğa doğru götürdü.

— «Şöyle otur bakalım adın ne?»

Zayıf olanı kahkahalarla gülerek arkadaşına:

— «Dedim ya Nihat domuz gibi şanslısındır. Kondun fıstık gibi kıza.» Zerrin'e çevirdi gözlerini bir süre baktı.. Onun gözlerini kaçırdığını görünce:

— «Kızım» dedi. «Patronun ne Firavundur. Tecrübesiz olduğuna üzülme hiç... O sana her şeyi kısa

zamanda öğretir. Derler ki güzel olanlar yeteneklidirler de...»

— «Bırak Samim» dedi Nihat arkadaşına. «Yavaş yavaş öğrenir o. Ücretini de duruma göre sonradan ayarlarız.»

Zerrin bu oldukça laubali ve gereksiz konuşmalardan tedirgin olmuştu. Çocukluğunda okuduğu hikayelerin birinde ki kınalı kuzuya benzetti kendini. Bir an başını kaldırıp baktı. Kurtlar derin bir iştahla süzüyorlarmış gibi geldi. Birdenbire ayağa kalkarak kapıya doğru yürüdü. Adamlar şaşırmışlardı. Nihat atıldı.

— «Hey nereye gidiyorsun?» Genç kız başını çevirmeden:

— «Özür dilerim. Sizinle çalışmam. Dedi ve çıktı, gitti. Nihatla Samim kalakalmışlardı. Nihat arkadaşına çıkıştı:

— «Ulan beğendin mi yaptığını. Bu kadar tatlı kız kırk yılda düşmez. Çenen durmadı ki onu yavaştan yavaştan alıştırırım.»

Samim omuz silkti. Arkadaşının serzenişlerine.

— «Sen hancı onlar yolcu olduğuna göre daha neler gelir oltaya» diye cevapladı.

Zerrin akşam eve döndüğünde iş konusunda çok umutsuzdu. Her nereye uğradıysa kendisinden faydalanmak istendiğini sezmişti. Bu konuda dürüst olacak insanlara rastlamak çok güçtü demek ki...

Yine çok sıkıntılı ve yalnız bir gece geçireceğinin hüznü içine çöküyordu ki Burhan bey büyük kızı Selma ile birlikte içeri girdiler. Doktor, Zerrin'in sırtını okşayarak gülümsedi.

— «Kızım kabul edersen misafir geldik bu akşam.» Şüphesiz Zerrin buna çok sevindi. Selma çok iyi bir kıza benziyordu. Birkaç yaş büyüktü ve iktisat fakültesine devam ediyordu ama herhalde iyi bir ar-

kadaş olurdu. Yaşlı doktor koltuğa çökerken.

— «Şöyle benim tatlı kızım bu gün ne yaptın bakalım? Sıkıldın mı evde?»

Zerrin tereddütle cevap verdi.

— «İş aradım efendim.» Adam şöyle bir doğruldu.

— «Bak.» dedi. «Bu konuyu hiç düşünmemiştim. Bulabildin mi bari?»

Genç kız omuz silkti.

— «Bulamadım.»

— «Kızım sen öyle her işte çalışamazsın. Dur bakalım.» Diye düşündü yaşlı adam.

— «Bizim biraderin şirket merkezinde münhal yer var mıydı?» Zerrin'e baktı.

— «Bunu garanti edemem ama İzmitte ki fabrikaya mutlaka iyi bir vazifeyle sokarım seni... Bilmem ister misin?» Zerrin'in yüzü aydınlandı.

— «Siz uygun gördükten sonra.»

— «Sanıyorum ilk fırsatta da İstanbul'a aldirtir seni. Oldu mu?»

Genç kız kabul anlamında başını sallayınca.

— «Öyleyse.» dedi. «Rüşvetimi isterim. Hadi güzel ellerinde bir kahve pişir de anlaşılmış olalım.»

İkinci zamanı Lâleli'nin ara sokaklarının birinde ki küçük çay bahçesinde çeşitli tipte bir yığın insan karşılarından aşağılara inmekte olan güneş'in yakıcı etkisinden korunabilmek için asmaların gür ve yeşil yapraklarının arkalarına oturmuşlardı. Bazıları kağıt tavla oynuyorlar, bir bölümü de yüzlerinde bezgin bir anlamla oturuyor, boş bakışlarla çevreyi süzüyorlardı.

Genç bir garson elinde bahçıvan kovasıyla bahçeye çıktı.

— «Ayaklarınız ıslanmasın beyler,» diyerek fırın gibi sıcaklaşmış olan betonu sulamaya koyuldu. Yüksek sesle tavla oynamakta olan kır saçlı gözlüklü bir adam garsona:

— «Ahmet evladım ne oldu çaylar? Neredeyse parti bitecek Rize'ye mi ısmarladınız nedir?» diye bağırdı. Karşısında ki:

— «Hele sen şu şaşbeşi oyna bakalım. Sanki partiyi kazanmış gibi konuşuyorsun.»

Dedi ve zarları elinde ayarlamaya çalışırken genç garsona:

— «Bir se atayım o zaman kahvede kaç kişi varsa hepsine bu partiden çay yap.» Gözlüklünün yüzü kızardı çabuk çabuk:

— «Hele sen şu zarı doğru at. Ananın bostanında mı bitiyor çaylar?» diye sinirlendi.

Herkes gibi Ahmet'de güldü, ocakcının:

— «Evet çaylar!» diye bağırması üzerine içeriye doğru yürüdü.

Pek az bir süre sonra kahveden bir höpürtü yükselmiş, herkes ellerinde ki ufak çay bardaklarına analarının memesiymiş gibi yapışmışlardı.

Ahmet tepsisinde kalan son çayları köşelere götürdü ve.

— «Evet beyim çay» diyerek satmaya çalışıyordu.

Dipteki masada tek başına oturmakta olan onsekiz yaşlarında fakir giyimli bir delikanlıya yaklaştı.

— «Çay içermisin kardeş?» Çocuk rahatsız olmuş gibiydi.

— «İstemem.» dedi. Mahcup mahcup. Ahmet gülmüseddi.

— «Benden» dedi. «İç.» Delikanlı yine teşekkür ederim gibisinden başını salladı:

Garson üsteledi.

— «Çay çok güzel... Ben sana ikram olsun istiyorum. Çünkü bizim oraların adamına benziyorsun. Haa nerelisin sen?»

— «Yozgatın Akdağmadeni'nden.»

— «İyi tahmin etmişim komşuyuz.»

Çocuk çayı aldı, iştahla içmeye koyuldu. Ahmet yine gülümseyerek işine döndü. Bu çocuk dört gündü beri sabah erkenden kahveye geliyor, aynı masaya oturuyordu. Gözleri hep karşıda genellikle işçilerin kaldığı pansiyona benzer eski bir evin kapısındaydı. Öğleleri bir simit yiyor, bir çay içiyor akşam kahve dağılıncaya kadar oturuyor, umutsuz ve isteksiz adımlarla ayrılıyordu geç saatlerde. Ahmet'in ilgisini çekmişti. Belli ki birini arıyordu ve parasızdı. Delikanlımızın ilgisinin çekmesinin bir nedeni de kendisinin İstanbul'a geldiğinin ilk günlerini anımsamasındandı belki de. Sırtında dirsekleri yamalı, gelişmekte olan bedenine oldukça ufak gelen bir ceket, bacaklarında paçaları baldırlarının ortasına kadar gelen rengi atmış keten bir pantolon vardı. Temiz, buğday tenli yüzünün ortasında, gür kara kaşlarının altında ateş gibi yanan gözleri oldukça zeki olduğunun kanıtıydı.

Ahmet omuzuna attığı eski bir havlu parçasıyla masaları silerken hep bu delikanlıyı düşünüyordu. Onun masasını temizlerken sordu:

— «İstanbul'a yeni mi geldin?» Çocuk gür kaslarını kaldırdı.

— «Beş gün oluyor.»

— «Öğrenci misin?»

Çocuk omuz silkti, gülümseyerek:

— «Belli değil.»

— «Nasıl oluyor bu?»

— «Bu sene liseyi bitirdim. Üniversite giriş sınavlarına girmek için geldim.»

Ahmet onun sırtına dostça vurdu:

— «Aferin. İnşallah kazanırsın.» Çocuğun belli ki yarası deşilmişti. Gözleri dolu dolu oldu birden.

— «Ağabey» dedi. «Sınava bir girebilsem, Allahın izniyle gerisi kolay ama.» sustu.

Ahmet eliyle çocuğun boynunu kavradı.

— «Niçin giremiyorsun sınava?» Çocuk başını yana çevirdi.

— «Giriş harcı yatırmak için param yok.»

— «Eeee?»

— «Yarın akşama kadar yatıramazsam sınava giremeyeceğim.»

— «Buraya parasız mı gelmiştin?»

— «Babam altı ay kadar oluyor Almanya'ya turist gitmişti. Öküz, inek neyimiz varsa satıp parayı kendisini işe sokmayı vaad edenlere verdi. Son mektubunu on gün kadar önce aldık, hâlâ işe girememiş. Orada burada kaçak dolaşıyormuş.. Dayım o sırada köydeydi, anam ona ağladı. Dayım da üzülmüştü. İstanbul'da falan adrese gelsin ben ona kırar, sarar bir beşyüz lira veririm demişti. Bende günlerdir onu karşıdaki pansiyonda bekliyorum. Kimbilir hasta mı? Yoksa parayı temin edemediği için utandığından mı bana gözükmüyor? Orasını bilemiyorum.

Ahmet üzülmüştü, sordu.

— «Şimdi kaç paran var?» Delikanlı elini cebine soktu, sekize katlanmış bir beş lira çıkardı.

— «Hepsi bu..» Delikanlımız düşünceliydi.

— «Sınavı kazanacağına emin misin?» Çocuk mahcup bir tavırla başını önüne eğdi.

— «Liseyi birincilikle bitirdim.»

— «Sonra üniversiteye girsen bile ne yiyip ne içeceksin?»

— «Ah ağabey bir kapısından adımımı atabilsem gerisi kolay.. Bir çok fakülteler burs veriyor. Daha olmadı. Elime bir ip alır hamallık yapar gene okurum.»

Ahmet çocuğun azmine ve okuma arzusuna hayran kalmıştı. Biri oradan:

— «Hey garson!» diye bağırınca ayrılmak zorunda kaldı, giderken çocuğa sordu:

— «Çay ister misin?» Çocuk hayır anlamında başını yukarı kaldırdı.

Ahmet hortumla bahçede ki asma, frenk üzümü ve güllerin diplerini sularken çok düşünceliydi ve üzgündü. «Eskiden olsaydı» diye düşünüyordu «Çocukçağıza verirdim bir beşyüz lira.» Talihin gözü kör oldu. Dolandırıldıklarında iki ortak bütün mallarını kaybettikleri gibi Ahmet bankadaki parasının tamamını da işçilere ücret olarak dağıtmıştı. Böylece ortaklık sona ermiş, Delikanlı ortağının üzüntüsünü görmemek için eski çevresini terketmiş —bunda belki eski anılarının buruk ve acı etkisi de vardı—, karşıya gelerek bu kahveye garson girmişti. Yaşamda hiçbir ülküsü olmadığından, günlerin geçmesini bekliyor, yılların tükenip anlamsız ömrünün sona ermesini diliyordu. Ruhsuz bir robot gibi yiyor içiyor, yatıp kalkıyor, çalışıyordu. Hiçbir arkadaşı dostu yoktu, buna gereksinme de duymuyordu. Fakat şu, hayat ve arzu dolu köylü çocuğu, çevresi bir zırhla kuşatılmış duygu dünyasını delivermişti işte. Ve ona mutlak şekilde yardım etmesi şarttı. Lakin kendisi de parasızdı.

Aklına bir fikir geldi. Kahvenin parasından verse ne olurdu sanki?. Haa dur bakalım şu eski arkadaşı zengin oğlu Vedat'ta beşyüz lira alacağı vardı. Gerçi

Zerrin'in yüzünden onu hayli hırpalamıştı ama alacak istemek suç muydu sanki?

Ah Zerrin. Keşke onu hiç tanımasaydı. Yaraları içinde depreşti yine. Fakat bu küllenmiş yara tamamen sönmeliydi. Onunla ilgili hiçbir şeyi hatırına bile getirmemeliydi. Fakat şu çocuğun okuyabilmesi uğruna Vedat'lara gidecekti. Cebinden anahtarı çıkardı, patron masasının üst gözünü açtı. Çekmeceden üç tane yüzlük, dört adet ellilik aldı ve bir anda çocuğun yanına vardı. Parayı uzatarak.

— «Al canım» dedi. «Git aday kaydını yaptır. «Çocuğun yüzü sevinçle ışıdı fakat ciddileşti birden.

— «Ama ağabey ben bu parayı belki kısa zamanda size ödeyemem.» Ahmet gülümsedi.

— Canın sağ olsun. Daha olmadı okulu bitirdikten sonra ödersin.. Sen sınavını kazanmağa bak.»

— «Ama?»

— «Amayı falan bırak git bir an önce kaydını yaptıрмаğa bak...»

Parayı Vedat'tan alamasa bile ne yapar yapar yerine koyardı. Patron hafta da bir hesap alır bankaya yatırırdı. Ahmet «Parayı hergün alsanız, belki çekmeceden çalarlar» dediğinde malsahibi gülmüş. «Evlat» demişti. «Para cebimde oldu mu avrat ve oğlanlar, bir anda tozduman ederler, birine bir şey desen dırılıyor, diğeri it gibi hırlıyor. Neyime lâzım. Bu çekmece de kalsın daha iyi». Sonra delikanlını çok seviyor. «Senin gibi dürüst çocuk az bulunur, sen geldin geleli gözüm arkada kalmıyor, işler de iki misli arttı» diyordu. O da olmadı Ahmet günlüğünün on lirasıyla idare eder, kırk lirasını çekmeceye koyarak kısa sürede öderdi borcunu.

Hayallerinden bir süre için sıyrıldı, çabuk adımlarla gitmekte olan çocuğun peşinden bağırdı:

— «Hey delikanlı.» Çocuk telaşla geri döndü.

— «Buyur ağabey.»

— «Adın neydi senin?»

— «Bilâl.»

— «Bilâl gece yatacak yerin var mı? Yoksa bizim bekarhane de idare edelim.» diyecektim.

— «Teşekkür ederim ağabey. Verdiğin parayla nasıl olsa kalacak bir yer bulurum.»

— «O halde sınavında başarılar dilerim.»

Ahmet yeniden işine döndü, içinde garip bir huzur duyuyordu. Kalbinde en küçük bir kuşku, rahatsızlık yoktu.. Çünkü o çocuğun gözlerin ki o minnet ve o sevinç ışığı bütün tedirginlikleri sonsuz bir iç rahatlığına dönüştürebilecek güçteydi. Mutlak surette gereksinmesi olan birine olanaklarının elverdiği durumda yarımdan kaçınmak insanlık suçlarının en büyüğüydü şüphesiz. Bilâl kardeşi Mustafanın yaşındaydı aşağı yukarı. Ah Mustafa ah. Kötü kader görünmez kollarıyla yaptığı ağları güçsüz çocuk bedenine dolamış, onu işe yaramaz hırçın, kırıcı bir gulyabani haline getirmişti. Keşke o da bu çocuk gibi olsaydı. Ahmet'in de yaşama da bir gayesi olacaktı. Düştüğü yanlışlıklara onu düşürmeyecek, ona gelecek bütün tehlikelere kanat gerecek, çalışacak didinecek, onu okutacak ve onun erdemli ve seçkin bir kişi olabilmesi için gerekirse kanını verecekti. Fakat bunlar beyhude bir hayal, boşuna bir düştü. Ne yazık ki hayatında yıllardır kardeşi diye biri yoktu.

Ertesi sabah erkenden kalktı. Bir taksiye atlayıp Köprü'ye, oradan da vapurla Kadıköy'e geçti. Eski okuluna geldiğinde saat dokuza geliyordu. Elinde olmadan heyecanlandı, merdivenlerden çıkarken bacaklarının titrediğini hissetti, trabzanlara tutunarak bacaklarına yardımcı olmaya çalışıyordu. Kolay değil

en güzel günleri, anıları heyecanları ve ümitlerinin gömülü olduğu yer, aşkının mezarıydı burasıydı.

Karşıdan birinin

— «Hayrola Ahmet, hangi rüzgar attı seni buraya?» diye seslenmesi üzerine başını doğrulttu. Bu Akşam Ticaret lisesi müdürü Sami bey'di. Heyecanını yenmeğe çalışarak konuştu;

— «Bir arkadaşımın adresi lazım oldu da hocam. Buradan temin edebileceğimi düşündüm.»

— «Kimin?»

— «Vedat'ın efendim.

Müdür bir an düşündü. Delikanlının isteği biraz garipti doğrusu. Başkası olsa böyle bir isteği reddederdi ama Ahmet çok sevdiği, unutamadığı öğrencilerden biriydi. İçeri doğru bağırdı:

— «Osman bey. Ahmet'i dosya odasına götür, bir arkadaşının adresini arayacakmış»

Sekreter kapıdan başını çıkarıp baktı.

— «Başüstüne.»

Daha sonra müdür, delikanlıya

— «Arasıra uğra, dertleşelim olmaz mı?» dedi. İvedi adımlarla dışarı çıktı Ahmet sekreterin yanına yaklaştı. Osman bey, onu, müdür odasına bir kapıyla açılan küçük bir bölme soktu. İçerde boy boy dosya dolapları diziliyordu.

Sekreter

— «Sen bulabilir misin? benim biraz işim var da» diyince Delikanlı

«Tabi tabi» dedi. «Siz hiç zahmet etmeyin...»

— «Sağda ki dolaplar gündüzlü kız lisesi öğrencilerine aittir. Siz soldakilere bakın, dosyalar isim baş harflerine göre sıralandığından kolayca bulabilirsiniz.» Dedi ve işine döndü.

Delikanlı sol taraftaki dosyaların bulunduğu ya-

na adımını attı fakat gerisini getiremedi. İçinde, kanında aniden peydah olan bir şeytan onu hep öbür yana itiyordu. Yabancı olduğu bu dürtüye uydu. Kız lisesine ait olan dosyaları karıştırırken kan ter içinde kalmıştı. Zerrin'in dosyasını eline aldığı anda kalbi güm güm atıyordu. Parmakları bir ateşi tutmuşcasına dosyayı geri yerine koymak istedi ama içinden gelen gizli emre karşı koyamıyordu.

Gözleri okuldan ayrılmıştır yazısına rastlayınca «İşte beni terkettiğinin bir kanıtı daha» diye söylendi, hırs ve sıkıntıdan yüzünde oluk oluk terler belirmişti. Oysa gafil genç daha küçük rakamlarla yazılmış olan ayrılış tarihine dikkat etseydi, o uğursuz geceden kaç gün sonra Zerrin'in okulu terk ettiğini görecekti ve belki daha başka şeyler düşünecekti. Tekrar yerine koyarken dosyadan bir fotoğraf düştü. Ahmet bunu bir hamlede avucunun içine aldı sıkı, sıkı. Perişan bir halde orayı terketti, Sekreter onun bu halini görünce şaşaladı.

— «Yoksa dosyayı bulamadınız mı?» Dedi.

Delikanlıdan cevap yerine boğuk ve madeni bir ses çıktı.

— «Hayır.» Daha doğrusu Vedat'ın adresini aradığını daha doğrusu bütün dünyayı unutmuştu bu sırada.

— «Bari ben bakayım» Dedi sekreter «İsmi neydi?»

— «Vedat Bağcıoğlu.»

Adam bir dakika sonra Vedat'ın adresini getirdiğinde delikanlı kendinde değildi. Kurulu bir kukla gibi aldı kağıt parçasını..

Dışarıya, açık havaya çıktığında bir parça açılmıştı. Fakat Zerrin'in resmini hala avucunda tutuyordu. Eli alev gibi yanıyordu, kalbinin atışlarını bu elinin en in-

ce damarlarında bile duyuyor, bütün avucunun adaleleri seğiriyordu.

Kalabalıkta sendeleyerek yürüyordu. «Tanrım» diyordu onu ne kadar çok sevmişim. Benimle alay ettiğin, bir başkasıyla kaçıp gittiğin halde neden hep onu düşünüyorum? İradem bitik ve körleşmiş, dilsizleşmişim... Tıpkı bir hırsız gibi resmini çaldım. Neden? Ani bir kararla bütün gücünü topladı, elindekini avuç kaslarının tüm kuvvetiyle yoğurdu fırlatmak istedi. Fakat resim terli avucuna iyice yapışmıştı. İkinci hamlede diğer elini de işe katınca fotoğraf hafiften esen rüzgarın etkisiyle uçup gitti. Delikanlı birdenbire pişman olmuştu. Sıçrayıp yeniden yakalamak istedi. Yanındaki biri tutmasaydı aniden hareket etmiş olan bir otomobilin altında kalacaktı. Adamın

— «Kör müsün be kardeşim?» dediğini bile duymadı. Gözleri hala resimdeydi. Resim caddenin ortasına düşmüş, üzerinden bir belediye otobüsünün tekerlekleri geçmiş daha sonra otobüsün egzoz borusundan çıkan gazın basıncıyla uzaklara savrulmuş kaybolup gitmişti gözden.. Başını yakındaki çınar ağacına dayadı, gözleri bir damla yaş çıkmamasına karşın kıpkırmızı olmuştu «Neden attım fotoğrafını doya doya bakmadan, binlerce onbinlerce kez öpmeden. Hiç olmazsa bu sararmış kağıt parçasındaki hayali bana ait olurdu. Geceleri onunla konuşur, aşkımı, derdimi hiç olmazsa resmine dökerdim» diye inliyor, herkesin tuhaf bakışlarına aldırmıyor, daha doğrusu kimse farkına bile varmıyordu. Ne kadar zaman geçti bilemezdi. Yaşlıca bir kadının «Bu delikanlı hasta galiba» dediğini hayal meyal duydu. Birden kendine geldi. Bu aşk niçin bu kadar aciz düşürmüştü? Yüreği hala neden hala paramparçaydı? Belki ölünceye kadar onu sevecek, kalbinin en uca köşelerine, beyninin

en ince kıvrımlarına kök salan, sinen bu sevgiyi hiç bir zaman silemeyecekti. Fakat duygularını yenmesi, sinirlerine egemen olması gerekiyordu şu anda. Çünkü yerine getireceği bir görev vardı ve ödemesi gereken bir borç bir namus borcu söz konusuydu. Gidip Vedat'ı bulacak, alacağını isteyecek, kahvenin çekmecesinden aldığı parayı yerine koyacaktı.

Elinde adres yazılı kağıtla Kızıltoprak'ın Bağdat caddesi kesiminde dolaşiyor Vedat'ın evini bir türlü bulamıyordu. Sonunda bir posta dağıtıcısına rastladı.

— «Affedersiniz Gülkurusu sokak nerede acaba?» Diye sordu. Postacı eliyle kafasını kaşıyarak bir an düşündü.

— «Bu bölgede böyle bir yer hatırlamıyorum, siz iç kesimleri arayın» dedi.

Delikanlı on beş dakika kadar yine çevreden sorarak yürüdü. Caddeler daralmış eski biçimde evler iki yanda sıralanmıştı Ahmet içinden «Ben de amma yerlerde arıyorum haa» Diye söylendi «Vedatların evi ancak villa ya da bir köşk olabilir.» Artık sıkıntı basmıştı. Önünden geçmekte olduğu bir bakkal dükkanına girerek bir kez daha sordu ve ilk defa artı bir yanıt aldı.

Caddeden doğru ilerleyecek, sağdan üçüncü sokağa girecekti. Bozuk arnavut kaldırımları üzerinden yoluna devam etti 51 numara diğerlerinden daha eski ve harap küçük bir evin kapısında çakılıydı. Delikanlı «Hayır» diye düşündü «Bana mutlaka yanlış adres verdiler. Burası o bir kaç lüks otomobile sahip bulunan, şık ve zengin Vedat'a ait olamaz» Geri döndü. Fakat buraya kadar gelmişken sorsa ne zararı dokunurdu ki? Üzerindeki saçları paslanmış kapıya gözüne bir zil veya tokmak ilişmeyince yumruğuyla birkaç

kez vurdu. Pek az bir bekleyişten sonra içerden yaşlı bir kadının

— «Patlama! Geliyoruz işte» diye bağırdığını duydu.

Kapı açıldı. Beliren, elli beş yaşlarında saçları başı dağınık aksi yüzlü bir kadın delikanlıyı bir süre inceledi. Kalın bir sesle

— «Kimsin? Ne istiyorsun?, Ahmet kibar bir tavırla

— «Özür dilerim efendim? Vedat Bağcıoğlu'nun evi burası mı acaba?»

Yaşlı kadının yüzü daha çok buruştu, endişelenmiş gibi

— «Evet...» Dedi tereddütle «Ne yapacaksınız onunla?» Delikanlı bu kadınla alacak işinin çözümlemeyeceğini anlıyordu.

— «Okul arkadaşımıdır» diye yanıtladı. «Görüşmek istemiştim de.»

— «Nereden bileyim o serserini nerede olduğunu?» dedi kadıncağız. Sonra ağlamaklı bir halde ekledi.

— «Sen iyi bir çocuğa benziyorsun. Madem arkadaşın biraz öğüt ver ona yavrum. Artık akıllansın, adam olsun. Bu yaşımda bize çektirdikleri yeter artık... Haa! Babası onun nerede olduğunu belki bilir. Kadıköy deki... garağına git. Kasım çavuş dedin mi kim olsa gösterir.»

Vedatın annesi kapıyı kaparken Ahmet çok şaşkınlı. Bu işte büyük bir yanlışlık olmalıydı. Fakat akşam ticarette başka Vedat Bağcıoğlu yoktu. Başarı kovanına dönmüştü. Belki babası Kasım çavuş bu konuda aydınlatıcı olacaktı.

Garajı kolaylıkla buldu. Vedat'ın babasını kapı

önünde bir tabureye oturmuş olan yaşlı, bekçi kılıklı bir adama sordu. İhtiyar hafiften doğruldu.

— «Buyrun Kasım çavuş benim» dedi. Ahmet yine yanlış iz üzerinde olmalıydı.

— «Siz» dedi Akşam ticarete okuyan Vedat Bağcıoğlu'nun babası mısınız?»

Adamcağız irkildi bayağı. Gözlerini kısarak.

— «Evet» diye cevapladı. «Olmaz olsun.. Niçin arıyorsunuz onu?» Delikanlı havayı yumuşatmak istemişcesine gülümsedi.

— Arkadaşımdı.. Kendisinde küçük bir alacağım vardı da..» Kasım çavuşun sıkıntıyla kıvranmakta olduğunu görerek ekledi.

— «Önemli ihtiyacım olmasaydı, inanın sizi rahatsız etmeyecektim.»

Yaşlı adam kesik kesik konuştu:

— «Ne.. kadar?»

— «Beş yüz lira..»

Yaşlı adam başını önüne eğdi

— «Nedir bu çektiklerim? diye mırıldandı..» Kimden beddua aldım Allahım?»

Ahmet'in şaşkınlığı sürüyordu.

— «Vedat gerçekten sizin oğlunuz mu?» Adam hırsla başını kaldırdı.

— «Olmaz olsun, oğlum tabi.»

— «Ya her gün değiştirdiği arabalar?»

— «Ne olacak buradan ne yapıp yapıp kaçırıldığı arabalar.. Bu yüzden patron kaç defa beni işten attı. Bereket versin iyi adam. Acıyıp tekrar aldı..» Ahmet'in gözünün içine bakarak.

— «Beyim» dedi. «Bu çocuktan çektiğimi bir Allah, bir de ben bilirim. Okula gönderirsin okumaz. Ondan bundan borç para alır, başıma ekşitir..» Gaf yaptığını anlayınca utangaç bir tavırla.

— «Kusura kalma evlat, seni kastetmedim. Neyse.. Haa bütün bunları anlattığım için borcumu ödemek istemediğimi sanma.» Dedi ve ayağa kalktı. Pantolonunun ceplerini karıştırarak çıkardığı birkaç onluğ u delikanlıya uzattı.

— «Borçlu insan Tanrı katında günahkardır. Şimdi al bunları, gerisini Allah verdikçe öderim.»

Ahmet duygulanmıştı. Yaşlı adamın sırtına vurarak.

— «Kasım amca.» Sen hiç tasalanma. Bu alacağımı sana bağışladım gitti. Aldım kabul ediyorum.»

— «Olmaz olmaz..»

— «Helal olsun.» Dedi ve adamcağızın itirazlarına aldırmadan garajdan ayrıldı.

Demek ki Vedat yalancının, dolandırıcının biriydi. Garajdan çaldığı arabalarla sükse yapıyor, zengin kızların ve diğer enayilerin parasını yiyerek geçiniyordu. Birinci sınıf bir asalak, aşağılık herifin biriydi. İster istemez gülümsedi. Kendisi de ona para vermiş, hatta kızkardeşi aldatılan meşin ceketli gençle onun için kavga etmişti. «Allah cezasını versin ve yoluma rastlatmasın» diye düşündü. Beş yüz lirasını alamadığına pek üzülmeydi. Her halde patronu anlayışla karşılardı her günlük ücretinden keserek öderdi.

Bu arada zaman epeyce geçmiş, saat öğleden sonranın dördüne gelmişti. Neyse ki müşteriler beşten sonra kalabalıklaşırlardı. Ocakçı İbrahim o ana kadar durumu idare ederdi.

Vapurda oturduğu bankta gerisine yaslandı. Garsondan bir çay aldı. Çayını yudumlarken gözleri ufuklarda dolaşıyor, İstanbul'un zarif minare ve kulelerinin uçlarında dinleniyordu.

Kahveye geldiğinde bahçe bölümünün henüz boş olduğunu görerek sevindi. Demek ki İbrahim pek müş-

kül durumunda kalmamıştı. Delikanlı çarçabuk içeri geçti, garson önlüğünü beline sardı. Fakat ocakçının durumu bir hoştu, selamını almadı. Onu incelemek, sebebini araştırmakla meşguldu ki gerisinde bir ses top gibi patladı:

— «Demek utanmadan geldin haa!» Geri döndü, patronunun öfkeden morarmış kocaman burnunu görebildi, yutkundu.

— «Ne oldu ki?» diyebildi.

— «Daha ne olacak ulan? Burası babanın barıka-sı mı? Çekmecedan al git. Ye iç gez.»

— «.....?»

— Ben de kalıbına aldanıp adam sandımdı.» Delikanlı toparlanmağa çalıştı.

— «Ben o parayı borç almıştım. İhtiyacım vardı.»

Çayevi sahibi çevrelerinde birikmiş olan meraklılar topluluğuna döndü.

— «Bakın, inkar da etmiyor.» Ahmet alnında boncuk boncuk biriken terleri sildi.

— «Ama ben ödeyeceğim. Dediğim gibi ödünç almıştım sizden...» Adam delikanlının üzerine yürüdü.

— «Sahibinden habersiz para alındı mı hırsızlıktır resmen.»

Delikanlı hızlı hızlı soludu:

— «Beni kimse hırsızlıkla suçlayamaz.» Yumruğunu masaya vurdu.

— «Anladınız mı hiç kimse! Adam atak yaptı, delikanlıya bir tokat yapıştırdı.

— «Hırsız köpeğe...» sözünün gerisini getiremeden yediği şiddetli yumruk ve tekme yüzünden ağzı burnu kanlar içinde yere yuvarlandı.

Ahmet coşmuştu:

— «Hayatta tek kaybetmediğim şey olan onur ve

namusumu kimse ayaklar altına alamaz. Hani ben iyi adamdım, dürüst çocuktum. En güvendiğin yakın insandım Buna güvenerek Tanrı ödücü beş yüz lira aldıksa, hırsız mı olduk?» Çay ocağı sahibi bu sözlerle karşılık olarak yeniden saldırdı. Çevreden bırakmadılar. Adam ocakçıya döndü.

— «Söylesene İbrahim, her gün marka vermeden dağıttığı çayları da anlat.» Ahmet ocakçıya döndü. Demek ki bu da ikiyüzlü, kışkırtıcı bir herifti.

Adam geri geri çekildi. Delikanlının öfkesi durmadan büyüyor, sesi perde perde yükseliyordu:

— Adi herifler! Dini donu para olan insanlar! Hırsız olduk haa!» Yakınında ki sandalyeyi kaptı.

— «Topunuz gelsin ulan!»

Müşteriler delikanlının kollarına yapıştılar. Çayevi sahibi yanındakilere döndü. Çok korkmuş gibiydi, alçak bir sesle:

— «Elin uğursuzu, serserisiyle mi uğraşacağım? Siz buna göz kulak olun, ben polise şikayet edeceğim.»

Ahmedin öfkesi geçmiş, başını bir masaya koymuştu. Çok alçaltıldığını hissediyor, bir hiç yüzünden başının derde girdiğine üzülyordu. İstese kaçır izini kaybettirirdi ama hiç bir zaman kanunlara karşı gelmeyi düşünemezdi.

Yanındaki polisle komiser odasına girdiklerinde kahveci de oradaydı. Komiser top gibi patladı birden.

— «Ulan utanmıyor musun? Adamın hem ekmeğini yer, hem parasını alır üstelik döversin haa!»

Delikanlı komiserin başının üzerinde dolaşan sineğe imrenerek baktı. Bir sinek olabilseydi kaybolur, gizli bir deliğe girerdi. Fakat bu olanaksızdı. Kızardı, sarardı, kekeleydi.

— «Ama... Efendim?»

— «Sus! Neden bu kadar bozulduk anlamıyorum?»

— «İzin verin.. Anlatayım. İnanın parayı kendim için almadım. Bir çocuğun okula kaydolması için gerekliydi. Ona verdim. Hergün günlüğümden keserek ödeyecektim.»

— «Sen bu fazilet dolmalarını babana yuttursan olmaz mı? Bir de sıkılmadan karşımızda masum rolleri kesersiniz.»

Sinek hala uçuyordu ama bir sinek olunamazdı ki, Delikanlının öfke ve aciz kalışından ötürü başı döndü, gözleri karardı. Odadaki her şeye saldırmak, kırıp parçalamak ya da yere yatıp vahşi bir hayvan gibi çırpınmak debelenmek geçiyordu içinden. Yapmamalıydı. Yapmamalıydı. Fakat sinirinden, başı, bir elektrik akımına kapılmış gibi iki yana sallanmağa başladı. Komser barut kesilerek ayağa kalktı.

— «Ne o lan! Bize de mi karşı geliyorsun yoksa?.. Çok sallama başını torban düşer ha!»

Ahmet kendine geldi:

— «Özür dilerim. Elimde olmadan» diye konuştu.

— «Aklından zorun varsa tımarhaneye göndereyim.»

Komser saate baktı.

— «Ooo.» Dedi «Akşam yemeğine gecikeceğim. Çabucak ifadesini yazalım.»

Daktilo işlemeğe başladı. Delikanlı gayesiz bakışlarını odanın badanası dökülmüş duvarlarında, eski ceviz masada, bacakları kırık sandalyelerde gezdiren bir şeyler söyledi. Ve ifadesini imzaladı. Komser kalktı masasından.

— «Bu iş te tamam» dedi.

İfadeyi yazan polis.

— «Suçluyu ne yapacağız?» komserim diyince komser yine köpürdü:

— «Sırtıma bindirecek değilsiniz ya!! Tıkın nezarete!. Hakim karşısına çıkacak...

Kuşluk Güneşi, parlak ışıklarıyla doğayı okşuyor, her cisme kendine özgü değişik şekiller, canlı, parlak renkler bağışlıyordu. Artık tamamiyle yetişmiş ekinler, kızarmış dolgun başakları, ve nazlı gelincikler, mavi-mor peygamber düğmeleri, yapışkan ayıklar ve papatyalardan oluşan süsleriyle düğün zamanı yaklaşmış, ateşli ve erişkin köylü güzelleri gibiydiler.

Esintiyle sallanıyorlar, sevgilileri olan tırpanları bin naz ve cilve ile bekliyorlardı. Bu bekleyiş ve umutları boşa çıkmadı. Fakat, yavukluları ırgatların elinden onları saplarının diplerinden keserek yere düşürüyor, kuru topraklar üzerine seriyorlardı.

Tırpancılarının alınlarından damlayan birkaç damla ter, bu mutlu ölümler için dökülen gözyaşları oluyor, demetlenen sapların arasına uçarak girip çıkan bıldırcınlar kurban etleriyle kendilerine güzel bir ziyafet çeken yaramaz çocukları andırıyorlardı.

Tarlanın bir kenarında dakikalardan beri ayakta duran, onsekiz yaşlarında, gri şapkasını, gür, kara saçlarının üzerinde biraz sağa yıkılmış olan bir delikanlı da ekinlerle tırpanlar arasında ki bu garip ve egzotik sevdâyı seyrediyordu. Aslında gizli, bir el tarafından gözleriyle beyninin arasına çekilmiş hayal bir perde yüzünden bakışları boş, bir bakar kör gibiydi. Çünkü zihni yalnız babalığının dün akşam kendine söylediklerindeydi.

Onun çok güzel bir şehir kızı olduğunu duymuştu. Fakat evli bir kadını kaçırmak, hatta onu sevmeyi

düşünmek bile delikanlı ve erkek bir kişinin yapacağı bir iş olamazdı. Acaba Karakadıloğlu niçin böyle istiyordu? Bilemiyordu.

Gerçi Halil ağa kadının kayınpederini sevmezdi ama aralarında bir kavga veya uğraş da görülmemişti.

İstanbul'lu gelin gerçekten eza cefa içinde miydi? Bir kafesin içine hapsedilmiş bir keklik gibi durmadan düşünerek gözyaşları mı döküyordu acaba? Böyle kafasında bin bir soru içinde düşünüp dururken sağ kolunun altında ani bir ağrı duydu. bakışları canlanarak bu, bilekten aşağısı kesik bulunan üyesine gitti. İri bir böcek eski ameliyat izleri bulunan yere bir kene gibi yapışmış kanını emiyordu. Onu ezmek için sol yumruğuyla şiddetle vurmak istedi ama böcek kalın bir vızıltıyla kaçıp gitti. Mustafa peşinden bakarak söylendi. «Vay kafir büneiek vay!. Sokacak yeri amma da buldu ha.»

Hayır bu işi kestirip atmalıydı. Babalığına bu işin olamayacağını söyleyecekti. Dere kenarına sıralanmış top söğütlere doğru yürüdü. Ağır ve sessiz adımları altında ezilen sapların çıtırtısına acı bir ötüş katılınca durdu. İlerideki ayağını kaldırdı, eğildi. Desteler arasında kanat vurarak çırpınmakta olan kuşu eline aldı. Küçük hayvan avucunda yan yatıyor, minik yüreği güm güm vuruyordu. Çömeldi, bildircini yere bıraktı. Kırılmış ve kanamakta olan kanadını okşadı, tükürüğüyle ovuşturdu. Ve bir başağı ezerek elde ettiği buğday tanelerini sundu. Yaralı, bütün bu ikramlardan hoşnut görünmüyordu. Delikanlı doğruldu, kuşa bakarak başını salladı. Üzülmüştü bu kazaya.

İri ve bakımlı doru bir atın bağlı olduğu söğüt ağacının dibinde yatmakta olan kırçıl sakallı adama yaklaştı. Onun yüzü üzerine koyduğu parmakları

arasından kendisine baktığını görerek ellerini önünde kavuşturdu. Halil ağa doğruldu. Mustafa'ya oturmasını işaret etti. Cebinden çıkardığı tabakadan bir tutam tütünle bir kağıt alarak sigara sarmağa koyuldu. Özenle yaptığı bu işi bitirdikten sonra belini söğüt ağacının kalın gövdesine yasladı ve tane tane konuştu.

— «Bir şey mi diyecektin oğlum?..» Delikanlı eline geçirdiği sivri bir taşla otların arasını kazıp duruyordu, bocalama içindeydi..

— «Desene yavrum.. Bir derdin mi var yoksa?»

Delikanlı gözlerini, az ötelinde tatlı bir çağiltıyla akmakta olan derenin gölgeli, duru sularının yumuşak muhabbetlerle öptüğü çakıl taşlarına dikti. Gırtlığı bir indi, bir kalktı.

— «Yook ağa..» dedi saygıdan gelme bir alttan almayla.

— «Var var..» diye üsteledi Karakadıloğlu. De ha!.

Mustafa gözlerini ağanın cıncık mavi gözlerine çevirdi.

— «Düşündüm de.. O iş olmayacak iş..»

— «Hangi iş?» Çocuk bakışlarını yeniden kaçırdı.

— «Ali Osman'ın gelininin işi..» Halil ağa doğruldu.

— «Vay benim ahmak oğlum vay!» dedi. «Ağzının tadını bilmeyen korkak oğlan vay!»

Mustafa kaşlarını kaldırdı.

— «Ben nikahlı, eri askerde bir avrata el süremem. Günahtır bu.. kaypaklıktır.»

Halil ağa sinirlendi. Konuşurken ağzından tükürükler saçılıyordu. Kendisiyle evli Zelha'yı nasıl almışlardı koynundan. Bunu onların yanına mı bırakacaktı? Fa-

kat bunu Mustafa'ya diyemezdi ve onu bu günler için beslemişti.

— «Vay korkak oğlan vay! Git anana sana bir avrat urbası versin kalan. Yaşamaklan otur evde.. Ben Mustafa erkekter, merttir, yiğittir sanıyordum. Seni seven, senin yolunu hızır yolu gibi bekleyen bir eksik eteği el elinde zebun koyarsın haa... Git benim tavşan ödlü oğlum. Var ananın yanına git. Hemiden de o pırasa bıyıklarını kestir öyle git.»

Mustafa öfkeden mosmor olmuştu, yumruğunu yere vurdu:

— «Öyle deme ağa!.. Öyle deme.»

— «Ya ne diyeyim? Helallisini yada, yabana bırakana. Vay benim aslan oğlum diye sırtını mı tıptıslayım?»

— «Ne bileyim ben, zorla kaçırıldığını, benden hazlandığını?»

Halil ağa sigarasını yere öfkeyle bastı.

— «Üla eşek düzü. Baban sana yalan mı söylüyor? Mustafa inikti.

— «Yok ağa» Dedi yumuşak bir sesle «O nasıl söz?»

— «Oğlum, hizmetkarı bizim evi su yolu etti. Gelip gelip gelinin kem bahtına ağlıyor.. Kalan ben sana bir söz söylemem.. Döndü avratı da gelirse kovacağım...

Mustafa eğildi, Halil ağanın elini öpmek istedi. Adam birdenbire çekti kolunu gümüş kamçısıyla uzakları işaret etti.

— «Var git.»

Delikanlı geri geri çekildi. Kendisine bunca yıl bakan, besleyen ağasına söylediği sözler için utanıyordu şimdi.

İstanbul'lu gelini bir görse iyi olurdu. Bu cahil de-

likanlıya göstereceği küçük bir ilgi onun bomboş ve bakir yüreğinde büyük yangınlar çıkarabilecek bir kıvılcım olacaktı. Mustafa'nın başı fırtınalar içindeydi. içinde nedenini bilemediği şüphe ve korkuyla karışık bir his vardı.

Tarlaların arasındaki kelilerden geçerek çevresine baygın ve hoş kokular dağıtan iğde ağaçlarının etrafını sarmış olduğu köy yoluna geldi. Az ötesinde başlarını birbirlerinin arkasına saklayarak yürümekte olan koyun sürüsünün kaldırdığı yoğun ve kalın toz bulutundan kurtulmak için adımlarını sıklaştırdı ve çabucak yanlarından geçti. Ali Osman ağa'nın evlerini çevreleyen duvar oldukça yüksek olduğu için delikanlı içeriye görebilmek amacıyla duvara iyice yaklaştı. Adımlarını yavaşlattı. Bahçede genç bir kadının çamaşır asmakta olduğunu görünce yüreği güm güm atmağa başladı. Hiç beklemediği bir anda birinin.

— «Neydiyon gadasını aldığın?» diye hitap ettiğini duyunca hafiften irkildi, dikkat etti. Döndü kapının önüne oturmuş ip eğiriyordu.

— «Hiç.. Şöyle geziyordum da eme.» Sözcükleri dudaklarından döküldü ve gözleri bir an için işini bırakıp kendisine bakan Berrin'in gözlerine takıldı. Gözlerinden kalbine yumruk yumruk bir şeyler girdiğini içini daralttığını hissederek bir kaç kez üst üste derin derin soludu. Sallandı, ayakları yerden kesilir gibi oldu. Döndü kadının.

— «Anan neydiyor? Fidan boyuna kurban olduğum?» dediğini duymadı bile.

Demek yolunu gözleyen, garip ve tutsak gelin buydu ha. Madem böyle, canını adayacak, başını ortaya koyacak bu ıpıl ıpıl kara saçlı, bu pırıl pırıl kara gözlü ceylanı buradan kurtararak kutsal görevini yerine getirecekti. Önceden işlenmiş cahil gönlü akıp

toz duman perde perde dağılarak Berrin'in görüntüsünü yavaş yavaş silmiş, kaybettirmişti. Delikanlının bacaklarına bir şeyler sürtünüyor, onu öne doğru kaykultıyorlardı. İyice şaşaladı. Dönüp baktı. Az önce hızla geçtiği koyunlar, yanından yürüyerek sağım yerine gidiyorlar, her yanı toza boğuyorlardı. İçinden hayvanlara kızmadı değil.. Çünkü Berrin'i çok kısa bir an için seyredebilmişti.

Tozlara bulanmış lacivert elbisesini silkererek yolun öbür yanına geçti. Köyün içinden ağır ağır yürüyerek harmanlara ulaştı. Kavak ağaçlarının çevrelediği su başına vardı. Orada elini yüzünü yıkadı. Sonra yüzü koyun yatarak dudaklarını gözenin buz gibi sularına dayadı, kana kana içti. Başında tuhaf bir ağırlık vardı. Yabancı olduğu duygular onu yormuş gibiydi. Çimenler üzerine sırtüstü yattı. Gözleri tatlı hışırtılarla oynamakta olan yapraklarda derin hazlarla doldu. Gözkapakları yavaş yavaş kapandı.

Uyandığında Güneş Karatepe'ye yaklaşıyordu ve içinde garip bir sızı vardı. Anımsadı: İstanbul'lu gelin nedendi buna. Yerinden kalktı. Onu bir kez daha görebilmek için köyün içinden geçecekti. Fakat sığırların dağılmakta olduğunu gördü. Bu saatlerde evlerine dönmüş olabilecek Ali Osman ağa ve oğulları tarafından görülme kuşkusu adımlarını kırlara çevirtti.

Çiftliğe girerken karanlık basmak üzere idi. Evin önündeki taşların üzerine iki kişi oturmuş konuşuyorlardı. Biraz daha yaşlaştığında kehribar tesbihin şıkırtısından birinin Halil ağa olduğunu anladı, diğeri bir kadındı. Delikanlının yüreği heyecanla titredi. Halil ağanın yanındaki Dönrü kadındı. Her ikisi de gelenin Mustafa olduğunu anlayınca konuşmalarını ke-

serek delikanlıyı gözlemeye başlamışlardı. Mustafa boğuk bir sesle.

— «Selamün Aleyküm.» diyerek içeriye sıvışmak istedi ama Halil ağa.

— «Vealeykümüs selam oğlum. Gel otursana şuraya» diyince basamaklardan birine çöktü.

— «Nerelere kayboldun?. Döndü iki saattir yolunu gözlüyor.

Delikanlı umutla Karakadıloğlu'na baktı. Saf delikanlının bu bakışı Karakadıloğlu'nun gözlerinden kaçmadı. Sevinçli bir sesle:

— «Sana bir diyeceği varmış. Aha ben gidiyorum. Siz konuşun» dedi ve biraz öteye giderek otların üzerine bağdaş kurup oturdu.

Yaşlı kadın yüzündeki kırışıklıkları büsbütün artıran bir tebessümle körpe delikanlıyı süzdü bir süre..

— «Boyugüzel, okuttun mu? Üflettin mi İstanbul'lu geline? Sabahtan akşama kadar seni diyor da başka bir şey söylemiyor?»

Mustafa'nın yüzü sevinç ve utançtan nar gibi kırmıştı. Hava karamamış olsa bunu Döndü kadın da rahatça farkedecekti. Delikanlı heyecanını yenmek için parmaklarını çıtlatıp duruyordu.

— «Sen de onu beğendin değil mi?» Mustafa boğazında ki düğümü açmak için yutkundu sesi titreyerek:

— «Valla ne diyeyim, Huri meleği gibi.» Kadının sönük gözlerine bir canlılık geldi adeta. Uzandı delikanlının elini tuttu.

— «Peki sen ne diyorsun bu işe?» diye fısıldadı. Mustafa başını yana çevirdi.

— «Ağamla sen ne diyorsanız o olsun.» Kadın delikanlıya iyice yaklaştı.

— «Belki sen Döndü emem bu işe niye karış-

yor diye küşüm edersin. Gadasını aldığım, bana ne olmuyor ki. Gelinin cefasına, güzelliğine senin görkemine dayanamadım.. Allahın inayetiyle yuvanızı kurarsak bir çift turna gibi olacaksınız. Tanrı kem gözden saklasın.»

Delikanlı mutluluktan titredi, utanmasa Döndü karının buruşuk yanaklarından şapur şupur öpecekti. Son bir kuşkusuna daha vardı. Başını önüne eğdi:

— «Elimin kesik olduğunu biliyor mu?»

— «Bilmez mi?»

Mustafa, mutluluğun doruğuna vardı. Döndü karının ellerini dudağına götürdü, ateşten öpücüklerle boğdu.

Kadın gayet memnun.

— «Yarın akşama doğru evlerinin önünden geç. Sizi birbirinize göstereceğim.

Haa gelin çok utangaç kaçır maçarsa bir şey sanma.»

Delikanlı evet anlamında başını salladı.

— «Bir şey diyor musun ona?»

Mustafa bir an düşündü.

— «Ne diyeyim bilmem ki?.. Selam söyle..» Kadının gözlerine ölçüsüz bir minnetle baktı:

— «Sen bilirsin işte.»

Yaşlı kadın el ayalarını taşlara dayayarak yavaş yavaş doğruldu. Telaşla cüzdanını karıştırmakta olan delikanlıya.

— Yatsı oldu neredeyse.. İbrahim emmin beni bekler.. Kızmazsa iyi.»

Dedi ve aceleyle eline tutuşturulan yüz lirayı iter gibi yaptı.

— Ben parayı neydeceğim kurban olduğum?» Mustafa üsteledi.

— «İbrahim emmime tütün al. Almazsan dinim imanım gitsin yırtarım parayı.»

Kadın deyneğine dayanarak yürürken, kendisine yaklaşan Kadıloğlu'na yalancıkdan dert yanıyordu:

— «Görüyor musun şu oğlanın ettiğini?» Halil ağa.

— «Al al..» Dedi. Hele sen işimizi bitir, ebenin, dedenin görmediği parayı göreceksin. Ayakta beklemekte olan Mustafa'ya seslendi.

— Sen var eve git.. Ben emeni savuşturup gele-yim.»

Oğlanın içeri girdiğini görünce Döndü kadın'ın kolunu sıktı.

— «Ben hepsini duydum.. Çok güzel söyledin. Oğlan da hık mık ediyor, beni yavşana yayıyordu amma şimdi gördüm ki gönlüne bir top ateş düşmüş.»

Oysa Döndü karı artık çok ciddileşmişti.

— «Amma Halil'im, bu işin sonu kötü olacak.» Diye endişesini belirtti. «Gelinin altından girdim, üstünden çıktım. Amma o dallara hiç basmıyor. Kocası dilinden hiç düşmüyor, başka kimsenin yüzüne bile bakmaz.»

Halil ağa kocakarının sırtını sıvazladı.

— «İyi olacak.. İnşallah iyi olacak, sen hiç merak etme.. Benim bir bildiğim var ki bu işin üstüne düşüyorum..»

Kadın yeni doğmakta olan aya bakarak ürperdi.

— «Bilmiyorum gadasını aldığım. Korkuyorum işte.»

— «Sen benim öğretildiğim gibi yap, gerisini karıştıрма..»

Kadının evine gelmişlerdi. İçerden bir öksürük duyuldu. Kadın yazmasını başına çekti, «bismillah» diyerek kapının eşiğinden atladı.

Ertesi gün Mustafa öğleye doğru ancak uyana-
bildi. Sabah ezanına kadar bir türlü uyku tutmamış,
malihülyalarla sağa sola dönüp durmuştu. Yatağında
oturdu, zevkle gerindi. Demek ki hayat artık ona da
gülecekti.

Top söğütlerin arasından akan dereye varınca
yol boyunca pantolonunun paçalarına yapışmış olan
pıtrak ve dikenleri ayıkladı, tozlanan yerlerini sildi.

Onun uzaktan kendilerine doğru geldiğini gören
ırgatlar, tırpanlarına dayanarak.

— «Kim ola la?» diyerek tanımağa çalışıyorlardı.
Kel Misto elini alnında siper ederek dikkatle baktı.

— «Mustafa la!» Dedi arkadaşlarına.. Çöllo te-
rini sildi, işine başlarken.

— «Çolak soykaymış hak'kat la..» Deli Ömer gü-
lümsemi.

— «Eskiden böyle desen, duysa dinime imanına
vururdu seni.» Çöllo.

— «Baksana» dedi. «Geçti o günleri kalan.. Ken-
dini poza veriyor şimdi.»

Bu arada Mustafa iyice yaklaşmıştı.

— «Kolay gelsin!» dedi. Irgatlar hep bir ağızdan.

— «Hoşgeldin ağanın oğlu» dediler.

Delikanlı «kollarım biraz ısınsın» diyerek bir tır-
pan aldı. Biraz ekin biçmek istedi. Fakat dermansızdı
bugün ve sıcak insanın beynini kaynatıyordu.

Onun hareketlerini gözleyen Çöllo yine sataştı.

— «Ne oldu sana ağanın oğlu? Haniya tırpanda
kimse peşinden yetişemezdi senin.

Koca avratlar gibi ıhılayıp tısılayıp duruyorsun.»

Delikanlı tırpanı yere dikti. Bir an süzdü Çöllo'yu.
Fakat içi sevinçle doluydu, kimseye kızamazdı. Bıyır-
ğının ucunu burarak gülümsemi:

— Bugün neyse kollarım pancar gibi.. Üstelik sa-
ğıtmıştı güzel İstanbul'lu kıza. Fakat aralarına giren
narsın gökten ateş yağıyor.»

— «Bize yağmıyor mu sanki?»

Mustafa bir an düşündü ciddileşti, düşündü. Çöl-
lo'nun ne alıp veremeyeceği vardı acaba? Yeniden gü-
lümsemi:

— «Sıcaktan senin ağzında koca avratların ağzı-
na dönmüş.. Hadi boduçu getir, biraz serinleyelim..»

Çöllo cevap vermeden iki üç tırpan daha salladı.
Mustafayı kızdırırsa postunun çok ucuza gideceğini
düşündü. İster istemez gölgelikte eşek minderlerine
sarılı tahta testi alıp getirdi.

Delikanlı tahta fıçıyı başına dikti. Serin suların
bir bölümü boğazından içeri indi. Diğer bölümü ise
beyaz gömleğinin yakasından göğsüne doluyordu. Su-
ya kandiğinde fıçıyı Çöllo'ya uzattı.

— «Al gardaş» dedi. «İç..»

Çalışamayacağını anlamıştı. Dere kenarına gitti,
çimenlerin üzerine serildi yattı. Serinlikte yatarak
yaprak hışırtıları dinlemek çok rahatlık veriyordu. Göz-
lerini yumdu. Hoş düşüncelere dalmıştı ki yakınında
ayak sesleri duydu. Küçük kuru dallar çıtır çıtır kırıl-
lıyordu. Gözlerini açtı. Çöllo'ydu bu.

— «Gel gardaş» dedi «Otur şöyle.» Çöllo oturdu
ama büyük bir dikkatle delikanlının yüzüne bakıyordu.
Mustafa doğruldu, bir sigara uzattı. Ve gazlı çakma-
ğıyla yaktı. Delikanlı onun alnına yapışmış terli saçı-
nı, yılgınlık çizgileriyle dolu yüzünü ve yumuk gözle-
rini inceledi bir süre..

— Bir şey mi diyecektin?»

Beriki sigarasından derin nefesler çekerek hava-
ya üflüyordu. Gözlerini Mustafanın kılere dikti, mah-
cup gibiydi.

— «Senden bir şey soracağım» Dedi alçacık bir sesle, «Doğru söyle amma..»

Mustafa gülümsedi.

— «Neymiş ola?»

— «Uzun Memişin kızına dolanıyor muşsun?»

— «Kim dedi?»

— «Kim dediyse dedi.»

— «Haltetmiş.» Çöllerin yumuk gözleri sevinçten iyice kapanmıştı.

— «Vallaha mı la?» Mustafa kahkahayı bastı.

— «Vallaha!» Çöllo elini delikanlının omuzuna vurdu.

— «Öyle duymuştum. Şimdi seni siyah lacivertler içinde görünce ödüm yarıldı. Dedim Mustafa güvey urbasını giymiş. Herhalde Fadime elden gidiyor.»

Her iki genç kahkahayı patlattılar, Mustafa.

— «La cumuk» Dedi. Ne zaman dünür gönderiyorsun?

— «Çoktan salardım ya sen varken bize vermezler diye gönderemiyordum.»

— «Paraca darlığın olursa beni gör olmaz mı?»

Çöllo ayağa kalktı.

— «Allah razı olsun gardaş, Ferahlattın bizi.»

Mustafa gülümseyerek yeniden sırtüstü uzandı, gözlerini yapraklar arasından görebildiği mavi göke dikerek «Çöllo'nun derdi de buymuş hem!» düşünüyordu. İkindiden sonra tarlada ekin biçimi sona ermişti. İrgatlar büyük bir sevinç içinde tırpanlarını diktiler. Dere boyunu doğruladılar.

Deli Ömer demişler uslu durur mu hiç. Terli ve güneşten yanmış bedenini avuç avuç döktüğü sularla serinlettikten sonra karşısına henüz gelip su kenarına çöelmekte olan Kel Misto'ya ani hareketlerle birkaç koşam su serpti. Kel Misto sıırılsıklam olmuştu. O da

altta kalır mı? Dadak Bekir'i ıslattı. Derken bütün ırgatlar arasında gülüşme ve küfürlerle dolu bir su savaşı başladı. Bunu dere içinde birbirlerini kovalamaca izledi. Neden sonra hepsi üzerlerinden sular akarak, yamalarla kaplı giysileri ve ayakkabıları iyice yırtılmış olarak kıyıya çıktılar.

Dadak Bekir, tabanı kopmuş lastik ayakkabısını Çöllo'ya göstererek:

— «Ettiğini gördün mü la? diye yakınıyor. Çöllo ise neşe içinde.

— «İstanbul'a haber saldım. Sana saman kayıkla acer bir kelik gelecek.» Diyerek karşılık veriyordu. Çöllo arkadaşlarına döndü.

— «Emir'in iti gibi ne titreyip duruyorsunuz? Haydiyin bir halay çekelim» dedi. Ve cebinden terle ıslanmış kirli mendilini çıkardı. Hafiften eğilerek ve «İss.. İss..» diyerek bir iki yürüdü.

Az sonra yorgun adaleli, yanık yüzlü fakat gönülleri şen tırpancılar yan yana dizilip, serçe parmaklarını birbirlerinin kollarına kenetleyerek halay çekmeğe başladılar.

Deli Ömer ağızıyla zurna çalıyor, taze firezler ahenkle gidip gelen güçlü ayaklar altında tatlı bir çirtirtiliyle eziliyorlardı. Bir aralık Çöllo koşarak, neşesinden ağız bir karışık kendilerini seyretmekte olan Mustafa'yı yakaladı. Zorla aralarına kattı. Başka bir havaya geçerek, yanık bağırlarından kopup göklere yükselen sesleriyle, yörenin ünlü bir halay türküsünü oyunlarına katıyorlardı şimdi..

«Ben de Haydarlı'dan beri gelirim

Kul olur da kapınızda kalırım

Üç günden sonra da gelin olurum

Baha verip alamazsın sen beni
Yiğit olup saramazsın sen beni
Akan sular gel eğleni eğleni yar
Coşkun sular gel koyrulu koyrulu yar
Gümüş güğümelerde kaynadım çoştum
Kendi yağım ile kavruldum piştim
Kadrim kıymetim bilmeze düştüm
Baha verip alamazsın sen beni
Yiğit olup saramazsın sen beni
Akan sular gel eğleni eğleni yar
Coşkun sular gel koyrulu koyrulu yar

Ağacın çürüğü özünden olur
Yar için ağlayan gözünden olur
Yiğidir iyisi sözünden olur

Baha verip alamazsın sen beni
Yiğit olup saramazsın sen beni
Akan sular gel eğleni eğleni yar
Coşkun sular gel koyrulu koyrulu yar

Hepsi yeniden kanter içinde kalmışlardı. Eşe'nin Mehmet alnında biriken terleri silerek:

— «Uşaklar» Dedi. «Ekini biçtik, çimmemizi çimdik, halayımızı da çektik. Haydi'n gidelim kalan.»

— «Kösüremizi, masatımızı, tırpanımızı almadan mı gideceğiz? Eşekleri de çözmedik daha»

Çöllo, Deli Ömer'i eliyle iterek:

— «Eşekle ne işimiz var la!» Dedi. «Ben sana binerim olur biter.» Deli Ömer, Çölloya saldırdı ama beriki çevik hareketlerle sıyrılarak.

— «Ne holuyorsun la? Dinime, imanıma ben seni üç eşeğe değişmem» diyerek arkadaşını büsbütün kızdırmağa çalışıyordu.

Mustafa bu arsız dostlarının şakalarını daha saat-

(*) Bir Şarkışla türküsüdür.

lerce seyretse doyamazdı ama biraz daha burada kalırsa Ali Osman ağa ve oğulları evlerine dönmüş olurlar ve böylece İstanbul'lu sevdiğini görmesi tehlikeye düşerdi.

Hiç kimseye bir şey söylemeden köyün yolunu tutturdu. İğdeler yine mis gibi kokuyorlar, çevrelerine baygın bir koku yayıyorlardı. Dallarına konmuş olan kuşlar bile mest olmuşcasına gözlerini yummuşlardı. Delikanlı «Eyvah dedi içinden. «Yağ sürünmeyi unuttum», çevresine bakındı. Ortalarda hiç bir Allah kulu yoktu. Cebinden küçük bir esans şişesi çıkardı, tıpasını açtı. Elbisesinin yakasına, bıyıklarına koku sürdü. Saçlarını eliyle yokladı, üstünü başını çırpı. Şimdi morali daha yükselmişti..

Ali Osman ağa'nın evinin karşına gelince başı o yana döndü. Parlak kara gözlerinde aşkın, heyecanın ve kuşunun bin bir kıvılcımıyla bakıyordu pence-relere. Aniden Güneş düşmüş gibi gözlerini kırptırdı. Çünkü İstanbul'lu gelin penceredeydi ve yanında Döndü karıyla kendisine bakarak konuşuyorlardı. Hatta sevdalısı gülümsüyordu da.. İçi, sıcak ve coşkun bir haz, bir sevinçle doldu. Mutluluk, her yanına dalga dalga yayıldı. Gözleri, Berrin'de, kutsal bir varlığa bakar gibi, sınırsız bir bağlılık ve tam bir tutsak olmuşlukla takılmış kalıyor, fakat sarhoşlaşmış beyni onu her adım atışında kendisinden biraz daha uzaklaştıran ayaklarına emir verip durdurmayı düşünemiyordu.

Böylece hiç farkında olmadan kırlara çıktı. Gönü onunla dopdoluydu. Heyecanlı yüreğinde çeşitli duygular çırpınıyor, «Tuh» diye yakınıyordu kendi kendine «Bir göz bile edemedim.»

Güneş yatağına yaklaşmış, delikanlının üzerine kavak ağaçlarının gölgesini düşürmüştü. Bacakları

çiftliği doğruladı. Bir süre sonra durakladı, Kendisine bir külçe gibi gelen ayaklarına baktı, dizlerine kadar balçığa bulanmış, ayakkabıları bir batman çamur bağlamıştı. Etrafa bakındı. Yiyecek bir şeyler bulabilmek için uçuşan karga ve sığırcıklardan başka canlı varlıklar göremedi. Sulanmış olduğunu bilemeden girdiği pancar tarlasından yavaş yavaş çıktı.

Utanmıştı. «Ulan» dedi «Kör mü olduk ne?». Önündeki arkta hâlâ su akıyordu. Çömeldi, oturdu. Ayakkabılarını ve pantolonunun paçalarını bol su ile temizledi, yıkadı.

Eve dönerken bulutlar üzerinde gezer gibi yürüyor, dudaklarından Tanrı'ya şükür duaları dökülüyordu.

Fakat ne yazık ki içinde yeşeren sevinç filizleri boy atamadı, serpilemedi. Gidasını aldığı kaynak kurumuştur. Çünkü günlerdir Ali Osman ağanın evinin önünden boşuna geçiyor, İstanbul'lu gelini göremiyordu. Her sabah yeniden başlayan zayıf umutları, akşamları çöken koyu karanlıklarla birlikte tükeniyor, bitmek bilmeyen gecelerde gözüne uyku girmiyor, kendisini dışarı atıyor, taşların üzerine oturuyor, bin bir çeşit düşünce, vesvese ve hayaller içinde sabah ediyordu. Gündüzleri, kırlar, ıssız dağ başları ve ağaç gölgeleri sığınağı olmuştu. Her ikinci zamanı Berrin'i görmek için köye gidiyor, gamlı bakışları boş yere Berrin'i arıyordu.

Nedendi bu. Genç kadını bir yere mi hapsedmişlerdi yoksa? Ya da onun kendisini sevdiği bir yalan mıydı? Her neyse bilmek istiyordu. Fakat derdini kime ökecekti ki. Halil ağa'nın gözü dağ gibi yığılan buğdaylardan başka bir şey görmüyor, akşamlara kadar

kır atının üzerinde harmanları dört dönüyordu. Arasıra gözleri Mustafa'ya ilişince.

— «Ne var, ne yok?» diye soruyor. Delikanlı ne diyebilirdi babasına, utanıyor.

— «Çok şükür» diyebiliyordu.

Döndü karı ise günlerdir kendisini aramıyordu. Bir ara Kocasını İbrahim emmi'den sormuş «Bacısıgile unluk tutmaya gitti» yanıtını almıştı.

Yine Berrin'i göremeden, gözleri yeis, içi kederle dolu olarak köyden geri döndüğü bir gün adımlarını dağlara vurdu? Çördük (1), alıç ağaçları, çıtkana çalılarında oluşan fundalıklar arasından yürüyor, arada bir duruyor derin derin nefes alarak yorgun düşen bedenini dinlendirmeye çalışıyordu.

Derelerde ki çayır naneleri, kekikler, bayırlarda kedi tırmıkları bitmez tükenmez bir inatla kokuyorlar, fersiz ve bitik delikanlı'ya birazcık can katıyorlardı.

Delikanlı bir dere yatağında durdu, eğildi. Biraz oyalanmak için iki değirmi taş aldı. Birbirlerine birkaç kez şiddetle vurdu. Bu kına renginde damarlı taşların içini görmek istiyordu ama kırmayı başaramadı. Attı. Bu kez eline yaşlı bir papatya geçti. Hapishane günlerinde öğrenmişti. Yapraklarını tek tek koparmaya başladı. Fal seviyorla sona ermişti. Çaresizliğinden masallara bel bağlamış olacak ki bayağı sevindi. Günlerden beri ilk kez yüzü güldü. Sonra bir tutam sarı çayır çiçeği kopardı, tekrar köye dönecekti. Bu anda bir saz sesi kulağına çalındı, duraladı.

Saz sesi hem de çok yakından geliyordu. Dönmekten caydı. Önündeki tepeciği aştı. Dört ya da beş kişi yüz metre kadar ötesinde harap ağılın önün-

(1) Çördük: Bodur, piç armut

deki kavak ağacının altına oturmuşlar, çalıp söylüyorlardı.

Delikanlının tepenin üzerinden belirdiğini gören bir genç ayağa kalkarak ona doğru yürümeğe başladı. Çöllo'ydü bu. Bir yandan bağıırıyordu:

— «Hey Mustafa geel, geel!»

Delikanlının canına minnet olmuştu zaten kavakların altına yürüdü.

Çöllo, Kel Misto, Deli Ömer, Hacı Mahmut ve tanıyamadığı bir genç nar gibi kızarmış bir kuzu ve bol mezeyle rakı içiyorlardı. Çöllo sallana sallana geldi delikanlının kollarına sarıldı.

— «Gavur olayım ki Mustafa da burada olsaydı diyordum. Uşaklara.. Hele otur bakalım.» Diyordu. «Allahın işine bak.» Delikanlı bu sözlerle sevinmişti.

— «Ben sizi rahatsız etmeyim.» Diye itiraz etmek istedi yine de. Ötekilerde ayağa kalkarak hep birden Mustafa'nın kollarına asılarak yere çöktürmek istediler.

Delikanlı:

— «Benim işim var» diyecek olunca Çöllo belinden toplu bir tabanca çıkardı.

— «Bizimle içmezsen dinim gavurum olsun vururum.» diye diretince gülümsedi ve kendine açılan yere oturdu. Çöllo sevinmişti kadehini havaya kaldırdı.

— «Hele hoş geldin» Dedi. Diğerleri de rakı dolu bardaklarını yükselttiler.

— «Safa geldin!» dediler. Delikanlı genzini yakarak aşığılara inen içkinin peşinden sunulan kızarmış et parçasını çiğnerken Çöllo:

— «Bu davete en evvel seni çağıracaktım amma her nereye gidiyorsan bir türlü bulup söyleyemedim» Dedi. Arkasından Mustafa'nın tanımadığı oğlana.

— «Haydi bakalım aşık!» diye seslendi. «Zorlu bir hava vur da dinleyelim.»

Aldı aşık oğlan.

«Bir görüpte şu gönlümü verdiğim
Kara kaşlı kara gözlü sevdiğim
Has bahçeden saraylardan derdiğim
Güller menevşeler soluyor tez gel

Kekikler naneler dağlarda biter
Yanık yüreğimden dumanlar tüter
Virane damımda baykuşlar öter
Derdin çiğnerimi yoluyor tez gel

Ağladım tükettim kanlı yaşımı
Kırk gün oldu yiyemedim aşımı
Dikiyorlar mezarıma taşımı
Kadersiz Mustafa'n ölüyor tez gel

Mustafa'nın ağlamak nedir bilmeyen kuru gözleri bir anda yaşlarla doldu ve gözyaşları elinde ki kadehe damla damla düştü. Aşık onu caneviden vurmuştu. Çöllo şaşırды bu işe.

— «Sana kurban olurum oğlan» Dedi. «Bir derdin var. De bana, senin için dünya'yı yakmayan Çöllo Kül-lü-kafirdir.»

Delikanlı çok utanmıştı. Bardağını yere bıraktı, göz pınarlarında biriken yaşları sildi.

— «Bir şey yok» dedi. «Canını yediğim gardaş. içtim ondan mı ne? Anam, babam aklıma geldi.»

Çöllo'nun alkolün etkisiyle iyice kızarmış olan cumuk gözleri büyük bir dikkatle Mustafa'yı süzüyordu. Sonunda üstelemedi.

— «Öyle olsun» dedi. «Şu bardağını bana ver. Al sen de benimkini iç.»

Delikanlı aldığı içkinin etkisiyle oldukça rahatlamış gibiydi. Fakat hâlâ Berrin'in hayali gözlerinden silinmiyordu. Arkadaşları gülüyor, oynuyor, ona gülünç şeyler anlatıyorlardı ama Mustafa'nın zihni çok başka yerlerdeydi.

İçtikçe gamı, kederi arttı. Cesaret kazandı. Mutlaka gidip Döndü karı'yı bulacak bacasının köyünden dönmediyse oraya kadar giderek onu getirecekti. Birden ayağa kalktı:

— «Arkadaşlar» Dedi «Meclisiniz şen ola.. Kalan bana mücade. Diğerleri onun bu beklenmeyen, ani hareketine şaşırılmışlardı. Çöllo ağzına götürmekte olduğu kadehi aşağı indirdi, dili iyice pelteklemişti.

— «Lan» dedi «Sen boş değilsin. Bir derdin var ya demiyorsun.» Mustafa omuz silkti.

— «Hiç bir şey yok... Yalnız az işim var.»

— «Öyle olsun.. Kalan bizim düğünden sonra konuşuruz..» Mustafa sevindi.

— «Düğün mü?»

— «Gel haftaya.. Haberin olsun sen de sağdıçım-sın.»

— Demek işin oldu?»

— «Uzun biraz avır zavır etti emme. Vermezse başına gelecekleri düşündü ellaham.»

— Çok güzel.. Allah mesut ve bahtiyar eylesin.. Haydi eyvallah!»

Çöllo güçlkle doğruldu.

— «Haydi uğurlar olsun gardaş.»

Mustafa, Döndü Kadının evinin kapısını çalarken akşam ezanı okunuyordu. Kapısının sert darbelerle döğüldüğünü duyan İbrahim emmi düğürcük çorbasına daldırdığı kaşığı öylece bıraktı, karısına.

— «Bir bak avrat, kaşık çalımında gelen kim?» dedi.

Bu anda un elemekte olan Döndü kadın eleğini leğenin üzerine kapadı. Unlu ellerini kıl önlüğüne şöyle bir sildi. Kapıya yürürken.

— «Kim iseniz durun kele. Aha geldik!» diye bağırdı. Sürgüyü çekti. Karşısında Mustafa'yı görünce irkildi.

Delikanlı hâlâ sarhoştı. İki yana sallandı. Düşmemek için kapıya tutundu.

— «Döndü eme. Kölen olayım. Gel konuşalım... Az havadis ver bana..»

Yaşlı kadın iyice korkmuştu:

— «Aman oğlan gadan alayım. Bir hoşsun sen..»

Dedi ve kapıyı kapatmak istedi.

Delikanlı kolunu içeri sokmuştu.

— «Dur!» diyordu. «Örtme kapıyı.. İstersen ört bu kolum da kırılсын.. Kessinler bunu da.. Ben razıyım. Ondan haber alamadıktan sonra...»

Kadın kapıyı yeniden açmak zorunda kalmıştı,

— «Beni ateşe attınız. Kereme dönderdiniz.. Ondan sonra geri çekildiniz..»

Döndü kadın, delikanlının alaca karanlıkta tuhaf parıltılarla dolu gözlerinden ve kendisine doğru uzattığı bir pençeyi andıran elinden çok korkmuştu.

— «Ceran boylum ben neydiyim.. Kaç gündür yoktum burada ki sana havadis vereyim.»

Mustafa elini daha da öteye uzattı.

— «Doğru söyle o benden hazlanıyor mu? Dölek konuş..»

Yaşlı kadın dehşetle geri çekildi.

— «Tövbe.» Dedi «Tövbe.. Halil ağa.. Halil ağa..»

Mustafa artık dayanamadı.. Elini geri çekti yüzüne kapattı..

— «Ne Halil ağası eme.. Ölüyorum ben..» Kocaman hıçkırıklarla ağlamağa başladı.

Kadın biraz rahatladı. Mustafa kendisini boğacak sanmıştı.. Ağlayan gence yaklaştı.

— «Ağlama kurban olduğum.. Sana yarın haber getiririm.»

Bu sırada ortalık aydınladı. İbrahim emmi idare lambasını eline alarak yanlarına gelmişti.

— «Kim bu avrat, ne ünnüyor?»

— «Hiç herif! Bizim oğlan, Mustafa.» «İbrahim emmi dikkatle baktı, tanıdı.»

— «İçeri gelsene oğlum.»

Mustafa kendini biraz toparladı, ihtiyara.

— «Sağolasın İbrahim emmi.» Dedi ve Döndü kadının elini aldı öptü.

— «Yarın» dedi. Haber beklerim.. Beni seviyorsa mendilini salsın.»

İhtiyar adam ağır işittiği için elini kulağına dayayarak dinlediği halde delikanlının söylediklerini anlayamamıştı.

— «Ne diyor?» diye karısına sordu. Kadın, kocası durumu bilsin istemiyordu.

— «İbrahim emmime yarın tütün salacağım» diyor.. İhtiyar güldü.

— «Sağol Sağol.» Mustafa da gülümsedi bu işe.. Cebinden bir demet para çıkardı. Kaç liralık olduğunu iyice göremediği büyük bir para sıkıştırdı Döndü kadının eline ve sonra yine sallana sallana yürümeğe başladı karanlıklarda..

Ertesi gün, sabah erkenden yaşlı bir kadın, kapısının eşiğine minderini serdirip oturmuş ve tesbihini çekmekte olan Halil ağa'nın yanına, çevresini büyük bir dikkatle kollayarak yaklaşıyordu. Onun bu halini gören Karakadıloğlu kahkahayı bastı.

— «Ne o Döndü avrat.. Bir kovalayan mı var?»

Kadın nefes nefese sordu.

— «Mustafa nerede?»

Adam gerisini gösterdi.

— «İçeride yatıyor.. İtin şeyini içesice nerde içtiyse rakı içmiş.. Fitil gibi sarhoş hâlâ. Ne bu telaşen? Otur şöyle.»

— «Aman oturmam batsın. Paran da başını yessin..» Halil ağa ciddileşti.

— «Ne oldu eme?»

— «Ne olacak dün akşam oğlun az daha boynumu sıkıp öldürecekti.» Karakadıloğlu gülmeğe başladı.

— «Ocağın yana eme! Bizim könez oğlandan mı korktun?»

— «Könezi var mı? Kızan olmuş itlere, gırnav kedilere döndü. Gece ohtu* kapıyı açıp karşımda görünce ödüm yarıldı.»

Halil ağa tabakasından tütün çıkardı sarmağa başladı.

— «Beni kandırdınız dedi. Kerem gibi yanıyordum dedi.» Halil ağa düşünmeğe başladı.

— «Sonra?»

— «Sonra birden inikti.. Elime sarıldı. «Yarın ondan bana haber getir, beni seviyorsa mendilini salsın» dedi.

— «İyi ya..»

— Nasıl iyi ya gadasını aldığım? Bu oğlan işin sahteliğini anlarsa beni yaşatmaz. Boşuna güvendiğini bilirse, çok kötü olur Halil'im çok kötü.. Kalan gelir gider sorar.. Ben N'eydeceğim şimdi. Gelin de yüz vermiyor. Başka bir hizmetçi bulmuş evelden olsa bir bahane ile Mustafa'ya baktırıyordum.. Şimdi ne deyim oğlana? ne deyim?»

Halil ağa tuhaf tuhaf gülümsüyordu hâlâ. Kadın kızdı.

(*) Vakti.

— «Halil arsız arsız gülme benim derdim bana yeter.»

— «Üzülme Döndü avrat bu iş yakında bitecek zati.. Şimdi kulak ver bana.»

Karakadıloğlu etrafına bakındı.

— «Bu iş aramızda kalacak kimse bilmeyecek. Tamam mı?» Döndü kadın.

— «Tek oğlumun ölüsünü öpeyim ki tamam.»

— «Önce söyle. Gelin akşamları kapısının arkasına köş vuruyor mu?»

— «Vurmuyor.»

— «Alâ... Hiç baktın mı odasının anahtarını nereye koyuyor?»

Kadın Halil ağa'ya dikkatle baktı. Anahtarı ne yapacağını düşündü.

— «Ne işin var kapının diliyle?»

Halil ağa sinirli bir tavırla elini salladı.

— «Neyine gerek senin eksik etek. Sen anahtarın yerini söyle.»

Döndü kadın kem küm etti, fakat söyledi.

— «Neredeydi acep?. Kapının arkasına mı asıyordu? neydi?»

— «Her neyse. Hemen şimdi git, anahtarı al gel.»

— «Nasıl alıyım, görürler.»

— «Dırlanma karı.. Hiç mi bir şey bilmiyorsun? Kuşağına sok getir. Tez ki kasabaya gideceğim. şimdi..»

— «Güzel söylüyorsun amma anahtarın yittiğini anlamayacak mı?»

— «Kadın kasabadan gelince anahtarı geri sana veririm. Götür yerine as.»

— «Valla sen başımıza bir bela getireceksin?»

— «Çok konuştun Döndü eme. Bu işi de yap, daha senden bir şey istemeyeceğim. Yüzümü görme

yüzünü de görmeyeceğim. Parayı al oğlunla, uşağıyla çitir çitir ye.»

Yaşlı kadın dizlerine dayanarak doğruldu.

— «Gelinin o dallarda hiç bezi yok amma, gidip anahtarı getireyim.»

Aynı günün akşamı Halil ağa odasına sofrasını kurdurmuş, tek başına içiyordu.

Birden.

— «Esmâ!» diye bağırdı karısına. Kapı açıldı içeri giren orta yaşlı ufak tefek bir kadın ellerini önünde kavuşturarak.

— «Buyur Efendiâğa» dedi duyulur duyulmaz bir sesle.

Karakadıloğlu sahana tepeleme doldurulmuş olan közleme etleri gösterdi.

— «Şunları bir kızdır bakalım, buza dönmüş.» Kadın etleri götürürken.

— «Avrat» dedi. «Oğlan gelmedi mi daha?»

— «Az evvel köş köş geldi, taşların üzerine oturdu. Ne derdi varsa mih yemiş mallar gibi kötü kötü düşünüyor.»

Karakadıloğlu elini masaya vurdu.

— «Çağır içeri» dedi. «Tez gelsin.»

Biraz sonra Mustafa odadaydı. Halil ağa kırçıl sakallarını ellerine aldı. Lüks lambasının kuvvetli ışığında gözlerini kırıştırarak duran delikanlıyı bir süre gözledi. Onun yıkılmış halini, çökmüş yüzünü sevinçle seyretti.

İçinden «Tam vakti» diyordu. «Bu akılsızın o gelin için yapmayacağı yok şimdi.»

Yüzüne delikanlıya acıyormuş gibi bir hava vererek:

— «Gel oğlum» Dedi. «Pörsük kazlar gibi ne bekliyorsun? Otur sofraya.» Delikanlı başını salladı.

— «Yok ağa. Hiç yiyelim yok.» Karakadıloğlu ısrar etti:

— «Gel otur benim akılsız oğlum. Mal-i hülya bir tohum ektim amma bitmedi demiş bizden evveler. Güzel söylemişler, kara kara düşünmeyle ele bir şey geçmez.»

Mustafa çarnaçar oturdu sofraya.. Halil ağa iki bardak rakı doldurdu birini delikanlıya uzattı.

— «Evela şunu iç, içerin kızsın.» Mustafa itiraz edecek oldu, babalığının bardağı kendisine doğru itmesi üzerine, kadehi tepesine dikti.

Halil ağa delikanlının buruşan yüzünü derin bir hazla seyrederek bir parça kavun uzattı.

— «Amma senin önünde kaya gibi baban var. Sen gam, tasa çekeceksin ben seyredeceğim öyle mi aslan oğlum. İşte bu olamaz.»

Delikanlı başını kaldırdı, gözlerinde bir parça ümit ve merak belirmişti.

— «Bu akşama hazır ol.»

Delikanlının içini heyecan kapladı.

— «Neye hazır olayım ağa?»

Adam sözlerinin etkisi iyice görmek için tane tane söyledi.

— «Sevdiğinle bir arada olmaya. Lüzum ederse onu kaçırmaya..»

Delikanlı son günlerde iyice zayıflamış olan sinirleri yüzünden titremeğe başladı. Alnında soğuk terler belirmişti. Sevinç ve şüphe dolu sesi oldukça boğuk çıktı.

— «Bu nasıl iş ağa? Benim yüzüme bile bakmayan, bir kere olsun gözüme görünmeyen gelin nasıl olur da beni sever?» Karakadıloğlu kadehini ağır ağır yudumladı, peşinden ağzına bir avuç leblebi attı.

«— Sen karıyı küstürmüşsün oğul dedi. Düne

avrata dert yanmış, «Ben ona yanıp tutuşuyorum, bu nasıl oğlan ki bir yol gelip konuşmaz, her gece kapı arkalarında beklerim gelmez, derdinden ölmemi mi istiyor» demiş.»

Delikanlı bulutlarda gezer gibiydi, arkasında ki duvara yaslandı.

— «Keşke!» Diye içini çekti «Keşke?»

Karakadıloğlu gülümsedi. Mavi gözlerinde sevinç alev alev yanıyordu. Elini cebine soktu, bir anahtar çıkardı.

— «Aha!» dedi «Ahmak oğlan, bunu sana salmış», ya bu gece yatsı vakti odama gelir ya da ben başımın çaresine bakar, kendimi asarım» demiş. İnan-dın mı şimdi? Haa mendili gelsin, kendine vereyim demiş. Ah gençlik ah.»

Delikanlı eğildi, Halil ağanın ellerini kaptı, ateş gibi yanan dudaklarını onlara yapıştırdı.

Adam bir an sonra ellerini güçlükle kurtardı, Mustafa'nın sırtını sıvazladı sıvazlayarak:

— «İyi dinle beni şimdi.» Dedi. «Bu gece ahali yatsı namazına gidince sen doğru eve gir. Sen çıkıncaya kadar ben doru atı Yassı Osman'ın bostanında ki kavağa bağlarım..»

Gelin yalandan ağlar çırpınır, çabalar, nazlanır, seni zora koşarsa sakın inanma. Bu adettir kaçan kızlar güveyleri sınar böylece. Gelinin serçe parmağını tut iyice kıvrır, zorla terkine attığın gibi çiftliğe getir. Gelinimin gözlerinden bir öpeyim, sonra saklanacağı-nız yeri tarif ederim.»

Mustafa, ağanın her dediğine kafa sallıyordu. Karakadıloğlu cebinden bir de tabanca çıkardı.

— «Al bunu oğlum» dedi «Her ihtimale karşı boş bulunma. Bir aksilik olur, biri karşına çıkarsa hiç korkmadan vur. Dinime nikahıma suçu üstüme alırım.»

Delikanlının içi doldu, doldu çoştı. Bu adamın iyiliğini nasıl öderdi acaba?

— «Haydi kuzum bir kadeh daha içelim. Belki hanımın bir daha içirtmez seni.»

Delikanlı avluya çıktı. Kurumağa yüz tutmuş otların üzerinde dolaşırken başı ateşler içinde yanıyor, beyni hummalı bir sevinçle çalışıyor, kendi kendine «Hanımım ha hanımım.. İki saat sonra dünya meleği sevdiğim hanımım olacak» diye durmadan tekrarlıyordu. Heyecan onu yormuştu, bir ağaç kütüğünün üzerine oturdu. Özlem ve sıcak duyguların dolukturuğu gözlerini, kendisine durmadan göz kırparak kutlayan yıldızlara dikti. Uzaklarda bir evde onunla geceler ve gündüzler, aylar ve yıllar birlikte yaşamak, aynı kaplardan yemek yeyip su içmek, üzüntülere gözyaşı dö-küp sevinçlere birlikte gülmek ne kadar doyumsuz bir mutluluk olacaktı. Yığınlarla kara gözlü çocukları birlikte büyütme, onları okşayıp severken aynı havayı solumak ne büyük bir haz verecekti.

Delikanlı bu coşkun hayallerinin doruğuna yaşarken, birden, yeni çıkmış hilâl biçiminde ayı gördü. Telaş içerisinde bir dua okumağa başladı, arkasından dileğini fısıldadı göklere. Oralarda ki inanışa göre ayın ilk görüldüğü akşam ne dilek dilenirse Tanrı kabul ederdi. O kadar içten dua okuyordu ki gözlerinde yaşlar toplandı.

Gür bir sesin okuduğu yatsı ezanı gecenin sessizliğini yırtarak perde perde dağıldığı ve Mustafa'nın kulaklarına değdiği anda, delikanlı birdenbire sıçradı. Artık doyulması mümkün olmayan tatlı hayaller sona ermiş, içi sızlayarak beklediği an gelip çatmıştı. Ayağa kalktı, çabuk adımlarla köye doğru yürüdü.

Pencerelerde ışıklar sönmüştü. Uzaklarda üren köpeklerden başka hiç bir canlılık belirtileri yoktu. Ali Osman ağanın evi sırasına varınca çevresini bir daha gözden geçirdi, tabancasını yokladı. Avlu duvarından öteye atladı.

Kısa bir an sonra sevdiğinin penceresi karşısındaydı. Perdelerden dışarıya hafif bir ışık demeti sızıyordu. «Demek ki beni bekliyor» diye sevindi. Fakat yüreği göğsünün içinde yaralı bir kuş gibi çırpınıyordu. Elini göğsüne bastırdı, duvarın dibinden sinerek kapıya geldi. Titreyen elleri yüzünden anahtarı güçlülükle deliğe soktu, çevirdi. Kapı açılmıştı. Gözleriyle etrafı bir kez daha taradıktan sonra ağır ağır kapıyı itti. Karanlık bir yere girmişti, daha doğrusu holdeydi. Eli odanın kapısını buldu, içinde nedense bir korku vardı. İçeri girip girmemek konusunda bocalayıp duruyordu. Nihayet son bir güçle kapı kolunu aşağıya bastırıp hafifçe itti.. İster istemez bir kaç adım attı.

Canından çok sevdiği Berrin karyolanın üzerine uzanmış kitap okuyordu. Ve henüz delikanlının içeri girdiğinin farkına varmamıştı. Delikanlı bir süre ne söyleyeceğini bilemeden kalakaldı. O an bütün bedeni gözdü. Tüm varlık ve duyularıyla az sonra kendisine ait olacak yarattığı doruğunda bir sevgi ve tapınışla seyrediyordu.

Fakat ne yazık ki bu tılsımlı an uzun sürmedi, genç kadının başını kaldırıp delikanlıyı odasında görmesiyle birlikte acı bir çığlık atmasıyla bozuldu..

Berrin bu yabancından müthiş korkmuş yatağında gerisin geriye kaçmaya çalışıyordu. Delikanlı hiç beklemediği bu davranışa şaşırıldı. Başını önüne eğdi. Yutkundü, yutkundü. Kadın ağasının dediği gibi yalancıkıtan yapıyor olmalıydı.

— «Korkma benden» dedi çatallı bir sesle. «Ses etme, duyarlar sonra.»

Kadın çığlığı kesmişti ama dehşet ve korkudan irileşmiş gözlerle hâlâ Mustafa'yı seyrediyordu.

Delikanlı yumuşak bir sesle yine konuştu:

— «Haydi hazırlan, seni götürmeğe geldim.» Ber-
rin onun bu yumuşak davranışından bir parça cesaret
almıştı.

— «Kimsiniz? Beni nereye götürmek istiyorsu-
nuz?»

Delikanlı sıkıldı. Kızardı, bozardı ama artık her
şeyi söylemeliydi. Gözlerini yumdu.

— «Benim ben.» dedi. «Tanımadın mı? Kara göz-
lerine kurban olduğum, bir işmarına canını verecek
olan bahtı karayı. Haydi nazlanma.»

Berrin ağlamak gülmek arasında bocaladı.

— «Sizi tanı mıyorum bile? Haydi gidin buradan»
Yalvarırım çabuk dışarı çıkın.»

Mustafa bir daha ısrar etti.

— «N'olur» dedi. «Etme eyleme. Bırak bu cilve-
leri.» Kadına doğru yaklaştı, en iyisi Halil ağanın de-
diğini yapıp serçe parmağını sıkıp alıp atın terkesine
atmaktı galiba. Kolundan tutmak istedi. Genç kadın
yine çığlık attı, gözlerinden damla damla yaşlar aşağı
süzüldü.

— «Ne olur bırakın beni. Ben evli bir kadını-
m. Kocamdan başka kimsenin olamam ben. Allah aşkına
bırakın beni.»

Delikanlı kadının gözlerinde ki yaşları görünce
bir heykel gibi kalakaldı. Bu gözyaşları yalan olamaz-
dı. Demek ki aldatılmıştı, kandırılmıştı. Yıkıldı birden.
Hayal şatoları kağıttanmış gibi bir anda çökmüştü.

— «Kusura kalma bacı» dedi «Haltettim. Allah'ta
günahımı bağışlasın.»

Geriye döndü, kapıdan çıkıyordu ki birinin ken-
disine şiddetle çarpmasıyla odanın ortasına düştü.

Bu gelen Ali Osman ağa'ydı. Adam derhal elini ku-
şağına soktu, hançerini çıkardı.

— «Ulan itin sıpası! Gelin odalarına girersin he-
mi!» Mustafa hamleyi savuştururken.

— «Ali Osman emmi. Vallahi benim bir suçum
yok» diyerek açıklama yapmak istiyordu ama deliye
dönmüş olan yaşlı adam saldırısını yeniden tazeliyor.

— «Al bakalım ırz düşmanı geber.» Diyordu.

Mustafa kolunun birkaç yerinden hafif yaralar
almıştı. Tekrar kaçmak istedi. Fakat ayağı karyolaya
takıldı, yere düştü. Ali Osman ağa göğsüne oturdu,
son darbeyi indirmek için bıçağını havaya kaldırdı.
Delikanlı son gücünü kullanarak bedenini yana kaçır-
dı ve tabancasını belinden çekti aldı. Bıçak az ötesine
döşemeye yarısına kadar saplanmıştı. Ali Osman ağa
onu tahta döşemeden sökmeye uğraşırken delikanlı
bir kez daha yalvardı.

— «Etme Ali Osman Emmi. Bırak beni gideyim.
Dinim imanım gitsin bir daha buralara ayak basma-
yacağım.» Adam bıçağını çıkarmayı başarmıştı.

— «Al İtin enciği.. Se.» Fakat sözlerinin gerisini
getiremedi. Başına vurulan şiddetli bir darbeye yere
yuvarlandı, çırpınmağa başladı. Delikanlı dehşet için-
de adamı seyretti bir an. Korkudan bayılmış olan Ber-
rin'e son bir kez baktı. Camın tık tık ettiğini duyun-
ca şiddetle irkildi. Penceredeki Halil ağaydı. Kendisi-
ne «kaç, kaç!» diye işaret ediyordu. Mustafa buna uy-
du, bir anda kapıdan çıkarak, karanlıklarda kayboldu,
gitti.

Halil ağa sevinçten ellerini oğuşturuyordu. Ak-
lına yeni bir fikir gelince gözleri parladı, zevkten de-
lirecek gibi oldu. Derhal içeri girdi, Ali Osman ağa'nın
gözlerinin tuhaf tuhaf bakmakta olduğunu görünce
içine derin bir korku düştü, neredeyse oradan kaça-

caktı. Başına tabanca kabzası yiyen adamın ağzı bir yana sapmış çırpınıp duruyordu. Çabucak yaralının çeketini çıkardı, pantolonunun düğmelerini ve kuşağını çözdü, yatağa, baygın yatan gelininin yanına taşdı ve cebine anahtarı koydu.

Aklıyla bin yaşasaydı. Az önce delikanlı içeri girince caminin dağılmasını beklemiş, namazdan çıkan Ali Osman ağaya yaklaşıp «Ağa» demişti «Birbirimizi sevmeyiz ama namus meselesi her şeyden başkadır az evvel birisi gelininin odasına girdi, haberin olsun». Adam bir an Halil ağaya şüpheyle baktıktan sonra gelininin odasına doğru koşmuş ve böylece sonuç umduğundan da güzel çıkmıştı. Eski günleri hatırladı, yumruklarını derin bir öfkeyle sıktı «Ali Osman» diye söylendi «Sen Zelha'mı kaçırdın. Dünya âlemi dar ettin bana. Herkesi güldürdün. Sıra sende.. Şimdi de herkes seni lanetliyecek. Ahım kalacak mı sandın? Daha dur ocağını batıracağım..»

Kapıyı dışardan kilitletti. Karanlık bir köşeye geçerek bir süre daha bekledi. Artık zamanıydı. Çünkü namazdan evlerine dönenler, ışıklarını birer birer söndürüyorlardı. Yerinden doğruldu. Sağda elli metre kadar ilerde, penceresinden kör bir aydınlık görünen ev muhtarınkiydi. Halil ağa kapıyı acele acele çaldı. Muhtar ve iki oğlu seğirtip geldiler. Karşılarında Karakadıloğlu görünce.

— «Hayrola Halil emmi» Dedi Oğlanlardan biri.»

— «Ali Osman'ın gelinin odasından gürültüler, bağırışmalar geliyordu az evvel.

Haydi'n bir bakalım..»

Adamlar dışarı çıktılar Halil ağa bir ara durdu.

— «İsterseniz hocayı da alalım.» Dedi.

Az sonra yanlarında köy imamı ve gürültüye uyanıp yanlarına takılan bir kısım köylü olduğu halde ge-

linin kapısına geldiler. Karakadıloğlu kapıyı şöyle bir itti.

— «Örtük her halde» dedi. «Gitti, pencerenin kenarından baktı. Ali Osman ağa yatakta hâlâ çırpınıyor, İstanbul'lu gelin oda da bir aşağı bir yukarı tuhaf tuhaf dolaşıyordu. Halil Ağ:

— «Amanın!» Diye bağırdı «Gelin komşular.»

Herkes bir anda pencerenin önüne üşüştü, sıra ile baktılar. Karakadıloğlu:

— «Haydi'n» dedi «Kapıyı kiralım.»

Hep birden kapıya yüklendiler ve açılan kapıdan içeri doluştular. Berrin olayların etkisiyle şoke olmuştu. İçeri giren köylüleri görünce karyolanın yanına diz çöktü, başını elleri arasına aldı, ağlamağa başladı. Muhtar gözleri kıpkırmızı olmuş ve tavana bakan, korkunç bir hırıltıyla ağzında köpükler saçarak soluyan Ali Osman ağa'nın çırpınan bedenini sıkıca tutturdu. bütün vücudunu eliyle yokladı.

— Hayret yahu!» dedi. «Hiç yarası yok..» Tekrar adama bakıp yüzünü sağ tarafa kaymış olduğunu görünce bayağı yerinden sıçradı.

— «Allah Allah Dedi. Herifin ağzı eğilmiş..» Köy imamı.

— «Durun bakalım diye söze karıştı. Bu iş nasıl olmuş gelinine bir soralım.»

Halil ağa'nın beklediği an gelmişti.

— «Ne soracaksın hoca?» Dedi. «Ben sana söyleyim. Bu düzü gelinine oynaş girmiş, buna Allah razı olur mu? Çarpmış onu!»

Köylüler dehşetten bir iki adım geri çekildiler. Bazıları.

— «Doğru vallahi!» diye Halil ağanın sözlerini onayladılar. «Herifin ağzı eğilmiş belli ki çarpılmış..»

Halil ağa sevinçten kakhaha atmamak için kendini zor tutuyordu.

F.: 27

— «Demek ki teres, namazında niyazında görünüyor, her yatsı namazından sonra gelinine oynaş giriyormuş.. Ey komşular bunlar kıyametin alametleri işte.» Konuşulanları bir parça anlayan Berrin isyanla başını kaldırdı.

— «Hayır!» diye haykırdı. «Siz durumu bilmiyorsunuz yalan söylüyorsunuz.» Karakadılioğlu geline şiddetli bir şamar indirdi.

— «Sus fışkı!» diye bağırdı. «İşine gelmedi değil mi? Yaşlı bir adamın zihnini çalmağa arlanmıyor musun sen? Dua et ki köylü seni parçalamıyor. Diri diri fırına atmıyor.»

Berrin bitikti, oraya yığıldı, durmadan güçsüz bir sesle.

— «Yalan.. Yalan.. Hepsi yalan... diye itiraz etmeğe uğraşıyordu ama hepsi boşa.»

Bu sırada daracık oda da bir dalgalanma oldu. Genç ve gürbüz bir delikanlı Halil ağaya saldırıyordu:

— «Ulan şerefsiz herif, bizim acımız bize yeter.. İşin aslı ne? Allahtan başka kimse bilemez.»

Köylüler, daracık odada pek çok kimseyi silindir gibi tepeleyen güçlü ve öfkeli genci zorlukla durdurabildiler. Karakadılioğlu korkudan bembeyaz olmuştu. Buna rağmen laf atmaktan geri kalmadı.

— «Doğru.» Dedi «Bunu Allah bilir amma askerde ki oğlunun karısına göz koyana yapacağını yapmış zaten.»

Mehmet bir kez daha atak yaptı ama bir sürü insan kolundan tutmuştu. Başaramadı. Berrin onu görünce denize düşmüş birinin bir sala yapışmak istediği gibi yanına koştu. Kolundan yakaladı. Çevresi kısa bir süre içinde morarmış, cam gibi gözleriyle yalvararak baktı kayınbiraderine.

— «Mehmet ağabey bunlara sen inanmıyorsun değil mi? Hepsi yalan..»

Genç kadın onun buz gibi bakan gözleriyle karşılaştınca daha da açıklama yapmak istedi:

— «Efendi babamın çarpıldığı falan yok.. Biri.» Sözü'nün gerisini anlatmak kolaydı ne yazık ki açıklaması güçtü. «O odaya geldiğinde nereden içeri girdiğini anlayamadığım biri vardı, bağırdım. Korktu ve dışarı çıkıyordu. Sonra döğüşmeğe başladılar, ben korkudan bayılmışım.» dese hiç yoktan kendini de lekelemiş olacaktı. Çünkü odada konuşulanlardan anladığına göre evin dış kapısı sapasağlamdı ve kapıyı açabilen bir anahtar da kayınpederinin cebinde bulunmuştu. Demek ki bir başka kişiden bahsetse onun içeri girebilmesi ancak kapının içerden, kendisi tarafından açılmasıyla mümkün olurdu. Heyhat her şey aleyhteydi. Mehmet hep buzdan bir heykel gibi bakıyordu, nihayet dudakları kıpırdadı.

— «Başka ne diyeceksin? Bitti mi lafın?»

— «Sonra sana gerçeği söyleyeceğim. Babanı da beni de suçlama ne olur? Şimdi kafam karmakarışık..»

Sözü'nün arkasını getiremedi hicirlikler bütün göğsünü doldurdu, kelimeler boğazında düğümlendi kaldı. Mehmet onu hafifçe itti.

— «Haydi» Dedi «Hele sen anamın yanına git.» Berrin kalabalığı güçlkle yararlanarak dışarı çıkarken oda da ki söz uğultularını bir bıçak gibi kesen bir ses duydu.

— «Öldü!. Öldü!..» Peşinden başka bir ses duyuldu.

— «Doğru söyle la Üsük! Öldü mü babam?» Genç kadın çılgın gibi oradan kaçmak istedi. Kendini teselli edecek, suçlamayacak ve kucaklayacak tatlı bir dil ve iki sıcak kol bulabilecek miydi acaba?

Ertesi günün sabahı omuzlarındaki kazma ve küreklerle mezarlıktan dönen adamları büyük gelinin penceresinden seyreden Berrin'i bir titreme nöbeti tuttu. Bütün bir gece kabuslar, içinde geçmiş bitmez tükenmez saatler asırlar kadar uzun sürmüştü ve artık ağlayamıyor, bir deli gibi «Öldür beni Allahım» diye kendi kendine konuşuyordu.

Yalnız ve yalnız ölmek istiyordu. Gece yarısından çok sonra Mehmedin yanına gitmiş, hıçkırıklar arasında dün akşam ki feci ve uğursuz olayları anlatmağa çalışmıştı. Kayınbiraderi bir süre düşünmüş.

— «Bak İstanbul'lu» demişti. «İşin doğrusu ne olursa olsun. Bir kere babam da sen de damgalandınız. Köylü'nün kararı, hiç bir zaman alınımızdan silinemeyecek kara bir leke olarak, sürüp gidecek.. Belki sen doğrusun, bir şey diyemem amma benim bile bu işe inanasım gelirse, sen gel ötekilere haber anlat.»

Sonra delikanlının gözlerinden yaşlar inmişti.

— «Keşke sen hiç gelmeseydin buralara.. İstanbul'da seni alan mı yoktu ki?. Dinsiz imansız gitti babam.. Canımdan çok sevdiğim babamın, Allah'tan sonra saydığım atamın arkasından dua bile edemiyorum.. Ben bu işin de peşini bırakmayacağım. Eğer bu iş başka şekilde olmuşsa, odana girdiğini söylediğin o kafiri bulup söyletirim Tanrı şahittir bu köy, bu köylülere cehennem olacak.. Ahh.. Ahh. Söylediklerin bir doğru olsa.. Babamın suçsuzluğu herkesçe bilinse o zaman Azrail bin kere canımı alsa..»

Bütün köylü kadınlar, daha dün onunla bir an olsun konuşmak için can atanlar kendisine küfredmişler, en katı insanı bile yerin dibine batıracak beddualarda bulunmuşlardı. Hattâ aradan yumruklamışlar, çimdik atmışlardı. Kendisini ruhu gibi seven kayna-

nası bir kez olsun yüzüne bile bakmıyordu. Sığınağı, kocası Almanya'da bulunan, akıldan noksan, büyük gelinin odası olmuştu. O bile yüzüne tükürmüştü. Şimdi her şeyi unutmuş gibi bebeğinin beşiğini sallıyor, incecik acaip sesiyle durmadan ezgiler söylüyordu. Berrin kendini tutamıyor, bitik gücü titremelere engel olamıyordu. Gözleri tahta dolaba takılınca, bedeninde ki ince sarsılışlar kendiliğinden durdu. Korkunç ve dehşet dolu bir düştü uyanmışcasına rahatladı. Gülümsedi de... Yerinden kalktı, içi ayrana benzeyen bir sıvı ile dolu şişeyi aldı. Bebeğiymiş gibi okşadı, sevdi. Tıpasını çıkardı, genzini yakan acı kokuyu ender rastlanılan bir dağ çiçeğini kokluyormuşcasına derin bir hazla içine çekti. Sonra koynuna soktu. Gözleri rafları aradı ve bir kez daha sevindi. Aradığı kağıt ve kalemi de bulmuştu. Büyük gelin kocasına mektup yazdırmak için odasında kağıt kalem bulundururdu. Acele ile şunları yazdı.

«Ey sevgili kocam

Sana bu mektubu yıldızlardan daha uzak, karanlıklarla dolu ve benim tek mutlu olabileceğim bir yerden, çok ötelerde ki bir başka dünyadan yazıyorum. Ve oradan sana bütün benliğimle sesleniyorum. Ben günahsızım. Şu anda solmakta olan gözlerim yalnız seni gördü. Artık durmak üzere olan kalbim hep senin için çarptı. Damarlarımda donmakta olan kanımda sadece sen varsın.

Bu sensiz yolculuğa çıkmaya mecbur kaldım sevgilim. Uğursuz bir gece, kara alın yazım en korkunç ve amansız suçlamalarla mahvetti beni. Bittim sevgilim. Ortak hayat ağacımızın benden yana dalı kuruyor artık. Dilerim, sen daima mutlu ol. Hayat ağacımızı canlı yapraklarla ve çiçeklerle donat. Güz rüzgarlarından Tanrı korusun onu. Sana çok şeyler yazmak is-

terdim ama ölüyorum artık. Ve tertemiz olarak meleklerin arasına gideceğim için içim huzurla dolu. Benim ve masum baban için dalma dua et. Elveda

Berrin»

Bu olaydan iki gün sonra, sabaha karşı, yıldızlar birer birer sönerlerken Mustafa, Üçoluk köyünün, güneş tarafındaki dağda sırtını bir kayaya vermiş, oturuyordu. Sabaha kadar dolaşmaktan kaskatı kesilen bacaklarını ovuyor, tabanları şişmiş ayaklarını sıvazlıyordu. Gecenin ayazında üşüyordu da. Bir parça ısınabilmek için bir sigara daha yaktı. Aslında üşümesi ve iki gündür durmadan kasılan midesi aklında bile değildi. Bütün benliğini zihnini kemiren kurtlara vermiş, iki gün önce yatsı vaktinde ki olayları kara kara düşünüyordu. Düşünüyor düşünüyor, kendisinden öğrenerek midesi bulanıyor, başını pürtük yüzlü yalçın kayalara çalmak istiyordu. Aldatılmış, namuslu bir kadının evine girmek için kandırılmış, bir insanın ölümüne sebep olmuştu. Genç ömrünün hapishanelerde geçeceğinden çok boşuna aşkına, hiçbir karşılık bekleyemeden canından çok sevdiği ve seveceği Berrin'e yaptıklarına yaniyor, Karakadıloğlu'na alet olduğuna ağlıyordu. «Tanrı şahittir ki diyordu ben, o beni seviyor, başkalarından işkence çekiyor, kötülük görüyor diye girdim odasına. Beni, ağlayarak kovarken halâ naz ediyor sandım... Vay serseri kafam vay! Hemen çıkıp kaçmadımda. Üstelik bir adamın ölmesine sebep oldum» diyordu.

Doğan Güneş'e karşı gözlerindeki yaşlar birer şebnem damlacığı gibi parlıyor «Yarabbi» diye ekliyordu. «Sana karşı ne kusur işledim. Eskiden aklım yetmiyordu çocuktum. Sonra ıslah oldum. Önce ana-

mı babamı elimden aldın, sonra başıma bu işler geldi..» Halil ağa. Halil ağa diye yumruklarını sıkı, gözleri hırsıyla kapandı, yüzü vahşi bir hayvanın yüzü gibi oldu «Kolum senin yüzünden kesildi. Uğrunda yıllarca hapis damlarında süründüm. Hele şimdi, hele şimdi çok alacaklıyım senden. Pis canın bile yetmez. Öte dünyada da davacıyım senden» diye bağırdı. Yumruğunu kayalara, taşlara vurdu. Soyulan ve parçalanmış derisi arasından koyu kırmızı kanlar akmağa başladı. «Adın ağa Karakadıloğlu... Sen itlerden daha aşağı, en kötü mikroplardan daha daha berbatmışın Halil ağa. Kara canım sağ oldukça sana ahımı bırakmam. Pis canın da yetmez.»

Bu öfke onu biraz daha yormuştu. Güneş söylediklerini duyup, ona acımış olacak ki delikanlının soğuk uzuvlarını daha içten bir çabayla ısıtmağa başladı. Mustafa'nın bedeni gevşedi. Gözleri tam bir teslimiyetle kapandı. Başı kayalara daha da yaslandı... Bitik vücut ve ruh derin bir uykuya daldı.

Mustafa uykusunda çok karışık düşler görüyor, pek seçemiyordu. Yalnız son olarak görmekte olduğu rüya çok belirli ve sıkıntı vericiydi. Halil ağa berber olmuş, bir eliyle durmadan zil çalıyor, diğer elinde ustura delikanlının yüzüne boynuna sürüp duruyor «Söyle seni nasıl keseyim» diyordu.

Delikanlı sıçrayarak uyandı, başı bir şeye çarptı, daha da irkildi. Arkasından patlayan bir kahkaha onu büsbütün şaşırttı. Durumu anlayınca kendi de utançla sıırttı. Yüzünü yalayan canlı bir koyundu ve başı onun çenesine çarpmıştı. Ürken koyun boynundaki çanı çalarak halâ kaçırıyordu. Yanına bir gölge düştü, tanıdığı bir ses halâ gülüyor.

— «Ağanın oğlu» diyordu. «Amma da ötsüzmüşün. Mustafa dönüp baktı. Bu, çoban şalvarı düşük Yunustu.» Yunus, yanına çömeldi.

— «Hayrola?» dedi. «Ne yatıyorsun buralarda?» Delikanlı ne cevap vereceğini bilemedi adamın yüzüne aval aval baktı. Çoban sorusunu yeniledi.

— «Hemi la?»

Mustafa kendisine gülererek bakan Yunus'un durumunu bilmediğini anlayarak.

— «Hiç.» diye yanıtladı soruyu. «Gece kasabada ki sinemadan köye geliyordum bizim davarları bir yoklayayım dedim, buraya geldim, uyuyup kalmışım.»

— «Sen ne zaman gittin kasabaya?» Delikanlı bir an düşündü:

— «İki gün oluyor.»

— «Köyde ki işten haberin yok öyleyse..»

— «Ne olmuş ki?» Çoban daha yaklaştı.

— «Bir cuvara ver de söyleyim.» Mustafa bir sigara uzattı. Bir tane de kendine yaktı. Çoban burnundan oluk gibi duman çıkararak, tütünden sapsarı olmuş pala bıyığını bir yol daha besledi.

— «Senin Ali Osman ağa İstanbul'lu gelinine oynaş girmiş.» Mustafa heyecanlandı, sarardı.

— «Eeee?»

— «Eesi. Günahına it girsin. Geliniyle bir olurken ağzı eğilmiş, çarpılmış.» Delikanlı, gerçeğin nasıl saklandığını, olayların Ali Osman ağa'ya niçin yıkıldığını, çok merak ediyordu. Kendisinin olanlardan sorumlu tutulmayışına da çok şaşıtı ama hiç te sevinmedi.

— «Allah Allah?»

— «Dur daha bitmedi... Herif bir can verdi ki görsen, ben bile korktum. Nasıl da belliydi kafirin çarpılıpta, Azrailin binbir eziyetle canını aldığı... Allah başa vermesin gardaş.. Korkudan herkesin derisi, tavuk derisine döndü. Onu mezara gömdük geldik ki ge-

lin de ağulanmış. Yarım saat çabaladıktan sonra o da ruhu teslim etti.»

Mustafa son kelimeleri duyunca tuhaf bir inilti çıkardı, elleri kolları yana yığıldı. Yunus endişeyle seğirtti, onu kollarından tutarak bir kaç kez üst üste sarstı.

— «Gardaş gadan alayım ne oldu sana?» Delikanlı bir parça kendine geldiğinde çoban kızdı.

— «Herif!» Dedi. «Korkuttun beni.» Mustafa onu duymadı bile. «O ölmüş hemi? Benim yüzümden ağulanmış hemi?» diye düşünüyor, eliyle çevresindeki otları koparıp duruyordu. Yunus yakınlarındaki gözeden bir avuç su getirdi. Delikanlı'nın yüzüne serpti.

— «Neydiyon la?» Mustafa'nın gözleri çobanın yüzüne dikildi.

— «Yunus.» Diye «mırıldandı.» Herhalde açıklıktan içim geçti.» Yunus gevrek bir kahkaha attı.

— «Hay ocağın yana. Ödümü yardım.»

Çoban derhal eşiğinin yanına gitti. Sırtındaki heybeyi alıp getirdi. İç içe dürülmüş yufkaları açarken:

— «Dur bakalım» diyordu. «Hatice bacı bugün ağızıma ne koymuş? Yağda pişirilmiş ekmek parçalarını görünce sırtarak delikanlıya baktı:

— «Şansın açık, omaç yiyeceğiz.»

Mustafa çok aç olmasına karşın yiyeceği görünce bulantı hissetti içinde. Ama Yunus'u daha fazla şüphelendirmemek için bir kaç parça yemeğe çalıştı. Merakını yenmeyi bir türlü başaramıyordu, yutkundu.

— «Onların beraber olduklarını kim görmüş.» Çoban omuz silkti.

— «Valla söze göre Halil ağa, Ali Osman'ın gelininin evinin oradan ağrı geçiyormuş. Gürültüler duymuş. Doğru muhtara haber vermiş. Köyün hocası, da-

ha birkaç kişi kapıyı kırıp eve girmişler ki: herif her-
yanı açık gelinin yatağında çırpınıp duruyor, gelin de
deri koyun gibi ortalıkta dolaşıyor.»

Mustafa büyük bir güç harcayarak ayağa kalktı.

— «Hadi eyvallah Yunus. Sağolasın,» diyerek ağır
ağır çiftliğin yolunu tuttu. Karakadıloğlu'nun Ali Os-
man ağaya korkunç bir oyun hazırladığını ve bunu bü-
yük bir hünerle başardığını şimdi daha iyi anlıyordu.

Sonuç çok hazindi. Berrin bu kadar aşağılanmaya
ölmeyi yeğ tutmuştu ve buna kendisi alet olmuştu.
Kendi bedeninden daha çok tiksindi. «Bir çıyandan
daha aşağıyım daha kötüyüm. Ölmeliyim.. Ben de öl-
meliyim.» diye inledi.

Boz tarlalar arasından yalpa vura vura gidiyor,
boş gözleri her adımında biraz daha yaklaştığı çiftliği
sonsuz bir nefret ve kinle süzüyordu. «Nasıl yaptın
Halil ağa o günahsız Berrin'e nasıl kıydın?. Amma bit-
ti artık işin... Nedenini bilemediğim bu kanlı öçüne
sevinemiyeceksin.. Dolup taşan ambarlarını sürülerle
koyunlarını hazla seyredemiyeceksin» Tabancasını
çıkardı. Ağzına mermi verdi, emniyet mandalını açtı.
Kemerine soktu.

Çiftlik her zamankinden çok daha sakindi. Orta-
lıkta kimseler görünmüyordu. Mustafa bu durumu çok
iyi bilirdi. Halil ağa önemli olaylardan sonra leşini
yiyip karnını doyuran çakallar gibi köşelere saklanır,
pek ortalarda gözükmezdi. Onu ilk gören Esmâ kadın
oldu, analığı tavuklarına yem atıyordu.

— «İki gündür nerelerdesin Mustafa?» diye sor-
du. «Ağan da meraklanıyordu.» Delikanlı dişler arasın-
dan fısıldadı:

— «Kasabada gezdim. Ağam nerede şimdi?» Ka-
dın çevresine bakındı.

— «Üsüyun'le samanlığa girdiler. Bir iş konuşı-
yorlar herhalde.» Delikanlı anladı.

Samanlık onun gizli ve pis işler karargahıydı ade-
ta. Parasını oraya saklar, daralınca orada ki gizli böl-
mede saklanırdı.

— «Eh. Ana!» dedi ve ahıra girdi. Hiçbir gürültü
çıkarmamaya gayret ederek samanlığa doğru yürüdü.
Samanlığın kapısına gelince duyulmasın diye soluğu-
nu da kesti adeta. Kulağını kapıya dayadı. Karakadı-
loğluyla Kır Hüseyin'in sesini hemen tanıdı. Safi ku-
lak kesildi. Halil ağa:

— «Hüseyin», diyordu. «Biliyorsun senden saklım
yok. Allah şahit hayatımda iki gecedir rahat uyuy-
rum. İçim nasıl soğudu, nasıl soğudu. Eh kalan kim-
sede ahım da kalmadı.»

— «Peki ya ağa. Mustafa'ya ne diyeceksin?»

— «Adam onu kandırmaya ne var?»

— «Yok Halil ağa. Oğlan o kadar da aptal değil.
Gelinin kendini sevmediğini anlamıştır. Senin kandır-
dığını da bilir. Başına bela olmasın.»

Kısa bir sessizlik oldu:

— «Doğru. Bu işi ne yapacağız?»

— «Korkma ağam. En iyisi alınan onu bir yere gö-
türüp öldürürüz olup biter. Sen onu ne için yanına al-
dıydın? İşlerin hep görölmedi mi? Bundan sonra ba-
şına püsküllü bela...»

— «Ulan çok akıllısın vallaha.»

— «Eee ağam. Senelerdir senden kurs gördük..»

— «Öyleyse dikkatli duralım. Ben onu kandırıp
samanlığa getiririm. Sen şu köşede yat. Fırsatını bu-
lunca vur. Nasıl olsa silah sesi de dışardan duyulmaz.
Gece de cesedini götürür bir yere gömeriz. Bizim öl-
dürdüğümüz cinin aklına gelmez.»

— «Eee ağam. O zaman benim işim de bitiyor.

Gayrı ben de gidip bir şehir yerine yerleşmek istiyorum. Bir de dükkân açacak kadar bir param olursa.»

— «Hüseyin, o yanını bana bırak. Senelerce ettiğin hizmetleri karşılıksız bırakmam elbette.»

Mustafa konuşulanların arkasını dinlemedi bile. Garip bir ürperti ile çabucak dışarıya savuştu. Hiç bir şey olmamış gibi evin önündeki taşlara oturdu. Bir sigara yaktı. Bir şeyler tasarlamağa uğraşıyordu ki yakınından ürkek ayak sesleri duydu. Başını çevirdi, Halil ağa'ydı. Adamın gözlerindeki panik ve şaşkınlığı görmemek olanak dışıydı. Fakat Mustafa onu görünce her zaman yaptığı gibi saygıyla ayağa kalktı, kollarını önünde kavuşturdu, beklemeğe başladı. Karakadıloğlu onun bu halini farkedince bir anda endişelerinden sıyrılarak yaklaşmağa başladı. Sahte bir gülümseme ile elini Mustafa'nın omuzuna koydu.

— «Hay benim aslan oğlum. Demek geldin haa.» Mustafa başını salladı:

— «Geldim ağa.»

— «İşlerin ters gittiğine çok üzöldün mü? Kim bilirdi, tam o sırada, o düzünün geleceğini. Neyse.. Geldiyse de belasını buldu. Ama ağa her işi ayarladı. Köylüyü kandırdı. Herkes Ali Osmanı, gelinine oynas girdi, çarpıldı biliyor. Yani sen serbestsin.»

Mustafa yutkundu, başını önüne eğdi. Halil ağa'nın boğazına sarılmamak için kendini zor tutuyordu. Halil ağa Mustafa'nın boynunu okşadı.

— «Üzülme oğlum dedi. Elde güzel mi biter. Hele bir iki ay geçsin beğen beğen beğendiğini alırım sana. İstersen sana bol harçlık verip İstanbul'a göndereyim. Bir kaç ay ağabeyinin yanında kal.»

Delikanlı başını kaldırdı. Adamın yüzüne hayretle baktı. Az önce kendini öldürmek gerektiğini söyleyen bu adam değilmiydi yoksa? Halil ağa afalladı, sorusu-

nu yeniledi:

— «Ne diyorsun bu söylediğim hoşuna gitmedi mi?»

— «Sen bilirsin ağa iyi olur. Yalnız ağabeyimin adresini ne bileceğiz.»

Halil ağa bir an bocaladı, eliyle sakalını sıvazladı, peşinden şeytani gözleri parladı.

— «Paltomun cebinde unutmuşum. Gökdağ'lı Çoban Mehmet'ten almıştım. Paltom samanlıkta asılı..» Cebinden bir tomar para çıkardı.

— «Al şu harçlığını da. Hazırlığını yap..» Delikanlı parayı alıp cebine koydu.

— «Olur ağa.» dedi. «Bavulumu hazırlayım. Yarım saate kalmam samanlığa gelirim.»

— «Benim zaten orada işim var. Uğramayı unutma haa.» Mustafa acı acı gülümsedi.

— «Adresi alamadan ağabeyimi bulamam ki zaten.» dedi.

Ahırı doğrulayan Halil ağa'nın peşinden bakarken çok düşünceliydi.

Yarım saat kadar sonra evden çıktı. Elinde kocaman bir bavul vardı. O sırada kapı önünü süpürmekte olan Esma kadın onu böyle elinde bavulu, sırtında en yeni elbiseleri olduğu halde görünce ağlamağa başladı.

— «Gadasını aldığım bir yere mi gidiyorsun yoksa?» Delikanlı bavulu yere bıraktı, kendisine yıllarca gerçek bir anne gibi davranmış olan bu kadının ellerini içinde derin bir sızı olduğu halde öptü. Gözlerinde içten olduğunu kanıtlayan yaşlar belirmişti.

— «Ana» dedi. «Hakkını helal et. Gidiyorum artık. Kadın da gözlerinde oluşan yaş tanelerini kıl önlüğüyle silerek:

— «Nereye? Boyuna kurban olduğum.» Dedi. Delikanlının bakışları daldı:

— «İraklara» dedi. «Çok İraklara...»

— «İstanbul'a mı?»

Mustafa bu kadına yalan söylemek istemiyordu ama onun zihnini karıştırmamak için evet gibisinden başını önüne eğdi. Kadın ağzının dolusuyla,

— «İşin rast gelsin gadasını aldığım. Güle güle git» derken bir yandan da delikanlının sırtını sıvazlıyordu. Mustafa bavulunu aldı, gidiyordu ki yeniden döndü. Elindekini yere koydu. Cebinden mektup zarfına benzer bir şey çıkarak:

— «Haa» Ana» dedi. «Acele gittiğim için eşe dosta Allahısmarladık diyemedim. Bu mektubu muh-tara yazdım. Açsın herkese okusun. Senden ricam he-men götür olmaz mı?»

Kadın:

— «Olur, başüstüne.» diyerek mektubu aldı ki yakınlarından biri seslendi:

— «O ney avrat?» Mustafa, ahırın girişinden ken-dilerine bakan Halil ağa'ya cevap verdi.

— «Gir oğlum!» Mustafa içindeki büyük kin ve vulunu alıp ona doğru yürüdü...

Ahırda iç içe bölmelerden geçtiler. Samanlığa geldiklerinde Halil ağa durakladı:

— «Gir oğlum!» Mustafa içinde ki büyük kin ve acıyı sezdirmemeye çalışarak.

— «Estafurullah!» diye gülümsedi. «O nasıl söz ağa! Önünü geçmek ne haddimize...»

Karakadıloğlu çaresiz içeri girdi. Fakat sakalını durmadan çekiştirmesinden ve sık sık karanlık bir köşeye bakmasından çok heyecanlı olduğu belli oluyordu. Yalancıkdan birkaç kez öksürdü. Arkasından Mustafa'nın gelip gelmediğini kontrol etmek için geri dö-nünce gözleri korkuyla büyüdü, sesi titriyordu:

— «Ne yapıyorsun oğlum?» Delikanlı bavulun-

dan büyük bir gaz yağı bidonu çıkarmış ve üzerine serpiyordu. Adam bir yana kaçmak istedi ama elbise-si olduğu gibi petrole bulanmıştı.

— «Hüseyin Hüseyin!» diye telâşla bağırırdı. «Ça-buk gel!» Hüseyin bir anda elinde tabanca olduğu halde ortaya çıktı.

— «Telâşlanma ağa!» Şimdi onu öte dünyaya ha-vale ederim.»

Acı ve korkunç bir kahkaha duyuldu. Sesin geldi-ği yere bakınca her ikisi de titredi dehşetle... Top bir alev ahırdan samanlığa doğru yeri yalayarak yakla-şıyordu. Kır Hüseyin önde olduğu halde kapıya doğru atıldılar. Buz gibi bir ses onları yerlerine çiviledi san-ki.

— «Durun. Bir adım atarsanız alnınızın ortasın-dan vururum. Mustafa kapının karşısındaki kalın dire-ğe yaslanmış, kin dolu ve düşmanca gözlerle kendile-rine bakıyordu. Halil ağanın dizleri tutmuyordu korku-dan:

— «Delirdin mi aslan oğlum? Seni besledim, bü-yüttüm. Ağa yaptım. Bey oldun. Bırak oğul, etme!... Delikanlının intikamla yanan gözleri yaşlarla buğulan-dı.

— «Sus yılan herif. Beni katil yaptın... Pis istek-lerine alet ettin. Senelerce zavallılara eziyet çektirt-tin. Gül gibi gelini ağulattın... Elin adamını yok yere öldürttün. İtler bile senden yukarıdır.. Ama artık bit-tin. Tilki gibi köşeye kısırdım seni... Kirli kanın ettik-lerini temizler mi acep? Tütsüyle gebereceksin. Tam şanına layık, bir tilki gi... Ahhh.»

Delikanlı büyük bir coşkuyla söylemekte olduğu sözleri arada patlayan bir silah sesinden dolayı acı bir haykırıyla bitirmişti. Onun elini yarasına götürüp direğin arkasında kaybolduğunu gören Kır Hüseyin

şen bir kakhaha attı. Alnında biriken soğuk terleri silmekte olan Halil Ağa'ya:

— «Düşmanın ömrü bu kadar olsun ağam» dedi. Karakadılioğlu.

— «Lâfı bırak!» diye bağırdı. «Çabuk çıkalım. Bak samanlık tutuştu.

Gerçekten alevler kuru samanlarda şeytanın dilleri gibi oynaşmağa başlamışlardı. Derhal kapıya atıldılar. Fakat peş peşe iki el silah sesi bütün duvarlarda dolaştı ve önden çıkmakta olan Kır Hüseyin gık bile diyemeden kapının eşiğine yığıldı. Bu arada Halil ağanın da gazyağına bulanmış elbiseleri, saç sakalı tutuşmuştu. İnsanı korkudan ürperten çığlıklar atarak kapıdan çıkmayı bir kez daha denemek istedi ama ahırda yalamakta olan alevlerin ışığında elinde tabanca bir hayalet gibi beklemekte olan Mustafa'yı görünce durakladı. Son bir kez insan sesine benzer bir ses daha çıkardı.

— «Kaçalım, çıkalım! Bak ahır da tutuştu... Sen de yanacaksın.» Delikanlı çok rahat bir sesle:

— «Olsun» dedi. «Ben de günahkarım ikimiz beraber öleceğiz zaten. Senin çabalamanı yalvarışını, yanışını, ölümünü seyrederek içimi soğutacağım.»

Adam geri döndü. Acaip sesler çıkarıyor, yangın yerinde dört dönüyordu. Delikanlı yana sıçradı. Çatıda ki hezenler birer birer çöküyorlardı. Fakat Halil ağanın sesi de kesilmişti. Ölmüş müydü acaba? Sakın kaçmasındı. Samanlığın penceresi yoktu.

Tavanını oluşturan çatmanın ortasında samanların doldurulmasına yarayan bir delik vardı ama şimdi orası tam üzerine gelen ot yığınıyla kapanmıştı. Delikanlı birden sıçradı.

Samanlıkta Halil ağanın dara düştükçe saklandığı bir bölme ve oradan samanlığın bitişiğindeki da-

nalığa çıkan bir geçit vardı. Hemen yanına düşen ağır bir hezandan sıyrılarak danalığa koştu. Gerçekten danalığın samanlıkla ortak duvarının dibinde ki küfe yana devrilmiş, ortaya çıkan küçük bir delikten cas-cavlak ve korkunç bir baş görünüyordu. Delikanlıyı görünce yanık yüzü korkudan iyice yana kaydı, boğuk ve hım hım sesi duyuldu:

— «Çıkar beni, herşeyim senin olsun. Kölen olayım..»

Bu arada gübrelerin arasından kollarını da dışarıya çıkarmıştı. Delikanlı hemen yakınındaki yabayı yaptı. Adamın ellerine ve başına peş peşe darbeler indirerek «gir içeriye!» diye bağırıyordu. Fakat büyük bir gümbürtü koptu, adam bir kaç kez ağzını açıp yumdu, sesi kesildi. Samanlık çökmüştü. Delikanlı olduğu yere çöktü. Yüzünde engin bir mutluluk vardı. Gözlerinden akan yaşlar körpe bahar çiçeklerini sulayan yağmur taneleri gibiydi.

— «Çok şükür Tanrım şimdi rahat öleceğim. Bütün yaptıklarım için günahlarımı bağışla Allahım. Kötülüklerimden dolayı cehennemimde yanarken bile suçuma, cezama razı olacağım. Amma senin indin de..» sözümü tamamlayamadı, yanına düşen iri kalaslardan kurtulmak için hayvansal bir içgüdüyle yana atıldı. Kocaman ağaç parçaları çatır çatır yanıyor, alevlerin uğultusu her yanı sarıyordu. Bütün duyguları silindi, hepsinin yerini sonsuz bir korku aldı. O yana bu yana kaçıyor, koşuyor, kaçacak bir delik arıyordu. Birden sağ tarafta dumanlar arasında gökyüzünü gördü ve oraya doğru atıldı ve bir hamlede bütün bedenini dışarı çekti. Yoğun bir duman tabakası arasından kuru toprağa düştü. Varlığını çevreden gizliyen kalın bir duman perdesi içinde, patlayacakmış gibi gerilen ciğerlerine aldırmadan bir deli gibi koşmağa başladı.

Sonunda bacaklarının dermanı kesildi. Soluk alamıyordu. Olduğu yere yığıldı.

Kendine gelince çevresine bakındı. Yangın yerinden beşyüz metre kadar uzaktaydı. Bir sürü insan ellerinde kazma ve kürekleriyle halâ dumanlar tüten yangın yerini araştırıyorlardı. Kaçtığı yöne esen rüzgar, dumanları o tarafa yönelterek kaçısını çevreden gizlemişti demek ki. Çünkü dumanlar şimdi bile kendinden tarafa geliyordu. Çok ağrıyan sağ omuzunu eliyle yokladı. Fazla bir şey yoktu. Kır Hüseyin'in attığı kurşun sıyrıp geçmişti sadece. Başkaca önemli bir yarası yoktu. Bu işten hafif yanıklarla kurtulmuştu. Çevreden görülmemek için yakınındaki su arkına sürünerek girdi ve akşamı beklemeye başladı...

Orta boylu sakalları hafiften uzamış savcı, cipten iner inmez karşısında elpençe divan beklemek olan köy muhtarına sert bir sesle:

— «Ne oluyor muhtar yahu» dedi. «Nedir bu yangın işi?». Yangın yerini tetkik etmekte olan» hükümet tabibine:

— «Ne dersin doktor?» dedi. «Cesetleri bulabilecek miyiz acaba?» Genç doktor omuz silkti.

— «Sanmıyorum.» Savcı tekrar muhtara döndü:

— «Nasıl olmuş bu iş? Kaza mı acaba?» Muhtar elinde ki kuru dalı kırarak.

— «Valla efendi» dedi. «Kimse bilmiyor.» Doktor sordu:

— «Kimmiş yangın altında kalanlar?»

— «Halil ağa, Kır Hüseyin ve ağa'nın oğulluğu Mustafa. «Savcı düşünceden kırış kırış olan alnında parmaklarını gezdirip duruyordu:

— «Şu meşhur Halil ağa ha? Üç tane cin gibi ada-

min yangından kaçamamaları çok garip doğrusu. Çatallı bir iş doktor.» Bu arada muhtar atıldı.

— «Ha efendim» dedi. «Halil ağanın karısı Esma, oğulluğu Mustafa'dan bana bir mektup getirdiydi. O ara okuyamadım. Sonra da yangın telaşesiyle açamadım. İsterseniz bir bakın.»

Savcı mektubu açtı, bir hamlede okudu.

— «Tamam» diye bağırdı. «Şimdi anlaşıldı iş. Vay anasını be...» Yangın seyrine gelen köylüler savcının etrafına merakla dolmuşlardı. Savcı kızdı:

— «Kukla mı oynatıyoruz burada! Açılın bakalım!» Jandarma komutanı, erlere işaret etti. Hükümet adamlarının çevresindeki halka bir anda genişledi. Doktor mektubu aldı bir hamlede okudu. Mustafa şöyle yazıyordu.

«Tüm köylüme

Ali Osman ağa'nın, gelinine tecavüz ettiği yalandır. Çarpıldığı da essah değildir. Çünkü onu ben öldürdüm. Halil ağa «gelin seni seviyor» diyerekten beni kandırdı. Cahillik ettim, bilemedim gelinin evine girdim. Kaçmadı benimle. Çıkıyordum ki Ali Osman ağa içeri girdi. Onu, «evinde bir iş var» diyerekten Halil ağa salmış. Ali Osman ağa beni bıçaklamak istedi. Bende başına tabancamın kabzasıyla vurdum. Adam öldü. Gavurdan kötü Halil Ağa onları lekelemiş. Günahsız gelin ağı içmiş. Çok pişman oldum. Çok üzüldüm. Allah şahit olsun ki kanunun elinden belki kurtulur diyerekten onu kendim öldüreceğim. Zaten bu mektup sizlerin eline geçtiği vakit ikimiz de ölmüş olacağız. Ocağını batıracağım. Çünkü o çok adam öldürdü. Bir defa da onun yerine ben hapis yat-tım. Belki de onu öldürerek daha başka adam öldürmemesine, kimseye kötülük etmemesine sebep olarak sevap işlemiş olacağım. O zaman bu yangın ye-

rindeki cenazem rahat edecek. Allah günahımı affeyleye...

Mustafa»

Doktor, savcıya döndü:

— «Adam» dedi. «Mektubu köylüsüne yazmış. İzin verirsiniz onlar da duysunlar. Sonra köylülere yüksek sesle okumağa koyuldu.

Mektup okunurken köylüler hayretlerini gizleyemiyorlar «Allah Allah» çekiyorlardı durmadan. Doktor okumasını bitirince aslan gibi bir delikanlı ayaklarının önüne yığıldı gözlerinden yaşlar fışkırıyordu.

— «Doktor bey» dedi. «Allah senden razı olsun. Şimdi ölülerime doya doya ağlayabilirim.

Ona başkaları da karıştı. Kadınlar erkekler, bütün köylü Ali Osman ağayla talihsiz gelinine ağlamaya başladılar. Ama bu onları rahatlatan bir ağıttı. Onlara ölülerini sevdiren, onların nazarında ölülerini ölümsüzlük mertebesine yükselten bir ağıttı. Beyinlerinde ki karabulutlar dağılıyor. Yüreklerinden gözlerine damla damla yaşlar iniyordu.

Savcı, muhtara döndü:

— «Köyünde adamlar ölüyor, bir kadın zehirleniyor bize niye bildirmiyorsun?»

Muhtar korktu:

— «Buyur savcı beyim?» dedi.

— «İhbar etmediğin için hakkında tahkikat açacağım.» Muhtar başını önüne eğdi.

— «Neyse» dedi. «Bu seferlik affediyorum. Bir daha şüpheli bir ölüm olursa savcılığa haber vereceksin tamam mı?»

— «Emredersiniz beyefendi!»

— «Yarın sabah Ali Osman ağayla gelininin mezarlarını açıp otopsi yapacağız. Adamlar kazma ve

küreklerle hazır olsunlar.» Sonra yangın yerinde çalışanlara döndü:

— «Ne oldu bulamadınız mı cesetleri?» Onlardan biri cevap verdi.

— «Efendi bu derya gibi enkaz altında ceset bulunur mu hiç?» Sıcak bir taşı avucunda kül gibi ufaldı.

— «Bak» dedi. «Sıcaktan taşlar bile erimiş ki. Onların kemikleri bile kalmamıştır.»

— «Neyse, biz iyice arayacağız.» Savcı bu kez kalabalığa seslendi:

— «Peki onların buraya girdiğini kim görmüş?» Köylüler bir köşede, yüzünde hiç anlam bulunmadan beklemekte olan Esmâ kadını gösterdiler.

— «Halil ağa'nın karısı Esmâ... Azap Durmuş da görmüş. Savcı zabıt katibine baktı.»

— «Her ikisinin de ifadesini alacağım.» Tekrar köylülere sordu:

— «Peki bunların çıktığını gören var mı?» Birkaç kişi seslendi.

— «Tütün görülür görülmez buraya koştuk. Ateş hemen bütün evleri ahırları sardı. Ama kimsenin çıktığını görmedik. Halil ağa ölmemiş olsa evi yanar da durur mu hiç?» Savcı zabıt katibine:

— «İtiraf mektubunu evraka iliştmeyi sakın unutma.» Bu sırada yangın yerinde araştırmalar yapan köylülerden biri koşarak geldi. Elinde siyah bir cisim vardı.

— «Bunu» dedi. «Ahırda samanlığın kapısında buldum.» Doktor, bu kömürleşmiş maddeyi aldı, inceledi, kırdı içine baktı:

— «Bir kemik ama ateşin etkisiyle normal anatomisini yitirmiş. İnsan kemiği mi? hayvan kemiği mi? Belli değil. Bulduğumuz kemikleri toplayalım da gere-

kirse adli tıbbıa göndeririz». Dedi. Savcı saatine baktı.

— «Amma iş be... Neredeyse akşam oluyor.» Adamlara döndü bağırdı.

— «Haydi biraz gayret edin, iyice arayın heryeri...»

Güneş uzakta görülen mor dağların doruğunu aşmış, bu dağların gölgeleri düz ovayı ve bu ovayı nakışlayan söğüt ağaçlarının arasında ki derenin sularını karartmıştı. Dere sularının yorulupta sık söğütlerin kalın gövdelerine çarparak oluşturdıkları gölün duru—gümüşi sularına bir delikanlının hayali düşmüştü.

Genç adamın hüznü ve korku dolu bakışları, söğütlerin arasını doğal bir set gibi kapayan iğde fidanlarının ötelinde geziniyor, çevreden görüleceğinden kuşku duyuyordu. Omuzu müthiş sızlamağa başlamıştı. Güçlkle ceketini çıkardı, inceledi. Buna artık ceket denemezdi pek. Kumaşı olduğu gibi yanmış, içinin telâsı yer yer delinmişti ve onu atmaktan başka çare yoktu. Cebinden Halil Ağa'nın verdiği parayı ve nüfus cüzdanını aldı, daha sağlamca görünen pantolonunun cebine koydu. Ceketin ortasına irice bir taş koyarak, sarmaladı dereye attı. Sonra elini cayır cayır yanan yüzünde ütölmüş saçlarında gezdirdi. Bu durumda insan içine çıkmak çok güç gelecekti.

Gecenin eli her yanı karanlıklara boyayıp, küçük balıklar gibi oynayan yaprakları yaldızladığında delikanlının korkuları dağılmış, bütün benliği kederle dolmuştu. Ruhunda eziklik, pişmanlık endişe ve yalnızlık duyguları oynuyor, garip delikanlıya adeta işkence yapıyorlardı. Delikanlının hislerine yenik düştü, derin derin soludu bir kaç kez... Sonra baldıran otlarının üzerine sırtüstü uzandı. Gözlerinden fışkıran yaşlar,

ağaçların tepeleri arasından görünen ayın ışığında, eşsiz bir pırlanta gibi pırıldıyordu. Mustafa'da ayı gördü. İçindeki duygular coştı birden. Çabucak döndü, yüz üstü kapandı. «Hayır» diye inledi. «Görmek istemiyorum seni. İlk çıktığın gece tanrıya yalvarmıştım. O benim olacak sanmıştım. Senin parlak ışıklarında onun mahzun yüzünü görür gibi oluyorum yine. Hep beni aldatıyorsun. Ben öksüzüm. Beni hiç candan ve yürekten seven yok, cahil büyüdüm diye mi kandırıp, alay ediyorsun? O.. O bir daha seni göremeyecek... Mehtabında oturup gülemeyecek... Onun için, binbir emekle güzelleştirdiğin, sahte çelenklerle bezediğin doğa'da yok artık. O, her baktığını ölümsüz kılan gözleri söndü. Gülemeyecek şimdi.. Ama ben kanına girdim onun.. eteklerinden öpmek ayaklarının altında bir it gibi dolaşarak, ağlamak, yalvarmak istediğim dünya meleği benim yüzümden kıydı canına.. Ama ben, garip gönlümün arzumanının boş, tatlı uykularımı bölen düşlerimin birer tuzak olduğunu nereden bilirdim? Tanrı'm... Tanrı'm. Ne olur onu bir daha dünya'ya getirsen... Beni bütün ömrümce onun kapısının iti yap-san.. Sonra binlerce sene cehenneminde yaksan.. O sevdiğiyle mesut olsa... Ne olur duy beni yarabbi..»

Bu sırada gökten bir göktaş kaydı delikanlı gözlerini semaya dikti... İrili ufaklı yıldızlar ışıklarını titreştirip ona selam yolluyorlar, acılarını ve yalnızlığını paylaşıyorlardı sanki.. Bir parça boşalmış, rahatlamış gibiydi. Hiçkırmağa başladı.

Doğa gündüz insanlarınsa geceleri diğer yaratıklara aittir. İşte insanlığa özgü bütün belirtiler kaybolmuş, uzaktan ve yakınlardan yalnız kurbağa, cırcır ve ağustos böceği sesleri duyuluyor, suların çağıltısı bu gece müzisyenlerine fon müziği oluyordu.

Mustafa doğruldu. Ölümünden korkmuş, kaçmıştı

bir kez... Artık yaşamağa çalışmalıydı. Parası vardı. **Bu diyardan kaçacak, İstanbul'a gidip ağabeyini bulacak.** «Artık bana bak, senden başka kimsem yok» diyecekti. Fakat şu anda buralardan çabucak kaçıp uzaklaşması gerekti. Sabaha kalırsa köylüler, onu görürlerdi, yanmadığı anlaşılır, iş açığa çıkar, doğru idam sehпасını boylardı. Ürperdi... Hapishane de Sarı Fevzi diye bir şoför görmüş, adamın korkudan hep titrediğine, geceleri sabahlara kadar sayıkladığına, sonunda korkudan delirdiğine tanık olmuştu. Evet bir duruşmada ölüme giderdi. Bıraktığı mektup bunun için yeterli bir kanıttı. Fakat bu mektubu bıraktığına pişman değildi. Hiç değilse Berrin'i ölümünden sonra da olsa temize çıkararak vicdanı borcunu bir parça ödemişti. Koşmak istedi. Fakat karnı açtı, bacakları dermansızdı, bedeni bitikti... Ağır ağır yürümeğe bir yandan düşünmeğe koyuldu.

Hedefi komşu kasabaydı. Oradan da trene atlayıp ver elini İstanbul. Kendi kasabaları yakındı, sürüyle tanıdığa rastlayabilirdi. Böylece ölmediği de gün ışığına çıkardı. Kuzey yıldızını doğrulamış habire yürüyordu. Aradan kaç saat geçti farkında bile değildi. Yürümesine bacaklarının artık izin vermediği an bir **dere boyuna gelmişti. Oraya, kamışlıkların arasına** çöktü. Biraz sonra uzandı. Bitkin bedeni artık uykusuzluğa karşı koyamıyordu. Oldukça rahatsız bir uyku başladı...

Seher vakti, soğuk, delikanlının uykusuzluğundan daha başat çıkmıştı. Ürpermelerle titremelerle uyanı. Dişleri birbirine çarpıyor, bedeni kaskatı kesilmişti. Gece nemi her yanını ıslatmıştı. Uykusuzluktan beynine binlerce iğne saplanıyor gibiydi. Herşeye rağmen yürümesi gerekiyordu. Bir an önce **uzaklaşma**lıydı buralardan... Derenin soğuk sularıyla elini yüzü-

nü yıkadı ve bu tanıyamadığı yerlerde hızlı adımlarla yol almağa başladı.

Güneş, önce karşı dağlara vurdu. Daha sonra içi titreyen delikanlının üzerine düştü. Onu sevgiyle kucakladı. Muhabbetle ısıtmağa başladı.. Sık sık gölgelerinde yürümek zorunda kaldığı çam ağaçları da olmasa Mustafa'nın üşümekten yana pek şikayeti kalmayacaktı. Birdenbire önüne geniş bir yol çıkınca şaşırdı. En iyisi burada beklemektir. Üzerine yapışan otları silkti. Sonra çömeldi, eline geçirdiği kuru bir dal parçasıyla yere şekiller çizerek oyalanmağa çalıştıysada fazla beklemedi. Önünde ki hafif yokuşu inim inim inleyerek çıkan eski tip, burunlu bir otobüs, ağırlamaklı fren gürültüleriyle geldi az ilerisinde durdu. Delikanlı hemen atladı. Arkadaki koltuklardan birine oturdu. Emektar otobüs nazlı sarsılışlarla tekrar yürüdü. Tekerlekleri, ufak bir çukura rastlarsa her tarafından binbir türlü ses geliyordu. Şoför yardımcısı çocuk, Mustafa'nın yanına gelince irkildi adeta.

— «Geçmiş olsun ağabey ne oldu sana?»

— «Sağol kuzu... Harman yandı... Bizimde elimiz yüzümüz böyle oldu. Anama yanık ilacı almağa gidiyorum.»

Parayı alan çocuk şoförle onun yanına oturmuş durmadan konuşan bir adama delikanlıyı gösterdi. Herkes dönüp bir kez delikanlıya baktı. Yüzleri acıma duygularıyla dolmuştu. Mustafa tanınmadığına sevindi. Akılla bin yaşasaydı. Ne güzel bir yalan uydurmuştu. Rahat bir tavırla geriye yaslandı. Gözlerini yumdu.

Arabada fazla yolcu yoktu. Kasabanın pazarına satmak üzere götürdükleri tavukları ve yoğurt bakraçlarını koltukların arasına sıralamış yüksek sesle konuşmakta olan yedi sekiz köylü, daha önde yabancı

jezginlere benzeyen iki değişik tip ve yüksek sesle **durmadan konuşan** bıyıklı şişman, geveze adam başlıca müşterileri teşkil ediyorlardı.

Fakat kulüstür araba güzergahlarda bekleyen kadın, erkek, çocuk yolcularla iyice doldu ve şoförünün de yüzü gülmeğe başladı. Heybeli, çuvalı, bakraçlı yolcular arabanın havasını iyice ağırlaştırmışlardı. Mustafa gayet ağır yol alan ikide bir duran bu otobüste olmaktan sıkılmağa başlamıştı. Dakikalar saatler gibi geliyor, bir an önce bu yörelerden kaçıp uzaklaşmak istiyordu. Yeni gelenlerin ilgisini çekmemek için kollarıyla yüzünü kapayarak uyuyan adam taklidi yapıyordu. Fakat önündeki sarkık bıyıklı kuru bir adam çıkını açıp, çıkardığı yağlamasını sarı dişleriyle ısırarak yemeğe başlayınca daha da huzursuzlandı. U nuttuğu midesi acı acı kasılıyordu yine. Delikanlı başını pencereden yana çevirdi. Bir kavun karpuz tarlasının yanından geçiyorlardı. Delikanlı içinde sonsuz bir iştah duymaya başlamıştı ki. Şoförün yanında ki:

— «Allahını seversen ız şurada dur Kemal» diye bağırdı. «Ördek Musa keleklerini, şalaklarını övüp duruyordu kaymakamın orda». Kendisi de aha alayman da oturuyor, dur da tadına bakalım keleklerinin...

Kemal usta yine arabayı zangırdata zangırdata durdurdu. Bostancı Musa bir otobüsün tarlasının yanında durduğuna çok sevinmiş olmalı ki koş a koş a geliyordu. Yolcular birer ikişer indiler. Fakat altın dişlerini göstererek el sallayan şişman gevezeyi görünce sevinci daha da artmış gibiydi Musa'nın.

— «Ooo! Ula Gödek ne işin var buralarda. Git köyünün muhtarlığını yap.»

— «Dürzüye bak. Sana ne köyümden? Ben şimdi senin tarlanın muhtarıyım.»

— «Buyur buyur, başım üstüne.» Az ötesinde bekleyen oğluna seslendi:

— «Cafer oğlum, git üç dört kucak kelek getir.. Alaymanın üstündekilerden ulan.»

Küçük kavunlar az sonra gelmiş, bütün yolculara dağıtılmıştı. Millet onları yerken bostancı Musa beğenip beğenmediklerini anlamak için hep ağızlarının içine bakıyordu. Kimseden ses çıkmayınca dayanamadı:

— «Siz bunların ufak kesim olduklarına bakmayın. Tadını bir petek bal bile veremez. Her kim ki bu kelekleri yesin, yarin bu zamana kadar ağzını yalamazsa avratlarım boş düşsün. Kokusu da güzel avrat kokusuna benzer.

Yolcular gülüşüler. Muhtar:

— «Senin kokmuş avratların kokusuna benziyorlarsa hapi yuttuk.» Bostancı, şoföre göz etti.

— «Bizim avratlar güzel değil ki.. Olsa olsa muhtar avratlarına benzer bizim kelekler.» Muhtar kızmış gibiydi. Elindeki yarısı yenmiş kavunu göstererek:

— «Belinin ortasına içiririm haaa!» Ördek Musa omuz silkti:

— «İçir, kendi malımdan bana zarar gelmez.»

Bu sırada şoför arabaya binmiş korna çalıyordu.

— «Haydi bakalım. Keleklerin parasını verip binin arabaya.» Birkaç yolcu ceplerine davrandılar. Bostan sahibi şiddetle karşı koydu:

— «Avratlarım boş düşsün, para mara almam.» Yolcular itiraz etmek istediler.

— «Olmaz» dedi bostancı. «Biz bunları eşle, ahbapla yiyelim diyerekten yetiştirdik. Bir kaç çeten satıp gaz, tuz, bez parasını da çıkardık mı o da bize yeter.» Oğluna döndü:

— «Getir ulan bir kaç kucak, arabanın içine at ta gidene kadar yesinler.»

Arabanın içine kavunlar konulduktan sonra ki Ördek Musa gülerek el salladı:

— «Haydi'n uğurlar olsun.» Dedi. «Gene beklerim haa.»

Şoför gülümseyerek:

— «Olur olur.» Dedi. Kornaya bir kez daha bastığı gibi, canavarını, yollarla yaptığı savaşa bir kez daha iteledi.

Şoför yardımcısı, kavunu uzunca bir incelemeden sonra yemeğe başlayan yabancı gezgine nasıl gibisinden işaret etti. Yabancı gülümsedi, baş parmağını yukarı kaldırarak:

— «Good, good» diyince çocuk kakhaha atarak soföre döndü:

— «Kemal abi la! Gavur, keleş yumurta sandı.»

Kavun faslından sonra otobüsün yağ, peynir, ter ve tütünden oluşan ağır havası bir parça değişmiş tatlı bir rayiha ile dolmuştu. Bir süre sonra arabadaki ağır şapırtısı kesildi. Yolcular, pencerelerden yüzlerine düşen kuşluk güneşinin etkisi ve motörün ninnişiyle gözlerini kirlenmeye başladılar. Şüphesiz, bu kavun işine en çok sevinen Mustafa olmuştu. Böylece midesi biraz rahatlamış, yüzüne bir parça renk gelmişti.

Sehilde, önce hamama gitti. Bir güzel yıkandı. Sonra berbere uğrayıp yangında ütölmüş olan saç ve bıyıklarını kısalttırdı, düzelttirdi. Karnını doyurduktan ve sırtına yeni bir takım elbise aldıktan sonra artık İstanbul'un yolunu tutabilirdi.

İstasyonda otobüsteki iki yabancı gezgine rastladı. Selam verdi. Onlar da az önce ki yol arkadaşlarını zor da olsa tanıyabilmişlerdi. Yarım saat kadar bek-

ledikten sonra gelen trene birlikte binerek üçüncü mevki kompartimanlardan birine geçip oturdular. Aradan beş dakika geçmedi ki tren uzunca bir düdük çaldı hareket memuru yeşili gösterince lokomotifin pistonları ağır ağır dönmeğe başladı. Vagonların arasında ki tamponlar tok bir sesle birbirlerine vurdu ve tren yürüdü.

Tren acı acı düdük çalarak gittikçe hızlandı. Her men herkeste bir iç sızlaması, bir hasret uyandıran düdük sesi, Mustafa'yı da hüzneltirdi. Hızla daha gerilerde kalan görünüşleri seyrederek içini çekti. Yakınlardaki kompartimanlardan birinden, biri bağırıyordu:

— «Çek kara kömüş çek.» Delikanlı, bu topraklardan ebediyyen ayrıldığını bir kez daha içi yanarak hatırladı. Gözleri nemlendi. Taliğine ağlıyordu. Bu, yabancı gezginlerin gözünden kaçmadı. Sakallı olanı, delikanlının gözlerini gösterdi. Gülümsüyor, işaretlerle «Bunlar ne?» demek istiyordu. Mustafa utanmıştı. Duygularını saklamak istedi. Yan tarafta uçuşarak, siyah bulutçuklar yapan tren dumanını gösterdi. Fakat, turist onun neşelenmeğe ihtiyacı olduğunu çok iyi anlamıştı. Ayağa kalktı, gitarını kılıfından çıkardı. Hafiften sağa sola yaylanarak tatlı bir melodi çalmağa başladı. Mustafa daha da gamlıydı şimdi. Başını yana çevirdi, gözlerini yumdu. «Keşke» diyordu. «Halit ağa kolumu kıracağına iki bacağıma kökünden kırsaydı... Küt, kötürüm olaydım... Onun o toka gözleri söndü gitti.. O... Ay parçası yüzü... Aman Yarabbi..»

Çaldığı şarkının Mustafa'yı pek açmadığını anlayan yabancı bu kez gitarıyla çeşitli hayvan sesleri çıkarmağa başladı. Bu arada kompartimanlarının önünde bir meraklı grubu toplanmış, kapı önünde itişip duruyorlardı. Sonra daha iyi izleyebilmek için kapıyı iyice

açtılar. Saçları alnına dökük, ince bıyıklı bir delikanlı:

— «Çalan gavurmuş la» diye seslendi diğerlerine. «Vay anasını sattığının herifi sazını camız gibi mangırdatıyor, it gibi ürdürüyor.» Bir ötekisi iyice neşelenmiş elini eline çalıyor.

— «Babanın, ananın aşını içeyim arkadaş» diyor-du. Yamuk şapkalı olanı.

— «Şimdi de it gibi çeniletiyor.» Kalabalık büyümüş, itişip kakışmağa içeri doluşmağa başlamıştı meraklılar... Gitar çalan yabancı sinirlendi buna... İçerdekileri hafiften iterek kompartımanlarının kapısını sürdürdü ama pek az bir süre sonra kapı şiddetle açıldı, yamuk şapkalı en öndeydi ve bu işe çok alınmışa benziyordu.

— «Şu gavura bakın la! Dağdan gelmiş te bayırdakini kovacak. Şunun mecek sakalını tel tel yola-yım da akli başına gelsin» diyerek adama yumruğunu salladı ama bileği havada güçlü bir elle yakalanmıştı. Adam kolunu silkti, Mustafa'nın çelik gibi pençesinden sökmemişti.

— «Sana ne oluyor çolak soyka» diye homurdandı. «Sen de mi gavursun yoksa?» Delikanlı, yamuk şapkalının kolunu gerisine kıvırdı, öfkeden gözü hiç bir şeyi görmüyordu.

— «Ulan namussuz herif» dedi. «Asıl gavur sensin, konuğa el kaldırmak Türklüğün hangi kitabında yazıyor» ve sakat koluyla adamın karnına sert bir darbe indirdi. Diğer yolcular işe karıştılar, Mustafa'ya «Sen haklısın gardaş» diyerek adamı elinden aldılar. Kompartmanın kapısı yeniden kapandı.

Korkudan köşelere sinmiş olan yabancılar yerlerine oturdular. Sakallı yabancı pazularını şişirerek gülüyor, Mustafa'ya:

— «You are Muhammed Ali» diyordu. Sonra bir-

birlerine isimlerini söylediler. Sakallının adı John'du, diğeri Philip. Tarzanca konuşarak şakalaşıyorlar, birbirlerine yiyecekler ikram ediyorlardı. Philip, Delikanlıya işaretle «Sen de gel bizimle Dünya'yı birlikte dolaşalım» diyordu.

Gece yarısından sonra ağır bir uyku başlarını sardı, ağızları açık, ikide bir kafaları önlerine düşerek kestirmeğe başladılar.

Gün ağarırken acı acı düdüğü sesleri Mustafa'yı uyandırdı. Yol arkadaşları halâ uyanmamışlardı. Delikanlı başını pencereden yana çevirdi. Denizi ilk kez gördü. İzmit körfezini büyük bir ilgiyle seyretmeğe koyuldu. Sisli mavilikler arasında, bembeyaz kuşlar sulara değip kalkıyorlardı. Bu sırada kapı vuruldu. «Bilet kontrol!» Kondüktör içeri girdi. Mustafa biletini uzatırken sordu.

— «İstanbul'a daha çok mu ağabey?»

— «İki saat var.»

Delikanlı başını yana çevirdi. Kara düşüncelere daldı. Koca şehirde ağabeyini nasıl bulacaktı. «Olma-dı daha» diye düşündü. «İstanbul'un her tarafını adım adım dolaşırım.» Trenin tekerlekleri gıcırdadı. Katar yavaşladı. Durdu.. Delikanlı uzandı, istasyon binasında okudu «İzmit». Bu arada arkadaşları da uyanmışlardı. John gözlerini oğuşturarak:

— «İstanbul?» diye sordu. Mustafa hayır anlamında başını yukarı kaldırdı.

— «İzmit.. İzmit» Philip boş termosu eline aldı, salladı. Sonra esefle omuz silkti. Kuru dilini çıkardı. Belli ki «Çok susadım.» demek istiyordu.

Mustafa'da su içse fena olmayacaktı. İşaretle «Bana ver, doldurup getireyim.» diyerek turistin elinden termosu aldı. Perona indi. Gözleriyle çeşmeyi aradı göremedi. Yanından cin gibi bir çocuk geçiyordu ona sordu. Çocuk yüz metre kadar öteyi gösterdi.

— «Abiciğim. Şu köşeyi dön, hemen göreceksin.» Dedi. Mustafa duraladı, ya tren kaçarsa Çocuk anlamıştı.

— Abi korkma tren burada yarım saat bekler. «Bunun üzerine delikanlı ivedi adımlarla gösterilen yöne doğru yürümeğe koyuldu. Şayet başını çevirip, kendisine çeşme tarif eden çocuğun gülerek kaçtığı-nı görseydi, kuşkusuz yolundan geri dönerdi. Bu yüzden yoluna devam etti. Gösterilen köşe dolaylarında pınar falan yoktu. Kafasını, gözünü sallayarak tekrar döndü ama treninin hareket etmiş üstelik çok hızlanmış olduğunu görünce sıkıntıdan canı burnuna gelmişti. Elindeki termosu öfkeyle yere vurdu. Yolda kaldığından çok, yabancı gezginlerin termosunun kendisinde kaldığına üzülyordu. Adamlar kimbilir ne düşüneceklerdi hakkında. Perona çıktı. Öylece kalakaldı «Tuh» diyordu. «Çok ayıp oldu adamlara karşı... Şişelerini hırsızladığımı sanacaklar». Burada beklemekte bir anlam yoktu. Karnı da acıkmıştı. En iyisi şehre giderek karnını doyuracak sonra bir arabaya atlayıp İstanbul'a gidecekti.

Mustafa, parktaki Atatürk heykeli bir süre seyretiltikten sonra şehir merkezine doğru yürüdü. Dükkanların kepenkleri yeni açılıyordu. Delikanlı, gözleri bir lokanta arayarak caddede yürüyordu. Nihayet bir lokantaya rastladı, önünde duralayarak içerisine baktı. Bu sırada çıkan garson:

— «Buyur beyim» diyordu. «Nefis çorbalarımız var, karnıyarık, musakka, güveç, türlü, İzmir köfte...» Delikanlı, garsonun curcunasından usandı, kendisine beyim diye hitap edilmesi de hoşuna gitmişti. Adımını kapıdan içeri attı. Ürkek adımlarla bir süre lokantanın içinde dolaştıktan sonra öndeki masalardan bi-

rine oturdu. Garson yemekleri tekrar saydı. Mustafa önce bir çorba istedi.

İçerideki nefis yemek kokusu delikanlının iştahını iyice açmıştı. Çorbaya yumuldu. Peşinden bir İzmir köfte ismarladı. Lokmaların sıcak sıcak midesine inmesiyle içinde gittikçe artan bir rahatlama duyuyordu.

Köftesini bir kez daha çatalına takmış ağzına götürüyordu ki yüz kasları seğirmeğe başladı, gözleri harcadığı dikkat ve çabadan dolayı dışarı fırlayacaktı neredeyse... Karşidan caddeyi geçerek, kendisine doğru gelen bir genç kız iyice yaklaşıncı elindeki çatalda tok bir sesle tabağın üzerine düştü. Kız bir kaç metre kadar yakınına kadar geldi, sonra sol yanına dönerek cadde boyunca inmeğe başladı. Bu an delikanlı, kıza kendinden geçmişcesine bakmayı bırakarak şöyle bir doğruldu, sonra kapıdan dışarı çıktı. Kasadarın «Delikanlı hesap» dediğini duymadı bile. Kız elli adım kadar önünde yürüyordu ve delikanlı büyülenmiş gibi onun arkasından yürürken biri koluna yapıştı. Mustafa bir an için kendine geldi, dönüp baktı. Garsondu bu.

— «Arkadaş» diyordu, «Hesabı ödmeden çıktın». Delikanlı çok sıkıldı, yutkunarak kendisinin de tanıyamadığı boğuk bir ses çıkardı.

— «Kusura kalma» dedi. Yirmi lira uzattı. «Bu yetiyor mu?» Garson elini cebine attı.

— «Yanımda bozuk para yok, bir dakika bekle üstünü getireyim» Mustafa, genç kıza bir daha baktı. Epeyce uzaklaşmıştı.

— «İstemez» dedi. «Üstü kalsın.» Garson teşekkür ederek giderken elindeki termosu hatırladı.

— «Termosunu da unutmuşun. Al..» Delikanlı adımlarını hızlandırmıştı, gerisine bile bakmadı.

İzlediği kız bir otobüs durağına gelince durdu, saatine baktı. Beklemeğe koyuldu. Mustafa, artık onu, beş metre kadar ötesinde seyrediyor, seçemediği, karışık duyguları onu bocalatıyor, duymakta olduğu engin heyecan dalgaları güçlü bacaklarını titretiyordu. Arkasındaki elektrik direğine yaslandı. Sonsuz bir merak yüreğini yakıyordu. Bu kız canından çok sevdiği, Berrin'in tıpkısıydı. Fakat o, ne yazık ki Mustafa'nın yüzünden canına kıymıştı. Daha dikkatle inceledi. Aman Tanrım o yıldızlı, o melekçe bakış, o sevimli güzel yüz, çenede ki gamze. Herşeyiyle Berrin'di. Saçları kısaydı o kadar.. Sonradan kesilmiş olmaz mıydı? Mustafa «Kadir Mevla» diye inledi. «Bu nasıl iş». Allah ona acımış, dualarını kabul etmiş olsa gerek... Evet... Evet o'ydu. Onu bir kez daha kaybetmek istemiyordu... Perişan bacakları bir kaç adım daha yaklaştırdı onu ona... Fakat genç kız durağa gelen mavi bir otobüse binerek bir anda kayboldu gözden..

Cahil delikanlı öylece kalakalmıştı durakta.. Dalgın bakışları halâ otobüsün gözden yittiği noktaydı.. Neden sonra bir şeyler düşünebiliyordu «Keşke» diyordu. «Bir araba tutup onu izleseymdim. Nerelere gitti acep? Bir daha gelir mi ki bilmem?»

Heyecanları bacaklarını dermansız bırakmıştı ama ölse bile buradan ayrılmayacak, yarını dünya gözüyle bir kez daha görecek.. Ne etrafında gelip geçen insanlar, ne arabalar, ne başına kurşun gibi işleyen ağustos sıcağı, hiçbir şey hiç bir şey onu tedirgin etmiyor, ilgilendirmiyordu. Hep durağın çevresinde dolaşıyor gözleri yalnız karşı yoldan gelecek mavi otobüsü bekliyor, arıyordu..

Kuru bir simidi dişleri arasında gevelerken de Berrin'i düşünüyordu. «Yoksa Yüce Tanrı sevdiğinin hayalini mi göstermişti ona? Hep böyle cahil kalbi

parça parça olarak mı geçecekti günleri? Suçu çok büyüktü. Allah ona ne ceza verse azdı.

Güneş yavaş yavaş aşağılara inmiş, sokaklara gölgeler düşüyordu artık.. Mustafa «Her halde bir hayaldi o» diye inledi. «Gündüzleri de düş mü görüyorum artık?».

Fakat her iki yargı da yanlıştı. İşte genç kız yanından geçiyor, üstelik kendisini dikkatle süzüyordu. Duyguları coştı Mustafa'nın... Ona bakan gözleri bile rüzgarlara yalvaran kuru güz yaprakları gibi titriyordu. Delikanlıyla göz göze gelen genç kız derhal başını çevirmiş yoluna yürümeğe devam etmişti. Delikanlı mecalsiz bacakları aldırmadan onun arkasından yürüdü. Peş peşe caddeyi katettiler bir kaç sokak geçtiler. Genç kız bir bakkal dükkanına girdi. Delikanlı öylece kaldı yolda bir süre.. Genç kız elinde bir kaç paketle çıktı ve Mustafa'ya bir kez daha baktı. Genç çocuğun yüreği duracakmış gibi çarpıyordu. «Bana bakıyor.. Bana bakıyor» diye bir kaç kez deli gibi söylendi. Kız kısa bir süre sonra çantasından bir anahtar çıkardı, küçük beyaz badanalı bir evin kapısını açtı, içeri girdi...

Delikanlı onun evini öğrendiği için sevinçliydi. Bir an süren kararsızlıktan sonra kızın evinin karşına düşen bir kahveye girdi, camın önüne oturdu... İçi yanıyordu. Bir gazoz içti. Arkasından çay istedi...

Genç kız evinde bir koltuğa çökmüş düşüncelere dalmıştı. Halâ az önce kendisini arkadan izleyen delikanlıyı merak ediyordu. Kimdi acaba? Otobüsten inip onu gördüğü an içi titremiş, Ahmet olduğunu sanmıştı. Gözleri, yüz hatları çok benziyordu ama daha gençti. Sonra, sonra Zerrin ürperdi.. Delikanlının sağ eli kesikti. Genç kızın ondan endişe ve kuşku duymama-

si da çok garipti.. Bu onun ürkek ve çekingen görünmesinden miydi? Yoksa, Ahmet'i anımsatmasından mıydı? Bilmiyordu. Onun varlığı yalnızlığını bir parça teselli eder gibi olmuştu. Geçen günlerin acı anıları silinmemiş fakat hatırlamaktan korktuğu için onları belleğinin en gizli, en kutsal yerine saklamış, kendini geleceğin raslantılarına, talihinin akışına bırakmıştı. Babasının akibetini düşünmek bile istemiyor, kızkardeşinin mutluluğunu sıkıntılarıyla zedelemek istemediğinden onunla ilişkilerini kesik tutuyordu. Kendisini hiç bir nedene bağlı olmaksızın terkeden Ahmet'i de örümcek ağından bir tabutla beynine gömmüştü.

Bir kaç aydan beri tanıdığı ve güven duyduğu tek insan Dr. Burhan beydi. Adamcağız arada bir kızıyla birlikte gelip Zerrin'i İzmit'te ziyaret ediyor, kısa bir süre sonra İstanbul'a alınacağını umduğunu söylüyordu. Burhan bey polisin, Hilmi beyi aramağa devam ettiğini, bir gün mutlaka bulacaklarına inandıklarını anlatarak Zerrin'e hem moral hem haber veriyordu. Genç kıza, teselli veren, onu yaşama bağlayan yalnız bu sözlerdi zaten.

Fakat günler geçtikçe umutları, soğuk rüzgarların acı acı esmesiyle birlikte sıcak ülkelere gitmek için, yuvasını dağıtarak kaçan göçmen kuşlar gibi, genç kıza terk ediyorlardı.

Oysa bugün, sokakta rastladığı genç Ahmet'i yeniden hatırlatmıştı. Bir goncayken solan aşkını yine düşünüyordu. İlk aşkı neden böyle kapanmıştı? Ahmet onu en çok sevdiğini söylediği anda niçin terketmişti? Bütün bunlar felaket zincirinin birer halkasıydı herhalde. Ve bu zincir halâ boynundaydı. Onu sıkıyordu. Boğulacaktı kederden.. Başı yana düştü. Hıçkırmağa, doya doya ağlamağa başladı. Üzeri kabuk bağlamış gönül yarası yeniden kanıyordu.

Mustafa iki saattenberi kahvedeydi ve peşpeşe çay içiyordu. Gözleri, Zerrin'in penceresindeki ışıktaydı. Perdelerin arkasında genç kızın gölgesini arıyordu hep. Saatler, saatleri kovaladı. Müşteriler kahveden bir bir dağıldılar ve. Delikanlı kıpırdamıyordu bile. Ne zaman ki genç kızın perdeleri karardı o an Mustafa yavaşça yerinden kalktı. Hesabı ödedi. Sokağa çıktı.

Ortalıkta görünür kimsecikler yoktu. Sokak lambalarının ışıklarından saklanarak genç kızın kapısına kadar geldi. Kapıyı bütün gücüyle bastırarak itti. Kapı kilitliydi ve çok sağlam görünüyordu. Rahatlamıştı. Elini cebine soktu, ağır ağır sahile doğru inmeğe başladı.

Deniz kıyısına indiğinde, sahile doğru esen meltem onu bir parça ferahlattı. Yüzünü okşayan bu serinlik çok hoşuna gitmişti. Bir kaç yüz metre ötedeki bir teknenin lambasından yayılan kırmızı ışık, sularda garip bir ışıltıyla dalgalana dalgalana uzaklaşıp gidiyordu. Kumsala çekilmiş bir kayığın uç kısmına oturdu. Çoraplarını çıkardı, çıplak ayaklarını suya soktu. Aralarla ve binbir fısıltılarla gelen dalgalar bacaklarını dizlerine kadar ıslatıyordu. Bir sigara yaktı. Deniz kuşlarının çığırtılarını, uzaktan gelen motor patırtılarını dinleyerek düşüncelere daldı.

Yaz meltemi ve dalgaların uğultusu Mustafa'nın yorgun bedenine ve uykusuz başına şifali bir ilâç gibi gelmişti. Yavaş yavaş geriye çekildi. Derin ve tasasız bir uykuya daldı.

Sabah erkenden bir tren düdüğüyle uyandı. Kayığın içinde doğruldu. Parlak ışıklardan gözleri kamaştı. Elini gözüne siper etti. Güneş'in ışıkları sularda oynuyor, denize ıslıl ıslıl bir pırıltı, koyu yeşil bir renk veriyordu. Uykü çok dinlendirmişti onu. Kendisini bir çiğ tanesi kadar taze hissediyordu.

Birden genç kızı hatırladı.. Evet artık bütün varlığı, herşeyiyle ona aitti... Tanrıçasını herşeyden koruyabilmek, her an uğrunda ölebilmek için ona gitmesi gerekti, ivedi adımlarla otobüs durağına yürüdü..

ALTINCI BÖLÜM

Yazın henüz sona ermiş olmamasına karşın cezaevinin kuzeye bakan odalarında insanın kemiklerine kadar işleyen bir nemlilik vardı. Ahmet, hafiften, sırtını yosun tutmuş duvara yaslamış, sigarasından derin nefesler çekerek havada yaptığı halkaları seyrediyordu. Yanık bir ezan işitti. Kalın demirli küçük pencereden dışarıya baktı. Tam oturduğu yerden minarede ki müezzin görülebiliyordu. Adamı derin bir gıpta ile seyretti. Özgür olmak güzel şeydi. İçini çekti bir kaç kez. Hiç yüzünden bir tutukluluk, acı bir gönül yarası ve cepte sadece onyedilira yirmi kuruş para... Hiç te iç açıcı bir durum değildi kuşkusuz. Otuz beş gündür içerde yatıyordu ve yargılanmasına daha üç gün vardı. Böyle oturmakla hiç zaman geçmiyor, insana büsbütün gam çöküyordu. Yavaştan doğruldu, kalktı. Uyuşan bacaklarını sallayarak yürümeğe koyuldu. Bir ay içinde bedeni iyice hantallaşmıştı. Koşuşu bir

aşağı bir yukarı arşınlamasını sürdürüyordu ki bir el kolundan yapıştı; gevrek bir ses kendisine sesleniyordu:

— «Ahmet oğlum. Kaç defa söyledim volta vururken beni de çağır diye.. Yoksa bu ince bacaklarım çat diye kırılır mı sanıyorsun? Oysa benim vurduğum voltayı uç uca ulaşalar belki Bağdat'a beş kerre gidip gelirdim.»

Delikanlı bu boncuk gözlü kuru mu kuru, diri mi diri ihtiyara gülümseyerek baktı.

— «Gel bakalım Mahbil baba.»

Bu adam ilerlemiş yaşına karşın hırsızlık ve dolandırıcılıktan bir türlü vaz geçememişti. Hapishanelerin dışında çok sıkıldığını sudan çıkmış balığa döndüğünü söyler, küçük bir numaradan sonra meskenine dönerdi. İhtiyar kurt, delikanlıya.

— «Oğul» dedi. Seni hep gözlüyorum. Bir şeye benzetemedim. Ben çok insan gördüm, binlerce mahkum tanıdım. Ama sen hiçbirine benzemiyorsun. Sende ne hırsız, ne haydut, ne katil yüzü var. Yoksa, yoksa aramıza salınmış bir hafiye misin? Çıtlatıver kulağıma.. Belki de gönül deliliği?»

Delikanlının kaşları çatıldı. Kimseye içini dökmek istemiyordu. Neyseki orada zar atanlar konuyu dağıttılar, içlerinden biri Mahbil babaya:

— «Babalık be..» Dedi. «Eoğlu cebimizi hacamat etti. Bir kaç papel ver de parmaklarımız biraz daha cimnastik yapsın...»

İhtiyar yarım çark yaptı, omuzlarını dikti:

— «Ben zaten pir oğluna misafirim. Anamdan düştüm düşeli cebim ağırlık görmedi. Sen halâ anamın adını soruyorsun. Hiç babamızın adını soran yok.»

Bütün koğuştakiler kahkahayı bastılar. Demin ki bıçkın:

— «Şaka yaptık baba be.» Diyerek elindeki maddenin iki buçuk liralığı havaya fırlattı ve arkasından:

— «Yakala. Babanın adı ne?»

Mahbil baba parayı yakalamak için hamle yaptı. Ama bıçkın zıplayıp parasını yeniden tutmuştu.

— «Sen ceplerden aşırma istersin bilirim. En iyisi gece pantolonumun sağ cebinden al olmaz mı?»

İhtiyar iki elini birden öne uzattı.

— «İşte şimdi tosladın kabak. Burada aş, ekmek bedava. Kışları da koğuşlar sıcacık.. Dost, ahbap çok. Sigarayla çayımı da idare ediyorsunuz. Burada önüme milyon koysalar dönüp bakmam...»

Oradan Kafa Mahmut atıldı:

— «Madem para taşımazsın burada. Geçen gün Koçbıyığa verdiğin ikiyüz lira haracı nerede buldun?» İhtiyar kurt başını salladı.

— «Ulan durmadan cevahir yumurtlarsınız.» Çevresine bakındı. Koçbıyığı göremedi. Sonra kafa'ya:

— «Bir sigara ver de, söyleyim işin aslını..» Sigarayı yaktıktan sonra hint horozları gibi dikeldi:

— «Ulan! dedi». Biz kaçın kurrasıyız. Bizde o manda yavrusuna haraç verecek göz var mı? Belki de inandınız benim saf kuzularım. Ulan benim ölüm yeter ona be.. Narayı bir bassam korkudan bacakları şal dokur.»

Boz Yusuf kasıklarını tutarak:

— «Atma atma!. Şimdi ziyaretçisinin yanından dönüp içeri girerse ne yapacaksın?» Mahbil baba istifihi hiç bozmadan sigarasının külünü en yakınındaki mahkumun cebine silkerek:

— «Ağzını açacak olsa önüme katıp bir Alaman talimi yaptırırm ki talimgah çavuşu olup çıkar.» Dedi

ama ranzanın altından zıpır, palabıyıklı birinin doğrulduğunu görünce rengi limon sarısına döndü, Ahmet'e:

— «Haydi bakalım biz gene koğuştaki ölçelim.»

Fakat Koçbıyık ateş gibi yanan gözleriyle çevreyi tarıyor, bir eli kuşağında naralar patlatıyordu.

— «Heytt ulan! Kimmiş bana Alaman talimi yaptıracak olan babayığit. Çıksın ortaya da palamın pasını sileyim.»

Koca koğuştaki çıt bile yoktu.

— «Ulan!» dedi. «Dilinizi karıncalar mı taladı? Kimdi o?» Biri sessizliği bozdu:

— «Vallahi ağabey, Mahbil babaydı.. Koçbıyık kaşları çatılı, çalımli hareketlerle ihtiyara doğru yürüdü. İhtiyar kurt duraladı, titriyordu korkudan.

— «Oğul» dedi. «Sen benim lafıma ne bakıyorsun. Altım üstüm kılıç zati... Senin gibi bir koça benim gibi ihtiyar teke ne yapabilir ki.»

Bu arada Koçbıyık kendini tutamadı. Patladı. Ona diğerleri de katıldı. Koğuştaki kahkaha doldu.

— «Ne olacak» dedi. Mahbil baba. «Kurt kocayınca köpeklerin maskarası olurmuş.»

Koçbıyık:

— «İmanını yerim dede». Diyordu. «Sen voltana devam et... Belki artık Bağdat'ı aşar. Bu kez Kabe'ye varırsında, bu işleri bırakırsın.»

İhtiyar kızmıştı, Ahmet'e döndü:

— «Ne olacak, hepsi birer veled-i zina» Koçbıyık bu sözlerle katıla katıla güldü, ocakçıya döndü sonra.

— «Lan Kerim, dedeye bir çay yap benden.» Mahbil buna sevinmişti, aniden geriye çark yaptı:

— «Koç» dedi. «Bu alemleri Dünya'da kabadayılık seninle gider amma...» Sözü aniden kesti, başparmağını kendisine çevirerek:

— «Senden önce de bendim haa» diye lafını bitirdi.

Bu konuşmalar Ahmet'i de neşelendirmiş, delikanlı kahkahalar atarak yaşlı arkadaşının sırtına vuruyordu ki isminin söylendiğini duydu. Döndü baktı. Gardiyan bağıırıyordu:

— «Ahmet Yılmaz! Ziyaretçinin var!» Delikanlı ağır ağır kapıya doğru yürürken düşündü. Görüşçüsü kimdi acaba? Yakup bey olsa, adresini bilmiyordu... Bu koca şehirde onu arıyacak başka kimi vardı ki? Demir parmaklıkların ötesine göz gezdirdi. Karanlık bir köşede duran mahzun görünüşlü bir genci görünce dudakları arasından «Bilal» diye mırıldandı. Bilal'de onu gördü, adım adım aralarındaki telörgüye yaklaştı:

— «Ahmet ağabey» diye seslendi. «Geçmiş olsun». Bu konuya girmek zorunda kalmış olmaktan çok üzgün gibiydi:

— «Nasılsın?» Ahmet omuz silkti, acı acı gülümsemi:

— «Sağolasın iyiyim işte.. Bırak beni canım... Asıl sen kendinden bahset.. Ne oldu giriş sınavının sonucu?»

Delikanlının gözleri sevinçle ışıdı:

— «Tıp fakültesini kazandım.»

Ahmet sevinçle elini uzattı, onunla tokalaşıyor-muş gibi yaptı.

— «Bak bu çok güzel!. Tebrik ederim.» Bilal kı-zardı, sıkıntılı bir hali vardı.

Mahkum dayanamadı:

— «Bir şey mi var Bilal?»

— «Şey... Ağabey. Nasıl oldu da düştün buraya... Senin gibi iyi bir insanın hapiste bulunabilmesi-ne çok şaşırdım da...» Ahmet başını önüne eğdi; alnı

— «Bak dostum.. Hiç önemli sayılmaz bu... Bizim gibilerin her gün karşılaşabilecekleri türden bir olaydan dolayı..»

Konuyu değiştirmek için sordu.

— «Haa söyle bakalım, beni nasıl buldun?»

— «Bir aydır seni arıyordum... Çalıştığın kahveden sordum bilmediklerini söylediler. Bir defa da kahveciden sordum. Adam neredeyse beni dövecekti. Neyse bu gün bir müşteri bu hapishane de yattığını söyledi.. Ağabey doğru söyle ne suç işledin? İnanamıyorum.» Ahmet gülümsemeye çalıştı, gözleri hapishanenin kirli duvarlarında daldı.

— «Bizim gibileri boş ver dedim ya sana. Talihimizin akışına kapılmışız bir kez. Kader dalgalarının insanı hangi kıyıya atacağı bilinmiyor ki.» Bilal çok üzülmüştü.

— «Sana bir yardımım olabilir mi?»

— «En büyük yardımın derslerine iyi çalışman olur.» Ahmet'in sözünü gardiyanın sözleri izledi.

— «Haydi delikanlı, görüş bitti artık.» O zaman Bilal elini cebine attı.

— Şu ödünç verdiğin beş yüz lirayı al ağabey... Babam işe girmiş... Bana binbeşyüz lira para gönderdi. Ne istersem göndereceğini yazıyor.»

Ahmet hapishanelere düşmesine neden olan bu paraya ters ters baktı:

— «Hele kalsın». Dedi. «ihtiyacın olabilir.»

— «Söyledim ya artık bol param var. Beni zamanında dardan aldın. Ağabey sana olan asıl borcumu hiç bir zaman ödeyemeyeceğim, minnet borcumu.» Ahmet bu genci çok sevdiğini düşündü.

— «Ödedin». dedi. «İmtihanını kazandın ya, en büyük sevinç ve mutluluk o oldu benim için»

Bilal'in içi derin bir haz doldu, gözleri nemlenmişti, gardiyana döndü

— «Amca» dedi «Ahmet ağabeye getirdiğim şu ufak, tefeği kendisine verebilir miyim?»

Gardiyan sert sert sordu:

— «Ne var içinde?»

— «Çay, sigara falan..»

— «Peki ver bakalım.»

İki genç bir süre gözlerinin içine baktılar birbirlerinin... Bilal:

— «Şimdilik Allahısmarladık ağabey» dedi. «Sık sık görmeye geleceğim seni, bir isteğin varsa emret.»

Ahmet el salladı:

— «Haydi güle güle... Derslerini ihmal etme.»

Gardiyan paketi açtı. İki paket çay, iki paket Samsun sigarası ve Ronson marka bir çakmak...

Yalnız aldığı para, cebinde, bir yılan gibiydi. Ahmet onu sıktı avucuyla. «Davasından vaz geçmeyeceğini bildiğim halde o parayı kahveciye geri vereceğim» diye düşünüyordu.

Ranzaya yaslandı. Pişti oynayan iki kişinin oyunlarını seyre koyuldu. İçinde, gönlünde bir rahatlık, engin bir huzur dalga dalga büyüyordu. Hapishanede yatıyorsa da değmişti doğrusu... Sayesinde bir genç öğrenimini sürdürme olanağı bulmuştu.. Pişti oynayanlardan biri gardiyanın sesine kulak kabarttı. Ahmet'e baktı:

— «Allah versin.» Dedi. «Bu gün gardiyan sana çalışıyor.» Delikanlı gardiyana döndü.

— «Beni mi çağırıyorsunuz?»

— «Görüşcün var diye gırtlak yırtıyorum ya duyuyor musun?»

Hayret bu gün ikidir ziyaretçisi geliyordu. Kapıya doğru yürüdü. Dışarda kendini bekleyeni görün-

ce heyecanlandı. Çünkü o, eski ortağı Yakup beydi.

Eski dostu, kırılmış, parçaları her bir yana dağılmış şahane bir vazoya benzeyen eski ve güzel günlerinden bir parçaydı sanki. Bu, değerli ve bulunmaz arkadaşına hiç haber vermeksizin ayrıldığından dolayı utanıyordu da şimdi.

Gözleri muhabbetle birleşti, sevgi ve şefkatle kaynaştı. Her ikisi de suskundular. Ahmet'in yanaklarına buruk gülümseme çizgileri yayıldı bir zaman sonra:

— «Hoş geldin Yakup ağabey.» Ziyaretçi dolukmuştu, sesi titriyordu:

— «Doğrusunu istersen darılmıştım sana... Kuru bir Allaha ısmarladık demeliydin hiç olmazsa... İşimin benim yüzümden zararla kapanmasına, hatalı davranışlarımdan dolayı bütün parayı kaybetmene sebep olmama rağmen, sen de çok kötü bir izlenim bırakmadığını umuyordum... Günlerce gözüme uyku girmedi...»

Ahmet daha fazla bekleyemedi:

— «Hayır Yakup ağabey hayır» diye atıldı. «Seni her zaman sevdim ve saydım. Senden kötü talihimden kurtulman için kaçtım. Kaderimin dışında kal istedim. Zararlara ve iflasımıza neden de benim şanssızlığım.»

Yakup bey duraladı:

— «Yoo!» dedi. «Seni yeterince tanıyamamışım. Bu kadar kötümser olacağını tahayyül bile edemedim... Hayır dostum! Henüz o kadar gençsin ki... Senin yaşındakiler sadece gezip tozmayı, gönül eğlen-dirmeyi düşünürlerken sen kötü kader sabit fikrine kaptırmışın kendini...»

— «Her şeyi bilsen, böyle düşünmezdin herhalde.»

— «Peki sen de bir şeyi bilsen, artık şanssızım diyemezsin.»

— «Neyi??»

— «Başına devlet kuşu konduğunu.. Yani artık zengin bir insan olduğunu» Ahmet iyice şaşırdı, gözlerini kısarak:

— «Anlayamadım??» dedi. Yakup soluğunu toplamaya çalışarak:

— «Peki anlatayım» diye cevap verdi. «Bu sabah gazete okuyordum bir ilân dikkatimi çekti. Büyük bir maden şirketi, Sivas'ın Gökdağ köyündeki bazı arazi sahiplerine, şirket merkezine gelerek, topraklarını satmak üzere anlaşmaya oturmaları için çağrıda bulunuyordu. Mal sahipleri listesinde senin ismine raslayınca hemen şirket merkezine gittim. Bunu hem işin aslını öğrenmek hem de sana rastlamak umuduyla yapıyordum. İlgililer henüz başvurmadığını söylediler. Onlardan öğrendiğime göre; Sizin köyde zengin bir bakır madeni bulunmuş. Sen de hatırı sayılır miktarda bir para alacaktın. Söylediklerine göre madenin önemli bir bölümünü sana ait tepelik bir tarla teşkil ediyormuş. Senin ve senden başka bir kaç kişinin adresini bilmedikleri için gazeteye ilan vermişler. Öteki mal sahipleriyle köyde anlaşmışlar. «Yakup bey heyecanını yatıştırmak için bir kaç kez derin derin soludu.

Ahmet ise bu işe inanmamış gibi hiçte sevinmi-şe benzemiyordu.

— «Amcamın beğenmeyip bize bıraktığı taşlı tarla da ha... Demek artık paralı bir insanım» diye mırıldandı.

Sonra parmaklarını tel örgüye geçirmeğe çalıştı. Canının acımasına aldırdığı yoktu.

— «Neye yarar... Zengin de olsam, fakir de ol-

sam, o olmadıktan sonra bu hayat neye yarar... Hapishane veya sırça saraylarda Zerrin'siz yaşamak ne farkeder» diye inledi. Yakup bey onun bu davranışına şaşırmıştı:

— «Ne oluyor?» dedi. «Bir yerin mi ağrıyor, ya da söylediklerimi mi anlamadın?»

Ahmed'in cevap vermediğini görünce gülerek devam etti:

— «Anlıyorum. Şaşırdın, şoke oldun birden.. Artık alışırsın... Ben devamını anlatayım. Nerede kalmıştık? Ha evet... Seni bulmam lazımdı. Aksi takdirde hakkın kaybolabilirdi. Uzun uzun seni nasıl bulabileceğimi düşündüm. Bunu her gün zaten düşünüyordum ya. Kahvedeki arkadaşlardan belki sana rastlayan olmuştur diye müşterilere sordum. Hiç kimse görmemişti seni... Yalnız kahveci Rüstem «Bir de Cafer ustaya sor, Ahmet eşyalarını onun kamyonetiyle taşımıştı» diyince kamyonet sahibinden adresini öğrenebildim. Ev sahibinden de burada olduğunu duydum.» Ahmet acı acı gülümsedi:

— «Maaşallah bir dedektif gibi çalışmışsın ağabey. Peki burada ne sebepten bulunduğumu da öğrendin mi?»

— «Tabi. Kahve müşterilerinden onu da sordum. Kahveciden zorla para aldı gibilerden bir şeyler saçmaladılar. Tabi inanmadım. Ama gerçek ne?»

Ahmet olanları kısaca anlattı. Yakup rahatlamıştı.

— «Öyleyse mesele basit. Büyük ihtimalle ilk duruşma da serbestsin. Şimdi gider kahveciye bir kaç kuruş para tutuşturdu mu özgürlük konun hallolur. Evet beyefendi öyleyse ben bir an önce gidip bu işle uğraşayım. Gerekirse bir de avukat tutarım. Fakat sen halâ üzgün gibisin neden?»

Ahmet önüne dökülen saçlarını geriye itti.

— «Bilmiyorum... Zengin olmanın insana bir faydası var mı acaba?»

— «Hoppala?, bu nereden çıktı. Millet zengin olmak için birbirini yiyor. Sen de soruyorsun.» Ahmedin gözleri sevinçle ışıdı.

— «Parayı insanlara faydalı bir işe yatırabilirim değil mi... Örneğin çocukluğumdan beri hep güzel bir...» Gardiyan delikanlıya sözlerine devam olanağı vermedi.

— «Zaman doldu!» Yakup o zaman.

— «Şimdilik eyvallah» dedi delikanlıya «Sonra bol bol konuşuruz.» Gardiyan bir demet para uzattı.

— «Bunu arkadaşına verir misiniz?» Delikanlımız derhal itiraz etti:

— «Param var... Teşekkür ederim.»

Adam üsteledi.

— «Al lan işte. İçerde eşin var, dostun var.» Ahmet direktmek istedi.

— «Ama ağabey...»

Yakup bey göz kırptı.

— «Bırakta bir milyonere borç para verdim diye öğünme olanağı çıksın bana... Hem sonra paraca pek dertli sayılmam ben de... Anne mi ikna edip tuğla ocağını parselleyip sattım. Ocağın alanı tuğla olarak pek para getirmedi ama arsa olunca cebimizi doldurdu doğrusu.»

Yakup bey hapishaneden ayrılırken, gardiyan eskisine göre daha saygılı olarak Ahmed'in parasını veriyordu.

— «Buyrun beyim.. Güle güle harcayın.»

Delikanlı koğuştaki ranzasına çıktı. Aniden ortaya çıkan bu değişiklikleri düşünmeğe koyuldu. Hiç ummadığı bir sırada zengin olmak olağanüstü bir işti.

Hayat ne kadar tuhaftı. Gülümsedi kendi kendine. Belki de şansı dönüyordu artık.. Ne olursa olsun boyuna düşünmek ve üzülmek hiç bir yararı olamazdı... Bu yeni günleri neşe ile, hep eğlenerek geçirmek yapılacak en iyi şeydi galiba.. Ve şu andan tezi yok buna başlamalıydı.

Çevik bir hareketle aşağı atladı. Gardiyanla bir şeyler konuştu. Geri döndü, Koçbıyığa:

— «Koç» dedi. «Var mısın benimle tavlaya?». Ranzanın bacağına sırtını vermiş, düşünceli bir tavırla bıyığıyla oynamakta olan dev adam delikanlıyı şöyle bir süzdü:

— «Nesine?»

— «Bütün koğuşa bir akşam yemeği ziyafetine.»

— «Git oğlum git! Sen zati cıbrın birisin. Bana gelince yüreğim yufkalaştı mı nedir, artık beş kuruş haraç alamıyorum...»

İri yarı tutuklu kahkahalarla güldü.

— «Eşek gibi anırmacasına» Ahmet başını salladı:

— «Olur!»

— «Yalnız zar tuttun falan diye boncuklamak yok.»

— «Peki!»

Ve tek mil koğuş sakinlerinin meraklı bakışları arasında maç başladı. Koçbıyık zarı mıncıklıyordu durmadan ve oyun ilerledikçe kahkahaları da arttı. Durum dörde karşı sıfırdı, pullar yeniden diziliyordu ki nerde var nerde yok Mahbil baba peydah oldu.

— «Demek bensiz yakaladın oğlanı. Yiğitsen benimle oynasaydın» Koçbıyık gayet neşeli:

— «İsterseniz ikiniz bir olun.. Gene hükmünüz olmaz.»

— «Amma lakin yenersek iki kere anıracaksın... Simdi zarı ben atacağım Ahmet oynayacak.»

— «Tamam imanım.» Pullar tıkırdadı, zarlar şıkırdadı. Koçbıyığın sesi soluğu çıkmaz oldu.

Sonuçta Ahmet ve Mahbil baba oyunu dörde karşı beşle kazandılar. Rakiplerini ter basmıştı. İhtiyar parmağını onun çenesine sertçe dokundurdu.

— «Haydi bakalım koca katır, zırla.» Seyirciler kahkahayı bastılar. Koçbıyık fena bozuldu, elini bıyığına atarak, onlara yan yan bakmağa başladı. Bu sırada koğuşa iri iri paketler veriliyordu. Ahmet, Koçun omuzuna vurdu.

— «Üzülme... Ben baştan, yenileceğimi düşünerek akşam yemeğini ısmarlamıştım bile. Sen bize yan bakmayı bıraktı öfkeli yemeklerden almağa bak.»

Paketler açıldı, millet bir anda yemeklere saldırdı. Ahmet koğuşa hediye olarak aldığı pikaba kıvrak bir parça koydu. Tutuklular iyice sevindiler. Mahbil baba coşmuş bir alinde tavuk budu olduğu halde göbek atmaya başlamıştı. Koçbıyıkta onun karşısına geçti, bir süre çalkaladılar.

Daha sonra yaşlı adam şapkasını eline aldı, defevurur gibi parmaklarını dokunduruyor, Koçbıyığa.

— «Haydi koca oğlan.. Biraz da bu yandan» diyordu.

Oyun dev tutuklunun uzun anırmalarıyla bitti. Mahbil'le Koç terlerini silerek yanyana otururlarken ihtiyar adam:

— «Ahmet bir de boğazımızı ıslatacak bir şey getirtseymiş deyme keyfime.» Deyince mahkûmlar güldüler.

— «Oldu olacak koynuna da karı iste». O zaman ihtiyar hüzünlenir gibi oldu.

— «Aslanlarım Mahbil babanız da avrat gibi oldu zati.»

Boğazın büyüleyici güzelliğini bütün ayrıntılarıyla gören bir lokantanın camlı verandasında üç arkadaş mükellef mezelerle donatılmış bir masanın çevresine oturmuşlar saatlerdenberi içiyorlardı.

Güzel olan herşeye rağmen suskundular nedense. Diğerlerine göre daha yaşlı olanı kadehini kaldırdı, bıyıklı delikanlıya:

— «Haydi bakalım Ahmet» dedi. «Rakılar soğudu.»

Üç elin tuttuğu kristal kadehler birden havaya kalktı, tok bir sesle tokuştu ve sonra dudaklara değdiler.

Ahmet genzindeki yanmayı ve dilindeki buruk tadı silebilmek için bir kaşık cacık aldı. Arkasından çatalına bir dilim kavun taktı, onu küçük küçük ısırırken gözleri boğazın artık ıpıltılı maviliğini kaybetmiş, hırçın atılımlarla sahile ve kendine yaklaşan herşeye çarpıp durmakta olan grimsi sularında kalıyordu.

Bir hafta öncesine döndü ilkten.. Kahveci, yüklü bir parayı cebine koyunca mahkemede, delikanlıya ödünç beşyüz lira para verdiğini, sonradan bunu unuttuğunu söyleyerek özür dilemiş böylece dava kendiliğinden düşmüştü.

O günün akşamı, yanına Yakup bey'i ve Bilal'i alarak lüks bir gazine giden Ahmet hapishaneden kurtuluşunu ve zengin oluşunu kutlamıştı. Artık herşeyi unutarak sağlıklı ve paralı bütün insanlar gibi yaşamını zevk ve eğlencelerle süslemeğe çalışacağına söz vermişti kendi kendine.

İki gün sonra Maden şirketinin merkezine gitmişlerdi Yakup beyle.. Krallar gibi karşılanarak, ol-

dukça güzel döşenmiş bir salona alınmışlardı. Çeşitli ikram ve ağırlandırmalardan sonra dosyalar, krokiler açılmış, bir yetkili tarafından bazı açıklamalar yapılmıştı bu konuda... İş pazarlığı gelince Ahmet «Benim bu meselede bilgim yok... Siz neyi uygun görürseniz öyle olsun.» demiş ve onun bu düşünceleri ilgililer tarafından takdirle karşılanmıştı. Sonuç olarak şirket, bu açık yürekliliğinden dolayı delikanlıya tasavvur ettiklerinden daha yüksek bir meblağ ödemeyi kabul etmişti.

Alkışlar arasında karşılıklı imzalar atılırken Ahmet'in kafasına bir şey takılmış «Yalnız» demişti. «Anlıyamadığım bir husus var. Arazi sadece bana ait değil... Kardeşim Mustafa'nın da burada olması gerekmez miydi?» Adamlar susmuşlar birbirlerine bakmışlardı. Delikanlı kuşkuyla bir halde konuşmasını sürdürmüştü. «Ben burada olduğuma göre onunla köyde anlaşmış olamazsınız. Her hangi bir vekalette yok ortada... Anlıyamıyorum nasıl oluyor bu iş.»

Şirket genel müdürü ayağa kalkmış, pencereden dışarısını seyretmeğe başlamıştı. Ahmet büsbütün şüphelenip sorusunda ısrar edince genel müdür Ahmet'in gözlerine çevirmişti bakışlarını «Ahmet bey» demişti. «Er veya geç öğreneceğiniz gerçeği açıkladımdan dolayı beni bağışlayın... Kardeşiniz maalesef yok artık... Çok üzgünüm.» Delikanlı birden fırlamıştı yerinden «Nasıl? Ne demek yok artık?» Adam sinirli bir halde sigarasının külünü silmiş. «Yani yaşamıyor şimdi.. Bir yangın sırasında hayatını kaybetmiş» diye yanıtlamıştı.

Delikanlı sapsarı bir yüzle çökmüştü koltuğa. Ellerini yolacakmışcasına saçlarına takmış ve inlemişti. «Demek o, ellerinden tutup okula götüremediğim, biricik kardeşim ölmüş haa! Nasıl affedeceksin beni Tanrı'm»

Bu uğursuz dilli insanların yanından kaçmak bir an önce uzaklaşmak istemiş, Yakup beye» Haydi gidelim» demişti. «Yalnız olmak istiyorum.»

Boğazın suları daha da hırçınlaştı birden. Ufak tekneler ceviz kabuğu gibi batıp çıkmağa başladılar. Gökte gri kara bulutlar hızla göçmeğe koyuldular. Süratini artıran rüzgârın arkasından gelen yağmur camlara indi. Deliren rüzgârın dallardan kopardığı sonbahar yaprakları yağmurla birlikte havada savruldu, bazıları lokantanın camlarına yapıştılar. Deniz kuşları acı çığlıklar atıyorlardı. Ahmet dalgın dalgın söylendi. «Yine güz geldi» Yakup bey, arkadaşının elini avucunun içine alarak sıktı:

— «Ahmetciğim bırak bu kara kara düşünceleri artık.. Üzülmekte haklısın ama böylesine kendinden geçmenin hiç bir yararı yok. Hep yas tutmak kardeşini geri vermez ki sana.»

Delikanlı başını eski dostuna çevirdi, kuru gözlerine bir parça yaş gelmiş gibiydi.

— «Ağabey son günlerde talihimin döndüğünü sanmıştım.»

— «Yine de öyle bil. Çünkü kardeşin aşağı yukarı yirmi gün önce ölmüş. Allah'ın emri böyleymiş. Artık geleceğini düşün biraz da «Yakup bey durmadan camları kırbaçlayan yağmurun olukcuklar halinde aşağılara inişini seyretti bir süre. Sonra.

— «Tam istediğin gibi bir arazi buldum sana. Biraz para harcadın mı şahane bir çiftlik olur. Yarına bava açarsa gidelim oraya da bir gör.»

Camlar buğulanmış, veranda oldukça soğumuştur.

— «Haydi» dedi. «Kalkalım, sizi, iyice eğleneceğiniz bir yere götüreyim.»

Güneşli bir sonbahar günüydü.. İstanbul'un Ana-

dolu yakasında, Tuzla yakınlarındaki bir tepede üç kişi dolaşıyordu. İçlerinden biri, diğerine sordu:

— «Bu arazinin tamamı ne kadarmış Yakup ağabey?»

— «Aşağı yukarı ikiyüz dönüme yakın.» Adam cebinden bir kağıt çıkardı, arkadaşlarına göstererek.

— «Bu krokiye bakalım şimdi. Biz arazinin kuzey doğusunda ki ucunda bulunuyoruz. Şu bodur meşeyi görüyorsunuz değil mi?» diye eliyle işaret etti. «Kuzey batısı orası oluyor.. Bakın şu aşağıda ki düzlükte hepsinden yüksek bir fundalık var.. İşte orada güney doğu.. Onun karşısı yolla kesişen yer de öbür ucu.»

Ahmet araziye bir süre seyretti. Beğenmiş gibiydi.

— «Fakat suyu nasıl temin edeceğiz?» diyerek son kuşkusunu belirtti.

Yakup bey gülümsedi:

— «Onu ben de sormuştum. Hiç merak etme daha yukarıda ki arazilerde bile nereye kuyu vurulursa vurulsun bol su çıkıyor.. Hattâ gidip kuyuları gözlerimle gördüm.»

Delikanlı «Güzeel» diye mırıldandı. Sesini yükseltti:

— «Ne kadar istiyorlar?»

— «Mal sahibi iki milyon diyor ama peşin parayı görünce birbuçuğa fit olur sanıyorum.»

Ahmet'in gözleri ışıdı.

— Burayı hemen alalım ağabey» Bilal'e döndü.

— «Sen nasıl buldun burayı?». Genç çocuk susuyordu. Ahmet üsteledi.

— «Söylesene?»

Bilal söyleyeceklerinden utanıyor gibiydi, sırtıttı.

— «Bu dağ başını ne yapacaksın Ahmet ağabey?»

Delikanlı, genç arkadaşının yüzüne baktı, onu anlamamış gibiydi.

— «Söyledik ya çiftlik yapacağım.»

Yine müstakbel çiftliğini seyretmeğe başladı. Gözlerinde ki ışıklar derinliklere gömülmüş, belli ki hayal dünyasına girmişti. Bir süre sonra eliyle uzakları işaret ederek:

— «Bakın» Dedi. «Buraya modern bir kümes yaptırmayı düşünüyorum. Şu meşeliğin yerine de yüz hayvan kapasiteli bir ahır. Onun önüne bir mandra... Ahırla kümesin arasına depolama tesisleri. Yanlara işçiler için konutlar. Bulunduğumuz yerin az aşağısına bizim için küçük, sundurmalı ve sevimli bir kır evi... Geriye kalan yerlerden bir bölümüne meyva bahçeleri kurmalı, diğer kesimlere inekler ve tavukların ihtiyaçları için yonca v korunga ekilmeli... Her taraf iyice ağaçlandırılmalı. Sonra işçi çocuklarının oynamaları için bir de çocuk bahçesi yaptırılmalı...»

Yakup bey, sevgili arkadaşının bu hararetliliğine ve gözlerinde beliren yaşam ışıklarına çok sevinmişti.

— «Çok güzel.» dedi. «Devam et.» Ahmet gülümsemi.

— «Şimdilik bu kadar. Aslında bir tarım uzmanı getirip onun da düşüncelerini almak gerekir ama ben çocukluğumdan beri güzel bir çiftliğe sahip olmak istediğim için olacak konuşmakta acele ettim herhalde.»

— «Bana kalırsa çok iyi düşünüyorsun.» diyerek Yakup bey de onun tasarılarını onayladı. Söze Bilal karıştı. Bu işi pek sevmişe benzemiyordu.

— «Bunlar uzun ve yorucu işler. En iyisi bir apartman ve bol arsa alsan apartmanın bir dairesinde oturup diğerlerini kiraya versen. Arsaları da pahalandıkça satsan. Altında da son model bir araba... Kont gibi gezsene daha iyi olmaz mı?

— «Bence dostum» dedi. Ahmet «Eldeki olanaklardan başkalarını da yararlandırmak gerekir. Ben karınca kararınca ülkenin gıda üretimine katkıda bulunmak istiyorum. Kuracağım çiftlik sayesinde daha çok bebeğin körpe midesine süt girecek. Yumurtalarını öğrencilerin beynine biraz daha fazla güç katacak. Üreteceğim gıdalar halkımın biraz daha iyi beslenmesine yarayacak kısaca... Sonra... Sonra ben tabiatı çok severim. Doğayla haşır neşir olmayı çok özledim. Artık şehrin kalabalığından, toplum yaşantısının gerektirdiği davranış merasimlerinden uzakta, burada; toprak, yağmur ve çürümüş yaprak kokan havayı ciğerlerime derin derin çekerek, meyva yüklü ağaçlarımın, yemyeşil çimenlere binbir desen veren kır çiçeklerinin arasında dolaşıp, göklere «işte hayat bu» diye haykıracağım. Yıllarca azgın dalgalarla boğuşmaktan dar-madağın olan okyanus gemilerine benzeyen ruh dünyam, burada rüzgarların dallarda ki hisirtileri, evimin çatısına, camlarına vuran yağmur damlalarının tıptırtılarıyla yeniden yaşam umudu kazanacak. Aylardır, boş yere, bir hayali aramaktan yorgun düşen gözlerim doğanın can verdiği renk cümbüşünü, durgun bakışlı, yumuşacık ve nemli, parlak siyah ağızlarını hafiften oynatarak geviş getiren inekleri, titrek bacaklarıyla oradan oraya koşuşan, kara gözlü buzağıları, gül ibikli süt beyaz horozları seyrederek dinlenecek.

İnsanlar ve onların arasında yaşamak sonu hep hayal kırıklığıyla biten düşlerden ve aldatılmaktan başka ne verdi ki bana. Onlar hakkında beslediğim tertemiz duygular yok oldu. Güvenim tamamen yıkıldı artık.. Oysa kırlar, çiçekler ağaçlar ve doğa hiç bir şey almaz insan oğlundan. Doyumsuz bir okşayış ve sayısız ürünler sunarlar çevrelerine.»

Delikanlı birdenbire sustu... Bir süre, batmakta

olan güneşin, mavi sularda ortaya çıkardığı binlerce pırıltıda kaldı gözleri... Belli ki sonsuz bir sabır, engin çabalarla içinde saklamağa çalıştığı duygularının bu ani boşanmalarına üzülmüş ve bir parça heyecanlanmıştı. Elinin tersiyle terli alnına yapışmış saçlarını ayırarak gülümsedi:

— «Ne kadar saçma sapan şeyler anlattım değil mi? Ne yapalım, bu el değmemiş tabiat parçası beni biraz duygulandırdı galiba.»

Bilal atıldı oradan:

— «Çok güzel şeyler söyledin ağabey... Çok doğru düşünüyorsun.»

Yakup bey, bu dertli arkadaşının kapalı açıklamalarının, onun gizli sıkıntılarının şifa bulmağa başlamasının belirtileri olduğuna inanarak seviniyordu. Elini dostunun sırtına koydu:

— «Gidelim artık». Dedi. «Akşam oluyor.. Seni çok özleyen annemi fazla bekletmeyelim..»

İnsana bütün dostlarının kolları arasındaymış gibicesine rahatlık ve huzur veren Çiçek pasajındaydılar.

Ahmet, akşam yemeğini Yakup bey'lerde yiyerek Hatice nineyi memnun etmiş, aldığı bir yığın oyuncağıyla küçük Erdal'ı sevindirmişti. Evdeki sarım, gü-rüm ve hoşça geçen dakikalardan sonra iki arkadaş Beyoğlu'na çıkmışlar, içerek dertleşmek için bu sevimli meyhaneler silsinesine dar düşmüşlerdi.

Yakup, dostunun gizli derdini pek merak ediyorsa da, delikanlının içindeki bu soğumaya yüz tutan yangını, deşeleyerek yeniden canlandırmak istemediğinden o konuda hiç bir şey sormuyor üstelik hiç durmadan bir şeyler anlatarak onun da düşünce alanını başka yönlelere kaydırmaya çalışıyordu. Çok kez yeni işle ilgiliydi konuşmalar...

Sigara dumanlarıyla sislenmiş bölümlerde, kahkahalar, yüksek sesle anlatılan anılar, dertleşmeler tavanlara çarpıp uğultular yapıyor, oradan sokaklara taşıyordu. Kadehler boşaldıkça müşterilerin kafaları ısındı, dilleri daha da açıldı, büyük bir gayretle saklamakta oldukları hüznüleri, sevinçleri, gizli sırları kendilerini perde perde sarmakta olan dumanlara karışmağa başladı.

Ahmet, arkadaşının anlattıklarını duymuyordu artık.. Yakınlarındaki bir masada oturan iki gençten birinin okuduğu şiirdeydi bütün benliği... Satırları, kelimeleri mızrak, mızrak beynine vuruyor, onu geçmişin hüznü verici anılarına götürüyordu.

**«Onsuz akşamlar ağıt ağıt gözlerimde
Perişan yüzümü yıkıyor gözyaşlarım
Titreyen dudaklarım bütün sözlerimde
Adını haykırmakla sabahlara başlarım**

**Bazı gece kumsallarda yorgun dolaşır
Hayalini görürüm yakamozlu sularda
Acı feryatlarım yıldızlara ulaşır
Diz çökmüş ağılıyorum sessiz kuytularda**

**Sen yoksun parklar bahçeler ne kadar ıssız
Ne ıslak sokaklarda, ne penceredesin.
Çiçekler açmıyor, kuşlar yapayalnız
Tanrı'ya ellerimi açtım.. Neredesin?**

Kadehini bir kez daha tokuşturdu arkadaşıyla.. Peşinden bütün gücüyle yere vurdu, cam parçaları her yana saçıldı. Bu şangurtu, uğultuyu bir an için kesti, herkes, masalarına bakıyordu. Delikanlı başını masanın üzerine eğdi.

— «Çok üzgünüm Yakup Ağabey» dedi. «Gidelim buradan... İssiz bir yerde doya doya ağlamak istiyorum. Herşeye... Herşeye...»

Yakup bey koluna girdi, birlikte İstiklal caddesine çıktılar.

Yürümek iyi gelmiş, Ahmet biraz açılmış gibiydi. Uysal bir tavırla yürüyor, kıpkırmızı gözlerle gelip geçenleri seyreliyordu. Uzaklarda yanıp sönen ışıklara bir süre baktı. Arkadaşına:

— «Ağabey» dedi. «Gel şu pavyonlardan birine gidelim. Biraz eğleniriz...»

Yakup gülümsedi.

— «Hani demin ıssız yerlere gidelim istiyordun. Vaz mı geçtin bundan?»

Delikanlı başını salladı.

— «Öyle.. Düşündüm, ağlamak hiç bir şey kazan-dırmıyor insana.. Biraz daha içmek, her şeyi unutmak eğlenmek istiyorum.»

İçmek kelimesi Yakup'un pek hoşuna gitmemişti. Biraz daha içerse delikanlının kendini iyice dağıtacağını, tatsız olaylar çıkacağını düşündü. Saatine bakarak.

— «Ooo» dedi. «Saat onbire gelmiş. Unutma ki yarın bir sürü işimiz var. Haydi seni otele götürüyim.»

— «Ama ağabey..»

— «Ağabey diyorsan dediğimi yapacaksın. Hem senin bol uyku ve dinlenmeye ihtiyacın var.»

Delikanlı ısrarın gereksiz olduğunu anlamıştı. Yakup beyi de kırmak istemiyordu.

— «Peki» dedi. «Sana hiç zahmet olmasın. Ben bir taksiye atlar giderim.»

— «Göreceğim ama.»

Delikanlı:

— «Oldu» dedi ve caddeden geçen boş bir taksiyi çevirdi, binerken el salladı.

— «İyi geceler?»

Araba ikiyüz metre kadar gitti, gitmedi, şoföre bir onluk uzattı.

— «Dur! Burada iniyorum.»

Delikanlı Beyoğlunun ara sokaklarından birine daldı, Tarlabası'na doğru gelişigüzel yürümeğe koyuldu. Sokak fenerlerinin aydınlatamadığı karanlık köşelere sinmiş olan karanlık yüzlü insanlar arasından yalpalayarak ilerliyordu. Yakın bir yerden «pıst pıst» diye bir ses duyunca durdu. Yanında bir gölge peydah olmuştu.

— «Ağabey lazım mı?» Ahmet şaşırdı.

— «Ne lazım mı?»

— «Şey. Şey ister misin?» Delikanlı anlamamıştı. Bir öne bir arkaya kaykılıp duruyordu. Parmağını adamın göğsüne vurdu.

— «Ne demek istiyorsun sen? Mesela bana ne verebilirsin?»

Adam, karşısında ki iriyarı delikanlıdan korkma-ğa başlamıştı. Delikanlı konuşmasına devam etti.

— «Ulan beni kediye mi benzettin yoksa?»

— «Estafurullah abi... Ekmek parası çıkarıyoruz işte» Ahmet sigara paketini çıkardı, bir sigara aldı. Bir tane de adama uzattı.

— «Benim kafamı iyice karıştırdın. Pıst pıstla nasıl ekmek parası çıkarıyorsun halâ anlayamadım.»

Adam sigaraları yaktı. Kibrit ışığında yüzü bir an için göründü. Sol kaşının üzerinden başlayan derin bir yara izi sol dudağına kadar iniyordu. Tıpsızın, uğursuzun birine benziyordu. Bu sırada yanlarına biri yaklaştı.

— «Hey kamış kuyruk» Diye seslendi. «Elinde iyi bir parça var mı?»

Ahmet kamış kuyruk'un mesleğini anlamıştı niha-yet... Ağır ağır oradan uzaklaştı, fakat seslerini duyuyordu:

— «Senin Tüllü'n var ya.»

— «Onu ne yapayım. Söyle on beş on altılık bir şey var mı ondan haber ver.»

— «Hah hah ha... Ağzının tadını biliyorsun ama istediğin şey için bol arpa lazım. O da senin torbaya hiç uğramıyor artık. Sen yine Tüllü'ye git.»

— «Ulan it oğlu it... Eskiden beni görünce yerlere yatıp «bir arzun var mı?» diye köpeklenirdin.

— «Geçti o günler... Bul parayı al karıyı..»

Delikanlı adamın yüzünde ki bıçak yarasını düşündü. Boşuna «Su testisi su yolunda kırılır» dememişlerdi.

Az öteden pencerelerinden ışık düşen bir yerden, erkek kakhahaları geliyordu. Ahmet oraya yaklaştı. Yarı açık kepenklerinden içeri baktı. Burası bir meyhaneydi. Beş altı kişi bir masa da gülüşerek içiyorlardı. Başka masalarda bir kaç kişi daha vardı. Küçük bir tereddütten sonra kapıyı itti, içeri girdi.

İçerdekiler kakhahalarına bir süre ara vererek yeni gelen müşteriye süzdüler. Sonra yine kendi alemlerine döndüler.

Delikanlı bir köşeye oturdu. Meyhaneci elinde bir bez parçasıyla masaları siliyordu durmadan. Delikanlıyı görmemişti bile... Ahmet çevresine bakındı. Müşteriler sokakta, işporta tezgahlarının veya seyyar köfteci ocaklarının başında sık görülen tiplere benziyordu. Gelişigüzel bırakılmış bıyıkları, darmadağın saçları, kuru kemikli yüzleri vardı. Sözleşmiş gibi sakalları bir haftadan beri traş edilmemişti. Delikanlı cebinden sigara paketini çıkarmak isterken masanın üzerinde ki bardağı devirdi. İster istemez gülümsedi. Bu, bu akşam kırdığı ikinci bardaktı. Mal sahibi yakınında bitmiş, ters ters bakmağa başlamıştı hemen.

Ahmet suçlanmıştı, adamın gözlerine bir an çekinecek baktı. Arkasından güldü.

— «Merak etme Usta. Fazlasıyla öderiz» dedi. «Önce yiyecek ve içecek birşeyler getir.

— «Bu saatte yemek bulunmaz delikanlı. Ocak çoktan söndü.»

Ahmet bir yüzlük uzattı:

— «Bir ufağın yanında ne bulursan getir.» Para dahi sert yüzlü meyhanecinin yüzünü güldürememişti.

— «Yalnız,» dedi. «Bir saat sonra dükkanı kapatacağım, ona göre iç.»

— «Merak etme. Sabaha kadar burada oturacağımı mı sandın yoksa?» Adam söylenerek gitti, çerez kabilinden bir şeyler getirdi. Rakı şişesini de sertçe masaya koydu. Delikanlı buna kızmadı nedense.

Bardağı ağzına kadar susuz rakıyla doldurdu, dipledi. İki dakika içinde ufaklık tükenmişti. Bir anda damarlarında kanı ısınmış, sıcağı delikanlıyı yakmaya başlamıştı. Başı kocaman olmuş, bedenine ağır gelmeye başlamıştı. Önüne eğildi. Tahta masa gıcırdayıp, hafiften öne yattı.

Durmadan gülen adamlara baktı. Ortalarına saç, sakalı birbirine karışmış, kırmızı yüzlü, kanlı gözlü yaşlı bir adamı almışlar konuşturuyorlar, arkasından kakhahayı basıyorlardı. Başı balıkçı bereli biri.

— «Ulan Tomas» diyordu. «Dinince yemin et, doğru söyle. Senin kanına kibrit çalınca yanıyormuş. Öyle mi, değil mi?» Zavallı adam başını önüne eğmiş, anlaşılmaz birşeyler mırıldanıyordu. Başı bereli, arkadaşlarına döndü:

— «Kahveci İdris söyledi. Geçen gün Tomas kahvenin önüne yıkılmış, elini teneke kesmiş. Akan kanına kibrit çalmışlar, herifin kanı benzin gibi tutuşmuş.»

Hepsi katıla katıla gülüyorlardı. İçlerinden biri ellerini karnına bastırarak:

— «Ulan amma attın ha. Hiç adam kanı yanarmıymış?» Bir diğeri.

— «Ulan Şaban, attın yaman.» Bir ötekisi ihtiyara soruyordu.

— Doğru mu Tomas?» Ahmet, adamcağızın sorularına karşılık vermeden.

— «Bir yudum şarap.» diye yalvardığını duyuyordu. Yaşlı ayyaş ani bir hamleyle masanın üzerindeki bardaklardan birini kaptı, tepesine dikti. Daha bir yudum bile içmemişti ki başı bereli, adamın elini büktü. Şarap ihtiyarın boynunu boğazını yıkadı.

— «Asılma,» dedi bereli «Topkapı'ya gider. Ne zaman kadeh sahibi oldun?»

Ayyaşın donuk yüzü acıyla kasıldı, çizgileri derinleşti. İnledi adeta:

— «Ne olur, bir yudum içeyim.» Köfteciye benzer belli önlüklü biri usanmıştı:

— «Amma da asıldın be. Kışt... Kışt işine be yahu... Defol git te biraz hava alalım.» Hırpani adam çaresiz gözlerle herkesi tek tek süzdü, yavaşça doğruldu. Belli ki gitmeye hazırlanıyordu ki bereli adam koluna çökerek yeniden oturttu.

— «Kanının yanıp yarımadiğini gerçekten çok merak ediyorum. Sana bir şişe şarap veririm ama bunu deneyeceğim.»

— «Ver» dedi ayyaş sevinerek... Başı bedeli cebinden bir çakı çıkardı.

— «Uzat şu elini». Adam elini uzatmış ve başı bereli onun el ayasını çakısı ile kesmeye hazırlanıyordu ki gür bir ses işitildi:

— «Bırakın adamı.» Sarhoşlar başlarını sesin geldiği yöne çevirdiler.

İri kıyım bir genç, ateş saçan gözlerle kendilerine bakıyor, yerinden ağır ağır doğruluyordu. Delikanlı kalkarken önündeki masa devrildi, üzerindikiler şangur şungur aşağı indi.

— «Ulan siz insan değil misiniz? Sizde Allah korkusu yok mu?»

Birkaç kişi hindi gibi kabarıp Ahmet'in üzerine saldırdılar. Delikanlı da yumruğunu sıkarak onlara doğru atak yaptı ama sinirli meyhaneci bir anda koşarak aralarına girmişti. Öfkesinden zayıf boynunda ki damarlar oklava gibi şişiyordu. Boğuk ve çatalı sesiyle.

— «Ortalığı dağıtıp başıma iş çıkarayım demeyin.» Dedi adamlara. «Zaten haksızsınız, karışmam ha!»

Sarhoşlar sinmişlerdi, yerlerine oturdular.

— Edebinizle oturacaksanız oturun.» Ahmet'te yerine çöktü. Meyhaneci çırağı masasını doğrultup, yeniden düzerken delikanlı dükkan sahibine döndü.

— «Usta ihtiyara istediği kadar içki ve yiyecek ver, parası benden.» Dedi.

Meyhaneci yine söylene söylene gitti. Aynı bir masa düzdü, bir şişe adi şarap koydu. Ayyaş:

— «Tomas gel, şöyle otur. Hampaya kondun gene.»

Yaşlı adam titrek bacaklarla sandalyesinden kalktı, gösterilen masaya doğru yürüdü. Delikanlıya soğuk soğuk bakarak önünden geçti. Masaya oturur oturmaz şişeyi tepeye dikti. Lık lık lık, bunlarla birlikte adamın gırtlığı indi, kalktı indi kalktı. Otuz saniye kadar sonra şarap bitmişti.

Delikanlı, adamları süzdü bir süre.. Halâ kindar nazarlarla kendisine bakıyorlardı. Bir kahkaha patlatı.

— «Düşman mıyız sanki! Ne bakıyorsunuz yiyecek gibi! Bu kahpe dünya darımalara kavgalara, düşmanlıklara değer mi? Ver usta bu yeni dostlarıma içki ver, içelim barışalım. Sen de bendensin patron.»

Meyhanecinin yüzü ilk kez yumuşadı. Gitti, kepikleri iyice çekti.

Ahmet ötekilerin masasına gitti. Meyhaneci özel günler için sakladığı iki testi şarapı getirdi masaya koydu. Pikapta kıvrak oyun havası plakları dönmeğe başladı. Bütün müşteriler bir yandan içip, bir yandan oynuyorlardı. Özür dilemeler, öpüşmeler gırla gidiyordu.

Bu eğlence faslı bir saat kadar devam ettikten sonra bütün sarhoşlar yorulmuşlardı. Oturdular. Gözleri ağır ağır yumulmaya başlamıştı. İhtiyar ayyaş ta bir köşede sızmıştı...

Delikanlı meyhanecinin yanına gitti, hesabı ödedi. Masaya başını koyup, uyulamakta olan ihtiyara bakarak:

— «Bu adamın evini biliyor musun usta?» Dedi. «Evine götürüp bırakayım.»

Meyhaneci güldü:

— «Onun evi falan yoktur. Daha doğrusu neredesizarsa ya da nereye düşerse orada kalır. Herifin hayatı beleş... Yüz yıkamaya da para vermiyormuş... Hah hah ha! Düştüğü sokaklarda ki köpekler yüzüne siğerlermiş... Yani itlere lazımlık işi görüyormuş yüzü...»

Delikanlı:

— «Yazık!» diye söylendi. «Zavallı adamcağız.»

Meyhaneci, Ahmet'in sırtına vurdu.

— «Delikanlı.» dedi. «Sen hoşuma gittin. Tomas'ı bir kaç gün benim çırağın yanında yatıracağım.»

— «Çok iyi olur.»

— «Peki kaldırayım gitsin, yatsın ardiyede.»

Yaşlı adamı sarstı.

— «Haydi Tomas uyan. Uyan.»

Ayyaş, ağır ağır başını kaldırdı. Boş bakışlarla önce meyhaneciyi sonra Ahmet'i süzdü:

Delikanlı'nın gözleri aniden büyüdü, adama yarım için uzattığı elleri havada kaldı. Bu adamı çok eskiden tanıyor gibiydi... Bu gözler, bu yüz çok aşina idi. Alkolün etkisiyle iyice uyuşmuş belleği yüzünden, adamı bir türlü çıkaramıyordu.

— «Usta kim bu adam?»

Adam omuz silkti.

— «Vallahî kim olduğunu ben de bilmiyorum. Tomas diyorlar işte... Garibin, dertlinin biri.» Dedi. «Sık sık sara tutar.»

Delikanlı düşünceliydi.

— «Haydi allaha ısmarladık usta.» Dedi. «Hayırlı geceler... Yalnız bu adama göz kulak ol. Bu adamı tanıyor gibiyim, lakin bir türlü çıkaramıyorum.»

Sokakta yürürken halâ ayyaş düşünüyordu. «Benim Tomas adında hiç tanıdığım olmadı.. Onu kime benzetiyorum acaba?»

Sokakta kiraladığı bir taksi ile doğru otele gitti. Yatağına elbisesini çıkarmadan uzandı. Başı müthiş dönüyor, midesi acaip bulanıyordu. Yatağına oturdu, başını karyolanın korkuluğuna dayadı. Hayaller hayaller gözünün önünde dönüyorlardı. Aralarında yaşlı ayyaşta vardı. İstanbul'a geldiği ilk günler sinema şeridi gibi birer birer geçiyordu. İşte işsizdi, kimsesizdi. Galata köprüsüne doğru yürüyor, balık tutanları seyreliyordu. Açtı, kayıklardaki balıkçıların tavalardan yükselen balık kokuları genzini gıcıkıyor, kendisi habire iç çekiyordu. Yakınında tepeden, tırnağa efendi bir adam vardı. Halinden anlıyor, balık ekmek ısmarlıyor, ilgi gösteriyor, evine misafir etmek istiyordu.

Yüzü yüzü... Aman Tanrım meyhanede rastladığı yaşlı berduşa ne kadar benziyordu.. İşte ikisi yanyanaydı.. Olamazdı bu... Bir yanlışlık vardı bu işte... Fakat ikisinin hayali yan yana oynuyorlar zaman zaman iç içe geçiyorlar, aynı kişi oluyorlardı. Nihayet uyku başat çıktı. Rahatsız bir biçimde başı yana düştü.

Ertesi gün öğleye doğru uyandı. Ağız kupkuru ve tatsızdı. Baş ağrıyordu. Yatağından kalkmak istedi. Bacakları çok dermansızdı. Güçlkle lavaboya ulaştı elini yüzünü yıkadı. Aynada çevresi mos mor olmuş, çizgilerle dolu yüzünü hiç beğenmedi.

Kahvaltıya indi, peşpeşe üç şişe ayran içti. Peşinden iki fincan kahve yuvarladı. Şimdi biraz daha iyi gibiydi.

Yakup beyle komisyoncуда buluşacaklardı. Fakat randevünün üzerinden tam dört saat geçmişti. Belki de arkadaş kendisini hâlâ orada bekliyordu. Evet gerçekten öyleydi. Çünkü küçük bir komi Yakup'un kendisini komisyoncu da saat üçe kadar bekleyeceğine dair telefon notunu veriyordu.

Ahmet yarım saat kadar sonra Kadıköy'deki işhanlarından birinin dördüncü katında bir büroya giriyordu. Yakup bey, dostunu görünce ayağa kalktı.

— «Nerede kaldın be birader?»

Delikanlı gizli bir utançla sırttı:

— «Savrukluğum işte.. Uyuyup kalmışım...» Masanın üzerinde ki evraklara baktı.

— «Görüyorum ki» dedi. «Yokluğumun pek zararı olmamışa benziyor.»

Yakup göz kırptı:

— «Öyle, biz her şeyi hazırladık. Al bir kez de sen oku.»

Delikanlı satış sözleşmelerini gözden geçirdi. Ar-

kadaşı umduklarından daha az bir fiatla işi halletmişti. Komisyoncu dolabından viski çıkardı.

— «Öyleyse önce kutlayalım. Sonra notere gideriz.» Diyince Ahmet'e bulantı gelmişti, başını salladı:

— «Hayır hayır! İşimizi bitirelim, önce töreni bir başka güne erteleyelim.»

Saat beşe doğru bütün işlemler bitmiş, Ahmet sonuçtan memnun ellerini oğuşturuyordu.

— «Tamam, bu işte oldu. Yarın da müteahhit ve ziraat mühendisiyle işimizi bir şeye bağlarız.»

Yakup gülümsedi:

— «İçkiyi gene fazla kaçırırsan, biraz güç yetştiririz.»

Ahmet açıklama gereği duydu:

— «Ağabey.» dedi. «Senden ayrıldıktan sonra arabadan indim. Canım ölesiye içmek istiyordu, öte yandan seni de kırmak istemiyordum.» Arkadaşının gözlerinin içine af diliyormuş gibi baktı. «Müthiş te canım sıkılıyordu. Tarlabasına doğru saptım. Orada köhne bir meyhaneye girdim. Perişan yaşlı bir ayyaş rastladım. Herkesten içki dileniyordu. Adına Tomas diyorlardı. Bu kadarcığı bir şey değil ama onu çok eskiden görmüş gibiydim. İçimden bir his ona yardım etmem gerektiğini söylüyordu. Bütün belleğimi kullandım, kim olduğunu bir türlü çıkaramadım. Aşırı sarhoş olarak yatağıma düştüm, çok kötüydüm, gözümün önünde eski günlerim ve onlara ait hayaller bir bir geçiyorlardı. Bu sırada yaşlı ayyaşın, İstanbul'a ilk geldiğim günlerde bana ilk kez yardım elini uzatıp, varlığımı farkedenden kimseye, o sevgili insana. Hilmi beye benzediğini farkettim.»

Yakup bey atıldı:

— «Ama Ahmet, Hilmi, Tomas olur mu hiç, dinle-ri bile ayrı...»

— «Bilmiyorum. Gerçekten onun gibi bir bey efendinin o hallere düşeceğini hiç sanmıyorum. Fakat yine de bu iş kafama takıldı.»

Yakup bey arkadaşının koluna girdi, bir taksi durağına doğru yürüdü.

— «Eee dostum! Artık bir iş adamı oluyorsun, kafanı hiç bir şeyin meşgul etmemesi lazım. Onun için önce o meyhaneye gidip ihtiyarı bulalım.»

Ahmet itiraz etti.

— «Bu saatlerde onu orada bulacağımızı sanmam. Önce boğaza gidelim temiz hava alalım. Başım halâ keçe gibi...»

Akşam saat on sularında iki arkadaş Beyoğlu'nun ışıklı, renkli şık giyimli dolaştığı caddelerinden arka karanlık sokaklara giriyorlardı. Kunduraları, parke taşlarına vura vura ilerlediler kör karanlık sokaklarda.. Ahmet, Kamışkuyuğun seslendiği yere gelince gülümsemi kendine... Bakalım Yakup bey ne gibi bir tepki gösterecekti ona. Sokağı geçmişler nedense «pıst pıst» sesi duyulmamıştı bu akşam. Fakat meyhaneye açıktı. İçerisi oldukça kalabalık görünüyordu. Delikanlı girer girmez gözleri müşterilerin üzerinde hızla dolaştı. Aradığı adam, tiplerin arasında yoktu. Yanına gülümseyerek yaklaşan meyhaneciye sabırsızca sordu:

— «Tomas nerede patron?»

— «Hele hoş geldiniz, oturun şöyle... Onu bulmak kolay.» Delikanlımız ve Yakup köşedeki masaya çöktüler. Ahmet'in merak ve telaşı sürüyordu.

— «Nerede acaba?»

Meyhaneci bir sandalye çekti, yanlarına oturdu.

— «İhtiyara amma da asıldın.» Yanlarına yaklaşan garsona seslendi. «Oğlum bizim masayı da gör»

sonra, arkadaşının böyle bir meyhaneye gelmesine çok şaşırılmış olarak çevredeki tipleri seyretmekte Yakup'a baktı:

— «Beyefendiyi tanıştırmadın.»

— «Çok affedersiniz... Yakup bey... Öz ağabeyim kadar sever, sayarım.»

— «Bendeniz de Mahmut... Gülmez Mahmut ta derler.» El sıkıştılar. Meyhaneci, Ahmet'e döndü:

— «Aradığınız adam bu gün öğleye kadar uyudu. Kalkınca bir masaya oturttum, önüne bir kase çorba, bir bardak şarap koydum. Onları güzelce içiyordu. Bir ara baktım herif sır olmuş.»

Ahmet heyecanla doğruldu.

— «Bir daha gelmez mi yoksa?»

Meyhaneci sırtımdan kendini alıkoyamadı.

— «Sokaklarda ki kaldırım taşlarının sevgilisidir o... Bir iki onlarla koklaşıp öpüştükten sonra doğru buraya gelir.. Hem bu gün şarabı kolaylıkla bulacağını anladı ki hiç tereddüt etmez.» Dedi demedi meyhanenin kapısı açıldı. Üstü başı kendisi gibi dökülen biri içeri girdi. Gözleri yuvasında fırıl fırıl dönüyordu. Yüzü mosmor kesilmişti. Ağzını bir kaç kez açıp açıp yumduktan sonra yere düştü. Çırpınmağa başladı.

Ahmet bir anda adamın yanına koştu. Yakup bey'e:

— «Bu adam çok hasta... Ölecek galiba.» Dedi endişeyle. «Hemen bir hastahaneye götürelim.»

Meyhaneci, bir taksi bulmak üzere dışarı fırlamak isteyen delikanlının kolunu yakaladı.

— «Dur oğul» dedi. Acele etme. «Ben dün söylemiştim ya. Adam saralıdır.»

Ahmet duraladı, adama sonsuz bir acımayla bakıyordu:

— «Amma da titriyor zavallı!» diye mırıldandı.

— «Bak işte hareketsizleşti, uykuya dalıyor.»

Delikanlı derin bir üzüntüyle adamcağızın ağzının kenarında biriken kanlı köpüğü silerken sordu.

— «Bu uykusu çok sürer mi acaba?» Cevap yakındaki bir masada oturan dolmuş kahyası şapkalı birinden geldi.

— «Ben onu şimdi ayıltırım.»

Delikanlı elinde şarap bardağıyla kendilerine yaklaşan adama ümitle bakıyordu ki, kahya, elindeki şarabı yaşlı adamın yüzüne boca etti birdenbire... Kırmızı şarap adamcağızın soluk yüzüne, kırçıl sakalına kanlı bir görünüm vermiş, kasılı yüz kaslarıyla birlikte suratı korkunç ya da komik bir hal almıştı. Delikanlı onun üzerine hışımla yürüdü, ancak meyhaneci durdurdu:

— «Ne yapıyorsun» Dedi. «Bu adam benim dostumdur. Yaptığı komik işten ötürü ona mezesiyle birlikte bir damacana şarap hediye edeceğim.»

Ahmet şaşkın, kalakaldı. Az sonra dükkân sahibi ellerinde bir şarap testisi ve bir kesekadığıyla döndü. Halinden gayet memnun bir tavırla masasında oturmakta olan kahyaya:

— «Al arkadaş.» dedi. «İç şarabını. Bedavadır.» Ve bardağına şarap doldurdu. Adam çevresine sırttı, bardağı başına dikti. Dikti ama dikmesiyle öğürmesi bir oldu. Yüzü allak bullak, meyhaneciye dert yandı.

— «Ama? Bu nasıl şarap? Sirke gibi.» Dükkân sahibi elindeki testiyi adamın başına aktarıırken.

— «İyi bildin kelek!» dedi. Arkasından kese kağıdında ki talaşı adamın başına dökerek ekledi.

— «Bu da mezen... Cabası...» Kahya şaşkın ördekler gibi oradan kaçmak isterken yanlışlıkla mutfak bölümüne girince kahkahalar o kadar yükseldi ki neredeyse iğreti meyhane yıkılacaktı.

Kahya çıkarken meyhaneciye yılgın yılgın bakıyordu. Mal sahibinin boynundaki damarların oklava gibi olduğunu farkedince bir solukta kapıyı boyladı. Kahkahalar arasında bir tek meyhaneci ciddiydi.

— «Yürrü eşek salatası... Bir daha buraya geldiğini görürsem üzerine biraz da hardal sürerim haa.»

Ahmet süklüm püklüm uzaklaşan kahyayı bir süre gülerek seyrettikten sonra yerde yatan adama döndü. Yanına diz çöktü. Hasta hala derin uykuda gibiydi. Delikanlı, yanlarında elleri belinde bekleyen Meyhaneciye.

— «Patron» dedi. «Bu adamı ne zamandan beri tanıyorsun?»

— «Valla aşağı yukarı yirmi günden beri bu civarda..»

— «Adının Tomas olduğunu ne biliyorsunuz?»

— «Kendisi söylüyor..»

— «Acaba kimi kimsesi var mı?»

Meyhaneci kafasını kaşdı:

— «Sanmıyorum.. Sahibi olsa her halde onu bu vaziyette bırakmaz.»

— «Doğru». Diye söylendi delikanlı... Sesini yükseltti.

— «Bu adam, benim İstanbul'a ilk geldiğim günlerde tanıdığım daha doğrusu benim ilk kez farkımda olan, Hilmi beye çok benziyor. Gerçekten o ise, bütün varlığım onundur..»

Delikanlı, Yakup beyle birlikte içerdeki somyanın üzerine taşıldılar hastayı... Yakup bey yatağın yanına bir sandalye çekti... Ahmet, somyanın bir kenarına ilişti.. Endişe dolu bakışları ayyaşın yüzünde, kapalı gözlerinde dolaşıyordu... Bir sigara yaktı, bunu ikincisi, üçüncüsü izledi.. Bu sıkıntılı ve sessiz bekle-yiş hafif bir iniltiyle bozuldu sonunda... İki arkadaş

derhal hastanın üzerine eğildiler. Adam gözleri kapalı, ağzı yarı açık mırıldanıyordu.

— «Ne olur... Biraz içki... Bir yudumcuk..»

Ahmet koştu. Bir şişe şarap getirdi.

Yaşlı adam dudağına bir kaç damla şarabın dudağına dokunmasıyla birlikte gözlerini açtı. Başında bulunanları anlamsız bakışlarla bir süre süzdükten sonra titrek ellerle delikanlının elinden şişeyi aldı, ağzına götürdü.

İçkiyi dipledikten sonra ayyaş diliyle dudağını yaladı. Daha iyi görünüyordu. Ahmet adamı ellerinden tuttu:

— «Şimdi nasılsınız?» dedi heyecanla.

Adam delikanlıyı hiç duymamış gibi.

— «Biraz daha verin... Az daha rica etsem..»

Yaşlı adam ikinci şişeyi de üç beş solukta bitirdikten sonra şarap bulaşmış sakal ve bıyığını elinin tersiyle silerken!

— «Ne kadar iyisiniz!» diye mırıldandı.

— «Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?»

— «İyiyim. Çok iyiyim.» Delikanlı soluğunu tuttu.

— «Adınız neydi?». Adam soruyu sorana ters ters baktı.

— «Adım mı?» Başını yana çevirdi. «Bilemiyorum.»

Ahmet, ayyaşı hafiften salladı.

— «İsmin ne? Ne derler sana?» Adam gözlerini tavanın karanlık köşelerinde bir şeyler araştırıyormuş gibi dolaştırarak söylendi.

— «Yahu... Dur bakalım neydi adım benim?» Delikanlı sabırsızlanmıştı, alnı kat kat sordu.

— «Tomas mıydı??» Hasta, bakışlarını Ahmet'e çevirdi, ağzı yarı açık.

— «Nereden bildin? Tomastı ya Tomas..» Dedi sevinerek.

Ahmet beklediğini bulamamanın verdiği sıkıntıyla ellerini adamın üzerinden çekti, umutsuzca sordu:

— «Senin adın Hilmi değil miydi?» Ayyaş tedirgin olmuş bir tavırla gözlerini kıstı.

— «Hilmi mi? Bu Hilmi de nereden çıktı?» Diye mırıldandı.

Ahmet:

— «Hilmi sizin adınız» Diyince, delikanlıya korkuyla baktı:

— «Bana niçin Hilmi diyorsunuz?... Anladım... Siz beni kandırmak istiyorsunuz? Nedir gayeniz?»

Delikanlıya hüznü çökmüştü.. Yerinden doğruldu, konuşulanları merakla izlemekte olan Yakup bey'e:

— «Gidelim ağabey» Dedi. «Herhalde yanıldık.. Demek ki bu adam Hilmi bey'e çok benzeyen biri..»

— «Bu adamı ne yapacağız?»

— «Gülmez'e biraz para verelim götürüp bir hastahaneye yatırsın.» İki arkadaş kapıdan çıkarlarken arkalarından tuhaf tuhaf bakan yaşlı adam halâ söyleniyordu.

— «Yok canım.. Faydası yok... İnsanların şerrinden kurtulmak için her gün yedi kere Ayetül kürsü okuyorum yine bir faydası olmuyor.»

Ahmet olduğu yerde kaldı, Yakup bey'e:

— «Duydun mu ağabey... Adam bu duayı okuduğuna göre müslüman. Adı da Tomas olamaz. Geri döndü, içeri girdiler. Delikanlı adamın ellerini tuttu, gözlerinin içine bakarak:

— «Amca» Dedi. «Sen müslüman mısın?». Adam çok kızmış gibiydi, yattığı yerden yarı doğrularak.

— «Tabi... Elbette». Deyince Ahmet onun ellerini ellerinde sıkı.

— «Amca o zaman senin adın Tomas olamaz... Sen Hilmi beysin... Hilmi Meriç.» Dedi. Gözbebekleri büyüdü, yüzünün çizgileri yumuşadı, sesi titriyordu. Çünkü geçmiş heyecan verici günlerine dönmüştü. İstanbul'a ilk geldiğim günlerde Galata köprüsünde balık tutuyordunuz. Ben gariptim, çocuktum, kimse-sizdim. İlk ilgiyi sizden gördüm. Hatırlıyor musunuz? Balık tutmayı çok sevdiğinizi söylemiştiniz? Balıkları arabanıza kadar taşımıştım.. Beni evinize davet etmiş-tiniz. «İki küçük çocuğum var onlarla oynarsın» de-miştiniz. Yaşlı adam bütün dikkatini delikanlının söz-lerine vermişti. Kaşları çatılmış, alnı kırışıklarla dol-muştu. Omuz silketti sonunda.

— «Adım Hilmi mi? Bazıları da Tomas diyorlar.. Bilemiyorum ki...» Bakışları canlandı. «Balık tutmayı çok isterim.. Fakat oltam yok.. Sonra deniz kıyısına in-dim mi bacaklarım çok ağrıyor.. Off bak şimdi de sız-lamağa başladı.»

Delikanlı:

— «Bu çok güzel». Dedi. «Demedim mi balık tut-mayı çok severdiniz. «Artık bu adamın Hilmi bey ol-duğundan hiç bir şüphesi kalmamıştı. Gözleri doldu. Bu iyi kalpli İstanbul efendisi nasıl olupta bu hallere düşmüştü. Şaşılacak şeydi doğrusu... Peki... Eskiden bahsetmiş olduğu çocukları neredeydiler acaba...

— «Hilmi amca» dedi. «Hani anlattınızdı. Sizin çocuklarınız vardı. Şimdi neredeler onlar?»

Hilmi beyin kaşları daha da çatıldı, alnındaki kı-rışıklar arttı. Karşı duvara dikilen kan çanağına dön-müş gözleri şuurunun belleğine karşı ne denli çetin bir savaş vermekte olduğunu çok iyi anlatıyorlardı. Otuz saniye kadar sonra gözlerini Ahmet'e çevirdi.

— «Hiç hatırlamıyorum.» Durmadan bacaklarını oğuşturur duruyordu. «Off çok fena ağrıyor!»

Delikanlı ısrar etti.

— «lyice düşünün.»

Adam üzüntüyle omuz silketti.

— «Maalesef hiç bir şey hatırlayamıyorum.. Ma-zim hiç olmadı sanki.»

Ahmet, onun yorgun ve bitik belleğini zorlama-nın hiç bir yararı olmayacağını anlamıştı.

— «Hilmi amca» dedi. «Sen hiç kendini yorma. Zamanla her şey düzelir. Çocukları da buluruz inşal-lah... Önce şu bacağının ağrısını bir tedavi ettire-lim.»

Yakup beye döndü:

— «Bir taksi çağırayım da Hilmi beyi götürelim.» İhtiyar sıçradı yerinden korkuyla bağırdı.

— «Nereye götüreceksiniz beni? Kimsiniz siz?» Delikanlı durakladı bir an. Sonra adamın ellerini elle-rinde sıkıttı.

— «Korkma bizden.» Dedi derin bir sevgiyle. «Sana yardım etmek, seni fena insanlardan korumak istiyoruz. Dostunuz senin.. Sana gerekli bir şeyi te-min edeceğiz.» Yaşlı adamın sönük gözlerinden bir ışık geçti.

— «İçki de verecek misiniz?»

Delikanlı onun sırtını sıvazladı:

— «Tabii.» Dedi. «Ne kadar istersen.»

— «Ne kadar iyisiniz!» Dedi yaşlı adam. Artık çok sevinmişe benziyor, durmadan derisi pörsümüş, çat-laklarla dolu, kir pas içinde ki ellerini oğuşturuyordu.

Ahmet otelin önünde duran taksiden Hilmi beyi indirmesine yardım eden Yakup bey'e:

— «Ağabey» dedi. «Ben yarın Hilmi beyi mua-yene ettireceğim. Sen işleri bildiğin gibi ayarlarsın. Akşama buluşalım. Haydi iyi geceler.»

Yakup, yaşlı ayyaşın koluna girmiş, otelin kapı-sından içeri girmekte olan dostunun arkasından sev-giyle baktı.

— «İyi geceler Ahmet.» dedi, arabaya bindi. Arkaya yaslandı, bir sigara yaktı gözleri ışık selinde tatlı bir mutlulukla dalıyor, Ahmet gibi erdemli bir arkadaşına sahip olduğu için kıvanç duyuyordu.»

Bu sabah oldukça erkenden uyanmıştı Ahmet. Traş olmuş, giyinmiş, kahvaltısını yapmış, iki saatten beri otelin lobisinde gazete ve dergileri karıştırıyordu. Yakınından geçmekte olan garsona.

— «Arkadaşıma bir daha bakar mısınız? Uyanmış mı acaba?» deyince, adam saygıyla eğildi.

— «Emredersiniz.»

— «Ne arzu ederse verin lütfen.» diye ekledi delikanlı.

Garson on dakika kadar sonra dışarıyı seyretmekte olan delikanlıya yaklaştı.

— «Uyanmışlar efendim» dedi. «İki şişe şarap arzu ettiler götürdüm.»

— «On dakika kadar sonra bir arkadaşınızla birlikte ona bir banyo yaptırabilir misiniz?» diye sordu Ahmet.

— «Tabi beyefendi.» Diye yanıtladı garson. «Fakat» diye kuşkusunu belirtti. «Bizim kendisine banyo yaptırmamıza razı olurlar mı acaba?»

Delikanlı gülümsedi.

— «O konuyu bana bırakın.. On dakika sonra orada bulunacağım.»

Saat onbire doğru Hilmi bey banyo yaptırılmış, traş edilmiş, güzelce giyindirilmiş, adete bir başka insan olup çıkmıştı. Adamcağızın yüzündeki anlamsız ifade, gözlerinde sık sık değişen, neşe, korku, şüphe izleri bulunmasa ruh yapısının da düzeldiği sanılabilirdi. Dün ki dağınık ayyaşın bu kibar görünüşlü oturaklı İstanbul efendisi olduğuna hiç kimse inanamazdı.

Galata köprüsünde balık tutan dost, biraz yaş-

lanmış ve yıpranmış haliyle karşısındaydı delikanlının. Yanılmış olmamanın verdiği sevinçle gülümseyerek:

— «Hilmi amca» dedi. Ahmet. «Sen eskiden tıpkı böyleydin.» Saatine baktı ve ekledi «Haydi seninle küçük bir gezinti yapalım.»

Hilmi bey traş edilirken, delikanlı tanınmış bir sinir ve ruh hastalıkları hekiminden randevu almıştı.

Saatinde doktorun muayenehanesine vardılar. Geniş ve bir çok saksı yerleştirilmiş bekleme odasındaki meşin kaplı koltuklara oturmaları üzerinden ancak birkaç dakika geçmişti ki sekreter tarafından içeri alındılar.

Şakakları hafiften kırılmış, gür kara saçlı, göz-lüklü doktor, oldukça nazik tavırla ellerini sıktı, yer gösterdi.

— «Önce.» Dedi. «Şikayetinizi anlatın.» Söze Ahmet başladı.

— «Rahatsız olan bu beydir. Ben kendisini eskiden kısa bir süre için tanımıştım. Gayet normal ve mükemmel bir insandı. Yıllar sonra ona yeniden rastladığımda çok değişmiş buldum. Gördüğüm ve anlayabildiğim kadarıyla geçmişine ait hiç bir şeyi hatırlamıyor. Kısa bir süre öncelerini bile... Çok kez kederli bir hali var.. Herkesten korkuyor, şüpheleniyor.. Kendisine hiç dikkat etmiyor, giyimine davranışlarına. Bacaklarının çok ağrıdığından yakınıyor sonra... Ayrıca arasıra sara tutuyor.»

Delikanlının anlattıklarını dikkatle izleyen doktor, piposundan bir kaç nefes çekti.

— «Demek.» dedi. «Yakın veya eski geçmiş hakkında fazla bilginiz yok.» Hilmi bey'e döndü çeşitli sorular sordu.

Yaşlı adam bir çok soruları yanıtlamıyor ya da çelişkili cevaplar veriyordu. Fakat doktor bütün bunları not aldı.

Ahmet'e de bazı sorular sordu. Muayeneye geçti. Hastanın şiş ve mahmur görünümlü yüzünü, titreyen ellerini ve yüz kaslarını dikkatle gözden geçirdikten sonra aletler ve cihazlarla tetkiklerine koyuldu.

Doktorun hal ve davranışları çok güven vericiydi. İşini büyük bir dikkat ve özenle yapıyordu. Ahmet hayranlığını gizleyemedi.

— «Hastamı sizin iyileştirebileceğinize inanıyorum. Ne gerekirse yapın. Bu işin parasal yanını hiç düşünmeyin. Her fedakarlığı yapmaya hazırım onun için.»

— «İçki isterse de alıyor musunuz?»

— «Tabii.. En çok değer verdiği şey içki zaten. Ben de onu hiç bir istediğinden mahrum bırakmayı düşünemem bile.»

Doktor güldü:

— «Desenize ona en büyük kötülüğü yapmakta devam edeceksiniz.» Ahmet şaşırıp kaşları çatıldı:

— «Anlıyamadım??»

— «Gayet açık.. Dostunuzun rahatsızlıklarının başlıca nedeni yıllardanberi sürdürdüğü alkol alışkanlığı. Alkoliklerin büyük bir bölümünde bu tip rahatsızlıklar görülür.. Hastamızın rahatsızlığı alkolizma komplikasyonlarından «Delirium Tremens» ve «Korsakof, sendrumu» karışımı bir durum bahis konusu..»

Delikanlı merak ve endişeyle sordu:

— «Tedavi edilebilir mi acaba?»

Doktor, hastaya yan gözle baktı. Onun duyamayacağı bir sesle:

— «İlk olarak alkolü kesmek gerekiyor. En iyisi onu bir klinikte gözlem altına almak.. Şöyle, rahat ve

sakin bir yerde. Orada alkolün sinir sisteminde yaptığı harabiyet ve psişik rahatsızlıklar düzeltilmeye çalışılır. Ayrıca bozulmuş karaciğeri ve midesi de bir iç hastalıkları uzmanının yardımıyla tedavi edilebilir. Bütün bu söylediklerimizi uygulayabilirsek başarı şansımız var.»

Ahmet ayağa kalktı:

— «Ne uygun görüyorsanız yapın.» Dedi. «Size güveniyorum.» Doktor, kartının arkasına bir klinik adresi yazdı ve reçete verdi.

— «Siz oraya gidin bu kartı verin. Hastayı yatırırılar.» Delikanlı doktorun ücretini ödedi, teşekkür etti yaşlı adama:

— «Haydi gidelim.»

Hilmi bey konuşulanlardan pek bir şey anlamamıştı zaten.

— «Ne var, ne oluyor? Nereye gideceğiz?» diye sorunca Ahmet:

— «Meraklanma Hilmi amca, senin rahat edeceğin ve ağrılarının tedavi edileceği bir yere gideceğiz. Bir süre orada misafir edileceksin.» diyerek onun telaşını gidermeye çalıştı. Fakat Hilmi beyin kuşku ları silinmemişti henüz.

— «Sen de orada kalacaksın değil mi?»

— «Her gün yanına gelerek yoklayacağım seni.»

Yaşlı ayyaş bir süre düşüncelere daldı. Az sonra gözleri canlandı.

— «İyi iyi... Bana her gün üç beş şişecik şarap getirmelerini söylemeyi ihmal etmezsin değil mi?»

Delikanlı gülümseyerek sırtını okşadı onun. Hastahaneye yatmayı kabul etmesi için.

— «Elbette...» Dedi. «Söylemez olur muyum.»

Bindikleri taksinin şoförü, yüksek taş duvarlarla çevrili bir yere geldiklerinde arabasını durdurdu.

— «Geldik beyim.» Dedi. «Aradığınız yer burası.» İndiler. Delikanlı başvurma yerindeki görevliye kartı uzatınca, adam oldukça geniş bahçenin sonunda görülen beyaz binayı gösterdi.

— «Orada, sağda ki ilk kapıya gidin.»

Delikanlı, Hilmi beyin koluna girdi. Ağır ağır yürürlerken bahçeyi seyrediyordu. Gördüğü manzara çok hoştu. Havuzların fışkıyelerinden fışkıran sular zerrecikler halinde havada dağılıyorlar, yakınlarında ki çimenlere, rengarenk çiçeklere gizli bir sevi ile bir kat daha canlılık katıyorlar, havuzbaşında, kameriyelere konulmuş şezlonglara uzanmış çevreyi seyreden hastaların ruhlarına sükunet, gözlerine görkem bağışıyorlardı. Salkım söğütlerin sulara değen yaprakları minnacık dalgalarla evirilip, çeviriliyorlar yeşilin çeşitli tonlarını ortaya dökerek gönüllere okşayış gösterisi yapıyorlardı.

Ardıç, çam ladinlerin dalları arasından esen rüzgar kuş seslerine katılıyor dinlendirici bir müzik ortaya çıkıyordu. Gölgeyi yollarda gezinen hastalar bu sakin ve renkli ortamda yeni bir yaşam gücü kazanıyorlardı.

Ahmet geniş, mermer basamaklardan çıkıp kliniğin kapısından içeri girerken Hilmi bey'in burada tedavi olacağına inanmıştı. Tarif edilen yerdeki memur saygıyla karşılayarak oturttu. Nazikane bir tavırla bazı sorular sorarak önündeki kağıtlara alabildiği cevapları yazıyordu. Sıra adres, anne, baba adına gelince Ahmet:

— «Üzgünüm dostum» dedi. «Bunları biz de bilmiyoruz» Memur şaşırmıştı bu işe.

— «Beyefendinin hüviyet cüzdanı yok mu?» diye sordu.

— «Hayır» dedi delikanlı. Bunu hiç düşünmemiş-

ti daha doğrusu. Bir şimşek çaktı beyinde «Tuh» diye söylendi. «Elbisesinin cebine bakmalıydım.» Eli telefona gitti.

— «Otele telefon edebilir miyim?» diye sordu. Memurdan:

— «Tabi, tabi!» yanıtını alınca numaraları çevirmeye koyuldu. Bir dakika kadar sonra garson karşı-sındaydı.

— «Alo. Ben Ahmet Yılmaz. Misafirimin eski elbiselerinin ceplerine bakıp bakmadığınızı soracaktım.. Nee? Bakmadan çöp kutusuna mı attınız... Rica etsem de çöpler dökülmediyse bir araştırınız. Tamam öyle. Ben.. Kliniğimdeyim sizi bekleyeceğim. Her hangi bir belge bulursanız doğru buraya getirin... Sizi memnun ederim.» Küçük bir olasılık ta olsa, garsonun bir şeyler bulup getireceği umudu olan delikanlı beklemeye koyuldu. Kayıt kabul memuru çay ikram etti. Hilmi bey koltuğa iyice yumulmuş, çayını zevkle yudumluyordu ki aniden rengi sarardı, yüzü değişti, bardak elinden düştü. Ahmet hemen yanına seğirtti, kollarından tutarak:

— «Hilmi amca, Hilmi amca!» Diye sarsmağa koyuldu. Adamcağız koltuğa yığılmış çırpınmağa başlamıştı. Ağzından yine köpüklü kan geliyordu. Durumu gören memur, Ahmet'e.

— «Üzülmeyin bayım» Dedi. Söyleyeyim, derhal acile alsınlar». Birkaç dakika içinde hastabakıcılar bir sedye getirip Hilmi beyi yukarı taşıdılar. Nöbetçi doktor hastaya şöyle bir baktıktan sonra bir kaç enjeksiyon yaptı, dişlerinin dilini kesmemesi için ağzını güçlükle açarak yumuşak bir tıkaç koydu. Hilmi bey yavaş yavaş sakinleşti ve derin bir uykuya daldı. Ahmet onun rahatladığını görerek alnındaki terleri siliyordu ki birinin:

— «Beyefendi sizi aşağıdan çağırıyorlar?» dediğini duydu. İvedi adımlarla kayıt kabule indi. Garson kendisini bekliyordu, elinde ki cüzdana benzeyen bir nesneyi göstererek atıldı:

— «Bunu buldum. Ceketinin astarı arasına kaymış..» Delikanlı cüzdanı aldı. Garsona bahşiş verip gönderdikten sonra yaşlı adamın yanlışlıkla kumaşla astarı arasına düşürdüğü portföyü açtı.

İçinde bir banka cüzdanı, bir kaç soluk ve yırtılmış kağıt ve iki tane sararmış fotoğraf vardı. Önce hesap cüzdanına baktı. Yanılmadığı bir kez daha kanıtlanmıştı. Hesap sahibi Hilmi Meriç'ti. Gözü para miktarına takılınca hayretler içinde kaldı. «Vay canına» diye mırıldandı. «Adamın bankada oldukça yüklü parası olduğu halde böylesine sefalet çeksin ha.» Sonra fotoğrafları eline aldı. Bunlardan birinde bütün Meriç ailesi bir aradaydı. Hilmi bey, eşi ve iki kızı.

Resme dikkatle baktı.. Baktı. Damarlarındaki kan yok olmuşcasına içi bir tuhaf oldu. Ellerine ve bütün bedenine bir titreme düştü. Başı döndü, yakınında ki koltuğa düşercesine oturdu. Bir kez daha baktı. Balmumuna dönmüş yüzüyle bir şaşkınlık ve keder heykeli gibiydi. Neden sonra dudakları kıpırdadı, gözleri ipnotize olmuşcasına resimde, bir hummalının sayıkladığı gibi konuşmağa başladı.

— «O... O.. Demek o Hilmi beyin kızı ha... Zerrin, Hilmi bey'in kızı aman Tanrım.» Şimdi daha çok titreyen elleriyle fotoğrafın arkasını çevirdi. Oraya oldukça düzgün bir el yazısıyla karalanmış şu bir kaç cümleyi bir solukta okudu.

«Beni öksüz bırakarak göçüp giden biricik eşim ve onun bende en değerli armağanları, yavrularım Zerrin'le Berrin.»

Öteki resmi aldı baktı, terli avuçlarında sıkı sık-

tı. «Canımın içi, neredesin şimdi?» diye inledi. Sararmış fotoğrafın arkasında titrek bir el tarafından çiziktirilmiş şu kelimeler yer almıştı.

«Sevgili yavrum Berrin, canım kızım

Bizi bırakıp gittin kızım. Haklıydın. Samime'nin Tanrı emaneti olan size sahip çıkamadım, babalık yapamadım yavrum. Anneni kaybetmem, beni şaşırttı, kusurlar ummanında boğdu kızım. Bil ki baban arkandan hep ağlıyor, mesut olman için dua ediyor, Tanrı'dan, annenden ve senden af diliyor.»

Delikanlı inledi. Ellerini yüzüne kapadı. Yanıldığını, sevgilisi hakkında ne kadar korkunç bir hüküm vermiş olduğunu çok iyi anlıyordu şimdi. O gece de, bu ikinci resme bakınca da aldanmış, sevgilisine çok benzeyen Berrin'i Zerrin sanmıştı. Demek ki o uğursuz gece bir gençle giderken rastladığı Berrin'di. Ne kadar benziyorlardı birbirlerine... Sadece Berrin'in saçları daha uzundu o kadar. Pişmanlık, keder ve birazda onun temize çıkmış olmasından dolayı içinde beliren sevinç duyguları çarpışıyorlar, gözlerinde damla damla yas oluyor delikanlının yanaklarından aşağılara inerek ruh dünyasını bir parça rahatlatıyorlardı. Bir düşünce yüreğini ezdi yine:

«Ya o nerede?» söylendi derin bir üzüntüyle «Babasız kardessiz ve bensiz.. Tek başına..» İçini buruk ve sıcak bir mutluluk kapladı. Bensiz ha! Kendisini de ister istemez Zerrin'in dünyasına sokuvermişti.. Bu raslantı belki Tanrı buyruğuydu, belki de kaderi. Her şey bir yana onu bir an önce bulması gerekiyordu. Belki de Zerrin şu anda yana yana babasını arıyordu. Ağlıyordu.. Kimsesizdi... Oturduğu yerden kalktı, kendini çok güçlü hissediyordu. Bir çılgın gibi söylendi.

— «Bulacağım onu.. Bulacağım onu». Gözleri birden karşısında kendisini dikkatle incelemekte olan a-

dama takıldı. Takip memuru suç üstü yakalanmış gibi irkildi birden.

— «Bayım» dedi. «Affedersiniz bir rahatsızlığınız mı var?» Ahmet utandı izlendiğinden, başını önüne eğdi.

— «Hayır.» Dedi. «Hiç bir şeyim yok.. Dostumun rahatsızlığına çok üzıldüm de..»

Yere dökülen kağıtları ve resimleri topladı, portföye doldurup, cebine koydu.

— Adres olarak otelimi vereyim. Bunlarda sordüğünüz şeyler hakkında önemli bir bilgi yok.. Şu kadarını söyleyeyim ki her türlü duruma ben kefilim» diyerek sözlerini tamamladı. Adam:

— «Pek ala» diye karşılık verdi. Delikanlının ayakları hastanın bulunduğu yere yöneldi.

Hilmi bey halâ uyuyordu. Başucunda bekleyen sarışın güleç hemşireye:

— «Nasıl durumu?» diye sordu. Genç kadın:

— «İyidir.» diye cevapladı. «Bakın nasıl rahat uyuyor.» Delikanlı içinde biriken engin acıma ve şefkatle eğildi, yaşlı adamı alnından öptü.

— «Maşallah» dedi hemşire. «Babanızı çok seviyorsunuz. Ahmet şaşladı. Babası mı??

— «Hayır» diye itiraz etmek istedi. Ama bir bakıma öyle sayılmaz mıydı? Kızardı, kekeleyerek.

— «Şey yani.. Evet evet tabii.» Kendini toparladı hemen. Değerli dostu ve meleğinin babası Hilmi Bey'in yüzünü okşayarak:

— «Ona çok iyi bakın, olmaz mı hemşire hanım?»

Hemşire yine gülümsedi:

— «Elbette. Bütün hastalarımıza olduğu gibi babanıza da gereken ilgiyi gösteririz.»

— «O halde ben size adresimi ve telefon numaramı versem bana sık sık bilgi verebilir misiniz durumu hakkında? Ben sık sık geleceğim ama..»

— «Tabi... Tabi..»

Delikanlı oradan oldukça memnun ayrılırken bir an önce Zerrin'i nasıl bulabileceğini düşünüyor..» Gerekirse bütün İstanbul'u adım adım, sokak sokak, pencere pencere arıyacağım. Her yerden, herkesten soracağım.» diyordu.

Sokakta anımsadı birden. Hilmi bey'in hesabı bir bankanın Fatih şubesindeydi. Her para yatıranın adresini alırlardı bankacılar.

Adresi bulduktan sonra doğru evlerine gidip kapının ziline çalacaktı. Zerrin çıkacaktı karşısına şüphesiz. Delikanlıyı görünce çok şaşırarak, belki kapıyı yüzüne kapatacak «Vefasız... Yine beni yüzüstü bırakmaya mı geldin?» diye haykırarak, belki de bir tek kelime söylemeksizin o yıldızlar dolu gözlerinde yaşlar parlayarak boynuna sarılıp ağlayacaktı. Heyecandan kalbi küt küt vurdu Ahmet'in... Ne derse desin, ne yapsa yapsın. Delikanlı onun ayaklarına kapanacak «Affet beni» diye yalvaracaktı. «Hep seni sevdim. Günlerim yalnız seni düşünmekle geçti. Kederimden aylardır gözüme uyku girmedi. Bir benzerlik hayatımı kararttı sevgilim. Ama artık seni buldum. Bütün dertlerimi unuttum. İstersen öleyim..»

Fatihte bankanın önüne vardığında bir an duraldı, içeriye baktı. Adresi kendisine verirler miydi acaba?. Girmeye karar verip kapıyı iterken göğsünde bir yumru peydah oldu. Boğazı sıkılıyormuş gibi derin derin soludu. En yakındaki memura:

— «Bir müşterinizin adresini öğrenmek istiyordum.» dedi kısık bir sesle memur başını kaldırdı.

— «Mudilerin adresi verilmez, bu bankamızın ilke meselesidir.»

Ahmet ısrar etti.

— «Fakat ortada özel bir durum var. Kaybolmuş, hasta ve çocuklarından ayrı düşmüş bir insan bahis konusu..»

— «Valla, gidin müdür beyle konuşun.»

Delikanlı teşekkür ederek ayrıldı, müdür odasına girdi. Gösterilen yere oturduktan sonra Hilmi Bey'in başından geçenleri bildiği kadarıyla anlattı ve:

— «Zavallı adam ve çocukları» dedi. «Birbirlerinin nerede olduklarından habersiz ne kadar büyük bir endişe içindeler kimbilir?»

Banka müdürü bir süre burnuyla, çenesiyle oynadı:

— «Haklısınız» Dedi. «Polis te uzun süreden beri Hilmi beyi arıyordu.. Siz hiç merak etmeyin. Şimdi polisi de durumdan haberdar ederiz. Ayrıca evine bir memur gönderir müjdeyi veririm.» Delikanlı ayağa kalktı. Evi öğrenememiş olmaktan derin üzüntü içindeydi. Bocalama içinde:

— «Size zahmet olacak.» dedi ve kapıya doğru yürüdü, kalbi kırıldı, ayrılamıyordu. Durdu, son bir ümitte:

— «Adresi bana verin ben çocukları bulayım ve bir an önce babalarına götüreyim.» Dedi. «Bu sevinci tatmayı çok istiyorum.»

Banka müdürü gülümsedi.

— «Neden olmasın. Madem ki istiyorsunuz.» Zile bastı, içeri giren odacıya:

— «Hilmi Meriç'in dosyasını getirin» dedi.

Ahmet adresi eline alınca bütün endişe ve kaygıları yok olmuştu. Müdürün elini sıktı.

— «Beni bu sevinçten yoksun bırakmadığınız için çok teşekkür ederim» dedi ve uçarcasına bankadan çıktı.

Tarif edilen yere yaklaştıkça heyecanı artmış ve

boğazındaki düğüm daralmıştı. Fakat bu heyecan, bambaşka, delikanlının içini damla damla mutluluk dolduran, kederlerini, karamsarlıklarını ağır ağır yok eden bir duyguydu.

Sokak aralarındaki parke taşlara basan ayakları sanki tatlı bir akşam gökyüzünün pembe bulutları üzerinde yürüyordu. Yüksek sesle bağrıışan sokak satıcıları ve daracık alanda top koşuşturan çocuklar arasından bir rüyadaymış gibi geçti. Elinde ki yazıya yeniden baktı. Hilmi bey'in evini geçmişti. Geriye döndü. Gözleri kapı numaralarında ağır ağır yürüdü. Bütün benliğiyle titredi bir an. İşte sevgilisinin evinin karşısındaydı.

Çoşan duygularının güçsüzleştirdiği eliyle bahçe kapısını zorlukla açabildi. Bacakları basamaklara ulaşmak için didinirlerken, bakışları, bakımsız, yabancı otların bürüdüğü bahçede, perdeleri sıkı sıkıya kapatılmış pencerelerde dolaşıyordu.

Zile önce kısa darbelerle dokundu. Hiç bir cevap alamayınca telaşlandı. Parmağını dakikalarca bastı. Dakikalar geçti. Kendisinin hızlı soluğuşlarından başka hiç bir ses duymadı. Demek ki Zerrin evde yoktu. Gönlü karardı birden.. Onu hiç bir zaman bulamıyacağı duygusu canlandı yeniden.

Fakat bir yere gitmiş olamaz mıydı? Belki de biraz sonra gittiği yerden eve dönecekti. Oracığa, basamakların üzerine oturdu. Kolunu parmaklığa dayadı. Burada, böyle sevgilisinin dönmesini asırlar geçse de bekleyecekti. Yok yere Dünya'nın en bahtlı insanı olma fırsatını bir kez kaçırmıştı. Canından, herşeyden çok sevdiği Zerrin'i kalleşçe yapayalnız bırakmıştı ama artık onu ne pahasına olsun bulacak, önünde ağlayacak ve kovulsa da gitmeyecekti.

Bir ses duydu, başını yana çevirdi. Yaşlıca bir kadın sesleniyordu:

— «Çok şükür duyabildin beni.. Birine mi baktın delikanlı? Ne bekliyorsun orada?»

Ayağa kalktı Ahmet:

— «Bir genç kıızı arıyorum. Babasından haber getirmiştim de..»

— «Bu ev aylardan beri boş... Komşumuz Sime hanım aradığınız kıızın elinde bir bavulla evini terkettiğini aylar önce söylüyordu.»

Delikanlı sarardı, ayakta sallandı.

— «Ne dediniz. Evini mi terketmiş? Gitti mi dediniz?»

— «Öyle..» Delikanlı başı önüne eğik kaçtı adeta.. Nereye kime gitmişti? Belki... Belki de kendini anlayan bir sevgili bulmuş, evlenmişti onunla... Hayır hayır. Öyle olmamalıydı. Delikanlı bütün ömrünce sürececek hasret ve vicdan azabına dayanamazdı.

Mustafa İzmit'e geleli bir ay kadar olmuştu. Fakat kendisine sorsanız gün mü geçti? aylar mı oldu? Yıllar mı doldu? Farkında bile değildi. Hangi mevsimdeydi nasıl yaşıyordu? Bilemezdi. Ancak o, Dünya meleğinin gizli gölgesiydi. Gündüzleri arkasında adım adım dolaşıyor, geceleyin o kutsal varlığın penceresinde ısık söndükten sonra, kapısının kapalı olup olmadığını iyice yokluyor, çok yakın bir mesafede bulunan otele gidip yatağına uzanıyor bir parça dinlenmeye gayret ediyordu. Buna uyku denemezdi pek. Daha çok hayaller, karmakarışık düşler arasında sabahı ediyordu.

Belki günler var bir kelime olsun kimseyle konuşmamıştı. Bakımsızlık ve iştahsızlıktan dolayı yanakları çökmüş, sakalları uzamış, omuzları düşmüştü. Gözlerinde anlamsız, daha çok çok ürkeklik denebilecek bir ifade okunuyordu. Bütün bunlara hiç önem vermiyordu. Kendi yaşamı ve koşulları amaçları içinde değildi

çünkü. Başlıca gayesi Tanrı'nın yeniden karşısına çıkaracağı o mukaddes yarattığı korumaktı. Kendisini bütün varlığıyla onun yaşaması, var olması ve mutlu olması uğruna adamıştı. Bir insan olmaktan çok bir adaktı şimdi.

Sonbahar rüzgarlarının acı acı ısıklık çaldığı bu akşam vakti, Zerrin'in evinin karşısında ki kahvedeydi yine... Fakat içinde bir sıkıntı, bir kaygı vardı nendense. Rüzgar yakında bulunan madeni bir levhayı sallıyor, insana sıkıntı veren boğuk bir ses çıkarıyordu. Delikanlı sıcacık çayından bir yudum daha aldı, gergin boğaz adaleleri yüzünden güçlükle yutabildi. Yerinden doğrulup dolaşmak, çevreyi kolağan etmek istedi.

Yeniden oturdu. Çünkü o arada karşısındaki ışıklı perdeye onun gölgesi düşmüştü. Tek başına bir masaya oturmuş, müşterilerin gelmesini bekleyen ocakçıya çayını tazelemesini işaret etti. Gözleri yine karanlığın perde perde sardığı sokakta daldı aradan üç saat kadar geçti. Delikanlının gözleri hep karşıda, önüne gelen taze çayı içiyor hiç kimsenin ve hiç bir şeyin farkında bile olmuyordu. Ne zaman genç kıızın perdesinde ki ışıklar söndü, o zaman Mustafa oturduğu iskemleden şöyle bir doğruldu. Ne o? Onun penceresinin hemen önünde bir taksi park edilmişti. Dışarı çıktı. Ağır ağır taksiye doğru yaklaşırken koynundaki bıçağın yerinde olup olmadığını yokladı. Bu sivri uçlu kamayı bir kaç gün önce herhangi bir olasılığa karşı satın almıştı. Şimdi bu bıçak, sahibinin kapısına bağlanmış bekçi köpeğinin dişlerinden başka bir şey değildi.

Arabanın içinde bir kaç kişi oturmuş konuşuyorlardı. Mustafa sözlerini duyabilmek için yanlarına yanaştı, sigarasını yakıyormuş gibi bir süre oyalandı. Sesleri şimdi daha netti:

— «Henüz vakit erken, biraz daha bekleyelim.»

— «Öyleyse şu karşı kahvede biraz zaman harcayalım.»

Arabadakiler peşpeşe indiler. Kahveye yöneldiler. Mustafa camlardan dışarı dökülen aydınlıkta dikkat etti. Bunlar sırtları meşin ceketli, uzun favorili üç delikanlıydılar. İçindeki kötü önsezinin gerçekleşmeye dönüştüğünü, yüreğinde bir sızlamayla birlikte hissederek arkalarından yürüdü. Yakınlarındaki bir masaya oturdu. Aralarında geçen konuşmaları dinlemeğe başladı. İçlerinden biri ,sarışın, kıvrıkcık saçlı olanı diğerlerine göre daha sinirli ve heyecanlı görüyordu. Masaya yumruğunu vurdu.

— «Bu işin böyle olmasını kendisi istedi. Günlerce peşinde dolaştım. Binbir bahane icat ederek yaklaşmağa çalıştım. Yüzüme bile bakmadı. Sanki buzdan bir heykel birader.»

Esmer ve kalın kaşlı arkadaşı kahkaha attı.

— «Tipini beğenmemiştir oğlum. Yahut ta sen, yakışıklılığına güvenerek saha ve seyirci avantajını kendinde sanarak yanlış bir takdik uyguladın.»

Üçüncüsü elini arkadaşının sırtında şaklattı.

— «Bir de bu işlerin kompletanı sayarsın kendini» Garsona seslendi. «Yap şu üzgün çocuğa bir acı kahve..»

Kalın kaşlı olanı:

— «Bir de sigara ver, otursun derdine yansın.»

Kıvrıkcık saçlı ciddileşti, kalın kaşlının yakasını toparladı.

— «Ulan benimle mi buluyorsunuz kafanızı? Arkadaş sandım, insan yerine koydum sizi.» Kalın kaşlı yakasını kurtarmağa çalışarak:

— «Ulan akortsuz keman gibi ne bozuk sesler

çıkarıp duruyorsun? Amigon olmasak senin için tehlikeye atılır mıyız?»

— «Kusura bakma sinirlendim birden. Bu kız biz de akıl mı bıraktı?» Diğer ikisi yine duramayıp gülmeğe başladılar.

— «Ulan» diye gürledi kıvrıkcık saçlı. «Üstüme ütüme gelmeyin gene.»

— «Aldırma Cezmi'ciğim. Senin gibi kurt bir zampanının bu hallere düşeceğine hiç inanamazdık ta.»

— «Ne varmış halimde. Şükür oğlan çocuğuyuz. Bu geceden sonra tıpiş tıpiş bana koşmazsa bu bilekleri keserim.»

Mustafa irkildi adeta. Bıçağını sıkıca kavradı. Üçünü birden yere sermek şimşek gibi geçti beyninden. Fakat yapmamalıydı. Beklemeliydi. Öfkeden patlayacak gibiydi ama ne demişti eskiler «İki dinle, bir anla.» Meşin ceketlileri dinlemekten cayarak dışarı çıktı. Mümkün olduğu kadar karanlıklardan geçerek Zerrin'in oturduğu evin arka tarafına dolandı. Sokak lambalarının ışıklarının hiç ulaşmadığı bir köseye oturup beklemeğe koyuldu.

Hırs ve öfkesinden yumruğunu sıkıttı. Tırnakları avuç içine batıyordu. Onun hakkında nasıl olur da böyle konuşurlardı. Oysa ki ona yaklaşmağa, en ufak bir fenalık yapmağa cüret gösteren kötü niyetli kimseler zelzeleye tutulmuş gibi titremeli hattâ bir anda yanıp kül olmalıydılar. «Hele, bir ellerini vurmağa cesaret etsinler» diye söylendi. «Parça parça ederim onları... Ya da ben ölürüm onun uğrunda.. Ben ona bir değil bin can adamışım... Onun için ölebilsem, ölmek borcumu ödeyebilsem ne bahtlı bana.. Belki böylece öte dünya'da ona bakmaya yüzüm olur...»

Sağ yandan bir çitirtı duydu. Sanki kuru bir da-

ha üzerine basılmıştı. O yana döndü, bütün benliğiyle çiklat kesildi. Üç gölge genç kızın arka penceresine yaklaşıyordu. Delikanlı kendini güçlükle frenleyerek biraz daha bekledi. Meşin ceketliler bir cisimle kanı-
rarak, pencereyi açmaya uğraşıyorlardı.

Yaydan çıkmış bir ok gibi fırladı yerinden, bıçağı tam hedefe pencereyi açmağa uğraşan kola bütün gücüyle indirdi. Öylesine ki Cezmi'nin kolu pencerenin pervazına çakılıp kalmıştı. Neye uğradığını bilemeyen meşin ceketli acı bir çığlık attı. Mustafa bıçağını sö-
kerek diğerlerine de saldırmak istedi ama yapamadı. Bu arada biri arkasından sıkıca yakaladı onu. Silkinip kurtulmak istedi. Bir diğerinden şiddetli bir tekme yedi karnına. Yere düştü, bu sırada ceketini de sıyrılıp arkasından yakalayanın elinde kalmıştı. Her bir yanına yumruklar, tekmelemler yağmıyordu. Yanlara doğru hızla yuvarlandı, çırpındı. Çabucak ayağa kalktı. Karşındaki karaltıya güçlü bir yumruk savurdu. Onu yere yıktı ama aynı şiddette bir tekme ve yumruk yedi. Simdi üç kişi olmuşlar, hep birden yükleniyorlardı. Delikanlı hava da bir parlaklık gördü, kendi bıçağının bedenine saplanmak üzere olduğunu anlayarak hemen yere yat-
tı ve ağzına en yakın bacağa bütün gücüyle dişlerini geçirdi. Meşin ceketlilerden biri dana gibi bağırmağa başladı böylece. Cezmi karanlıkta gözlerini dört aç-
mış bıçağı saplamak üzere Mustafa'yı arıyordu ki, dü-
dük düdüğe bindi. Demek ki polis ve bekçiler gürültü ve bağrışmaları duymuşlar o yana doğru geliyorlardı. Meşin ceketlilerden biri:

— «Kaçalım!» dedi soluk soluğa «Yakalanacağız!»
Delikanlıya bir tekme daha savurduktan sonra kaçıp karanlıklarda kayboldular.

Mustafa'da hemen ayağa kalktı. Her tarafı kırık gibi ağrıyordu. Eliyle boğuşma sırasında sırtından çı-

kan ceketini şöyle bir aradı. Bulamadı. Bütün parası ceketindeydi. Bir daha çevreyi yoklamak istedi. Fakat ayak sesleri iyice yaklaşmış, bekçi ve polislerin sesleri duyuluyordu.

— «Sesler bu yandan geliyordu. Çabuk gidelim!»

— «Birini mi öldürdüler ne?»

— «Koşun kaçmasınlar.»

Yakalanmak bir şey değildi ama. Ya hapse atarlarsa genç kızı kim koruyacaktı. Topallaya topallaya oradan uzaklaştı. Neyse ki nüfus cüzdanı oteldeydi ve dün on beş günlük otel ücretini ödemişti.

Yatağında her yanı, bütün kemikleri sızlıyordu ama içi sevinç ve kıvançla doluydu. Gözlerini derin bir vecd içinde yummuş, ona hizmet edebilme, O'nu koruyabilme olanağı verdiği için Tanrı'ya şükrediyordu.

Biraz sonra gözkapakları mutluluk yaşlarının ıslattığı gözleri üzerinde kapandı, günlerden sonra ilk kez rahat bir uykuya daldı.

İstanbul'da göklerin tıkaçı yine açılmıştı. Tatlı, güneşli yaz günlerinin, plaj ve kır sefalarının artık sona erdiğini belirten yağmur yine sicim gibi iniyordu. Yine gökyüzüne kara bulutlar çökmüş, bütün doğaya olduğu gibi insanların yüzüne ve gönlüne de kasvet dolmuştu. Parklar ıssız, çiçeklerin boynu büküktü.

Islak pardüsosuna yağmurun bir kaç sarı yaprak yapıştırdığı genç adam Laleli'deki büyük otellerden birinin kapısından içeri girdi. Doğru asansöre koştu. Islaklık ve nem ta içine işlemişti. Bir an önce çamaşırını değiştirmesi gerekiyordu.

Odasına girince yaptığı ilk iş sıcak çay istemek oldu. İki gündenberi hissettiği kırıklık ve yorgunluk bu gün daha çok artmış gibiydi. Pantolonunu çıkarmaya

uğraşırken aniden başı döndü, yatağının üzerine oturdu. Baş ağrıyor, boğazı biber serpilmiş gibi yanıyordu. Büyük bir çaba ile yerinden kalktı. Lavaboya kadar gitti. Aynanın karşısında ağızını açtı. Bademcikleri kocaman kocaman olmuş, kıpkırmızıydı.

Yine başı döndü, zorlukla yatağına kadar gitti. Beyni zonkluyor, kızaran gözlerinden yaşlar akıyordu. Az önce bir eczaneden aldığı soğuk alınlığı hapını yutmak istedi. Ne mümkün! İlaç boğazında kalmış, üstelik değdiği yerleri sanki bir bıçak kesiyormuş gibi acıtmıştı. Bir süre gözlerini yumdu. Son günlerde yaptıklarını düşünmeğe koyuldu. Aslında bunu düşünmek yersizdi. Çünkü Zerrin'i aramaktan başka hiçbir şey yapmamıştı ki.

Günlerdir, caddelerde soğuk demeden, yağmur demeden genç kıza rastlarını ümidiyle dolaşmış, yakınından geçen bütün kızların yüzüne dikkatle bakmaktan gözlerine ağrılar girmişti. Bazan bir taksi kiralamış caddelerde ağır ağır gitmesini istemişti. Fakat bu onu doyurmamış, Zerrin'i andıran genç kızlara iyice bakmadan yanlarından hızla geçmek için azap, sıkıntı ve şüphe ile doldurmaktan başka işe yaramamıştı. Böylece yaya gezmeye, bütün pencereleri, sokakları inceleye inceleye dolaşmaya karar vermişti. Polise haber vererek ya da başka bir yoldan genç kıza bulmak mümkün müydü belki. Fakat ya genç kız bir başkasına aitse, bir erkekle birlikte çağrıya cevap verirse kahrından ölmez miydi Ahmet... Delikanlı böylece içindeki son ümit ışığını söndürmek istemiyor, ilahi aşkının bir gün onu karşısına çıkarıp, sevgilisinin «Yine yalnız seninim, bırakma beni» diyeceği anı bekliyor ve onunla karşılaşacağı günü yakınlaştırmak ve bu tesadüfe zemin hazırlamak amacı ile sokaklarda, pencerelerde

onu arıyordu. Delikanlı işte bu hayalle yaşıyor, muhtemel gerçeklerden kaçıyor.

Kapı vurulunca hayalleri dağıldı. Giren garsondu, çay getirmişti. Delikanlı boğuk bir sesle teşekkür etti, arkasından bir doktor çağrımlarını istedi. Sıcak çayı her yudumda acıyla gerilen boğazından aşağı indirmeye uğraşıyordu ki kapı tekrar açıldı. Yakup bey odaya girdi. Delikanlının karmakarışık yüzünü, yaşaran gözlerini görünce endişeyle yanına yaklaştı.

— «Ne o Ahmet? Hasta mısın yoksa?» Elini, alnına koydu.

— «Uuu!» Ateş gibi yanıyorsun. Ne oldu sana böyle?

Delikanlı harareten yanan dudaklarını yaladı, boğuk ve kısık bir sesle:

— «Biraz üşüttüm herhalde.» Dedi. «Biraz yağmur altında ve rüzgarda gezindim. Ondan olmuş olacak.»

Dostu onun güçlükle konuştuğunu, dudaklarının acıyla geriye kıvrıldığını görünce büsbütün üzüldü ve telaşlandı.

— «Sen biraz değil iyice üşütmüşün kendini... Hemen bir doktor çağırayım» diyerek ayağa kalktı, kapıya doğru yürüdü.

— «Dur.» dedi Ahmet. «Ben, istettim» Başı yeniden yatağa düştü.

Yakup onun ıslak elbiselerini çamaşırlarını çıkarırken bir yandan da söylenip duruyordu.

— «Derdin ne kardeşim? Bu soğukta, yağmurda saatlerce ne diye kaldın? Ölümüne mi susadın?» Delikanlı sadece benliğine, kalbinin en gizli köşelerine saklı sırrını fısıldadı birden. Dudaklarından kelimeler, gözlerinde ki yaşlarla birlikte döküldü:

— «Onu bulamayacaksam, sevgisini kaybettiy-

sem... Evet ölümüne susadım.. Yaşamak istemem artık.»

Yakup irkildi, böyle bir şeyin olacağını beklemişti hiç.. Hayretle sordu:

— «Kimi? Kimi bulamayacaksan?» Ahmed'in dudakları kıpırdadı. Fakat konuşmuyordu. Arkadaşı bir kez daha sordu.

— «Söylesene kimi?»

Bu sırada kapı kibarca vuruldu. Gelen doktordu. Kısa kelimelerle delikanlının şikayetlerini sordu. Boğazına, burnuna baktı. Sırtın, göğsünü dinledi. Bir kaç iğne yaptı. Reçetesini yazarken:

— «Dostum!» dedi. Ahmet'e «Bir daha soğuk havalarda dışarda kalmak yok. En az bir hafta yatağından çıkmamalısın. Bu ilaçlarını gayet muntazam alacaksın. Çorbalar ıhlamur, muhallebi, sütlaç gibi sulu gıdaları tercih et. Ateşin tamamen düştükten sonra bademciklerini aldırсан iyi olur... İlerde başına iş çıkarmaz çünkü...» Ayrıca gerektiğinde çağırılması için telefon numarasını bıraktı. Veda etti.

Hasta titriyordu. Yakup yorganı onun başına bürüdü. Yakınına bir sandalye çekerek oturdu, elini çenesine dayadı. Düşünmeğe koyuldu. Demek bizim oğlan aşıktı haa! Aptal çocuk böyle bir şeyi dert eder miydi insan? Senin gibi bir delikanlıyı hangi kız red ederdi ki...

Saatler sonra halâ aynı pozisyondaydı ki yorganın çekildiğini hissetti. Baktı. Ahmet uyanmış kendisine bakıyor, gülümsüyordu.

— Amma da zayıf adamım. Basit bir hastalık yüzünden seni bu kadar üzdüm ha..»

Yakup elini delikanlının alnına koydu. İyice terleşmiş ateşi düşmüştü.

— «Dur» dedi. «Üzerini açma terlisin». Gözlerinin içine baktı.

— «Demin neler söylüyordun? Kimdi o kız?» Delikanlı belleğini yokluyormuş gibi gözlerini kırıştırdı.

— «Hangi kız?» Yeniden gülümsemeye çalıştı. «Ateşten sayıkladım herhalde..»

Yakup küskün küskün baktı.

— «Hani can ciğer dostuz, kardeşiz... Niçin benden saklıyorsun?» Ahmet'in susup düşüncelere daldığını görünce üstelemedi artık. Her şeyden önce onun tamamen iyileşmesi gerekti.

— «Sana» dedi. «Sıcak bir çorba yaptırayım.» Ve dışarı çıktı.

Ahmet gözlerini hafiften buğulanmış camların ötesine çarpan yağmur damlalarına dikti. O, sokaklarda belki üzgün ve yalnız dolaşırken ve olabilir ki az ötesinde bir yerde kederli yaşarken kendisi yataкта rahatça yatıyor ve günlerce böyle kalması isteniyordu. Bu böyle eli kolu bağlı kalmak ne büyük bir azaptı. «Keşke... Keşke varlığım yüz hatta bin parçaya bölünseydi bütün sokakları, sinemaları, tiyatroları, hattâ hattâ bütün evleri kapı kapı dolaşıp onu arayabilseydim.» İçine kötü bir kuşku girdi. Birdenbire yatağında doğruldu. Aklına çok kötü şeyler gelmişti. «Ya, onu bir yere kapattılarsa... Zorla kötü kadın yaptılarsa... Aman Tanrım» Elini yüzüne kapadı. «Bir bahar çiçeğini soldurmak, karda bir kecliği yakalamak ne kadar kolaydır.. O kadar temiz ki yavrum... Çaresizdir, savunmasızdır. Avcıların kurduğu tuzağı göremiycek kadar küçük bir yavru ceylan gibidir tıpkı... Ve ben de buraya zincirle bağlandım. Bir kafes içine tıkıldım. Hayır... Hayır. Gitmem gerek, ona gitmem gerek..» diye bağırdı.

Yatak takımlarını ayaklarında sürükleyerek aşağı indi, pantolonunu, ceketini alalecele giyindi.. Her yanını ani bir ateşin basmasına, kulaklarının uğuldamasına aldırmadan merdivenlerden ivedi adımlarla inmeğe koyuldu. İnmesi gereken bir kaç basamak kalmıştı ki sadece hırsından oluşan enerjisi tükendi, olduğu yere yığıldı ve döşemeye kadar ağır ağır yuvarlandı.

Gözlerini açtığı anda ilk farketdiği şey her yanın beyaz olduğu idi. Başını kaldırıp çevresine bakındı. Bir hemşire arkası dönük bir şeyler hazırlıyordu. Halsizlikten başı yeniden yastığa düştü. Kolundan damarlarına damla damla serum veriliyordu. Demek ki bir hastahaneye getirilmişti. Merdivenlerden indiği sırada birdenbire bütün dünya zindan gibi kararmış, bedeni bir boşlukta yüzer gibi olmuştu. Gerisini hatırlamıyordu.

Hemşire, delikanlının gözlerini açtığını görünce gülümseyerek yaklaştı.

— «Nasılsınız?» diye sordu. Ahmet boğazının iki yanında ki koçaman olmuş bademcikleri yüzünden güçlükle sesini çıkarabildi.

— «İyiyim... İyiyim..»

Genç hemşire, hastanın nabzını sayıp, ateş ve tansiyonuna baktıktan sonra tabelasına kaydetti. Doktoru haber vermek için dışarı çıktı. Az sonra, delikanlının diline ve boğazına bakan doktor yakınında gözleri yaşlı bekleyen Yakup bey'e:

— «Bademcik iltihaplanmasının sebep olduğu bir septisemi düşünüyoruz. Kanını alıp, besi yerlerine ekeceğiz. Orada üreyen mikrobun cinsine göre seçilecek ve bu mikroplara etkili olduğu saptanacak ilaçlar, yapmakta olduğumuz genel tedaviye eklenecek. Duruma göre başka değişiklikler de yapabiliriz. Yalnız

bu işte sabırlı olmak ve uzunca sürecek tedaviye ve gerekli diyetlere katlanmak şart» Deyince Ahmed'i huzursuzluk sardı. Başını iki yana sallayarak mırıldandı.

— «Ne kadar kötü..» Yakup dışarı çıkmakta olan doktor'a:

— «Ne gerekiyorsa, nasıl uygun görüyorsanız öyle yapalım.» Diye seslendi ve Ahmet'in yatağının bir kenarına oturdu.

— «Dostum». Dedi. «Niçin sabırsızlık gösteriyorsun? Bir süre burada kalmakla tamamen düzeleceksin. Doktor tedavilere uyman için işi biraz abarttı diye moralini bozmanın gerek.

Gözlerindeki keder ve ümitsizlik ışıklarını sezdirmemek için başını yan tarafa çevirmiş olan genç adamın üzerine iyice eğilerek:

— «Çiftlik işi tam istediğin biçimde ilerliyor... Başka arzuların varsa onları da anlat, canla başla yerine getirmeye çalışayım. Hiç çekinme söyle bana.»

Konuşmakta güçlük çektiği, acıyla gerilen yüz hatlarından iyice belli oluyordu delikanlının:

— «Bir şey ağabey.. Tabi yatacağım. Yalnız ara sıra uğra olmaz mı. Hilmi beyi de yokla, bir arzusu varsa yerine getir.»

Yakup bir parça rahatlamış olarak ayağa kalktı.

— «Söylemene gerek var mı dostum. Tabi geleceğim. Hilmi bey'i de ihmal etmem. Sen rahat ol... Haydi şimdi sen istirahat etmene bak. Yarın yine geleceğim.»

Yakup gittikten sonra hemşire delikanlının terlerini silmiş, çamaşırlarını değiştirmişti. Ahmet'in bedeni gibi beynide bitkindi. Düşünmek ve değerlendirmek istediği durumların yerini derin bir uyku aldı.

Saatler sonra bütün vücudunu sarsan titremelerle

uyandı. Battanileri başına bürüdü. Buna rağmen çıplak bedenine kar yağıyormuşcasına üşüyor, titremelerine ve birbirlerine vuran dişlerine engel olamıyordu. Bağırıp yardım istemeyi gururuna yediremedi. Kendisine yıllar kadar uzun gelen bu işkenceye katlanmak zorunda kaldı. Sonunda soğuk bir ter boşandı, titremeleri durmuştu. Halsizlikten, rahat solumasına mani olan örtüleri güçlkle aşağı doğru indirebildi. Ter, ter, ter.. Her yanı cımcılık sular içindeydi ve ağzı dili kupkuru olmuştu saatlerce terlemekten.

Akşam odaya perde perde inmiş, her yan karar-mış ve delikanlı önüne geçilmez bir susama duymaya başlamıştı. Sararmış kupkuru dilini pul pul dökülen dudaklarında boşuna dolandırıyor «Su..» Diye sayıklıyordu. Yarı bilinçsiz halde yatağından yere kaydı. Sürünerek lavaboya yaklaştı, güçlkle musluğa erişti ve ağzını dayadı. Buz gibi sudan kana kana içti. Yatağa zor düştü ve yüzü koyun kapandı.

Bereket versin az sonra, hemşire ateşini ölçmek için odaya girdi ve yarı baygın halde ki delikanlıyı çağır-dığı hademenin yardımıyla yatırdı.

Ahmet günlerce kendine gelemedi. Sayıklamalar, kabuslar ve can acısıyla dolu günlerde kulağı, doktorun, Yakup'un, hemşirenin ve diğerlerinin seslerini duyuyor ancak anlamlandıramıyor, kafasından ve kolumundan can yakıcı iğnelerin yapıldığını hissediyor, kı-mıldayamıyor, sesini bile çıkaramıyordu.

On gün kadar sonra delikanlının genç bünyesi bu ölüm kalım savaşında yengi kazandı. Ahmet, hastah-nenin bahçesindeki çam ağaçlarının dallarına karın şaşkın, yavru kuşlar gibi konmakta olduğu bir sabah gözlerini açtı. Bulanık bakışlarla onları bir süre seyret-tikten sonra enjeksiyon yapmak için hazırlanmakta o-lan hemşireye çok acıktığını şğıledi. Az sonra getiri-

len yiyecekleri kış uykusundan uyanan bir ayı gibi ça-bucak bitirdi.

Yakup bey içeri girerken arkasına yerleştirilen yastıkların sayesinde yarı oturmuş, dalgın bir tavırla, bu soğuk günde bir parça ısınabilmek için pencerenin kenarına konmuş bekleyen bir serçeyi seyre dalmış-tı. Vefalı dostu onu böyle iyileşmiş görünce çok se-vindi, koşarcasına gelerek delikanlının zayıf ellerini yakaladı:

— «Çok şükür çok şükür.» Dedi düzelmene o ka-dar sevindim ki» Çökmüş yanaklarıyla gülümsedi Ah-met.

— «Ölmedim işte...»

— «O ne biçim söz Ahmet... Daha aslan gibi de-likanlısın. Bundan sonra yaşayacak güzel günler gö-re-ceksin.»

Delikanlı omuz silkince Yakup onu deşelemeyi uygun bulmayarak başka konulara geçti. Bir süre çift-likten, Hilmi beyden, Hatice teyze'den, Erdal'dan ko-nuştular. Fakat bu konuşmalar sırasında bile Ahmet'-in zihni hep Zerrin'le meşguldu. Sessiz bir anı fırsat sayarak sormadan yapamadı.

— «Hilmi bey'in çocukları geldiler mi?»

— «Onun burada olduğunu bilmiyorlar ki zavallı-lar, hem kimbilir neredeler? Belki de birileriyle ev-lendiler bu arada.»

İçi karardı delikanlının. Demek ki böyle düşünen yalnız kendisi değildi..

Üzüntüyle başı yastığa düştü. Yakup bey endişe-lenerek sordu:

— «Ne oldu Ahmet?» Delikanlı gözleri kapalı mı-rıldandı.

— «Başım döndü birden.» Dostu ayağa kalktı.

— «Affedersin». Dedi. «Henüz kendine geldiğini

unutarak seni yordum... Sen istirahat et.. Bir isteğin var mı?»

— «Hayır... Teşekkür ederim.»

Yakup sessizce odayı terkettikten sonra delikanlı başını yana çevirdi, aşkının açısı göz pınarlarında damla damla yaş oluvermişti. İçini çekti. «Ne diye yaşamağa çalışıyorum ki.» Böyle sessiz sessiz ağlıyordu ki koridordan gelen sesler ilgisini çekti, dinledi, zayıf kalbi duracaktı neredeyse..

— «Sorduğunuz hasta koridorun sonundaki oda da Zerrin hanım.»

— «Çok tesekkür ederim. Zahmet oldu size..»

— «Rica ederim Zerrin hanım.»

Delikanlı başını yarı doğrulttu. Kendinden geçmişesine kapısının açılıp canı sevgilisinin içeri gireceği anı beklemeye koyuldu. Bir sessizlik... Birkaç dakikalık, umut kırıcı, azap verici bir sessizlik geçti. İşte kapı açıldı. Gözleri hasretle dolarak büyüdü. Gelen doktordu ve yalnızdı. Dikelmis başı yastığa düştü. Gergin bedeni gevşedi. Doktoru tabelaya birşeyler yazarken merakı dilinin ucuna gelerek sordu.

— «Affedersiniz az önce konuştuğunuz hanım kimdi acaba?»

— «Konsültan bir doktor.. İki koğuş ötede felçli bir hasta var. Onu muayene için gelmişti.»

— «Ya öyle mi?» dedi delikanlı. Doktor kaşlarını kaldırarak baktı.

— «Onu tanıyor muydunuz yoksa?»

Ahmet başını iki yana salladı.

— «Hayır.. Sesini bir tanıdığa benzetmiştim de...»

O günden sonra «Zerrin Hanım» hitapları sık sık duyulmaya başladı koridorda.. Delikanlı bu ismi her ne zaman duysa sıçrayarak uyanıyor, dakikalarca içi hasret ateşiyle yanıyordu. Bu azaba daynmk çok güç-

tü. Klinikte yatmak, hep o adı duymak bir işkenceydi adeta. Yakup beyin ziyaretine geldiği bir gün

— «Artık iyileştim» dedi doktora. «İzin verirsiniz taburcu olmak istiyorum.»

Doktor şaşırdı:

— «Fakat dostum.» Dedi. «Henüz kültür ve antibiogramın sonucunu alamadık ve buna göre spesifik tedavi yapamadık.»

— «Zararı yok doktor.» Diye cevap verdi. «Sonuçlar belli olunca size uğrarız ve gereken ilâçları yazar-sınız. Otelimde ilâçları özenle kullanır, diğer öğütleri-nizi dikkatle yerine getiririm.»

— «İyice düşünün, sonuç insana pişmanlık verebilir ve tamiri güç komplikasyonlar ortaya çıkabilir. Bunları göze alabiliyor musunuz?» Yakup atıldı, delikanlının ellerini tutarak.

— «Ahmetciğim» Diye ısrar etti. «Bir süre daha kal. İçimizde bir kuşku kalmasın. Hatırım için.»

Ahmet arkadaşının gözlerinin içine baktı, bakışla-rıyla yalvarıyordu sanki...

— «Ağabey, canımı iste, bunu isteme.. Çok sıkıldım. Üstelik taburcu olursam daha çabuk iyileşeceğime inanıyorum.» Doktorla, Yakub birbirlerinin gözlerine baktılar üstelemenin boşuna olduğunu anlamış-lardı. Gülümsedi doktor

— «Madem çok istiyor. Sık sık kontrole gelmek kaydıyla şu andan itibaren gidebilir.»

Yarım saat kadar sonra Ahmet, arkadaşının kolunda hastanenin kapısından çıkıyordu. Titrek bacak-larının zayıf bedenini güçlkle taşımasından dolayı dostunun omuzuna iyice abanmıştı. Kış rüzgarı soğuk soğuk yüzüne çarpınca bedenine bir kırıklık, bir hara-ret yayıldı.

Neyse ki kapı da bir taksi buldular. Otelde ger-

çekten kendisini daha iyi hissediyordu. Bir de üzerindeki aşırı halsizlik, bitkinlik olmasa tamamiyle iyileştiğine hükmedilebilirdi. Otelin lobisinde bir süre oturduktan sonra Yakup beyi uğurladı. Mecmuaları ve gazeteleri karıştırdı. Üzerine bir sıkıntı, bir yalnızlık acısı çökmüştü. Bütün haşmetiyle boğazı gören geniş pencereye geçti.

Ufacık karlar evlerin damlarında geziniyor, her yana beyaz, üşütücü ve hüznü verici bir örtü çekiyorlardı. Tipinin arkasında birer hayaleti andıran gemiler sevgili bir ölüyü bilinmeyen bir diyara taşıyorlarmış gibi ağır ağır boğazdan geçiyorlardı. Kimbilir Zerrin neredeydi? Bu vapurla çok uzaklara gidiyordu belki de.. Zincirlenmiş bir aslanın öfke, hırs ve çaresizliğini duydu içinde.. Sabırsızlık içini bir kurt gibi kemiriyordu. Burada da kalamadı. Merdivenlerin dayanaklarına tutuna tutuna kafeteryasına indi. Bu ufacık hareket bile onu bitirmişti. Köşede bir yere düşercesine oturdu.

Yerli yabancı konuklar, kadınlı erkekli gruplar halinde kahkahalar arasında yiyip içip eğleniyorlardı. Biraz sonra ışıklar söndü, bilinmeyen bir yerden tatlı, en uyuşuk ruhlara bile duygu ve can katan bir müzik döküldü. Köşelerden renk renk ışıklar yandı birden.. Çiftler vücut vücuda, yanak yanağa dansediyorlar, bir rüya, bir hayal aleminde yaşıyorlarmışçasına kendilerinden geçmişlerdi.

Ahmet ellerini yüzüne kapadı. «Tanrım» diye inledi. «Bu dünyada herkes bu kadar mesut şen. Oysa ben, yalnız ben niçin bu kadar bedbahtım?» Yüzü hummalar için de yanıyordu. Üstelik, üstelik te hastayım. Doktorlar iyileştiremediler bir türlü» Bir fikir geldi aklına, hemen önünde bir sütuna yaslanmış olan garsona seslendi sert bir içki istedi. Ne demişti es-

kiler «Çivi, çiviye söker.» Hem doktorların yapamadıklarını belki de alkol yapar, kanındaki bütün mikropları kırar geçirirdi. Üst üste bir kaç kadeh rakı attı, boğazını kasıp kavuran içki, kanına karıştığında bir zindelik hissetti. Fakat neşelenmek şöyle dursun, efkari büsbütün artmıştı. Burada, böyle oturup başkalarının mutluluğunu seyretmek dokundu nedense. Eskiden beri başkalarının saadeti ona da sevinç verirdi. Fakat şu anda, belki de hastalığından, ya da yıllardır bir türlü mutluluğa ulaşamadığından kıskanıyordu bu parlak yüzlü, ışıklı gözlü insanları. Dayanamadı, odasına çıktı.

Sabahleyin yüzüne düşen Güneş ışıkları delikanlıyı uyandırdı. Bir süre yatağında gerindi, yatağından çıkarak pencereye geçti. Güneş, günlerden beri ilk kez sisten tüller arasından da olsa yüzünü gösteriyor, nazlı bir sevgili gibi gülümsüyordu doğaya.

Ahmet pencereyi açtı. Odasına çürük yaprak, toprak kokusu ve nem dolmuştu. Bu gün kendisini her zamankinden daha iyi hissediyordu. Kollarını, bacaklarını yavaş yavaş oynatarak kendini denedi. Gerçekten zindeydi, tıpkı eski günlerde olduğu gibi. Gülümsemi, «içki kanımızda ki konukları duman etmiş.» diye söylendi.

Aşağı indi. Sıkı bir kahvaltı yaptı. Havayı çok güzel bulduğundan pardösosunu bile almadı. Hafif bir ılık tutturarak sokağa çıktı. Bugün morali daha yüksekti, Fatih ve Aksaray dolaylarında dolaşacaktı. Akşama kadar caddelerde gezindi. Aslında işi raslantıya bırakmanın fazla yararı olmayacağını o da biliyordu ama çaresizdi. Genç kıza sahip çıkmaya hakkı olmadığını düşündüğünden başka türlü yapamıyordu. İyimsiz olamıyordu.

Otel odasında sigarasını durmadan çekiştirirken

kendi kendine gülümsedi. «Yıllar geçmesine, bir yıl-
ğın tecrübe edinmeme, üstelik zengin olmama rağmen
hala o sekiz - on yıl öncesinin o zavallı, o gariban, o
çaresiz Ahmet'iyim. Sokaklarda yine Molla'nın Ali'yi
arıyorum. Yolum karanlık ve gölgelerle dolu. Boş bir
umudun peşindeyim.» Hüzünlü tebessümü dudakların-
da dondu kaldı. Göğsünde bir çarpıntı, kulaklarında bir
cınlama başladı. Ateşi yükselmişti. Haplarından birer
tane içtikten sonra yatağına uzandı. Sıkıntısını bastı-
rabilmek için derin derin soludu.

Üzerindeki kırıklığa rağmen ertesi gün erken-
den yollara düştü. Öğleye kadar bilinçsiz bir halde
Bayezit'ta dolaştı. Bir parça dinlenmek gayesiyle bir
pastahaneye giriyordu ki birden durakladı. Geriye
döndü. Bir taksiye atladı. Sinir ve ruh hastalıkları kli-
nigine gitmek aklına düşmüştü.

Hilmi bey hastahanenin resim atelyesindeydi. De-
likanlıyı görür görmez ayağa kalktı gözlerinde sevinç
doluydu.

— «Hos geldin Ahmet!»

Ahmet kızardı. Hissettiği karmaşık duygular ara-
sında, utanç büyük oranda olmalıydı. Kolay mı? Kar-
sısındaki adam bütün varlığını adadığı Zerrin'in ba-
basıydı.

— «Teşekkür ederim Hilmi bey. Siz nasılsınız?»
Diye kekeledi.

— «Sayende çok iyiyim. Ağrılarım da geçti.»

Bir çocuk gibi kahkaha atarak ekledi.

— «Buraya geldim geleli bir damla içki koyma-
dın ağzıma. Sonra buna hiç istek duymuyorum ar-
tık.»

Delikanlı onun renklenmiş yüzüne, canlı gözlerine
dikkatle baktı. Şimdi eski Hilmi beye daha çok benze-
mişti.

— «Çok... Çok sevindim buna.»

Hilmi bey delikanlının koluna girdi. Birlikte atöl-
yeyi arşınlamağa başladılar.

— «Burada her şey o kadar güzel ki. Sana nasıl
teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Benim çocuğum ol-
san ancak bu kadar yapabilirdin.»

Adamın kaşları çatıldı, düşüncelere dalmış gibiy-
di.

— «Sen.» Diye devam etti sözlerine. «Çocukla-
rım olduğumu söylüyorsun. Bilmem ki neredeler? Niçin
aramıyorlar beni? Doğrusu çok merak ediyorum.»
Delikanlı içini çekti:

— «Bunu bilmeyi ben de çok isterdim.»

— «Birileriyle evlendiler mi dersin?»

Bu sözler üzerine delikanlı heyecanlandı. Derin
bir ye'ise kapıldı. Yüreği yavru, yaralı bir kuş gibi çı-
pınmağa ve kulakları cınlamağa başlamıştı. Hissettiği
baş dönmesi yüzünden yakınındaki koltuğa düşercesine
oturdu. Hilmi bey de onun bu halini ve kül gibi
olan yüzünü görerek telaşlandı.

— «Ne oldu Ahmet? Neyin var evladım?» Deli-
kanlı bütün gücünü toplayarak yerinden doğruldu.

— «Bir şeyim yok. Başım döndü birden. Biraz
üşütmüşüm galiba.»

Hilmi beyin gözleri pencerenin dışarısında bir ye-
re takıldı birden. Alnı kırışmış, kaşları çatılmıştı.
Kendi kendine yüksek sesle mırıldandı.

— «Nerede çocuklarım? Niçin hâlâ mazimi hatırla-
mıyorum?»

Resim çalışmalarını yöneten doktor onun bu ya-
kınmalarını duymuştu. Yanına yaklaştı.

— «Lütfen belleğinizi, kendinizi zorlamayın. Gö-
receksiniz her şey düzelecek.»

Doktorun sözleri Ahmet için de uyarı oldu. Böy-
lece hem ona yöneltmeyi düşündüğü sorularından ve

de vermeyi kararlaştırdığı banka cüzdanıyla fotoğrafları iade etmekten caydı.

Yan yana oturdular, bir ara birbirlerine gülümseyerek baktılar. Ahmet'in gözleri yaşlı adamın gözlerinde takıldı kaldı bir süre. Aman Tanrı'm Hilmi bey'in gözleri Zerrin'in gözlerinin tıpkısıydı. Aynı koyulukta siyahlık ve dupduru, tertemiz bakışlar.

— «Bir şey mi var Ahmet?» Delikanlı suç üstü yakalanmış gibi gözlerini kaçırırdı.

— «Hiç bir şey, hiç bir şey yok.»

Konuşulacak bir konu olmadığı halde onun yanında bulunmak delikanlıya teselli veriyordu nedense. Bir sigara yaktı, pencereden dışarıyı seyretmeğe koyuldu.

Bir zil sesi duyuldu, hastalar akşam yemeği için yemek odasına çağırılıyorlardı. Delikanlı istemeyerek kalktı. El sıkıştılar.

— «Şimdilik Allaha ısmarladık. Sen hiçbir şeyi merak etmeden iyice dinlen... Bir emriniz var mı?»

— «Estafurullah.. Sık sık buraya gelmeden başka arzum yok.»

— «İzninizle.»

— «Güle güle.»

Delikanlının kafası çok bulanıktı ve rahatsızlığı devam ediyordu. Temiz havada dolaşmanın iyi olacağını düşündü. Ahmak ıslatan denilen o sisli ince yağmur altında bir süre yürüdü. Sokaklarda, insanların yüzleri gibi soğuk ve soluktu. Havanın hep iyi olacağını sanarak pardüso almadığına pişman oldu. Akşamla birlikte caddelere karanlık indi. Islaklık, arabaların ışıklarında göz alıcı parlaklıklar yapıyor, insana boşlukta yürüyormuş, gibi bir his veriyordu.

Üzerindeki kırıklık ve halsizlik te artmıştı zaten. Yakınından geçen bir taksiye atladı. Durmadan çalışan silecekler, tatlı, insana uyku veren, monoton bir ses

ortaya çıkarıyorlar, camlarda oluklaşan suları hızla siliyorlardı.

Sultanahmet'te aralıklarla temizlenen camların ötesinde görülen minareler Tanrıya ulaşmak istercesine göklere yükseliyorlar, sanki sonsuzda sis ve yağmurlar arasında gözden kayboluyorlardı.

Şöföre inmek istediğini söyledi. «İşte» diyordu. «Dertlerimi, sıkıntılarımı ve yakarışmalarımı Tanrı, buradan daha iyi duyar.» Ceketinin yakasını kaldırdı. Yağmurdan korunmağa çalışarak cami avlusu duvarlarının dibinde ki çay evlerinden birine girdi. Üst üste bir kaç bardak çay içti. İçi ısınmıştı.

İşte ezanda okunuyordu, yakınındaki masalarda oturan bir kaç yaşlı kişiyle birlikte kalktı. Avluya açılan büyük kapıdan içeri girdi, ve abdest aldı.

Caminin içi bambaşkaydı. Dışardaki gam ve kasvetin, ıslak ve karanlık sokakların aksine burası aydınlık ve gönül rahatlatıcı idi. Avizelerden dökülen binlerce ışık demeti mavi çinilerde geziniyor rengarenk camlardan yansıyor, bir başka aleme sürükleyip mermer sütunlarda parçalanarak kayboluyordu. Binlerce dudaktan dökülen nidalar kubbede mavi duvarlarda ilahi bir uğultu yapıyor, gönül ve ruhları arıtıp dalga dalga uzaklara yayılıyordu.

Delikanlı kendinden geçti. Varlığı, maddesi yok oldu. Kenarlarından yaşlar akan gözlerini yummuş, Tanrı'ya yalvarıyordu. Zaman ve mekan kavramı yoktu onun için.

Vakit geçti, herkes gitti. O halâ tek başına caminin orta yerinde ellerini açmış, geleceği, talihi için dua ediyordu. Işıklar tek tek söndü.

Cami görevlilerinden biri, delikanlının karşısına geçmiş tuhaf nazarlarla süzüyordu. Adam bekledi, Ahmet'in hiç oralı olmadığını görünce.

— «Hey delikanlı.» Diye seslendi. «Camii kapatacağım.»

Delikanlı hafiften sıçrayarak kendine geldi. Hiç bir söz söylemeksizin başını önüne eğdi. Ağır adımlarla dışarı çıktı. Bütün halsizlik ve ateşine karşın kendini çok rahatlamış hissediyordu. Göz pınarlarındaki yaşları sildi. Karanlıklarda kayboldu.

Üç gün kadar odasından pek çıkmadı. Her şeye karşı çok isteksizdi. Yorgun ve duygusuz hissediyordu kendini. Güçlkle pencerenin kenarına geldi, kış güneşi, Marmara'nın sisli sularında gümüşü pırıltılar bırakarak ufuklarda kaybolmak üzereydi.

Yine bir gün bitiyordu, yine akşam oluyordu ve yine yalnızdı... Boğazın soğuk suları üzerinde çığlıklar atarak uçuşan deniz kuşları kadar çaresizdi. Bir kaç kez derin derin soluk aldı, içini çekti. Çok sıkılıyordu. Bir defa daha kendisini alkolün kollarına atacaktı. Duvara tutuna tutuna ilerledi, kapının kolunu aşağı iterken duraladı. Elini yüzüne götürdü, sakalları epeyce uzamıştı. Bu bir anlık kararsızlıktan sonra dışarı çıktı. Başkalarına özenli görünmenin ne önemi vardı ki..

Karanlık ve köşeden bir yerden bir masa seçti. Oturdu. Bu küçük yolculuk onu çok halsiz bırakmıştı. Çarpıntısını ve takatsizliğini geçiştirmek için başını masaya dayadı, derin derin soludu. Çapraz vaziyette başına bağladığı kollarının altından bir garsonun yanbaşıda beklediğini görünce minik hareketlerle başını doğrulttu.

— «Mezeyle rakı istiyorum.» dedi.

Başını «Başüstüne» anlamında önüne eğdikten sonra yürüyen garsonun arkasından ikinci kez seslendi.

— «Masama çiçek te tedarik edin. Bulabildiğiniz kadar getirtin.»

Beş dakika kadar sonra delikanlının masası bir çi-

çek bahçesine dönmüştü. Sandalyesine iyice yerleşti. Bardağına ağzına kadar rakı doldurdu. Bir dikişte dipledı. Şaşırdı. Bardağı ışığa tutarak inceledi, kokladı. Rakı kokuyordu. Fakat ne boğazını yakmış, ne de ağzında ki madeni tadı silmişti. Peşinden bir kadeh daha attı. İçinin ısınmasından içtiğinin rakı olduğı kanıtlanmıştı.

Orkestra tatlı bir müzik dökerek programa başlamıştı yine. Bütün hüznleri adına gözleri doluktu. Sandalyesini sütunun arkasına çekti. Kendisini meraklı bakışlardan gizleyerek hayal alemine dalmıştı ki omuzlarının iki el tarafından kavrandığını hissetti. Başını yana çevirdi. Dost bir yüz gördü, sevindi.

— «Saklambaç mı oynuyoruz be kardeşim?..» Dedi. Yakup «Yarım saattenberi seni arıyorum.»

Delikanlı gülümsedi buruk buruk.

— «Öyle.. Biraz da biz saklanalım. Hep.. Başkalarını...» diye söze başlamıştı ki dert dökmekten kaçındı son anda ve konuyu değiştirmek için. «Ne zaman döndün Ankara'dan?» diye sordu.

— «Bir saat kadar önce. Fakat aşağı yukarı Tarım bakanlığında ki bütün işleri hallettim sayılır.»

— «İyi... Çok iyi...»

Yakup bey, delikanlının yüzüne göz gezdirdi.

— «Kendini bırakmış gibi bir halin var. Sakalların da uzamış.»

Delikanlı acı acı sırıttı:

— «Ne yapalım! İnsan zenginleştikçe cimrileşmiş. Ben de tutumlu olmak için kendime özen göstermeyi gereksiz buluyorum.»

— «Bırak gırgırı. Fakat kilo almışa benziyorsun. Gözlerinin çevresinde ki siyah halkalarda olmasa tamamiyle iyileştğine inanacağım.»

Ahmet çakırkeyf olmasına karşın eskisine göre daha hasta olduğunu hissediyordu. Şaşırdı.

— «Ben mi kilo almışım?» Dedi hayretle:
Yakup iyice yaklaştı, dikkatle baktı.

— «Oğlanın yüzü balmumu gibi sarı.. Göz kapakları da şiş.. Yüzü de şiş olmasın» diye mırıldandı. İşaret parmağını delikanlının yüzüne bir süre bastırdıktan sonra geri çekti. Parmağın dokunduğu yerde bir çukur oluşmuş ve iz kaybolmuyordu. Ahmet te endişeye kapılmıştı.

— «Ne var?» diye sordu.

— «Doktora gidiyor musun?»

— «Hayır.»

— «Peki ilâçlarına devam ediyor musun?» Delikanlı yine omuz silkti.

— «Bir yararı olmadıktan sonra kullanmanın ne gereği var.» Yakup kızdı:

— «Amma da yaptın ha! Ne demek yararı olmuyor.. Bir de şu bacaklarını aç bakalım.» Delikanlı pantolon paçalarını sıvadı. Bacaklarında da bastırmakla çukurluk ortaya çıkmıştı.

— «Tıpkı babam da olduğu gibi... Ahmet te böbreklerinden rahatsız galiba.» diye düşündükten sonra sesini yükseltti:

— «Hazır ol yarın sabah hastahaneye gideceğiz.» Dedi ve içini çekti:

— «Ah şeker kardeşim! Niçin hiç kendine dikkat etmezsın. Derdin ne? Dünya mı yıkıldı üstüne?» Ahmet eline bir gül aldı, evirdi, çevirdi.

— «Yani çok mu hastayım?. Doğru söyle ölür müyüm?»

Yakup başını yana çevirdi, az ötelerinde güle, konuşa yemeklerini yiyen çiftlere baktı.

— «Ne bileyim ben? Doktor değilim ya.» Arkadaşının **moralinin bozulacağını** düşünerek ekledi. «Belki de gerçekten kilo aldın.»

— «Öyleyse kurtuluşumun şerefine içelim. Yani iyileşmemin...»

Yakup gülümseyerek kadeh kaldıran delikanlının yüzüne baktı. Alay mı ediyordu? Yoksa sözlerinde gizli bir anlam mı vardı. Fakat ortada ki acı gerçek her şeyin üstündeydi.

— «İçmemelisin.» Dedi. «Ne olur bir defa da ağabey sözü dinle. Hem yarın erkenden hastahaneye gideceğiz. Artık yatsan iyi olur. Ben de gidip annemle Erdal'ı göreyim bir kez.»

Delikanlının gözleri dalgın bakıyordu.

— «İçeceğim» dedi. «En çok ölürüm değil mi? Ağabey. N'olur kırılma.. Madem çok hastayım sen de beni reddetme... Beraber içelim. Belki de son kez.»

Yakup bir süre düşündü.

— «Yarın sabah hastahaneye gitmeyi kabul ettiğine söz verersen» Dedi.

Olabilir ki bir daha böyle içemeyeceklerdi.

Kadehleri tokuşurken salonun rengarenk ışıklarında her ikisinin de gözlerinde birer damla yaş pırıldıyordu.

Delikanlı gece yarısından sonra şiddetli bir çarpıntı ve nefes darlığıyla uyandı. Gözleri açılmıyordu bir türlü.. Üzerinde yüzlerce kilo yük varmışcasına ezik ve bitikti. Yattığı yerden bütün çabalarına karşın doğrulamıyordu. Can havliyle bacağını karyoladan dışarı sarkıttı. Aşırı bir güç harcayarak yatağında oturdu. Bir süre inledikten sonra ayağa kalktı. Elektriği yaktı. Lavaboya yaklaştı. Yüzünü yıkamak istiyordu. Yapamamıştı. Baş döndü, olduğu yere yığıldı. Fakat hiç bir yeri acılamamıştı iyi ki...

— «Demek ki... demekki... Tanrı sesimi duydu..» diye inledi. «Dualarımı kabul etti. Kavuşacağım. Belli ki o öldü, bana gelemiyor... Ama ben... Ben sana ge-

liyorum sevgilim... Bak kalbimin atışları da yavaşlıyor.. Bitiyorum artık. Gözlerimi kapıyorum. Senin yanına... Cennete beni alırlar mı dersin? Ben de günahsızım sevgilim...» sesi gittikçe boğuklaştı, hafifledi ve tükendi.

Yakup ertesi gün sabah erkenden geldi. Ahmet'in kapısını çaldı. Kısa aralıklarla bir kaç kez daha vurdu. İçerden ne bir ses ne de bir hareket duyuluyordu. Telefon etti. Ahmet'in otelden çıkıp çıkmadığını bir kez daha sordu. Çıkmadığını öğrenince telaşlandı. Arkadaşının hasta olduğunu belki yatağından kalkamadığını söyleyerek odanın kapısının görevliler tarafından açılmasını istedi.

Kapı açılıp Yakup içeri girince bir çığlık kopardı.

— «Eyvah ölmüş benim kardeşim!» İçinden bir tel koptu, yerde hareketsiz yatan delikanlının üzerine kapandı.

— «Ölmüş!. Ölmüş!» Yüzü sapsarıydı, saçları dimdik olmuştu. Ağlayamıyor kendini bilmez bir halde iki yanına salınıp duruyordu. Kendi kendine söylendi:

— «Ne yapacağım ben! Ne yapacağım ben!»

Boğuk bir inilti duyunca sesini kesti, büyük bir dikkatle Ahmet'in ağzına baktı. Delikanlının dudaklarında acı dolu küçük kıpırdanmalar oynayıyordu.

Burnundan geçen hava hafif bir vızıltı ortaya çıkarıyordu. Bu ufacık hayat belirtileri Yakup beyi sevincinden çıldırtacak gibi yaptı. Yakınında, ayakta şaşkın bekleyen garsonlardan birine haykırdı:

— «Koşun bir ambulans çağırın. Tanrı'ya çok şükür ölmemiş henüz.» Sonra Ahmet'in üzerine eğildi, solgun yanaklarından bir kaç üst üste öptü. Gözlerinden yaşlar fışkırarak:

— «Sakin ölme Ahmet!» diye yavuncudu. «Yaşamaya daha yeni başlayacaktın.»

Delikanlı, hastahananın acil bölümünde ki sedyelerden birinin üzerine yatırılmıştı. Görevli doktor bütün dikkatini kullanarak delikanlının soluk sarı yüzüne, kuru, üzeri sarı kahverengi pas bağlamış diline, basmakla çukurluk bırakan yüzüne, bacaklarına baktı. Tansiyonunu ölçtü, nabzını saydı, gözde muayanesi yaptı, kalbini dinledi. Damarından aldığı kanını bir kaç tüpe koyarak laboratuvara gönderdikten sonra hastanın başucunda ayakta, sapsarı bir yüzle bekleyen Yakup'a döndü:

— «Şu anda kesin bir şey söylemek güç ama hastanın böbreklerinde iltihap olduğunu sanıyorum. Gördüğümüz koma durumu aniden yükselen tansiyonun hastanın beyninde yaptığı etkiye bağlı olabilir. Nefrite bağlı olarak yükselen kan üresi de bunu yapabilir. Fakat hastalık kısa sayılabilecek bir süre önce başladığından bu ihtimal daha zayıf... Kalpte yeni başlayan bozuklukta tansiyon yüksekliğine bağlı. Kan ve idrar tetkikleri sonucu durum daha iyi aydınlanacak.»

Yakup üzüntüden bir kaç kez yana sallandı:

— «Doktor» dedi. «Doğru söyleyin iyileşir mi acaba?» Doktor ordre kağıdına gerekli talimatı yazarken başını kaldırdı.

— «Söylediğim gibi şu anda, durumu kestirmek zor. Ancak elimizden gelen bütün özeni göstereceğimize inanın.»

Yakup elini ağır ağır uzattı. Ahmet'in elini avucunun içine aldı. Derin bir sevgiyle sıktı:

— «Niçin kendini böylesine ihmal ettin? Canım kardeşim. Zorun neydi? Benden bile sakladın. Değer mi kardeşim? Değer miydi?»

Genç bir hemşire yaklaştı.

— «İzin verirseniz biraz kan alacağım.» Diyince kendinden geçmişcesine delikanlının solgun yüzünü, kapalı gözlerini seyretmekte olan Yakup sıçradı. Geriye doğru çekildi. Bu sırada masanın üzerindeki saksıya kolu çarpmış, aşağı düşürmüştü.

Saksı paramparça oldu, parçaları, topraklar, çiçekler her bir yana dağılmıştı. Bunu gören Yakup ürperdi, karamsarlığa kapıldı:

— «Bu...» diye inledi. «Hayra alamet değil. Ölecek... Canım Ahmet ölecek..» Delikanlının üzerine kapandı. Gözlerinden yağmur gibi yaşlar inerek yüzünden gözünden öpüyordu.

Denizden karaya doğru acı acı esen rüzgar, kıyıda çöp yığınlarını karıştıran hırpanı kılıklı saç sakalı birbirine karışmış gençli ihtiyarlı işçileri çok üşütüyordu. Durmadan yaşaran gözlerini bu pis kokulu, eski püskü eşyalar ya da artık gıda maddelerinden oluşan çöplüğe dikmişler, soğuktan moraran elleriyle karıştırıyorlar, işe yarar madeni eşya parçaları kırık cam, kağıt demetleri bulmağa uğraşıyorlardı.

Esmer, sakalları uzamış, zayıf yüzlü bir genç bir parça ısınabilmek için cebinden üçüncü paketini çıkardı. Yanındaki yaşlı adamın sırtını rüzgara siper ederek sigarasını yaktı. Bir tane de ufak tefek ihtiyara uzattı.

Yaşlı adam sigarasından derin bir nefes çektikten sonra delikanlıya döndü:

— «Sen, aslan gibi adamsın böyle berbat işte niçin çalışıyorsun?» dedi. «Başka bir iş bulabilirdin.»

Gözlerini kıyıları durmadan döven azgın dalgalara diken Mustafa adamın sorusuna karşılık olarak sadece omuz silkti.

Yaşlı adam ilgilenmişti onunla, tepeden tırnağa süzerek:

— «Bak!» dedi. «Ceket te giymemişsin. Üşümüyor musun böyle?»

Delikanlı burnundan inen suları parmağıyla silip attı:

— «Üşümüyorum ki» dedi. «Tam camız havası.»

— «Nerelisin sen?»

— «Sivas'lıyım.»

Sözlerini bitirmişti ki yüzü kızardı. Gaf yaptığını anlamıştı. Kim olduğunu herkesten saklamalıydı.

Yaşlı adam halâ konuşuyordu:

— «Demek ki oradan soğuğa alışkınsın.»

Delikanlı konuyu değiştirmek için azgın köpürüp gelen dalgalardan hiçte tedirgin olmamış gibi başını suya sokup çıkaran karabataklara bakarak konuştu:

— «Emmi bu kuşlar ne kuşu?»

— «Karabatak derler onlara...»

— «Soğuk sulardan üşümezler mi acep?»

— «Üşümezler..»

Mustafa günlerden beri kimseyle iki lafetmediği için konuşmayı çok özlemişti.

— «Emmi» diye sordu. «Bu kuşların etleri yenir mi?»

— «Bazıları yer. Lakin bataklık koktukları için pek makbul sayılmazlar.»

Mustafa yaşlı adamın hoşuna gitmişti.

— «Haa söyle bakayım. Nerede kalıyorsun sen?»

Delikanlı vereceği cevabı düşünürken şişman bir adam yaklaşmıştı yakınlarına. Rüzgardan başındaki fötr şapkasının uçmaması için kenarına elini bastırarak söze karıştı.

— «Hey siz ikiniz!. Kocakarılar gibi vır vır edeceğinize çalışın. Neredeyse yağmur inecek.»

Bizim ihtiyar sindi. Elinde ki kısıcak deynikle çöpleri yeniden karıştırmağa koyuldu. Mustafa'ysa adama ters ters bakmakla yetinmişti. Uzaklaştığını gören ihtiyar homurdandı.

— «Fötörünün etrafında fırıl fırıl döndüğüm, bırakmaz ki iki gırtlığımız açılsın. Mustafa meşin ceketli-lerle yaptığı kavga sırasında ceketini ve onun cebinde bulunan paralarını kaybetmişti. Bu yüzden aşağı yukarı bir aydan beri yarı aç yarı tok sokaklarda geziyor, herşeye rağmen, yükümlendiği Zerrin'i koruma görevini ihmal etmiyordu.

Perişan yapısını, dağınık halini gören birtakım insanlar bavullarını ya da eşyalarını taşımasını teklif ediyorlar, delikanlı sevgilisine hizmet uğrunda yaşadısını sürdürebilecek yiyeceği bulabilmek için bu gurur ve onur yaralayıcı işleri yapmayı kabul ederek bir kaç kuruş kazanıyordu.

Öğle paydosunda bir balıkçı kulübesinin rüzgardan masun tarafında duvar dibine çöktü. Helva ve ekmekten oluşan öğle yemeğini gevelemeğe başladı.

Yaşlı esmer arkadaşı da yanına oturdu, çıkını açtı.

— «Nerede kalıyorsun demiştim. O eşek salatası lâfımıza lafa tabanca sıkılmıştı.»

Delikanlı lokmasını güçlkle yuttuktan sonra cevapladı.

— «Bir otelde..»

— «Seni sevdim oğlum.» Dedi ihtiyar. «İstersen bizde kal. Kızları sattık, oğlan da İstanbul'da. Evde kaçık düşmanıyla benden başka kimse yok.»

— «Nerede evin?»

Adam eliyle şehrin kuzeyindeki tepelerin eteklerine yayılmış küçük evleri göstererek.

— «Ha işte, o evlerden biri de bizim viranhane.»

Dedi.

Mustafa kafasını kaşdı, kimseye yük olmak istemiyordu. Fakat bu tatlı adamı incitmek te doğru değildi.

— «Emmi» diye yanıtladı. «Sağolasın. Sizi rahatsız etmiyeyim.»

Adam üsteledi:

— «Merak etme yataklar temizdir. Bir haşarat gelmesin diye her zaman ilâçlarım.»

— «Emmi... Senin ora bana ırak düşer.»

Yine sözleri yarım kaldı. İşbaşı düdüğü çalmıştı çünkü.

İhtiyar darılmış gibiydi. Düdüğü fırsat bilerek ayağa kalktı. Mustafa adamcağızdan biraz uzak kalmak istiyordu. Fakat Fötr şapkalı yine karşısında bitmişti. Delikanlıya bakarak:

— «Kalk moloz yığını.. Haydarpaşa mendireği gibi çakılmışın yerine.»

Mustafa zaten hayata karşı patlamak üzere bir barut fıçısı gibi idi. Adamın sözleri bir kıvılcım çakmaya yetti.

— «Ulan pezevenk.» diye gürlledi. «İşin de, sen de yerin dibine batın. Modul yemiş öküz gibi ne böğürüyorsun.»

Adam dikeldi, birkaç adım attı:

— «Bana mı diyorsun ulan?» Delikanlının yüzü aniden karıştı, hasmının üzerine yürüdü.

Fötr şapkalı afalladı. Delikanlının korkunç görünüşü onu ürkütmüştü. Birdenbire geri döndü. Uzaklaşmaya koyuldu.

Mustafa yumruğu sıkılı kaldı, bir vahşi hayvan gibi kükredi arkasından:

— «Evet sana söylüyorum dursana.»

Delikanlı ağır ağır deniz kıyısında ki kayalıklara

yürürken çöp toplatıcı arkasından bakıyor, yakınında-
kilere yakınıyordu:

— «Bu çolak pek tekin birine benzemiyor. Bu he-
rifi nereden de işe aldık yahu.» Çekindi birden:

— «Hey!» diye bağırdı. «Gel de yevmiyeni vere-
yim.» Sonra düşünceye daldı. «Bu herif yolumu çevi-
rip haraç isterse hiç şaşmam.» İşçilere döndü:

— «Haydi bakalım işinize. Neredeyse yağmur
inecek.»

Mustafa öfkeden sararmış bir yüzle deniz kıyısı-
na indi. Fötr şapkalının yevmiyesini verme teklifine
dönüp bakmamıştı bile. İrili, ufaklı taşlara ayaklarını
süre süre kıyıyı izleyerek yürüyor, paçalarını ıslatan
dalgalara, ayak seslerinden ürkererek yuvalarından çiğ-
liklarla uçuşan deniz kuşlarına, çıplak tenini yalayan
soğuk rüzgra aldırmadan çöplükten uzaklaşıyordu.

Hınç ve öfkesinin yerini hüznün aldı zamanla. İçin-
de ki kahır, isyan ve hayata küskünlük duyguları yum-
ru yumru gelip boğazına dizildi. Bir kasırganın arka-
sından gelen şiddetli yağmur gibi, ruhunda esen fırtı-
na, gözlerinde iki damla yaş oluverdi.

— «Yarabbi» Diye sızlandı. «Ben vereceğin her
cezaya müstahakım. Hatta.. Hattâ bu cezalar az bile...
Fakirin fukaranın evini mi yakmadım. Bir salkım üzüm
için zavallı çocukların dişini mi kırmadım... Kimleri
bıçaklamadım. Kimlere kötülük etmedim ki... Amma o
zaman gariptim, çocuktum. İyi yolda akıl verenim
yoktu.. Talihim kötülere yoldaş eyledi beni... Sonra-
dan.. Sonradan yine kandırıldım, aldatıldım.. Onun
murdar gitmesine sebep oldum. Sen çok büyüksün,
herşeye kadersin Allah'ım. Onu bir kez daha karşıma
çıkardın. Dualarımı kabul eyledin. Allahım bir dileğim
daha var senden.. Artık yaşamaktan bıktım. Bana ver-

diğin bu canı, emanetini geri al Allahım. Onu da sana
teslim ve emanet ediyorum.»

Hafiften serpmeğe başlayan yağmur onu daha da
üşütmüştü. Şehirin yolunu tuttu. O neredeyse işinden
dönerdi.

Perişan yüz anlamını değiştirmeye, karmakarışık
saçlarını düzeltmeye gerek görmeden yürüyordu. Bit-
kin bedeninden ayrı gibi duran bacakları, küçük bir
çocuğun oynattığı kuklalar gibi beceriksiz atılımlar
yaparak caddeleri geçti. Ona yetişmesi lazımdı. Fa-
kat öylesine aç ve yorgunduki.. Zerrin'e hizmet ede-
bilmek için güçlü olmalıydı. Elini cebine attı. Çıkan
paraları görünce yüzü büsbütün buruştu. Sadece yüz
yetmiş beş kuruş parası kalmıştı. Demek ki artık otel-
de yatacak parası da yoktu.

Fırından, henüz üzerinden buğusu tüten bir so-
mun ekmeği aldı. Karanlık bir köşeye, çekilerek ekme-
ği yedi. Sonra ara sokaklardan hızlı adımlarla genç
kızın evine doğru yürümeğe koyuldu.

Kanapeye yüzükoyun uzanmış kitap okumakta o-
lan genç ve güzel kız gözlerini satırlardan çekti. Deli
deli esen rüzgarın oynattığı perdelere endişeyle bak-
tı. Camlara gizli bir elle dokunuluyormuş hissi veren
yağmur damlalarını kuşkuyla dinledi. Zaten yalnızdı,
korkuyordu bir de bu rüzgar, bu ses iliklerine kadar
titretti onu. Göğsü heyecanla kabardı, küçücük yüreği
bir kuşun ki gibi çılgınca çarpmağa başladı. Vehmini
gidermek, heyecanını bastırmak için bir kaç kez derin
derin soludu. İyice serildi kanapeye, kendini romana
vermeğe çalıştı. Boşuna.. Korku, ürkeklik içine işle-
miş bir kez. Odasında bir hareket, bir canlılık görebilmek
için yerinden kalktı. İsteksiz adımlarla yürüdü.

Birden rahatladı. Çünkü o garip gencin şimdi de

her zaman olduğu penceresinin önünde bekliyor olabileceği gelmişti hatırına.. Kimdi? Neciydi? Böyle hep yakınında beklemekten ne gibi bir umudu ya da amacı vardı? Bunları bilmek olanaksızdı. Gündüzleri otobüs durağında, yollarda rastlıyor, geceleyin her ne zaman pencereden baksa evin önünde ki elektrik direğinin dibinde görüyordu. Fakat hiçte tehlikeli birine benzemiyor, asla rahatsız etmiyordu. Aksine kendisine bakıldığını hissederek hissetmez kaçarcasına uzaklaşıyordu. Üstelik kendisini korumak kollamak istiyor gibi bir hali vardı. Genç kız önceleri ondan ürkmüşse de zamanla bu düşüncelerinin boş olduğunu anlamış hatta bu gariban ve zavallı delikanlıya karşı acıma duymaya başlamıştı. Buna sebep belki de yüz hatlarının Ahmet'e çok benziyor olmasındandı.

Perdeyi araladı. Soluğundan buğulanan camı el ayasıyla silerek dışarıya baktı. O meçhul genç iki üç metre ötesinde elektrik direğine yaslanmış, dalgın bir halde duruyor, bu sert rüzgarda, ciseleyen yağmur altında, bu inin cinin top oynadığı ıssız sokaklarda perişan bir vaziyette halâ bekliyordu.

Yüzüne, pencereden bir ışık hüzmeleri düşmesiyle irkilerek kendine geldi, çekingen ve bir kuzunun ki gibi saf ve temiz bakışlarını genç kıza çevirdi. Zerrin'in içi parça parça olmuştu. Delikanlıya karşı sonsuz bir acıma duyarak penceresini açtı. Tatlı sesiyle:

— «Kardeşim!» diye seslendi. «Niçin bu soğukta bekliyorsun? Yazık değil mi sana?»

Bu içten sözler Mustafa'nın kulağına çarpınca, delikanlı yıldıırma tutulmuş gibi titredi. Gözleri bir an için genç kızın pırıltılı gözlerinde, samimiyetle gülümseyen yüzünde kalakaldı.

Bir kez daha başı döndü:

— «İçeri gelsene kardeşim. Isın biraz» diyordu

ilahesi. Delikanlının gözlerinden, ruhunun yüceldiğini, mutluluğun doruğunda olduğunu, zaferlerin en erişilmezini tattığını yansıtan bir ışık şimşek gibi çaktı, kayboldu. Birdenbire arkasını döndü, sendeleyerek yürümeğe başladı. Bir anda İzmit'in karanlık sokaklarında kayboldu gitti.

Zerrin, delikanlının bu beklenmeyen davranışına çok şaşırdı. Üzüldü. İçi bir hoş oldu. Kısa bir süre önce saksılara diktiği çiçek fideleriyle oyalandı. Suladı, yapraklarını temizledi. Tekrar pencereye geçti. Gözlerini karanlığa alıştırarak sokağa baktı. Fakat mahcup ve garip delikanlı görünmüyordu ortalarda. «Belki de ürktü, korkuttum zavallıyı..» diye hayıflandı. «Belki de hiç gelmez artık.»

Yatağına sırt üstü uzandı. Gözleri tavanın oyma ve işlemelerinde hayallere daldı. Şimdi artık tamamiyle yalnızdı. Ablası canından çok sevdiği ablası böyle yaptıktan sonra kimden ne bekliyebilirdi ki... Gözyaşlarını akıttığı bir mektuba cevap bile alamamıştı. Daha geçen gün Berrin'in kayınbiraderi Mehmet yazdığı kıssacık mektupta gelinlerinin iyi olduğunu ancak kendisinin kesinlikle bilemediği doğu ilçelerinden birine kısa bir süre önce atanmaları dolayısıyla gittiklerini belirtmişti o kadar.. Ablasının mutlu olduğunu öğrenmek bile ona derin bir kıvanç ve sıcak bir gönül rahatlığı vermişti.

Fakat, ne yazık ki onu aramasına bile gerek kalmamıştı. Geçmişin sisli, zamanla daha derin koyuluklarına gömülen anıları arasında yitmeye mahkumdu artık. İçini çekti. Henüz çok genç, sinirleri sağlam olmasa bu darbelere dayanması olanaksızdı. Korku ve yalnızlıklarla dolu gecelerde ancak bol bol ağlamak onu bir parça sakinleştiriyor sonra gözleri ağır ağır kapanıyor, kabus ve sıkıntılarla dolu bir uyku başlıyordu.

Zerrin ertesi sabah fabrikanın idari bölümüne giden merdivenleri çıkarken çevresindekilerin hayranlık dolu bakışlarını yine üzerinde toplamıştı. Her günki gibi utancından penbe penbe olarak müdürlük odasının girişinde bulunan çalışma odasına geçti. Yine her sabah olduğu gibi masasının üzerindeki vazoya dalından koparılmışcasına taptaze duran kan kırmızı güller konulmuştu. Bu genç kızı tedirgin ediyordu. Sandalyesine oturdu. Dosyaları amaçsız olarak karıştırmağa koyuldu. Biliyordu ki az sonra gülleri masasının üzerine koydurtan mühendis Kemal gelecek, tatsız ve rahatsız edici iltifatlarına başlayacaktı.

Bu genç adamın askıntı olması yüzünden işi bırakıp gitmeyi çok düşünmüş, çaresizliğinden yapamamıştı. İstanbul'a alınmak için bir kaç kez başvurmuş, fakat isteği sudan bahanelerle geri çevrilmişti. Arkadaşı Semra, burada alıkonmasının mühendis Kemal'in arzusu üzere olduğunu duyduğunu söylemişti. Bir de Cezmi mi ne? Bir serseri vardı. Aşağıda kalemde çalışıyordu. Hep peşinde dolaşmasından, her fırsatta konuşmak istemesinden, yiyecek gibi bakmasından çok korkuyor, rahatsız oluyordu. Birileriyle kavga mı etmişti ne? Bir aydanberi pek ortalarda görünmüyordu. Bu yönden biraz rahattı. Bir de gülleri ve mühendis Kemal olmasa derdi sıkıntısı bitecekti bu konuda..

Ayağa kalktı, tedirgin bir tavırla dolaşmağa koyuldu. Bu güllerin konulmasına engel olması gerektiğini ve bunu sağlamak için nasıl hareket edeceğini düşünüyordu hep. Kararlı bir halde yeniden sandalyesine oturdu. Kendinden emin görünmeğe çalışarak bir kaç kez bastı zile..

Kapı açıldı. Kırkbeş yaşlarında, zayıf fakat şeytan yüzlü biri içeri girdi. Ellerini önünde kavuşturarak:

— «Buyrun Zerrin hanım» dedi.

Genç kız dik durmağa ve yüzüne sert bir anlam vermeğe gayret ederek.

— «Osman efendi!» dedi. «Sana masanın üzerine gül koymandan hoşlanmadığını söylemiştim. Niçin yine bunlar burada?»

Odacı bıyık altından gülümsedi, ciddi görünmek isteyerek:

— «Kemal bey'in emri bu. Nasıl olur da karşı gelebilirim?»

— «Ama ben istemiyorum bunu.»

— «Ben emir kuluyum küçük hanım. Çoluk çocuk geçindiriyorum. Her halde benim işten atılmama sevinmezsiniz. Çünkü siz çok iyi yüreklisiniz.»

Genç kız kızardı, bozardı. Bir şeyler söylemek için çırpındı. Fakat genel müdürle mühendis Kemal içeri girince kelimeler boğazında düğümlendi kaldı. Odacı dışarı çıktı. Genel müdür, Zerrin'e babacan bir tavırla göz kırparak:

— «Günaydın kızım» dedi. «Maşallah gülü pek seviyorsunuz.» Sesisini tatlılaştırarak ekledi. «Bu güzel güllerden yalnız sen mi yararlanacaksın. Birini de biz koklayalım sabah sabah.»

Zerrin hiç konuşmadı. Konu, güç duruma düşürmüştü onu.

Genel müdür iki genci yalnız bırakarak dışarı çıkmayı uygun gördü.

Kemal, genç kıza döndü. Rolünü önceden tasarlamış bir aktör gibi Zerrin'i hayran hayran süzdü bir süre. Daha sonra genç kıza bir adım daha yaklaşarak:

— «Sizinle bir dakika konuşmak istesem, üzer miyim acaba?» Sesine seven ve acı çeken birinin hüznünü vermeğe gayret ederek ekledi.

— «Size yolladığım güllerle sizi üzüyor muyum yoksa? Oysa ben...» Duraladı, gözlerini pencereden

dışarıya, sonbahar güneşiyle ıpıldayan sulara çevirdi. «Sizin daima gülümsemenizi, neş'eli olmanızı herkesten çok arzu eder ve dilerim ki gözlerinizin içinde mutluluk ve sevinç pırıltıları oynasın. Hep kederli ve herkese küskün gibi bir haliniz var. Cüretimi mazur görürseniz sizi hayal ve umut bahçemde açan şahane fakat solgun bir güle benzettiğimi söyleyeceğim. Rüya-larımın bu eşsiz çiçeğini böyle görmek beni kahrediyor... Onu aşkımla canlandırmak, renklendirmek ve tazeliğini kazandırmak isterim.» Pencereden döndü, elindeki kalemle oynamakta olan genç kıza bakarak.

— «Bu hafta sonu bir arkadaşım evleniyor. Hem de en samimi arkadaşım» diye içini çekti. «Bana ne dedi biliyor musun?» Artık seni yalnız görmekten bıktık. Bari bu hafta sonu dilinden düşürmediğin o cici kızı da birlikte getir. Ne yap yap ikna et onu... Başaramadığın takdirde evimize adım bile atamazsın. Cumartesi akşamının hayatımın en güzel günü olmasını ne kadar isterdim. Aksi takdirde o gece, bir köşede tek başıma sabaha ölünceye kadar içmeyi kararlaştırdım.» Vazodan kan rengi bir gül çekti, burnuna tuttu. Genç kızın gözlerinin içine bakarak:

— «Söyle bana, cumartesi en mutlu gecem olacak mı?»

Genç kız, mühendise bakmadan:

— «Kemal bey» dedi. Size açıklamak zorunda olmadığım bazı nedenlerden dolayı davetinizi kabul edemeyeceğim. Ve bu konuda hiç bir zaman umut beslememenizi öğütlerim. Ayrıca da ben yaşantımdan memnunum ve hiç kimsenin yardımına ihtiyacım yok.»

Genç adam çok bozulmuş gibiydi:

— «Ne dersiniz deyin size olan sevgim gün geçtikçe artacak ve bir yangın gibi bütün benliğimi kısa zamanda saracak. Her şeye rağmen umutlanacağım

ve beni aşkıma reddetmeyeceğiniz günü büyük bir sabırla bekleyeceğim.»

Zerrin artık dayanamadı, bu saçma ve kulaklarından beynine girerek içine sıkıntı veren bu sözlerle karşı aciz kaldı. Ani bir hareketle kapıyı açarak dışarı çıktı, koşarak yandaki arkadaşı, Semra'nın çalıştığı evraklar odasına girdi. Hıçkırarak:

— «Burada çalışmıyacağım artık. Gideceğim.» Dedi ve arkadaşının karşısında ki koltuğa çöktü. Semra gazete okuyordu. Zerrin'in bu davranışına çok şaşır-mıştı, başını kaldırdı:

— «Hayrola şekerim. Neyin var?»

— «Hiç rahat yok burada.»

Semra kıkır kıkır güldü:

— «Erkekler mi rahatsız ediyor?»

Zerrin'in gözlerinden yanaklarına inen yaşlar bu soruyu yanıtlamıştı.

— «Böyle rahatsızlığın darısı benim başıma.» Gözlerini yeniden gazetesine dikti. Kısa süren sessizliği Semra'nın küçük bir çığlığı inledi.

— «Seni arıyorlar galiba.» Zerrin başını kaldırdı, anlayamamıştı. Arkadaşı yaklaştı, gazetede ki bir ilanı göstererek:

— «Şuna baksana» dedi.

Genç kız ilanı okuyunca önce bembeyaz sonra pembe pembe oldu yüzü. Dudakları titremeğe gözleri, dolmağa, irileşmeğe başladı.

— «Babacığım babacığım» diye hıçkırdı. «Çok şükür sağım... Beni arıyorsun.»

Küçük bir ilanda

Kızım Zerrin Meriç

Ben iyileştim artık

Sana muhtacım

Her neredeyse çabuk gel

Baban Hilmi Meriç» diye yazılmış ve altına babasının tedavi görmekte olduğu kliniğin adresi yazılmıştı.

Çabucak arkadaşının yanaklarından öptü ve gazete elinde dışarı fırladı.

İnanamıyordu Zerrin, inanamıyordu bir türlü.. Aylar sonra babacığı sağ salim olsun kendini arasın ha! Bu ayrılık acısı, bu yalnızlık bir kalemde bitsin ha!

Heyecan ve sevinçten titreyen elleriyle gazeteyi bir kez daha açtı, okudu. Evet yanılmamıştı. Şu, önünde ki iki saatlik süre bir an önce geçsin, gözlerini yumsun açsın, babacığının yanında olsun istiyordu. Fakat şu titrek ve narin bacakları eve giden küçücük yolları bile bir anda yutamıyordu. Kalbi sabırsızlığın zirvesinde atıyor, telaşlı bir sevinçle taşıyordu.

Genç kız evden sırtında pardösüsü ve elinde küçük bir valizle çıktı. Elverdiği kadar çabuk adımlarla yürüyordu ki o garip delikanlının karşıdan geldiğini gördü. Zavallı genç adam her zamankinden daha bitkin görünüyordu ve gözleri daha çok acı dolu idi. Zerrin'in içi yandı. «Ben gittikten sonra yine burada bekler mi acaba?» diye düşündü. Ona veda etmesi gerekmez miydi? Mustafa'ya doğru bir kaç adım attı, gülümsedi. Oysa garip adam onun bu hareketinden bir deli gişi ürkmüş, eliyle göğsünü tutarak hızla uzaklaşmıştı yanından. Arıtamıyacağı duygular bir an için Zerrin'in kafasını bulandırdı. Bu genç çılgının delinin biri miydi yoksa? Korkuyla dönüp baktı. O genç adam bir duvara yaslanmış küçülen yüzünden dolayı her zamankinden daha iri görünen kara, tuhaf bir ateşle yanan gözleriyle kendisine bakıyordu. Adımlarını daha da hızlandırdı.

Başı o kadar karıştı ki karşısından hızla gelmek-

te olan bir minibüsün altında kalacaktı neredeyse... Minibüs sert bir frenle yakınında durdu. Zerrin irkildi. Özür dileyecekti şoförden... Fakat şoför başını pencereden çıkarmış:

— «İstanbul... İstanbul... Doğru İstanbul» diye bağışmaya başlamıştı. Genç kız çabucak düşündü. Garajlara inince İstanbul'a hemen giden bir araç ya bulacak ya da bulamıyacaktı. Bu fevkalade bir rastlantıydı.

Son bir durklama ile arabanın içine baktı. Neredeyse boştu. Arka koltukta oturan sarı saçlı bir kadınla yanında ki delikanlıdan başka yolcu yoktu.

Şoför:

— «Hanımefendi» dedi. «Binecekseniz binin hastamız var. Acele gitmek zorundayız.» Zerrin dikkat etti. Sarışın kadın başını yanındaki gencin omuzuna yaslamıştı. Hasta, bu kadın olmalıydı. Kapıyı açtı, bindi.

Araba derhal hareket etti. Hızla Ankara — İstanbul asfaltına indi. Genç kız saatine baktı. İnşallah bir saate kalmaz İstanbul'da babasının yanında olacaktı. İçini sonsuz bir rahatlık bürüdü. Koltuğunda iyice yayılarak geriye yaslandı.

Aradan beş dakika geçmiş geçmemişti ki arabanın başka bir yola saptığını gördü. Doğruldu, endişeyle çevresine bakındı.

— «Heyy şoför bey» diye kekeledi. «Yanlış yola saptınız galiba» bıyıklı genç şoför başını geriye çevirdi. Sırıtarak:

— «Ne yapalım Zerrin hanım» Dedi. «Cezmi beyefendi böyle emrettiler.»

Genç kızın yüzü kireç gibi oldu ve aynı anda birinin yanına oturduğunu hissetti. Başını çevirdi. Yanına oturan Cezmi'ydi. Dudaklarında pis bir gülümseme ile başındaki peruğu ve sırtında ki bayan mantosunu çıkarıyordu.

Zerrin dehşetle yana kaçmak istedi. Fakat minibüsün kaportasını delip öteye geçmek olanaksızdı.

— «Sevgilim!» dedi Cezmi «İnsan kocasından kaçarmı?»

Zerrin'in korkudan dili tutulmuştu sanki, ağzını açıp açıp kapıyor. Bir tek söz bile söyleyemiyordu.

— «Ne var korkacak sevgilim?» dedi zorba aşık. Genç kız çenesini okşayarak ekledi.

— «Seni çok mutlu edeceğim, yuvamıza gidiyoruz. Bak nasıl alışacaksın bana. Sen de aşık olacaksın.»

Güçlü bir çabadan sonra:

— «Yalvarırım bırakın beni... Sizi sevemem. İmkansız bu... Tanrı aşkına bırakın beni.» Diye inliyebildi genç kız. Cezmi bir kahkaha attı, arkadaşları da buna katıldılar.

— «Senin için her şeyi göze aldım... Ölümü de.. Bütün Dünya gelse alamaz seni benden. Anladın mı?» diye ciddileşti meşin ceketli.

Zerrin korkudan irileşmiş gözlerle:

— «İğreniyorum sizden, anladınız mı tiksiniyorum. Sizle birlikte olmaktansa... Öldürürüm kendimi..»

Zorba aşık birdenbire sinirlendi:

— «Sen bana aitsin. Yalnız bana... Seveceksin... Ayaklarıma kapanacaksın hem» diye haykırarak genç kıza sağlı sollu iki şamar attı. Genç kız «Ahh!» diye inlemişti o kadar... Şoför, arkadaşına:

— «Biraz aşırı gitmedin mi?» Diye sordu. Cezmi gözlerinin içi ışıdayarak:

— «Şimdiden elimin tadına alışsın haspa.» Dedi. Ve halinden memnun bir tavırla ekledi:

— «Sen olmasaydın, ya da haber vermeseydin Ünal. Kuş çoktan uçmuş olacaktı kafesten.»

Arka sırada oturan genç öne doğru yaslandı, güle- rek:

— «Ne yapayım oğlum!» Dedi. «Sanki kara sev-

dalıydın. Dedim kız elinden giderse bu oğlan belki de canına kıyar. Kızın İstanbul'a gideceğini duyar duymaz seni haberdar ettim.»

Cezmi yanında hareketsiz, gözleri kapalı duran genç kıza bir süre baktıktan sonra keyfle ellerini oğuş- turdu.

— «Sağolun arkadaşlar» diye mırıldandı. Sesini yükseltti. «Fakat sizler birer harikaymışınız. İş bu kadar iyi tezgahlamakta fevkaladesiniz doğrusu..»

Arabyı kullanan genç söze karıştı:

— «Oğlum gırgırı bırakın da dikkat edin motor iskelesini geçmeyelim.»

Arkada ki genç:

— «Görmüyor musun?» dedi. Eliyle fundalıklar arasından görünen küçük iskeleyi işaret etti. Az kal- dı.

Cezmi sevinçle atıldı:

— «Bak» Dedi. «Yalçın bir motör bulmuş bile. İs- kelede bekliyor bizi.»

Ünal küçük bir hayret çığlığı attı, ön camların üst kısmını işaret ederek:

— «Şuna da bakın.» Üç genç gözlerini gösterilen yere diktiler. Saçı sakalı birbirine karışmış bir baş, minibüsün üzerinden önüne sarkmış, sonsuz bir kinle kendilerine bakıyordu. Cezmi ürkek bir tavırla mırıldan- dı.

— «O gece bizimle kavga eden manyak olmalı bu...» Arkadaki.

— «İyi» dedi. «Zaten onunla görülecek bir hesabı- mız vardı. İndirelim şunu aşağıya». Arabayı kullanan genç gaza bastı önce. Peşinden oldukça sert bir fren yaptı. İstenmiyen yolcu, tutunduğu başağa rağmen bu sert itilmeye karşı koyamamış, minibüsün üzerinden yere düşmüştü.

Şoför derhal direksiyonu onun üzerine kırarak tekerlekler altına almak istedi ama az önce yaptığı frenleme sırasında motörün durduğunu düşünememişti.

Yere düşen Mustafa derhal doğruldu, ayağa kalktı. Bir öfke heykeli, bir dehşet hayaleti gibiydi. Tiz bir sesle:

— «Bırakın onu! Bırakın!» diye haykırdı. Üç meşin ceketli durakladılar bir an. Birbirlerine baktılar. Sonra hep birden aşağı indiler.

Mustafa eline kalın bir dal geçirmişti. İlk saldıran Cezmi'ye şiddetle vurdu, yere düşürdü.

Bu sırada sopası kırılmıştı. Diğer ikisi delikanlının üzerine çullandılar. Birini daha savurup yana düşürdü ama iskeleden koşarak gelen gençten karnına şiddetle bir tekme yiyince kıvrandı, acıyla ikiye katlandı. Artık darbeler arka arkaya iniyordu. Yere düştü, bunu şiddetli tekmeler izledi. Ta ki hareketsiz kalıncaya kadar dövdüler onu.. Cezmi cebinden bir sustalı çıkardı. Delikanlının göğsüne saplayacaktı ki Ünal onu durdurdu.

— «Kanı çıkmasın. Nasıl olsa bayıldı. Denize atalım boğulsun gitsin. Böylece öldürüldüğü de bilinmez.» Cezmi bıçağını cebine koydu. Minibüse baktı, saçları diken diken oldu.

— «Eyvah!» dedi. «Kız kaçmış.»

— «Korkma» dedi. Ünal uzağa gidememiş. Bak orada işte.» Cezmi gösterilen yere baktı. Genç kız gerçekten arabadan beş metre kadar ötede çimenler üzerine yarı uzanmış derin derin soluyor, korkudan titreyen bütün adaleleri yüzünden adım bile atamıyordu. Cezmi güldü:

— «Ne kadar da korkmuş benim güzel kuşum. Gel, yürü bakalım.» Zerrin tir tir titriyordu. Bütün

duyguları felç olmuş gibi bir hali vardı. Koluna giren zorbaya itiraz etmeksizin rüyada gibi yürümeğe koyuldu.

Ötekiler Mustafa'yı karga tulumba deniz kıyısına kadar götürdüler. Bakındılar. Görünürlerde kimseler yoktu.

Bir kaç kez salladıktan sonra fırlattılar. Zavallı delikanlının hareketsiz bedeni yarlardan aşağıdaki sulara külçe gibi indi.

Yanlarında Zerrin olduğu halde motöre bindiler ve çalıştırdılar. Cezmi hayatından gayet memnun bir halde denizi yaran motörün arkasındaki sularda bıraktığı izi seyrediyordu.

— «Yarım saat sonra karşıda, halamın evinde olacağız.»

Yalçın onu kızdırmak için.

— «Fakat» dedi «Hevesin kursağında kalacak gibi.. Baksana seninkine tıpkı kafese konmuş keklikler gibi bir hali var. Kendi kendini boğarsa hiç şaşmam.»

— «Ulan Yalçın!.. Ne damarıma basıp duruyorsun. Var mısın iddiaya, yarının en mutlu çifti biz olacağız.»

— «Pöhh!»

— «Başlayacağım şim..» Cezmi sözünü yarım bırakarak motörün kıcında ki bir başı işaret etti.

— «Bakın bakın.» Dedi gayet şaşkın «Bu herif dokuz canlı mıdır? hortlak mıdır nedir?. Ama şimdi onun yuvasını yaparım.» Kalktı. Küreklerden birini yerinden söktü.

Suların arasında görülen yapış yapış saçlı, yara bere içindeki başa şiddetle vurdu.

Kürek ortadan kırılmış, yaralı gencin başından kanlar akmağa başlamış, buna rağmen motorü bırakmamıştı. Bir deli bir çılgın gibi feryat ediyordu.

— «Bırakın onu!. Bırakın onu!» Gizli bir yalvarı, aşk, ve ağıt dolu sesi kayalıklarda, fundalıklarda yansıdı. Kuşları ürküttü. Bir başka âlemden geliyor gibiydi bu haykırış.

Bu kez küreğin sapı motörü bırakmayan ele art arda inmeğe başladı. Herkesin içinde korku ile karışık bir hayret belirmişti. El, parmak parmak iyice ezilmiş lakin kayığı bırakmamıştı. Ama insafsızlığın çok ötesinde delicesine vuruşlarla bu et, sinir ve kemikten oluşan uzuv pelteye döndü neredeyse. Yapıştığı yerde kan ve ezik etten bir iz bırakarak kayboldu sonunda. Birkaç saniye geçti geçmedi alttan bir çatırtı geldi motör durdu.

Cezmi.

— «Hapı yuttuk!» Dedi Telaşlı telaşlı «Motör çalışmıyor. Küreğin biri de kırıldı»

Ayağa kalktı Ünal:

— «Allah kahretsin» Dedi «Herifin ölüsü bile başımıza bela oldu, motörün pervanesini parçaladı. Ne yapacağız şimdi. Kıyıya yüz metre uzakta, denizin ortasında kaldık.

Yalçın susmalarını işaret etti:

— «Bir şey sezdirmeyin» Dedi «Şu yaklaşan motörden bir kürek isteyelim.»

Hepsi ayağa kalktılar. Yakınlarından geçmesi muhtemel deniz aracını beklemeye koyuldular.

Bu sırada çevrelerinde ki su yüzeyi, denizin yeşilimsi suları ve köpükler arasından yükselen kırmızı ve tertemiz bir kanla ala boyanmıştı. Hep bir hayal veya rüyada gibi dağınık beklemekte olan Zerrin bunu görünce acı acı çığlıklar atmağa, dövünmeğe başladı. Korku duvarını aşmıştı artık.

— «Alçaklar!. Alçaklar öldürdünüz onu!. Tanrım ne kadar korkunç bir ölüm bu!

Debelenmeğe başladı.

— «İmdat!. İmdaat!. Dört güçlü kişi onu zaptetmekte güçlük çekiyorlardı. Cezmi ağzını eliyle kapatmak istedi.

— «Dur bağırma. Duyacaklar.»

— «Çırpınıp durma. Alabora olacağız.»

Fakat arkasından elinde şiddetli bir sızı duyarak bağırırdı «Ahh!» Genç kız zorbanın el ayasına dişlerini geçirmiş bir türlü bırakmıyordu.

Bu feryat ve çığlıklar yakınlarında ki balıkçı teknesinden duyulmuştu. Büyük motör hızla üzerlerine geliyordu. Zorbalar paniğe kapıldılar. İki denize atlayarak kıyıya doğru yüzmeye koyuldular. Diğer ikisi daha şaşkındılar, öylece kalakalmışlar, kendilerine küfrederek ve el kol işaretleriyle tehdit ederek yaklaşan balıkçıların gözlerine ipnotize edilmiş gibi baktıyorlardı ancak.

Zerrin kendisini kollarından tutarak «Korkma kızım. Kurtuldun artık.» Diyen başı bereli, yaşlı babacan bir balıkçının kollarında bayıldı kaldı.

Zerrin ertesi günün sabahı İstanbul otobüsündeydi. Çevresine kasvetli çizgiler oturmuş gözleriyle, yine hafiften esen deniz rüzgârıyla suları doyulmaz pırıltılarla oynayan, talihsiz gencin mezarı, İzmit körfezine baktı. Kederle, eziklikle doldu yine içi. Göz pınarlarında biriken yaşları öteki yolculara hissettirmeden silmeye çalıştı. Denize değip kalkan şu kuşlar belki de o delikanlının kanıyla ve parçalarıyla beslenmiş olan balıkları yakalamağa uğraşıyorlardı. Dudaklarında küçük titremeler dolaştı, Mustafa'nın ruhu için bildiği bütün duaları okumağa koyuldu.

Tekerlekler hızla dönüyor, vınlayarak giden otobüs onu babasına biraz daha yaklaştırıyordu.

Genç kız yalnız canlılığıyla gözlerinin önündeydi. İnsanlık dışı yaratıklar zavallıya vuruyorlar, vuruyorlardı. Fakat Mustafa her yanından kanlar aka aka mücadeleyi bırakmıyor, genç kızın sağ salim kalması uğrunda kendisini feda ediyor, motörün pervaneleri arasında param parça oluyordu. Zerrin ellerini yüzüne kapadı, hıçkırdı:

— «Ne kadar feci bir ölüm Tanrım.. Ben.. ona öylesine vururlarken yerimden bile kıpırdayamadım. Ne kadar yüreksizmişim!. Kendimi hiç bir zaman affetmeyeceğim.

Yanaklarından süzülen yaşları mendiliyle kuruldı.

Dün akşam üzeri kendine geldiğinde bir hastahane odasıydı. Başından geçen olayın etkisiyle geçirdiği duygusal çöküntü yüzünden yapılan yatıştırıcı iğneler genç kızı beş saat kadar baygın bırakmıştı. Sonra saatlerce süren ifadeler, suçüstü mahkemesi.. Asırlar kadar süren azap dolu dakikalar.. Hiç bitmeyecekmiş gibi bekleyiş. Sanıkların karanlık ve iğrenç görünüşlü yüzleri, korkunç davranışlarıyla dolu rüyalar ve kabuslarla geçen bir gece.

Otobüs yıldırım hızıyla İstanbul'a doğru gidiyordu. Hiç bir şey olmamışcasına yine deniz, kıyıları yumuşak ve ölçülü dalgalarıyla okşuyor, insanlar güleç, neşeli gülüp oynuyorlar, doğa yine tarihe diğerlerinden hiç farkı olmayan bir gün daha örüyordu. Oysa Zerrin sadece yaşıyor, hüznle yarı kapalı gözleri hep sularda dolaşıyordu.

Genç adamın dualarının Tanrı tarafından kabul edilip ,ruhunun gökyüzünün sonsuzluğunda dilek ve görevinin yerine gelmiş olmasının kıvanç ve doyumunu içinde dolaştığını, hayalinin uzaklardan kendisine «Gü-

le güle. Mutlu ol.» der gibi gülümsediğini bilebilse bir parça rahatları kuşkusuz..

Harem'de arabalı vapurda iç sıkıntısını biraz olsun dağıtmak için güverteye çıktı. Perişan yüzünü rüzgârın serin ve sakinleştirici dokunuşlarına bıraktı.

İstanbul aylar sonra yine karşısındaydı. Karmakarışık, kendisi uğruna can veren bir gencin acı anısı, sevgili babasını bulmanın sevinci ile çelişen duygular arasında bunalıyordu. Elinde küçük valizi babasının tedavi görmekte olduğu hastahane yakınına giden bir belediye otobüsüne binerken güzel ve ak geleceklere yaklaşabildiğine bir türlü inanamıyor, acımasız talihi- nin her kez aşılması güç ve sızılarla dolu bir engel çıkaracağını sanıyordu.

Hastahanenin başvurma yerindeki görevliden babasının nerede olduğunu sorarken gözlerinde özlem ve hasret şimşekleri çakıp duruyor, heyecan ve üzüntülerin karattığı yüzü siyah yağmur bulutlarının durmadan gezindiği bir güz akşam ufkunu andırıyordu. İçinde küçük çarpıntılarla merdivenleri çıktı, ayakları birbirine dolaşıyordu.

İşte canı, babası bir koltukta oturuyor, karşısında ki bir kişiyle konuşuyordu. Genç kız kanat takılmışcasına koştu. Yüzü sevgiyle gerilmiş ve penbe penbe olmuş, gözlerinde ki şimşekler tutuşmuş, yaşlar yanaklarından aşağı inmeğe başlamıştı.

—«Baba!. Babacığım!» Diye haykıran sesi ayla- rın hatta yılların biriktirdiği özlem, acı ve iç dökme- lerle yüklüydü.

Bir anda kollarını yaşlı adamın boynuna doladı.

— «Canım babacığım seni nasıl aradım.. Sana nasıl hasret ve muhtacım.. Bir bilsen.» Diye inledi.

Hilmi bey boynuna sarılıp ağlayan bu tatlı ve nazlı yarattığı, kendisinden bir parçayı şaşkınlıkla kar-

şladı önce.. Gözleri muhabbetle büyüdü, içi ılıdı birden. Bu kollarına sığınan cici kızı bağına bastı.

— Yavrum!» dedi «Sen kızsın haa! Şükür kavuşturana..»

Zerrin başını babasının çenesinin altına yerleş-tirdi.

— «Bir daha sıkı sıkıya sarılalım birbirimizden hiç ayrılmayalım.. Olmaz mı babacığım?»

Yaşlı adam saçlarını öptü yavrusunun. Kendini bildi bileli hiç duymadığı hisler, bu kadarını hiç tatmadığı mutluluk yüreğinde ılık ılık aktı, gözlerini bulandırdı.

— «Elbette benim güzel kızım. Hiç ayrılmayız artık» Diye mırıldandı.

Geçmişini anımsayamamak ne kadar kötüydü. Bir zamanlar bu tatlı ve sevimli yavrusunu ne kadar çok sevmişti kimbilir.

Zerrin biraz geriye çekildi. Özlediği yüzü doya doya seyretmeğe koyuldu. Onun canlı penbe renklerle bezenmiş yüzünü, hâlâ parlak olan gözlerini, gerilmiş cildini derin bir hazla seyretti.

— «Çak iyileşmişsin. Gençleşmişsin adeta. Buna o kadar çok sevindim ki!»

Hilmi bey, karşısında oturan mavi gözlü hafiften dökük saçlı, temiz yüzlü bu karşılaşmadan dolayı çok duygulanmış ve boğazında beliren yumruları çıkarabilmek amacıyla küçük küçük öksürmekte olan adamı göstererek.

— «Bu beylerin sayesinde kızım. Sonra anlatırım, her şeyi Yakup bey ve arkadaşı Ahmet bey'e borçluyum.. Onlar olmasalardı şimdi kimbilir hangi çöplükte sefalet ve ölümle pençeleşiyordum.» İçini çekti.

— «Fakat bu günler de Ahmet uğramaz oldu nedense. Son karşılaşmamızda hasta gibiydi. O kadar

iyi bir genç ki tıpkı benim oğlum gibi seviyorum onu..»

Zerrin'in yüreği çarptı birden. Bu isim bir sızı, hüznü bir anı uyandırmıştı.

Gözlerini kendisine dikerek konuşan Yakup'a baktı.

— «Gerçekten rahatsız. Gelemeyişi sadece bundan.. En küçük bir güç bulabilse mutlaka yoklar sizi. Çünkü bütün amacı sizin iyileştğinizi görmek ve sevdiğlerinize kavuşabilmenizdir.»

Adam derin derin soludu, başını önüne eğmiş, avucunda diğer elinin parmaklarını yoğurup duruyordu. Üzgün ve boğuk bir sesle konuşmasını sürdürdü.

— «Hatta gazeteye ilân vererek sizin burada olmanızı onun arzusu üzerine sağladım.»

Sustu. Söylediği küçük yalanın pek te zararı olabilecek bir davranış olmadığını düşündü.

Bu konunun içyüzü şuydu. Delikanlıyı koma halinde hastahaneye yatırdığı günden bir hafta kadar sonra bir iş için gereken bir belgeyi bulmak amacıyla delikanlının eşyalarını karıştırırken eline geçen Hilmi bey ve çocuklarına ait bir resim dikkatini çekmiş, delikanlının hastalığı sırasında bilinçsiz bir durumda hiç usanmadan tekrarladığı bir isim uyandırmıştı Yakup'u.

Demek ki biricik dostunun kendisinden bile sakladığı gizli derdi bir sevda yarasıydı ve sevgilisi Hilmi bey'in kızı errin'di.

Yakup, Zerrin'in yüzünün birdenbire solduğunu görmüş, buna hem sevinmiş hem üzölmüşü. Sevinmiş, Çünkü belki de şu an son nefesini vermekte olan biricik dostunun delicesine aşkının karşılıksız kalmadığını görmüşü. Üzölmüşü. Çünkü bu kadar iyi yürekli ve sevdalı iki gencin talihsiz aşkları büyük bir olasılıkla hazin bir sonla bitecekti. İkinci duygusu

ağır bastı Yakup'un. Kederini gizleyebilmek için bir çırpıda ayağa kalkarak pencereye geçti.

Zerrin, bu Ahmet'in, bir zamanlar çılgıncasına sevdiği, neden birdenbire kaybettiğini hâlâ anlayamamış olduğu, vefasız sevgilisi olduğunu sanıyordu. Daha doğrusu içine öyle doğuyordu. Demek çok hastaydı, ölecek miydi acaba? Bunu, şu, ayakta arkası dönük dışarıya bakmakta olan adamdan öğrenmek için canını bile verebilirdi. Fakat yapamazdı. Açılmak üzere olan dudaklarını güçlükle kapadı, adama doğru koşmağa didinen bacaklarını zorlukla durdurdu. Ama yüreğinde oluşan çarpıntılara beyninde ki fırtınalara karşı koyamadı, koltuğuna, olduğu yere yığıldı.

Hilmi bey bir anda yavrusunun yanına koştu. Artık güçlenen kollarıyla yatağına kadar taşıdı. İyi ki bir hastahanedeydiler. Bir anda doktorlar gerekli girişi yaptılar. Genç kızın rengi düzeldi, babasının yatağında bir melek gibi uyumağa koyuldu. Ona dalgın dalgın bakmakta olan iki kişiden biri:

— «Hata ettim.» Diye söylendi. «Bu kadar heyecan çekmiş kızcağıza üzücü bir şeyler anlatmamalıydım.» Hilmi bey başını kaldırdı, gözlerinde kararlı bir anlama:

— «Dostum!» Dedi «İnanım kızımın baygınlığına hiç üzülmiyorum. Bu konu da kendinizi hiç suçlamayın. Az sonra düzeleceğini doktor söyledi. Benim asıl düşündüğüm Ahmet. Onun böylesine hasta olduğunu hiç bilmiyordum.» Başını elleri arasına alarak söyledi.

— «Ne kadar kötü!» Diye mırıldandı. Yakup bey'e onu teselli etmek düşünüyordu. Hasta bir adamda bu üzüntü olumsuz etkiler ve sonuçlar ortaya çıkarabilirdi. Bir küçük yalan daha söylemek zorundaydı.

— «Efendim» Dedi «Ben durumu biraz abarttım

herhalde. Ortada böylesine üzülecek bir konu yok inan. Sadece bademciklerinden rahatsız, bir süre yatak dinlenmesi salık verilmiş o kadar.»

Hilmi bey bu sıkıntılı anı geçiştirmek için eline bir kitap aldı. Yakup ise yakınındaki saksıdan bir çiçek kopardı, yapraklarını ayıklamaya koyuldu.

Akşam yemeğinden sonra baba-kız ve Yakup'tan oluşan üçlüde tam bir durgunluk vardı. Hilmi bey kızına bazı sorular soruyor, genç kız bunları isteksiz kısa cümlelerle yanıtlıyor. Yakup sigaranın birini söndürüp diğerini yakarak gözleri pencerelerin ötelerinde ki karanlıklarda boşuna kalıyordu. Aslında her üçü aynı kimseyi düşünüyor, bir an önce ona koşmayı diliyorlardı. Birkaç dakika sonra Yakup gülümseyerek ayağa kalktı ve.

— «İzniniz olursa» Dedi «Ben hasta dostumu bir yoklamak istiyorum.»

Hilmi bey de doğruldu.

— Ahmet'i ben de ziyaret etmek isterim.»

Yakup burup buruk gülümsedi.

— «Size doktorların izin vermeyeceklerini unutunuz efendim» Diye karşılık verdi «Çok arzu ediyorsanız bu konu da Zerrin size vekalet edebilir.»

Yaşlı adam.

— «Doğru» Diye içini çekti. «Malesef onu şimdilik ziyaret edemem» Parmaklarını çıtlatmakta olan kızına baktı ve ekledi «Çok iyi.. Zerrin benim adıma gitsin.»

Hastahanenin kapısından içeri girdiklerinde Yakup şemsiyesini kapadı, pardesüsünün yakasını indirdi.

Üzerindeki yağmur damlalarını silkelemekte olan genç kıza döndü, dudakları konuşup konuşmamak arasında ikirciklenme ile kıpırdayıp duruyordu. Fakat Zer-

rin onun bir şeyler söylemek istediğini anlamış, yıldız dolu gözlerini iyi dosta sorarcasına dikmişti.

— «Zerrin Hanım» Diye başladı söze Yakup «Hasta olan dostumun size, sevginize çok ihtiyacı var.»

Bu doğrudan doğruya, açık seçik sözler genç kızın gözlerinin yere inmesine, yüzünün gülleşmesine neden oldu, kekeleyerek:

— «Ben.. Ne yapabilirim?.. Söyleyin lütfen» Yakup'un sesi boğuklaştı:

— «Sizi asla. Üzmek, güç durumda bırakmak istemezdim. Fakat. Bir kardeşten öte sezdiğim, arkadaşım belki de ölecek. İçim yanıyor. Mazur görün beni.» Genç kızın dünyası karardı, güzel gözleri kederle soldu, bir kez daha tekrarladı.

— «Ne yapabilirim?»

Yakup boğazında ki hıçkırığı güç zaptederek konuştu.

— «Sizi görünce düşündüm ki. Varlığınız ona güç verir, yaşatır belki de onu.»

Zerrin kendinden geçmişcesine sordu.

— «Hangi koşu da yatıyor?»

— «Sağda, sondan ikincide.»

Delikanlının odasına yaklaşırlarken, doktor ve yardımcısının bir takım aletlerle oradan çıktıklarını görünce Yakup onlara yanaştı ve sordu:

— «Nasıl Ahmet?». Doktor kaşlarını çattı, elini genç adamın sırtına koyarak

— «Üzgünüm dostum» Dedi. «Hiç düzelme olmuyor. Aylar önce böbreklerinde gizli başlayan iltihaplanma yaptığımız bütün tedavilere karşın süregenleşmiş durumda.. Kan üresi hep yüksek kalıyor. Az önce kanında ki üreyi yani kanına karışan idrarı yine azalttık. Fakat bütün bunlar geçici olarak iyilik sağlıyor.. Belki böbrek nakli..»

— «Yeter!» Diye inledi. İyi dost. Zerrin ise deli-

kanlının odasına doğru koştu, nefesini tutmaya çalışarak içeri girdi. Yatakta yatan hastayı görünce çığlık atmamak için kendisini güç tuttu.

Şu kirli-sarı, soluk yüzlü bir deri bir kemikten oluşmuş hasta, değil Ahmet, gölgesi bile olamazdı.

Bir yerlere tutunmak istedi, bu sırada masanın üzerinde ki sürahiyi düşürdü. Oda da bir şangurdu. koptu. Bu gürültüye, yatağında ölü gibi yatan hastanın gözkapakları ağır ağır kıpırdadı, buzlu cama benzeyen gözlerini açtı. Genç kıyı görünce gözbebekleri dehşetle irileşti, zayıf yüzünde kaslar damar damar kabardı. Ağzı zorlama, büyük bir çaba harcamayla açıldı. Bu sessiz ve ağır kokulu odada bir sinek vızıltısını andıran bir feryat duyuldu.

— «Doktor!. Doktor yetişin! Yine onu.. Hayalini görüyorum.. Yalvarırım kurtarın beni.» Genç kızın göğsünde sarsılışlar dolaştı.

Delikanlı, pek az bir süre önce odasına girmiş ve masanın üzerindeki vazoya çiçek yerleştirmekle uğraşan Yakup'a çevirdi gözlerini.. Cansız ve boğuk sesi bir daha çıktı.

— «Yakup ağabey, odama girerken onun hayalini niçin birlikte getirdin? Kov onu, kov!. Ben kendisini yıllardır aradım. Bu uğurda..» Arkasını getiremedi, sesi daha da boğuklaşmış, can çekişen bir yaralının hırıltısını andırır olmuştu. Yüzü acıyla kasılmış ve kupkuru gözlerle ağlamağa başlamıştı.

Genç kıyı hıçkırarak bu hasta sevgilinin yanına koşarken Yakup.

— «Hayal değil Ahmet. Yıllarca aradığın sevgilin Zerrin'in ta kendisi bu.» Dedi.

Ahmet yatağına oturmuş, başını elleri arasına almış genç kıyı:

— «Ne olur artık bana eziyet etmeyin. Bırakın

yatağımda rahat öleyim. Gidin buradan» Diye yalvarmağa çabalıyordu.

Zerrin onun cansız saçlarını okşamağa koyuldu, dudaklarından dökülen kelimeler inilti gibiydi.

— «Benim Ahmet, Zerrin'inim ben. Hayal görmüyorsun sevgilim.» ve ekledi.

— «Yaşayacaksın.. Yaşayacaksın. Beni bir daha bırakmayacaksın.»

Delikanlı yüzüne dolu taneleri gibi vuran gözyaşlarını hissetmişti artık. Bulanık bakışlarını genç kıza dikti. Zerrin rüyada gibi konuşuyordu.

— «Bak yanıdayım senin.. N'olur konuş bir şeyler söyle..» Ümitsizlik anının doruğundayken, bu canlı insan yıkıntısından sevince benzer bir mırıltı daha doğrusu bir inilti duymak, genç kıızı umudun en yüksek noktasının da ötesine yüceltti.

— «Sensin haa!..» Diyen genç adam bir iskeletin kemiklerini andırır eliyle genç kızın kolunu tutmağa uğraşıyordu «Gerçekten sensin.. Gözlerim beni aldatmıyor, çok şükür Tanrı'ma.. Çok şükür.. Yüce Tanrı'm artık ölmek acı gelmeyecek bana..» Zerrin haykırdı.

— «Hayır yaşayacaksın sen!. Tanrı acır bize.. Ona hep yalvaracağım.»

— «Ağlama artık sevgilim.. İnan şimdi ben çok mesudum.»

Bu yoğun çaba delikanlının bütün gücünü tüketmişti. Gözleri sevgilisinin yıldızlar ve muhabbet dolu gözlerinde daldı, kaldı. Sonra ağır ağır kapandı. Zerrin'e uzanan eli yana düştü. Zerrin dehşete kapılarak feryat etti.

— «Öldü! Öldü!»

Çığlığına Yakup bey koştu, arkasından doktor da odaya girdi. Delikanlı yatağında hareketsiz yatıyordu. Doktor bir anda dinleme aletini çıkararak delikanlı-

nın kalbini dinledi ve arkasından bir kaç iğne yaptı, büyük bir merakla çalışmalarını izlemekte olan genç kızla Yakup'a.

— «Endişe edilecek bir şey yok..» Dedi «Yalnız cnu heyecanlandıracak ya da yorabilecek davranışlardan sakınmak gerekli.»

İstanbul'un amansız karakış günlerinden biriydi. Şehirde ki düzeni felç eden, yoksulu, garibi ekmek ve yakacak peşinden koşturan kar, saatlerden beri dinmek nedir bilmiyordu. Kurşuni-beyaz karışımı bir renk almış olan gökten, aşağılara, ağaçların, yeşil çimenlerin üzerine, evlerin damlarına ve yollara uçmayı henüz öğrenmiş yavru kuşlar gibi kararsız dolaşmalarla iniyor, bütün güzellik ve doğanın üzerine tıpkı kefene benzer ak bir örtü çekiyordu. Her yana lapa lapa inen, sanki kar değil yastı. Beyaz giysili bir hayaletti. Caddeler sokaklar ıssızdı. Kuşlar bile saçakların altında ki yuvalarına sığınmışlar, minik yürekleri çarpıntılar içinde bekliyorlardı. Bu beyaz ölüme karşı bacaklardan çıkarak meydan okumak isteyen ince kara dumanlar hasımlarının amansız saldırıları yamacında her bir yana dağılıyorlar, yok oluyorlardı.

Hastahanenin bir odasında genç bir kızın gözleri, yatağına oturduğu hastanın kapalı gözlerinde, pencereden süzülen kar ışığında büsbütün ince ve şeffaf görünen yüzünde geziniyordu.

Yüzünde engin bir şefkat ve sevgi izleri açıldı. Güzel parmaklarını küçük dokunuşlarla bu sapsarı yüzde dolaştırdı bir süre.. Pencerelelerde, camlarda uğuldayan tipiye baktı bir an. Hasta da bundan rahatsız olmuş, üzeri sarı pas bağlamış, kuru dili gözükken ağzını açarak tepki göstermişti. Zerrin bir parça pamuk kopardı, bunu yakınında ki bikarbonat eriyiğine

batırdı ve delikanlının dilinde gezdirmeye başlamıştı ki kapı açıldı. Tanıdık bir dost içeri girdi.

Genç kız hafifçe doğruldu. Ortak üzüntülerini paylaşabilecek birini görmekten sevindiği belliydi. Duygusal coşkunun verdiği ivedicilikle konuştu.

— «Hoşgeldiniz Yakup ağabey. Bakın ne kadar rahat uyuyor. Bu gün hep böyle uyudu..» «Birlikte delikanlının üzerine eğildiler. Yine Zerrin «Görüyor musunuz? artık solunumu da düzenli.. Hiç kesilmeksizin sürüyor.»

Yakup'un gözleri de umutla ışılanmıştı.

— «Çok güzel..» Diye mırıldandı. Sonra genç kıza döndü.

— «Zerrin» Dedi «Sabahtan beri hiç bir şey yemedin herhalde.. Hadi sen babanın yanına git biraz da. Hem birlikte yemek yersiniz hem de onu da ihmal etmemiş olursun.»

Zerrin başını önüne eğdi.

— «İnanın açıkmadım. Sabahleyin babamla çok iyi bir kahvaltı yapmıştık.»

— «Ama baban seni özlemiştir. Hadi git. Ahmet'e biraz da ben bakayım.» Genç kız üzgün gibiydi. Yakup beye itiraz etmek istemiyordu ama Ahmet'in başından ayrılmayı da düşünemezdi. Yalvarırcasına:

— «Babamın bana, Ahmet'in yanında bulunmayı görev verdiğini siz de biliyorsunuz. N'olur ayırmayın beni buradan. Diyerek arzusunu belirtmişti ki hasta gözlerini açtı, genç kızı bıkmadan, usanmadan seyretmeye koyuldu. Bakışlarına bir ışık, bir canlılık yerleşmişti, Dudakları kıpırdadı neden sonra.

— «Ne kadar güzel!. Sen yanımdasın.» Diye fırladı. Yakup'a takılan gözlerinde bir utanç belirdi. Bu değerli dostunu da ihmal etmemeliydi. İki eli, çok

sevdiği bu iki insana doğru ağır ağır uzandı, ellerinden tutmağa çalıştı.

— «Benim dünyamsınız.» Yakup:

— «Ahmet» Dedi «Yormamalısın kendini.» Delikanlının gözlerini bir nem kapladı.

— Söyle ağabey.. Ben iyileşir miyim acaba?»

Aynı anda içeri giren doktor, Yakup'tan önce konuştu.

— «Ooo. Maşallah.. Maşallah. Ne güzel bir tablo bu.... Zerrin'e döndü.

— «Kızım, nerelerdeydin daha önceleri? Hastamızın arayıp ta bulamadığımız ilâcı demek ki senmişsin. Sen geldin gözlerini açmaya başladı.» Genç kızın yüzü gül gül olmuştu.

Yakup doktoru bir köşeye çekti.

— «Hastamızın durumu nasıl doktor?» Diye sordu.

Doktor bu soruyu yanıtlarken içtenlikle gülümsüyordu.

— «Hastamız hiç ummadığımız bir sırada iyileşmeğe dönmüş bulunuyor. Kan üresi ve kan basıncı eskiye oranla hayli düşmüş durumda.. Bunlara bağlı olarak gayet kötü görünen genel durumu ve sayıklamaları da kayboluyor. Gerçekten çok şaşırtıcı ve sevinç verici bir sonuca yaklaştığımızı sanıyorum. Sanıyorum diyorum çünkü önümüzde aşılması gereken bazı önemli sorunlar var: Şişlikler, hastalık sırasında ortaya çıkan bazı metabolizma artıkları, toksik maddeler ve uzun süre oldukça yüksek olarak seyreden kan basıncının kalp beyin ve diğer organlarda yaptığı bozukluk ve yıkıntılar.. Fakat şu ana kadar vardığımız sonuçlar beni ilerisi için çok umutlandırıyor..»

Böylece bir çok gün geçti, gitti. Genç kız hep, sevgili hastasının başındaydı. Özel olarak hazırlanmış

yemeklerini kendi elleriyle yedirdi. Uyandığı anlarda bol bol duygusal güç verdi, çeşitli kitap ve dergiler okudu. Oyaladı, avuttu. Ona her an hizmet edebilmek, özen gösterebilmek için birçok geceler hiç uyumadığı oldu. Gül pembe yüzü soldu ama gözlerinde ki ümit ışığı her geçen gün biraz daha artıyor, yüreği daha derin bir hazla çarpıyordu.

Neredeyse pencereden içeri girecekmiş gibi camların hemen yakınında bulunan badem ağacının kuru dalları üzerinde üstün bir görkemle çiçeklenmiş karların yerini, gerçek pembe çiçeklerin aldığı gün delikanlı artık yatağında oturuyor, günlük ziyaretini yapmakta olan doktora soruyordu.

— «Kendimi bir canavar gibi aç hissediyorum doktor. Fakat yemeklerimin tuzsuz oluşu iştahımı boşa çıkarıyor. Bana ne zaman normal yemek vereceksin?» Doktor gülümsedi, genç kıza göz kırparak:

— «Bakıyorum da artık zehirli iğne yaparak seni öldürmem için yalvarmıyorsun. Bunu hangi nedene borçluyuz acaba?»

Delikanlı pencerelerden öteye, bahar rüzgârında nazlı nazlı sallanan çiçeklere bakan genç kıza kaçmak bir bakış attı.

— «Karıştırma onları doktor» Dedi «Söyle bu tuzsuz diyet işkencesi ne zaman sona eriyor?»

— «Tamamen iyileşmek istiyorsan buna bir kaç ay daha katlanman gerek» Ahmet'in gözlerinde garip ışıklar oynadı, güçlülük kararlılık ışıkları.. O ana kadar hiç duyulmayan sağlık ve neşe dolu bir sesle.

— «Artık yaşamak, özlediğim ve düşlediğim insanlarla bütün sevdiğim yerlerde kırlarda, tarlalarda, dereboyalarında gezmek dolaşmak istiyorum» Diye haykırdı. Yakınlarındaki yamacı yeşil bir halı gibi bezenen çimenleri işaret ederek «Bu bahar benim de

yeniden doğuşum oluyor. Bu ağaçlardan bu kuru dallardan, karla örtülü topraklardan fışkıran yeni bir hayatla birlikte ben de diriliyorum.» Diye sürdürdü duygusallığını.. Yaşamış gözlerini doktora dikerek.

— «Size ne kadar minnet ve şükran duysam azdır.» Doktor onun heyecanını çok iyi anlıyordu.

— «Bütün söylediklerin beni sevindirdi ama şunu iyi bilmeni isterim ki yileşmen için asıl savaş veren bedenindir. Senin hastalığında bizim tedavi ve uğraşlarımız sonuca pek fazla etki yapmaz. Yalnız şu kadarını söyleyebilirim ki. «Gözlerini genç kıza diker» Seni asıl tedavi eden sana yaşama isteği ve moral gücü veren Zerrin'dir.» Diyerek konuşmasını bitirerek dışarı çıktı. Genç kıza taparcasına bakan Ahmet büyülenmiş gibi kendi kendine mırıldanıyordu «Biliyorum.. Bunu biliyorum. Ne kadar bahtlıyım..»

İki sevgilinin gözleri derin bir özlem ve sevgi ile birleşti. İçlerinden taştan sevgi ve mutlulukları gözlerinden akıyor, gönüllerine doluyordu.

Aylar geçti. Güller açtı. İstanbul'un otları çiçekleri dizboyu oldu. Sisler ve bulutlar, boğazın ve bütün beldenin büyüleyici güzelliklerini herkesten saklamak kıskançlığından bir süre için kendilerini kurtararak, başka yörelere, aşklarından yüzyıllardır süren sevdalarından duydukları acıyı boşaltmak için giderek ağlamağa koyuldular.

Aylardır evlerinde, barınaklarında uyuşuk bekleyen, yüzü gülmez insanlara üstün yetenekli bir sihirbaz sanki büyüleyici deyişini dokundurmuştu o gün..

Otobüsler eli çıkınlı, neşe yüklü insanlarla dolup taşıyor, Adalar ve Boğaz vapurlarının sağırlaşmış duvarları kahkahalarla çınlıyor, herkes gönlünce eğlen-

mek üzere kırlara ve mesire yerlerine akın akın gidiyorlardı. O gün bir Mayıs günüydü.. Ahmet hastahenenin kapısından çıkarken doktoruyla bir kez daha tokalıyor, bir kez daha minnet ve şükranlarını ifade etmek istiyordu. Doktor:

— «Böbreklerinle yapmış olduğun savaşta büyük bir yengi kazanmış olmana ve onlarla uzun yıllar boyunca seni bir daha rahatsız etmemeleri için aranızda yaptığınız anlaşmada benimde imzaman bulunmasına duyduğum kıvanç ve sevinci de ben belirtmek isterim» diyordu gülerek.. Şen, mutlu ve birbirlerine son derece yakışan genç çifti bir kez daha durduruyor.

— «Ama sizler de bana çok değerli bir gözlem kazandırdınız. Tıpta hastanın moralinin hastalığının gidişi üzerinde ne kadar büyük önem taşıdığını unutulmaz bir örnekle bir kez daha kanıtlamış oluyorsunuz. Artık inanıyorum ki en değerli ilaç yüksek bir moraldir...» Diyordu.

Söylevine biraz daha devam edecekti ama gençlerin birbirlerine bakan gözlerinde sonsuz bir sevi ve his kıvılcımlarının oynaşmakta olduğunu görerek, pek yakında, aralarında bir mutluluk patlayışının ortaya çıkacağını anladı. Gözlerinden ruhları birbirlerine karışarak tek bir varlık halini alıyor gibiydiler. Doktora arkalarından el sallamak düştü sadece...

Istanbul'un, Anadolu yakasında, yeni kurulan bir çiftlikte yoğun bir çalışma çarpıyordu göze.. Bazı işçiler düzenli aralıklarla fidan dikeyorlar, bazıları henüz gelen civciv ve inekleri ahırlara yerleştiriyorlar, bir diğerleri sevgiliye hasret bir kadın gibi ekilmeyi bekleyen toprağı hazırlıyorlardı. Dört kişi dışında herkes fırtına gibi çalışmaktaydılar.

Yakup'la Hilmi bey henüz tamamlanmış, kırmızı kiremitli, şirin bir kır evinin verandasında oturmuşlar yüzlerinde her şeydan hoşnut bir ifade ile çaylarını yudumluyorlar. Kısa cümlelerle konuşuyorlar, gözleri dalgın ve dinlenen bir anlamla ayaklarının altında uzanan denizde dakikalarca takılı kalıyordu.

Gençler onların gözlerinden saklı bir yanda, bir incir ağacının gölgesinde, sarı çayır çiçekleri, mor menekşeler, sarı göbekli beyaz papatyalar ve diğer kır çiçeklerinin desenlediği bir halıya benzeyen çimenlerin üzerine uzanmışlar, neşe yüklü sesleri birbirlerinin kalplerinde olduğundan ölmezlik akan bir pınar gibi çağlayarak bitmez tükenmez bir sevgi ile fısıldaşıyorlardı.

Bütün benlikleri ve damarlarının vuruşlarını birbirlerinin içinde duyarcasına kenetlenmiş elleriyle bağlıydılar birbirlerine..

Sevgilisinin yüzünü engin bir hazla seyreden Ahmet:

— «Canım..» Diye konuştu «O kadar güzelsin ki.. Bak deniz sularının pırıltıları yüzünde oynaşıp duruyor, belki de sana kur yapıyor.»

Bir süre masmavi, hafiften esen rüzgârla büsbütün ıpıldayarak gözleri kamaştıran denizi seyretti. «Bu sulardan seni kıskanmalı mıyım acaba? Ne dersin ha?» Genç kız gözlerini denize dikti. Araya bir sessizlik çökmüştü. Ahmet buruk bir gülümseme ile hâlâ soruyordu.

— «Söylesene sevgilim.»

Zerrin'e bir durgunluk çökmüş, yıldız yıldız yanan gözleri birden peydah olan bir buğu tabakasıyla örtülmüş gibiydi.

Ahmet sapını dişleri arasında gevelemekte olduğu papatyayı kaldırdı, attı.

— «Bir şey mi oldu bir tanem?». Genç kızın yüzü acı ile seğirmeğe, dudakları küçük kıpırtılarla oynamağa başlamıştı. Delikanlı'nın gülümseyişi dudaklarında dondu kaldı, endişeyle.

— «Rahatsız mısın yoksa?». Zerrin hıçkırığını tutamıyordu artık, sarsıla sarsıla ağlamağa başladı. Ahmet'in yüzüne kaygı, kara bulutlar gibi çökmüştü.

— «Tanrı aşkına konuşsana.. Hasta mısın yoksa?»

Zerrin gözyaşlarının birer inci gibi parladığı gözlerini delikanlıya dikti bir an. Sonra yeniden hıçkırmağa başladı. Ahmet artık susmuş sonsuz bir kederle genç kızın ağlamasına bakıyordu.

Bir süre sonra genç kız açıklama yapmak zorunluğunu duydu.

— «O.. O oradayken ben.. Böylesine mutlu olursam günah olur herhalde..»

Şüphe delikanlı'nın yüreğini bir mengene gibi sıkı. Aralarında başka biri mi vardı. İçinden bir şeyler uçarak.

— «Kim? Söylesene kimden bahsediyorsun?»

— «Zavallı.. Zavallı bir gençten..» Ahmet yüreğinden bıçak yemiş gibi sarsıldı, bir düşte gibi söylendi..

— «Niçin daha önce bahsetmedin bundan?»

— «Hastaydın.. Sana üzücü şeyler anlatmamam gerekiyordu.»

— «Şimdi.. Şimdi iyileştin artık.. İstersen.. Şayet dilersen ona gidebilirsin.»

Zerrin, delikanlıyı şaşkınlıkla süzdü bir an. Sonra başını iki yana salladı.

— «Yaşamıyor o artık.. Anlamıyorsun, anlamıyorsun. Beni kurtarmak için öldü o..»

—?

— «Benim yaşamam uğruna.. Birleşmemiz uğruna kendini feda etti. Öldürdüler onu.»

Delikanlı'nın yüzü kapkara oldu.

— «Çok mu seviyordun onu?»

— «Bilmiyorum.. Daha doğrusu sevdiğim söylemez.. Ama kardeşçesine duygularım vardı.. Bir kez konuşmamıştık bile.. Hep çevremde dolaşıyordu.. Şöyle yüzüne bir baksam, kaçıp giderdi hemen. Böyle birinin ismini bile bilememek ne kadar kötü.. Ahmet bir parça rahatlamış gibiydi, Zerrin'i göğsüne çekti, saçlarından öperek:

— «Hadi canım sevgilim.. Bana her şeyi başından itibaren bütün ayrıntılarıyla anlat» Deddi.

Bunu üzerine genç kız bildiği her şeyi anlatmaya koyuldu. Sözlerinin sonuna geldiğinde gözlerinin çevresi kıpkırmızı olmuştu ve hâlâ hıçkırıyordu.

— «O öylesine can çekişirken.. Ben elimi bile oynatamıyordum. Kendimi hiç affedemiyorum ve suçlu hissedeceğim.» Delikanlı onu kendine sıkıca bastırdı, gözyaşlarını parmaklarıyla silerek.

— «Sen ne yapabiliydin ki sevgilim. Bir kelebek gibi nazik ve dağ çiçeği kadar masumsun.» Genç kıızı belinden tutarak ayağa kaldırdı.

— «Belki de o bir melekti. Bizim koruyucu meleğimiz.. Bilirsin melekler ölmezler.. Belki de şu anda o cennetten bizi seyrederek, yaptıkları için mutlulukla gülümsemekte..» Zerrin bu sözler üzerine sakinleşmişti biraz.

— «Haydi canım onun ruhu için birlikte dua edelim.» Ahmet onun yürümesine yardım ederken.

— «Yakup Ağabey'e söyleyelim.. Bir mezar yaptırırsın ona.»

Istanbul'dan İzmit'e doğru hızla giden bir otomo-

bilin içindeki oldukça yakışıklı ve şık giysili bir damatla güzellik ve görkemli üstün bir örneği olan körpe gelin birbirlerine sokulmuşlar, gözlerinde, sonsuz bir sevi ve mutluluğun hiç bir zaman sönmeyecekmiş gibi yanan aleviyle hiç bıkmadan usanmadan birbirlerini seyrediyorlar, bitmek nedir bilmeyen bir heyecanla aralarında konuşuyorlardı.

Üzeri çeşitli çiçeklerle süslenmiş son model Mercedesin ilk hedefi Uludağ'dı. Daha sonra Yalova, Ayvalık, Kuşadası, Bodrum, Marmaris ve ülkemizin öteki incilerinde bu balayı yolculuğu devam edecekti.

İzmit'e epeyce yaklaşmışlardı ki orta yaşlı şoför bu hülyalı görünümü bozmaya cüret göstermek istemediğini fakat buna zorunlu olduğunu belirtir bir anlamda birkaç kez hafifçe öksürdü, duygu sarhoşluğundan bir an için sıyrılarak kendisine bakan delikanlıya alçak bir sesle:

— «Beyefendi» Dedi «Bahsettiğiniz mevkiye yaklaşmış bulunmaktayız. Oraya uğrayacak mısınız?».

Yüzü aniden solan körpe karısına şöyle bir baktı Ahmet. Donuk ve hüzün dolu bir sesle:

— «Tabi uğrayacağız.» Gözlerini uzayıp giden yolun görünen en son bölümüne dikmiş olan Zerrin'e.

— «O fedakar insanın yüce hatırası her an kalbimizde yaşayacak sevgilim» Diye fısıldadı «Mezarını sık sık ziyaret ederek onu saygıyla ve minnetle anacağız.»

Otomobil saptığı toprak yolun sahile yakın bir yerinde durdu. Çevresini büyük bir dikkatle gözden geçiren şoför.

— «Buralarda bir yerde olacak» Diyerek arabadan indi. Onu Zerrin'le Ahmet'te izlediler.

Geçmiş, o korkunç günü, bütün canlılığıyla içinde duyan genç gelin yüzüne üzüntünün en belirgin

tasviri kakılmış bir halde, fundalıklar arasında tökezleyerek yürüyor, düşmemek için kocasının güçlü kollarından sıkıca tutuyordu.

Çevrede tuhaf bir sessizlik, gizli bir yas vardı. Kır çiçekleri, kedi tırmıkları neler ayaklar altında cansız birer resim gibiydiler. Kuşlar tünedikleri dallarda hareketsiz kalıyorlar, kanat çırparak bu ilahi anı bozmaktan ürüyorlardı sanki..

Alnını kırıştırmış, canlı bir heykel gibi yürüyen delikanlı deniz sularının şavklarının oynadığı süt beyaz bir mermeri görünce irkildi birden.

— «İşte.. Orada» diye mırıldandı. Zerrin'in dudakları kıpırdadı.

— «Keşke.. İsmi de öğrenip yazdırsalardı oraya.» Ahmet, karısına kaçamak bir bakış attı.

— «Yakup ağabeyden onu da istemiştin. Mahkeme her halde kimliğini tesbit etmiştir. Fakat nedense Yakup ağabey bana, bundan hiç bahsetmedi. Ya da bahsetmek istemedi. Şöföre döndü.

— «İbrahim efendi.. Arabadan çiçekleri getirdin mi?» Dedi ve aynı anda ellerini açtı. Dudakları bir dua fısıldayarak gözlerini mezar taşında yazılı kitabeye dikti.

Biraz daha yaklaştığında elleri yana düştü. Yüzü morardı, gırtlığından bir feryat koptu.

— «Mustafa!» ve oraya yığıldı. Acı çığlığını, ürerek, kanat çırpmağa başlayan deniz kuşlarının haykırıları, dalgaların kıyıları döverken çıkardıkları uğultu izledi. Zerrin, acı anısını unutarak, sevgili eşine doğru koştu.

— «Ahmet! Ahmet! Ne oldu sana?»

Yerde, kendini bilmez bir halde çırpınan delikanlı anlamsız bakışlarını Zerrinden yana çevirdi, bir deli gibi.

— «Kardeşim!. Kardeşim!..» diye tekrarlayıp duruyordu.

Delikanlı içinde bulunduğu anı yitirdi. Yaralı ruhu, geçmişe, köyünde ki yoksul, ama sıcak, mutluluk tüten baba ocağına döndü.

Kara gözlü, tombul yanaklı, kara kuzuların tüyleri gibi kıvrır kıvrır saçları olan küçük bir çocuk yanındaydı, yedeğindeydi. Onun iri kara çocuk gözlerini kimbilir kaç kez neşeyle süslemiş, gözyaşlarıyla doldurmuştu. Yaylanın tozlu yollarında birlikte yürümüşler, tarlalarında kelebeklerin, kuşların peşinde beraber koşmuşlardı. Köy çocuklarından birlikte dayak yemiş, beraber ağlamışlardı.

Onun dövülüp ağlayarak evlerine dönerken ki hali gözlerinin önünden hiç gitmez, O günleri içinde derinliklerden bir sızı duyarak hatırlardı. Zalim yıllar, kötü alinyazıları çocuk yaşta ayırmıştı iki canıçeri.. Ama şimdi o yoktu. Genç bedeni şu mermerler altında ki topraklarda çürümekteydi. «Ah Mustafam!» Diye inledi. «Buradasın ha!. Hem de sana sahip olamayan, seni kollayamayan bu bahtsız ağabeyinin uğruna can verdin haa..»

Saatler sonra Zerrin'le Şoför onu uzandığı topraklardan güçlükle sökmüşlerdi. Delikanlı önündeki bayırı düşe kalka tırmanırken deniz kıyısındaki mezarı dönüp dönüp bakarak hıçkırıyordu.

Mezarın hemen yakınındaki kayalıklara çarpan dalgalar parçalanıyor, binlerce zerrecikler olarak mermerlerin üzerindeki çiçeklere ebedi bir hayat vermeye uğraşıyorlar, kanat çırparak bağıran martılar sanki zavallı gencin göklere yükselen ruhuyla arkadaşlık ediyorlardı.

SON

Şükrü ÇELİKER

GARDAŞ KUŞAĞI

(Öyküler)

YAKINDA ÇIKIYOR

YAZAR ve BU ROMANI HAKKINDA

**SÜKRÜ
ÇELİKER**

1 Aralık 1944 yılında Şarkışla'da doğan yazar, 1968 yılında İstanbul Tıp Fakültesini bitirdi. Daha sonra Anadolu'nun bazı içlerinde hükümet tabibliği yaptı.

Sivas'ın Yıldızeli ve Şarkışla ilçelerinde yaptığı görev sırasında köylülerle iç içe yaşadığı günlerde tanık olduğu acı ve tatlı gerçeklerden etkilenmiş, bu olayların kendisinde bıraktığı izleri elinizdeki "Bir Yaşam ki" romanında ve yakında yayınlayacağı "Gardaş Kuşağı" öykü kitabında aktarmıştır.

Yazar halen, Heybeliada Göğüs Hastalıkları ve Cerrahisi Merkezinde görev yapmaktadır.

bir yaşam ki

roman